

ŽIVOTEM

SERIE VI — 1932

VYDAVATEL:
EXERCIČNÍ DŮM, HLUČÍN
VE SLEZSKU

Předplatné 13 Kč na 1 serii

Mešní knížečka pro děti. III. vydání.

Životem čís. 121. Ročník VI. Číslo 1. Cena 50 hal.

OBSAH VI. SERIE:

121. Mešní knížečka pro děti.
122. Lékař apoštol.
123. Co chtějí badatelé bible?
124. Umučení Páně.
125. Děti pro Vás.
126. Čeští Dominikáni.
127. Mexický mučedník Aug. Michael Pro.
128. Matka ustavičné pomoci.
129. Matka opuštěných dětí.
130. Adventisté.
131. Triumf mexických mučedníků.
132. Znáš toto Srdce?
133. Devítník k Božskému Srdci.
134. Prázdniny.
135. Paragraf 144.
136. Kdy bude konec světa?
137. Blažená samota.
138. Na prahu nového života.
139. Dívky pozor!
140. Naši přátelé v nebi.
141. Kde jsou mrtví?
142. Vit de Fontgalland.
143. Pokušení.
144. Chyby svatých.

Mešní knížečka pro děti.

Milé děti!

Když jsem byl malý, v naší vesnici hořelo. V hořícím domě zůstal chlapeček a ten by byl za živa shořel, nebýti jeho dědečka. Ten vnikl do hořícího domu, zachránil chlapce, ale sám byl tak popálen, že brzy potom zemřel. — Jak bylo dítě dědečkovi vděčné, že obětoval život svůj, aby jej zachránil před ohněm! Často navštěvoval chlapec jeho hrob. Několik připálených vlasů dědečkových si podržel na památku, nosil je v hedvábném pouzdře u sebe a často je líbal, aby mu poděkoval za to, že ho měl tak rád. — Drahé děti, znám někoho, kdo vás ještě více miloval — je to Ježíš Kristus, který za nesmírných bolestí obětoval život svůj za vás, aby vás zachránil před ohněm věčným a získal vám život věčný. On vám také zanechal památku: sebe sama živého. Každý den se znovu za nás obětuje, netrpí zde na oltáři bolesti jako na

kříži, obětuje se však se stejnou láskou jako na kříži. Obětuje se na oltáři ve mši sv. a chce, abychom se s ním obětovali nebeskému Otci; a chce ve sv. přijímání přijít do našeho srdce. Pravda, budete rády chodit na mši sv. a zbožně se modlit a Pána Ježíše přijímat. Smíte jej přijímat každý den, když nemáte smrtelného hříchu a jste lačné. Přijímejte jej často, abyste jemu byly podobné.

Tato knížečka má vám pomoci, abyste se zbožně účastnily mše sv. Jsou při mši sv. krásné modlitby a čtení. Až budete větší, hleďte si zaopatřit celou mešní knížečku (misál) a všecko s knězem u oltáře se modlit. Pro dospělejší z vás doporučujeme brožurku „Při mši svaté“. (Sbírka „Životem“ č. 102, cena 50 haléřů.)

Imprimi potest. Pragae 18. Jan. 1932, P. Haderka C. Ss.
R. Prov. Imprimatur Nr. 23.066e. Olomucii 28. Dec.
1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. S. R., Mor. Ostrava. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. — Tiskla Typia, M. Ostrava, Přivozská 8.

Stupňová modlitba. - Konfiteor.

Kněz postaví kalich na oltář, otevře knihu mešní a sestoupí před stupně oltářní. Tam říká kněz střídavě s ministrantem modlitbu zvanou stupňovou a vzbuzuje lítost nad hříchy.

Modli se:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Vyznávám se Bohu všemohoucímu - blahoslavené Marii vždy Panně, - všem svatým a tobě otče - že jsem zhřešil velice - myšlením, slovy a skutky : - má vina - má vina - má největší vina. - Proto prosím blahoslov. Marii vždy Pannu, - všechny svaté a tebe otče, - orodujte za mne - u Pána Boha našeho. - Prominutí a odpuštění hříchů našich - uděliž nám všemohoucí a milosrdný Hospodin. Amen.

Introitus = úvod mešní.

Píseň.

Ejhle, oltář Hospodinův září, - převaťatám oběť nastává, - kterou po tisíc let s jasnou tváří - otčina den ze dne konává; - za příkladem dávným se to děje - svatých Cyrila a Metoděje, - již to rozkaz Kristův plnili, - paměť smrti jeho slavili.

Kněz vystupuje po stupních oltářních a jde na epistolní stranu, žehná se sv. křížem a modlí se z mešní knihy.

Modli se:

Jak jsou milé příbytky tvé, - Hospodine zástupů! - Duše moje touží po síních Hospodinových. - Šťasten, kdo bydlet smí - v domě tvém Pane, - a ustavičně Tě velebiti. - Sláva Otci i Synu i Duchu svatému - jakož byla na počátku i nyní a vždycky - i na věky věkův. Amen.

Kyrie eleison = Pane smiluj se nad námi.

Kněz jde doprostřed oltáře a prosí za odpuštění hříchů.

Modli se s ním skroušeně:

K Bohu Otcí: **Pane, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!**

K Bohu Synu: **Kriste, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!**

K Duchu sv.: **Pane, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!**

Gloria in excelsis Deo = Sláva na výsostech Bohu.

Píseň.

„Sláva, sláva na výsostech Bohu,“ - nad Betlemem pěli andělé, - a ten zpěv se podnes nad oblohu - povynáší k Pánu ve-sele; - nechat jen se věčně věků vzdává - Králi králů po všem světě sláva, - kterou předkům našim věstili - apoštolé naši přimili.

Uprostřed oltáře zpívá nebo modlí se kněz Gloria — chvalozpěv andělský. (Ve mši sv., kterou kněz slouží v barvě černé nebo fialové, Gloria se nemodlí.)

Modli se s ním :

Sláva na výsostech Bohu — a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Chválíme Tebe. Dobrořečíme Tobě. Klaníme se Tobě. Díky vzdáváme Tobě — Bože Otče všemohoucí. Ježíši Kriste, Beránku Boží, — smiluj se nad námi. — Ty jediný jsi Svatý, — Ty jediný jsi Bůh náš, — s Duchem svatým v slávě Boha Otce. Amen.

Oremus = Modlitby.

*Kněz políbí ol-
tář, obrátí se
a pozdravuje lid
slovy:*

**Dominus vo-
biskum = Pán
budiž s vámi!**

*Ministranti mu
odpovídají:*

**Et cum spiri-
tu tuo = Buď i s
duchem Tvým!**

*Pak obrací se kněz na stranu epištolní
a praví: Oremus = modleme se!*

Modli se:

**Ochraňuj nás, Pane, - ode všech nebez-
pečí duše i těla, - a na přímlovu bl. Panny
Marie, - se sv. Josefem a všemi svatými -
uděl nám dobrotivě svoji milost, - abychom
Tobě s radostí sloužití mohli. - Skrze Krista
Pána našeho. Amen.**

Epištola.

Píseň.

Zaznělo nám slovo pravdy věčné - ústy Soluňanů před věky, - podnes v lahodě zní neko- nečné - a svět zaznívá jím daleký; - přinesli nám oni Písmo svaté, - bychom ze studni- ce této zlaté - moudrost nebes vezdy vážili, - Bo- hu sloužiti se sna- žili.

Kněz čte část- ku Písma sv. napominající

nás k životu zbožnému. Jmenuje se epištola, to jest dopis, protože bývá často vyňata z některého listu sv. apoštolů.

Z listu sv. Pavla k Efeským (6, 1—3): „Synové, poslouchejte rodičů svých v Pánu, neb jest to spravedlivé. Cti otce svého i matku svou, toť jest první přikázání se zaslíbením, aby dobře bylo tobě, a abys dlouho živ byl na zemi.“

Evangelium.

Ministrant přenáší knihu na druhou stranu oltáře. Kněz se znamená sv. křížem a čte evangelium, to jest ze života Krista Pána.

Povstaň a požehnej se i ty křížem na čele, na ústech a na prsou.

Pán Ježíš žehná dětem.

(Ev. sv. Marka 10.)

„Za onoho času podávali Pánu Ježíši děti, aby se jich dotkl. Učenci však domlouvali těm, kteří je k němu brali. Ale Ježíš vida je, zamrzel se nad tím a řekl jim: „Nechte dítek jít ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království Boží. V pravdě pravím vám: Kdo nepřijme království Božího jako dítko, nevejde do něho.“ A objav je, vzkládal na ně ruce, a žehnal jim.“

Kredo in unum Deum = Věřím . . . .

Píseň.

Bez víry se nelze líbit
Pánu, - růže ctnosti z
víry vykvítá, - víra oteví-
rá rajskou bránu, - vě-
rou do srdce Bůh za-
vítá; - a ten poklad ti-
síc let již máme, - ó
kéž jej i věrně zacho-
váme; - snahou Cyrila
a Metoda - známe Kris-
ta, spásu národa.

*V neděle a některé
svátky se modlí kněz u-
prostřed oltáře Kredo=
Věřím. Při slovech „na-
rodil se z Marie Panny“
kněz uctivě kleká.*

Děkuj Bohu za dar sv. víry a modli se:

**Věřím v Boha Otce všemohoucího, —
Stvořitele nebe i země. — I v Jezu Krista,
Syna jeho jediného, Pána našeho. — Jenž
se počal z Ducha svatého, — narodil se
z Marie Panny. — Trpěl pod pontským
Pilátem, — ukřižován umřel i pohřben jest.
— Vstoupil do pekel, — třetího dne vstal
z mrtvých. — Vstoupil na nebesa, — sedí na
pravici Boha Otce všemohoucího. — Od-
tud přijde soudit živých i mrtvých. —
Věřím v Ducha svatého — svatou církev
obecnou, — svatých obcování — hříchů od-
puštění — těla vzkříšení — a život věčný.
Amen.**

Obětování.

Kněz odhatuje kalich, zvedá k nebi hostii na pateně. Pak nalévá vína do kalicha a přináší je v obět.

Modli se s knězem:

Otče nebeský! - Přijmi od svých dětí svaté dary, - které ti tu s knězem přinášíme. - Také obětujeme ti sami sebe. - Tobě chceme sloužit bez ustání, - ty nám k tomu dej své požehnání!

Lavabo = Obmytí rukou.

Píseň k obětování.

Přijmi, Otče, obět nekrvavou, - kterou při večeři poslední - slavil Syn tvůj myslí přelaskavou - a již na nás vlídně pohlédni, - jako's k Velehradu vlídně hleděl - a svou milost lidu připověděl, - když se na Moravě slavila - první obět tobě přemilá.

Potom jde kněz na epištolní stranu oltáře a umývá si ruce.

Modli se s ním :

**Obmyj mne Bože, od mé nepravosti, —
a od hříchu mého očisti mne.**

**V nevinnosti chci kráčet před Tebou. —
Spas mne a smiluj se nade mnou!**

**Sláva Otci i Synu i Duchu svatému —
jakož byla na počátku i nyní a vždycky, —
i na věky věkův. Amen.**

Orate fratres = Modlete se bratři.

*Kněz jde do
středu oltáře,
skloněn modlí
se, obrací se a
vyzývá nás:*

„Modlete se, bratři, — aby má i vaše oběť — příjemnou se stala Bohu, Otci všemohoucímu.“

Odpověz knězi modlitbou.

Přijmiž Hospodin oběť z rukou Tvých — ke cti a slávě jména svého, — k prospěchu našemu — i celé své církve svaté.

Preface = Předmluva.

Blíží se nejsvětější část mešní. Předmluvou k ní je velebný chvalozpěv, k němuž vybízí nás kněz slovy: Sursum korda = Vzhůru srdce!

Modli se:

V pravdě hodno a spravedlivo jest, - abychom Ti vždy a všude díky vzdávali, - Hospodine svatý, - Otče všemohoucí, věčný Bože. - Velebnost Tvou chválí andělé i archandělé, - cherubové i serafové, - s nimiž i my pokorně voláme:

Sanktus = Svatý

Píseň.

Svatý, svatý,
svatý Hospodi-
ne, - slávy tvé
jsou plna nebe-
sa, - láska tvo-
je všemu tvorů
kyne, - necht
svět celý tobě
zaplesá. - Se-
stup, Kriste,
přezáračně do-
lů, - ať se tobě
pokloníme spo-
lu - s celou vla-
stí, s celým ná-
rodem, - s Otcí
Cyrilem a Me-
todem.

*Kněz se hluboce sklání, ministrant třikrát
zvoní.*

*S knězem a se zástupy andělů a svatých
na nebi modli se i ty:*

**Svatý, svatý, svatý je Pán Bůh zá-
stupů!**

**Plná jsou nebesa i země slávy Tvé. —
Hosanna na výsostech.**

**Požehnán buď, jenž přichází ve jménu
Páně. — Hosanna na výsostech!**

Memento = Vzpomínka živých.

*Kněz se modlí
za celou církev, za
sv. Otce, za bisku-
pa a za ty, kteří
se jeho modlitbám
doporučili.*

Modli se s ním:

Prosíme Tebe, dobrotivý Otče nebeský, - skrze Syna Tvého, Ježíše Krista, - abys milostivě přijal a požehnal - tyto naše dary. Obětujeme je Tobě za církev svatou katolickou, - kterouž chrániti a v pokoji zachovati račiž, - též za svatého Otce . . . , - za biskupa našeho . . . , - za naše rodiče a sourozence, - za naše dobrodince a příbuzné, - za naše kněze a učitele - a za . . .

Požehnej Ty sám, ó, Bože, tuto obět, - aby se nám stala Tělem a Krví - nejmilejšího Syna Tvého - Pána našeho Ježíše Krista.

Proměňování — Pozdvihování.

V kostele jest úplné ticho. Kněz říká nad chlebem slova Páně z poslední večeře: „Totoť jest Tělo mé,“ promění jej v Tělo Páně a klaní se svátostnému Kristu. Potom pozdvihuje sv. Hostii. Ministrant zvoní. Pohlédni na sv. hostii a rci:

Pán můj a Bůh můj!

Pozdraveno budiž sv. tělo Ježíše Krista, které za mne na kříži obětováno bylo. V nejhlubší pokoře klaním se Tobě.

Ježíši, Tobě žiji. Ježíši, Tobě umírám. Ježíši, Tvůj jsem živ i mrtev. Amen.

Proměňování kalicha.

Kněz říká nad kalichem: „Toto jest kalich mé krve, která se vylévá za vás na odpuštění hříchů.“

*Pohlédni na kalich a modli se:
Pán můj a Bůh můj.*

Pozdravena budiž svatá krev Ježíše Krista, která za mne na kříži vylita byla. V nehlubší pokoře klaním se Tobě.

Ježíši, smiluj se nade mnou. Ježíši, slituj se nade mnou. Ježíši, odpusť mi hříchy mé. Amen.

Píseň po pozdvihování.

Otevřela se již nebes brána, - slovo zázračné kněz vyslovil; - vítej, duše, vítej Krista Pána, - jenž se v způsob chleba, vína skryl; - občerství tě krví svou a tělem, - spojiš se dnes se svým Spasitelem, - jenžto život drahý za tě dal - a tě Soluňany k sobě zval.

Memento = Vzpomínka zesnulých.

Kněz prosí Boha, aby svaté dary obětní přijal milostivě a za ně nám požehnal. Zvláště se modlí za zemřelé. Modli se s ním:

Vzpomeň milostivě Otče nebeský - na duše našich milých zemřelých - a na všechny duše v očistci. - Uveď je na místo světla a pokoje věčného.

Odpočinutí věčné dejž jim, Pane, - a světlo věčné ať jim svítí, - ať odpočívají v pokoji! Amen.

Malé pozdvihování.

Kněz bere svatou Hostii do pravice a žehná s ní pět-krát nad kalichem, potom kalich se sv. Hostií pozdvihuje. Je to malé pozdvihování.

Modli se s knězem:

**Skrze Ježíše Krista - a s Ním i v Ném -
budiž Tobě, Bohu Otci všemohoucímu, -
v jednotě Ducha svatého - všeliká čest
a sláva - po všechny věky věkův. Amen.**

Pater noster = Otče náš.

*Pán Ježiš řekl:
„Já jsem chléb k ži-
votu světa.“ Proto
se před sv. přijímá-
ním máme zvlášť
zbožně modlíti:*

*„Chléb náš vezdej-
ší dej nám dnes.“*

Modli se s knězem:

Otče náš, jenž jsi na nebesích.

Posvěť se jméno Tvé.

Přijď království Tvé.

Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi.

CHLÉB NÁŠ VEZDEJŠÍ DEJ NÁM DNES.

**A odpusť nám naše viny, jakož
i my odpouštíme našim vinníkům.**

**A neuvoď nás v pokušení,
ale zbav nás ode zlého. Amen.**

Pax Domini = Pokoj Páně.

*Kněz láme svatou Hostii ve tři části,
částičku její vpouští do kalicha a pozdravuje
lid:*

**Pax Domini = Pokoj Páně budiž
vždycky s Vámi!**

Odpověz s ministrantem.
Buď i s duchem Tvým!

Píseň.

Beránku náš, z ráje chlebe živý, - jenž jsi
všeho světa hříchy snal, - tebe jsme, jen tebe žá-
dostivi, - neb jsi všechny k sobě zavolal; - ach,
my hříchem ztratili jsme nebe, - ó kéž naleznem' je
skrze tebe - přímlovami apoštolů tvých, - věrozvěstů
našich slovanských.

Agnus Dei = Beránku boží!

*Kněz bije se tři-
krát v prsa a modlí
se k Spasiteli, aby
nám hříchy odpu-
stil.*

*Učiň totéž a mo-
dli se:*

**Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi!**

**Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi!**

**Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa,
uděl nám pokoje!**

**Pane Ježíši Kriste, - jenž jsi řekl apo-
štolům: — Pokoj svůj dávám vám, —
nehleď na naše hříchy, — ale na víru své
církve, — a rač jí udělit pokoj a jednotu, —
jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův.
Amen.**

Domine non sum dignus = Pane nejsem hoden.

Kněz bere do ruky svatou Hostii, bije se třikrát v prsa na znamení lítosti. Ministrant třikrát zvoní.

Modli se s knězem:

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

Přijímání kněze.

Kněz žehná se sv. Hostií pak ji přijímá. Potom z kalicha pije nejsv. Krev.

Nejdeš-li k sv. přijímání, vzbud' aspoň touhu po sv. přijímání:

O Ježíši, Bože můj, - věřím pevně, - že jsi v Nejsvětější Svátosti přítomen. - Kláním se Tobě. - Miluji Tě z celého srdce a nade všechno. - Z lásky k Tobě lituji upřímně, - že jsem zhřešil. - Duše má touží po Tobě. - O přijď do srdce mého. - Posvěť duši mou - a zachovej ji k životu věčnému. - Zůstaň se mnou, o Ježíši - a nedopusť, - abych se hříchem těžkým - od Tebe odloučil.

Ejhle Beránek Boží.

*Kněz otvírá svato-
stánek, dává lidem
ještě jednou rozhře-
šení od hříchů; pak
ukazuje sv. Hostii
věřícím.*

Modli se s knězem :

**Ejhle Beránek Boží, ejhle, který snímá
hříchy světa.**

Potom, jak se zvoní, říkej třikrát s lítostí:
**Pane, nejsem hoden, — abys vešel pod
střechu mou, — ale toliko rci slovem —
a uzdravena bude duše má!**

**Pane, nejsem hoden, — abys vešel pod
střechu mou, — ale toliko rci slovem —
a uzdravena bude duše má!**

**Pane, nejsem hoden, — abys vešel pod
střechu mou, — ale toliko rci slovem —
a uzdravena bude duše má!**

Přijímání věřících.

Kněz uděluje věřícím sv. přijímání.

Nemáš-li na sobě smrtelného hříchu a jsi-li lačný, přístup také ke stolu Páně.

Modli se:

Ježíši, v Tebe věřím, - Ježíši, v Tebe doufám, - Ježíši, Tebe nade všechno miluji. Otvírám Ti srdce své.

Přijď ke mně, Pane Ježíši, a posvěť mě.

Přijď ke mně, Pane Ježíši, a posilni mě.

Přijď ke mně, Pane Ježíši, - a živ mě k životu věčnému. Amen.

Oremus — Modlitby po sv. přijímání.

Na straně epištolní říká kněz modlitby po sv. přijímání.

Poděkuj i ty za sv. přijímání:

Děkujeme Tobě, milosrdný Bože, - za všechna dobrodiní Tvá, - zvláště za to, - že jsi nás občerstvil - Tělem a Krví Syna svého Ježíše Krista. - Kéž svaté dary Tvé - uchrání nás všech poskvrn hříchu - a pomáhají nám - dojítí věčného spasení. - Jenž jsi živ a kraluješ - na věky věkův. Amen.

Požehnání.

Píseň.

Vyslyš, Pane, vyslyš
prosbu vělou, - kterou
k trůnu tvému skládá-
me; - požehnej vlast,
žehnej církve celou, -
„zůstaň s námi,“ zbož-
ně želáme; - provázej
nás na vezdejší pouti, -
nedej lidu svému zahy-
nouti - pro Kristovy dra-
hé oběti - vylej milost
na své na děti.

*Kněz líbá znova
oltář, obrací se a
přeje nám: „Pán
budiž s vámi!“*

A my odpovídáme:

„Buď i s duchem Tvým!“

*Kněz: „Ite, missa est = Jděte, mše sv.
je dokonána!“*

*Poděkuj, že jsi směl býti na mši sv.:
Deo gracias = Bohu díky!*

*Potom lidem kněz žehná na cestu domů.
Modli se:*

**Požehnej nás všemohoucí a milosrdný
Bůh Otec † Syn a Duch svatý. Amen.**

Poslední evangelium.

Knez se modlí poslední evangelium, v němž nám připomíná, že Pán Ježíš (Slovo) se stal člověkem, abychom my se stali dětmi Božími.

Modli se:

Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo. — Na světě byl, a svět povstal skrze Něj, ale svět Ho nepoznal. — Do vlastního přišel, a svoji Ho nepřijali. — Kteříkoli však Jej přijali, dal jim moc státi se dětmi Božími. — **A SLOVO TĚLEM UČINĚNO JEST A PŘEBÝVALO MEZI NÁMI. A viděli jsme slávu Jeho; slávu jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy. — Bohu díky.**

Archie P. ...

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 122. Ročník VI. Číslo 2. Vyšlo 28.-I. 1932

Dr. St. Špůrek:

Lékař — apoštol.

Před několika roky oplakávalo italské město Neapol smrt svého universitního profesora a primáře v nemocnici, Josefa Moskatiho. Život tohoto muže je novým výmluvným svědectvím, v jakém souladu mohou býti v duši lidské hluboká věda a živá katolická víra. Právě u něho se jeví nápadně blahodárný vliv víry na vědu, vliv milosti na lékařské povolání. Tento obdivuhodný muž, jenž se těšil všcobecné vážnosti mezi učenici a lékaři, čerpal nadbytek duševní síly, hojnost vyššího poznání ve svém náboženství, především z Velebné Svátosti.

Jeho život bude zajisté vzorem i našim čtenářům, jak sloučiti se svým povoláním povinnosti náboženské.

I. Jos. Moskati — lékař.

V rodinném kruhu.

Josef Moskati mohl se honositi slavnými předky jak z linie otcovy, tak matčiny. Baronská rodina Moskati je známa z dějin již ve dvanáctém století. Tak Salvator Moskati byl prvním kastelánem na ostrově Rodu r. 1120. Jiní členové této rodiny vynikli později ve státních službách v Neapolsku. V minulém století neměla rodina již přílišného bohatství. Jeden z jejích ratolestí, František Moskati, byl soudcem v Monte Cassinu, slavném pro obrovský a starobylý klášter řádu benediktinského.

R. 1868 pojal za choť ctnostnou dívku Růženu z rodu markýzů de Luca. Z jejich požehnaného sňatku vzešlo devět dětí, z nichž tři děvčátka zemřela v útlém věku. 25. července 1880 byla potěšena tato křesťanská rodina narozením chlapečka, jemuž dali na křtu jméno Josef.

Sotva dospěl hošík užívání rozumu, začali jej zbožní rodiče znenáhla obeznamovat s křesťanskými obyčejí a s náboženskými pravdami. Výborný otec byl všude celým katolíkem — jak v domácnosti, tak na veřejnosti. Když jeho kolegové v úradě opatrně skrývali své trochu křesťanské smýšlení a když na venek schvalovali jednání zednářské vlády, František Moscati ukazoval neohroženě své křesťanství. Nehrozil se ani ztráty úradu. A přece nebyl sesazen, naopak, postupoval. Pro své výborné vlastnosti byl jmenován presidentem soudu v Beneventě, rok po narození Josefově byl povýšen na radu apelačního soudu v Ankoně a konečně byl přidělen k apelačnímu dvoru v Neapoli. V této vysoké hodnosti putoval k domku sv. Rodiny v Loretě, byl členem bratrstva nejsv. Trojice, rád posluhoval při mši sv. a považoval si za čest nositi nebesa při průvodech s Velebnou Svátostí.

Malý Peppino lnul něžnou láskou k svým rodičům, ale vlastně patřilo jeho srdce matce. Když mu umřela v r. 1914, věnuje jí v deníku vroucí vzpomínku. Jaké zásady vštěpovala do

srdce svých dětí, ukazují její poslední slova na smrtelné posteli, její největší starost o shromážděné děti: „Mé děti,“ pravila, „hled'te, abych umřela spokojena. Utíkejte vždy před hříchem, jenž je největším zlem v životě.“ Závět, hodná světice!

První svaté přijímání náleží v Itálii k nejkrásnějším a rozhodujícím chvílím života. Šťastí dítěte závisí mnoho na dobré přípravě. Náš Peppino se svědomitě připravil a obmyv své beztak nevinné srdce ve sv. zpovědi, přistoupil na svátek Neposkvrněného Početí 1888 v neapolském chrámě Služebnic Božského Srdce po prvé ke stolu Páně. Bylo to první setkání, první objetí této duše s Bohem, jež se mělo později opakovati velmi často, ba denně.

Jeho otec vodíval ho s sebou na procházku a mezi ní zašli obyčejně do některého chrámu — navštívit Svatostánek. Tak se tvořila den ode dne jeho eucharistická duše.

Ve chrámě vědy.

Škola má míti v sobě cosi posvátného, poněvadž v ní se vzdělává a zušlechťuje dítě, živý a dosud čistý chrám Ducha sv. „Škola, není-li svatyní, je brlohem,“ praví trefně italský vychovatel Tommaseo.

Prvního vzdělání dostalo se Peppinovi v rodině od soukromých učitelů. Vstoupiv na veřejné gymnasium, ukazoval vždy uhlazené cho-

vání a výtečný prospěch. V sedmnácti letech složil s vyznamenáním zkoušku zralosti. Sám se měl nyní rozhodnouti pro své budoucí povolání. V rodině Moskati neodvážili se předpisovat svým dětem tento nejdůležitější krok života.

Peppino rozhodl se pro lékařství. Na universitě věnoval se „jedinému Bohu a studiím“. Samozřejmě neměl ani nejmenší účasti na revolučním hnutí, jež se zmocnilo 1898 vedle dělníků též posluchačů neapolské university. Svými neobyčejnými vědomostmi, jež ho stavěly před ostatní kolegy, získal si úcty a obdivu všech. A při tom se neostýchal vždy vystupovati jako ryzí katolík. R. 1903 dovršil svá studia skvělými zkouškami a byl promován na doktora medicíny.

Ve službách trpčících.

Téhož roku dobyl si Moskati v soutěži druhého místa mezi asistenty spojených nemocnic neapolských. Přes to, že byl tak mlád, dostal přednost před řadou starších lékařů, poněvadž projevil neobyčejné vědomosti teoretické i praktické.

Ve svém novém úřadě pracoval nadšeně a obětavě pro blaho bližních. Velmi se vyznamenal r. 1906 při strašném výbuchu Vesuvu, jenž zničil blízké rozkošné městečko Torre del Greco na břehu zálivu neapolského. Tehdy přispěchal do místní nemocnice dr. Moskati

še záchranným sborem a na svých bedrách vynášel nemocné z ohrožené budovy. Sotva vyšel z dusných místnosti nemocnice s posledním ubožákem, zhroutil se strop pod tíží sopečného popela. Moskati, ač umazán, zpocen, znaven horečnou prací, byl nadmíru šťasten, že mohl zachrániti život svůj bližním.

Zasvětili vlastní síly do služeb bližního, toť bylo Moskatiho ideálem a jeho slávou. Zapsal si o tom: „Nikoliv věda, nýbrž láska přetvořila svět v několika periodách; jen málo lidí přešlo do dějin pro vědu; ale všichni mohou býti nesmrtelnými — zasvětili se konání dobra.“

R. 1911 podstoupil těžký vědecký boj o dobytí vyššího odpovědného místa v nemocnici. Soutěže se účastnili lékaři, kteří očekali na tento úřad již od r. 1880. Ale když četl tento „hoch“ svou písemnou práci, naplnil úžasem všechny přítomné, a celá zkušební komise i všichni jeho soupeři přáli mu vítězství.

Že komise nestranila jemu, o to se sám přičinil předcházejícího dne — ve své horlivosti pro spravedlnost. Zkušební komise posoudila práci jednoho z konkurentů příliš přísně a nespravedlivě. Moskati ihned vystoupil, vytkl neohroženě soudcům přemrštěný úsudek a pohnul je k opravě známky. Nicméně zahanbený předseda komise gratuloval mu pak sám první k jeho úspěchu. — Za nedlouho byl jmenován Moskati primářem a dostal na

starost tuberkulosní oddělení. Často pracoval též v anatomicko-patologické laboratoři.

Na fakultě.

Svémi vědeckými pracemi, jež uveřejňoval v italských, francouzských a německých časopisech, a svou úžasnou obratností v nemocnici; obrátil na sebe pozornost lékařské akademie v Neapoli a byl r. 1911 jednohlasně přijat za jejího člena.

Téhož roku dostal právo přednášet na universitě. O své újmě zavedl v Ústavě nevyléčitelných, jež řídil, přednášky pro mladé lékaře a studující medicíny. Za války zastupoval na universitě své kolegy profesory, kteří odejeli na frontu, a pak jim nezištně věnoval honorář za přednášky. Konečně po válce stal se řádným profesorem lékařské fakulty a přednášel klinickou chemii. R. 1911 byl Moscati poslán ministerstvem zdravotnictví na mezinárodní kongres pro fyziologii, konaný ve Vídni. Když pak r. 1923 pořádal se podobný sjezd v Edinbure ve Skotsku, byl proň zase vyhlédnut Moscati jako důstojný zástupce neapolské fakulty lékařské.

Dar Boží.

Obraz vědecké zdatnosti Moscatiho zůstal by neúplný bez zmínky o jeho mimořádné bystrosti. Tento muž měl od Boha dar přímo a bezpečně označovat choroby, jimiž trpěli jeho pacienti. Jeho přátelé byli utvrzeni v mínění,

že má vyšší věšteckou moc, že jej osvěcuje přímo Duch Boží. Když druzí lékaři váhali, on byl úplně bezpečný a klidný, když podával diagnosu, nejevil nikdy nejmenších rozpaků, nejistý býval jen při psaní — data na recept.

Advokát Michal Parlato dosvědčuje, jak byl kdysi těžce nemocen a několik vynikajících lékařů radilo mu co nejrychlejší operaci. Ve svých rozpacích zavolal si i mladého Moskatiho. U lůžka nemocného setkal se přivolaný lékař též se svými bývalými profesory medicíny. Prohlédl nemocného a ihned se vši šetrností ke svým učitelům, ale co nejrozhodněji prohlásil chorému: „Operace je zbytečná, uškodí vám. Nedejte se operovat,“ napomínal s úsměvem, „do měsíce budete zdrav.“ Advokát poslechl svého mladého přítele a do měsíce byl zdrav.

Tentýž advokát dosvědčuje, že Moskatii určil pravou nemoc jeho synů na vzdálenost několika set kilometrů. Z Foggie dostal do Neapole zprávu, že jeho dvě děti onemocněly náhle tyfovou nákazou. Přiběhl ihned k profesorovi Moskatimu a žádal ho, aby se s ním vypravil k nemocným hochům, ale ten ho upokojil, že v tomto případě běží jen o malarii; předepsal chininové injekce, dovolil jim vše jísti a předpověděl do několika dní uzdravení. Nedivíme se otcí, když nechtěl dáti víry takové diagnóze, odporující naprosto úsudku lékařů z Foggie. Vída jeho nedůvěru, vzal Moskatii

do ruky, péro a napsal „Pod nejpřísnější odpovědností ujišťuji, že synové M. Parlata jsou stíženi horečnatou malárií. Předpisují obvyklé chininové injekce...“ Advokát odejel za vzdálenými dětmi a ukázal lékařům recept neapolského profesora. Ale ti se všichni postavili na odpor a nechtíce vzít na sebe odpovědnost za léčení malarie, zůstavili všechnu péči otci. Parlato se přesně řídil předpisem Moskatího a za dva dny bylo po nemoci.

Potvrzení jeho diagnos po smrti.

Advokát Januar Moskatí († 11. února 1930) podává podivuhodný důkaz vyššího poznání u svého bratra profesora Moskatího. Píše:

„Několik dnů před svou smrtí prohlédl jistou paní, tchyni známého advokáta neapolského. Profesor pak řekl advokátovi: Má tuto nemoc! Vyhotovil její nástin, podepsal jej, připsal k němu datum a dodal: Myslím, že vám nikdo nepodá tuhle diagnosu; můžete ji ukázati lékařům... Vaši tchyni nezbyvá, bohužel, více než rok života.“

Když již nebylo Moskatího mezi živými, zavolal advokát k své tchyni několik autorit lékařských a chirurgických; nikdo však nedal známek choroby, proniknuté zrakem profesora Moskatího. Přibližně za rok paní ta opravdu zemřela.

Advokát požádal profesora d' Arrigo, známého neapolského lékaře anatomo-pathologického, aby provedl pitvu na zemřelé a pokud možno se přesvědčil o existenci choroby ve žláze pankreas, naznačené prof. Moskatim. Stalo se a pitva potvrdila přesnost a správnost údajů prof. Moskatiho, již rok před tím pronesených a provázených tehdejším nákresem zákeřné nemoci.

Vděčně vzpomínáme na prof. Moskatiho jako na největšího dobrodince p. Vinc. Bove. Již řadu let hlodala tajná nemoc na jeho organismu. Ale žádný z lékařů neuhodl pravé příčiny zla. Konečně se obrátil i na ctnostného prof. Moskatiho. Lékař ho hned prohlédl a zjistil nádor v páteři (tumor spinalis). Nežli vyjevil nemocnému jeho chorobu, pohlédl na chvíli k nebi, jakoby se modlil a pak mu řekl pravý jeho stav, ale hned připojil slova útěchy: Jsi mlád a nebudeš opuštěn. Dám tě operovat profesorem Rizzem, беру na sebe všechnu odpovědnost. Nepochybuj, že se uzdravíš.“

Tutéž naději vzbudil profesor i v otci nemocného, zavolav si ho stranou.

Nežli však mohl poskytnout svou asistenci při odvážné a jemné operaci, povolal si jej Pán k sobě.

28. dubna 1927 podrobil se chorý Vinc. Bove operaci. Po dvou hodinách horečného hledání v dutině obratlové (u čtvrtého obratle hřbetního) nemohl profesor Rizzo zjistiti ani

stopy nádoru. Pln beznaděje již již dával pokyn zavřít těžkou ránu. V té chvíli bleskla mu hlavou myšlenka, pomodlit se k zemřelému prof. Moskatimu o pomoc. Sotva obrátil svou mysl k příteli v Pánu zesnulému, okamžitě se rozhodl otevřít vedlejší obratel a za několik vteřin radostně hlásil, že hledaný nádor objevil. Prof. Rizzo byl přesvědčen, že mu přispěl na pomoc Moskati a též to dosvědčoval svým známým.

Lékař duší.

Moskati pronikal nejen choroby těla, nýbrž i neduhy duše. Kterémusi proslulému advokátovi dal mezi jinými zdravotními radami i tento pokyn: „Jděte k Pánu Bohu. Vyzpovídejte se, jděte k sv. přijímání a povede se vám lépe.“ Za osm měsíců šel k němu na poradu tentýž muž. Sotva ho lékař zočil ve dveřích, určitě na něho zavolal: „Vy jste se nezpovídal. Bůh vám připomíná vaši povinnost!“ Příchozí ztrnul údivem nad výtkou lékařovou, poněvadž byla spravedlivá a odpovídala pravdě.

Farář Lukáš d' Amato z arcidiecése Amalfi dovedl k němu na prohlídku své dva synovce: „Již si vykonali velikonoční povinnost? zeptal se mimochodem lékař. „Myslím, že ano,“ přisvědčil kněz. Ale lékař, ukazuje rukou, řekl určitě a správně: „Tento ji vykonal, ale druhý nikoliv.“

Kdysi přišla k němu neznámá paní s mladší dívkou. Jakmile je spatřil, okamžitě prohlédl

až na dno jejich duše a připomněl jim jejich povinnosti. „Slečno,“ děl k děvčeti, „vy jste ještě nebyla u sv. přijímání. A vy, pani,“ obrátil se k dámě, „vy žijete s odpadlým knězem...“ Vše bylo pravda. Moskatí sám se divil vnitřnímu hnutí, jež ho pudilo, aby ta slova pronesl.

II. Jos. Moskatí — křesfan.

Duševní bystrost a pronikavost Moskatího vysvětluje mnoho jeho ryzí, neporušené srdce. Čistota dává duši jasný, veselý, správný pohled na svět, kdežto nemravnost ničí život těla a ochromuje život duše.

Soukromý život Moskatího překvapoval svou čistotou. Jeho přátelé mají za to, že jeho cudnost snad ani nepoznala obrazu hříchu.

Znal svou slabost, věděl o vznětlivosti vášní. Proto co nejvíce zeslaboval nebezpečí andělské ctnosti, tak četná v povolání lékařském. Slyšel jsem od lidí, kteří ho znali, že si dovolil při prohlídkách jen ty pohledy a doteky, jež byly naprosto nevyhnutelný. Ba některým se zdálo, že mívával v té chvíli oči jen na polo otevřené — a nicméně dával potom zázračně přesné a pravdivé diagnosy. Bědoval nejednou: „My (lékaři) stojíme uprostřed ohně.“

Moskatí patřil k těm duším, od nichž žádá Pán všechnu lásku nerozděleného srdce. V jeho deníku čteme r. 1914 poznámku, že se zřekl

s přísahou všech nečistých náklonností pozemských před obrazem Matky Dobré rady. Byl to jeho slib ustavičné čistoty, jež věrně zachoval až do své smrti.

Věda, že hrdinská čistota je výsadou pouze některých omilostaných duší, povzbuzoval své mladé přátele k sňatku. Říkával: „Dar dokonalé čistoty je milost, jíž Pán nepopřává všem... Mladým lidem radím vždy stav manželský, poněvadž považují celibát za výsadu málokterých!“

Chléb života.

Aby mohl křesťan zachovati nadpřirozený život v pokušeních ďábla, světa, zvláště pak těla a aby mohl duchovně růsti a siliti, ustanovil Kristus pro všechny věřící nadpřirozený pokrm, velebnou Svátost. Kristus v Eucharistii je nejbohatším zdrojem milosti pro všechny potřeby duše. Můžeme říci, že úcta Eucharistie je měřítkem celého našeho vnitřního života.

Moskati chápal hluboce význam velebné Svátosti a proto k ní přilnul celou silou svého čistého srdce. Byla to duše vpravdě eucharistická.

Když se vracíval znaven ze svých cest za nemocnými, vždy se zastavil v některém z četných neapolských chrámů, pozdravit svého božského Přítele. Z oddanosti k Němu zvolil si v paláci své rodiny nejméně pohodlný pokoj, protože z jeho okna byl výhled na kapli nejsv.

Svátosti v blízkém kostele Gesu Nuovo. Mezi návštěvami jednotlivých pacientů poklekal na několik okamžiků na zem a posílal Spasiteli v Eucharistii pozdrav modlitby a lásky.

Dávno před vydáním památného dekrétu Pia X. o častém, ba denním sv. přijímání, vy cítil prospěšnost této andělské hostiny. Den jak den chodil ráno do chrámu Páně a tam býval přítomen nejsvětější oběti. Při ní on, universitní profesor, nestyděl se knězi přisluhovat a pak přijmout z jeho rukou Tělo Páně.

•

Bez sv. přijímání bývalo Moskatimu smutno celý den. Jak bolestně znějí jeho poznámky z cesty do Anglie, když si je musil odepřít za jízdy vlakem: „19. července 1923: Příjezd do Turina. Dnes, můj Bože, byl jsem bez Tebe... Paříž... I dnes bez Tebe, můj Bože!“

Bez sv. přijímání neměl dosti síly, dosti jistoty a světla ve svém povolání. Prohlásil, že, nemůže-li některý den k sv. přijímání, nekoná pak návštěv k nemocným, poněvadž nemá dosti světla, dosti poznání pro tyto ubožáky.

Zajít na mši sv. a k sv. přijímání neopominul Moskatí ani na letním bytě, i když si musil přivstátí a jít daleko do kostela. Musil-li z domu někam z rána, napřed si zašel pro duchovní posilu: vídali je, jak vstupuje několik minut před odjezdem vlaku do kostelíka u nádraží. Tam přijal sv. Hostii a díky činil pak

cěstou. Mnohdy se vracel z dráhy kolem jedné odpoledne — ještě úplně lačný. Z nádraží nespěchal domů k obědu, nýbrž do kostela ke stolu Páně — posílit napřed svou duši.

Své přesvědčení a zkušenosti ze sv. přijímání uplatňoval i v ošetřování nemocných. Chtěl zjednat lidem, kteří se mu svěřili, totéž štěstí, jež sám v Eucharistii našel. Svým pacientům doporučel často sv. přijímání nejen jako nadpřirozený lék duše, nýbrž i jako prostředek ke zdraví těla. Svému příteli, jenž se odchýlil od víry svých dětských let, doporučí k uzdravení a k omládnutí návrat k víře matky a zvláště sv. přijímání.

Nemocnému, jenž za ním přijel z Amalfi do Neapole, uložil mimo jiné: Při návratu do Amalfi, zastavte se v Pompejích (ve slavné mariánské svatyni u Neapole), jděte ke sv. zpovědi a přistupte k sv. přijímání. To jest první medicína.

Lidé, kteří přeplňovali každý den čekárnu před jeho ordinačním sálem, ptávali prý se navzájem: „Byli jste již u zpovědi a u přijímání? Na to se vás bude lékař tázat!“

Matka duší.

Magnetem čistých duší je Eucharistie a Panna Neposkvrněná. Úcta Eucharistie roste úměrně s úctou mariánskou.

Proto nás nepřekvapuje u Moskatilio dětinná oddanost vůči Matce Boží. Denně ráno, když vstoupil do kostela, zastavil se na chvíli s modlitbou na rtech před jejím obrazem. Ke své nebeské Matce hlásil se i na veřejnosti, ač zcela prostě a beze vší okázalosti. Jakmile zaslechl zvonit „Anděl Páně“, hned se zbožně pokřížoval a modlil se pozdravení andělské. Bez obalu vybízel k těmž i jiné, aniž vzbudil nelibost.

Jeho nevinné srdce uchvacoval svými cudnými půvaby bělostný zjev Panny Neposkvrněné. Proto se vždy účastnil veřejných slavností k Její cti. Ani zima ani dešť ani práce neoslabily jeho touhu přispěti k oslavě Panny panen. Když se vrátil z dlouhé cesty do Anglie a doma našel pozvánku na podobnou slavnost, jež se konala právě v tu hodinu, pospíchal hned bez odpočinku, bez převlečení — přímo k Neposkvrněné. — Z lásky k Neposkvrněnému Početí odloučil se na této vědecké cestě od svých přátel a zajel si do Lurd do jeskyně zjevení.

Život v Bohu.

Žádnou povinnost nezdůrazňoval Božský Spasitel tak často, jako povinnost modliti se. „Třeba jest modliti se a neustávati.“ (Luk. 18, 1.) Pro vyplnění vůle Kristovy není třeba býti stále na modlitbách ústních, ale máme obracet často mezi dnem i při nejvšednější práci své myšlenky, a cítit k Bohu.

Profesor Moskatí plnil poctivě a radostně toto přikázání. Bylo mu to tím snadnější, čím víc se cítil dítětem v náruči Božím. Tento muž světové pověsti kráčel pokornou cestou dětinosti jako sv. Terezie Ježíškova. Její obraz měl stále před sebou, četl a rozjímal její „Dějiny duše“ a do svého deníku vypisoval si z nich úryvky s aplikacemi pro svůj život.

Se sv. Františkem Serafínským miloval něžně květiny a všechny přírodní krásy, poněvadž pohled na ně připomínal mu nekonečnou krásu Boží, proti níž je všechna krása stvořená jako nepatrná krůpěj proti oceánu.

Jeho sebranosti nebránil ani pouliční ruch. Kdysi jel tramvají se svým přítelem P. Aromatisim T. J. Koupil pro sebe i pro něho lístek, více však spolu nemluvili pro přílišnou tlačeni. Moskatí se zabral úplně do svých myšlenek a byl z nich vytržen teprve, když dojeli na místo a kněz se ho dotkl, děkuje mu za lístek. „Děkuji vám za upozornění,“ řekl mu uznale profesor, „myslil jsem na velikost Boží.“

Základ dokonalosti.

Zdálo by se, že tento muž, dobytší si rychlého postupu, zapomněl na základ křesťanské dokonalosti, na pokoru.

Avšak nikoliv. Pokora je slučitelná i s nejvyššími hodnotami, tak jako je při nich možná pravda. Vždyť pokora není nic jiného než pravda, pravda ve smýšlení o vlastním já a v jednání dle tohoto poznání.

Moskati se nikdy nepřeceňoval. V důvěrné rozmluvě s opuštěným sirotkem prosí o její modlitbu, protože „je velikým hříšником a třeba mu Bůh popřává mimořádné milosti, přece je za ně nevděčný a jich nehoden, a nikdy se neobrací k Bohu.“

Z lásky k pokoře snížil se i k nejnižším službám u nemocných. Jednou večer potkal ho na ulici p. Ad. Palombo. V hovoru zeptal se profesor dobromyslně svého známého: „Víte, že zastupuji nyní plivátko?“

„Co tím myslíte, p. profesore?“ ptá se s podivem nechápající společník.

„Ano, zastupuji plivátko chudému studentovi medicíny, jenž má souchotiny,“ potvrzoval Moskati; „bydlí tamhle!“ a ukazoval na nedaleké okno. — „Je v Neapoli sám, v nájmu, a aby si nepovšimla jeho nemoci domácí paní a aby se zamezila nákaza, řekl jsem tomu mladíkovi, aby kašlal do kapesníku, že si proň budu večer chodit.“

A tuto službu poskytl mu nejednou.

Svou hlubokou věrou spatřoval Moskati v nemocných i nejzanedbanějších — osobu samého Ježíše Krista. Rozuměl slovům Kristovým: „Pokud jste (dobrodiní) učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 40.) Ve svém zápisníku 17. ledna 1922 vyjadřuje myšlenku Spasitelovu jinými slovy:

„Nemocní jsou obrazy Ježíše Krista.

Mnozí nešťastníci, zločinci, rouhači, dostanou se do nemocnice posledním zásahem milosrdenství Božího, jež je chce spasit.

V nemocnicích je úkolem sester, lékařů a ošetřovatelů spolupůsobiti s tímto nekonečným milosrdenstvím a ubožákům pomáhati, odpouštěti a pro ně se obětovati.“

III. Jos. Moskati — moderní apoštol.

Slova Moskatiho o apoštolském poslání lékaře nebyla jen lesklou frází. Jeho víra a jeho ohnivá láska ke Kristu nutkala jej k apoštolátu v jeho okolí.

Kolegové mluví s úctou o jeho snahách, přitáhnout všechno ke Kristu. Profesor Dom. Pace praví: „S úctou se skláníme před tímto šlechtným rytířem víry, jenž v dobách materialismu a agnosticismu hovořil se všemi o Kristu.“ A lékař Tecce dí: „Ze svého vznešeného povolání učinil pravý apoštolát. Byl svrchovaně obratným ošetřovatelem těla i duše.“

Svůj požehnaný apoštolát vykonával prof. Moskati bez hluku, bez nápadných projevů. Tím působivější byla jeho činnost. Jeho dobrota, již si osvojoval v rozjímání o lásce Boží, dávala mu energii, moc a půvab apoštola.

Za války měl na starosti raněné vojáky. Provedl tehdy neuvěřitelné množství operací. Při tom pečoval též o jejich duši. Mnozí byli pohnuti jeho řečí a jeho andělsky milým zje-

vem, že přistoupili k sv. svátostem, o něž nestáli mnoho let. Laskavě je pobízel k modlitbě a měl srdečnou radost, viděl-li je na mši sv. a u stolu Páně; projevil jim své potěšení, našel-li u nich medálku anebo škapulír a sám jim tyto věci rozdával.

Největší odměna.

Nikdy nepřijal peněz od chudých, od kněží a od řeholníků, ale též od těch, kteří mimořádně nenáviděli náboženství a jim pohrdali. Zatvrzelé nepřátele víry chtěl si tak nakloniti a znenáhla je přivesti ke smíru s Bohem a s církví. Kdysi se ho ptali, proč nevzal nic od bohatého, ale bohaprázdně žijícího nemocného. Dal v odpověď slova, hodná světce:

„Obrátím ho! Spasím-li nějakou duši, to bude největší odměna, jakou si mohu přát za svou skromnou lékařskou pomoc.“

A úsilím lékařovým smířil se tento pacient opravdu s Bohem a tiše umíral v naději na blaženou věčnost.

Jeho dobrotě podařilo se mnohé obrácení. Kdysi umíral v „ústavě nevléčitelných“ starců, trpící žaludeční rakovinou. Zarputile odmítal náboženskou útěchu. Ošetřující sestra Alexandrina obrátila se na Moskatiho, žádajíc o radu. Ten se ihned odebral k lůžku nešťastníkovu a dal se s ním vlivně do řeči. Nemocný, jsa všecken udiven zbožnou řečí tohoto bílého lékaře, jenž byl před chvílí u něho v průvodu

četných posluchačů, nemohl odolati jeho nevinně zářícím očím, jeho mateřsky něžným slovům, požádal o kněze a přijal svátosti umírajících jako upřímný křesťan.

Dr. Javarone vypravuje, jak navštívil s Moskatim v únoru 1922 jednoho starého notáře, okázalého nevěrce již od mládí. A hle, tento zatvrzelý člověk, u něhož patrně působila milost delší dobu před tím, vzdal se za několik okamžiků milé domluvě Moskatího a vrátil se k víře svého dětství.

Blaho duše nadevše.

Byl-li volán k umírajícímu, první starostí prof. Moskatího bylo, zda je nemocný zaopatřen. Nedbal nic na směšně hloupé předsudky příbuzných, že by se sv. svátostmi nemocnému přitížilo.

Jednou k němu přiběhl mladý muž a žádal ho o rychlou pomoc pro svého otce, jenž se neočekávaně ocitl ve vážném nebezpečí smrti. Lékař se vyptal stručně na stav nemocného a zvolal:

„Pro Boha! Vy se sháníte po lékaři těla? Váš otec potřebuje mnohem víc lékaře pro duši, kněze!““

„Ale p. profesore,“ namítal jinoch, „můj otec by se polekal...“

„Ne, ne, kněz nestraší nemocných,“ uklidňoval ho Moskati, „kněz je jejich nejlepší přítel, protože k nim přináší Ježíše Krista. Já

přijdu, a to brzy, ale až přijdu, chci od vás slyšet, že váš otec již viděl kněze!“

Tak pomáhal vykořeňovat pověrečný strach z kněze u lůžka umírajících.

Před několika roky měl na neapolské universitě veřejnou přednášku místopředseda poslancecké sněmovny Leonard Bianchi. Po promluvě, odměněné hlučným souhlasem a potleskem profesorů, studentů a jiné inteligence, řečníka náhle ranila mrtvice.

Kde kdo z ohromeného publika stará se v tu chvíli o nejrychlejší ošetření tělesně. Jediný Moskati posílá hned pro kněze a sám zatím šeptá do ucha umírajícího slova dokonalé litosti a dokonalé odevzdanosti do vůle Boží. Umírající nemůže mluvit, ale tiskne mu z vděčnosti pevně ruku. Ví, že taková pomoc jediná má smysl v této situaci.

K takovému apoštolskému úkonu, uprostřed inteligence víře nepřátelské neb aspoň lhostejné, bylo jistě potřebí silné, přesvědčené víry.

Nynější neapolský kardinál-arcibiskup Ascalesi ocenil krásně tento čin Moskatiho v soustrasti, poslané neteři Bianchiho, řeholní sestře Pavlině: „Váš strýc spasil svou duši, poněvadž se mu dostalo misionáře, jímž je Josef Moskati.“

Mezi svými.

Apoštolát mezi mladistvými posluchači a přáteli vykonával profesor Moskati tak lahod-

ně, tak prostě a nenápadně, že je mimovolně získával pro své náboženské přesvědčení.

Aby oživil studené stěny anatomického sálu, rozhodl se umístiti v něm znamení křesťanské naděje a vítězství života nad smrtí, sv. kříž. Pod ním umístil nápis z proroka Oseáše 13, 14: „Ero mors tua, o mors!“

Brzy nato pozval profesor své asistenty do anatomického sálu v nezvyklou dobu. Sotva však vešli, hned vše pochopili. Jejich učitel zavolal je, aby společně zavěsili v sále kříž a vzdali úctu Kristu, tak dlouho z těchto síní vzdálenému.

Když poučoval své posluchače, jak dlouho mají připravovat a desinfikovat různé předměty k operaci, říkal, že stačí doba na příklad jednoho otčenaše. Chtěl je tak pohnout ke krásnému zvyku, zalétat v duchu modlitbou k Otci nebeskému.

Na klinice měl jednou ženu, znetvořenou křivici. Zastavil se u ní na chvíli a pravil medikům okolostojícím: „Vidíte? Je tisíckrát lépe divati se na tuto ubohou ženu, jež si nezavinila svého znetvoření, než obdivovat se některým ženám moderním, jež jsou plné půvabů, ale oddané neřestem a zkažené!“

Dr. Ponsiglione, jeho žák, uvádí ve vzpomínkách na něho, že často říkal svým mladým přátelům a nemocným: „Siate preparati... Bud'te připraveni...“ Mínil tím náhlý odchod na věčnost.

Nežli přistoupil v pitevní síni k anatomickému stolu, zadíval se na chvíli na kříž a pak říkával hlasitě nad mrtvolou: „Tu končí pýcha člověka. Nenávist, miliony, hýření — a potom? Hle, co jsme! Jak poučná je smrt!“

V neděli se scházeli jeho asistenti do Ústavu nevy léčitelných a profesor společně s nimi chodil na inši sv. Aby je více upoutal, vykládal jim s odbornou znalostí umělecké obrazy chrámové nebo jim pověděl obratně a mile několik myšlenek z evangelia, ze života světce, jehož svátek se právě slavil a pod. Neostýchal se ani pobídnouti své mladé přátele, aby s ním přistupovali ke stolu Páně.

V době velikonoční jemně jim připomínal buď ústně neb v blahopřejných dopisech — církevní příkázání. Píše na příklad: „Tisíce blahopřání. Vzpomeňte si na povinnost velikonoční. Rozumíte mi?.. Jsem vždy u Vás srdcem, touhou, přáním a myšlenkou.“

Jeden úkaz překvapuje u Moskatího při prvním, zběžném pohledu. Je to jeho úsečné, rázné, ba strohé jednání s určitými lidmi.

Nevrlost jevil, když ho olupovali o vzácný čas směšnými malichernostmi. Pravidelně vyplisil též dámy příliš „moderně“ oděné. S hysterickými osobami byl co nejodměřenější a nejednal s nimi nikdy sám, boje se o svou dobrou pověst. Našel-li rodinu, kde se špatně

starali o nemocného, pak jim nezatajil svou nelibost; při tom však udělil jim almužnu, poznal-li, že nedostatečné ošetřování zavinila bída a nouze.

Jeho žáci a přátelé hájí jeho jemné chování, svědčíce, že nikdy nepřekročil míry. Profesor Petr Cafasso ujišťuje: „Nikdy ani slova drsného nebo pyšného nebylo na jeho rtech, posvěcených zbožností. Nikdy znamení smutku v jasných tazích jeho obličejě, jenž se často vyrovnával ve výraz vnitřní sebevlády.“

Byl Moskati náboženským fanatikem?

Bylo by nespravedlností, viniti Moskatihovo z náboženského fanatismu pro jeho vroucí náboženské přesvědčení, pro zdůrazňování náboženských povinností. Fanatik sleduje bez soudnosti své utkvělé myšlenky a zásady a každému bez rozdílu je vnucuje.

I když vede Muskatih duše k Bohu, činí to způsobem lahodným. Jedná s každým dle jeho povahy. Jednomu radí přímo: „Jděte ke zpovědi“, jiného zdaleka pobízí k těmž slovy: „Přiblížte se k Pánu Bohu,“ třetího pak jemně upozorňuje: „Pamatujte na svou nesmrtelnou duši“.

Dobře ví, že dokonalost nezáleží v odříkávání modliteb, nýbrž v přesném, nadpřirozeném plnění povinností. Proto pronásleduje líné pobožníkůvství.

Kdysi předpisoval větší péči o zdraví jisté choré paní, již k němu poslal její manžel. Paní si chtěla zahrátí před lékařem na světici. Odvětila: „Na tom mi nezáleží, p. profesore, já nelpím na životě. Až se přiblíží moje poslední hodinka...“

Moskati jí vpadl živě do řeči: „Váš život nepatří vám, nýbrž Bohu, jenž vám jej daroval. Z toho důvodu máte povinnost starati se, abyste si udržela zdraví.“

Zbožná duše namítala: „Ale vždyť já se stále modlím k Pánu Bohu, aby mi popřál zdraví.“

Těmi slovy však nezískala lékaře. Moskati se obrátil k přítomnému dr. Sicovi a pravil: „Doktore, slyšel jste? Jak rozumějí ty ženské náboženství! Myslí si, že modlitbou bez práce vyplní křesťanské povinnosti.“ Nato dal paní napomenutí: „Pamatujte si, vaší duši více prospěje jediná injekce proti vaší nemoci nežli odřikávání desatera modliteb.“

Moskati měl spravedlivý zájem o duši pacientovu, ale proto nikterak nezanedbával svých lékařských povinností. Jeho charakter vystihl pěkně slavný konvertita, advokát Bart. Longo: „Profesor Moskati! Jeho božský apoštolát záleží ve spolupráci s Kristem. Jako sv. Kosma, též on je lékařem těla i duše.“

Moskati a stav duchovní.

Ježto pohlížel na všechny věci očima víry, choval Moskati hlubokou úctu k těm, jimž

řekl Kristus: „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk. 10, 16).

Jeho úcta ke kněžím nenese na sobě stop úlisnosti: vždyť ji prokazoval i duchovním nejchudším. Nezná podstatného rozdílu mezi kněžimi prostými a bohatými. Váží si vznešených i nízkých, učených i prostých, protože v nich nectí vlastnosti osobní, jako spíše jejich posvátnou moc, svátostné znamení, vtištěné jim nesmazatelně do duše v den svěcení.

Pro velikou důstojnost katolického kněžství netroufal si sám státi se knězem. Kdysi šel s lékařem Mastellonim. Mluvili o ideálech mláde. Moskati žádal od mládeže — zbožnost, čistotu a pracovitost. Ve svém zanícení prohlásil, že sám zůstane vždy svobodný z lásky k čistotě. Jeho společník se ho ptá s údivem:

„Proč pak se tedy nestaneš knězem?“ A Moskati mu prostě odpovídá:

„K tomu je třeba něčeho jiného. Kněžská důstojnost je tak vznešená a božská, že je k ní třeba jiného ducha a jiné ctnosti, než ji mám já!“

V knězi chtěl mítí druhého Krista, dobrovolně obětovaného, zmučeného, ukřižovaného pro blaho světa.

Kdysi byl zavolán k seminaristovi, jenž trpěl malou horečkou. Prohlédl ho a pak mu

řekl otevřeně, byť laskavě: „Nic vám není.“ Když se mladý pacient bránil, dodal: „Vy jste nepotřeboval žádné návštěvy.“

A poučil ho o odříkavosti kněžského povolání:

„Jak pak to vyrůstáte na kněze, lpíte-li tolik na životě.“

Ač věděl, že kněz zůstává i při své důstojnosti křehkým člověkem, nikdy neposuzoval duchovního stavu, tím méně se prohrabával v pikantních historkách o kněžích. V jeho přítomnosti neopovážil se nikdo otřítí se neuctivě o náměstka Kristova na zemi, nebo jiné církevní hodnostáře.

Z vděčnosti za duchovní dary, jež přijímal z posvěcených kněžských rukou, nepřijímal od duchovních žádné odměny, a když mu ji vnutili, věnoval ji na církevní záležitosti.

IV. Oběť života.

Ideálem křesťanské dokonalosti je co nejdůvěrnější zobrazení Ježíše Krista Ukřižovaného v duši. Snahou světců je snaha Kristova: oběť života za lidstvo a skrze oběť oslava Boží a spása duší.

Moskati toužil uskutečnit v sobě tento ideál. Celé své lékařské povolání pojímal jako jedinou oběť.

Trpěti za duše, za hříšníky, bylo jeho životním zájmem. Je to jeho útěcha, kterou svě-

řuje kteréśí opuštěné, trpící dívky: „Vzpomeňte,“ praví, „že trpíme společně pro tutěž záležitost. Ano, trpíme za hříšníky. Jakou útěchu dodává tato myšlenka.“

Svůj život pojímá jako žertvu, položenou na oltář Páně. Je ochoten okamžitě zemřít pro Boha a pro duše. Z jeho poznámek plyne na jevo, že se nabídl o svatodušních svátcích 1919 Bohu jako smírná oběť za hříšníky.

Kouzlo smrti.

Což divu, že se těšil ze života, ale že se nijak nehrozil smrti. Kdysi se vedla v jeho přítomnosti řeč o bázni před smrtí. Jeho přítel podotkl, že i kněží se hrozí smrti. A zeptal se: „Těž vy, profesore?“

A Moskati skromně odvětil: „I svatí měli strach před smrtí. Já dosud nemám této hrůzy, a slibuji si, že s pomocí Boží ji nikdy mítí nebudu.“

Tušil svůj blízký konec. Mluvil o tom se svými přáteli — úplně klidně. Těšil se, že ho Bůh zavolá zcela náhle — a jeho přání se splnilo.

Poslední den.

Nadešel den 12. dubna 1927. Moskati vstal jako jiné dny a vykonal svou obvyklou ranní úvahu. Přemýšlel ten den dle knihy sv. Alfonsa o štěstí duší, Bohu oddaných.

Ódešel do kostela. Byl právě Zelený čtvrtek, den ustanovení velebné Svátosti. Jako jindy přísluhoval při tiché mši sv. a přijal sv. přijímání. Bylo to jeho viaticum, poslední posila na cestu do věčnosti. Zdaž to tušil? Patrně!

Po pravidelné práci v nemocnici vracel se domů, kde naň čekali četní pacienti. Na cestě se setkal se slečnou Magdalenou Aloiovou, jejíž matku léčil. Vypтал se na stav nemocné a řekl dívce:

„Přijďte do mého domu, abyste poskytla společnost mé sestře, protože dnes jistě zemru.“

Dívka mu se smíchem odvětila:

„Vy stále mluvíte o smrti a neumíráte nikdy!“

A on na to vážně:

„Dejte pozor, neboť mluvím vážně, a nepřijdete-li, bude Vás to mrzeti a budete mítí výčitky po celý život!“

Přišel domů, přijímal obvyklé návštěvy. Stále byl klidný a mírně veselý jako vždy.

Ve 3 hodiny odpoledne pocítil náhle nevolnost. Okamžitě se odebral do svého soukromého pokoje, dal znamení zvonečkem, zavolal svou sestru a své bratry. Když tito se sběhli kolem něho, seděl v lenošce s hlavou skloněnou, s rukama na prsou skříženými. Právě

vydychoval svou čistou duši do rukou Božích. Ježíš Kristus přijal oběť této eucharistické duše a zavolal si ji v den první nekrvavé oběti novozákonní, na Zelený čtvrtek. Moskatimu bylo 47 let, 8 měsíců a 18 dnů.

Na Bílou sobotu 14. dubna rozvinul se Neapolí pohřební průvod s rakví profesora Moskatiho. Celé město pocítilo odchod a ztrátu tohoto velikého muže — světce. Celá Neapol plakala: jeho kolegové, profesori a lékaři, intelligence, řeholní řady i prostý lid.

Nejen duchaplná, nýbrž i pravdivá byla kondolence, napsaná rukou kteréhosi chudáka: „Nechtěl květů, ba ani slz. Avšak my ho oplakáváme, neboť svět v něm pozbyl světce, Neapol vzor všech ctností, nemocná chudina pozbyla v něm všeho.“

Lid ho nazývá světcem. Kdo ho poznali, modlí se k němu — a ujišťují, že jsou vyslycháni. Na jeho hrobě jsou stále čerstvé květy. Jak dí msgr. Vinc. Celli: „Všichni mu přiznávají vším právem aureolu učence a světce.“

Osobnost Jos. Moskatiho.

Je třeba něco dodávat pro ocenění této osobnosti? Nepotřebuje našich chval; jeho život, život velikého katolického učence, dává mu nejkrásnější a nejtrvalejší oslavu.

S veselostí a prostotou dítěte pohybuje se v síních universitních a v sálech nemocnic. S úžasnou pronikavostí poznává zákeřné nemoci a předpisuje nejprostší léky, jež se potkávají s úspěchem.

Jeho vnější život, nezměrnost jeho práce, vysvětlíme si dostatečně jenom jeho životem vnitřním. V modlitbě a zvláště ve sv. přijímání bere všechno světlo, všechnu moudrost, všechnu sílu k svému povolání. Pro svůj vnitřní život stává se lékařem a knězem: pečuje o tělo, aby zachránil duši.

Pracujeme modlitbami, by nám dal Bůh takové učitele, takové lékaře, takové inteligenty, kteří by v sobě zobrazovali tak věrně vzor dokonalosti, Ježíše Krista, jako Josef Moskati.

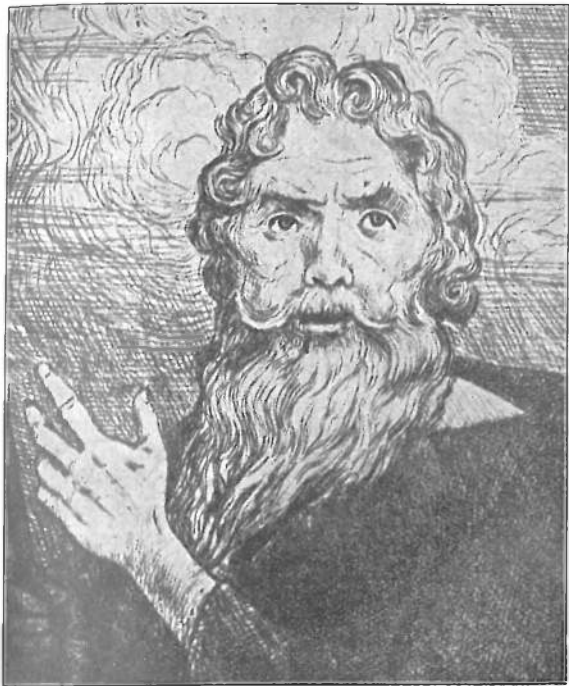

Imprimi potest. Pragae 17. Jan. 1932, P. Haderka C. Ss. R.
Sup. Prov. Imprimatur Nr. 23.066a Olomucii 28.-12.1931.
Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Co chtějí „Badatelé bible“?

„Běda prorokům nemoudrým, kteří následují
ducha svého a nic nevidí!“ (Ezech. 13, 3.)

Ve větších městech naší vlasti byly v tisících rozdány letáky, které ve zkomolené češtině oznamovaly:

„Drama stvoření.

Velkolepé světelné obrazové dílo, o kterém mluví celý svět. Každé představení bude doprovázeno hudbou.

Drama stvoření jest nejmocnějším filmovým, obrazovým, hudebním a přednáškovým dílem přítomnosti. Mnoho set obrazových výjevů líčí stvoření naší země a nejdůležitější události všech časů. 3.500 metrů částečně v nádherných barvách malovaných filmů, pojednávajících o dějinách člověčenstva, budou předvedeny se zajímavými biblickými výklady.

Drama stvoření jest nejlepším prostředkem k pozdvižení a upevnění šlechtného lidství a slouží především v rozrušeném času k obnovení víry ve Všemohoucího, moudrého Stvořitele, Jehovu, a v jeho slovo, bibli.

Mnozí přiznávají, že ve 4 večerech představení drama stvoření se mnohem více naučili a že jim bylo Boží předsevzetí s lidmi srozumitelnějším, než po mnohém studiu atd.

Svědkové Jehovovi

pod ředitelstvím Mezinárodního sdružení
badatelů bible.“

Už z této nedůstojné reklamy můžeme poznati, že sekta „Badatelů bible“ přichází k nám z Ameriky.

I. Zakladatel sekty — Ch. Russel.

Zakladatelem jejich je obchodník Charles Taze Russel, který se narodil 16. února 1852 v továrním městě Pittsburku v Pensylvanii. Jeho rodiče byli kalvínského vyznání. Když dítěti bylo devět roků, matka mu zemřela. Otec dal chlapce vyučiti obchodníkem, avšak Russel již záhy jevil veliký zájem o náboženství. Byl nakloněn k hloubání a učení Kalvínovo svou přísností neuspokojovalo jeho citlivé srdce. Začal pochybovati zvláště o věčnosti pekla, a byl by snad vůbec víru ztratil, kdyby se nebyl setkal s adventisty. Když jednoho večera šel ulicemi města, viděl osvětlený sál, kde adventisté měli své bohoslužby. Vstoupil a naslouchal se zájmem kázání. Výsledek byl, že Russel našel zase víru, že bible je psána vnuknutím Božím. Nejvíce pozornosti věnoval biblickým proroctvím o konci světa. Zvláště ho zajímala otázka o tisícileté říši Kristově, o vzkříšení a obnově lidstva v oné příští době. Neměl důkladného vzdělání ani v dějepisu, ani v bohosloví, ani ve vědách biblických. Není proto divu, že ve svém bádání brzy pobloudil. Výroky Písma

sv. vysvětloval buď doslova neb obrazně, jak se mu to právě hodilo.

Učení Russelovo.

Jeho měkké povaze se nelíbilo učení o věčném pekle. Proto si vytvořil učení, které mu lépe vyhovovalo a přizpůsobil svému učení i bibli. Přijal učení adventistů o brzkém příchodu Ježíše Krista na svět, avšak pozměnil je podle svého. Jako adventisté učil i Russel, že prý duše v okamžiku smrti upadá do stavu bezvědomí. Z tohoto stavu bude prý duše probuzena, až nastane tisíciletá říše Kristova. Kdo zemřel v hříchu, bude prý míti příležitost k nové, lehčí zkoušce. Lehčí bude tato zkouška, protože moc satanova bude držána. Kdo se při této druhé, snadnější příležitosti ke spáse osvědčí, přijde prý do nebe. Kdo se však ani podruhé neosvědčí (a těch bude velmi málo) propadne prý „druhé smrti“, to znamená, bude úplně zničeno jeho tělo i duše.

Adventisté prorokovali, že Kristus přijde v roce 1844, a když se to nesplnilo, opět prorokovali jeho příchod na rok 1874.

Russel byl opatrnější a prohlásil, že Kristus přijde mezi lidi jako duch neviditelně; avšak kdy přijde, to v oné době ještě neměl vypočteno.

V roce 1876 setkal se Russel s adventistickým redaktorem N. H. Barbourem. Ten byl všecek sklíčený, že proroctví o příchodu Kristově pro rok 1874 se nesplnila. Vysvětlil svoje výpočty Russelovi a přesvědčil jej, že jsou správné a Russel zas přesvědčil Barbourea, že příchod Kristův má býti neviditelný, duchovní. Později se oba rozešli, Russel však zůstal přesvědčen, že

**druhý příchod Kristův na svět udál se již
v roce 1874.*)**

---

*) Jak dětinské jsou jeho výpočty, ať posoudí čtenář sám. Russel tvrdí, že v roce 625 př. Kr. byl slaven poslední jubilejní rok židovský. Očekávaná tisíciletá říše Kristova je prý vlastně veliký jubilejní rok, proto začíná o 50 krát 50 roků, to jest o 2500 roků později. Tak vypočítává rok 1875, který podle židovského počítání začíná již v říjnu 1874.

Jiný výpočet Russelův je tento: Šest dní ve kterých Bůh stvořil svět, to prý znamená 6000 let, protože „před Bohem je tisíc roků jako jeden den“. 6000 let tedy lidstvo se bude lopotit, potom započne den odpočinku, to jest tisíciletá říše Kristova. Russel ví přesně, že Adam byl stvořen v roce 4128 př. Kr. a že dva roky později (4126 př. Kr.) zhřešil. Od tohoto roku, kdy začala bída lidstva počítá 6000 roků dál a dospívá k roku 1874.)

Blamáž proroka — v roce 1914 počátek říše míru!

V roce 1874 tedy podle Russela Kristus sestoupil neviditelně na svět. Kdy však začala jeho říše míru? Russel vypočítal ji takto. Doba židovství, která přestala v roce 30. po Kristu měla ještě čtyřicetiletou dobu „žně“. Teprve v roce 70. po Kr. byl rozptýlen národ židovský od Římanů a zanikl stát židovský. Podle tohoto též křesťanská doba musí mít čtyřicetileté zakončení. Jelikož Kristus v roce 1874 neviditelně sestoupil na svět, musí o čtyřicet let později, t. j. v roce 1914 začít říše míru, kde bude konec veškeré bídě a všemu soužení.*) Russel měl nehodu: právě v tomto roce začala světová válka!

Druhá nehoda.

V roce 1914 podle Russela skončila „doba evaňgelia“ a začalo „millenium“ (tisíciletá vláda Kristova). Jenom do roku 1914 mohlo 144.000 „vyvolených“ dosíci nesmrtelnosti. Po tomto roce však začíná lehčí cesta, na které nesmírně mnoho lidí dojde spasení, avšak ne-

---

*) Snad vytknou „Badatelé bible“, že pomlouváme jejich zakladatele. Kdo nám nechce věřit, ať se přesvědčí. Může si na př. v některé veliké knihovně vypůjčit staré ročníky německého časopisu „Badatelů bible“ kde od roku 1911 skoro v každém čísle prorokují, že rokem 1914 započne doba míru Kristova.

dojdou věčného života v Bohu, nýbrž jen jako nižší duchové obdrží šťastný život na nové zemi. Patřil-li Russel k 144.000 vyvolených, byl by musil před rokem 1914 sám zemřít. Avšak toho roku nezemřel.

Není nad obratnost.

Od roku 1914 začíná u „Badatelů bible“ práce látání prorocství. V této práci dosáhli vůdcové jejich obratnosti opravdu obdivuhodné. Russel prohlásil do světa, že doba „žně“ bude ukončena teprve v roce 1918. Prorokoval o tomto čas: „Koncem r. 1918 řekne Bůh Babylonu, jemuž říkají lidé křesťanství, své zřetelné běda!“ Slova zněla tajuplně a hrozně. Russel chtěl tím asi říci, že veliká nehoda stihne papežství. Ale papeži se nic zlého nestalo. Také slíbený konec béd a útrap nepřišel. Naopak po válce přišly roky revolucí a hospodářských krisí, jež způsobily nové bídy a útrapy.

Russel by byl snad musel látat znovu. Avšak smrt ho osvobodila od této nemilé úlohy. V říjnu 1916 byl právě na velikých misijních cestách v západní Americe. Ačkoliv byl nemocen, kázal ještě v Providence, Fall Riveru, Dallasu, Galverstonu a San Antoniu. Dne 29. října ještě mluvil v Los Angeles v jižní Kalifornii. Potom odjel vlakem do Kansas City. (Missouri). Po cestě pracoval na ká-

zání, které v městě chtěl přednésti. Při této práci zemřel 31. října 1916.

Russelova povaha.

Russel byl člověk velice nadaný a úžasně pracovitý. Jeho pracovitost je tím obdivuhodnější, že trpěl 50 roků nervosními bolestmi hlavy a pětadvacet let trpěl tak bolestnými haemorrhoidy, že mu sezení i na nejpohodlnější lenošce bylo trýzní.

Russel byl nezištný. Ačkoliv miliony šly jeho rukama, nepotřeboval pro svá soukromá vydání více než 11 dolarů měsíčně.*)

Russel byl bez pochyby nábožensky založený člověk. Modlil se vždy před jídlem, ať jedl sám nebo ve společnosti, v hotelu nebo ve vlaku. Avšak jeho zbožnost byla zvláštní, jak to bývá u lidí, kteří nemají theologického vzdělání. Domníval se, že staví bibli nade všecko, ve skutečnosti však svoje fantastické myšlenky vkládá do bible, a pro nedostatek vzdělání sám toho nepoznává. Russelova neznalost dějepisu, bohovědy a filosofie je úžasná, ale ještě větší jest jeho sebevědomí.

---

*) Jako stín povahy musíme zaznamenati, že se dal se svou manželkou Marií roz. Ackleyovou rozvésti, a aby nemusel ji živiti, dal své jmění 317.000 dolarů zapsati na traktátní společnost „Strážná věž“.

Russelova propaganda.

Russel byl obchodníkem i v rozšiřování svých náboženských myšlenek. V roce 1879 založil svůj první časopis „Zions Watch Tower and Herald of Christs Presence“ (Sionská strážná věž a Hlasatel přítomnosti Kristovy). On byl redaktorem časopisu i všechny články psal sám.

V roce 1881 založil společnost, jejímž účelem bylo rozšiřovati jeho spisy. V následujících letech napsal svůj hlavní spis: „Studie Pisma“ v sedmi dílech o 360—370 stránkách. Některé díly jsou tištěny v dvaceti řečech a rozšířeny v milionech exemplářů.

To ještě nestačilo Russelovu duchu. Aby jeho kázání vnikla do nejširších vrstev lidových, dal je týdně uveřejňovati ve 2000 novinách. Zařídil zvláštní úřadovnu pro přednášky o bibli se 70 pracovníky, kteří celý svůj čas a svou sílu dávali do jeho služeb a jako „poutníci“ cestovali světem, aby šířili jeho myšlenky. Tito poutníci neměli platu, dostávali jen stravu a co k životu potřebovali. Kromě toho měl 700 pomocníků, kteří úplně bezplatně věnovali mu svůj volný čas.

Tato úžasná propaganda Russela ještě neuspokojila. V roce 1909 založil druhý časopis „Poeples Pulpit“ (Lidová kazatelna) a zase zvláštní společnost k jejímu šíření. Aby mohl

co nejvíce spisů rozdávat zdarma, zařídil si „traktátní pokladnu“ s dobrovolnými příspěvky. I svůj soukromý majetek dal do služeb díla. Aby na př. brožurku „Co soudí Písmo sv. o pekle“ co nejvíce rozšířil, obětoval 40.000 dolarů, aby, jak pravil: „všickni poznali, že Bůh je Bohem lásky“. Pak též umožnil, že rozdávan byl leták „Badatel Písma“, ročně v 50 milionech mezi lid. Bylo vypočteno, že Russel napsal za svého života 50.000 stránek o biblických otázkách a že diktoval měsíčně až 1000 dopisů.

Nikdo ze sektářů nepoznal tak význam tištěného slova jako Russel. Věděl však také, že spisy by nesplnily zcela svého úkolu, kdyby nebyly doporučovány živým slovem. Proto sám cestoval celým světem, a hlásal svoji pravdu. V roce 1910 jej viděti v Palestině, v Egyptě a Rusku. V roce 1911 cestuje celým světem, navštěvuje Koreu, Japonsko, Čínu, Indii a opět Palestinu. Na těchto cestách měl prý Russel celkem třicet tisíc kázání a přednášek, z nichž mnohé trvaly až dvě a půl hodiny.

Jelikož mu to všecko ještě nestačilo, vzal i kino do svých služeb. (Viz úvod.)

II. Nástupce Russelův — advokát J. F. Rutherford.

Po smrti Russelově stal se presidentem všech jeho podniků americký advokát Rutherford. Je muž energický a podnikavý jako jeho předchůdce, předčí ho však bezohledností a drzostí.

Když Rutherford nastoupil svůj úřad v roce 1917, zuřila ještě válka na všech frontách. Válkou bylo Russelovo dílo v Evropě ohroženo. I v Americe naskytly se mnohé obtíže. Sedmý svazek „Studii Písma“, který vyšel 1916, byl ihned zabaven a Rutherford sám pro špionáž odsouzen na dvacet let žaláře.

„Badatelé bible“ po světové válce.

Brzy však se situace úplně změnila. Roku 1918 se válka ukončila. R. 1919 Rutherford obdržel milost. V poražených státech v Evropě nastala doba velikých vnitřních nepokojů a hospodářské bídy. Válkou a revolucí duše mnohých lidí jakoby churavěly. Poklesem valuty se Američanům umožnila neslychaná propaganda. Převratem se široké vrstvy lidu odvracely i od církví. Za války vynořily se mnohé otázky a tížily duši nábožensky nevzdělaného člověka. Mnohý v bolestech a bídě toužil po vykoupení a pokoji, a rád na-

slouchal každému, kdo mu sliboval. V širokých vrstvách se probouzely instinkty socialistické a komunistické. Těchto chorobných zjevů dovedl Rutherford využití ke svým účelům a to způsobem opravdu rafinovaným.

Na obrovských schůzích „Badatelé bible“ bičovali revoluční a komunistické vášně lidu řečmi a letáky proti kapitalismu. Náladu proticírkevní rozdmýchovali štvavými letáky proti kněžím a církvi. Nebyli vybíraví v pomluvách a vybízeli pilně k výstupu z církve. Jakou nenávist proti církvi a kněžím šířili, poznáme z několika řádek v časopise „Badatel Pisma“ (ročník 1923):

„Ale vy (kněží) sami brzy se přesvědčíte, jak dle předpovědi bible celé vaše církevnictví se zhroutí přes všechny snahy, podvody, klamy, pověry, jimž sami nevěříte.“

„Po nějaký čas bylo církevnictví lidem velmi vyzdvíženo a je jím posud. Až však masy lidu náhle se přesvědčí, jak byly klamány a že vlastně známkou tohoto systému jest opravdový satanismus, pak obrátí se proti němu a vrhnou je do moře, t. j. církve budou pohlceny vlnou anarchie... Proto utečte z Babylonu, t. j. vystupte z církve.“

(Citováno podle spisku V. Olivy „O sektě Russlianů“ str. 18.)

Těm, kteří toužili po míru a pokoji, Rutherford směle prorokoval brzký příchod tisíciletého míru. Tato smělost jest opravdu podivuhodná. Místo aby skromně se přiznal, že předpovědi pro rok 1914 a 1918 byly nesprávné, Rutherford v milionech letáků a brožur se neostýchal obratnými frázemi klamati lidi nevzdělané a duševně choré a v nich buditi nové naděje, že vláda míru už je blížká, že „milióny žijících již nezemrou“ a pod.

Rutherford je dodnes činný nejen jako organisátor, nýbrž také jako spisovatel. Nejdůležitější jeho kniha je „Harfa Boží“. Tato kniha vyšla ve všech možných řečech světa a je rozšířena v nepřehledném množství exemplářů. Je takřka příručkou „Badatelů bible“ a obsahuje tytéž bludy, jako spisy Russelovy.

Rutherfordova proroctví.

Rutherfordovi dostalo se nesnadné úlohy pokračovati v proroctvích svého předchůdce. Řešil svůj úkol bez bázně a svižně. Ve spisu „Milióny nyní žijících nikdy nezemrou“ čteme: „Můžeme očekávati, že budeme v roce 1925 svědky návratu Abrahama, Isáka a Jakoba a jiných věrných Starého zákona ze stavu smrti, vzkříšených a obnovených k dokonalému lidství, aby byli viditelnými, zákonnými zástupci nového pořádku na zemi.“

Rutherford má úžasnou odvalu. Na podzim 1925 určitě předpověděl viditelné vzkříšení patriarchů. Hned potom měli žijící lidé mít podíl na požehnání tisíciletého míru. Již nemusí zemřít. Pozemský ráj započne pro ně v roce 1925. Poznenáhlu vstanou i ostatní mrtví a všichni půjdou lehkou zkouškou milenia.

Zklamání „Badatelů“, když přišel rok 1925, bylo veliké. Člověk by myslel, že po takovém zklamání lidé se odvrátí od tohoto hnutí. Ale chyba lávky. Není nad obratnost. Rutherford je advokát a proto vždy si dovede pomoci. Jedná podle zásady: „Jen se nebát.“ V novém jeho spisu „Peklo“ čteme doslova: „Všechny věci se splňují v našich dnech a svědčí, že Pán Ježíš jest přítomen a jeho království přišlo. Zmrtvýchvstání brzy započne. Slovem „brzy“ nemíníme příští rok; avšak věříme s důvěrou, že se to stane dříve než pomine století.“ — Tak, nyní je pan prorok klidný, déle než sto roků sotva bude ještě živ.

Jak jsou „Badatelé bible“ organisováni?

Světová centrála „Badatelů bible“ je v Brooklynu ve státě New York. Má tam dům o 9 poschodích a 80 místnostech, v nichž pracuje 200 spolupracovníků.

Nakladatelství a tiskárna zaujímá dům osmiposchod'ový. V roce 1928 bylo vydáno 2,950.233 samostatných knih a 8,595.219 brožur, celkem tedy 11,545.452 tiskovin. Kromě toho mají některé země své vlastní tiskárny.

„Badatelé bible“ pracují dnes také pomocí radia. Ve Spojených státech má sekta dvě vlastní vysílací stanice a s dvěma jinými učinila smlouvu, že jim obstará všechny biblické přednášky. V Kanadě mají „Badatelé“ čtyři vlastní vysílačky a od mnohých stanic dovolení, že mohou konati pravidelné přednášky. Po každé radiové přednášce soustavně navštěvují kolportéři domy těch, kteří mají radiové přijímače.

III. Bludy „Badatelů bible“.

1. O Bohu učí „Badatelé bible“, že „jest bytost tělesná“. Russel píše: „Nedovedeme si představití našeho božského Otce, ani našeho Pána Ježíše Krista, jen jako veliké duchy bez těla. Jejich těla jsou nadherná, duševní těla.“ Rutherford: „Každá bytost duševní musí míti tělo.“ (Stvoření 14.)

Písmo sv. však učí: „Bůh jest duch, a ti, kteří se mu klanějí, v duchu a pravdě mají se mu klaněti.“ (Jan 4, 24.) „Pán jest duch.“ (2. Kor. 3, 17.)

2. **Tajemství nejsvětější Trojice** nazývají „Badatelé bible“ „nesmyslným, falešným, nesprávným bludařstvím.“ (V letáku proti duchovenstvu.)

Bible učí, že jest Bůh ve třech osobách. Když Kristus byl křtěn v Jordánu, otevřelo se nebe a Duch sv. sestoupil v podobě holubice. Otec potvrdil božství Ježíšovo svým hlasem z nebe: „Tento jest Syn můj milý.“ (Mat. 3, 16.) — Večer před svým utrpením řekl Spasitel: „A já budu prositi Otce a On vám dá jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal na věky, Ducha pravdy.“ (Jan 14, 16.) I zde, jak vidíme, jsou tři osoby: Syn, který prosí Otce. Otec, který posílá Ducha sv. a Duch sv. Utěšitel. — Když Kristus před nanebevstoupením se loučil s apoštolý, předpokládal, že apoštolé již znají toto tajemství a praví jim: „Jdouce tedy, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ (Mat. 28, 19.) Zde se rozlišují tři božské osoby.

3. „Badatelé bible“ **popírají věčné božství Kristovo**. Podle nich Kristus byl stvořen od Boha. Byl prý dříve archandělem Michaelem a stal se pak člověkem. Protože jako člověk sloužil Bohu dokonale, obdržel podíl na přirozenosti božské. Nebyl s Bohem jedné podstaty, ale toliko jednoho smýšlení a jedné vůle. (Studie Písma I, 175. V, 80.)

Bible však učí: „Na počátku bylo Slovo (t. j. Syn Boží), a Slovo bylo u Boha a Bohem bylo Slovo... A Slovo tělem učiněno jest.“ (Jan 1.) Kristus učí: „Já a Otec jedno jsme.“ (Jan 10, 3.) Jednu a tutéž božskou přirozenost má Kristus s Otcem. Práví: „Otče, oslav mě Ty slávou, kterou jsem měl u Tebe, prve nežli svět byl.“ (Jan 17, 5.) Tedy dříve, než byl svět, než byl nějaký člověk nebo anděl, Kristus již měl slávu božskou u Otce. Pod přísahou potvrzuje před soudem, že je pravým Synem Božím a za tuto pravdu jde na smrt.

4. „Badatelé bible“ mají bibli za jediný pramen pravd zjevených.

Bible však praví: A mnoho jiných divů činil Ježíš, kteréž nejsou psány v knize této.“ (Jan 20, 30, podobně 21, 25.) Kristus apoštolům neřekl: prodávejte bible a traktáty, nýbrž: „Kažte evangelium všemu stvoření.“ (Marek 16, 15.) Vždyť v Písmě sv. ani nestojí, které knihy patří k bibli. Proto si různé sekty vyloučily z bible různé části, které se jim nehodily do jejich učení.

5. „Badatelé bible“ nenávidí církev katolickou a papežství nenávidí opravdu ďábelskou. Nemají pro ni jiného jména než „Babylon“, „matka smilství“, „systém satanův“.

Bible však učí, že papežství je dílo Boží, založené Kristem samým. K Petrovi řekl Kristus: „Ty jsi skála a na této skále vzdělám církev svou. Tobě dám klíče království nebeského. Cokoliv svážeš na zemi, bude svázáno na nebi. Cokoliv rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mat. 16, 18-19.) Je to až k smíchu, jaké přemety si dovolují „Badatelé bible“, aby z těchto jasných slov vyčetli něco jiného, než co v nich jest obsaženo. Kdo dává klíče domu, dává moc nad domem, kdo dává moc svazovati a rozvazovati, dává moc vládnouti. Tato moc řídití církev, kterou dal Kristus prvnímu papeži Petrovi, se dědila nepřetržitou řadou až do našich dnů. Proto uctíváme v jeho 262. nástupci Piu XI. zástupce Syna Božího na zemi.

6. Russel učil již před padesáti roky, že Kristus r. 1874 neviditelně přišel zase na svět, že v roce 1914 přestane všechno zlo na světě a nastane tisícileté království Kristovo. Na konci tohoto tisíciletí prý bude soud.

Bible však učí, že nikdo neví den příchodu Kristova ani den soudu. Na otázku apoštolů: „Pověz nám, kdy budou tyto věci a které bude znamení Tvého příchodu a konce světa?“ odpověděl Spasitel: „O tom dni však a hodině neví nikdo, ani andělé nebeští,

leč Otec sám.“ (Mat. 24, 3. 36.) Nikdo tedy ani sám Russel ani žádný jiný „badatel bible“ neví toho dne. — Konečně Bůh sám v roce 1914 ukázal zřejmě, že Russel nebyl prorokem pravým, od Boha poslaným. Neboť právě v roce 1914 zlo na světě nepřestalo, nýbrž stupňovalo se do neslýchané míry.

7. „Badatelé bible“ učí, že v tisíciletí od roku 1914 do 2914 poznamenáhlou povstanou všichni lidé z mrtvých.

Bible však učí, že všichni lidé povstanou najednou: „Přijde hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Jeho, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení života, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení soudu.“ (Jan 5, 28. 29.)

8. „Badatelé bible“ učí, že zlí budou vzkříšeni v onom tisíciletí a budou ještě jednou mít příležitost, aby se obrátili.

Bible však učí, že smrtí končí se doba zkoušky: „Přijde noc (smrti), kdy nikdo nemůže dělati.“ (Jan 9, 4.) „Jak strom padne, tak zůstane ležeti.“ (Kor. 11, 3.) Proto Spasitel tak důtklivě napomíná, abychom vždy byli na smrt připraveni.

9. „Badatelé bible“ popírají věčnost pekla. Podle jejich učení spí prý zemřelí bez vědomí v hrobě. Hříšníci, kteří se ani po vzkříšení neobráti, budou prý v roce 2914 od Boha úplně zničeni.

Bible však učí zřetelně věčnost trestů pekelných. U sv. Marka (9, 42 násl.) mluví Kristus třikrát o pekle, že tam je „ohněň neuhasitelný“, „kde červ jejich neumírá a ohněň nehasne“ a ujišťuje, že lépe by člověku takovému bylo, aby kámen mlýnský uvázan byl na hrdlo jeho a on uvržen byl do hlubokosti mořské. Poslední rozsudek nad hříšníky bude: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného. — A přijdou tito do trápení věčného.“ (Mt. 25, 41. 46.)

(Viz brožurku „Životem“ č. 33.)

10. „Badatelé bible“ tvrdí: „Žádný člověk nemá duši. Každý člověk jest duše. Slovo duše znamená bytost, tvora nebo člověka. — Všechna zvířata budou označena jako duše. Kráva je duše, vůl je duše.“ („Kde jsou mrtví?“ str. 17.)

Bible však praví: Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabít nemohou. (Mat. 10, 28.)

Millenium — Chiliasmus.

U „Badatelů bible“ jako i jiných adventistických sekt nalézáme domněnku, že prý Kristus ne teprve k poslednímu soudu, nýbrž dlouhou dobu před koncem světa se vrátí, zařídí svou říši míru a pokoje a že prý bude trvání této vlády přesně tisíc roků. Russel dal tomu latinské jméno „millenium“. — Nic nového pod sluncem. Totéž učili již někteří starokřesťanští bludaři. Jejich učení dostalo jméno chiliasmus (podle řeckého chilia — tisíc). Již sv. Jeroným († r. 420 po Kr.) nazývá toto tvrzení „báchorky“.

Jako důkaz svého učení o milleniu uvádějí „Badatelé bible“ 20. hlavu Zjevení sv. Jana apoštola, kterou níže uvádíme ve stručném výtahu. Je v oné části Písma sv. opravdu obsaženo to, co z ní chce vyčísti Russel a jeho stoupenčí?

Správný výklad těchto tajemných vidění podal nám sv. Augustin. On sám z počátku se klonil k učení chiliasmu. Později však, když hlouběji prostudoval celou bibli a poznal způsob, jakým mluví zvláště prorocké knihy Písma sv., vyložil také 20. kapitolu Zjevení sv. Jana ne hmotně a otrocky slovně, nýbrž v souvislosti s jinými výroky bible. Sv. Jan nepsal ve Zjevení dějiny, nýbrž prorocké vidiny. Proto jeho slova a čísla nesmíme bráti doslova jako v knihách dějepisných, nýbrž ve smyslu vyšším a

obrazně.*) Dle toho musíme vyložit i slova Zjevení (v. 2, 3): „I uchopil (anděl) draka, jenžto je ďábel a svázav ho na tisíc roků, uvrhl jej do propasti, aby nesváděl národů.“ Rozumíme jim tak, že Kristus spoutal svou smrtí moc ďábla, takže království jeho, t. j. církve, může se nyní klidně rozvíjeti ve světě na „tisíc roků“.

„Tisíc roků“ znamená dobu neurčitě dlouhou, pokud bude trvat církev v klidu. „Tisíc roků“ má i jinde v Písmě neurčitý význam. (Na př.: Před Hospodinem tisíc roků jako den jeden (Ž. 89), to znamená, sta ba tisíci letí jsou před věčným Bohem jen chvilkou.)

Podobně vyložíme další vidění o tisícileté vládě Krista a svatých: „A viděl jsem duše (svatých) — a žili a kralovali s Kristem — po tisíc roků... To je vzkříšení první.“ Kristus otevřel brány nebes, proto spravedliví Nového zákona nebudou již po smrti v předpekli čekati na odměnu Boží, nýbrž dostanou ji hned i duše jejich vejdou do nebe („to je vzkříšení první“) a budou tam vládnouti s Kristem po celou onu dobu až ke konci světa.

---

*) Někdy sv. Jan sám naznačuje, jak rozumět jeho slovům na př. „sedm hvězd jsou andělé sedmi obcí církevních a sedm svícňů jest sedm církevních obcí“. (1, 20.) „Misky zlaté, plné vonných věcí jsou modlitby svatých“ (5, 8).

„A když se naplní těch tisíc roků, satan bude puštěn ze své vazby i vyjde, aby sváděl národy.“ To znamená: Po dlouhé době klidu vypukne před koncem světa veliké pronásledování církve.

„I sestoupil oheň od Boha s nebe a strávil je, a ďábel, jenž je sváděl, byl svržen do jezera ohnivého a sirnatého, kde jest i šelma a prorok falešný, a budou trápeni ve dne i v noci na věky věků.“ (20, 9. 10.) I když přijde ono veliké pronásledování, křesťané nemusí ztrácet důvěry, neboť nakonec zvítězí dobro. Tolik a ne více lze vyčísti z oné 20. kapitoly sv. Jana. Kterí chtěli více vyčísti, vždycky se zklamali: Tak na příklad již ve 12. století opat Joachim z Flory vypočítal, že ono tisíciletí Kristovo započne roku 1260. Jako se zklamal „prorok“ středověký, tak se mýlí i „proroci“ naší doby.

Několik zdvořilostí.

Jakým způsobem mluví Rutherford o kněžích a církvi o tom několik ukázek. Tážeme se, zda může člověk, z něhož mluví slepá nenávist, býti poslem Božím? Může člověk, který proti svým bližním rozšiřuje tolik lži a pomluv, a se ani nepokouší, aby své výroky dokázal, může takový člověk ještě býti považován za člověka poctivého?

„Duchovenstvo na zemi“ — píše — „smí-
chalo se s obchodem, politikou a se vším
možným, co tvoří část tohoto světa, díl orga-
nisace d'ábla. — Mimo toho (!) zneuctívají
Pána, představující v d'ábelském učení Boha
jako nepřítele. Nemůže na ně býti pohlíženo
jako na lidi spravedlivé.“ (Kde jsou mrtví?
str. 39.)

Vytýká mnohokrát kněžím, že dělají „ob-
chod z kázání“, že „káží za peníze“ a pod.
(na př. „Kde jsou mrtví?“ str. 48.)

Byl jsem už tolikrát na katolickém kázání
a ještě nikdy jsem neplatil za to nějaký po-
poplatek.

Očistec prý (podle „Stvoření“ něm. vyd.,
str. 257) vynalezli kněži, aby ve své lakotě
využítkovali hloupost lidskou k účelům ob-
chodním. Podle učení katolického prý jen
kněz dovede vysvoboditi duši z očistce. (Každé
dítě z druhé třídy obecné školy by mohlo
panu advokátovi Rutherfordovi odpovědět, že
to není pravda avšak pan advokát píše proti
církvi katolické, aniž měl katechismus v ruce.
Aneb četl a přece tak psal? Pak by jeho
tvrzení byla vědomá lež.)

Návod, jak se mají děti ke knězi chovati,
dočtete se v brožurce „Kde jsou mrtví?“ Tam
stojí doslova tento podařený vychovatelský
obrázek (str. 46): „Když říkal Jenda Mülle-

rův nedávno ve škole lež, potrestal jej za to pan učitel tím, že jej nechal obléci kabát na ruby a postavil jej na stupínek. Všichni vyplazovali pak na něj jazyk, poněvadž lhal. Otče, ti duchovní nosí komínické kabáty a límce skoro obráceně, jest to za to, že pomáhají rozšiřovati falešné učení d'áblovo?"

Celkový úsudek.

Algermissen soudí správně: „Mezinárodní sdružení Badatelů bible jest jedno z nejhorších znetvoření pravého křesťanství. Russel chce nám ukázati Boha lásky, který je dobrotivější než Bůh křesťanů. Ve skutečnosti však znetvořuje boží Bytost. Při své zbožnosti stává se atheistou (bezbožníkem), aniž by co tušil.

Russel chce ve své lásce pomoci lidem, aby zachránil duše před peklem a je učinil účastnými božské přirozenosti. Vpravdě však snižuje člověka, stává se materialistou, bere člověku to, co jej činí Bohu podobným, bere mu nesmrtelnou duši.

Russel chce postavit bibli nade všecko. Ve skutečnosti žádný zakladatel sekty nezneužíval tak bible a žádný její vážnosti tak neškodil jako zakladatel „Badatelů bible“. Jeho

výklady bible, na nichž je založen celý náboženský systém této sekty, jsou vesměs tak strojené, že není třeba jich vyvracet. To platí zvláště o mnohých výpočtech, které Russel učinil o dnu příchodu Kristova. Ve všech těchto případech čísla, z nichž výpočet vychází, jsou vybrána libovolně a neodpovídají dějepisné pravdě.

Horší než duchovní vliv Russelů je vliv jeho nástupce na smýšlení členů této sekty. Od Rutherforda pochází štvavý a dráždivý tón, který tak odpuzuje od „Badatelů bible“. Russel bloudí hledaje pravdu, zavrhuje staré křesťanství. Rutherford pravdě se posmívá, staré křesťanství nenávidí a tupí církve i stav kněžský.

Co se týká víry, tato sekta zavrhuje nejen tu neb onu pravdu, nýbrž snaží se systematicky zničit základy křesťanství. Popírá duchovního, nekonečného Boha, posmívá se tajemství nejvyšší Trojice, popírá božství Ježíše Krista a Ducha svatého, popírá nesmrtelnost duše, zneužívá bible, bojuje proti církvi nenávistí a pomluvami, učení o svátostech prohlašuje za nicotné, učení o posledních věcech znetvo-

řuje a místo křesťanské lásky a svornosti rozšiřuje ducha nenávisti, štvání a vzpoury. Z knih, spisů a řečí této sekty vane duch, který jest jasnému křesťanskému duchu cizí a nepřátelský. Jenom v dobách, v nichž duše jsou tak nemocné jako dnes, a pomocí amerických milionů mohla tato sekta u nás dobytí úspěchů." (Konfessionskunde, str. 789.)

IV. Naučení.

1. Važme si Písma sv.! Různé sekty vytýkají církvi katolické, že zapovídá věřícím čísti Písmo sv. To není pravda. Je článkem víry naší, že Písmo sv. je slovo Boží a napsáno bylo vnuknutím Ducha sv. Avšak církev katolická jako pečlivá matka se stará, abychom měli pravdy Boží čisté a nefalšované, proto zapovídá překlady kacírské a bez poznámek. Bibli českou vydalo Dědictví svatojanské, aspoň Nový zákon měl by býti v každé rodině. Kdo denně čte aspoň čtvrt hodiny v Písmě sv., získá odpustky.

2. Nekupujte sektářských knih a spisů! Aby oklamali nemyslicí lid, ukazují bludaři na první stránce obraz Pána Ježíše

a pod. Tisíce vyhazují katolíci každoročně na sektářský šmejd. Kupte si raději dobrou knihu katolickou. Poradí vám kněz. Rozhodně odmítněte každou knihu, o které nevíte, je-li dobrá.

Algermissen vypravuje případ, kde dobrá katolická matka koupila svému dítěti knihu „Harfa Boží“ k vánocům, protože kniha byla tak krásně vázána, měla tak zbožný nápis a především byla tak laciná!

3. Žijme z víry! Námitky proti naší víře čerpají sektáři z toho, že mnozí křesťané a katolíci nežijí podle víry. Mají jméno, jakoby žili, ale jsou mrtví. Špatný příklad mnohých katolíků zabraňuje mnohým duším bloudícím návrat do cirkve. Jaká to odpovědnost před božským Soudcem!

4. Naučme se katolické aktivitě! Zatím co čeled' nebeského Hospodáře spí, přichází nepřítel a seje koukol do pšenice. Jak horliví jsou nepřátelé pravdy! Kdyby každý katolík učinil tolik pro rozšíření pravé víry jako „Badatelé bible“ pro rozšíření svých bludů — brzy celý svět musel by býti katolickým.

Zpytuj hned své svědomí: Co jsem dosud udělal pro rozšíření víry? — Kolik dobrých spisů jsem již rozdál jiným? — Co učiním ještě dnes?

4. Spěchejme! Nevíme, kdy bude konec světa, avšak je to nesporné, že každým dnem se mu přibližujeme. Přejde noc, kdy nebudeme moci dělati, proto využítujme času. To dobré, co můžeš učiniti dnes, neodkládej na zítřek!

Látka k tomuto spisu byla vzata z knihy: Dr. Konrad Algermissen, Konfessionskunde, ein Handbuch der christlichen Kirchen- und Sektenkunde der Gegenwart. Verl. Josef Giesel, Hannover. Česky napsal Václav Oliva „O sektě Rusliánů“. (Praha, Tisková liga. 4 Kč.)

Nečekaný úspěch.

Když jsme se rozhodli vydati mešní knižku pro děti („Životem“ č. 121), věděli jsme, že taková brožurka je toužebně očekávána mnohými kněžími jako pomůcka ve výchově k praktickému náboženství. Avšak přec nás překvapil úspěch prvního vydání, neboť během pěti dnů bylo první vydání (10.000 exemplářů) rozprodáno. Je to důkaz, že brožurka plní svůj úkol. Bylo hned přikročeno k druhému vydání, při kterém budou technické vady prvního vydání odstraněny.

Upozorňujeme dp. katechety, že při hromadném odebrání tuto brožurku dodáváme za stejných podmínek a se stejnými slevami jako jiné brožurky, ačkoliv tento spisek má 31 barevných obrázků.

Objednáte-li aspoň 100 exemplářů (i různých čísel) dáváme Vám 20 procent slevy.

„Vaše mešní knížečka pro děti vydaná „Životem“, roč. VI., čís. 121, přišla jako na zavolání! Bude to všem katechetům jistě výbornou pomůckou. Zašlete mi laskavě obratem 200 kusů této krásné knížečky.“

F. C., farář.

*

„Vaše mešní knížečka je tak laciná, že ji u nás může mít každé dítě na osadě. Viděl jsem i dospělé se z ní modlit. Co se mi v ní nejlépe líbí, jsou překrásné modlitby. Dají se sborově nacvičit. Dvoubarevné obrázky udrží pozornost dětí při mši sv. až dokonce.“

K. J., admin.

*

„Myslím, že není lepších kázání než Hlučinské brožurky, ani kazatelny nad Vaši lištu. Bůh sil.“

Mádle, adm.

Imprimi protest. Pragae 6. Febr. 1932, P. Haderka C. Ss. R. Prov. Imprimatur Nr. 2546e. Olomucii 6. Febr. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. *

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Nejkrásnější knihou pro křesťana
nejjistějším vůdcem cestou životní -
spolehlivým rádcem

je misionární kniha

„Bůh a duše“.

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnost.

Celý katechismus stručně sestavený.

Úvahy o základních otázkách životních.

Odpovědi na námitky proti víře a náboženství
Návod k dobrému přijetí sv. svátostí (o
generální sv. zpovědi.)

Poučení o povinnostech stavovských (po-
vinnosti manželů a dětí -- služebných --
jinochů -- dívek atd.)

Lze obdržeti v „Exercičním domě“
v Hlučíně a v sakristiích při kostelích
Redemptoristů.

C E N A :

V plátěné vazbě s červenou ořízkou Kč 15.—,
vázané v kůži se zlatou ořízkou Kč 30.—.

Umučení Páně.

Popatřil jsi někdy na sv. kříž? Kdo je ten, který na něm visí a trpí? Ježíš, Syn Boží, stejně mocný, svatý a věčný jako jeho Otec nebeský. Uvážil jsi, proč tento nekonečný Bůh sestoupil k nám do propasti bídy a utrpení? Proč Bůh nejvyšší blažený se odhodlal trpěti hrozná muka ukřižování? Nezachvěl jsi se při pohledu na bolest a ponížení Syna Božího?

Ó jistě při utrpení Kristově běželo o cosi velikého, nekonečného, co jen utrpením Syna Božího mohlo být smířeno a vykoupeno.

Proč trpěl Spasitel? „On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše“ (Is. 53.), odpovídá nám krátce prorok v Písmě sv. Bůh byl a je lidmi urážen a náhradu svět za to Bohu nedává, ba ani dáti nemůže. Nikdo však nezná lépe množství a ošklivost hříchů, které se den po dni zdvihají k nebi proti Bohu, jako Ježíš Kristus.

Proto také nikdo se více nermoutí nad zneuctiváním milovaného Otce jako jeho Božský Syn. Jak toužilo od počátku jeho sv. Srdce přinésti věčnému Otci zadostučinění co největší!

Kterak však Bohu dáti náhradu? Nejzřejměji se to stane, řekl Pán Ježíš, když hluboce se poníží, zničí takřka sebe samého, položí se na oltář kříže jako oběť zápalná. Spravedlnost Otce nebeského nežádala tolikerého utrpení od svého Syna; ale láska Kristova chtěla na sebe vzíti tolik bolesti, aby Otci podala náhradu co

nejdokonalejší a nám zasloužila co nejvíce milosti. —

Proto trpěl Syn Boží nevýslovné bolesti na svém svatém těle, byl bičován, tupen, a ukřižován. Ještě větší muky však přestála nejsvětější duše Ježíšova; opuštěnost a nedostatek útěchy v zahradě olivetské a na kříži a zármutek z nevšimavosti tolika lidí, kteří utrpení a oběti jeho neuznávají.

Uvažuj rád o bolestech a lásce Spasitelově! Svě utrpení snášel dobrovolně za všechno lidstvo. Každý může říci s apoštolem: „Mě miloval a za mne se obětoval.“ (Gal. 2.) Nebylo hříchu aniž bude, za nějž by Spasitel netrpěl. „On jest obětí smírnou za hříchy naše, ale nejen za hříchy naše, nýbrž i za hříchy celého světa.“ (Jan. 1.) Děkuj mu vroucně za tuto lásku a snaž se, aby ani pro tebe ani pro tvého bližního Syn Boží nadarmo netrpěl.

Svatí nazývají umučení Spasitelovo podivuhodnou knihou, otevřenou celému světu, aby v ní lidé četli o velikých tajemstvích spravedlnosti a lásky Boží. Kristus Pán zjevil kdysi sv. Anděle: „Kdo chce nabýti milosti, nechť neodvrací oči od kříže!“ A v pravdě, duše hříšná, rozjímajíc o umučení Páně, bývá povzbuzena, aby se navrátila k Bohu, vložná duše bývá roznicena k nové horlivosti, duše Boha milující

dochází pak vroucnějšího spojení se svým Vy-
kupitelem.

I tobě, křestane, je tato kniha otevřena. Také ty můžeš býti účasten požehnání, které Pán sv. Anděle zjevil, řka: „Budtež požehnání od mého Otce, kteří máte soucit s mým umučením, kteří sdílíte mé soužení se mnou a po cestě mé kráčíte; neboť tím jste zasloužili ob-
mýti svou duši v mé drahocenné krvi. Budte požehnání všichni, kteří soucit máte s mými nevypověditelnými bolestmi a se smrtí, kterou jsem přetrpěl, abych vás vytrhl z věčných muk, abych místo vás dosti učinil a zapravil za vás cenu vykupnou, kteří jste byli shledáni hodnými, sdíletí se mnou chudobu, pokoření a mi-
losti. Budte požehnání, kdo věrně vzpomínáte mého umučení, neboť budete míti též podíl na mém zmrtvýchvstání, na mém oslavení, čehož vykupnou cenou bylo mé umučení. Na věky budete mými dědici.“

Uvažuj tedy o utrpení Páně celým srdcem a celou duší. Snaž se spolucítiti bolesti a spolu-
trpěti všechny trampoty Spasitelovy. Pros sv. anděly, kteří byli přítomni umučení Páně a zvláště Pannu Marii, aby tě doprovázeli na ce-
stě, kterou v duchu vykonáš se Spasitelem do zahrady olivetské a odtud na Kalvarii. Necht jsou při tobě a necht tě poučují, jak si máš muka božského Trpitele hluboko vštípití do duše, jak je v milujícím srdci zachovávatí a pe-
liký užitek duchovní z nich čerpati.

Sv. Albert Veliký praví: „Kdybys celý rok každý pátek postil se o chlebě a vodě, nemáš z toho tolik užitku, jako když zbožně rozjímáš o utrpení Páně.“ Proto podáváme věřícím k rozjímání to, co nám o umučení Páně zachovala evangelia.

„Kristus trpěl za nás, zůstavuje vám příklad, abyste následovali šlépějí jeho.“ (I. Petr, 2, 21.)

Umučení Páně podle čtyř evangelií.

1. V zahradě olivetské.

Když skončil P. Ježíš s apoštoly poslední večeři, ubíral se k desáté hodině na horu Olivetskou. Šel tam asi čtvrt hodiny z brány městské přes celé údolí Josafat, kterým tekl potok Cedron. Hora byla celá osázena stromy olivovými, odtud její jméno. Na úpatí jejím stál dvůr Getsemanský, kde se z ovoce olivového lisoval olej, při něm zahrada. Do této zahrady rád chodil Pán Ježíš se modlit. Tentokrát šel tam naposledy.

Za onoho času přišel Ježíš s učedníky svými do dvorce, který slove Getsemany, a řekl jim: „Posed'te tuto, až odejda tamto se pomodlím“. Pojav pak Petra a dva syny Zebedeovy, počal se rmoutiti a teskliv býti. Tu řekl jim: „Smutná jest duše má až k smrti! Zůstaňte zde a bděte se mnou!“

A popořed maličko, padl na svou tvář a modlil se, řka: „Otče můj, je-li možno, ať ode-

jde kalich tento ode mne, avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň.“

I přišel k učeníkům svým a našel je, ani spí; i řekl Petrovi: „Tak jste nemohli ani hodinu bdít se mnou? Bďte a modlete se, abyste nevešli v pokušení; duch zajisté hotov jest, ale tělo slabé.“

A podruhé odešel a modlil se, řka: „Otče můj, nemůže-li kalich tento minouti mne, leč bych jej pil, staň se vůle tvá!“ A vrátiv se, našel je, ani spí, neboť oči jejich byly obtíženy. I nechal jich a odešel opět, modlil se po třetí, táž slova říkáje. I ukázal se mu anděl s nebe a posiloval ho. A on, ocitnuv se v úzkosti smrtelné, modlil se snažněji. I stal se pot jeho jako krůpěje krve, tekoucí na zem. Nato přišel k učeníkům svým a řekl jim: „Spěte již a odpočivejte.“

*„Smutná je duše má až k smrti.“
Proč se Spasitel tolik rmoutil na hoře Olivetské? Viděl před sebou celé své bolestné umučení se všemi podrobnostmi, viděl však i všechny hříchy světa, které kdy od lidí spáchány byly nebo ještě spáchány budou. Ty Bůh složil nyní na něho. Nejvíce však jej tížila myšlenka, že pro nescíslné lidi prolíje krev svoji nadarmo a mnohým že bude příčinou věčné záhuby. Jeho smrtelné úzkosti vzrostly tolik, že i krev s potem vyrazila na jeho těle.*

Ale láska Spasitelova. láska k lidem, které chtěl vykoupiti, přemohla všechnu bázeň a odpor. Pán Ježíš pevně rozhodnut, i na smrt pro nás jíti, modlí se „Otče, staň se vůle tvá!“ Jakou vděčností jsi Spasiteli povinen! Chraň se hříchu a zoškliv si jej, neboť jen hřích maří všechny oběti, které Kristus pro tebe přinesl.

Modlitba.

Pane Ježíši, jenž jsi v zahradě olivetské vzal na sebe hříchy celého světa, vlej v duši mou hlubokou ošklivost před hříchem, který jest jejím největším neštěstím, a naplň ji vděčností k sobě, jenž ses nehrozil podstoupiti pro ni smrt nejbolestnější.

2. Pán Ježíš zajat.

Jidáš odešel od poslední večeře k velekněžím, a prozradil jim, kde se té noci bude Kristus modliti. Po půlnoci poslala velerada na horu Olivetskou zástup sluhů a vojáků, aby Pána Ježíše zajali. Kus před nimi šel Jidáš a přátelským políbením nenápadně označil ho vojákům, kteří Krista dobře neznali. Pak zmizel mezi stromy, kde mu vyplatili třicet stříbrných.

Pán Ježíš řekl: „Přišla hodina; Syn člověka bude vydán v ruce hříšníků. Vstaňte, pojďme! Hle, přiblížil se ten, který mne zradí.“

Věděl však o tom místě i Jidáš, který ho zrazoval, neboť Ježíš scházel se tam často s učedníky svými.

A když ještě mluvil, hle, Jidáš, jeden ze dvanácti, přišel a s ním zástup veliký s pochodněmi, meči a kyji, posláni byvše od velekněží a starších lidu. Ten pak, který jej zrazoval, dal jim znamení, řka: „Kterého políbím, ten je to, toho se chopte.“ A hned přistoupiv k Ježíšovi řekl: „Zdráv buď mistře!“ A zulíbal jej. I řekl mu Ježíš: „Příteli, nač jsi přišel? — Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?“ A věda vše, co na něj mělo přijíti, vyšel jim vstříc a řekl jim: „Koho hledáte?“ Odpověděli jemu: „Ježíše Nazaretského.“ Řekl jim Ježíš: „Já jsem to.“ Jak jim tedy řekl „Já jsem to“, ustoupili zpět a padli na zem. I otázal se jich opět: „Koho hledáte?“ Oni pak řekli: „Ježíše Nazaretského.“ Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám, že já jsem to. Když tedy hledáte mne, nechte těchto, ať odejdou.“ Aby se naplnilo slovo, které řekl: „Neztratil jsem nikoho z těch, které jsi mi dal.“

Tu přistoupivše, vztáhli ruce na Ježíše a jali ho. Ti pak, kteří byli při něm, uzřevše co nastává, řekli jemu: „Pane, máme bítí mečem?“ A Šimon Petr vytasil meč, udeřil služebníka veleknězova a uťal mu pravé ucho. Bylo pak jméno služebníka toho Malchus. I řekl Ježíš Petrovi: „Schovej meč svůj do pochvy, neboť všichni, kteří berou meč, od meče zahynou. Či myslíš, že nemohu prositi Otce svého, a dá mi nyní více než dvanácte

pluků andělů? Kterak tedy naplní se Písma, že musí se tak státi? Nemám-liž píti kalich, který mi dal Otec?" A zástupu řekl: Jako na lotra jste vyšli s meči a kyji, abyste mě jali. Denně sedával jsem u vás, uče ve chrámě, a nejali jste mne." Ale toto všechno se stalo, aby se naplnila Písma prorocká.

Tu četa a tisícník a služebníci židovští jali Ježíše a svázali ho. Učedníci pak všichni, opustivše ho utekli.

„Vstaňte a pojedme!“ Kristus šel dobrovolně na smrt, nikdo jej nenutil. Věděl, že ho chtějí zajati a neodešel, znal zrádce a neprozradil jej. Srazil zástup k zemi a přece neuprchl, učeníci chtěli jej brániti, ale nedovolil. Uzdravil Malcha a ukázal všem svoji moc, ale nepoužil jí pro sebe, zachránil jen své učeníky. Kristus chtěl dobrovolně trpěti. „Obětován jest, protože sám chtěl.“ (Isai.)

Buď vděčný Spasiteli za tuto obět!

Ber i ty na sebe dobrovolně pouta jeho přikázání, plň odhodlaně vůli Boží nejen ve věcech snadných a příjemných, ale i ve věcech těžkých a bolestných.

Modlitba.

Pane Ježíši, jenž ses dal dobrovolně svázati a na soud vésti, abys mně svobodu dítek Božích zjednal, přispěj mi svou milostí, abych vždy vůli tvoji činil a lásce tvé všechno v obět přinášel.

3. V noci před veleradou.

Cestou do města zastavili se vojáci s Kristem u Annáše, bývalého velekněze. Výslech byl jen na oko, proto mu Spasitel neodpovídal. Zatím sešla se velerada v paláci Kaifašově na Sionu. V polokruhu, řadami za sebou, seděli členové, uprostřed první řady Kaifáš. Před ním obžalovaný Kristus mezi dvěma sluhy, za Kristem v řadách zákonníci. Soud trval asi od jedné do tří hodin v noci.

I přivedli Ježíše nejprve k Annášovi, neboť byl tchánem Kaifáše, který byl nejvyšším knězem toho roku. Byl to onen Kaifáš, který dal židům radu, že jest užitečno, aby jeden člověk umřel za lid. Ten tedy otázal se Ježíše na jeho učedníky a na jeho učení. Ježíš mu odpověděl: „Já jsem mluvil světu zjevně; učival jsem v synagoze a ve chrámě, kde všichni židé se scházejí, a tajně jsem nemluvil nic. Proč se mne ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem mluvil.“ Tu jeden ze služebníků dal Ježíšovi políček řka: „Tak odpovídáš nejvyššímu knězi?“ Ježíš mu odpověděl: „Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém; pak-li dobře, proč mne tepeš?“

I poslal jej Annáš svázaného k veleknězi Kaifašovi, kde se zákonníci a starší lidu shromáždili.

Velekněži pak a celá velerada hledali křivého svědectví proti Ježíšovi, aby ho vydali na smrt, ale nenalezli, ačkoliv mnoho svědků křivých přistoupilo. Naposled přišli dva svědkové křiví a řekli: „Tento pravil: Mohu

zbořiti chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavěti.“ Tu povstal velekněz a řekl jemu: „Nic neodpovídáš k těm věcem, které tito proti tobě svědčí?“ Ale Ježíš mlčel. I řekl mu velekněz: „Zapřisáhám tě při Bohu živém, abys nám pověděl, jsi-li Kristus, Syn Boží?“ Dí mu Ježíš: „Ty jsi to řekl, avšak pravím vám: Od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici Boží a přicházeti v oblacích nebeských.“ Tu velekněz roztrhl roucha svá a řekl: „Rouhal se! Což ještě potřebujeme svědků? Hle, nyní jste slyšeli rouhání. Co se vám zdá?“ A oni odpověděli: „Hoden je smrti.“

Poté plivali na jeho tvář a bili jej pěsti; jiní zahalivše mu obličej políčkovali ho říkajíce: „Hádej nám Kriste, kdo je to, který tě udeřil.“

„Ty jsi řekl: Já jsem (Syn Boží).“ Jménem celého národa tázal se Kaišáš Krista, zda je slíbeným Vykupitelem a Bohem. Ježíš přísahá, ale velekněz nevěří. A přece jim Ježíš dokázal, že mluví pravdu. Kde byl člověk, který křísil mrtvé? Který by nasýtil tisíce několika chleby, který by chodil po vodě a léčil všechny nemoci? Židé sami vyznali: „Žádný člověk nemůže těch divů činiti, které on čini.“ A nyní volají: „Rouhal se — hoden jest smrti!“ Ježíš byl odsouzen, že je Synem Božím.

Kolikrát již nad tebou pronesl spravedlivý Bůh rozsudek: Hoden je smrti! V neskonalém

milosrdenství zadržuje však Syn Boží trestající ruku Otcovu a smrtí svojí napravuje hříchy, pro něž máš býti odsouzen.

Modlitba.

O Ježíši Synu Boha živého, jenž jsi byl od svých nehodných tvorů potupen a k smrti odsouzen, odvrát od duše mé odsouzení věčné a pomoz mi přísným pokáním utišiti hněv Boha spravedlivého.

4. Na soudním dvoře.

Když se apoštolové v zahradě rozprchli do tmy, šli Petr a Jan zdaleka za Ježíšem. Petr počal se stydět za svoji slabost, vždyť Pána ještě večer ujišťoval: „Byť se všichni pohoršili nad tebou, bych měl umřít s tebou, nezapru těbe!“ Netušil, že se dočká ještě horšího pádu.

Šel pak za Ježíšem zdaleka Simon Petr a ještě jeden učedník. Tento učedník jsa znám nejvyššímu knězi, vešel za Ježíšem do dvora, ale Petr stál u dveří venku. I vyšel onen učedník, promluvil s vrátnou a uvedl tam Petra. Byli pak tam služebníci u ohně, poněvadž byla zima, a ohřívali se. Petr vešel dovnitř, seděl se služebníky, aby viděl konec.

Tu přistoupila k němu děvče vrátná a pravila: „I ty jsi byl s Ježíšem Galilejským.“ Ale on zapřel přede všemi, rka: „Nevím, co pravíš.“ A vyšel ven do přededvoří. Vrátiv se však opět k ohni, stál a ohříval se. I tá-

zali se ho: „Nejsi také ty z učedníků jeho?“
On zapřel a řekl: „Nejsem.“

Dí mu jeden ze služebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, jemuž byl Petr utal ucho: „Neviděl jsem tě s ním v zahradě?“ Kolem stojící pak pravili: „Vpravdě i ty jsi z nich, neboť také mluva tvá tě prozrazuje.“ On však počal se proklínati a přísahati, že nezná člověka toho. A hned kohout zazpíval.

I obrátil se Pán (jsa právě veden přes dvůr do vězení) a pohleděl na Petra. A rozpomenul se Petr na slova Ježíšova: „Prve než kohout zazpívá, třikrát mě zapřeš.“ A vyšel ven, plakal hořce.

„Počal se proklínati a přísahati že nezná člověka toho.“ Sv. Otcové nás ujišťují, že zapření Petrovo bylo jednou z největších bolestí v utrpení Páně. Bůh dopustil hřích prvního z apoštolů, aby ukázal jak jsme slabí, dokud spoléháme na vlastní síly. Petr se tak rád vynášel nad ostatní apoštoly a té noci chvěl se před děvečkou.

Boj se i ty své slabosti a nevěř ve stálost svých předsevzetí — i když máš vůli nejlepší! Nemalomyslni však a doufej pevně v pomoc milosti Boží, která ti bude dána, budeš-li o ni pokorně prositi.

Modlitba.

O Bože, jenž nechceš smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl, prokaž mně hříšnému

své milosrdenství, abych věrně žil byl ve tvé milosti a tobě celým srdcem náležel.

5. Odsouzen na smrt.

Podle zákona Mojžíšova neplatil soudní rozsudek, vyneseny v noci. Proto Kaifáš svolal zrána veleradu podruhé, aby obnovila soud a vyřkla platné odsouzení Ježíšovo.

A když se rozednilo, sešli se starší lidu i velekněží a zákoníci a uvedše jej do své rady, řekli: „Jsi ty Kristus? Pověz nám to.“ I řekl jim: „Povím-li vám to, neuvěříte mi, ani mne nepropustíte. Ale od té chvíle Syn člověka bude seděti na pravici moci Boží.“ I tázali se: „Ty jsi tedy Syn Boží?“ Odpověděl: „Tak jest, jak pravíte; jsem.“ Avšak oni řekli: „K čemu ještě potřebujeme svědectví? Vždyť sami jste slyšeli z úst jeho.“

A učinili nález, kterým Ježíše vydávali na smrt. I svázavše ho, vedli jej k vladaři Ponciu Pilátovi.

*

Tehdy Jidáš, jenž ho zradil, vida, že jest odsouzen, jat jsa lítostí, vracel třicet stříbrných velekněžím a starším, řka: „Zhřešil jsem, zradiv krev spravedlivou.“ Ale oni řekli: „Co nám do toho? Ty viz.“ I povrhl stříbrné ve chrámě a vzdálil se; a odešed, osidlem se oběsil. Velekněží vzavše stříbrné, pravili: „Nenř dovoleno vložiti je do pokladny, neboť je to mzda krve.“ A poradivše se, koupili za

ně pole hrnčířovo k pohřbívání poutníků. Proto nazývá se pole to Hakeldama, to jest pole krve. Tehda se naplnilo, co bylo pověděno od proroka Jeremiáše slovy: „Vzali třicet stříbrných, mzdu to muže odhadnutého, jehož odhadli synové israelští, a dali je za pole hrnčířovo.“

„Zhřešil jsem.“ Lakota zaslepovala Jidáše, když zrazoval svého Mistra. Po činu se mu otevřely oči a pozdě poznal svůj hřích. Bezcitně odbyli velekněží zrádného apoštola: „Co nám do toho?“ Tak mluvívá ďábel a svět: před hřichem nám lichotí, po pádu námi pohrdá.

Proto nedejme se oklamati v pokušení. — I Jidáš by byl dostal od Pána Ježíše odpuštění, kdyby si nebyl zoufal. Větší než největší hřích je milosrdenství Boží a jeho ochota nám odpustiti. Kdo hřeší a si zoufá, přidává ke svým hříchům nový hřích. Proto doufejme!

Modlitba.

Pane Ježíši, jenž jsi zoufajícímu Jidáši po zásluze odplatil, ale kajícímu Petrovi odpustil, uděl i mně svého slitování a odpust staré hříchy, abych povstal k novému životu ve tvé milosti.

6. Před římským vladařem.

Židé P. Ježíše odsoudili na smrt, ale rozsudek nesměli provést, dokud jej nepotvrdil vladař římský Poncius Pilát. Ten o velkých svátcích bydlil na hradě

Antonii, v rohu chrámového nádvoří, aby odtud bděl nad pořádkem v Jerusalémě. K Pilátovi tedy vedli Pána Ježíše a žalovali naň, že bouří proti římským úřadům.

I přivedli Ježíše od Kaifáše do soudní síně k Pilátovi. Bylo ráno a oni nevešli do soudního dvora, aby se neposkvrnili, nýbrž aby mohli jísti z velikonočních obětí. Tedy Pilát vyšel k nim ven a řekl: „Jakou žalobu vedete proti člověku tomuto?“ Počali pak žalovati naň, řkouce: „Tohoto jsme našli, an převrací národ náš a brání dávatí daně císaři a praví, že je Kristem-králem.“

Pilát tedy vešel opět do soudní síně, povolal k sobě Ježíše a řekl jemu: „Ty jsi král židovský?“ Ježíš odpověděl: „Sám od sebe to praviš, či jiní pověděli ti o mně.“ Pilát odpověděl: „Jsem já žid? Národ tvůj a velekněží vydali mi tebe. Cos učinil?“ Ježíš odpověděl: „Království mé není z tohoto světa. Kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán židům. Ale království mé není odtud.“ I řekl mu Pilát: „Tedy králem jsi ty?“ Ježíš odpovět: „Ano, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo jest z pravdy, slyší hlas můj.“ Dí mu Pilát: „Co jest pravda?“ To povědév, vyšel opět k židům a řekl jim: „Já na něm žádné viny nenalézám.“

A když velekněží a starší (znova) na něho žalovali, neodpověděl Ježíš ničeho. Tu řekl mu Pilát: „Neslyšíš, jak veliké věci proti tobě svědčí?“ Ale on neodpověděl mu k žádnému slovu, takže se vladař divil velmi. Oni však usilovali, řkouce: „Bouří lid, uče po všem Judsku, počav od Galileje až sem.“ Tu Pilát uslyšev o Galileji, tázal se, je-li ten člověk Galilejský. A zvěděv, že je z moci Herodovy poslal ho k Herodovi, který byl také v Jerusalemě ty dny.

•

Herodes pak uzřev Ježíše, zaradoval se velmi, neboť byl odedávna žádostiv, uviděti jej, poněvadž o něm mnoho slyšel a se nadál, že ho uzří nějaký zázrak činiti. I vypytał se ho mnoha slovy, ale on neodpovídal mu ničeho. Stáli pak tam velekněží a zákoníci ustavičně naň žalující. I pohrdnul jím Herodes se svým komonstvem a posmíval se mu, obléknuv jej v roucho bílé a odeslal ho nazpět k Pilátovi. A ten den Herodes a Pilát sprátelili se; dříve byli spolu v nepřátelství.

„Království mé není z tohoto světa.“ Tím Kristus ukázal, že je králem našich duší, ve kterých chce vládnout svoji pravdou a milostí. On nás nenutí. Ale jeho pravda nás osvobozuje. Kdo Její neuzná za krále, stává se bídným otrokem. Kristus je králem našeho srdce, když tak smýšlíme jako Kristus, tak mluvíme

a jednáme jako on, abychom mohli říci se sv. Pavlem: „Žij, ale již ne já, nýbrž žije ve mně Kristus.“

Modlitba.

O Ježíši, Králi věčné slávy, buď králem i mého srdce, žij a vládni v něm a nauč mne své božské moudrosti, že vše je marnost kromě milovati Boha a jemu sloužiti.

7. Pilát se pokouší zachrániti Krista.

Pilát osobně vyšetřoval P. Ježíše a brzy poznal jeho nevinu. Tušil, proč jej velekněží nenávidí, že našel tolik obliby mezi lidem. Jistě slyšel o jeho zázracích a důstojný klid, s jakým snášel Kristus své utrpení, působil naň hlubokým dojmem. Vida, že jej ani Herodes neodsoudil, snažil se všemožně osvoboditi jej z rukou židů.

O slavnosti (velikonoční) propouštěval vladař lidu jednoho vězně, kterého chtěli. Měl pak tehdy vězně pověstného, který slul Barabáš. I řekl jim Pilát: „Kterého chcete, abych vám propustil, Barabáše, či Ježíše, jenž slove Kristus?“ Neboť věděl, že ho vydali ze závidi. Ale když seděl na soudné stoličce, manželka jeho vzkázala mu: „Nic neměj s tím spravedlivým, neboť jsem mnoho vytrpěla dnes ve snách pro něho.“

Velekněží však a starší přemluvili lid, aby prosili za Barabáše, Ježíše pak, aby zahubili. I promluvil vladař a řekl jim: „Kterého chcete

z těch dvou, abych vám propustil?“ A oni řekli: „Barabáše.“ Dí jim Pilát: „Co tedy mám učiniti s Ježíšem, jenž slove Kristus?“ Řkou všichni: „Ukřižován buď!“ Dí jim vladař: „I co zlého učinil? Potrestám ho tedy a propustím.“

*

Tu Pilát vzal Ježíše a dal ho zbičovati. Tehda vojáci vladařovi, vzavše Ježíše do soudního dvora, shromáždili k němu celou četou a svlékli ho, přioděli jej pláštěm šarlatovým a spletše korunu z trní, vložili mu ji na hlavu a dali třtinu v pravici jeho, a klekajíce před ním, posmívali se mu, řkouce: „Zdráv buď králi židovský!“ A plili na něj a třtinou bili ho do hlavy.

I vyšel Pilát opět a řekl jim: „Hle, vedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalézám.“ Tu vyšel Ježíš, nesa korunu trnovou a roucho šarlatové. Ukazuje tedy na něho pravil: „Ejhle člověk!“ Ale jak ho spatřili velekněží a sluhové, zvolali: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“

„Potrestám ho tedy.“ Pilát chtěl poněkud vyhověti krutosti židovské a dal nevinného Ježíše zbičovati. Byl to strašný trest. Ježíš byl obnažen a přivázán k nízkému sloupu. Čtyři vojáci bičovali jej koženými bičičky, do nichž byly zapleteny kovové hroty a kuličky. Brzy byla kůže do krvava rozsekána. Bičováním a neméně

krutým trním korunováním byl Kristus tak zohaven, že se Pilát zachvěl a lidu jej představil slovy: *Ejhle člověk! I prostý lid byl pohledem na zkrvaveného Spasitele dojat a mlčel. Jen velerada křičela: Ukřižuj ho!*

Za všechny hříchy těla, které jako špinavá záplava strhují tisíce duši do záhuby, chce Kristus Pán zadost učiniti. Svými bolestmi chce vykoupiti hříšným milost, aby duši zuboženou pozvedli z bahna nepravosti. Přislib mu, že nepovolíš žádnému pokušení, i kdybys musil až do krve odpírati.

Modlitba.

O Ježíši, který jsi až k nepoznání byl zohaven lidskou krutostí, zběl hříšnou duši mou ve své krvi a zachovej ji tak čistou, aby se již nikdy těžkým hříchem neposkvřnila.

8. Ježíš vydán židům.

Velebnější židovští viděli, jak i Pilát i lid přeje zmučenému Kristu. Aby znemožnili jeho osvobození, počali jej veřejně viniti z jiného zločinu, že se rouhal, čině se Synem Božím, ač jest jen smrtelný člověk. Na takové rouhání byl v zákoně Mojžišově trest smrti. Pilátovi pak hrozili velebnější žalobou u císaře. Šestkrát prohlásil vladař nevinu Ježíšovu, konečně však ze strachu ponechal jej zvůli židů.

Dí jim Pilát: „Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm viny nenalézám.“ Židé mu odpověděli: „My máme zákon a podle zákona

má zemřít, neboť se činil Synem Božím.“ Když Pilát tohle uslyšel, obával se více.

I vešel opět do soudní síně a řekl Ježíšovi: „Odkud jsi?“ Ale Ježíš nedal mu odpovědi. I řekl mu Pilát: „Se mnou nemluvíš? Nevíš, že mám moc tebe propustit a mám moc tebe ukřižovat?“ Ježíš mu odpověděl: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby ti nebylo dáno shůry; proto ten, kdo mne tobě vydal, má větší hřích.“ Odtud Pilát snažil se ho propustit, ale židé křičeli, řkouce: „Propustíš-li tohoto, nejsi přítel císařův, neboť každý, kdo se činí králem, protiví se císaři.“ Tedy Pilát, uslyšev ta slova, vyvedl Ježíše ven a posadil se na soudnou stolicí na místě, které slove Lithostrotos, hebrejsky Gabbatha. Byl pak pátek velikonoční, okolo hodiny šesté. I řekl židům: „Ejhle, král váš!“ Ale oni vykřikli: „Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!“ Řekl jim Pilát: „Krále vašeho ukřižují?“ Velekněží odpověděli: „Nemáme krále, leč jen císaře.“

Vida tedy, Pilát, že nic neprospívá, nýbrž bouře větší se stává, vzal vodu a umyl si ruce před lidem, řka: „Nevinen jsem krví spravedlivého tohoto; vy vizte.“ A všechen lid odpověděl: „Krev jeho na nás i na naše děti.“

Tu propustil Pilát toho, jenž byl pro vraždu a vzbouření vsazen do žaláře, za něhož prosili, Ježíše pak vydal vůli jejich.

„Krev jeho na nás a na naše děti.“
Rouhavá slova strašně se na židech vymstila po čtyřiceti letech. Právě o velikonocích oblehli Římané Jerusálém. Velerada donutila Piláta, aby odsoudil Krista na kříž — a při obléhání města bývalo až 500 židů denně křížováno. Svolávali na sebe nevinnou krev Spasitelovu — a po dobytí Jerusáléma proudem tekla jejich vlastní krev ulicemi a po nádvoří chrámovém.

Ve sv. krvi Spasitelově je všechna naše naděje. Denně při oběti mešní volá za nás k nebi a svolává na nás ne kletbu, ale Boží požehnání. Choďme často na mši sv. a ve sv. svátostech očišťujme se ode všech poskvrn, aby duše naše milost našla před očima Božíma.

Modlitba.

O Bože, který jsi svého jednorozeného Syna ustanovil Spasitelem světa a předrahou jeho krví smířen býti chtěl, dej nám tuto cenu spásení našeho tak uctívati, abychom mocí její vždy více se posvěcovali a ode všeho zlého ochráněni byli.

9. Cestou křížovou.

K jedenácté hodině před polednem utvořil se popravní průvod z domu Pilátova. Vpředu setník na koni a vojenská stráž, za nimi hlasatelé, nesoucí tabulky s nápisem, proč odsouzení mají umřítí. Potom Pán Ježíš s trnovou korunou na hlavě, uprostřed dvou lotrů, každý s křížem na ramenou. S nimi šli katané

s popravňím náčiním. Vzadu kráčela velerada a ostatní lid. Na místo smrti bylo asi tisíc kroků.

A když se mu naposmívali, svlékli s něho šarlat, oblékli jej v roucha jeho a vedli jej, aby ho ukřižovali, Vycházejíce pak našli člověka kyrenského, jménem Šimona, jenž tudy šel, přicházejce ze dvorce; toho přinutili, aby vzal a nesl kříž jeho.

Šel pak za ním veliký zástup lidu i žen, a ty plakaly a kvílely nad ním, Ježíš však obrátiv se k nim, řekl: „Dcery jerusalémské, neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou a nad dítkami svými. Neboť hle, přijdou dnové, v nichžto řeknou: Blahoslaveny neplodné a životy, které nerodily a prsy, které nekrmily. Tehda počnou říkati horám: Padněte na nás — a pahrbkům: Přikryjte nás! Neboť činí-li toto na dřevě zeleném, co se bude dít na suchém?“ Byli pak s ním vedeni také jiní dva, zločinci, aby byli usmrceni.

Těžký, asi 5 m dlouhý byl kříž Spasitelův. Jak vypravuje staré podání, třikrát Ježíš pod ním klesl. Při tom jedna ze zbožných žen podala Ježíšovi roušku. Pán ji vděčně přijal, utřel si obličej a zanechal na roušce krvavý obraz své tváře. Také Panna Maria provázela božského Syna svého na cestě křížové.

Bude-li ti obtížno nésti kříž svého stavu a svých povinností, připomínej si slova Spasitele: Chce-li kdo jíti za mnou, zapři sebe sám,

vezmi kříž svůj na sebe každodenně a následuj mne! Pohled na Krista, pod křížem dodá ti síly a láska k němu kříž tvůj ulehčí.

Modlitba.

O Spasiteli můj, který jsi na svém kříži nesl břímě mých hříchů s nevýslovnou námahou, dej mi milost, abych vytrvale krácel ve tvých šlépějích, objímaje radostně svůj denní kříž.

10. Na Kalvarii.

Kalvarie bylo holé, skalnaté návrší za hradbami jeruzalémskými. Tam o polednách došel průvod. Vojáci, nedbajíce nesčetných zaschlých ran, strhli Spasitele šaty s těla a on položil se na kříž, aby se obětoval za naši spásu.

A přišli na místo, které slulo Kalvarie, to jest místo lebčí, hebrejsky Golgota. I dali mu píti vína, smíšeného se žlučí; on však okusiv nechtěl píti. Tam ukřižovali jej a s ním dva lotry, jednoho na pravici, druhého na levici. I naplnilo se Písmo, jež praví: „A se zločinci počten jest.“

I napsal Pilát také nápis viny jeho a dali ho na kříž (nad hlavu jeho). Bylo pak napsáno: Ježíš Nazaretský, král židovský.“ Tento nápis tedy četli mnozí ze židů, neboť blízko města bylo místo, kde Ježíš byl ukřižován; a bylo to napsáno hebrejsky, řecky, a latinsky. I řekli velekněží židovští Pilátovi: „Napiš, ne „král židovský“, nýbrž, že on řekl: „Jsem král ži-

dovský“. Pilát odpověděl: „Co jsem psal, to jsem psal.“

Když tedy vojáci ukřižovali Ježíše, vzali roucha jeho a učinili z nich čtyři díly, každému vojínu díl. Byla pak sukně nesešívaná, odhoda všechna veskrz utkaná. Proto řekli mezi sebou: „Netrhejme ji, ale losujme o ni, čím bude.“ Tak se naplnilo Písmo, které praví: „Rozdělili sobě roucha má a o můj oděv metali los.“ A sedíce, hlídali ho tam.

Na čtyřech hřebech visí Kristus v záru posledního slunce. Ruce má rozpjaté, jakoby celý svět chtěl v lásce obejmouti. Trpí hrozně. Rány páli jako oheň a zvětšují se každým pohnutím. V horečce mučí jej palčivá žízeň, trní brání mu, aby bolavou hlavou spočinul na kříži. Krev potůčkem stéká z velikých ran — za nás a za naše hříchy. Uvaž slova Písma: „Vy všichni, kteří jdete kolem, vizte, zda jest bolest jako bolest má.“

Vzpominaje krutých bolestí ukřižovaného Spasitele, přislib mu pevně, že přísným pokáním křižovati budeš i ty své tělo za hříchy spáchané.

Modlitba.

Pane Ježíši ukřižovaný, jenž jsi trpěl z lásky k mé duši nejkrutější muky na těle i na duši, přijmi dobrotivě moje pokání a popřej mi, abych život svůj ve tvé milosti dokonal a na věčnosti na věky tě milovati mohl.

11. Pán Ježíš umírá.

Kristův smrtelný zápas stával se čím dále bolestnější. Zloba lidská ztrpčovala mu i poslední chvílky. Ještě více trpěl pohledem na nesmírný zármutek své Matky. Po rolednách zatmělo se nad Jerusalemem slunce a mnozí zděšení odcházeli od kříže. Duše Spasitelovy zmocnila se však strašná opuštěnost a sklíčenost. V těchto úzkostech začal se modlití žalm 21: „Bože můj proč jsi mne opustil?“ Při posledních slovech: „Dokonáno jest“, byla dokonána i naše spása a jeho život mezi lidmi.

Ti pak, kteří tudy chodili, rouhali se mu, potřásajíce hlavou a říkajíce: „Ha, jenž boříš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavuješ, pomoz sám sobě. Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže.“ Podobně i velekněží, posmívajíce se mu se zákoníky a staršími, říkali: „Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže; ať nyní sestoupí s kříže a uvěříme v něho. Doufal v Boha, ať ho nyní vysvobodí, miluje-li ho, neboť pravil: „Syn Boží jsem.“ A posmívali se mu i vojáci.

Ježíš pak řekl: „Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí.“ Jeden z těch zločinců, kteří s ním viseli, rouhal se mu, řka: „Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám.“ Ale druhý, promluviv, káral ho, řka: „Ani ty se Boha nebojíš, ježto v témž odsouzení jsi? My zajisté spravedlivě trpíme, neboť dostáváme to, co náleží na skutky naše, ale tento neučinil nic zlého.“ I řekl k Ježíšovi: „Pane, rozpomeň se na mne, až přijdeš do království svého.“

A Ježíš řekl jemu: „Vpravdě pravím tobě: (Ještě) dnes budeš se mnou v ráji.“

Od šesté hodiny pak nastala tma po vší zemi až do hodiny deváté.

Stály pak u kříže Ježíšova jeho matka a sestra matky jeho, Maria Kleofášova a Maria Magdalena. Tedy Ježíš uzřev matku a toho učedníka, kterého (zvláště) miloval, an tu stojí, řekl matce své: „Ženo, hle, syn tvůj.“ Nato řekl učedníkovi: „Hle matka tvá.“ A od té chvíle přijal ji ten učedník k sobě.

Okolo hodiny deváté Ježíš zvolal hlasem velikým: „Eli, Eli, lamma sabaktani,“ to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Někteří pak z těch, kteří tam stáli, uslyševše to, pravili: „Eliáše volá. Uvidíme, přijde-li Eliáš, aby ho vysvobodil.“

Potom Ježíš vida, že všechno jest již dokonáno, aby se naplnilo Písmo, pravil: „Žizním.“ Byla pak tam postavena nádoba, plná octa. I nasadili na yzop houbu, naplněnou octem a podali ji k ústům jeho. A když přijal Ježíš ocet, řekl: „Dokonáno jest.“

Zvolav pak hlasem velikým, řekl: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého.“ A nakloniv hlavu, vypustil duši.

•

A hle, opona chrámová roztrhla se na dvě půle, odhora až dolů, země se otřásla, skály pukaly a hroby se otvíraly. A mnoho těl zesnulých světců vstalo a vyšedše z hrobů po jeho vzkříšení, vešli do svatého města a ukázali se mnohým.

Setník pak a ti, kteří byli s ním, hlídající Ježíše, jsouce svědky zemětřesení a toho, co se dělo, báli se velice a pravili: „Opravdu Syn Boží byl tento.“ A veškeren zástup těch, kteří byli spolu přítomni tomu divadlu a viděli, co se dělo, bil se v prsa a vracel se. Byly pak tam ženy mnohé, zdaleka se dívající, které byly šly za Ježíšem z Galileje, posluhující mu; mezi nimi byla Maria Magdalena, Maria, matka Jakubova a Josefova, matka synů Zebedeových a Salome.

„Vypustil duši.“ Spasitel dokonal na kříži o třetí hodině. Právě ve chrámě jerusalemském obětovali velikonočního beránka. Kristus mohl duši naši vykoupiti jedinou prosbou svých božských úst, jedinou slzou svého božského oka, ale to nestačilo jeho lásce. Chtěl za nás vylíti svou božskou krev v bolestech nejhroznějších: „Jste koupeni ne zlatem nebo stříbrem, nýbrž drahou krví Krista, jakožto beránka nevinného a neposkvrněného.“ (I. Petr. 1.) „Miloval mě a sebe samého vydal za mne.“ (Gal. 2.)

Co více mohl Spasitel učiniti, aby nám ukázal, jak hroznou urážkou Boha spravedlivého jest hřích a jak úžasná jest jeho láska a milosrdenství k hříšníkům?

Modlitba.

Pane Ježíši Kriste, pro onu hořkost, kterou jsi pro mne bídného pocítil, když nejsvětější duše tvá vykročila z pozeňnaného těla tvého, smiluj se nad duší mou, až s tělem svým bude se loučiti a přived' ji do života věčného. Amen.

12. Matka bolestná.

Bez hnutí, se skloněnou hlavou visel mrtvý Ježíš na kříži. Blížil se večer. Tu přicházejí vojáci, aby popravené dobili a rychle pochovali do nedaleké jámy. Plna žalu a starostí stojí u kříže P. Maria a vroucně prosí Boha, aby nedal sv. tělo zneuctiti. A hle, voják se u ní zastavuje a vida zsinalé tělo Ježíšovo, poslední ranou otvírá jeho bok a v něm sv. Srdce. — I pohřbu má se dostati Pánu Ježíši vznešeného, aby se vyplnilo, že „budou chtít ho pohřbit s bezbožníky, ale u bohatého pochován bude“. (Isai.)

Poněvadž byl pátek, tedy židé, aby nezůstala těla na kříži v sobotu, neboť den té soboty byl veliký, prosili Piláta, aby jim byly (k urychlení smrti) zlámány nohy, a aby snati byli s kříže. Přišli tedy vojáci a zlámali nohy, jednomu i druhému, jenž s ním byl ukřižován.

Když však přišli k Ježíšovi a uztěli ho již mrtvého, nelámali nohou jeho, ale jeden z vojínů bodl jej kopím v bok a hned vyšla krev a voda. Stalo se to zajisté, aby se naplnilo Písmo: „Kosti mu nezlomíte.“ A opět jiné Písmo dí: „Budou patřiti na toho, v něhož bodli.“

Když pak se připozdilo, člověk jeden bohatý z Arimatie, jménem Josef, který byl také učedníkem Ježíšovým, ale tajným pro strach před židy, přistoupl k Pilátovi a prosil o tělo Ježíšovo. A Pilát rozkázal mu dáti tělo. Nakoupiv tedy tenkého plátna, přišel a sňal tělo Ježíšovo. Dostavil se však i Nikodém, který byl kdysi přišel k Ježíšovi v noci, a přinesl smíšeninu myrhy a aloe, asi sto liber. I vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly s vonnými věcmi, jak jest u židů obyčej pochovávatí.

Měl pak Josef blízko místa, kde byl Ježíš ukřižován, zahradu a v té zahradě hrob nový, ve skále vytesaný, do něhož ještě nikdo nebyl položen. Tam tedy pro pátek židovský položili Ježíše. A byl pátek a sobota nastávala. Za nimi šly ženy, které s Ježíšem přišly z Galileje, a viděly hrob i to, jak tělo jeho bylo položeno. Josef z Arimatie a Nikodém, přivalivše kámen veliký ke dveřím hrobovým, odešli.

„I vzali tělo Ježíšovo“ s kříže a položili je sv. Matce v náručí a na klín. S němou

bolesti pozoruje P. Maria nesčetné rány Synovy a omývá je svými slzami. Každá rána jeho byla ranou i do její duše. Nikdy netrpělo srdce matky tolik, jako Maria pod křížem. Právem ji ctíme jako královnu mučovníků. Přesvatá Matka spojuje bolesti své s bolestmi, které vytrpěl její Božský Syn a obětuje je věčnému Otci za spásu světa jako nová Eva a nová Matka živých.

Prosme bolestnou Matku, aby nám pro zásluhy svých slzí přispěla v boji proti nepřátelům našeho spasení a těšila nás zvláště v těžké hodině smrti.

Modlitba.

Přimlouvej se za nás, prosíme, Pane Ježíši Kriste, nyní i v hodinu smrti naší u Dobrotivosti tvé, blahoslavená Panna Maria, jejížto požeňnanou duši v hodině utrpení tvého meč bolesti pronikl.

Modlitba ke cti umučení a smrti Pána Krista.

Ó Bože, jenž jsi pro vykoupení světa chtěl býti narozen, obřezán, od židů zavržen, od Jidáše políbením zrazen, provazy svázán, jako beránek nevinný k smrti veden, před obličej Annáše, Kai fáše, Piláta a Heroda potupně po-

staven, od falešných svědků obžalován, biči a potupou mrskán, uplván, trním korunován, políčkován, třtinou bit, na tváři přikryt, s šatů svlečen, hřeby na kříž přibit, k lotrům připočten, žluči a octem napájen, a kopím proboden. Ty, ó Pane! pro tyto své nejsvětější muky, které si já nehodný připomínám, a pro svatý kříž a svatou smrt svou zachraň mne od trestů pekelných, a račiž tam přivésti, kam jsi přivedl lotra kajícího, který s Tebou ukřižován byl. Jenž s Otcem a Duchem svatým živ jsi a kraluješ Bůh po všecy věky věkův. Amen.

Pětkrát Otče náš, Zdrávas a Sláva Otci.

Imprimi poteat. Pragae 6. Febr. 1932, P. Haderka C. Sa.
R. Prov. Imprimatur Nr. 3919a. Olomucii 1. Mart. 1932.
Josephus Vyvlečka. Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.,
Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v
Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Cena 50 hal.
„Životem“ č. 125. Ročník VI. Číslo 5. Vyšlo 27.-II. 1932.

Děti pro Vás!

(Papežské Dílo sv. dětství.)

Drahé děti!

Máte veliký poklad, ani si nejste vědomy, jakou má nesmírnou cenu. Je to svatá víra. Kristus Pán o ní praví, že je podobna pokladu skrytému v poli, jež člověk nalezná zakryje a radostí nad ním jde a prodá všecko, co má, a koupí pole to; je podobna perle drahocenné, když ji člověk našel, odešel, prodal všecko, co měl, a koupil ji. (Mat. 13, 44-46.)

Zdědily jste ji a jste v ní šťastny. Kolik však je v krajích pohanských ještě dětí, které o víře křesťanské posud ani neslyšely! Jsou nešťastny nejenom pro věčnost, že se jim nedostalo milosti křestní, ale častokrát bývají nešťastny i pro tento svět. Neboť pohanství nemá pro ně křesťanské lásky a obětavosti. Matka pohanská málokde miluje své dítě tak, jak miluje nebo milovala drahá matička vás. Některá o dítě nestojí a nestará se o ně; některá je nechává bez pomoci umirati, zvláště když onemocnělo; jinde je rodiče za několik grošů prodávají, jenom aby něco i z dítěte vydělali; jinde zas odkládají děti u cest, na pole, na hřbitovy atd. a nestarají se o to, co se s nimi stane dále. Ba dokonce některá matka své dítě i zabíjí nebo je háže za kořist.

zvíratům! Některá matka pohanská by se ráda o nemluvňátko starala, ale otec nechce, a proto dítě musí zahynouti!

Ty bolesti malého tvorečka sice přestanou, když dokoná, ale zemřelo bez milosti Boží, beze křtu svatého a to mu již na věky uzavírá účast v rajské blaženosti společně s andílky a svatými. Jak šťastny jste vy, že jste se narodily v kraji křesťanském, že jste zůstaly uchráněny všech těch bolestí a možné ztráty věčné blaženosti. Několik příkladů:

Čína.

Toto ohromné území, o málo menší než celá Evropa, má as o 20 milionů vic obyvatel než Evropa, ale z nich jen půl třetího milionu katolíků. Země žije ještě pohanským způsobem. Dítě tam nepožívá ani lásky ani ochrany. Když se dítě narodí, položí se k nohám otce. Zvedne-li je otec, bude žítí, odkopne-li je, pak se pohodí někam na pole neb u cesty nebo do louže, aby se hned utopilo. Zvláště s děvčátky se tak nakládá, protože se pokládají za přítěž. V Číně je totiž žena tvorem opovrženým. Týž osud může potkati také odrostlejší dítě, které si rodiče v bídě netroufají uživiti. Když se otec vdovec znova ožení, macecha často utrácí jeho dřívější děti. Chce-li otec takové děti zachovati, prodává je, hledě co nejvíce vyzískati, neb je aspoň vyhostí z domu. Úřady policejní sice již v mnohých krajích čínských

vystupují poslední dobou proti tomuto pohanskému zlozvyku, ale nemohou mu zabránit. Kde stojí nablízku dům katolických misionářů, zvláště kde Sv. dětství zřídilo útulnu neb sirotčinec, tam nachází mnohé takové dítě, od rodičů odkopnuté, záchranu věčnou a nejednou i časnou. Přinášejí je tam i sami rodiče, aby jim je takový ústav co možná draho odkoupil. Nemyslete však, že jsou rodiče tak zlí a necitelní; ti jednají dle pohanských názorů a to je částečně omlouvá.

Přečtěte si výňatky z dopisu misijní sestry v Číně: „Jsme v dětském útulku za mrazivého zimního jitra na mši svaté. Tu zabouchá kdosi prudce na naši bránu. Vstoupí chudý muž a ukazuje balik pod pláštěm. Práví, že musí zase honem na ulici sbírat trus (na topení), než ho někdo jiný předběhne. Při té práci našel děvčátko v příkopě pohozené. Bylo již velmi zkrhlé, když nám je donesl. Almužny nežádal, ale přijal a slíbil, že nám donese všechny děti, které tak najde. (Bez odměny by se byl jako pohan sotva o další nalezené děti staral.) Dítě jsme hned pokřtily, je čilé, ale sotva vyvázne životem pro zažitá utrpení. Bude mítí pravděpodobně Sv. dětství zas o jednoho přímluvce v nebesích více.“ Kdyby sestry v dětském útulku takového dítěte nepřijaly, potom ten, kdo je přinesl, je na zpáteční cestě odhodí do jámy nebo do příkopu u cesty!

Z jiného dopisu: „Dalí jsme jí jméno Martina. Děvče pocházelo z lepší rodiny. Ale rodina nehodami zchudla, rodiče pak zemřeli. Starší sestra její se starala jenom sama o sebe a mladší byla tak zůstavena sama sobě. Vyžebravala si po městě Tsingtau chleba, spávala pod širým nebem. Po dvou letech takového života se její síly vyčerpaly a jednou ji našly naše pomocnice ležeti vysílenou v zákoutí ulice. Měla na sobě toliko roztrhané hadry a ty byly plny hmyzu. Tak se dostala k nám a byla pokřtěna. Je u nás velice ráda, ochotně pracuje a pilně se učí, abý mohla brzy přistoupiti k prvnímu sv. přijímání.“

Indočína.

Francouzský lékař z nemocnice ve Vam Dinh píše: „Prodávání dětí nepřestalo úplně přes zimu 1929-30. Zvláště ve dvou krajích se zase rozmohlo. Misijní sestry koupily více než 30 dětí, průměrně po půl druhém piastru (asi 2.20 Kč). Ale přece je tento starý zvyk méně ukrutný než odkládání dětí na útraty státní chudinské podpory. Dítě dostane u sester dobrou stravu a naučí se řemeslu. Matka je může také vždy navštěvovati.“

Mandžusko.

Misijní sestra píše odtamtud: „Každý druhý den prochází naše nemocniční sestra městem i v nejodlehlejších čtvrtích hledat nemocných

děti. Kolikrát oznamuje lístek na dveřích, že je tam umírající dítě nebo dítě, které bude odloženo, jak oni říkají. Když se jim zdá, že se nemocné dítě již neuzdraví, zavčas se ho zbavují: v nějakých hadrech je prostě položí na hřbitov, neboť podle jejich mínění by potkalo celou rodinu neštěstí, kdyby dítě zemřelo doma. Takové děti nám dávají. Chodíme také často na veřejné hřbitovy, abychom tam děti posbíraly. Jinak tam volně pobíhají psi a vepři, kteří se vrhají dychtivě na maličká tělíčka jako na svou kořist. Pokud možná, je zachraňujeme, aby se jim pomohlo; když se dítě neuzdraví, zemře aspoň jako křesťan a vlétne zrovna do blaženosti nebeské. Za rok jsme jen v tomto městě (Newčvang) pokřtily asi 8.000 dětí.“

Afrika.

Kromě Číny je to Afrika, kde se děti usmrcují z bídy a ze smutných pověr pohan-
ských. Tam rodiče prodávají své děti i na trzích a pak se o ně již nikdy více nestarají a děti také nikdy rodičů svých již nespatří; jsou prodány, jsou otroky bez práv!

Jeden misionář z toho dílu světa vypravuje: Rodičům zemřelo všech pět dětí. Šesté se zdálo silné, zdravé. Těšili se s ním a chtěli je s láskou vychovati. Ale co se nestalo? Přišla čarodějnice a pravi: „Bohové žádají vašeho dítěte za oběť, a sice tak, abyste je položili

živé a nahé do mraveniště.“ Rodiče pokládali za svou povinnost poslechnouti toho rozkazu, s bolestným srdcem položili dítě do mraveniště a s pláčem odešli. Blízko v poli pracovala nějaká žena. Slyšela dítě křičeti v bolestech a nevědouc, co se děje, šla a našla dítě. Ale co s ním? Tu si vzpomněla na blízký dům katolických sester a dítě tam zanesla. Dům ten byl zbudován dílem Sv. dětství pro záchranu nešťastných dětí pohanských rodičů.

Ale ani obyčejný život dítěte není slastný. Kam neproniklo křesťanství, tam nejsou mravy jemné. Dítě se narodí v chatrči, podobné chlěvu. Obyčejně to bývá příčinou všeobecné radosti; raduje se i otec (který se jinak o výživu a výchovu dětí vůbec nestará), zvláště když je novorozeně dívka, neboť za ni dostane jednou velké peníze, až ji provdá. Ale dítě nemá ani kolébky ani pradátko jako v Evropě. První dny se drží nahé na rukou, potom se klade na holou zemi. Za několik dnů se bělounké tělo na slunci zbarví a pak matka odchází na celé dny na pole, pravidelně několik hodin vzdálené, neboť mužové tam nic neprobírají, práce je povinností žen samých. O dítě se stará leda starší sourozenec, má-li jakého, ať bolestmi a hlady křičí celý den, neboť leží celý den na žhnoucím slunci africkém. Až večer po práci apo večeři mu matka prokazuje tím něžněji všecku lásku, které se mu přes den nedostalo. Ale v chatrči úplně zavřeně se

topí a kouř nemůže ven. Evropan ani misionář v tom ovzduší nevydrží, ale dítěti, ať kašle, pláče, dusí se, má zapálená očka, není pomoci. Čím se dítě živí? Když se dítě krmí, položí se na zemi a cpe se mu do úst nechutný rozkousaný kořen yamsový. Dítě sice křičí, brání se rukama nohama, ale krmí se, až má bříško nafouklé. Milé dítě, jaký je to rozdíl mezi dětstvím tvým a dětstvím takového pohánka! Nechtěl bys pomoci těm ubožáčkům?

Ale nevede se všem dětem tak. Běda, onemocní-li které. Vypravuje misionář z Kamerunu, že, procházcje osadou, uslyšel sténání, avšak nic nikde nespatriil. Tu přicházela žena s vodou. Uviděvši jej, chtěla prchnouti, ale zaskočil jí cestu. Bála prý se ho. „Máš někoho nemocného? Ukaž jej, dám mu léků.“ Šla váhavě až na skryté místo, kde byl as jedenáctiletý chlapec zakopán do půl těla. Ruce měl svázaný, oči zavřeny; slunce pražilo na holé tělo, mravenci a všeliký hmyz lezli po něm a on se brániti nemohl. Kromě toho jevilo tělo mnoho bodných ran. Hoch měl silnou horečku. Misionář začal dlouhý a ostrý výslech. Dítě dostalo ochromení nohou, matka zavolala čaroděje, ten mu nic nepomohl a podruhé se již ani neukázal. Matka si myslela: Když se zastrčí stromeček do země a zalévá se, pak roste. Tak to chtěla učiniti i chlapci. Šest dnů tak již byl zakopán. Misionář dítě ošetřil a několik dnů se musel s chlapcem zdržeti. Než pak od-

cestoval, sezval náčelníka, matku a obec a ptal se, co bude s dítětem, když ho tam zanechá. Odpověděli mu, že zemře. „A když je vezmu s sebou?“ — „To nevíme.“ — „Pak vám řeknu, že nezemře.“ Matka mu ráda hochu dala. Nesli jej čtyři soukmenovci na nosítkách. V misi se pozdravil, jenom nohy zůstaly nemocné. Hoch dostal berly a využíval pilně každé chvílky k svému vzdělání. Předčil daleko všechny ostatní žáky, i jeho chování a zbožnost staly se příkladnými. Po půl třetím roce byl pokřtěn, vyučil se krejčovině a je dnes nejlepším učitelem náboženství neboli katechistou v celém kraji.

Tak jsem vám chtěl podat aspoň několik obrázků veliké bídy duševní i hmotné, v které vězí pohanské děti. Blahá zvěst o evangeliu jim ještě nezazářila. Tak mnohých nepolíbí matka v blahém úsměvu ani nepochová otec. Nikdo se o ně nestará a sotva narozeny hynou tyto kvítky drsnou smrtí.

Jak byste necitily soustrast vy, děti šťastnější? Jste i jako dítky chudých rodičů šťastnější než ony a máte svatou víru, poklad jim neznámý. Kdo z vás by nechtěl z lásky k Jezulátku, které Herodes chtěl také zavraždit, pomáhat zachraňovati tato ubožátka? Vždyť co jste jednomu z těchto nejmenších učinili, Ježíškovi jste učinili. Tak to řekl on sám. (Mat. 19, 40.)

Misie v církvi.

Křesťanství mělo vždycky soustrast s duševní a hmotnou bídou pohanů, ale kromě toho dostala církev od Krista Pána samého rozkaz: Jdouce do veškerého světa, kažte evangelium všemu stvoření! (Mar. 16, 15.) To nám připomíná ustavičně jediná modlitba, které nás naučil Kristus Pán. Z jeho rozkazu v ní opakujeme jeho slova: Přijď království tvé! Prosíme tak za ty ovce, které nejsou ještě v jeho ovčinci. Ale i ty musí přivésti, jak sám praví (Jan 10, 16). To však koná skrze církev, kterou k tomu účelu ustanovil, aby všechny lidi přiváděla k spáse. Proto církev má povinnost, posílati ke všem národům kazatele svaté víry. Církev také vždy hlasatele pravdy, posílala. Protože posláni se jmenuje latinsky *missio*, nazýváme jejich činnost *misiemi*, a takové hlasatele samy *misionáři*. Takovými *misionáři* byli sv. Cyril a Metoděj, kteří předkům našim přinesli víru a vzdělanost. Kdo se o *misionáře* stará? Podle slov evangelia a sv. Jana (3. ep. 7, 8) máme tu povinnost všichni my, „neboť pro jméno Boží vyšli, nepřijímajíce ničeho od pohanů; máme tedy my přijímatí (starati se o) takové, abychom byli jejich spolupracovníky pro pravdu“.

Na vydržování *misionářů* a podporu jejich prací se časem naskládaly velké obnosy. Avšak za francouzské revoluce byly skoro všechny u-

loupeny a misie byly ve svém trvání nebezpečně ohroženy. Než tu prozřetelnost Boží založila skrze Pavlinu Jaricotovou ve Francii r. 1822 „Dílo šíření víry“, aby se z příspěvků katolíků celého světa zbudovala pokladnice pro podporování misí. Dílo se rozšířilo po všem světě, sv. Otec pak je přijal za své a žádá, aby bylo v každé farnosti a všichni katolíci aby se ho zúčastnili. Za rok 1928 mělo již 100 milionů Kč příspěvků. Za připomenutí stojí, že nejvíce příspěvků pochází ne od bohatších, nýbrž od obětavosti chudých. (Sr. čís. 96 této sbírky.)

Charles de Forbin-Janson.

(Čti: Šarl de Forbén-Žanson.)

Nesmrtelných zásluh o misie si získal biskup v městě Nancy, Forbin. Narodil se v Paříži 3. listopadu 1785 ze slavné rodiny. Byl napřed vojenským soudcem, ale potom vstoupil do bohosloví. Jako kněz se chtěl státi misionářem a byl i nějaký čas v Syrii. Když Pavlína Jaricotová zakládala „Dílo šíření víry“, byl jí nápomocen. O misie se staral i jako biskup. Za revolučního roku 1830 se odebral, byv donucen opustiti vlast, do Severní Ameriky, kde působil horlivě po 12 let, ba nabídl se sv. Otci za misionáře pro Čínu. Jeho touha sice nebyla splněna, než přesto se neustále zabýval myšlenkou, jak pomoci tisícům a tisícům ubo-

hých dítek čínských, které jsou odsouzeny na smrt jen proto, že se narodily, a tak hynou bez křtu sv. Misionáři se sice pokoušeli zabránovati tomu zlu, ale při nedostatku i času i peněz se nedopracovávali valných výsledků. V čínském městě Sečuenu byl sice již spolek pro křtění dětí, jistou smrtí ohrožených, a pokřtil ročně 8 až 10 tisíc ubožáčků, avšak to nestačilo; že nebylo peněz, aby mohly býti pokřtěné děti udržovány, proto nebylo lze křtiti děti, které se mohly udržeti na živu. Chybělo peněz na dětské útulky a sirotčince a křesťané tamní, jsouce sami ponejvíce chudí a často pronásledováni, nemohli se dětí ujímat a je živiti. Proto musely zůstat pohozeny a všelijak hynouti. Biskup Forbin přemýšlel, jak založiti dílo, které by neubíralo příspěvků misiím, a přece by zajišťovalo co největšímu počtu dětí záchranu věčnou a dle možnosti i časnou. Spasná myšlenka mu vzešla po návratu z vyhnanství 1842 při schůzi s Pavlinou Jaricotovou: Což nemohly by dívky křesťanské založiti pokladnu, z níž by se otvírala nebeská brána pohozeným Číňankám? Nenašlo by dítě křesťanské aspoň desítihaléř měsíčně, který by pomáhal učiniti z nevinátek buď andílky, přimlouvající se za soucitné dárce, nebo horlivé budoucí apoštoly království Božího? Přestastná myšlenka! Neboť dítě má nejvíce soucitu s dítětem a rádo slyší, když volá dětské srdce o pomoc.

Od té chvíle patřila všecka činnost jeho této nové myšlence a 20. června 1843 zařídil pomocné dílo dětí pro děti, postavil je pod ochranu božského Dítěte a nazval dle toho

Dílem sv. dětství.

Dílo se šťastně ujímalo, a když biskup Forbin, obětovav mu zdraví i život, po roce umíral, bylo již doporučeno papežským nunciem a zavedeno v 65 diecésích. Prožilo také nemalé obtíže počáteční, což je známkou všech podniků křesťanských, ale vyšlo z nich posíleno. Všichni papežové se ho blahovolně ujímali. Lev XIII. o něm prohlásil: „Mým přáním jest, aby všechny děti katolického světa se staly účastníky krásného Díla sv. dětství.“ Benedikt XV. r. 1919: „Přejeme si, aby především ona ustanovení, která jsou zařízena na podporu svatých misii, byla podporována štědrostí katolíků, První z nich je Dílo šíření víry... druhé je Dílo sv. dětství, které také všem horoucně doporučujeme.“

Pius XI. sotva dosedl na stolec sv. Petra, zvláštním listem prohlásil: „Dílo šíření víry a Dílo sv. dětství pokládá svatá Stolica za svá díla.“ Od té chvíle je sv. Otec jeho vlastní hlavou a Dílo se zve papežské. Vynikla tak jeho všeobecnost, když se vztahuje na celý svět. Papež nyní předpisuje sám a také v slavné misijní encyklice (okružním listě)

z 28. února 1926 prohlašuje, že „naprosto odporuje lásce křesťanské u katolíků, nestarají-li se o ostatní lidi, kteří bloudí nešťastni mimo katolickou církev. Povinnost lásky k Bohu nás k tomu zavazuje a žádný věřící se nesmí vymykati této povinnosti. Protože není nikoho, kdo by se nemohl modliti, leží v moci každého aspoň takto misiím pomáhati. K tomuto dílu nutno vyzývati a povzbuzovati zvláště dítky a řeholnice; toť naše přání, aby v útulcích, sirotčincích, patronátech a v kolejiích, právě tak jako ve všech domech a klášterech řeholnic, každý den tato modlitba vystupovala k nebi. Ostatně beze vší pochyby budou moci útlé duše dítek, zvyklých se modliti za věčné spasení nevěřících, přitom také získati s milostí Boží i touhu po apoštolátu a tato pobožnost upřímně a vřele konaná snad učiní z nich časem dělníky Páně na vinici misijní. Ke hlavnímu Dílu šíření víry řadí se dvě jiná díla, která sv. Stolice přijala za svá. Proto také žádá od věřících, aby jim pomáhali hromadnými sbírkami více než jiným dílům s cílem užším; jsou to Dílo sv. dětství a Dílo sv. apoštola

Petra. Účelem prvního jest, jak všeobecně známo, organisovati a navýkat děti, aby strádaly příspěvky na výkup a katolické vychování dětí z nevěřících rodičů v zemích, kde je pohazují nebo zabíjejí.“ Celým životem je katolík tak účasten na díle misijním; aby pak i nejchudším bylo umožněno toto právo a povinnost, stanovil Pius XI. r. 1923: „Kdož jsou tak chudí, že nemohou měsíční příspěvek odvádět, jsou také členy, když modlitby pravidelně konají a ročně jakoukoliv almužnu udělí.“

Jak je Dílo sv. dětství zařízeno?

Název. Není spolkem v obyčejném smyslu, nýbrž jen volným sdružením. Nemá tedy organisace spolkové, nepodléhá tudíž zákonům spolkovým, nemá členů v obyčejném smyslu, nýbrž jen účastníky, nepotřebuje seznamu jejich, ale doporučuje se seznam vésti. Nepotřebuje ani nijakého úředního jednání při zavádění.

Účel Díla je vyjádřen nahoře ve slovech papeže Pia XI.

Prostředky jsou dvojí: modlitba a almužna.

a) Modlitba. Účastníci se modlí denně Zdrávas Maria s prosbou: „Svatá Panno Maria, oroduj za nás a za ubohé dítky pohanské!“

Všechna píle, dovednost a námahy misionářů by zůstaly bez užitku, kdyby se Pán nedotkl srdcí nevěřících, neobměkčil jich a na sebe nepřitáhl. Proto misionáři prosí také vždy, abychom jim pomáhali aspoň modlitbou. Peníze otvírají cizí kraje a možnost živobytí, ale modlitba otvírá srdce lidská. O modlitbě dětí píše sv. Otec v onom okružním listě: „Duším nevinným a čistým co by mohl Otec nebeský odeprítí?“ Modlitbou poznáte, děti, že jste vřaděny do velkého zástupu církve Kristovy a že také vaše moc sahá přes zemi, že vaše prosby se rozhodují v nebi pro země tak vzdálené, s kterými byste se samy nedomluvily. Modlitbu tu lze konávat i společně v kostele nebo ve škole.

b) **Almužna**. Aby se misionáři měli nač spolehnouti a podniky pro záchranu dětí zavedené neutrpěly zkázy, třeba, aby almužna byla stálá a pravidelná. Jest pro všechny děti stejná, u nás 10 h měsíčně (může se složit v částech neb i najednou na celý rok). Chudým je ta oběť k útěše, bohatým ke cti. (V Německu dávají děti 10 Pf., t. j. 80 h a to polovici na sv. dětství, polovici na domácí misie.) Jak dojemně volají pohanské děti o pomoc! Neměl by srdce, kdo by ukazoval jenom na svou bídu, aby se vymluvil z povinnosti pomáhati ještě větší bídě pohanů a obětavých misionářů. Obstojí takové výmluvy, i před Pánem Bohem? Obyčejně čím je kdo chudší, tím

více soucítu a horlivosti mívá pro misie a také tím více si váží sv. víry.

Každý nový účastník dostane za 20 h diplom s poučením o sv. dětství. Na odvádění almužen vydalo Dílo nálepky po 10 h. Ty si lepí každý sám na rub misijních obrázků, které mají na rubu 12 polí na roční příspěvky. Obrázek stojí 20 h. Když někdo vyplní do roka aspoň 3 obrázky, dostane odměnou jiný, krásnější. Při tom se nálepky na rubu obrázku přeškrtnou. Vyplněné obrázky jsou majetkem účastníka a zůstanou krásnou vzpomínkou i pro věk budoucí.

Aby kněz nebyl zatěžován touto prací především dnes, je radno svěřiti šíření Díla, prodej známek a sbírání příspěvků někomu z horlivých věřících, třeba i žákovi; především se to doporučuje pro přifařené osady. Takový sluje horlitem.

c) *Almužna mimořádná.* „Z vděčnosti za dar víry, kterého se nám dostalo, přispívejme dáti víru duším jiným!“ (Pius XI.) Je krásným zvykem skládati na vykoupení pohanského dítěte. Až úspora vydá 150 Kč, pošle se řediteli diecésnímu s udáním jména, jak má býti dítě pokřtěno. Dárce může býti zároveň kmotrem. Ředitel pošle na stvrzenou diplomek a zásilku zašle dál, až se dostane do některé misie. Je to krásná příležitost šířiti ve světě též úctu našich světců. Aby se i nejhudší mohli zúčastniti těchto skutků lásky,

snížila ústřední rada tento obnos pro uemajetné až na 60 Kč.

Co dělá pak misionář s tím obnosem? Odkoupí neb dostane, často najde i v bráně útulku položené dítě. Pokřtí je a pak se musí starati též o jeho výživu. Proto mu musí najíti kojnou; bývají to chudě křesťanky, obětavé, které se spokojují s malou odměnou, ale přece se „věno“ křtěnce vyčerpává. Potom přijde dítě do sirotčince, kde se již vyučuje a pomáhá pracovat, zvláště v dílnách. Starost misionářova přestává až při sňatku jeho svěřence, když mu zaopatřil výhavu. Takoví chovanci Sv. dětství stojí sice mnoho starosti a oběti, ale jejich manželství pak bývá oporou křesťanství v celé osadě, mnohý je později dobrým katechistou (vyučuje náboženství).

Přečtěte si, co píše jeden misionář z Číny: „Již dvakrát jsme chtěli dětskou útulnu úplně zavřít; nevíme, jak ji udržet. Ceny stoupají až trojnásobně a příspěvků nepřibývá... Dostáváme na dítě 150 Kč, ale to stačí tak na čtyři měsíce a potom?.. Číňané sami nám nedají halíře a ještě se vysmívají kojným, že jim tak málo platíme. Přátelé, pomozte!“ — Opět jiný z jiného kraje čínského: „Děti jsou umístěny v křesťanských rodinách. Ročně platíme na jedno 12 liber št. (t. j. 12×163 Kč). Na výbavu 20 až 30 liber. V nynějším hladu a záplavách nám nabízejí děti zadarmo, ale nemůžeme jich vzít, nemáme je zač živiti!“

Kdo nemůže tolik obětovati, může snad obětovati na pokřtění dítěte 7 Kč. Jméno křtěncovo může též sám určit. (Kdo by chtěl fotografii svého kmotřence, musel by hradit výlohy zvláště, pokud by bylo lze fotografii zjednat.) To jsou nejjistější spořitelny s mnohonásobnými úroky. Z dětí pokřtěných zásluhou Sv. dětství zemřelo od 1843 do 1929 víc než 10 milionů. Za koho prosí tito andělci u trůnu Božího, ne-li za své největší dobrodince, kteří jim otevřeli cestu do nebe? Můžeš se jim státi také tak snadno a lacino.

Kdo je účastníkem Díla?

Účastníkem tohoto Díla může býti každé katolické dítě již ode dne křtu svatého, jen když modlitbu a almužnu vykoná místo něho něho někdo jiný, pokud dítě samo nemůže. Na území našeho státu může zůstat v sv. dětství nebo vstoupiti do něho i dospělý dle rozh. Pia IX. dne 30. ledna 1876. Sv. Otec nařizuje, aby Dílo šíření víry a Dílo sv. dětství bylo v každé farnosti (jak je to ve Francii) a žádá, aby se všichni katolíci účastnili práce misijní, každý podle svého věku. My se ho ujmemme s láskou také proto, že je nástrojem apoštolské Stolice, ke které nás obětavou láskou připoutali hned sv. Cyril a Metoděj. Je to pěkný dárek, když kmotrové dají dítěti vázaného také diplomek sv. dětství.

Některý kněz se po křtu zrovna kmotrů táže, zda nechtějí obšťastnit dítě zajímavým, ne drahým dárečkem. Odpověď bývá skoro vždy kladná. Pak dítě zapíše a dá pro ně diplomek. Kmotrové zaplatí též roční příspěvek a postarají se, aby denní modlitbu někdo za dítě vykonával a budoucí léta za ně zaplatil.

Účastníci tvoří skupiny po 12 ke cti 12 let Krista Pána. O každou skupinu se stará jeden z nich, skupinář. Dbá, aby nezapomněli odvádět své almužny, aby každý dostal na přečtení „Ročenku“. Doufáme, že se brzy zvýší počet českých účastníků tak, aby bylo možno vydávati „Ročenku“ častěji do roka než jednou. Skupinář vylosuje také každý rok ze své skupiny tři jména tří účastníků, která dostanou pak děti toho roku při křtu. Sežene-li dítě 12 účastníků a odvede za ně pravidelný příspěvek, nebo nepodaří-li se mu to, aspoň samo odvede příspěvek obvyklý, za 12 účastníků (14.40 Kč), může dostati potvrzení, že je širitelem Sv. dětství.

Doživotním účastníkem se stane, kdo složí najednou 135 Kč. Kdo chce dostávat též pravidelně „Ročenky“, složí najednou 200 Kč.

O školních dítkách rozhodlo již býv. ministerstvo kultu a vyučování vyhláškou ze dne 3. června 1885: „Na otázku, podanou ohledem „Díla sv. dětství“, odpovídá se, že úřední nařízení ze dne 17. června 1873, č. 7702, vzhle-

dem peněžitých sbírek ve školách a ze dne 25. října 1873, č. 14472, vzhledem účastenství dítek ve spolcích, řečeného „Díla sv. dětství“ se netýkají, poněvadž tuto žádné spolkové organizace nestává a dítky školní „Díla sv. dětství“ se zúčastňují pouze modlitbou a almužnou. Aby se však předešlo každému nedorozumění, jest se zdržovati od sbírek almuženských ve škole samé.“

Správu vede pod kardinálem od sv. Otce pověřeným (nyní J. Em. kard. Emil Cerratti) ústřední rada, složená ze zástupců různých národů, se sídlem v Paříži. V každém státě je pak ústřední ředitel, v každé diecési ředitel diecéšní, biskupem jmenovaný; ve farnosti vede „Sv. dětství“ některý kněz. Podle jeho pokynů pracují zvláště v místech přifařených horlitélé, vybráni z nadšených, horlivých věřících.

Milosti a odpustky.

Aby církev povzbudila obětavost účastníků, uděluje jim ze svých pokladů:

Odpustky plnomocné 1. Mezi vánocemi a Hromnicemi se slouží mše sv. za všechny živé a mezi druhou nedělí po velikonocích a koncem května za všechny zemřelé účastníky, alespoň tam, kde je nejméně 12 skupin. (Stip. iuxta taxam dioec. potest sumi ex tributis.) Účastí na těchto mších sv. získají účastníci plnomocné

odpustky, když přijmou sv. svátosti a pomodlí se za členy, za které se mše sv. slouží. Děti, které ještě nebyly u prvního sv. přijímání, mohou si dát místo něho uložiti jiný dobrý skutek.

2. Každý měsíc se slouží čtyři mše sv. v mariánských velkých svatyních (v Betlémě, Nazaretě, Loretě) a to: 1. za účastníky Díla; 2. za děti pohanské; 3. za živé dobrodince, kteří se zvláště odporučili do modliteb a větší almužnu darovali; 4. za zemřelé dobrodince. Při každé mši sv. je také úmysl za křesťanské matky o dar křtu pro jejich děti, za milost zbožného prvního sv. přijímání a za vytrvalost v dobrém pro jejich dítky.

3. Ve výroční den svého křtu mohou získat za obyčejných podmínek plnomocné odpustky všichni skupináři, horlitélé, ředitelé Díla a jejich rodiče a sourozenci.

4. Na svátek Obětování P. Marie, Andělů strážných, sv. Josefa, Františka Xav. a Vincence Paul., když přijmou sv. svátosti a pomodlí se za rozšíření Díla. Předpokladem pro 1.—4. je řádné placení příspěvků.

Odpustky neplnomocné: a) 7 let a 7 kvadr. účastníci přítomní o dvou hlavních svátcích žehnání dětí (když se slouží mše sv. pod č. 1).

b) Jednoho roku horlitélé za účast na schůzi aspoň jednou za dva měsíce s knězem ředitelem, aby se poradili o další práci.

c) 100 dnů denně každý účastník, který vykoná denní modlitbu Sv. dětství a patří ke skupině neb aspoň k těm, kteří pracují o to, aby ji utvořili. — Taktéž kdo se pomodlí o vánocích tu modlitbu ještě jednou a věnuje jakýkoliv dárek na Sv. dětství.

d) 40 dnů kdokoliv za jakýkoliv skutek ve prospěch Sv. dětství.

Všechny tyto odpustky mohou býti přivlastněny i duším v očistci. (Lev XIII. 15. července 1882.) — Za svátky hlavní se pokládají dny, kdy se slaví mše sv., uvedené pod č. 1. Na jinou dobu se smějí překládat jen se souhlasem ordinaria, jinak by účastníci na nich nezískali odpustků. Pokud možno, mají se konat slavným způsobem.

Činnost Sv. dětství.

Každoročně se schází v Paříži generální rada ze zástupců různých národů rozdílet příspěvky. ČSR. tam vystupuje poprvé r. 1925. Pro zajímavé srovnání uvedeme příspěvky z několika států ve francích (1 fr. = 1.33 Kč), číslice za jménem státu udává přibližný počet katolíků té země. Všechna čísla jsou v. tisících, třeba tedy ke každému číslu přidati ještě tři nuly.

Stát	katol.	1925	1927	1929	1930
ČSR.	10,920	19	28	57	114
Malta (a Gozo)	230	105	120	112	103
Lucemburk	295	69	66	99	80
Polsko	23,750	200	282	485	493
Švýcarsy	1,587	636	736	775	714
Belgie	7,570	1,115	1,417	2,110	2,281
Holandsko	2,400	1,309	1,733	1,627	1,644
Italie	40,000	1,587	1,801	2,430	2,525
Francie	39,000	2,643	3,416	4,317	4,652
Německo	20,865	4,496	5,421	6,613	6,601
Celá církev	240,000	19,559	23,800	27,748	28,835

Kolik příspěvků se sebralo každoročně v ČSR., udává následující přehled s podrobnými údaji z některých diecésí v Kč:

	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Celá ČSR.	26.650	25.412	45.333	89.190	76.380	152.065
z toho Litoměřice			40.607	41.255	51.751	56.858
Brno			4.001	7.590	9.255	
Hradec Králové				2.201	3.212	
Vratislav na území ČSR.				7.097	6.121	8.137

V pruské části olomoucké arcidiecése (80 tisíc katolíků) složily děti v týchž letech, převedeno na Kč: 32.490; 36.690; 53.875; 59.459; 42.107; za r. 1930 neznámo.

Příspěvky za rok 1930 byly rozděleny na 415 misí. Odevšud přišly dopisy až srdcervoucí o pomoc. Tak psal biskup Čeng z Číny, odchovanec Sv. dětství: „Již 6 let zuří v našem kraji válka; proto také stoupl velmi počet dětí,

kteřé pohanští rodiče odložili, nemohouce jich pro bídu žítí. V bráně našeho útulku jich nacházíme každý den několik, proto prosím, možno-li, zvyšte podporu pro můj okrsek. Neboť čím je užívíme, když sami již nic nemáme?“ Jiný misionář píše z Číny: „Z 62 dětí nám umřelo 32 hlady.“ Ani kukuřičného chleba se jim nepodařilo koupit na výživu ubožátek. Viděl jsem několik fotografií z afrických misí: nemocnice Sv. dětství, ale děti leží venku pod širým nebem v řadách vedle sebe. Více jim posud misie poskytnouti nemohou, čekají na naši pomoc. Zrovna tak vypadají obrázky škol, kde celá třída se učí jen za pěkného počasí, protože je — venku! Zprávy jiných misionářů mluví zas o velikém suchu loňském, že nebylo úrody vůbec. Lidé vyhrabávají kořínky za potravu, matky se neostýchají zabíjetí děti, aby zachránily svůj život. Kdo by se neotřásl hrůzou, kdo by nechtěl pomoci?

Sv. dětství umožňuje křest ročně více než 600.000 dítek. Ze zachráněných vydržuje přes milion ve svých ústavech; má nyní 11 tisíc dětských útulen, 12 tisíc dílen pro odrostlejší a kol 40 tisíc škol. Za celou dobu jeho trvání 1843—1930 bylo nasbíráno 391,254.903 fr., v naší měně as 522 miliony Kč. Jeho zásluhou bylo pokřtěno za ten čas asi 30 milionů dětí, z nichž as 19 milionů bylo zachráněno na živu a vychováno. Z nich vzešlo již jen v Číně 600 domorodých kněží, 1 biskup (v Japonsku též 1)

a 17.000 misijních sester. Přední ozdobou jeho v Číně jest však první mučedník ze Sv. dětství,

blahoslavený Pavel Čen.

Narodil se 1838 v Číně. Otcí, pohanskému lékaři, se vedlo dobře, avšak upadl brzy do velké bídy a tu dle čínského zvyku pohodil dítě. Dílo Sv. dětství se hoča ujalo, a když jevil s ctnostným chováním veliké vlohy, dalo ho studovati bohosloví. Tu se přihlásil 1857 pro něj otec v naději, že syn mu bude již vydělávati. Pavlovi bylo dáno na vůli, učiniti, co chce; Pavel zůstal v bohosloví, ale ne dlouho. Při pronásledování byl též on zajat a několik týdnů dle čínských zvyků mučen: ramena mu vsazena do železného žebříku a nohy do klády, pak přivázán ke kolu plnému štěnic — potom bit bambusovou holí, až krvácel — spoutaný řetězem na hrdle a nohou byl vražen na desku, pobitou ostrými hřeby, a tam na rtech bičován. S ním sdíleli stejný osud ještě bohoslovec Josef Čang a sluha v bohosloví Jan Křt. Lo. Hrozná jejich muka byla ukončena 29. července 1861 stětím. Zároveň byla státa statečná vdova Marta Vangová, která se snažila jim pomáhati. Všichni byli prohlášeni r. 1908 za blahoslavené. Misionář, který se Pavla ujal, dal jeho tělo vyzvednout a převézt do Paříže jako dar Sv. dětství. V r. 1919 byly jeho ostatky za velkých oslav uloženy do

oltáře, zasvěceného Sv. dětství v hlavním chrámu pařížském Notre Dame (Panny Marie).

Význam Sv. dětství. (Pro rodiče.)

Papežské Dílo sv. dětství je vzácným květem dětské lásky k Bohu a obětavosti. Církev si ho váží tak, že když se ozývaly snahy založiti jiná misijní sdružení dětská, je odbyla slovy: „Misijním dilem dětským je Dílo sv. dětství“. (Het Misiewerk 1922-3.) A loňského roku sv. Otec řekl jeho vrchnímu řediteli, že se může na toto dílo nejjistěji spolehnouti.

Dnes proti propagandě víře nepřátelské stůž i u nás, jako na příklad v Německu, zásada: každé katolické dítě do Sv. dětství! To heslo nám udává sám sv. Otec, který má nejlepší přehled světový a pravomocí Božskou řídí církev Kristovu. Proto vštěpujte záhy dětem křesťanský názor světový, než budou otráveny bezbožectvím, a vřazujte je mezi bojovníky Boží, aby nepokládali svou víru jen za kus dědictví snad přežitého, nýbrž za osobní poklad, kterého si třeba hájiti a vážiti. Kdo přispívá k šíření sv. víry sám, ten se jí nezřekne a bude si jí vždy vážiti. — Denní modlitba za děti neznámé, vzdálené, trpící, ukazuje na bídu ještě jinou, než je vlastní nouze a dává poznávaní, že modlitba je více než statky tohoto světa. Sv. dětství oživuje vědomí

obcování svatých; dítě je takřka v přízni s těmi, které pomáhá zachrániti, a jistě má přímluvce mocné v nebesích v těch, kterým tam ono otevřelo cestu! A co říci o obětavosti dětí? Když rodiče rozumní sami za dítě neplatí, budou pracovati proti rozšířenému požitkářství a dítě musí si samo odříci ze svých dárků a pamlsků. Učí se nezištnosti a obětavosti, navyká si míti pochopení pro potřeby církve svaté jako pro záležitosti své a v tom přemýšlení bude žít i v pozdějším životě. Kdo si dovedl odříci z lásky k Bohu v desíti letech pamlsků, ten dovede i v šestnácti letech odolati svůdným útokům smyslnosti. Jaká útěcha je to pro matku vychovatelku, když ví, že má tolik a mocných pomocníků při výchově svých dětí. Která křesťanská matka by nechtěla vésti svých dětí do Sv. dětství již proto, že se tam také za ni a její děti konají stálé modlitby a mše svaté? — Nadto dítě dostává zájem i o cizí země a národy, šíří se jeho rozhled, neupadne ve falešný nacionalismus, rozšiřují se vědomosti zeměpisné, národopisné, dějepisné atd.

Příspěvky jsou sice důležitou částí, avšak ne hlavní; má Sv. dětství vyšší cíle: slávu Boží jak u dávajících, tak u přijímajících.

P o m ě r Díla sv. dětství k jiným podnikům misijním. Kromě tří papežských děl: šíření víry, Sv. dětství a sv. Petra jsou ještě různé jiné podpůrné podniky misijní bud' pro určité

kraje nebo pro určité misijní řády. Pro vzájemný poměr platí rozhodná slova prefekta Propagandy kard. van Rossuma ze dne 8. února 1924: „Je přáním církve, aby všude byly zavedeny napřed všeobecné spolky misijní. Budeme soukromé spolky také podporovat, ale bylo by jistě politování hodné, kdyby soukromá díla a snahy příliš živou činností zacházely tak daleko, že by se stavěly do cesty všeobecným dílům misijním a jejich rozkvět poškozovaly. Čím více budou zkvétati obecná díla církevní, tím více se přispěje misiím a tím více užitku z toho dostanou i soukromá díla misijní.“ Tedy jinak řečeno, přispívati na tato díla je úkonem povinnosti, přispívati na díla soukromá misijní je úkonem horlivosti, jak bylo odpověděno též na přímý dotaz do Říma.

Namítne někdo: máme též u nás novodobé pohany, starejme se o ně! Ale proti nouzi národa desítimilionového stojí bída ještě větší asi 15 set milionů! O vlastní jsme povinni pečovati napřed, ale nesmíme zapomenout ani na bratry ostatní v krajní bídě náboženské i hmotné. Kdo se vymlouvá nedostatky domácími, ten na ně sám zřídka přispívá. Bude se moci vymluvit tak i před tím, který nám kázal prositi Pána žní: přijď království tvé? — U nás mnozí ze zlé vůle ani nechtějí pravdy náboženské a jinde miliony by ji přijaly, jen kdyby ji znaly neb kdyby jim ji

kdo podával. Proto přispějme rádi napřed těm, kdož po pravdě touží anebo za ni budou vděční.

Stará zkušenost pak učí, že nesmírné jsou milosti a požehnání, kterých děti křesťanské zasloužily pro dívky pohanské, ale ještě více je těch, které splynuly zas na dívky samy. Dobrodinci na misie křesťanské dostávají vše mnohonásobně nahrazeno v požehnání Božím. Dokazují nám to kraje, kde Sv. dětství jest již déle zavedeno. Proto se Dílo tak požehnaně šíří světem. Kéž i národ náš se stane účasten odkazu a požehnání Krista Pána!

Adresy diecézních ředitelů pap. Díla sv. dětství v českých zemích, případně čísla a jména jejich šekových účtů:

Olomouc: Dr. Frant. Vlach, prof. a spirituál v semináři v Kroměříži. Šek: 112.354
Brno; Dr. František Vlach, Kroměříž.

Pro něm. děti: Robert Jaschek, spirituál v semináři v Bruntálu.

Brno: Msgre Josef Ocetek, farář v Hevlíně n. D. Šek: 208.612 Praha; Josef Ocetek, farář, Hevlín.

Praha: Antonín Brand, prof. v Praze II., Jindřišská 30. Šek: 4.602 Praha; Prof. Ant. Brand, ředitel Pap. Díla sv. dětství pro arcid. pražskou.

Litoměřice: Georg Zischek, děkan v Zákupcech, je zároveň ústředním ředitelem v ČSR. Šek: 60.947 Praha; Georg Zischek, Dechant, Zákupy-Reichstadt.

Hradec Králové: Jan Černý, kanovník v Hradci Králové.

Budějovice: Frant. Hůrský, katecheta v Českých Budějovicích.

Ze sbírky „Životem“ se hodí zvláště pro děti:

3. „...lásky však kdybych neměl“.	33. Peklo.
4. Šťastná rodina.	37. Svátost oltářní.
6. „Anděle Boží, strážce můj!“	38. Mše sv.
7. Pomáhej duším v očistci.	40. Duch sv.
11. Neděle.	41. Dary Ducha sv.
12. Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy).	43. Sv. přijímání.
13. Do života II. (pro děvčata vystupující ze školy).	44. Radost.
14. V bouřích mládí. (O ctnosti sv. čistoty.)	51. O křtu sv.
16. Sv. růženec.	54. Šťastnou cestu.
17. Nedej se! (O sebevýchově.)	84. Katolík v chrámě.
18. Více kněží!	98. Pohřeb kato!. křesťana.
19. Marie, útočiště.	99. Hřích.
20. Mladí apoštolé.	102. Při mši sv.
21. Lék proti smrti.	107. Budete jako Bůh. (O milosti posvěcující.)
22. Nač se zpovídati.	110. Tajemství svatých.
23. Jak se zpovídati.	111. Sv. biřmování.
	116. Kam uteku?
	121. Mešní knížekka pro děti.

Děti, už máte?

Ve sbírce „Životem“ vyšla pro vás zvláštní mešní knížečka. Mše sv. je nejdražší poklad církve katolické. Proto každý se má naučiti zbožně se modlití s knězem a s celou církví. K tomu vám mešní knížečka chce pomoci. Naleznete tam modlitby vhodné a zároveň 31 barevných obrázků vám usnadňuje sledovati kněze při posvátném úkonu.

Knížečka stojí jenom 50 hal. Po prostu vašeho důstojného pana katechetu, aby vám knížečku objednal.

Jak velice se knížečka dětem líbí, poznáte z toho, že za čtrnáct dní bylo 20.000 brožurek rozebráno.

Adresa pro objednávky je: **Exerciční dům v Hlučíně.**

Imprimi potest. Pragae 6. Febr. 1932, P. Haderka C. Ss. R. Prov. Imprimatur Nr. 2546b. Olomucii 6. Febr. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 126. Ročník VI. Čís. 6. Vyšlo 5.-III. 1932.

P. Jeroným M. Jurák, dominikán.

Čeští dominikáni.

SV. HYACINT,
zakladatel české provincie dominikánské.

Před nedávnem vyšel ve sbírce „Životem“ stručný životopis sv. Dominika, zakladatele řádu, který již více než sedm století působí na území naší republiky. — Jest proto nutno podati v podobné brožuře přehled činnosti řádu bratří Kazatelů u nás. Není možno podati na několika stránkách ucelený obraz o práci sedmi století, bude to proto pouhý nárys, ale přece zajímavý pro každého českého katolika.

1. Založení a rozšíření řádu.

Sv. Dominik, zakladatel řádu bratří Kazatelů, podle něho nazývaným dominikánským, narodil se roku 1170 ve Španělsku. Byl synem vážených a svatých rodičů v Caleruega. Když Dominik dospěl a vystudoval, stal se knězem. Hořel touhou po apoštolské činnosti a celé se věnoval práci o spásu duší. Tato jeho touha došla ukojení, když přišel roku 1203 a 1205 do jižní Francie, kde zle řádili bludaři albigenští a valdští, kteří působili církvi nesmírné škody. Veškeren boj proti nim se zdál marný, protože bludaři žili na oko přísně a klamali lid svou předstíranou kajícností. Sv. Dominik se rozhodl vyrážeti klín klínem a v dokonalé chudobě a pravé svatosti počal kázat proti kacířům. Dominik ve své veliké lásce k duším nešetřil námahy: ve dne kázal, v noci se modlil a konal skutky přísné kajícnosti. Procházel jižní Francií a blu-

daře potíral též ve veřejných disputacích — známa jsou jeho veliká vítězství v městech: Beriérs, Carcassone, Montréal a jiných. Bludaři mnohokrát ukládali Dominikovi o život, avšak on se nedal ničím zastrašit od započaté práce. Jeho úspěchy bývaly veliké, ale viděl, že sám nestačí na takovou práci. Proto shromáždil kolem sebe družinu stejně smýšlejících kněží, kteří po jeho vzoru zasvětili život apoštolské činnosti, která by byla takřka výronem jejich přísného a hlubokého života duchovního. Základním pravidlem života této družiny kazatelů byla řehole sv. Augustina, velkého kazatele a učitele církevního. K ni připojil Dominik ještě některé přísnější předpisy o jídle, postu a vlněném oděvu. Takto utvořený řád potvrdil papež Honorius III. dvěma bulami z 22. prosince 1216. V jedné z nich píše papež Dominikovi: „Jsouce přesvědčeni, že bratři Tvého řádu budou bojovníky za víru a pravými světly světa, potvrzujeme Tvůj řád a přijímáme pod své vedení a svou ochranu...“ Tomuto řádu dal papež sám jméno „Bratři Kazatelé“ v bule z 21. ledna 1217. (Odtud úřední název „Ordo Fratrum Praedicatorum“, zkratka O. P.) Touha sv. Dominika neustále pracovati o spáse duší byla potvrzením papežským v řádě uskutečněna a zabezpečena na věky.

Sv. Dominik neviděl poslání svého řádu jen v boji proti bludařům v jižní Francii,

nýbrž chtěl, aby jeho bratři byli „světly světa“ — proto musili do něho. Po potvrzení řádu papežem Honoriem je největší událostí v dějinách řádu rozeslání bratři do celého světa dne 15. prosince 1217. Tehdy měl sv. Dominik kolem sebe v klášteře v Prouille 16 bratří. S tímto hloučkem chtěl dobýti světa: šest z nich poslal do Paříže, aby tam „studovali, kázali a založili klášter“, čtyři poslal do Španělska, čtyři nechal v jižní Francii a sv. Dominik sám šel s jedním bratrem do Říma, kde též založili klášter. Tak byla uskutečněna zásada sv. Dominika: „Zrní se nemá jen hromaditi, nýbrž nutno je rozsíti, aby přineslo užitek.“ Řekl bratřím: „Jděte a kažte evangelium všemu stvoření, neboť k tomu vás Bůh vyvolil!“ Tímto činem dal sv. Dominik svému řádu charakter mezinárodní a zajistil mu světový význam. Slovanské země zatím ještě nedostaly bílé apoštoly, zahalené černým pláštěm. Sv. Dominik toužil i k slovanským národům poslati své bratry, ale jeho moudrost a opatrnost velela mu nevyčerpávat síly malé družiny učním se cizím jazykům a doufal, že mu Prozřetelnost pošle muže znalé slovanských jazyků, kteří by rozšířili řád mezi vnímavými kmeny slovanskými. A brzy se jeho očekávání splnilo. V létě r. 1218 přijal Dominik do svého řádu první Slovan: Hyacinta, kanovníka krakovského, který byl se svým biskupem Ivonem v Římě, Česlava, rovněž jeho

příbuzného a Jindřicha Moravana. Tito pod vedením sv. Hyacinta rozšířili řád v zemích slovanských: na Moravě, v Čechách, ve Slezsku, Polsku, Litvě a Rusku. První ruský klášter byl v Kyjevě již před rokem 1230. Roku 1221 při smrti sv. Dominika měl řád více než 60 klášterů po celé Evropě. Za sto let po svém založení měl řád na 600 klášterů a více než 12.000 členů. Důležitý úkol a čestné místo v celém životě a činnosti řádu měli dominikáni v naší vlasti.

2. Dominikáni v Československu

První stopy činnosti dominikánů v naší vlasti nalézáme na Moravě. — Sv. Hyacint pobýv se svými druhy asi rok po svém vstupu do řádu v Římě a v Boloni mezi horlivými bratřími a poznáv dokonale řeholní život bratří Kazatelů, vydal se v polovině srpna roku 1219 na cestu na slovanský sever. Cestou se zastavili v městě s obyvateli slovanskými i německými, ve Friesachu v Korutanech. Založili tam klášter. Nelze přesně určit, kdy přišli na Moravu, ale podle všeho na podzim roku 1220.

První stopy činnosti sv. Hyacinta na Moravě nacházíme ve Znojmě. Když přišel do Znojma, bylo toto město bez pitné vody. Znojemští vidouce svatý život nových kazatelů, prosili sv. Hyacinta, aby se za ně modlil k Bohu o dobrou vodu. Po vroucí modlitbě,

provázen jsa zástupem obyvatelstva, šel na ta místa, kde nyní je klášterní zahrada. Tam kázal kopati na určitém místě. Záhy vytryskl hojný pramen výborné pitné vody k radosti všech obyvatel. Hyacint pramen požehnal a řekl: „Odtud budete povždy čerpati.“ — Vděčnost obyvatelstva byla tak veliká, že si všichni přáli, aby u nich založil klášter. Hyacint přijal několik žáků, kteří by se od něho naučili řeholnímu životu a později byli schopni založiti ve Znojmě konvent. Tak činil Hyacint též v jiných městech.

Ve Znojmě se Hyacint a Česlav rozešli. Česlav šel do Prahy. Cestou se zastavil v královském městě Jihlavě. Tamní jeho činnost byla velmi požehnaná, neboť již před rokem 1230 vznikl tam veliký klášter, jež zřídil Přemysl Otakar I. ze svého královského hradu a bývalo v něm až 150 řeholníků. Z Jihlavy šel Česlav přímo do Prahy. — Čechy spravoval tehdy horlivý bojovník o práva Církve biskup Ondřej (1214—1224). Byl též ze slezského rodu Odrowažów, snad Česlavovy rodiny bližší příbuzný. Ondřej byl též v Římě, když tam působil sv. Dominik. Toužil, aby měl ve své diecési několik bratří kazatelů, ale Dominik mu nemohl nikoho dáti, ježto neměl, kdo by znal slovanský jazyk. Když se dověděl, že průvodci krakovského biskupa vstoupili v Římě do Dominikova řádu, doufal, že oni též uvedou řád do jeho diecése. Česlav jeho touhu

splnil. A staří kronikáři o něm praví, že „celé město (Prahu) strhl v obdiv svými kázáními“.

Hyacint působil nějaký čas též v Brně, kde později vznikl též slavný klášter. Pak přišel do Olomouce. Olomoucký biskup Robert radostně uvítal Hyacinta. Hyacintovi a jeho druhům byl dán v Olomouci k obývání domek v místech, kde nyní je chrám sv. Michala a kněžský seminář. V Olomouci byl Hyacint nápomocen Robertovi v reformní činnosti. Zdržel se tam asi devět měsíců. Tím se také stalo, že se mohl více věnovat svým novým bratřím, z nichž pak většina zůstala v Olomouci. Již tehdy založil sv. Hyacint v Olomouci dokonalý klášter. Z jiných působišť sv. Hyacinta jmenuje podání ještě Opavu, kde byl též záhy založen klášter sv. Václava.

Na konci léta 1221 šel sv. Hyacint do Čech za Česlavem, který též již položil základ k novému klášteru u sv. Klimenta na Poříčí. Z Prahy šli Hyacint a Česlav s několika novými bratřimi do Polska, jež se stalo jejich vlastním působištěm. Když překročili polské hranice, mohl polský národ zvolati: „Vizte již na horách posla radosti, který zvěstuje pokoj, hlásá blažo, káže spásu, který praví Šionu: „Králem je Bůh tvůj!“ (Isa. 52, 7.) Neboť Hyacint se opravdu stal Polsku poslem radosti ze života podle evangelia, apoštolem pokoje, andělem míru, který učinil z Polska zemi svatých tužeb a činů. Polsko si ho za to zvolilo

svým národním patronem. Jeho činnost a jeho bratří řádových podporoval Bůh hojnými zázraky, že sv. Hyacint se nazývá „slovanským divotvorcem“. (Kdo by chtěl se o sv. Hyacintu více dovědět, tomu doporučujeme první český a zároveň nejlepší životopis, jenž má název: „Náš apoštol — sv. Hyacint.“ Objednávky vyřizuje administrace „Růže dominikánské“, Praha I., Husova tř. 8. Cena 9 Kč.)

V Polsku se řád dominikánský velmi rozšířil a odtamtud též v našich zemích. Kláštery v Čechách a Moravě byly řízeny též sv. Hyacintem a bl. Česlavem, hlavně když roku 1228 byla zřízena samostatná polská provincie a k ní patřily též naše kláštery. Roku 1232 se stal provinciálem bl. Česlav a zastával onen úřad až do roku 1238. V této době vzrostl také u nás řád dominikánský.

První rozmach možno pozorovati v Praze. Působením bl. Česlava se stalo, že roku 1224 dal biskup dominikánům rozsáhlejší klášter rovněž u sv. Klimenta u Karlova mostu místo malého na Poříčí. Dominikáni měli již v Praze dva kláštery. V těchto prvních dobách vynikal v Praze jistý bratr Jeronym, jako učený a svatý kazatel. — Po smrti biskupa Ondřeje nastoupil na pražský stolec biskup Pelhřím roku 1224. Ten vstoupil úplně v šlépěje biskupa Ondřeje: přál řádu dominikánů, ba sám zatonoužil jíti touto cestou k dokonalosti k Bohu jako oni a proto vstoupil roku 1225, vzdav se

biskupského stolce, do kláštera u sv. Klimenta. Když přesídlili bratři roku 1229 do nového rozsáhlého kláštera u mostu, jehož stavbu podporoval, šel tam též a zemřel svatě roku 1240. Pelhřím jest velmi výrazná osobnost na počátku dominikánského řádu u nás.

Na Moravě měl význačné postavení konvent olomoucký. Zachovala se nám jen jedna památka na první činnost bratří Kazatelů v Olomouci, jest to papežský list ze dne 21. dubna roku 1227, jejž papež Řehoř IX. poslal olomouckému biskupu a všem prelátům olomoucké diecése.

„Poněvadž se rozmohla nepravost a vychladla láska mnohých, — ejhle, — Pán vzbudil řád Kazatelů, kteří nehledajíce svého prospěchu, nýbrž slávy Kristovy, se v dobrovolné chudobě oddali hlásání slova Božího jak na zničení bludů, tak na vyhlazení všech ostatních smrtonosných morů. My tedy chtěje a v lásce majíce jejich svaté předsevzetí a velmi důležitý úkol, rozhodli jsme se vám všem je co nejvřeleji doporučiti. Žádáme vaší lásky a vyzýváme vás v Pánu a rozkazujeme vám apoštolským listem, abyste milé syny bratry Kazatele pro vznešenost Boží laskavě přijali k úřadu kazatelskému, k němuž jsou ustanoveni, abyste horlivě napomínali obyvatelstvo vám svěřené, aby ochotně a věrně přijímalo semeno slova Božího z jejich úst a jim se

zbožně zpovíдалo . . . , abyste jim v potřebách jejich ochotně pomáhali z úcty k nám a k apoštolské Stoliči, aby obyvatelstvo připravené vašim povzbuzováním bylo zemí dobrou a úrodnou, aby začala ploditi místo býlí neřesti krásné osení cností a řečení bratří mohli vašim přičiněním šťastněji dosáhnouti svého přijatého poslání a odnesli kýžené plody své práce — totiž spásu duší.“ Dáno v Lateráně atd.

O vzniku ostatních domin. klášterů ve 13. stol. v našich vlastech máme dosud velmi málo známých zpráv. Vše bylo zničeno buď za válek husitských nebo v době reformace a za bratrského josefinismu. Jest jisto, že při smrti bl. Česlava roku 1242 byly u nás tyto mužské kláštery: v Čechách: v Praze (dva), v Hradci Králové, v Jabloném; na Moravě: v Olomouci, v Brně, ve Znojmě, v Jihlavě; v našem Slezsku: v Opavě a Těšíně; na Slovensku v té době klášter v Košicích (založen na sklonku panování Ondřeje II.), ve Velkém Sabinově, v Baňské Štiavnici a snad i v Trnavě. —

Tyto všechny kláštery zkvétaly za přímé účasti bl. Česlava, jenž byl častým hostem v našich zemích, hlavně v době svého provincialátu. Zářivou postavou je z této první epochy řádu dominikánského u nás svěťice — bl. Zdislava. Zaslouhuje, abychom jí věnovali větší pozornost.

3. Blahoslavená Zdislava.

Založení kláštera bratří Kazatelů v Jablonném je obestřeno něžným kouzlem života bl. Zdislavy, ženy hraběte Havla z Jablonného, jenž byl strážcem vojenské cesty do Německa a Slezska. Po této cestě chodil bl. Česlav z Vra'islavě do Čech. Tu přicházel do styku s Havlem a jeho rodinou. Zdislava, jsouc od malička zbožná, zatoužila mítí horlivé bratry Kazatele blízko sebe, aby vedli její duši k Bohu.

Narodila se kolem roku 1208 na Strážanově na Moravě, kde bylo sídlo jejího otce Přibyslava z rodů Hronovců čili Berků, který byl strážcem pohraničního hvozdu českomoravského. Její matka se jmenovala Sibyla. Zdislava již jako malé dítě jevila veliký sklon ke zbožnosti, ba jednou utekla svým rodičům do lesa, kde chtěla vésti poustevnický život. Brzy však byla malá poustevnice nalezena a dovedena zpět na hrad. Vidouc zármutek rodičů, který jim svým náhlým útěkem způsobila, zůstala již u nich a oddala se ve skrytu svého srdce poustevnickému životu i uprostřed kruhu rodinného. Snad již jako 12—13letá dívka se ponejprv setkala s bratřími Kazateli, snad se samým sv. Hyacintem a jeho druhy, když r. 1220—21 procházeli našimi zeměmi a na svých obtížných cestách našli útulek u zbožného rytíře.

Záhy se provdala za Havla z Jablonného v Čechách, muže drsné povahy. Zdislava se od svých rodičů naučila dvěma základním cnotem: lásce k Bohu a lásce k bližnímu. Její láska k chudým dráždila Havla. Nechápal své ctnostné ženy. Dokud ošetřovala nemocné mimo hrad, ještě se mírnil, ale když se kdysi dověděl, že v nedostatku místa v jiných místnostech hradních, uložila jednoho těžce nemocného chudáka do své komnaty, tu se rozlítil a hnal se do její komnaty, aby ho vyhodil. Leč, kdo popíše jeho zděšení, když, strhnuv příkrývku, spatřil na lůžku místo těžce nemocného — kříž Pána Ježíše! Ulekl se a dále již Zdislavě nebránil v konání skutků milosrdecnosti.“ Pravi starý životopisec.

Tato událost jasně dokazuje Zdislavinu touhu po svatosti. Svým svatým životem, andělskou trpělivostí, již se mají stkvíti všechny křesťanské ženy a matky, získala si drsného Havla, takže svolil a sám též přispěl na založení kláštera bratří Kazatelů v Jablonném. Zdislava slyšela o veliké činnosti a divotvorné moci sv. Hyacinta a proto se obrátila na něho s žádostí, aby on uvedl řád do Jablonného. Hyacint však byl zaměstnán svými misijními cestami a proto odkázal Zdislavu na bl. Česlava. Stavba kláštera i kostela rychle postupovala, že roku 1236 mohl Česlav uvést do Jablonného několik bratří z kláštera pražského. Při stavbě kostela i kláštera Zdislava sama

pomáhala. Nosila písek, vápno a dříví. Často v noci docházela na staveniště a připravovala, co bylo třeba, aby dělníci ráno mohli rychleji pracovat.

Měla dvě děti, Havla a Markétu, které jí však záhy zemřely. Nechtěla býti jen vzdálenou ctitelkou řádu Dominikova, nýbrž jeho skutečnou členkou. S dovolením svého muže přijala roucho kajících — III. řádu sv. Dominika z rukou bl. Česlava. Nyní stala se všem vzorem svatosti a dokonalého oddání se Bohu. Vroucně ctíla utrpení našeho Spasitele a Pána Ježíše Krista. Často v rozjímání o něm přicházela do vytržení, při čemž jí obličej zářil nebeským jasem. Ráda poslouchala kázání o utrpení Páně a sama o něm vyprávěla služebnictvu, aby je pohnula k milování kříže Ježíše Krista. Za tuhé zimy chodívala bosa do nového kostela sv. Vavřínce, a když služby jí provázející nařikaly, radila jim jako kdysi sv. Václav svému Podivenovi: „Jděte v mých šlépějích a zahřejete se!“

V Jablonném založila hospic, nemocnici a útulnu, jež svěřila vedení řeholnic sester III. řádu sv. Dominika. Zemřela 1. ledna 1252. Od své smrti byla uctívána jako světice. Bůh ji oslavil nesčetnými zázraky. Sv. Otec Pius X. její úctu potvrdil 28. srpna 1907. Dominikánský klášter v Jablonném, dílo bl. Česlava a bl. Zdislavy, byl zrušen roku 1788. Při ko-

stele zřízena fara a odevzdán kněžím svět-
ským.

Zdislava je jednou z velkých žen 13. století. Zaslouhuje plně naši úcty, neboť svým příkladem se velmi zasloužila o zřízení řádu Kazatelů u nás a tím o povznesení našeho národa. Blahoslavená Zdislava nezemřela... Žije a září v Církvi... jest všem českým ženám vzorem lásky k Bohu, lásky k bližnímu, lásky a trpělivosti manželské, vzorem tiché pracovnice o zlepšení náboženského, mravního a hospodářského postavení lidu — vzor horlitelky o čest domu Božího... Její příklad volá: „Jděte po mých stopách a zahřejete se láskou prýstící z Hostie a zahřejete celý rodinný i veřejný život teplem pravé lásky!“

4. Samostatná česká provincie.

Činnost českých dominikánů nebyla omezena hranicemi země. Zasahovala do světové činnosti církve katolické. Již 23. února 1236 poslal papež Řehoř IX. bulu „převorovi a bratřím řádu Kazatelů v království českém“, již je vyzývá, aby kázali kříž proti Prusům. Vyzývá bratry Kazatele v Čechách, aby svými kázáními vzbudili mnoho křížáků, kteří by se „statečně a s nadšením opásali křížem a šli plni horlivosti na pomoc křesťanům, aby je osvobodili od pohanské krutosti.“ Mnozí čeští dominikáni šli tehdy na misie do Prus, hlavně s výpravou krále Přemysla Otakara II. roku 1255.

Jiným misijním cílem českých dominikánů byla země „Cheurim“ u Černého moře. Než o jejich misijní činnosti nemáme podrobnějších zpráv. Víme jen, že tam mnozí z nich zemřeli smrtí mučednickou.

Horlivost bratří o čest Boží byla příčinou všeobecného rozkvětu řádu. Nejen v celém světě, ale též u nás. Ani ztráty, jež řád utrpěl v bouřích, jež tehdy otrásaly Evropou, na př. vpád Tatarů (v Polsku a Uhrách) a jiné. Na konci 13. století měl řád na 600 klášterů; z toho připadaly na naše země kromě již jmenovaných klášterů tyto nové: v Čechách: v Berouně, Českých Budějovicích, v Turnově, v Klatovech, v Chrudimi, v Kolíně, v Ústí n. L., v Litoměřicích, v Lounech, v Nymburku, v Písku, v Plzni, v Ústí Sezimově (St. Tábor), v Pardubicích, v Hradci Králové (již druhý), ve Zvole u Jaroměře. O všech nejsou známa podrobnější data, ale je jisto, že kolem roku 1300 byly již všechny. Samozřejmě, že nebyly všechny tak veliké jako u sv. Klimenta v Praze. Pro rozhárané poměry na Moravě se nemohl řád tak blahodárně šířit. Vznikly do konce 13. století jen dva nové a to: v Uh. Brodě a v Šumperku. Na Slovensku v té době vznikly vedle jmenovaných: v Bystrici, v Komárně a v Berehově; kláštery v Kremnici, ve Velké Šariši, ve Spiši asi zanikly za vpádu Tatarů, neboť o těchto třech posledních se zachovaly jen velmi nejisté zprávy. Slovenské

kláštery byly tehdy pod správou provincie uherské. Ženské kláštery byly do konce 13. stol. v Praze (dva), v Hradci Králové, v Plzni, v Zalužicích, v Olomouci, v Brně (dva). Počet českých a moravských klášterů stačil k utvoření samostatné provincie.

Bylo pro polského provinciála velmi těžkým a namáhavým úkolem navštěvovati kláštery mezi budějovickým a plzeňským na západě, kyjevským v Rusku na východě a gdanským na severu u Baltického moře, proto generální kapitola roku 1298 uznala za nutné rozdělití polskou provincii, kteréžto usnesení potvrdila kapitola roku 1300, až na generální kapitole v Kolíně nad Rýnem roku 1301 bylo konečně rozdělení provedeno a počala existovati českomoravská provincie „Bohemiae“.

Nová provincie nevynikala jen počtem klášterů, nýbrž i počtem vzdělaných a svatých členů. To nám dokazuje již to, že po mongolském vpádu roku 1241 bylo těžiště polské provincie přesunuto na Moravu a do Čech a snad i sídlo provinciálovo do Prahy. Od roku 1240 do 1279 byly konány i provinciální kapitoly většinou v Čechách a na Moravě: v Praze, Hradci Králové, Jablonném, Ústí Sezimově, v Brně a v Olomouci.

Roku 1257 po uklidnění poměrů a zmatků způsobených vpádem Tatarů a j. visitoval českomoravské kláštery bl. Albert Veliký v zastoupení generála Humberta Římského. I polští

provinciálové byli voleni z českých bratři; zmínky zasluhuje provinciál z roku 1279 br. Zdislav, lektor z Hradce Králové.

Bratři byli rovněž váženi u českého královského dvora; již roku 1269 byl br. Zachariáš zpovědníkem královny Kunhuty; roku 1286 byl br. Martin zpovědníkem krále Václava II.; o královně Kunhutě je mínění, že byla sestrou III. řádu sv. Dominika.

Hojné jsou zmínky o lektorech (doktorech) v českých klášteřích; to dokazuje, že věda v našich klášteřích kvetla. Jako spisovatele prosluli br. Jeronym Moravský, jenž kolem roku 1250 napsal v Paříži (za svých studií) spis o hudbě; v Opavě žil br. Martin Polák (Polonus), jenž se proslavil svou „Kronikou“. Byl penitenciářem a kaplanem papežů od Klementa IV. až po Mikuláše III., který ho jmenoval arcibiskupem hnězdenským. Zemřel však na cestě z Říma do své diecése v Boloni v klášteře svého řádu.

Po zřízení samostatné provincie se počet klásterů již nezvětšil, ale zato byla veškerá péče věnována posílení a upevnění vnitřnímu.

5. Karel IV. a dominikáni.

Nejslavnější dobou v dějinách české provincie je 14. a 15. století. Podstata slávy se v obou staletích liší: 14. století je dobou klidné záře, jest to století práce apoštolů a učenců, kdežto 15. století je dobou mučedníků.

V české provincii bylo již od jejího počátku a snad již od dob sv. Hyacinta v některém klášteře nižší řádové bohoslovecké studium. Podle všeho bylo u sv. Klimenta v Praze. Roku 1347 bylo usneseno na generální kapitole v Boloni, že se zřizuje v Praze u sv. Klimenta vysoké řádové učiliště — „studium generale“. Toto studium bylo základem pro zřízení pražské university Karlem IV. roku 1348. Jeho profesori byli také prvními profesory na Karlově universitě.

V užší styk s řádem Kazatelů vstoupil Karel IV., když byl za generála řádu zvolen roku 1352 Karlův přítel, učený Šimon z Langres. Karel ho pozval na svou korunovaci v Římě roku 1355. Šimon pak provázel Karla na zpáteční cestě do Prahy. Nejslavnějším rokem té doby je rok 1359, kdy se konala v Praze všeobecná řádová generální kapitola. Do jisté míry byl to hold řádu osobě Karla IV., ale ještě více uznání vynikajícího postavení české provincie. Všichni bratři, zástupci ze všech provincií, jichž se do Prahy sjelo na tisíc, byli hosty císařovými.

Poměr mezi universitou a vysokou řádovou školou byl přátelský. Na universitě téměř všichni profesori, nejen řádoví, přednášeli učení sv. Tomáše Akv. Až v posledních dvou desetiletích 14. století se mezi nedominikánskými profesory šířilo bludné učení Viklifovo. Z řádových učenců dlužno v té době při-

pomenouti aspoň jménem známého dominikána, který „Legendu zlatou“, již napsal dominikán, arcibiskup Jakub de Voragine, přeložil do češtiny na rozkaz Karla IV. Podepsal se jako „Predikatorového zákona kněz nehodný“ a přidal k ní životopisy českých světců. Světoznámý byl dominikánský reformátor, pražský universitní profesor, Mistr Mikuláš Biceps, jenž svým samostatným dílem „Výklad sentencí Petra Lombarda“ jest až dosud nejlepším českým theologem. Studoval v Oxfordě. Je první v Čechách, jenž polemisoval s Viklifem a upozorňoval na jeho revoluční názory. Sám Hus ho nazval roku 1409: „disputátorem veledůvtipným“. Arcibiskup Jan z Jenštejna ho nazývá „mužem velké nábožnosti a bystrého ducha, vynikajícím vědomostmi a ctnostmi všestrannými“.

Za pobytu řádového generála bl. Rajmunda z Kapuy v Praze roku 1383—84 byla řádu přiznána taková práva na pražské universitě, jako měl řád na universitě v Paříži.

6. Dominikáni a husité.

Přátelský styk s universitou přestal sám sebou, čím více rostlo hnutí Husovo mezi profesory. Blížila se hrdinná doba české provincie v 15. století. Husité věnovali zvláštní pozornost dominikánům, kteří statečně potírali Husovo bludné učení naukou sv. Tomáše Akv. Husité nemohli zapomenout, že Hus byl v Kost-

nici vězněn u dominikánů. Proto, kde mohli bratry Kazatele dopadnout, zacházeli s nimi velmi krutě, jako se svými nejnebezpečnějšími nepřáteli. Dějiny praví: „Naráželi je na koly, rdousili, pálili na hranicích a v sudech, naplněných smolou.“

O všech umučených dominikánech čteme, že „byli přesvatého života a horlivě kázali proti sektě husitské“. P. Hyacint Styxa (zemřel 1760), dějepisec české provincie dominikánské, praví: „Archiv naší provincie dosvědčuje, že počet jejich převyšuje tři sta osob. Zajisté pěkný oddíl kazatelského vojska, kterým naše Čechy rozmnožily a ozdobily bělostnou nebeskou armádu mučedníků. „Tito, kteří jsou opásáni bílými opasky, kdo jsou a odkud přišli?“ Vždyť posvátný jejich šat, obilený v Krvi Beránkově a sdružený s bělostí dominikánskou, za ně odpovídá. Slavní zajisté mučedníci Boží, kteří, prolivše svou krev jako skuteční následovníci utrpení Kristova, byli mu na zemi připodobněni smrti, aby za to byli opásáni nesmrtelným věncem a aby s Ním slavně triumfovali na nebesích.“

Doba husitská je pro českou provincii nejslavnější, ale též nejsmutnější, neboť v Čechách byly všechny dominikánské kláštery (na 20) zničeny až na jediný, budějovický. Těžiště provincie přeloženo na Moravu, kde byl husity zničen jen klášter v Uh. Brodě. V ostatních moravských klášteřích našli útočiště též

někteří bratři z Čech. Ze zničených klášterů první povstal plzeňský, pak pražský, dále litoměřický a jablonský. Na tomto počtu klášterů zůstalo až do roku 1569.

Bratři byli sice slabší počtem, ale jejich význam se nezmenšil. To dokazují papežské výsady a důležitá posláná, jež papežové v 15. a 16. století svěřovali dominikánům.

7. Luteráni a josefinismus.

Po překonání husitství povstal dominikánům nový nepřítel v protestantismu a o něco později v josefinismu. Roku 1519 nařídil generál Garcias de Poaysa českým dominikánům, aby kázali proti bludům Luterovým. Zdá se, že na Moravě byli dominikáni pro stoupence Luterovy nebezpečnější než jinde, neboť jim v zuřivosti zničili kláštery ve Znojmě a Šumperku. Protestanti nebyli o nic lepší než husité a dominikáni, ač počtem slabší než za časů Husových, měli stejného ducha, nadšeného pro pravdu a pro potírání bludu. Od protestantů velmi trpěli též dominikáni na Slovensku, hlavně v Košicích, kde tekla též jejich krev.

Na začátku 18. století měli dominikáni v Čechách 12 klášterů: v Praze dva, v Litoměřicích, v Jablonném, v Budějovicích, v Plzni, v Chebu, v Nymburku, v Klatovech, v Ústí n. L., v Písku a vikariát v Nových Dvorech. Na Moravě měli již 7 klášterů: v Olomouci, v Brně, ve Znojmě, v Jihlavě, v Šumperku,

v Uh. Brodě a od r. 1682 vikariát v Boskovicích. Všechny kláštery byly čteně obsazeny horlivými řeholníky. Studium v Praze a Brně kvetlo. Dominikáni přednášeli též v Praze na universitě a pilně spisovali. Roku 1706 byla provincie rozšířena o devět klášterů slezských, totiž ve Vratislavi, Svidnici, Opoří, Boleslavi, Ratiboři, Hlohově, Opavě, Těšíně a Frankensteině. Zdálo se, že se česká provincie dominikánská zastkví v bývalé své slávě, zvitěživši nad husitstvím i protestantstvím.

Tento slibný počátek nového rozkvětu byl záhy udušen Josefem II. Nejdříve zamezil téměř přijímání noviců-dorostu a pak snadno „pro nedostatek“ členů zrušil dvě třetiny klášterů dominikánských, jako též jiných řádů. V Čechách zůstaly bratřím Kazatelům tyto kláštery: v Praze, v Litoměřicích, v Ústí n. L. a v Chebu. Na Moravě: v Olomouci, ve Znojmě a v Uh. Brodě. Na Slovensku v Košicích.

Význam řádu byl ohrožen omezením apoštolské činnosti na zdi klášterní. Zakázán byl styk české provincie s ústředím řádu — s generálem. Tímto činem dostal řeholní život smrtelnou ránu a jen zvláštní ochraně Boží a přimluvě sv. Dominika a sv. Hyacinta, kteří bděli nad svým dílem, má provincie co děkovat, že nezahynula. Ba, že po umírání, půl století trvajícím, měla ještě tolik životné krve, aby ji mohla obětovati k záchraně sousední

provincie rakousko-uherské. Z této doby nutno připomenouti velikého buditele-dominikána P. Aleše Pařízka (1748—1822), jenž vynikl jako vychovatel a spisovatel. Napsal velkou řadu spisů česky. Vynikal bezúhonností života a horlivostí apoštolskou. Rovněž písecký převor, dvojnásobný doktor, P. Kajetán Růžička (zemřel 1799), patří do řady kněží buditelů — bohužel, zapomenutých.

Po uplynutí více než půl století mohlo ústředí řádu opět účinně zasáhnouti do života provincie. Generál P. Vincenc Jandel po visitaci rakousko-uherské provincie v květnu 1856 vydal 2. srpna dekret, kterým připojil provincii rakousko-uherskou k české.

Takto rozšířená česká provincie dominikánská dostala nové jméno — „Provincia Imperii — provincie říšská“. Prvním provinciálem byl český provinciál P. Teofil Matějka. Byl to znamenitý řeholník, čehož důkazem je to, že byl provinciálem 24 let (1850—1874), z toho 17 let jako provinciál „říšský“. Zároveň je podřízení rakouskouherské provincie provincii české důkazem duchovní zdatnosti české provincie i po překonání takových nesnází za josefinismu — i když tím ztratila později na čas vlivem politických událostí svou samostatnost.

8. Obnovení české provincie.

Když horlivou prací českých dominikánů rakouskouherská provincie zesílila, snažili se

čeští dominikáni dosíci opět své samostatnosti. Již r. 1900 pokoušeli se v Praze shromážďení bratří dosíci toho od generála Ondřeje Frühwirtha, ale marně. Od té doby hleděli čeští dominikáni využití každé příležitosti, aby dosáhli opět samostatnosti české provincie. — Roku 1904 předložili svou žádost generální kapitule ve Viterbo. Tento všobecný řádový sněm po čilé debatě rozhodl svěřiti vyřízení této záležitosti právě zvolenému generálu Hyacintovi Cormierovi, aby co nejdříve ty kraje navštívil a pak učinil, jak v Pánu uzná za prospěšné.

P. generál Cormier ihned téhož roku 1904 visitoval celou provincií „říšskou“ a hlavně české kláštery. Výsledek visitace byl velmi příznivý. Po návratu do Říma žádal souhlas sv. Stolice ke zuovuzřízení české provincie. Když jej dostal, tu 14. září 1905 slavným způsobem obnovil českou provincií tímto listem: „Moci tohoto listu a našeho úřadu — provincie: českou a rakouskouherskou znova osamostatňujeme a je za obnovené prohlašujeme se všemi právy a výsadami, jichž užívají všechny řádně ustavené provincie a se všemi, jichž jednotlivě a zvláště užívaly, dřív než byly spojeny v jednu pod jménem provincie „říšské“. Prohlašujeme dále, že mezi řádovými provinciemi budou míti totéž místo, tytéž statky, konventy a hranice, které měly před rokem 1856.“

Téhož roku bylo obnoveno též samostatné řádové bohovědné učiliště české provincie v Olomouci.

Svatý Hyacint, Slovan, položil základ k české provincii a téměř po sedmi stoletích ji řízením Prozřetelnosti osamostatňuje, obnovuje — Hyacint Cormier, Francouz, ale rovněž světec a pro svou velikou apoštolskou horlivost důstojný nositel jména sv. Hyacinta.

Obnovená česká provincie záhy ukázala, že chce a musí pokračovati v duchu svých slavných dějin, že v službě Bohu hledá spásu duší. Na začátku byl počet konventů týž, jako před utvořením provincie „říšské“ (7) a v těchže městech. Již r. 1910 byl posvěcen nový kostel a klášter P. Marie Růžencové v Plzni, který založil pražský konvent. Tím řád získal jedno místo, posvěcené slavnou činností svých bratří v dobách minulých.

Roku 1920 visitoval českou provincii generál Theissing a s jeho schválením byl téhož roku zřízen při pražském klášteře ústav pro výchovu studentů, kteří chtějí býti dominikány. Tento ústav, v němž je nyní 32 chovanců, se jmenuje „juvenát“ nebo „Apoštolská škola“. Studenti jsou seznamováni s duchem a dějinami řádu a po ukončení gymnasijských studií na arcibiskupském gymnasiu v Bubenči vstupují do noviciátu v Olomouci.

Olomoucký klášter se v poválečném desetiletí vyvinul na ohnisko a středisko dominikán-

ského života u nás. Mladí řeholníci vyrůstají u jeho zdrojů: liturgie a studia. Slavná liturgie v kostelním kůru je zotavením a posílením duchovního života, nevyčerpatelným pramenem nejsvětější kontemplace a nejvznešenějším prostředkem apoštolátu. Častý návrat do kůru k slavnostní modlitbě církevních hodinek zabraňuje, aby studium bylo pouze vědeckou prací, suchým, chladným hloubáním. Kůr udržuje řeholníky v neustálém styku s Bohem a v kontemplaci. Posvátné hodinky jsou doplňkem a korunou studia. V liturgii si duše osvojuje plody práce. Při společné modlitbě v kůru pravda přichází z rozumu do srdce; tam zvrouení a vzplane touhou rozežhřáti jiné.

Počet noviců utěšeně stoupá, jednak příchodem odchovanců z juvenátu, jednak příchodem studentů ze světa, jichž se nyní po překonání popřevratové náboženské štvánice a lhostejnosti hlásí do řádu stále víc.

O úrovni a jakosti studia na samostatném bohovědném učilišti olomouckém řádu dominikánského nejlepší vysvědčení dávají dvě revue: asketicko-mystická „Na hlubinu“ (zal. roku 1926) pro pěstění duchovního života u naší inteligence; „Filosofická revue“ (zal. r. 1928), jejíž obsah udává samo jméno; jejím cílem je učiniti nauku sv. Tomáše Akv. a tím celý filosofický systém katolické církve přístupnou českým duchům, hledajícím jasnost v oněch tak důležitých a u nás zanedbávaných

dosud otázkách. První řídí olomoucký řádový profesor dr. Silvestr Brait, druhou prof. dr. Metod Habáň. Při revui „Na hlubinu“ je též knižní edice „Krystal“, která vydává klasická díla pro duchovní život a při „Filosofické revui“ též „Filosofická knihovna“ pro vydávání filosofických spisů.

Nový podnik, který uvítala celá česká veřejnost s překvapením a radostí, k němuž se olomoučtí dominikáni odvážili, jest úplné vydání největšího díla sv. Tomáše Akv. a tím též nejvýznamnějšího díla křesťanské teologie a filosofie — „Summy theologické“ v jazyku českém. Při překládání jest účasten též náš největší žijící český básník a spisovatel dr. Jaroslav Durych. Vydání celého obrovského díla bude skončeno ve 3 letech. Význam českého vydání „Summy theologické“ jest nesmírný, jako nesmírný je význam onoho díla pro celé křesťanství. Papež Innocenc IV. (1243 až 1254) praví o nauce sv. Tomáše Akv.: „Tato věda jest nad všechny jiné, vyjma koncilů, přesná v myšlení a správná ve výkladu do té míry, že, kdo se jí drží, může býti jist, že nezbloudí, a kdo se jí straní, již je podezřelý u víře.“

Po převratě přibyl české provincii slavný, několikrát již zmíněný konvent v Košicích, který do té doby byl pod správou provincie rakouskouherské. Klášter tento býval velmi rozsáhlý. Ve středověku v něm žilo až na tři

sta řeholníků, neboť byl misijním střediskem pro celé naše Slovensko. Nyní je v něm 9 řeholníků. Dá Bůh, že se vzrůstem slovenského dorostu, jehož je — díky Bohu — stále víc, stane se košický klášter opět misijním ohniskem pro celé Slovensko, ba bude možno vyhověti prosbám lidu i kněžstva a založiti nové kláštery dominikánské v různých krajích na Slovensku.

Roku 1922 získala provincie nový klášter v Třeboni v jižních Čechách. Tím dosáhl počet dominikánských klášterů v československé provincii čísla 10. Bratři vyvíjejí všude požehnanou činnost.

Ačkoliv od svého obnovení česká dominikánská provincie neměla mnoho členů, přece velikost práce, kterou vykonala, překvapuje každého, kdo se pozorněji zadívá na její činnost jak apoštolskou, tak spisovatelskou. Do října 1931 vykonali čeští dominikáni na 500 misíí, nepočítaje v to daleko větší počet triduí a jiných výpomocí, exercicií pro různé stavy a spolky atd. Kromě toho mívají v různých městech cykly kázání postních, májových, říjnových. Ze zemřelých slavných misionářů musíme připomenouti jména: P. Markolín Kubíček (zemřel 1909), P. Guala Konečný (zemřel 1919), jenž v Praze nazýván „druhým Miličem“, P. Damác Hones (zemřel 1922), nezapomenutelný apoštol Moravského Slovácka P. Konstantin Pechoč (zemřel 1927) a m. j. Mezi

žijícími misionáři mohl bych jmenovati všechny kněze české provincie, v nichž apoštolského ducha sv. Dominika živí ředitel dominikánských českých misii vdp. exprovinciál P. Odilo Pospíšil, převor v Praze. Misijní činnost českých dominikánů nezůstávala omezena hranicemi provincie. Čeští dominikáni působili až do světové války v Rusku v Petrohradě a j. Byli to P. Tomáš Wollinger, P. Metod Macháček († 1909), P. Petr Záček, který dosud jako gen. vikář a apošt. misionář působí na hranicích ruských v Polsku. Dá Bůh, že česká provincie své ruské misie bude moci brzy obnovit.

Spisovatelská činnost českých dominikánů je za naší doby všeobecně známa a v ničem si nezádá velikostí a významem jejich činnosti apoštolské slovem živým. Není ani jinak možno, neboť podle ducha řádu je spisovatelská činnost bratří Kazatelů pouze jinou formou apoštolátu. Nemohu jmenovati všechna díla, ale připomínám jen jména: S. Braitó, M. Habáň, F. Konečný, A. Lubojacký, B. Skácel, E. Soukup, V. Schlössinger, A. Scherzer, A. Strnad, I. Procházka atd. K již jmenované činnosti vydavatelské nutno ještě přidati, že pražský klášter vydává již 46 let výborný lidový náboženský čas. „Růže dominikánská“, jenž má veliké zásluhy o rozšíření pobožnosti růžencové a růžencového bratrstva u nás.

Pochopení pro unionistickou práci ukázala česká provincie tím, že první ze všech řádů

vydala roku 1930 knížku o řádě dominikánském v jazyku ruském, která vzbudila mezi ruskou emigrací živý zájem a též mezi našimi podkarpatskými Rusy. V přítomné době jest člen české provincie P. Jeroným M. Jurák na studiích v Římě na papežské vysoké škole pro vědy východní, aby se mohl úspěšně věnovat práci unionistické. Je vidět, že česká provincie chápe své veliké poslání, které jí bylo Boží prozřetelností určeno a snaží se je co nejvíce uskutečnit.

Dominikán P. Vilém Schlössinger jest ředitelem německého svazu Charity pro celé Československo již od roku 1922 a přivedl onen svaz k velikému rozkvětu. Jest redaktorem dvou německých časopisů „Caritas“ pro dospělé a „Die kleine Caritas“ pro děti. Je to jeho původní myšlenka již od dětství, v dětech žít myšlenku křesťanské lásky a dobročinnosti. Tímto by byl obraz o činnosti české provincie dominikánské dokončen.

*

Kolik událostí prožila česká dominikánská provincie za sedm století zároveň s naší vlastí! Čeští dominikáni vždy věrně pracovali ku povznesení našeho národa, byli pravými apoštoly, byli věrnými strážci nejdražšího pokladu, který dali našemu národu sv. Cyril a Metoděj, za který zemřela sv. Ludmila a sv. Václav, sv. Jan Nepomucký, bl. Jan Sarkander — svaté víry. Za tento nejdražší náš poklad, zdroj

šťěstí našeho národa, dovedli dominikáni v Čechách umírat v bouřích husitských, dovedli ho hájit a proň trpět také za protestantismu a budou věrně při národě stát, až dokud bude žítí — na věky. Čekají snad boje náš národ, čekají snad boje církev v našem národě, ale dominikáni s odvahou hledí do budoucna, oni se nelekají — necouvnou; půjdou věrně za svým cílem — hlásání pravdy Ježíše Krista, jenž sám je Cesta, Pravda a Život též našeho národa!

Pojď' za mnou..!

Veliký sv. Dominik založil řád bratří Kazatelů jedině proto, aby vyplnil slovo Kristovo: „Pojď' za mnou!“ Rozdej, opusť vše, co máš, opusť i co jsi a v poslušnosti, chudobě a čistotě mne následuj! Následuj mne, ale ne snad jen trpně, ale činností, která byla mně vlastní. Já jsem přišel hledat a spasit, co zahynulo a proto jsem dal rozkaz: „Jděte do celého světa, kažte evangelium všemu stvoření...“ Nástroji spásy v ruce Kristově jsou bratří Kazatelé. „Maličtí žádají chléb, není však, kdo by ho lámal jim!“ volá Jeremiáš (Pláč 4, 4) k dnešnímu studentstvu. Tolik duší lační po slově Božím a hlasatelů se stále nedostává. Modlete se, aby Pán poslal dělníky na svou Vinici. Koho volá, staň se rád dělníkem, podobným Tomu, jenž neměl, kam hlavy skloniti k odpočinku.

Dominikánský adresář.

Provinciál československé provincie P.
Václav M. Bubeník. Sídli Praha I., Hu-
sova tř. 8.

Bohovědné učiliště řádu dominikánského:
Olomouc, Slovenská 14.

Noviciát řádu dominikánského: Olomouc,
Slovenská 14.

Dominikánský juvenát čili „Apoštolská
škola“ pro výchovu studentů, kteří by chtěli
býti dominikány: Praha I., Husova tř. 8.

Redakce časopisu „Růže dominikánská“;
„Filosofické revue“, edice „Krystal“, „Filoso-
fická knihovna“: Olomouc, Slovenská 14.

Redakce revue „Na hlubinu“ a redakce
Praha I., Husova tř. 8.

Dominikánské kláštery (konventy):

Čechy: 1. Praha I., Husova tř. 8. 2. Li-
toměřice, Dominikánské nám. 1. 3. Cheb, Stein-
casse 5. 4. Ústí n. L., Burgstadt 4. 5. Plzeň
V., Jiráskovo 27. 6. Třeboň I., 142.

Morava: 1. Olomouc, Slovenská 14. 2.
Znojmo, Horní Česká 1. 3. Uherský Brod,
Mariánské nám. 61.

Slovensko: 1. Košice, Mäsiarská 6.

Imprimi potest. Pragae 15. Nov. 1931, P. V. Bubeník
O. P. Prior provincialis. Imprimatur No. 21.595. Olo-
mucii 30. Nov. 1931. Jos. Vyvlečka, Praeses a. c.

Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora,
C. Sb. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přivozská 8.

Cena 50 hal.
„Životem“ č. 127. Ročník VI. Čís. 7. Vyšlo 4.-IV. 1932.

Mexický mučedník **P. Michal Aug. Pro S. J.**

† 23. XI. 1927.

Píše jeho spolužák ze studií Adolf Pelikán S. J.

Mučedníku Boží P. Michaele Augustine Pro! Tvé jméno je známé po celém světě, V upřímném obdivu vyslovuje je jedním dechem každý, kdo mluví o mexickém pronásledování katolíků. Slyneš slávou mučednické smrti neméně jako vroucí láskou, vynalézavou obětavostí a vzácnou lidumilností, jež Ti získala srdce všech.

Jest to mojí radostnou povinností, abych blíže seznámil náš český lid s Tebou, bodrým, veselým ač trpčím kolegou, jak jsem se sám s Tebou seznámil ve francouzské koleji v Enghieniu.

Měl jsem vzácnou příležitost strávit s Tebou poslední večer před odjezdem do Mexika, kde už zuřilo pronásledování. Vím jak jsi se už těšil na tu práci a na utrpení v lité seči. Nyní, když jsi dosáhl palmy mučednické, nezapomeň na nás, na ten náš dobrý lid a vypros nám podobné statečnosti křesťanské! Střety Callesovy učinily konec Tvé působnosti na zemi, ale zahájily ji nyní s nebe — na celý svět.

Shlédni odtud milostivě i na nás, na naši československou zem!

Blahá léta.

P. Michal Aug. Pro narodil se 13. ledna r. 1891. Mladá léta ztrávil v hornickém městě, kde jeho otec měl vysoké postavení. Měl tři sestry a tolikéž bratři. Dvě starší sestry vstoupily do kláštera a nejmladší, narozená r. 1897, Anna Mária, oslazovala staříčkému otci dny vyhnanství na Kubě i později při smrti synů.

Bujná, čarovně krásná příroda mexická měla vliv na vnitřní vývoj Michala Augustina. V mladých letech neukazoval příliš mnoho pobožnosti. Byl to dobrý chlapec, ale šibal. Všechno mu bylo milejší než školní lavice. Zvláště vnitřek dolů vábil ho svou tajemnou silou. Že se pral se svými vrstevníky a v každém šibalství byl zapleten, rozumí se samo sebou. Měl však i starostlivé rodiče, kteří nad ním bděli, aby se napravoval. Ani studentských rvaček se nestránil. Nejednou vyšel z domu s novým tvrdým kloboukem a vracel se s roztrhaným a pomačkaným.

Byl velmi oblíben u svých vrstevníků. Poněvadž byl obratný a vtipný, stal se hledaným kamarádem, s kterým se nikdo nenudí. Jevil rovněž značné nadání a vlohy. Pomáhal otci v kanceláři a psal velmi rychle na stroji, až 100 slov za minutu. Ve volné chvíli spouštěl se do šachet, kde se přátelil s horníky, naučil se jejich práci, mluvě i smýšlení. Tak si je oblíbil, že po vysvěcení v Belgii první jeho cesta byla mezi horníky do Charleroi.

Nepřítel jesuitů.

Ve víru takových rozptýlení a zábav dorůstající Michal nedbal o zbožnost, jež sešla u něho na druhou kolej a tím méně přemýšlel o životě řeholním. Večer opouštěl dům a vyhledával zábavy. Ale vždy byly s ním jeho dvě sestry, které Michal nesmírně miloval; ty byly jeho andělem strážcem. Bylo to řízení Boží, neboť měly přivést budoucího apoštola na dráhu života dokonalého, k níž byl předurčen. Jak se to stalo?

Náhle obě sestry se rozhodly, vstoupit do kláštera a hned také opustily dům otcovský. Michalovi bylo tehdy 19 let. Byla to strašná rána do jeho veselého života, jaký dosud vedl. Před tím neměl ani tušení o něčem podobném. Opustit svět navždy! A proč? Ne, toho nepochápal. Jako když hrom u něho udeří, tak působil na něho krok jeho sester. Kdo toho byl příčinou? Aha, jesuité, ti byli jejich duchovními vůdci, ti je k tomu přemluvili. I přísahal jesuitům hroznou pomstu. Hněv jeho rostl každým dnem. Byl tak strašně rozerván, že konečně utekl z domu a ukrýval se v lesní samotě daleko od lidí. Nakonec podařilo se však jeho zarmoucené matce vyhledati zběhlého syna a pohnouti ho k návratu domů a dokonce i — k duchovním cvičením; ze samoty lesní — do samoty duchovní.

Novicem u jezuitů.

V duchovních cvičeních stanul světský smýšlejícímu Michalovi poprvé Bůh živě před duševním zrakem; dobyl jeho duše a připoutal ji k sobě. Pod vánkem milosti Boží vznesl se tehdy na dosud neznámé výšiny duchovní a rozhodl se už tehdy, že se věnuje práci pro duše, zejména u horníků. I zatoužil po službě oltáře v řeholi a v 20. roce věku vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova v El Llano.

V noviciátě získal si brzy všechny představené i podřízené svým přirozeným a nenuceným chováním a milou svou povahou. Jeho přímost, jeho ustavičný zlatý humor, jenž ho nikdy neopustil, získával každého. O tom jsem se sám přesvědčil hned prvního dne, kdy jsem se s ním seznámil. Byl sama srdečnost a laskavost; nikdy nikoho nezarmoutil. Všichni ucházeli se o jeho přízeň. „Tak dobře se s ním pobavíme,“ říkali. Byl totiž neobyčejně vtipný. bral všechno z komické stránky a rozesmál při tom i ty nejvážnější, aniž by urazil lásku bratrskou.

Vyhnanecm.

Po pádu všemocného presidenta Diaze roku 1911 stalo se Mexiko jevištěm kruté občanské války. Velitelé vojsk jeden po druhém hynuli na bojišti. Konečně strana radikálně socialistická domohla se moci a tím nastala i anarchie, nejistota a pronásledování.

V té době otec Michalův pozbyl všeliké jmění a sotva zachránil holý život útekem do Guadalajary. Matka dokonce na té cestě onemocněla. To dovídá se Michal, když skládal první řeholní sliby. Došlo však i na zátiší klášterní. Vojska plenila krajinu už blíže El Llano. Nezbývalo než spasit se útekem. Mladí řeholníci utíkali, přestrojeni, před tlupami revolucionářskými též do Guadalajary. Michal Pro, přestrojený za sluhu, s tlumoky svých spolu-
bratří na ramenou, dospěl dne 2. září do města, kde bydleli i jeho rodiče. Bylo to radostné, ale i bolestné shledání.

Jakou bolest pociťoval Michal při pohledu na matku, bratry i mladičkou sestru, jež našel v krajní bídě! Jeho šlechetné srdce trpělo tím více, že nemohl jim v ničem pomoci. Za to dával, co měl: srdce i čas. Bral do rukou citeru a zpíval písničky, které si sám na rychlo skládal.

Brzy na to přišel od představených rozkaz k odjezdu za hranice. Byla to citelná rána pro Michala i pro matku. Leč ta dvě srdce byla už vyzbrojena pro utrpení. Byl právě první pátek v měsíci říjnu. Po slavné mši sv. vydali se na cestu. Matka s dětmi šla na nádraží rozloučit se s tím, jehož už neměla spatřit na tomto světě.

Paní Proová byla žena huboce věřící. Na čestném místě jejího chudého bytu visel obraz Božského Srdce Páně, vše, co s sebou

vzala, utíkajíc ze Saltilla. „Jsem šťastna, že jsem zanechala všechno pro Krista. Božské Srdce bude i nyní žehnat mému domu a mým dětem.“ To nám vypravuje Michalův spolunovic, jemuž tato poslední slova pronesla. Říká se, že matka kněze má též srdce kněžské, už dříve než její kněz. Syn je dědí po matce. Tak to bylo u pí. Proové.

14 jesuitských vyhnanců usídlilo se v Kalifornii. Nebudu popisovat všechny další osudy scholastika Michala Pro a jeho bloudění širým světem. Poslední léta studií teologických ztrávil v Enghieniu v Belgii.

Tam byl vysvěcen dne 31. srpna r. 1925 na kněze. Po skončených obřadech novosvěcenci zdravili se se svými rodiči. P. Pro vroucně si přál, aby mohl udělití své matce novokněžské požehnání, ale obrovský oceán je dělil. Zaplakal, ale rychle setřásl smutek: „Jsme ostatně kněžími, a to stačí!“

Srdce jeho opakovalo po celý ten slavný den modlitbu, která měla býti tak podivuhodně vyslyšena. Později svěřil se svým přátelům: „V den svěcení jsem prosil vroucně Krista Pána, abych se mohl státí duším užitečný.“

V září rozjeli se novosvěcenci na duchovní práce. Daleko od svých krajanů prosil P. Pro, aby mohl dávat exercicie horníkům v Charleroi. Ovšem že tam s nimi sestoupil do podzemí a

vraceje se nahoru, nechť se pod sprehou ani umýt, aby tím snadněji se mohl pohybovat mezi horníky, kteří se vraceli do svých domovů.

Koncem září toho roku dostal jsem se i já do té slavné francouzské koleje na doplnění bohosloveckých studií. Jedním z prvních, s nimiž jsem se setkal, byl P. Pro. Vysoký, štíhlý, snědý, s velkýma, tmavýma očima učinil na mne mocný dojem. Ihned se mne, cizince, ujal a seznamoval mne s denním pořádkem. Ještě dnes si pamatuji, jak mně vysvětloval své jméno, on že v disputacích je vždy „pro“ a nikdy „contra“ (proti). Při tom představoval mně své kolegy a před nejlepšími mne varoval, abych se před nimi měl na pozoru, to že jsou ti nejhorší lidé. A ještě několika jinými milými žerty vepsal se mi hned do srdce.

P. Pro komunistou.

Enghien je malé město poblíže Bruxellu. Má velmi pohodlné spojení s hlavním městem. Jezdili tam často teologové a nejčastěji asi P. Pro, k lékaři a na kliniku. Večer potom vypravoval vždy nějaké dobrodružství, jež na cestě zažil a sám vyhledával.

Pro dělníky v Belgii jsou rezervována zvláštní oddělení. P. Pro měl dělníky rád, proto chtěl i s nimi jezdit. Bez váhání vstou-

pil do jejich oddělení, kde několik socialistických dělníků hrálo karty v dýmu tabáku. Jiní posilovali se skromným soustem a rozumovali. Přijetí, jakého tam P. Pro doznal, nebylo skvělé. Ustali náhle v rozmluvě a ukazovali si na vetřelce.

V tom jeden z cestujících, chtěje neodbytného přítele upozorniti, že lépe udělá, když si vyhledá jiné kupé, otázal se:

— Jestli pak víte, pane faráři, kam jste se to dostal?

— No a kampak?

— My jsme socialisti.

— A to se výborně hodí. Já jsem též socialista — odvětil hbitě P. Pro.

— Jak to, kněz?

— Ano, ano. Ale měl jsem stále jednu obtíž, — řekl P. Pro a třel si čelo — až budeme mít v rukou všechny peníze kapitalistů, jak je potom zachováme.

Soudruh byl trochu v rozpacích a chtěje si pomoci z nesnází, pravil:

— A jsou tady i komunisté.

— Komunisté? A to jsem rád, neb jsem rovněž komunistou. Ale poslyšte, už je jedna hodina. Vy jíte a já mám přece také hlad, nechcete se se mnou rozdělit?

Soudruzi pohlíželi jeden na druhého a nevěděli, co říci. Tu jeden navazuje vážnoucí debatu:

— A tedy jste se nebál, důstojnosti, sednout si do tohoto oddělení?

— A proč bych se bál? Mám stále s sebou zbraň.

Dělníci hledí se stále rostoucí zvědavostí na toho divného pátera. P. Pro vyňal zatím křížek a pravil:

— To je moje zbraň, s tou se nikdy nikoho nebojím.

I začal jim tak pěkně mluvit o dělníku z Nazareta, o jeho úctě k práci, že ho socialisté pozorně poslouchali. Zatím vlak zastavil v kterémsi stanici. Tu jeden dělník vběhl do bufetu, vrátil se s tabulkou čokolády a podává jí nyní P. Proovi. Ten si hned kus ulomí a jí s chutí, jakoby byl jedním z nich. Živá rozmluva vedla se dále. Na rozchodu stiskli dělníci srdečně pravici mexického kněze a jeden z nich poznamenal:

— Kdyby všichni byli takoví, byly by jiné časy.

Myslím, že když se večer P. Pro vrátil do svého pokojíka, rozmýšlel, jak Pán Bůh vyslyšel jeho prosbu, kterou v den svěcení k němu vysílal.

V nemocnici — trpítelem.

V listopadě dostavovaly se častěji u P. Proa záchvaty žaludečních bolestí. Lékaři uznali, že je nutná operace. P. Pro se jí nebál.

„Jsem ochoten umřít,“ říkal svým druhům. Nebál se bolesti, byly už dávno jeho druhem.

Operace se zdačila, ale následky zůstaly. P. Pro trpěl strašně, ač nikdo to netušil. Sestra ošetřovatelka každou chvíli vybuchla smíchem a přátelé, kteří ho navštěvovali, ztrávili u něho chvíle příjemného odpočinku.

Na jedné operaci nebylo dosti. Druhá byla ještě bolestnější — bez chloroformu. Každé sousto pokrmu páliło v žaludku jako oheň. V lednu se mluvilo o třetí operaci. P. Pro si nestěžoval.

K tomu přistoupila i jiná utrpení. Z vlasti přicházely smutné zprávy. Calles začal už řádit proti církvi.

O rodině své věděl jen, že matka je těžce nemocná. Paní Proová, neobyčejně vzdělaná, psala často svému Michálkovi. V den před třetí operací obdržel od ní tento lístek:

„Velice se obávám, že už mne nezastaneš tu na zemi, až se vrátíš do Mexika. Zdá se mi, že Pán Bůh žádá ode mne té oběti, abych tě nespátrila u oltáře.“

A skutečně ho už neuzřela. Umřela 8. února 1926, několik dnů po tomto listku. P. Pro byl připraven na tu bolestnou ránu. Obětoval jí za duše, drahé duše, za něž se modlil v den svého svěcení.

Pro velké své záměry připravuje Bůh duše utrpením. Tím se duše oprostí od všeho pozemského i od pýchy. P. Pro nadaný, bystrý, studovat nemohl a poslední zkoušky nemohl ani vůbec skládat. To ho zbavilo vši pýchy.

V červnu r. 1926 dostal P. Pro od svého představeného z Mexika rozkaz, aby se vrátil domů. Ač se cítil ještě sláb, přijal zprávu s radostí.

Mexický Nero.

V Mexiku po panovačném a hamiždném prezidentu Obregonovi, za něhož hromadily se hrozné mraky, věšticí strašnou bouří, nastoupil na stolec presidentský pověstný Calles. Sám Obregon vyhlédl si jej za nástupce. Jméno Callesovo bude vyryto v historii světa krvavými písmeny, tak jako jméno Neronovo. Dle vypravování lidu jeho otcem byl žid a matkou Indiánka. Nejprve jako učitel v zapadlé vsi obracel na sebe pozornost pijanstvím a krutostí. Rodiče týraných dětí si to nedali líbit a ukrutného učitele vyhnali. Calles pak měl různá zaměstnání; byl celníkem, majitelem hotelu, pak mlýna a všude ho provázely zpronevěry a pohoršlivý způsob života. Posléze vstoupil do vojska a stal se komisařem ve státě Sonora, pak dokonce gubernátorem a konečně ministrem. Ani tu se nestyděl za spolky s vyvrhelí lidské společnosti, bandity a obchodníky s lidským masem. Stal se za to

jedním z nejbohatších lidí v Mexiku a tím též i — nejsilnějším.

Jako prezident snil o velkých činech, dýšících výpary lidské krve. Chtěl jít šlepějemi francouzské revoluce dle vzoru bolševického Ruska. Především ovšem musel lid vybavit z „pověry“ náboženské. „Jako pochodeň ozářím i ty nejzaostalejší kouty hor mexických“, tak píše ve svém prvním presidentském listě. Hned nato vyhlásil nový zákon, jímž se zakazuje ve všech školách vyučování náboženství, všechny náboženské řády se ruší; kostely dostávají se v majetek státu, pod jehož dozorem a s jehož dovolením se tam smějí konat bohoslužby. Rovněž se zakazuje veškerá kritika těchto vládních nařízení.

Katolíci ovšem nemlčeli. 8 arcibiskupů a 29 biskupů vyhlásilo klatbu na všechny, kteří by se odvážili vykonat tento bezbožný rozkaz.

Za takových poměrů stanul na rodné půdě své vlasti P. Michal Pro, aby se činně účastnil utrpení svých krajanů-katolíků.

Sám ani nevěděl, jak se tam mohl dostat ve chvíli, kdy kněží a řeholníci byli ze země vyháněni. Zdravotní úřad nezkoumal jeho tělesného stavu, nikdo si jeho listin ani nevšiml, v celním oddělení se nikdo ani nepodíval na jeho zavazadla. Pán Bůh ho tam chtěl mít, tedy šlo všechno hladce.

P. Pro řízením Božím ocitl se na aréně zápasů.

V domě rodinném zastal jen otce, sestru Annu a mladého bratra Roberta. Starší Hubert jevil velikou horlivost v obraně práv náboženských, byl tedy vsazen do vězení. Za 17 měsíců najdou se tam oba, spojeni mučednictvím.

P. Pro vrhl se bez prodlení do víru práce apoštolské.

Velký pátek Mexika.

Nastal neblahý den, 31. červenec 1926. Toho dne byla naposled v kostelích sloužena mše sv. Nejsv. Svátost byla z ciborií odnesena, osaměly oltáře, zpustly svatostánky, zhaslo věčné světlo, umřely zvony kostelní. Přišel zákaz všech bohoslužeb. Zavanul dech katakomb. Jakýsi neukojitelný smutek usedl na veškeren kraj. Započal Velký pátek Mexika.

Svatyně zely prázdnotou. Mše sv. slouženy byly v úkrytu, v domech soukromých. V ciboriích přece usídlil Kristus, nesený rukou hrdiných kněží, a dále sílil duše.

P. Pro organisoval v hlavním městě Mexiku nejprve tak zvané „Stanice eucharisticke“. Vyznačil věrným katolíkům několik domů, kde denně rozdával sv. přijímání. A těchto bylo dosti.

I jinak katolíci statečně se bránili.

Boj katolíků.

Liga na obranu svobod náboženských vyzývala všechny katolíky k všeobecnému bojkotu: Nic nekupovat, jen to nejnnutnější! Všechny uložené peníze z bank vybrat! Pamlsky, lístky státní loterie, býčí zápasy, koncerty, kina, plesy i představení cirku — vše bojkotovat! Auta, drožky, tramvaje — na vše vztahoval se všeobecný bojkot. A skutečně, katolíci uposlechli. Tak za jeden den vyzvednuto bylo z bank 27 mil. peset a uloženo za hranicemi. Katolické kavárny a jiné veřejné místnosti zely prázdnotou.

Tisíce letáků k tomu vybízelo. P. Pro jich měl vždy plné kapsy. Ovšem, že po těch propagátorech páslo vojsko i policie. Jednou i jeho zadrželi. Kázali mu vsednout do auta. Usedl si vedle šoféra, jenž měl rozkaz přivést ho na policejní komisařství. Nyní šlo o to, jak vyprázdnit kapsy ještě na cestě. P. Pro začal hovořit se šoférem a opatrně otvory vyhazoval letáky na cestu, když jeho hovor nejvíce bavil průvodce. Poněvadž tedy žádné letáky u něho nalezeny nebyly, byl propuštěn.

Kdo z hlavních propagátorů ligy byl dopaden, na místě byl zastřelen. Smrt Manuela Malgajero a Joachima de Silva Gordoba vzrušila celý katolický svět. Umřeli s voláním: „Ať žije Kristus Král!“

Nuestra Señora de Quadalup.

Vládní teror však lidu nezastrašil. Lidé hrnuli se houfně do národní svatyně Panny Marie de Quadalup. Dne 12. října jich tam bylo 50.000. Na svátek Krista Krále však jich tam přišlo 200.000.

P. Pro tam byl též. Tak tu pout popisuje: „Nebylo možno dostat se odtud. Tisíce i tisíce poutníků táhlo, jedni bosí, druzí z velké úcty po kolenou už v aleji persevilské, všichni se modlí růženec nebo zpívají nábožné písně. Chudí i bohatí, dělníci i páni kráčejí pospolu. Viděl jsem jednu rodinu měšťanskou, čítající 8 osob, všichni bosí, otec nesl obuv všech. Jakýsi mládenec šel alejí a krví skrápěl své šleπέje. Viděl jsem asi 20 starších žen s trnovými korunami na hlavách. Byl jsem svědkem příchodu arcibiskupa Mora y del Rio. Přišel převlečen za venkovana jak nejobyčejnější poutník. Slyšel jsem volání na jeho počest, v basilice i na ulicích. Asi 100 dělníků zpívalo po ulicích, ale slabo, jen pro sebe. I zazpíval jsem na celé hrdlo: „Ty budeš kralovat, Kriste!“ Když ti ubozí lidé mne uzřeli, zachvátilo je nadšení a zpívali už bez bázně. Pořádali jsme tisícehlavý dav před basilikou a všichni opakovali naše volání ke cti Krista Krále. Policisté stáli opření o stromy a neodvážili se nikoho zatknout.

*

Katolíci se nebáli. Nemohli-li učit ve školách, učili soukromě. Hned povstaly celé zastupy kočovných katechetů, kteří procházeli zemí. V polovici října bylo už 397 katechetů, rozdělených v 37 místech a měli pod sebou 11 tisíc dětí. P. Pro je přijímal a dával jim návod. Byl v úkrytu, ale zasvěcení uměli ho nalézt.

Živitel chudých.

Rodiny katolíků, jichž otec byl ve vězení nebo ve vyhnanství, upadaly do velké bídě. P. Pro je těšil a pomáhal, jak mohl. S počátku vydržoval 18 později až 100 rodin. Zásoboval je vším, jídlem a šatstvem; i nájemné za ně platil.

Vyhledal si k tomu cíli pomocníky, jež nazýval „sekcí pro hledání a zaopatřování živnosti“. Celý jeho personál sestával ze 6 pobožných žen a tolikéž mužů bez stálého zaměstnání. „Vetrou se všude jako ještěrky a každý měsíc naplní mé vaky, už dost prázdné, kávou, kukuřicí, rýží, cukrem i obilím.“ Tak si pochvaluje P. Pro svoje pomocníky.

P. Pro dostával cenné předměty a dobře je zpeněžil. Co mělo cenu 10 piastrů, za to dostával 40. Jednou nesl pěknou dámskou tašku a tu potká známou elegantní dámu: „Důstojnosti, co to nesete?“

„Lášku pro dámy v ceně 25 piastrů, vám však bych ji odstoupil za 50. Buďte, prosím, tak laskava a zašlete je rodině X.“

Takovému návrhu se dáma ovšem neopřela.

P. Pro nestyděl se ani choditi po ulicích nejhluchnějšího Mexika s vaky mouky na ramenou. Když šlo o pomoc chudým a ubohým, vystavoval se posměchu všeho druhu.

Jednou nesl pod paží 6 kuřat a krocana, všechno živé. Když přišel na oběd, počal činiti nápadné pohyby; z drůbeže naskákaly na něho blechy a jiní cizopasnici.

Našli se rovněž rodiče bez prostředků a bez srdce, kteří odhazovali své děti. P. Pro je sbíral a hledal jim nové rodiče.

Apoštol opuštěných.

Není divu, že P. Pro se těšil velké oblibě u lidu. Sám se k tomu přiznává: „Zbožné ženy mne velebí, pijaní si se mnou tykají, překupníci významně na mne mrkají a vybraná část uličníků považuje mne za svého upřímného přítele.“ Té obliby P. Pro užíval, aby očistil duše a povznesl.

Exercicie byly jeho zamilovanou prací. Tolikrát je dával. Ale jak? Byl přece všeobecný zákaz jakýchkoli náboženských cvičení. Hle, jak to P. Pro zařídil. Na příklad s exerciciemi pro šoféry, s nimiž začal.

Na nádvoří, zaházeném starým železem, hlučelo 50 šoférů, plivajících mistrně koutkem úst. V čapce, stažené na čelo, stál mechanik uprostřed nich. Kdo to byl? Nikdo jiný než P. Pro, jenž jim vyprávěl ne o železe, ale o pravdách Božích.

A jak skončil ten první turnus? P. Pro jen na konci listu poznamenává: „Nechť Bůh žehná všem šoférům na světě.“

Tento první úspěch dodal mu odvahy. Dával podobně exercicie státním úředníkům, učitelkám, dámám. Bylo to docela jednoduché. Různé dámy zvaly k sobě přítelkyně. Každý den do jiného domu. Vstup byl jen na listky. Nejprve se modlili růženec, pak měl P. Pro přednášku. Oblékal se dle nejnovější módy. Mluvil klidně a nestaral se o vojáky, kteří mu byli na stopě. Po přednášce bylo několika-minutové rozjímání a společná svačina nebo večeře.

P. Pro měl několik eucharistických stanic, které denně objížděl se sv. přijímáním. Nikdo by ani netušil, jaké je skutečné zaměstnání tohoto elegantního akademika. Denně rozdával 300--400 sv. přijímání a v první pátek jich měl třikrát tolik.

Přes všechnu ostrážitost tajné policie, která měla v městě víc než 10.000 agentů, křtil, žehnal svazkům manželským, chodil s P. Bohem k umírajícím. A byl by rád dělal ještě víc. „Kdybych se tak mohl zdvojnásobit, ztroj-

násobit," vzdychal, neboť stále ubývalo kněží, kteří by se vrhali do očividného nebezpečí.

Zdá se, že na předměstích byl ve svém živlu. Před tím posluchačstvem bez košile mluvil, křičel, plakal. A sta osob přicházelo na tyto konference bez obavy před policajty a četníky.

Ze všech sil rozšiřoval letáky, vydávané Ligou na obranu. Tiskli je jako nálepky, tak malé, jako poštovní známky a lepili je všude, ba i na auto Callesovo. Náš důvtipný apoštol udělal si jednou malou propagandu v tramvaji. Usedl a přilepil si nenápadně na zádech řadu letáčků. Pak vstal a procházel se v tramvaji jako nevinátko, s kterým si někdo ztropil žert, aby každému hezky ukázal letáčky na obranu katolíků.

A jak to bylo s jeho zdravím? Byl přece tak slabý a nemocný? Vrátil se do vlasti přímo z nemocnice. Jak to všechno mohl konat? Zapomínal na sebe, neměl času ani myslet na sebe, tak sám to svým přátelům vysvětluje.

P. Pro stihán policií.

V říjnu r. 1926 byl vydán na P. Pro zatykač. Pásli po něm, neboť věděli, že je činný v Lize obrany práv katolíků. „Vědělo se, že každý bude viset, kdo si tam smočil prsty a já jsem si tam omočil ruce až po lokty," sděluje a to beze smutku. P. Pro si vlastně smrti přál a sliboval, že těm nejsmutnějším

v ráji zatančí mexikánský čardáš (jarabe tapatio), až ho konečně policie polapí. Zatím však se jí ještě víc než rok vymykal, aby mohl býti duším užitečný.

Jak je to možné, tak dlouho se krýti před slídivým okem policie? To proto, že se vůbec neskrýval. Dnem i nocí chodil na všechny strany a všude dobře činil. Měl vzhled mladého akademika, v němž by se nikdo nedomyslíl jeho pravého zaměstnání. Někdy měl v ruce hůl, jindy zas konal cestu s pěkným policejním psem, kterého mu kdosi daroval anebo zas na kole bratrově. Zajímavé je, jak se dovedl vymotati i z té nejnebezpečnější situace. Uvedu několik historek, které známe přímo od něho.

*

Bylo 6 hodin ráno. P. Pro rozdával sv. přijímání v domě „Stanice eucharistické“. Náhle vběhne služebná a volá zděšeně: „Tecnícos!“ (Policie.) Mezi přítomnými nastal poplach. Zbledli strachem.

— Uklidněte se, půjdu jim vstříc. Rozběhněte se po světnicích a nekřičte!

Po tomto rozkazu ukryl Nejsvětější Svátost na prsou, zapálil si cigaretu a čekal na vetřelce.

— Zde se odbývá kult náboženský, hlásí policie.

-- Nedělejte si ze mne smích.

— Ano, pane, zde se odbývá kult náboženský, viděli jsme sem vcházení kněze.

— Ale jací to pánové legrační! Chcete se se mnou založit o sklínku koňaku, že zde není žádný černokabátník?

— Máme rozkaz vykonat revisi!

— A to je dobré! Co pak ještě? Mám vás vodit? A od jakého dranta vyšel ten rozkaz? Ukažte mně, prosím, své legitimace! No, dobře. Libo-li se projít domem, tedy prosím. A najdete-li kult náboženský, tedy mně povězte, abych i já šel na mši svatou.

Začali převracet dům. P. Pro šel s nimi. Ale kněze přece jen nenalezli. Celí nazlobení postavili u domu stráž.

Na odchodu rozloučil se s nimi jejich průvodce se slovy: „Kdybych nemusel odejít na dostaveníčko s přítelkyní, zůstal bych zde s vámi, až byste polapili toho drzého kněze, který si dovoluje tropit žerty z ostražité policie.“

*

Jindy šel zas do „Stanice eucharistické“ na předměstí. Tu zpozoruje, že dva četníci střeží vchod domu, v němž měl sloužit mši sv. „Teď už mne mají,“ řekl si. Vrátit se pokládal za zbabělost a vejít znamenalo vrhat se do očividného nebezpečí.

Zachoval chladnou krev a šel přímo k četníkům. S vážnou tváří zapsal si do notesu

číslo domu. Potom rozepjal vestu, jakoby jim ukazoval znak tajné policie a pověděl významně:

„Máme tu zajíce v pytli.“

Četníci zasalutovali a propustili ho v tom minění, že jim ukázal znak tajné policie, ukrytý pod vestou.

„Nyní opravdu mají zajíce v pytli,“ pravil si P. Pro stoupaje po schodech.

Nebylo však možno sloužit mši sv. Ubozí ti lidé, vidouce ho vcházet, byli celí ustrašení. Chtěli ho ukrýt za věšákem pod šaty. Chladnokrevný humorista však je chlácholil: „Tu jsme úplně v bezpečí, vždyť nás hlídají četníci.“ Ale nemohl je přesvědčit. Prosili ho, aby utekl po střeše. I vracel se tedy, kudy přišel, přijímaje u vchodu uctivé vojenské pozdravy.

*

Jiný případ, který se mohl, bohužel, skončiti tragicky.

Bylo po prvním dnu duchovních cvičení, které dával státním úředníkům. Rozloučil se s nimi po půl 10. hodině večer.

Tu spatřil dvě podezřelé osobnosti, jež číhaly na rohu ulice. V okamžiku se dovtípil, že jsou to špehouni. „Rozluč se, bratře, se svou kůží,“ řekl si, ale hned si vzpomněl, že, kdo první udeří, udeří dvakrát. Přiblížil se k nim a prosil o zápalky.

— Můžete je dostat tamhle v trafikce, zněla drsná odpověď.

Vzdálil se. Oni za ním. Obrátil se v jednu stranu, pak v druhou, oni stále za ním.

Ó, kdybych tu měl s sebou kolo. Jistě teď k něčemu dojde.

Vsedl do auta, oni též. Na štěstí jeho šofér byl katolík. Vida ho v úzkých, dal se mu do služeb.

— Slyš, hochu, tu v zatáčce zmírníš jízdu, já vyskočím z auta a ty jed' dál jakoby nic.

Pronásledovaný exercitátor vecpal čapku do kapsy, rozepjal černou vestu, aby bylo vidět bílou košili a vyskočil.

Po několika mocných přemetech ocitl se u stromu, že nebylo možno ho nevidět. Ve vteřině bylo tu auto pronásledovatelů. Museli ho vidět, ale jistě jim ani na mysl nepřišlo, že je to ten, kterého stihali.

•

Bylo k tomu vskutku třeba neobyčejné duchapřítomnosti, najít východisko z hrozivé situace. Jednou ho zas stihali dva strážníci. Věděl o tom. Na rohu ulice spatřil známou dámu. Jedno mrknutí stačilo, aby porozuměla, co je. Vzal ji pod paži a šli pomalu zavěšeni. Za 10 vteřin byla tu policie. A co nespatriła? P. Pro tu nebylo, jen jakýsi „zamilovaný párek“ se tu procházel a vesele švitořil. Zklamaná policie se vrátila.

Obratný apoštol šel někdy až tak daleko, že se svými pronásledovateli hrál přímo komedii. Dvě poctivá ramena spravedlnosti se už k němu blíží. Teď mají v rukou toho, koho hledají. Tu P. Pro se obrátí, začne s nimi rozmlouvat tak směle, baví je, že už začali pochybovat. A když je zavedl do kavárny, zaplatil jim večeři a připil na jejich zdraví, tu už nabyli jistoty, že jejich přítel není ani dost málo podezřelý.

•

P. Pro byl hotov život položit, jen aby duše přivedl k Bohu. Touhu po smrti mučednické již dávno v sobě živil. „Umru,“ říkal, „protože k záchraně Mexika je potřeba kněžské krve a to hodně mnoho.“ A Prozřetelnost přijala toužebnou oběť svého služebníka.

Příležitost k tomu brzy se naskytla. Dne 13. listopadu bylo hlavní město Mexiko vzrušeno atentátem na bývalého presidenta Obregona. Jel za město na býčí zápasy. Tu ho dohonil jiný automobil, v němž seděli 4 mladíci; jeden z nich hodil bombu na auto Obregona, zatím co druzí zasypali je střelami. Bomba však vybuchla před autem a jen střepy skla lehce ranily generála. Důstojníci, kteří provázeli bývalého presidenta v druhém autu, stíhali útočníky; leč jen jednoho těžce zranili. Ostatním pak se podařilo uprchnouti.

V rukou policie.

Policie začala s celou energií slídit po P. Proovi. Za každou cenu musí se dostat do jejich rukou. Policie vypátrala, že pi. Josefina Montes de Oca jest jeho velká dobroditelka. A skutečně P. Proo posledně u ni sloužil mši sv.; nyní však bydlel v sousedním domě. Tuto pani tedy policie uvěznila, dokud nevyzradí bydliště bratří Proových. Ona ho nezradila, leč její domácí chtěli ji zachránit a vyzradili místo pobytu P. Proa.

Agenti Callesovi triumfovali. Konečně měli v rukou toho, jenž se jim víc než rok vymykal. Ještě téže noci vypracovali plán a jeho provedení svěřeno několika vojákům. Bratři Proové se ani nenadáli hrozícího nebezpečí.

O 4. hodině ráno dne 17. listopadu násilím byly vypáčeny dveře bytu bratří Proových a policejní důstojník vešel dovnitř s napřaženým revolverem, volaje: „Ani hnout!“

Hubert hned poznal, že jde o cosi vážného, i řekl P. Michalovi: „Chci se vyzpovídat.“

„Nedovolím,“ zvolal důstojník.

„A já ho přece vyzpovídám,“ odvětil klidně P. Proo. Zavedl ho dále do pokoje a udělil mu rozhřešení. Po něm se hlásil ke zpovědi ještě Robert. Vojáci byli rozčileni; očekávali odpor.

Alc P. Pro odebral se s nimi do zátímního vězení, rovněž i jeho bratři.

Celá pře byla vložena do rukou surového člověka, generála Cruze, jenž zastával tehdy úřad šéfa policie. Byl důvěrníkem a přítelem Callesovým. On jediný byl zasvěcen v jeho krvavé plány.

Po vyřízení několika formalit byli předvedeni uvěznění bratři před bombou zničený automobil Obregonův.

„Hled'te, co jste spáchali!“ odpověděli jim.

Nyní je zavřeli do cel na policejním komisařství. Za 4 dny odvážil se Cruz ohlásit v novinách první zprávy, že totiž členové Ligy na obranu práv jsou vinní atentátem, i že v bytě bratří Pro nalezen byl materiál k vyrábění bomb a ono auto čtyř mladíků že stávalo před jejich domem.

Takovým způsobem začal na ně svalovati podezření z atentátu. Šlo mu totiž o záminku k bezodkladnému usmrcení P. Proa.

Netřeba podotýkati, že bratřím Proům byla ta věc docela cizí. Pracovali jinými prostředky.

Obregon uvažoval, kdo asi zosnoval celý atentát. Myslel nejprve na povstalce ze strany Gomeza i Serrana, pak mu však napadlo, že by toho mohl býti schopen sám Calles za pomoci Moronesa. Proto se zasazoval o to,

aby celá věc se dostala před řádný soud. Chtěl mít aspoň soudní akta obžaloby. Cruz však měl jen rozkaz Callesův. Byl v rozpacích a dotázal se znovu presidenta, co má činit.

„Nechci slov, chci činy!“ odpověděl mexický Nero a tak došlo k bezodkladnému výkonu nespravedlivého a krvavého činu.

Poslední hodiny P. Proa.

Co zatím činili vězňové v podzemí policejní budovy? Cely jejich ústily do společné jedné síně. P. Pro nepřestával všechny povzbuzovat slovy i posunky. Děkoval své dobroditelce pí. Josefině Montes de Oca, jež nebyla z vazby propuštěna, a sliboval, že brzy, v nebi jí vše odplatí, co pro něho v posledních měsících učinila. Uděloval na vzdálenost rozhřešení uvězněným katolíkům a modlil se s nimi hlasitě denní modlitby a růženec.

Dne 20. listopadu byl přiveden do sálu fotograf, jenž měl odsouzence fotografovat, aby jejich podobizny mohly býti zítra, v den jejich smrti, umístěny v denních listech. Vězňové podrobili se všemu v tom očekávání, že budou propuštěni na svobodu, až s nimi začne soudní proces.

Ráno asi o 8. hodině panoval čilý ruch kolem budovy policejního komisařství. Před budovou byly postaveny 2 švadrony jízdního

četnictva. Přípravy přilákaly odevšad zástupy zvědavců. V okamžiku se rozneslo po celém městě, že P. Pro a jeho druhové budou popraveni. P. Pro, tak známý a milovaný! Nepřehledné davy lidu se sešly, takže stráž před budovou musela být značně zesílena.

Zatím odehrávala se uvnitř vězení jiná scéna. Před celou mexického apoštola objevilo se náhle několik důstojníků, kteří zavolali: „Michal Pro“. Kázali mu, aby se úplně ustrojil. Zjevně jakási předtucha smrti ho ovládla. Stiskl horečně ruku bratru Robertovi; ten porozuměl, že jest to jeho rozloučení před smrtí:

Poprava.

Poprava měla být dokonána v zahradě policejního komisářství. Byla už celá zaplněna vojskem. Jenom jedna strana byla volná, kde pod zdí a dřevěným plotem stály dřevěné figury, sloužící policejním rekrutům k cvičení.

Uprostřed ticha, jež nastalo v ozbrojeném zástupu, zaznělo velení: Pozor! Pochod! a oddíl, určený ke krvavému dílu, postoupil a postavil se několik kroků od plotu. Na další rozkaz majora byla nabita zbraň. Teď dáno znamení, aby odsouzenci byli přivedeni. Prvním měl být P. Michal Pro.

Odcházeje z vězení, pravil ještě k svým druhům: Na shledanou, bratře! Na shledanou, moje děti! Na to se ubíral v civilním oděvu

pevným krokem, s očima sklopenýma a s duší pohříženou v modlitbě na místo svého mučednictví.

Na cestě jeden z vojáků ho provázejících prosil ho o odpuštění. „Nejen, že ti odpouštím,“ odvětil kněz, „ale děkuji ti za tu milost, kterou mně prokazuješ. Budu se za tebe přimlouvat.“

Přišel na místo poprav, stanul, kde mu pokynuli. Tu přistoupil k němu major Torres a tázal se, má-li ještě nějaké přání.

— Ano, odvětil P. Pro, chci se ještě chvíli pomodlit.

Bylo mu to dovoleno. Poklekl bez rozčilení, pokřižoval se pomalu, sepal ruce a pohřížil se v horoucí modlitbu, v níž jistě svůj život Bohu obětoval. Potom polibil krucifix, který držel v ruce i povstal.

„Bůh je mi svědkem,“ pravil svým popravčím, „že jsem nevinný tím zločinem, který mně přičítáte.“

Po těchto slovech pozvedl ruku a učinil nad přítomnými znamení kříže se slovy: „Nechť se Bůh nad vámi smiluje!“ Pak rozepjal ramena, v levé ruce máje zavěšený růženec, v druhé zas drže krucifix, aby umřel jako Kristus. Opakoval ještě slova umírajícího Spasitele: „Odpouštím z celého srdce svým nepřátelům.“

Jiní mexičtí mučedníci umírali s hřímavým voláním: „Ať žije Kristus Král!“ P. Pro

však, než vyslovil ta slova, usebral se, pak povznesl oči k nebi a pomalu, potichu, ale výrazně, jak kněz proměňující, opakoval heslo, dané světu náměstkem Kristovým, Piem XI.: „Ať žije Kristus Král!“

Pak vojákům pokynul, že jsou hotov. Tu zaznělo velení: „Pozor!“ P. Prø stál ustavičně s rozpjatýma rukama, nespouštěje zraku z namířených proti němu pušek. Minula ještě malá chvílka. Poté důstojník spustil šavli. Zaráchotily karabiny, po hlavních přeletěla jiskra a vyletěl sloup dýmu.

Zasažen 5 koulemi, stál ještě nějaký okamžik, ale změněn v tváři; svalil se pak na zem, koupaje se ve vlastní krvi. Tělo sebou ještě škubalo v smrtelných křečích, seržant však přiložil mu pušku k hlavě a vypálil zrovna do oka. Bylo 10 hodin 30 minut.

Skoro současně rozlehl se před policejní budovou ženský výkřik. Byla to Anna Maria, sestra mučedníka. Vedena jakousi zlou předtuchou, přišla o 9. hodině do kanceláře generála Cruze s prosbou, aby mohla mluvit s bratřími. Nedostala však dovolení; stála tedy před budovou v slzách a tam se dověděla o zastřelení svých bratří.

Bratr Hubert jde na smrt.

Pět minut později objevil se na místě popravy Hubert. S počátku nevěděl, že jde na

smrt. Jakmile spatřil mrtvolu bratrovu, ztrnul na chvíli, ale brzy se mu vrátila rovnováha. Jevil rovněž odvalu a klid jako jeho bratr. S medailonkem Mariánské družiny, již byl členem, v rukou, s očima upřenýma na oddíl vojínů (nedal si zavázat oči stejně jako P. Michal), byl zasažen 5 ranami a padl na tělo svého bratra.

Robert Pro měl za to, že půjde též po krvavých stopách svých bratří, tak jako i v životě apoštolském byl jejich společníkem, zůstal však ušetřen. Prozřetelnost Boží chtěla, aby staříčkův otec nezůstal bez podpory.

Vrahy dokonali své dílo. Mučedníci byli zdánlivě přemoženi. Ale po Velkém pátku následuje neděle zmrtvýchvstání, vítězství mučedníků, zahanbení nepřátel. Bůh připravil jim slavný triumf v Mexiku i na celém světě.

O tom však zas na jiném místě. (Viz brožuru „Triumf mexických mučedníků“.)

Imprimi potest. Pragae 6. Martii 1932, Leop. Škarek, praepositus provinc. S. J. Imprimatur Nr. 4979, Olomucii 22. Mart. 1932 Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Evahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Matka ustavičné pomoci.

Matka ustavičné pomoci.

Jdeme-li v Římě z velechrámu P. Marie Sněžné k basilice lateránské, přijdeme brzy ke kostelíku sv. Alfonsa s klášterem Redemptoristů. Navštívme tento malý ale krásný chrám. Hned na prahu utkví zrak náš na hlavním oltáři, kde ve věnci světel skví se starobylý obraz Matky ustavičné pomoci, známý a ctěný dnes po celém světě křesťanském.

Není veliký, má jen asi půl metru výšky a malován je na dřevě v řeckém slohu. Hlavu Matky Boží pokrývá tmavomodrý plášť, který splývá i po ramenou, nad čelem září veliká hvězda, odznak božského mateřství. Plášť i spodní červený šat stínován je podle starobylého způsobu zlatými čarami. Na levé ruce drží Rodička Boží Ježíška, jehož šat je zelený a plášť tmavožlutý. Plno bázně tiskne se sv. Dítě k své Matce a úzkostlivě hledí vzhůru, kde se mu zjevují dva andělé a přinášejí nástroje ukřižování. Prudkým leknutím svezl se mu sandál s nožky.

Co znamená tento obraz? Tajemná řecká písmena při hlavách sv. osob napovídají nám, že znázorněno tu druhé zvěstování. Archandělé Michael a Gabriel ukazují B. Dítku, co je čeká, až dospěje a oznamují svaté Panně: „Budeš Matkou bolestnou!“ A sv. Panna, plna hlubokého smutku hledí s obrazu. Z velikých, jen pootevřených očí jakoby slzy kanuly a

ústa jakoby k nám mluvila: „Ó lidé, vizte jak vás miluji. Pro vaši spásu jediné své Dítě zasvěcuji smrti. Mějte ke mně důvěru: Já jsem Matka ustavičné pomoci!“

I. V plánu Boží Prozřetelnosti.

Ctěna od staletí.

Dějiny obrazu jsou velmi krásné. Vznikl asi v době výprav křížových, kdy ve světě křesťanském působením sv. Františka a jeho řádu rozšiřovala se pobožnost k Ukřižovanému Spasiteli a k Matce bolestné. Znalci uznávají jej za dílo malíře výtečného a zároveň zbožného asi ze 13. století. Až do sklonku 15. století — (tak vypravuje starý pergamenový zápis z r. 1500) obraz náš uctíván byl na řeckém ostrově Krétě a slynul již tehdy pověstí zázraků. Tu vloudil se jednoho dne jakýsi kupec do chrámu, odnesl odtud sv. obraz, ukryl jej mezi své zboží a plavil se do Italie. Sotva dostala se loď na širé moře, strhla se krutá bouře a lodníci již si zoufali. Ač nevěděli ničeho o skrytém obraze P. Marie, modlili se k ní vroucně za pomoc. Byli vyslyšeni, bouře se ztišila a šťastně přistáli u břehů italských.

Po roce přišel kupec na svých cestách až do Říma. Tam se těžce roznemohl a vida blížiti se smrt, s pláčem vyjevil svému ho-

štiteli, co učinil: jak tajně odnesl sv. obraz z místa, kde skrze něj Panna Maria kovala mnoho zázraků. „Já brzy zemru — prosil, — ale zapřísahám tě, abys obraz dal vystaviti v některém chrámě, kde by měl důstojné místo.“

Kupec po několika dnech zemřel, ale přítel jeho nespěchal splnit poslední prosbu. Obraz se zalíbil jeho manželce, zavěsila jej nad svým lůžkem a on, aby ušel mrzutostem, mlčel. Nemlčelá však P. Maria. Neposlala svého obrazu do Říma k útěše jedné rodiny, nýbrž, aby všem věřícím přinesl požehnání. Ve snách hrozila muži trestem, nesplní-li, co slíbil. Poděšený manžel vypravoval o tom své manželce, ale byl příkře odbyt a váhal dále. Ještě jednou zjevila se mu Rodička Boží: „Nemůžeš si na mne stěžovati. Třikrát jsem tě marně napomínala. Abych byla z domu tvého vysvobozena, ty sám napřed z domu odejdeš.“ Muž vskutku onemocněl a náhle zemřel.

Ani tímto trestem nebyla bláhová žena ještě vyléčena a opět zdráhala se sv. obraz vydati. Tu k ní přiběhla šestiletá dceruška a polekána volala: „Maminko, viděla jsem krásnou paní, a ta mi řekla: „Jdi hned ke své matce a pověz jí, že svatá Maria ustavičné pomoci (tak se sama P. Maria nazvala) žádá, abyste ji z domu odnesli do kostela.“

Slyšíc tu zprávu z úst dítěte, vdova se konečně vzpamatovala.

Ale kterému ze tří set římských kostelů svěriti tak vzácný klenot? Pochybnost odstranila opět Matka Boží. Vzkázala matce: „Přeji si býti vystavena uprostřed mezi chrámem P. Marie Sněžné a sv. Jana v Lateráně.“ Uprostřed těchto dvou velechrámů stál na pahorku eskvilinském kostelík sv. apoštola Matouše. Do něho dne 27. března r. 1499 přenesen byl posv. obraz ve slavném průvodě a po celá tři století byla tu Panna Maria jako Matka ustavičné pomoci uctívána.

Zachovaly se zprávy vážených spisovatelů, že obraz ten byl mnohými divy proslaven v celém Římě.

Zapomenuta.

Za revoluce francouzské (r. 1798) byl však chrám sv. Matouše vojskem Napoleonovým obrácen v rozvaliny. Strážcové jeho, mniši augustiniáni zachránili milostný obraz a odstěhovali se s ním do klášteríka P. Marie, zvaného in Posterula. Tam zavěsili jej ve své domácí kapli, protože se báli v oné nepokojné době vystaviti jej veřejné úctě.

Rok ubíhal za rokem a strážcové milostného obrazu vymírali. R. 1853 zemřel poslední z nich, slepý bratr Augustin Orsetti a na

obraz Matky ustavičné pomoci zapomnělo se docela.

Znovu nalezena.

Matka ustavičné pomoci však nedopustila, aby její památka nadobro zanikla. Vypuzena z místa své slávy čekala, až jí Řím vrátí zase její vyvolené sídlo. Dva roky po smrti bratra Orsettiho usídlili se v Římě duchovní synové sv. Alfonsa, redemptoristé. Řízením Božím přišli na místa, kde stával kdysi staroslavný chrám a klášter sv. Matouše a takřka na troskách jeho upravili si nový klášter s chrámem sv. Alfonsa. Místo Rodičkou Boží vyvolené bylo tedy opět v nejlepším pořádku: pěkný chrám stál na ssutinách dřívějšího, i noví strážcové svatyně tu byli, misionáři svatého Alfonsa, který sám Inuť k Matce Boží úctou neobyčejnou a své kněze zavázal, aby úctu P. Marie šířili v celém světě křesťanském.

Několik let pracovali redemptoristé v novém chrámě, když jeden z nich našel v klášterní knihovně rozličné zprávy o zbořeném chrámu sv. Matouše a jeho milostném obraze.

Vypravoval vše ostatním a tu jeden z kněží zvolal: „Vím kde asi ten obraz je, za svého mládí jsem jej často vidal.“ Byl to P. Marchi. Jako student často navštěvoval slepého br. Orsettiho a stařeček chlapce nejednou zavedl

do klášterní kaple, kde mu ukazoval na oltář: „Michale, podívej se dobře na tento obraz. Je to obraz Matky ustavičné pomoci. Býval kdysi v kostele sv. Matouše velmi uctíván. I zázraky se u něho dály. Je to tentýž obraz, pamatuj si to dobře!“ — Tak se redemptoristé dověděli o milostném obraze, ale nikomu nebylo ještě známo přání Rodičky Boží, aby posv. obraz uctíván byl „mezi chrámem P. Marie Sněžné a sv. Jana v Lateráně“, tedy v jejich novém chrámě.

V únoru 1863 přinesla nová událost neočekávané vyjasnění. Jesuita P. Blosi měl kázání ke cti P. Marie a při něm vypravoval posluchačům, čeho se právě dočetl o starobylém obraze Matky ustavičné pomoci. Býval prý od lidu římského kdysi velmi uctíván, ale nyní již sedmdesát let je v úplném zapomenutí, takže se ani neví, kde obraz je. Potom se kazatel zmínil o určitém přání Rodičky Boží, kde chce býti uctívána a dodal: „Dejž Bůh, aby zde mezi posluchači byl někdo, kdo by věděl o onom obraze a pověděl jeho strážcům, kde a jak chce býti P. Maria ustavičné pomoci uctívána. Kdo ví, není-li nalezení tohoto obrazu ponecháno naší době?“ Kázání vzbudilo v celém městě zájem o milostný obraz. Tu již redemptoristé neváhali a zasadili se přímo u sv. Otce Pia IX., aby Matka ustavičné pomoci byla vrácena veřejné úctě lidu. Obraz opravdu na-

lezen byl v klášterní kapli OO. Augustiniánů a na výslovné přání sv. Otce přenesen byl 26. dubna 1866 na místo své bývalé úcty a konána slavná třídní pobožnost. Lid římský dal na jevo, jak si ztraceného a znovu nalezeného klenotu váží. Chrám sv. Alfonsa navštívilo v těchto dnech asi 50 tisíc lidí. 5. května sám Pius IX. zavítal do chrámu, aby si prohlédl obraz a před ním se pomodlil. Věrné napodobení milostného obrazu, které mu daroval nejvyšší představený redemptoristů, vystavil si v domácí kapli a denně se modlival k Matce ustavičné pomoci za potřeby církve.

Slavně korunována.

Uplynul sotva rok a již se ozývaly se všech stran prosby a přání věřících, aby obraz Matky ustavičné pomoci byl též korunován. Církev totiž vyznamenává některé obrazy mariánské, proslulé zázraky a starobylostí a slavně zdobí zlatými korunkami. Tak byla u nás r. 1732 korunována soška Matky Boží na Sv. Hoře a r. 1912 na Sv. Hostýně. 23. června 1867 též Matce ustavičné pomoci dostalo se za hřmění děl na hradě Andělském a za hláholu všech římských zvonů této nejvyšší cti. Slavnost trvala sedm dní a opět tisíce vystřídaly se na modlitbách u milostného obrazu. Památka této korunovace obno-

vuje se každého roku v neděli před sv. Janem Křtitelem (24. června), kdy se koná i v našich chrámech slavnost Matky ustavičné pomoci.

II. Blahoslaviti mne budou všichni národové.

Není snad v nové době příkladu, aby některý obraz mariánský tak úžasně se rozšířil v celém světě křesťanském. Matka Boží sama se o to starala hned od počátku. Korunovace posv. obrazu slavila se právě v době osmnáctistého výročí smrti sv. apoštolů Petra a Pavla, kdy do věčného města přišly tisíce poutníků a přes 500 biskupů ze všech končin světa. Mnozí poutníci zašli i k sv. Alfonsu a plni nadšení a lásky k Matce ustavičné pomoci roznесли odtud její úctu po všem křesťanstvu.

Brzy potom r. 1869 sešlo se na církevní sněm vatikánský 750 biskupů a sídlo Matky ustavičné pomoci, klášter sv. Alfonsa byl středem porad o neomylnosti papežské. Nejedem z biskupů poznal tu sv. obraz a odnášel si jej pro své stádce, jako učinil slavný biskup mohučský Ketteler, který jej vystavil r. 1870 ve své katedrále a poučoval o jeho účtě pastýřským listem, nebo anglický biskup Lacy, který zasvětil M. U. P. svoji diecési, když jej uzdravila po devítileté nemoci, arcibiskup

Ivovský Twardowski vystavěl jí dokonce chrám v Tarnopolu a modlici knihu vydal pro své věřící.

Ctiteli M. U. P. byli mnozí hodnostáři církevní i době nejnovější, uvádím jen slavné kardinály Merciera, Fischera a Bourny, především však uctívali ji papežové. Pius IX. zapsal své jméno v čelo jejich ctitelů v knize římského arcibratrstva M. U. P. Veliká bývala jeho radost, kdykoliv žehnal obrazy M. U. P. rozesílané do celého světa. Lev XIII. obraz choval na psacím stole a před ním skládal své slavné okružní listy. Pius X. odpustky obdaril modlitbu: „Matko ustavičné pomoci, oroduj za nás!“ V těžkých dobách války světové hledal u ní pomoc Benedikt XV. a jejím obrazem ozdobil svůj trůn. I nynější papež Pius XI. pod ochranu M. U. P. jako Lev XIII. — staví své snahy po sjednocení církví křesťanských. Proto na př. dal její obraz do znaku papežské ruské misse.

Hlavní a původní obraz MUP. uctívá se posud v Římě v kostele sv. Alfonsa a rok co rok kleká před ním tisíce poutníků a nikdo neodchází bez pomoci a útěchy.

Ostatní obrazy MUP. — a je jich na celém světě tisíce, — jsou jen kopiemi čili napodobeninami milostného obrazu římského.

Hned r. 1866 počali v Římě zruční malíři hotoviti takové věrné kopie původního obrazu. Na rubu jejich stvrzuje P. Generál redemptoristů, že jsou věrně malovány dle originálu. Než-li se rozešlou, světi je sám papež. Přes pět tisíc bylo těchto obrazů rozesláno již do celého světa, i do Sibíře, Japonska a Australie. Věřící lid uctívá v zástupech i tyto obrazy v chrámech vystavené a přemnohé z těchto kostelů staly se střediskem zbožnosti celých krajů a opravdovými poutními místy. Obrazy Matky ustavičné pomoci mají totiž zvláštnost, kterou v té míře nenacházíme u žádného jiného milostného obrazu mariánského. Blahosl. P. Marie ukazuje nám svoji pomoc ustavičnou i tím, že kdekoliv obraz její byl vystaven a se uctívá, všude udílí své milosti právě tak, jako před původním zázračným obrazem v Římě. Mariánské kroniky, které se skoro všude vedou, a četné záznamy o podivuhodných vyslyšeníh, přimluvě Matky ustavičné pomoci připisovaných jsou toho důkazem.

*

Nedivíme se proto, čteme-li, že ve Francii našli r. 1902 tento obraz ve 12.000 svatyních. Skvostně mosaikou proveden byl v národní basilice na Montmartre. V Anglii, Irsku, v Belgii je nejlidovějším obrazem mariánským. Zázraky proslul zvlášť oltář v Liverpoolu. Také v nejednom chrámě protestantském po-

živá vroucí úcty. V Belgii, když zuřil boj proti náboženským školám, zavěsili jej katolíci ve všech školách katolických a zvěřili. Největší snad na světě úcty dostává se MUP. v hlavním městě Madridě a ostatních velkých městech španělských. V jediném kraji andaluském je jí zřízeno 1200 oltářů. O katolickém Porýní svědčí kolínský kardinál Fischer: „V mé ohromné diecési (největší na světě) skoro v každém kostele uctívá lid s vroucí zbožností obraz MUP. a úcta tato denně roste v celém Německu.“ Totéž platí o jiných diecésích německých.

Američtí katolíci závodí s evropskými. V severní Americe je nejznámější svatyně MUP. v Bostonu, kde obraz vystaven 1871 a ve čtrnácti letech událo se před ním 331 zázračných uzdravení. V městě St. Louis navštívilo obraz r. 1925 při devítidenní pobožnosti přes stotisíc ctitelů. Dojemná je úcta lidu jihoamerického, nevyjímaje ani černochoy a indiány. Misionář chilský píše: „U nás ne najdete kostela, ba ani domu bez tohoto obrazu.“

Dokonce nádherné kostely (na př. anglické katedrály v Leedsu a Middlesborough) jsou MUP. zasvěceny. Kongregace redemptoristů sama zasvětila své mocné ochránkyni na 50 klášterních chrámů.

Právem čteme v církevních hodinkách o MUP.: „Když tento milostný obraz zvláštním

řízením Božím byl opět nalezen a ze zapomenutí vysvobozen, zaskvěl se tolika a tak velikými zázraky, že jeho uctívání v málo letech rozšířilo se po celém křesťanském světě.“*)

Úcta k Matce ustavičné pomoci u nás

ujala se hned r. 1869. Z Říma přinesen byl do Prahy obraz malovaný na dřevě a posvěcený od Pia IX. Vystaven byl v chrámu Redemptoristů v Praze. Ctitelé MUP. dali brzy zhotoviti pro Matku boží drahocenné korunky a obraz vsazen do vzácného rámu, ozdobeného ostatky 47 svatých. Také obnovený chrám klášterní zasvěcen byl Matce ustavičné pomoci.

Úcta MUP. je dnes v našich zemích opravdu lidová. V lesích a na mezích najdeme obrázky MUP. na sloupech či na stromech, v kapličkách zbožné duše často jí světélko zapalují, krásné oltáře najdeme ve všech vět-

---

*) Jak zlidověla úcta k M. U. P. ukazují tyto podrobnosti: Časopisů věnujících se jejímu šíření vychází nyní 15, knížek modlitbích vydáno německých $3\frac{1}{4}$ milionu, tolikéž španělských; francouzských asi 320 tisíc. Ze světových závodů prodala firma Ritouret v krátké době 2 miliony velkých obrazů, Benzinger ve 30 letech 3 a půl milionu; lyonský Penin prodal do r. 1897 50 milionů medálek, německý Kissing do r. 1924 10 milionů. Nakladatel Kühlen a s ním i jiní svědčí, že žádný obraz nežádají lidé tak často jako obraz M. U. P.

ších městech republiky (v Brně, Olomouci, Mor. Ostravě, Plzni, Č. Budějovicích). Její úctu šíří zvláště misionáři svými obrázky a mis. knížkami. Píseň „K nebesům dnes zaleť písní“, složená v jubilejním roce 1916 a přeložená již do němčiny, slovenštiny a ruštiny, zpívá se po celé republice i za hranicemi.

Zajímavá je pro nás katolíky slovanské, že v církvi pravoslavné uctíván je milostný obraz, našemu obrazu MUP. zcela podobný. Rusové nazývají jej Bohorodičkou Strastnou (bolestnou). V Moskvě byl M. B. Strastné zasvěcen velkolepý chrám, i zvláštní svátek (13. srpna) jím vyhrazen. Ruský probošt Malcev (v Menologiu 1901) píše o této společné úctě obojí církve pravoslavné i katolické a dodává: „Oba obrazy jsou zázračné.“

Proto obraz MUP. našel vřelého přijetí i mezi sjednocenými Slovany vých. obřadu. Na Karp. Rusi najdeme jej všude až na nejzazší hranici i dále po celé rusínské části Haliče. 1927 ndp. biskup prešovský založil i samostatné bratrstvo MUP. Má nyní asi 2000 členů a časopis „Da přijdet carstviye Tvoje“.

Jiné bratrstvo MUP. rozšířeno je v Haliči (60 odboček a 50.000 členů). U nás římské arcibratrstvo MUP. má asi 80.000 členů, hlavně při chrámech Redemptoristů.

III. Matka ustavičné pomoci — naše útočiště.

Jak milá je v očích Božích modlitba k Matce ustavičné pomoci, ukazují zprávy o nesčetných vyslyšeních ze všech končin světa. Jen několik jich vybíráme, aby laskavý čtenář poznal, že pomáhá všem, vždy a všude.

Ujímá se hříšných.

Jednou byl volán kněz v Praze do zpovědnice. Jakási babička prosí o zpověď. V kostele však po nikom ani stopy. Chvilí kněz čekal, tu se otevrou dveře a vchází elegantní dáma. „Hlásila jste se snad vy ke zpovědi?“ — „Nikoliv, jdu právě z procházky“ — bránila se překvapená paní a zamlčela se. Potom však zardělá dodala: „Velebný pane, mnoho mám na svědomí, a dlouho prosím již MUP., aby mi pomohla dobře se vyzpovídat. Hrozně se zpovědi bojím.“ Kněz viděl tu prst Boží a laskavě se jí ujal. Po chvíli radostí zářící odcházela ze zpovědnice.

Do kláštera Redemptoristů v Limě přišla žena a vypravovala: „Má nebožka sestra našla jednou u vetešníka papírový obraz MUP. Nikdy nic o ní neslyšela, ale obraz se jí líbil; koupila jej a doma uctívala. My jsme se jí smáli, že obraz je starý a nepěkný. Po-

zdějí onemocněla souchotinami a vysílena prudkou horečkou umírala. Nadarmo hledali jsme pro ni v horách kněze. Nemocná nepozbývala důvěry a modlila se stále před svým obrazem, který si dala zavěsit nad lůžkem. Pojednou se táže: „Neviděli jste tu krásnou pani, jak mne těšila a slibovala, že neumru bez kněze?“ Myslili jsme, že blouzní. V tom ozval se venku dusot koně a my s úžasem hledíme, že venku jede kněz s velebnou Svátostí. Bloudil na cestě k nemocnému. Ihned jsme jej prosili, aby napřed u nás nemocnou zaopatřil. Sestra po několika hodinách skonalá, ale její starý obraz visí dále u nás a vroucně jej uctíváme.“

Pomáhá křesťanským rodinám.

Vypravuje žena ze Slovenska: „Můj muž žil dvacet roků v Americe, oddán pití a nepořádnému životu. Při sv. misií kněz mi radil, abych se modlila k MUP. Obětovala jsem sv. přijímání i modlila se, a hle, znenadání muž se vrátil, ač jsem ho dříve mnohokrát marně prosila. Sám neví, co se mu stalo, že se vrátil. Nyní žijem spokojeně, muž odvykl pití, ano, i růženec se modlí.“

Jiná žena vypravuje podobně: Můj muž chodil domů skoro denně opilý. Na radu pana faráře počala jsem devítidenní pobožnost před obrazem MUP. Hned první den vrátil se muž

z práce střízlivý. Po čase muž pít úplně zanechal. Jen jednou se ještě opil, a to v den, kdy já se zapomněla zaň pomodlit k P. Marii.

R. 1906 známý český hudebník ocitl se v kruté nouzi. Tu dostala se mu do rukou knížečka o MUP. a celá rodina počala devítidenní pobožnost. Končili již šestou nověnu a pomoci nikde. Zoufalý otec odešel z domu a v chrámě vrhl se na kolena „slibuje Matce utavičné pomoci, dostane-li pozítří zaměstnání, že uveřejní dík v příštím vydání knížečky. Sotva došel domů, přinesla pošta telegram a nazítří jel na nové místo.

Chrání v nebezpečí.

Počátkem světové války povolán byl na bojiště i klášterní bratr z N. Než odešel z domova, poklekl u oltáře MUP. a zbožně se doporučil její ochraně. Jak vypravuje, prodělal hned zpočátku dvanáct velikých bitev, později prožil řadu krutých útoků v zákopech a vždy šťastně vyvázl z nebezpečí. Jednou se bavil v zákopě s několika vojáky, když se ho zmocnila nevysvětlitelná úzkost, vstal a s druhy odešel o kus dále. Sotva se vzdálili, ohromná střela dopadla na ono místo zákopu, a zcela je rozmetala. P. Maria opět pomohla.

Hned roku 1869, když vezen byl do Dublína v Irsku první obraz MUP., ukázala ona

svoji pomoc. Loď za kruté bouře ztroskotala. Cestující naskákali do člunů, ale vše se i s lodí potopilo, jen člun, do nějž položili obraz MUP., byl zachráněn.

Jihoamerické město Cuenca postiženo bylo již pět neděl silnými lijáky. Úroda zdála se býti ztracena. Katolíci konali veřejné pobožnosti — vše marné, přšlo dále. V největších nesnázích počali devítidenní pobožnost k MUP. a nesli obraz v průvodu městem. Hned první den ustaly deště. Od té doby denně hoří tam několik svící před milostným obrazem a svátek MUP. světi se co nejokázaleji.

Manželé Havl. z Pl. vypravují: „Osmiletý chlapec onemocněl nám zápalem mozkových blan. Lékař se vyjádřil: „Na to není léku, ten se neuzdraví.“ Sousedka nám však dala spisek o MUP. a muž se začal modlit hlasitě; zatím já, matka, položila jsem knížku na hlavu dítěte. A hle, po třech dnech bylo mu lépe. Lékař se divil: „Věřte, zde se stal zázrak, váš chlapec nemohl tak těžkou nemoc vydržet.“ Před tím jsme ho obkládali ledem, blouznil a prchal z lůžka, potom však ve sladkém spaní rychle se zotavoval. Již v neděli šel do kostela poděkovat Panně Marii.

Koná zázraky.

Před lety konali v městě Hueta redemptoristé májovou pobožnost. Přišla i matka, jejíž

sedmiletý synáček neštovicemi oslepl a prosila kněze, by se za dítě modlil. — „Máte důvěru v pomoc Matky Boží.“ — „Velebný pane, všechnu naději již dávno skládám jen v Matku Boží.“ — „Nuže, přiveďte své dítě k oltáři mariánskému a vroucně se s ním modlete.“ — Za hodinu přišli oba, poklekli u obrazu a matka plačíc vybízela synka: „Dítě, modli se hlasitě k P. Marii, aby tě uzdravila!“ Hošík uposlechl, zvedl ruky a modlil se hlasitě. Na konec přidal: „Matko ustavičné pomoci, smiluj se nade mnou a vrať mi moje očka.“ Sotva to vyslovil, radostně vykřikl: „Maminko, já vidím, vidím P. Marii, jak je krásná! Vidím i tebe, vidím i své ruky!“ Kde kdo chtěl dítě vidět, prohlíželi jeho oči a dítě všem, kdo přicházeli, vyprávělo: „Panna Maria mne uzdravila, řekl jsem jí: vrať mi moje očka a byl jsem zdrav.“

V proslulém chrámu MUP. v Bostonu visí u mariánského oltáře berly. Náležely do r. 1883 dceři kapitána Hanleye. Dívka ve čtyřech letech upadla a od té doby byla ubohým mrzáčkem. Lékař dal jí ocelovou šněrovačku, v níž se mohla nemocná aspoň vzpřímiti a v pokoji vléci od židle k židli. Když jí bylo šestnáct let, přinesli ji do kostela redemptoristů a tam jí před obrazem MUP. doporučil P. rektor devítidenní pobožnost za uzdravení. Denně dala se ubohá nositi do kostela. Její slabosti však přibývalo a deváté-

ho dne byla tak ochablá, že nedovedla státi a sedě přijala sv. přijímání. Sotva však požila sv. Hostii, zmocnila se jí náhlá mdloba a obrátila se bokem jako o pomoc. Ve chvílce se zase vzpamatovala a radostně volala průvodčím, kteří jí podávali berly: „Už jich nepotřebuji, jsem zdráva. Hled'te, mohu choditi.“ I vstala a šla k oltáři mariánskému, kde na kolenou setrvala dlouho v modlitbě. Uzdravení otec odpřisáhl před církevními úřady.

IV. Jak uctívati Matku ustavičné pomoci.

Zasvěť se jí.

Přijmi sv. svátosti a po sv. přijímání pomodli se před obrazem Matky ustavičné pomoci modlitbu zászvětnou. Toto své obětování každý měsíc obnovuj.

Zasvěcení se Panně Marii.

Nejsvětější Panno Maria! Abych nikdy neustával v Tebe důvěřovati, chtěla's býti nazývána Matkou Ustavičné Pomoci.

Proto vroucně si přeji, abys mne přijala do blahého počtu služebníků svých. Zasvěcuj Tobě rozum svůj, abych pamatoval lásky,

kteřé jsi hodna; zasvěcuji Tobě jazyk svůj, abych velebil přednosti tvé a úctu k Tobě rozšiřoval; zasvěcuji Tobě srdce své, abych po Bohu Tebe nade všecko miloval.

Přijmi mne, o velká Královno, za svého služebníka, ukryj mne pod svůj ochraňný plášť, pomáhej mi ve všech potřebách těla a duše, ale obzvláště v nebezpečné hodině smrti.

O Matko Ustavičné Pomoci, vím, že mne více miluješ, než sám se mohu milovati; proto budiž mou matkou a paní! Panuj a rozhoduj nade vším, co jsem a co mám; čiň se mnou a se vším, co mého jest, jak Tobě se líbí! —

O Matko má! žehnej mi! Pomáhej mocnou přimluvou svou slabosti mé, abych Tobě věrně zde sloužil a jednou v nebesích na věky Tebe velebil, Tebe miloval a Tobě díky činil. Amen.

O sv. Alfonse! I tebe prosím, budiž zvláštním ochráncem mým! Pro tvou lásku k Ježíši a Marii přijmi mne do počtu ctitelů svých a jako sluhu svého mne chraň! Vyprošuj mi něžnou a stálou vroucnost k Ježíši v nejsv. Svátosti a k Panně Marii! Vyžádej mi ducha modlitby a velikou horlivost o spásu duší! O ochránče můj, dej, ať ve všech svých potřebách k Panně Marii se utíkám!

Vstup do bratrstva P. Marie ustavičné pomoci.

Na žádost mnohých ctitelů Matky ustavičné pomoci zřízeno bylo r. 1871 od P. generála Redemptoristů a potvrzeno sv. Otcem Piem XI. Všech jeho členů po všem světě je dnes na 15 milionů. Údem bratrstva stává se každý, kdo se dá zapsati (nejlépe v některém kostele Redemptoristů) do seznamu členů.

Účelem tohoto zbožného spolku jest, aby členové vroucně uctivali Pannu Marii pod názvem Matky ustavičné pomoci a tuto úctu i mezi jinými šířili. Svatý Alfons, veliký ctitel mariánský, má jim býti v té věci vzorem. Proto členové ve všech svých duchovních i tělesných potřebách utíkají se k Matce ustavičné pomoci a ji za přispění vzývají. Na paměti mají míti zvláště její neposkvrněnou čistotu a vroucí lásku k P. Ježíši a snaží se tak býti hodnými dětmi své nebeské Matky.

Povinnosti členů (které nezavazují pod hříchem) jsou: nositi při sobě posvěcenou medálku Matky ustavičné pomoci a sv. Alfonsa; chovati ve svém příbytku její obraz a před ním se modlívati ráno a večer třikrát Zdravas a jednou Sláva Otci s přidavkem: „O Maria, Matko ustavičné pomoci, oroduj za mne! — Sv. Alfonse, ochránce můj, dej ať ve všech potřebách svých k Panně Marii se utíkám!“ Kromě toho mají měsíčně přijímati sv. svátosti a svátek Matky ustavičné po-

moci (v neděli před 24. červnem) a svatého Alfonsa (2. srpna) zbožně slaviti.

Členové, kteří plní tyto povinnosti jsou účastni velikých dobrodiní duchovních. Každý z nich je účasten za živa i po smrti všech modliteb a dobrých skutků ostatních členů a zvláště zásluh, jichž nabývá řehole Redemptoristů ze svých nespočetných misí a prací apoštolských po všem světě. Plnomocné odpustky za obvyklých podmínek získávají členové v den svého zápisu do bratrstva, o slavnosti Matky ustavičné pomoci, o slavnosti sv. Alfonsa a jednou v měsíci, když přijmou sv. svátosti a obnoví svoje zasvěcení P. Marii (viz str. 20). Kromě toho v hodince smrti, přijmou-li svátosti neb aspoň vzývají Nejsv. jméno Ježíš.

Odpustky 300 dnů za bratrskou modlitbu: „O Maria, Matko ustavičné pomoci...“ nebo navštíví-li v kostele obraz Matky ustavičné pomoci; odp. 60 dnů za každý dobrý skutek, na př. jsou-li na mši sv., dají-li almužnu a j.

Všechny ty odpustky možno přivlastniti i duším v očistci. Přidruž se i ty do velké rodiny Matky ustav. pomoci a zajisti si její zvláštní ochranu! Bratrstvo MUP. je zřízeno v klášteře Redemptoristů v Praze III. - 192 (Sv. Kajetán), v Mor. Ostravě (Starý kostel), v Kostelné u Trenčína (p. Chocholná) a j.

Vzývej ji za pomoc.

Nejlepší způsob, jak si vyprositi pomoc P. Marie, jsou devítidenní pobožnosti (novény). Chceš-li ji konati, poklekní po devět dní doma nebo v kostele před obrazem Matky ustavičné pomoci a modli se vroucně a s důvěrou následující modlitbu:

O nejsvětější Panno Maria, do Tvých rukou vložil Bůh poklady svých milostí a svého slitování, Tebe ustanovil naší Matkou a Orodovníci. K Tobě se proto utíkám, pln víry ve Tvoji mateřskou lásku a ustavičnou pomoc a prosím za milost, abych vždy živ byl dle vůle Boží a vůle Tvé. Do Tvých rukou vkládám své srdce a vroucně Ti doporučím blaho své duše, své starosti vezdejší a zvláště tuto prosbu... S důvěrou očekávám od Tebe, Matko má nejmilejší, že mne vyslyšíš a proto Tě zbožně pozdravuji Zdravas Maria... (třikrát).

Modleme se:

Vysvobod', prosíme Pane, na přimluvu panenské Matky, své Marie, služebníky své od všeliké bídy a strasti a ve své dobrotě ochraň je, před tváří Tvou v pokoře klečící, ode všech nebezpečství. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Můžeš-li, zajdi ráno na mši sv. nebo přistupuj denně k sv. přijímání a přes den často obětuj své práce a bolesti Bohu a P. Marii krátkým povzdechem. Čím horlivěji se budeš modliti, tím jistěji tě P. Marie vyslyší. Kdybys však nedosáhl, zač se modlíš, neztrácej důvěry. Bůh ti dá na přimluvu P. Marie něco ještě lepšího, protože ani jedno Zdravas, které se zbožně pomodlíš, není nadarmo.

Často ji navštěvuj.

Jdeš-li mimo chrám, kde je vystaven obraz Matky ustavičné pomoci, neopomeň navštívit Vel. Svátost a před obrazem se pomodliti.

Krátká modlitba k Matce ustavičné pomoci.

Ó Matko ustavičné pomoci, má jediná naděje, odevzdávám se zcela do Tvé ochrany a v ní chci žítí a umřítí. Nedopouštěj, milá Matičko, abych někdy Tebe a Tvého božského Syna hříchem urazil a provázej mne všude svým svatým požehnáním. Amen.

Účastní se pobožnosti k Matce ustavičné pomoci.

Na mnohých místech členové bratrstva Matky ustavičné pomoci konávají měsíčně

společnou pobožnost na její počest. Modlí se různec, bývá i promluva knězova a svátostné požehnání, po něm píseň mariánská.

Píseň k Matce ustavičné pomoci.

1. K nebesům dnes zaleť písni, - tam, kde sídlí Matka tvá, - vypověz jí, co tě tísní, - potěší tě Maria! - Ještě nikdy neslycháno, - že kdo od ní opuštěn; - pros, i tobě bude dáno, - budeš jistě potěšen! - [Maria, ó Matičko, - Krista Pána Rodičko, - ustavičná pomoc Tvá - útěchu nám podává.:]

2. Syn Tvůj jediný než skonal - na Golgotě bolestné, - k Tobě, Matko, s kříže volal: - „Hle, syn Tvůj, hle, dítky Tvé!“ - Konej přání Syna svého, - které vložil v ruku Tvou, - chraň své dítky všeho zlého - buď nám Matkou pomocnou - Maria, ó Matičko...

3. Kolik duší zlobou pekla - zmírá denně v hříších svých, - pro které kdys darmo tekla - drahá krev z ran Kristových. - Ujmi se svých kleslých synů, - nenechej jich zahynout, - pomoz odložití vinu, - rač je k sobě přivínout! - Maria, ó Matičko...

4. Nedej, bychom zvyku zlého - okovům se poddali, - nedej, bychom Syna Tvého - znovu ukřižovali! - Tělo, svět, zlý duch kdy svádí, - chraň nás, Matko, žádáme, - by-

chom zapřelí se rádi, - k Tobě, Panno, vo-
láme! - Maria, ó Matičko...

5. Když nás bida, nouze svírá, - k ne-
besům náš obrát hled, - kde, jak praví naše
víra, - budem prosti slz a běd! - Vzdaluj od
nás žal a tíseň, - duši naplň nadšením, - ať
Ti pějem věčnou píseň, - až se sejdem s Kři-
stem Tvým! - Maria, ó Matičko...

6. Dej, ať v domech našich kvete - pravá
láska, pravá cnost, - zapuď z rodin sváry
kleté, - dítkám zachraň nevinnost! - Bud',
ó Matko bez poskvrny, - otcům, matkám pří-
kladem; - v růže obrát bolné trny, - bdi
nad dítek pokladem! - Maria, ó Matičko...

7. Až se poslední den schýlí, - k soudu
pozve nás Syn Tvůj, - Maria, v té vážné
chvíli - duši naši opatruj! - Neopouštěj dí-
tek svojich - v tomto kroku rozhodném, -
dej, ať po vítězných bojích - na Tvém Srdci
spočinem! - Maria, ó Matičko...

8. V očištcí též, Máti drahá, - slitovně
se k dítkám znej, - přímluvy své užij práva, -
z plamenů jim pomáhej! - Vzejdi hvězdou
v temnot kraji, - zmírní bolest očistnou, -
bychom spatřivše tě v ráji - pěli píseň ví-
těznou! - Maria, ó Matičko...

9. Proto v každém utrpení - k Tobě,
Matko, chvátáme, - v každé nouzi bez pro-
dlení - za ochranu žádáme. - Jsi-li s námi,
zvítězíme - nad nepřátel přemocí, - když Tě

Matkou zvatí smíme - Ustavičné Pomoci. - Maria, ó Matičko...

Litanie k Matce ustavičné pomoci.
(Pro soukromou pobožnost.)

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás!

Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!

Duše svatý, Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Maria, oroduj za nás!

Svatá Boží Rodičko, oroduj za nás!

Svatá Panno, bez poskvrny hříchu prvotního počatá, oroduj za nás!

My, ubozí hříšníci, voláme k tobě,

Abychom Boha, nejvyšší Dobro, z celého srdce milovali,

Abychom Pánu Ježíši, božskému Synu tvému, ve všem se podobali,

Abychom k tobě, nejbl. Panno, něžnou a vroucí úctu chovali,

Abychom hříchu, tohoto jediného zlého, nade všechno nenáviděli,

ó Maria, pomoz nám!

Abychom často na poslední věci vzpo-
 minali,
 Abychom často sv. svátosti hodně při-
 jímali,
 Abychom blízkých příležitostí k hříchu
 se varovali,
 Abychom ani jediného dne života svého
 modlitby neopominuli,
 Abychom zvláště v pokušení se modlili,
 Abychom nepřátelům odpustili a všem
 lidem dobrého přáli,
 Abychom pokání den ode dne neodklá-
 dali,
 Abychom horlivě na vyplnění zlých na-
 vyklostí pracovali,
 Abychom v milosti Boží a v přátelství
 Božím žili a umřeli,
 Ve všech potřebách duše i těla,
 V nemoci a bolestech,
 V chudobě a nouzi,
 V pronásledování a opuštěnosti,
 V souženích a strastech,
 V dobách války a nakažlivých nemocí,
 V pokušeních ďábelských,
 V pokušení zlého světa,
 V boji proti zlým náklonnostem,
 V pokušení proti svaté čistotě,

o Maria, pomoz nám!

V každém nebezpečství hříchu,
 Až na konec vezdejšího života dospě-
 jeme,
 Až na smrtelném loži sténati budeme,
 Až nás vzpomínka na blížící se smrt
 bázní a strachem naplňovati bude,
 Až nás v hodině vše rozhodující, zli du-
 chové k zoufalství pokoušeti budou,
 Až nám kněz Páně poslední rozhřešení
 a poslední požehnání udělovati bude,
 Až příbuzní a přátelé u lože našeho státi
 a s pláčem za nás modliti se budou,
 Až zrak náš uhasne a srdce přestane
 tlouci,
 Až duši svou do rukou Stvořitele ode-
 vzdávati budeme,
 Až ubohá duše naše před božským
 Soudcem se objeví,
 Až rozsudek věčný nad námi vynesen
 bude,
 Až v plamenech očišťovacích trpěti a po-
 patření na Boha toužiti budeme,
 Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
 odpust nám, Pane!

ó Maria, pomoz námi!

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
uslyš nás, Pane!

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! — Kriste, vyslyš nás!

K. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko!

L. Abychom hodni učinění byli zaslíbení
Kristových.

Modleme se.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi Rodičku svou, Marii Pannu, jejíž památný obraz uctíváme, nám dal za matku, vždy k pomoci ochotnou; popřej nám, prosíme: abychom její mateřské pomoci stále si vyprošujeme, ovoce vykoupení tvého ustavičně zakoušeli. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Imprimi potest. Pragae 15. Jan. 1932, P. Haderka C. Ss. R. Prov. Imprimatur Nr. 2564g. Olomucli 6. Febr. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Ctitelům Matky
ustav. pomoci
doporučujeme :

SPIS

MATKA USTAVIČNÉ POMOCI.

čtvrté nově zpracované vydání
Cena 5 Kč váz.

Barevné obrazy M.U.P.

velký (v rozměrech ori-
ginálu 50 x 40) **20 Kč**
prostřední . **10 Kč**
malý . . . **7 Kč**

**Objednejte v klášteře
Redemptoristů v Praze III.-192
nebo v M. Ostravě, (st. kostel)**

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 129. Ročník VI. Čís. 9. Vyšlo 26.-IV. 1932.

Štěpán Goldschmid:

Matka opuštěných dětí.

Matka opuštěných dětí,

Ctihodná M. Marie Mazzarelová, první generální představená Sester Panny Marie, pomocnice křesťanů, založených blahoslaveným Donem Boskem.*)

(V nejhlubší uctivosti věnováno sv. Otcí Piu XI.)

Kdo nezná apoštolát blah. Dona Boska mezi opuštěnou mládeží? (srv. č. 72 „Životem“.) Don Bosko zprvu se domníval, že se má omeziti jen na mužskou mládež. Bůh však ve svém nekonečném milosrdenství usoudil poslati anděla též ženskému pokolení prostřednictvím svého apoštola, aby nesčetné dívky uchránil před zkázou a do nebe uvedl pod záštitou Panny panen. Z boží milosti byl mu, jak často v jeho životě se stávalo, poslán sen. Viděl se obkličena velkým zástupem dívek různého věku. Všechny vztahovaly k němu ruce s prosbou, aby je zachránil a byl jim vůdcem, jelikož postrádají všelikého vedení a ochrany. Bosko se zdráhal jim vyhověti, leč dívky nenechaly jej uniknouti ze svého kruhu. Pojednou u nich spatřil dobrou pastýřku, svou Paní, Pannu Marii, která s mírnou výčitkou podotkla: „Nejsou to též moje děti?“ Tu teprve uposlechl blahoslavený Bosko a rozhodl se rozšířiti své dílo též pro dívky.

*) Zpracováno podle německé brožury Klary Commerové, Mutter Maria Mazzarello, Salesianerverlag, München.

A Bůh poslal mu pokornou, milující, nezištnou duši, která vykvetši v úkrytu brzy, měla jako ohnivá růže šířiti vůni svých ctností a státi se základním kamenem této nové jeho stavby.

I. V rodném domě.

Radostné dětství.

Maria Domenika Mazzarelová narodila se v pahorkovité krajině Monferrato v malé osadě Mazzarelli jako nejstarší ze sedmi dětí zbožných prostých venkovanů, kteří za svou první povinnost považovali, aby své děti vychovali přísně v katolické víře a jim lásku k božím příkázáním hluboce vštípili do mladých srdcí. Otec Giuseppe (vyslov: džuzepe) byl muž vážné, klidné povahy, který svou víru projevoval též činem a své děti vychovával hlavně svým příkladem. Jemu děkuje Marie za mužnou pevnost své povahy, kdežto od matky zdělila ohnivou živost a pohotový vtipný způsob mluvení. Též matka byla dobrou křesťankou a nepustila své dcery s očí. Záhy brala malou Marii sebou do kostela vzdáleného jednu hodinu, aby v neděli slyšela mši svatou i kázání. Trpělivě poslouchati slovo boží působilo však živému dítěti nemalé obtíže. Raději by se bývalo se svými sestřenicemi prohánělo v polích. Matka byla však neúprosnou. Na zpáteční cestě vypyávala

se dítěte na nauky, které slyšelo, opakuje je tak často, až byly maličké, která měla výbornou paměť, vštípeny. I během týdne brala svou dcerušku s sebou na mši svatou, již časně ráno sloužil pro venkovany horlivý a svatý kněz Don Pestarino. Nemohla-li někdy matka jíti pro naléhavou domácí práci, svěřila malou Marii své neteři Domenice. Blízko osady byla malá kaple Panny Marie pod jménem „pomocnice křesťanů“. Zde o nedělich večer shromažďovaly se tři rodiny Mazzarello, aby se společně modlily růženec.

Počátek zbožnosti:

Před sto lety většina lidí na italském venkově neuměla čísti a psáti; znalost katechismu stačila jejich zbožné prostotě. Ani Marie v mládí školy nenavštěvovala, neboť tehdy se to považovalo za zbytečné pro venkovské dívky. Čísti sice uměla, ale psáti se naučila teprve jako řeholnice. Velmi dobře a rychle však počítala z paměti.

Na katechismus byla posílána pravidelně se svou mladší sestrou Felicitou a ukázala se při vyučování tak učelivou a rozumnou, že při všech zkouškách dobyla vítězství i nad hochy. To jí způsobilo nemalou radost, neboť byla velmi ctižádostivá. Tato ctižádost přetvořila se však později v silnou a vytrvalou vůli a dala jí sílu zvítěziti nad sebou a řídití jiné. Ve své pokoře vzpomínala si jako

představená na tato malá vítězství, která jí vždy vynesla odměnu se strany učitele, nazývají je jen úspěchy samolásky. Byla též jiným dětem dávana za příklad slovy: „Hled'te, jak dobře Marie všechno ví, ač má do školy tak daleko, kdežto vy v místě jste se ne naučily ničemu.“

Jakmile malá Marie dospěla k užívání rozumu, brávala ji matka o svátcích mariánských po pečlivé přípravě k svaté zpovědi: Matka Mazzarelová jako představená svěřila se jedné sestře, jaké přemáhání jí v dětství stálo zpovídání, jelikož od přirozenosti byla velmi ostýchavá a nepřipustná.

Bohužel nedochovala se nám nižádná vzpomínka na její první svaté přijímání, k němuž přistoupila kol jedenáctého roku svého věku. Avšak pokrok ve ctnosti, který od této doby činila, ukazuje, že její příprava musela býti dobrá a že se vši věrností odpovídala milosti Páně.

Záhy spatřujeme Marii jako strážkyni svých malých sourozenců a později jako zdatnou pomocnici a oporu svého otce ve vinici. Otec Giuseppe byl nucen najímati dělníky a jest obdivuhodná opatrnost, se kterou uprostřed těch mužů se snažil zachovati nedotčenou nevinnost svých dcer. Často později říkala matka Mazzarelová: „Jakými díky jsem zavázána svému otci, který čistotou svých slov i zvyků podoboval se světcí.“ Marie byla

žase strážným andělem svým sourozencům; předcházejíc je vždy dobrým příkladem ve slovech i skutcích. Nikdy malé netrestala sama, nýbrž vždy přenechávala vykonání tělesného trestu matce.

Don Pestarino.

Největší vliv na Mariin ctnostný život a duševní vývoj měl její zpovědník, výše uvedený Don Pestarino, přítel Don Boskův. Tento horlivý kněz zůstal v Mornese, kde měl obročí, přesto, že byly mu učiněny lepší nabídky. Jemu nutno přičísti k zásluze, že přetvořil svoji farnost na osadu vzornou. Trpělivostí a dobrotou podařilo se mu zavésti časté svaté přijímání; tehdáž se lidé většinou omezovali jen na velikonoční přijímání. Jinochy shromažďoval ve svém domě, pro muže zavedl spolek svatého Vincence a děti nechal záhy a často přistupovati ke stolu Páně. Také dosáhl toho, že se brzy všichni jeho osadníci počali shromažďovati každého večera v kostele k modlitbě svatého růžence a ke krátké duchovní četbě. Tento rozumný a zbožný kněz také záhy poznal, jaký poklad mu Bůh svěřil v čisté duši Mariině. Nejprve dovolil jí týdenní, brzy však každodenní přijímání. To bylo dávno před dekretem Pia X. o častém a denním sv. přijímání.

Ač měla Marie vlastnosti, které jsou základem výborného charakteru, přece bylo jí

bojovati i s náklonnostmi vadnými. Dobrý rozum, bystré chápání a jistý úsudek, jež měla po otci, vyvolal nebezpečí, že vlastní úsudek bude stavěti nad úsudek jiných a že svéhlavě bude trvati na svém úsudku. Musela jí tedy býti vštěpována pokora a povolnost. I útlocitnost a něžné srdce zdělila po otci, kterýž pro své děti měl cit mateřský. Odtud povstalo pro ni nebezpečí, že promarní tvorbám svou lásku, kdežto měla náležitě jenom Bohu. Bylo nutno krotiti i přílišnou citlivost, aby nezavládla u ní samoláska.

Don Pestarino žádal na ni úplné odevzdání vůle k dobrému. Aby jí cvičil v úmrtvování, nedovolil jí nikdy občerstvení mimo pravidelné jídlo. Velmi přísně také potíral její ohnivou povahu. Musila se přemáhati, aby krotila svou netrpělivost, zvláště při práci. I přirozená ješitnost, pěkně se šatiti, kteroužto má každá mladá dívka, byla utlumena v zárodku. Don Pestarino chtěl, aby byla oblečena čistě, počestně a jednoduše, netrpěl však modních šatů, ani zbytečných ozdob na šatě. Když jí otec kdysi koupil lakové střevíce, nařídil jí přísný vůdce duši, aby je natřela lojem, aby ztratily lesk. Maria poslechla ho ihned, jako ve všem.

Dcery Neposkvrněné Panny.

Marii bylo asi devatenáct let, když Don Pestarino v městečku Mornese, kam se po-

zději přestěhovala celá rodina Mazzarellová, založil pro nejzbožnější dívky, které neměly v úmyslu měnití svůj svobodný stav, spolek Dcer neposkvrněné P. Marie. Stalo se to 8. prosince 1855. I Marie byla přijata a strávila ve spolku tomto šestnáct nejkrásnějších let svého života a v něm položila základy své pozdější svatosti.

Její družky z oné doby vypravují o ní, že brzy horlivostí a zbožností předčila nad ostatní. Měla velkou tělesnou sílu a pracovitostí překonávala všechny. Žádný dělník nechtěl s ní pracovat. Tuto rychlost i přesnost při práci podržela později i v klášteře, i jako generální představená a sestry ujišťovaly, že při praní pracovala za tři, a že nikdo se jí nevyrovnal. Nikdy nebyla bez zaměstnání. Přestávky používala k četbě neb k modlitbě, uchylujíc se stranou a pozdvihujíc oči ke vzdálenému kostelu. Velkou lásku měla k svátostnému Ježíši. Stále a stále pozdravovala Ježíše ve velcebné Svátosti. Nemohouc pro vzdálenost večer jíti na požehnání, klekávala si k oknu, odkud bylo viděti kostel, a modlila se růženec. Brzy celá rodina následovala jejího příkladu.

Když večer po práci přišla domů, odebrala se hned do kuchyně, čistila místnosti a dělala tam pořádek neb vyučovala své sourozence v náboženství (katechismu). I když ostatní již spali, modlila

se neb četla, až jí matka poručila ulehnutí. Aby se však ráno brzy probudila a mohla jíti na mši svatou, spávala často oblečena na zemi. Byla obyčejně v kostele dávno před začátkem mše svaté. Ba stalo se, že modlic se před kostelem čekala, až byl otevřen. Nejkratší cesta do kostela byla strmá, kamenitá stezka, která trvala půl hodiny, kdežto cesta po silnici trvala hodinu. V zimě, když přšelo, mrzlo neb sněžilo, byla cesta často neschůdná a nebezpečná. Často musel jí zpovědník poručiti, aby si usušila své promoklé šaty u přítelkyně, než se vrátila domů. Někdy vzala s sebou svazek větví révových a zapálila i před kostelem, aby si usušila své promoklé šaty. Její matka se obávala, že by Marie onemocněla následkem těchto cest; přece však nechtěla jí zakázati cesty do kostela.

Kdysi spěchala se svou sestrou z domova, aniž se podívala na hodiny. Na silnici potkala muže, jehož se zeptala zmužilá dívka, kolik je hodin. Ten udiveně se ptal, kam jdou ve dvě hodiny ráno. „Do kostela“, odvětila Marie, „dobře, že je tak časně, pak máme tím více času na modlení“. A již byla pryč. — V těchto letech učinila slib panenství, aniž se zeptala zpovědníka. Teprve, když jí řekly jiné dívky, že Don Pestarino dovolil jim to jen na určitou dobu, divila se tomu, neboť byla to Bohu hned slíbila věčně. Chtěla jemu náležeti cele a jedině.

II. V klášteře.

Sestry P. Marie Pomocnice křesťanů.

R. 1862 poznal Don Pestarino blahoslaveného Boska a byl jeho dílem tak nadšen, že mu chtěl věnovati své jmění a své síly. Světec přijal s radostí jeho velkodušnou nabídku, prosil ho však, aby dále působil ve svém rodišti. Později svěřil mu v Mornese zvláštní úkol. Don Bosko poznal totiž při svých návštěvách kvetoucí spolek „Dcer Neposkvrněného Početi“ a osvícen od Boha, prosil ředitele spolku Pestarina, aby mu pomohl ono sdružení panen přetvořiti na řeholní společnost, která by podporovala a doplňovala činnost Salesiánů.

Myšlenkou, založiti ženskou řeholi salesiánskou, která by se ujala zanedbané ženské mládeže, zabýval se blahoslavený Bosko již delší dobu. Začátkem května 1870 svolal kapitulu Salesiánské společnosti. Po vzývání Ducha sv. radil se s ní o svých záměrech. Jednomyslně bylo usneseno, že práce a činnost podniknutá ve prospěch hochů, má se rozšířiti i na mládež ženskou.

Hlavní rysy pravidel nové Kongregace načrtnul Boskovi sám papež Pius IX. v červnu r. 1871. Dne 5. srpna 1872 dožil se blahoslavenec konečně radostné chvíle, že mohl v přítomnosti biskupa akvijského podati členkám

nové společnosti řeholní roucho a pravidla. Mezi prvními byla i Maria Mazzarello.

Rychle rozšířila se po dalekém okolí pověst o novém klášteře v Mornese, kde Sestry plny nadšení pomáhaly při apoštolském díle blah. Boska a s různých stran přicházela pozvání, aby i mezi nimi se usadily.

První filiální dům Sester byl založen v Borgu San Martino, kde čtyři sestry převzaly péči o domácnost tamního salesiánského ústavu. Zahájily tam též první nedělní oratoř (útulek) pro dívky a vyučovaly náboženství.

Tyto blahoslaveným Boskem zavedené nedělní a sváteční oratoře záleží v následujícím:

Sestry shromažďují dívky o nedělích a svátcích v místnosti nebo venku, aby s nimi si hrály, besedovaly, četly nebo se modlily. Program tvoří společné procházky, v létě poutě, zpěvy nebo divadelní představení a jiná vyrazení. Řeholnice tím docilují toho, že dívky tráví svou volnou dobu v nevinné radosti, svěřují se svým mateřským přítelkyním a zůstávají uchráněny nevěreckého a špatného světa.

Odtud si nesou potřebnou posilu i pro nastávající týden, aby se neuchýlily od příkázání božích.

Konečně založily sestry Panny Marie v Borgu ještě školu pro venkovské děti.

Druhý ústav byl založen po roce v Bordighere, položené v nejkrásnější části Rivier. Na blízku měli bludaři valdenští velkou školu, kde zdarma vyučovali hochy i dívky a chudým zdarma poskytovali oděv i stravu. Salesiáni byli z počátku od sektářů, kteří nešetřili lží, pronásledováni. Rozšířili o nich po kraji pomluvu, že přišli novotáři, aby sváděli děti a kazili jejich mravy. — Tak sklízeli zprvu jen posměch, brzy se však smýšlení lidu změnilo. Zakrátko tam měli salesiáni vystavěný kostel, farní budovu i vychovatelnu pro dívky.

Blízko mateřince salesiánů stál též zlo-pověstný dům, který stal se pastí mnohým nezkušeným dívkám. Proto blahoslavený Bosko dům tento zakoupil pro Sestry, aby tam pečovaly o prádlo Salesiánů a jejich chovanců a o kuchyň. Sestry shromažďovaly v něm brzy sta dívek z ulice, aby je v nedělní oratoři nadchly pro dobré a vedly k Bohu.

V čele Sester.

Když nová řeholní družina se poněkud upevnila, svolal Don Bosko členky její a dal jim první generální představenou. Volba padla na S. Marii Mazzarellovou, která spravovala potom svoji řeholi sedm let s apoštolskou horlivostí a s přehojným zdarem až do své smrti.

Brzy založeny byly čtyři další domy salesiánských Sester.

První byl v Sestri di Levante, jižně od Janova, kde Sestry zřídily ozdravovnu pro děti. Mořské lázně a posilující vzduch učinily ji hledaným místem pro děti slabé i pozdravující se po delší nemoci. — Nebylo ovšem lehkou prací přivést k pořádku děti většinou zvyklé nečinnosti; sestrám se to však brzy podařilo. Ano, dosáhly vlivu i na hochy jakéhosi ústavu na blízku ležícího. Mnozí z nich totiž přicházeli a naslouchali u zahradní zdi, když řeholnice dávaly dívkám napomenutí. Jeden z těch hochů stal se později horlivým salesiánským knězem.

Dále založen dům v Bielle, kde biskup odevzdal Sestrám péči o domácí hospodářství v semináři. Když matka Mazzarelová při návštěvě upozorovala, že Sestrám v tomto domě ničeho neschází, ihned je napomenula, aby nezapomínaly na svatou chudobu a aby se cvičily v úmrtvování.

Biskup, jemuž se matka Mazzarelová tehda představila, byl k ní naplněn velkou úctou, zvláště velebil její pokoru a prostotu a napomínal Sestry, by jí následovaly a staly se jako ona, svatými. Také se jí mezi jiným tázal, kolik má nyní dcer, tu odpověděla s obvyklou skromností: „O, Monsignore, mám nyní mnoho sester!“

Rozkvět družiny.

Sester v klášteře P. Marie Pomocné opravdu přibývalo. Družina kvetla. Při obláček čekatelek, která se konávala v Mornese, míval řeč nezapomenutelný don Rua, pozdější nástupce blah. dona Boska. Jednou pronesl v řeči pozoruhodná slova: „Nestačí říci, chci vstoupiti do kláštera, abych svou duši spasila, nýbrž třeba říci, přišla jsem, abych se stala světící.“

Příležitost, ukázati tuto hrdinnou odhodlanost obyčejně brzy se naskytla. Dům v Mornese nebyl veliký a po obláčkách musilo vždy několik Sester chopiti se poutnické hole, což jim bývalo velmi těžké, protože všechny lpěly na svém materiálu, zvláště však na své duchovní matce. Matka Mazzarellová to věděla a snažila se ulehčiti Sestrám loučení vším způsobem. Dovedla to výborně. Jednou sedm Sester mělo býti posláno do Allassia. Za ředitelku byla vyhlédnuta Sestra Panottová, kterou poutala k představené zvláštní přichylnost. Moudrá matka věděla si však rady. Když si jednoho večera v rekreaci hrály na schovávanou, řekla sestře: „Pojď se mnou, schovejme se spolu.“ V úkrytu se jí tázala: „Chceš mně prokázati velkou službu?“ „Velmi ráda, nejmilejší matko“, odvětila Sestra. „Bude ti to však trochu za těžko,“ pokračovala M. Mazzarellová s úsmě-

ven, „chci tě poslati za ředitelku do Allasia — ale hrajme nyní dále — dodala rychle — a bud' me hodně veselými!“

Tímto láskyplným a žertovným způsobem dávala vždy své rozkazy. Je vůbec obyčejem v salesiánských domech, že představený nikdy nerozkazuje, nýbrž prosí.

Mnohé ze svých dcer již viděla matka Mazzarelová odcházeti do ciziny, čtyři z nich toho roku doprovázela její modlitba do věčné vlasti. Mladá, nevinná Sestra Antonie Celliniová, jejíž bratr byl salesiánským misionářem v Americe, zemřela za nejvroucnějších úkonů lásky k Bohu, zdánlivě za ekstase (vytržení). Druhá byla Marie Grossová, která od svého mládí žila u matky Mazzarelové. Když ještě malá byla tázána, čím chce se státi, odpověděla plná prostoty: „Chci zcela náležeti Bohu s matkou Mazzarelovou.“ Její poslední slova byla: „Bud' vůle Tvá!“

Zásady výchovatelské.

Dům v Allasiu bylo již třetí založení onoho roku 1876, čtvrtý klášter utvořen brzy po něm v Lu Monferratě. Četné další ústavy v Itálii, ve Francii i v Jižní Americe byly založeny v následujících letech až do roku 1879. V Nizze, Mouferratu byl zatím počet chovaneček stoupl na šedesát a matka Mazzarelová zavedla s velkou radostí spolek mariánských dětí. Její láska k dětem rostla až

do její smrti, všechny nazývala své dcerušky a měla pro každou zvláštní zájem. Dlela-li na cestách, žádala po svém návratu zvědět přesnou zprávu o jejich chování za dobu své nepřítomnosti. Prála si, jako i blahoslavený don Bosko, aby k napomenutím byl připojen vždy nadpřirozený důvod. Útěk před hříchem měl se zakládati na lásce k Bohu a k svaté Panně. Zvláštní váhu kladla při výchově dívek na boj proti ješitnosti. „Mějte na mysli,“ pravila Sestrám, „že nikdy nebude vládnouti pravá zbožnost v duši takové dívky, která projevuje ješitnost v chování neb v oděvu. Jedna z jejich neteří, která byla u ní na vychování, chtěla kdysi obléci jinou zástěru, aby se objevila v hovorně. Matka Mazzarellová jí to zakázala slovy: „Myslíš, že jsi něco lepšího než ostatní, že jsi neteří generální představené? Nevíš, že jsme chudí lidé?“

Při výchově dovedla sdružení pevnost s tichostí a dobrotou; proto byla její slova provázena velkým úspěchem a její osoba předmětem nejněžnější lásky dětí. Chovanky jí ctily a milovaly jako matku. Ale, ač byla nazývána matkou, měla charakter, jako muž. Nenajdeme na ní nic zženštilého. Jak ve zbožnosti, tak ve všech jejích činech vládl rozum, ač měla citlivé srdce. A ač činila vše, aby Sestrám i chovankám ušetřila každou bolest a ulehčila jim kříž, vychovávala přece duše silné a ochotné trpěti.

Především žádala dobrý příklad. Svou zásadu v této věci vyjadřovala slovy: „Nejkrásnější misie jest dobrý příklad. Uvažte, že budete působiti mnohem více mlčelivým jednáním než prázdným kázáním.“ Jako sama chodila cestou lásky k Bohu a utíkala před hříchem, poněvadž byl příčinou hořkého utrpení a smrti Ježíše Krista, tak si též přála, vštípití tuto pohnutku jiným. Její zamilovanou pobožností byla křížová cesta a velká byla její radost, když r. 1880 dostala ji darem pro svůj kostel. Význačný jest způsob jakým vysvětlovala svým dcerám spojení s Ukřižovaným, jehož se měly dopracovati. Ukázala jim krucifix, který nosí profesky na prsou, se slovy: „Zde jest Ježíš,“ a obračejíc ho: „Tu jsme my.“

Neštovice.

Přišel rok 1880 s těžkými zkouškami. První z nich byla epidemie neštovic, která si v samotné Nizze-Monferratě vyžádala 300 obětí. Matka Mazzarelová skládala celou svou důvěru v P. Marii, pomocnici křesťanů a nezklamala se. Ač byly nemocí zasaženy dvě Sestry a tři chovanky, nezemřela žádná. Jedna čekatelka byla dle mínění lékařů ztracena; ale matka Mazzarelová ujišťovala, že nezemře. Vskutku se uzdravila a žila ještě roku 1912. Táž Sestra byla před svou oblačkou napadena prudkými pokušeními a touhou vrátiti se domů. Se slzami v očích prosila

představenou, aby jí dala cestovné. Matka Mazzarelová ji ujistila, že tato pouha po domově je lest zlého nepřítele a že jí Matka boží chce míti mezi svými dcerami. Tichost a laskavost svaté představené učinily hluboký dojem na ztrápenou duši; její truchlivost zmizela a ona se stala šťastnou řeholnicí.

Na cestách.

Přes své velmi otřesené zdraví navštěvovala dle příkladu blahoslaveného Dona Boska jednotlivé stanice. Na těchto cestách, zvláště zářily její velké ctnosti a staly se všem Sestrám zářivým vzorem. Pokud bylo možno, zůstala věrna řeholi i za jízdy na železnici a na jejím obličeji spočívala vždy vážná sebranost. — Ve zvláště chudém domě přenocovala na židli: v jiném nepřijala žádné občerstvení, ač bylo nesmírné horko, nýbrž darovala svou limonádu jiné. Jinde zas pro-rokovala sedmileté dívce, která jí odevzdala kytici, že po patnácti letech bude nositi řeholní šat. Předpověď splnila se doslova.

III. Vnitřní život.

Kromě velkého ochránce svatého Josefa a vynikajícího vzoru tichosti svatého Františka Saleského doporučil blahoslavený Don Bosko nové řeholi, jakožto učitelku vnitřního života i modlitby také svatou matku Terezií.

V životě matky Mazzarellové možno viděti podobnost s duchem velké svaté reformátorky. Jako svatá Terezie uprostřed svých nesčetných cest i podniků, zachovávala nejvroucnější spojení s Bohem, tak i u matky Mazzarellové nacházíme život rozjímavý spojený s neúnavnou činností. Byla duší nové společnosti, neúnavnou ve službě Sester a současně pečlivě se snažila, aby zachovala ducha pokory, poslušnosti umrtvování a lásky. Stále a stále slyšíme její napomínání zachovati chudobu i když se poměry lépe utváří, neuchylovati se pranic od řehole, kterou jim předepsal Don Bosko. Ve všech jejích dopisech i promluvách nacházíme bezmeznou úctu k blahoslavenému Donu Boskovi a největší věrnost k jeho radám. „Tak to chce Don Bosko,“ slyšíme ji mluviti a „vůle Dona Boska je pro nás vůle Boží“. Tím odrazila každou námitku a udržela své domy v původním duchu.

*

První Sestry byly prosté venkovské zbožné dívky. Ponenáhlu blahoslavený Don Bosko posílal vzdělanější a lépe vyučené kandidátky. Lehce byl by mohl při té rozdílnosti povstati druh stranicosti, vynikání a skrytá pýcha mladších. Matka Mazzarellová dovedla šťastně obeplouti toto úskali nejnebezpečnější klášternímu životu. Při práci netrpěla žádnou přednost a žádnou výjimku. Každá sestra, i když vyučovala, musela se naučiti prostým

domácím pracím a je konati. Ona, jako představená, dávala v tom sama nejlepší příklad. Často stála v prádelně u necek již ve dvě hodiny v noci a nikdy se nevymykala z pokorných povinností v kuchyni. Tím zajistila mir v klášteře, jak chtěl blahoslavený Bosko.

Obdivuhodná byla její pokora, které časem stále rostla. Ukazovala se pokornou nejen vůči představeným, ale považovala se za nejnezpůsobilejší v celém domě. Sestře Petronille kdysi řekla: „Bud' me rády a vděčny za to, že nás nevyženou z domu.“ Často šla k čekatelkám, aby si dala poradit při té či oné práci. Své dopisy buď dala psát sestrami, neb napsala-li je sama, dala je opravit. Ba mnoho sester ujišťuje, že klečíc před nimi vyznala: „Já jsem nejmenší a nejnehodnější v klášteře a nezasluhuji, abych byla zde. Modlete se za mne!“ To učinila s velkou upřímností a prostotou.

Nemenší byla její poslušnost. Jednohlasně všichni dosvědčují, že by raději ztratila život, než pochybila proti poslušnosti a v tomto duchu vychovávala také své dcery. Již od dětství cvičila se v této úplné poslušnosti a jako řeholnice byla takřka nástrojem blahoslaveného zakladatele, který mohl žádat její služby, kde a jak chtěl. Vnikla tak do ducha Boskova, že odložila takřka vlastní já a žila jen v jeho smyslu. Byl pro ni viditel-

ným zástupcem božím, ale nejen Bosko sám, nýbrž i každý kněz, jenž jeho jménem k ní mluvil.

Její láska k Bohu byla od mládí hořící lampou ve svatyni. Její pobožnost k nejsvětější Svátosti a k svaté Panně neznala mezí. Často mezi dnem spěchala na několik minut k svatostánku, aby si přinesla novou sílu pro svou neúnavnou činnost a při práci dlel její duch rád u osamělého Spasitele. Matka Boží byla též její nebeskou mateří a jako dítě dívala u jejích nohou, zpívala jí chvalozpěvy a odkazovala každého s jeho záležitostmi na velkou, mocnou přímělkyni, pomocnici křesťanů.

*

Z lásky k Bohu prýštila u ní oddaná láska k bližnímu. Svým sestrám byla více matkou než představenou, snížila se ke každé čekatelce, aby jí dodala srdce, potěšila ji v její bojích a poradila jí v pochybnostech. Děti milovala se zvláštní něžností a nacházíme ji často v kruhu chovaneček, pro které bylo zvláštní slavností, když si matka Mazzarellová v rekreaci s nimi hrála. Jedna z jejích sester vypravuje, že jako dítě s údivem viděla, jak starší chovanky nosily v triumfu představenou ve svém středu. Jiná uvádí: „Mohu v pravdě říci, že mne velká laskavost i láska matky Mazzarellové poutala k Mor-

nese. Svou tichostí a mateřskou láskou napravovala mou pyšnou, svéhlavou povahu. Všechny byly zajedno v tom: „Svěřme své těžkosti matce, neboť její jediné slovo přivede v duši klid a mír.“

Musela-li pokárati, byla něžná napomenutí dána s tak pokornou dobrotou, že nejen jim zmizel hrot, nýbrž i její výčitky byly pocíťovány jako dobrodini a neztídka hledány. Večer měla k ní volný přístup každá sestra, aby své srdce vylila a pro každou měla mateřské slůvko a povzbuzení pro příští den. Ač nebyla školenou řečnicí, měla přece dle vzoru Boskova každý večer krátkou promluvu, která nejvíc působila svou prostou srdečností.

*

Veliká byla její touha po dokonalosti. Často povzbuzovala sestry k dokonalosti a opakovala: „Bud'te zmužilé, mé sestry; pracujeme pro Pána, který nám slíbil stonásobnou odplatu. -- Pamatujme, že se máme státi světicemi, velkými světicemi.“ Nešetřila námah, aby dospěla k dokonalosti sama i její dcery. Každá nedokonalost, kterou pozorovala, ji bolela. Nekárala však nikdy nadarmo, ježto sama dávala nejlepší příklad. Často se tázala i čekatelek, zdaž pochybila v té neb oné věci, poněvadž, jak dodávala, nepřála si jíti ani do očiště. Tento stálý strach před očistou vyvěral z čisté lůsky k Bohu. Nic jí nemělo

zdržovati, aby k němu nepřišla. Přesto netrpěla, aby spáchaná chyba byla někomu příčinou malomyslnosti. Říkávala: „Spácháte-li chybu, neztrácejte tím času a nebuďte kleslého ducha — litujte ji, vyznejte ji, ale potom již na ni nemyslete.“ Její snahou bylo, aby při všem jednání měla čistý úmysl nejen ona, nýbrž i všechny, kdo podléhaly jejímu vlivu. „Vše pro Ježíše,“ bylo jejím heslem a stále napomínala: „Čiňme vše pro čest Boží a pro blaho nesmrtelných duší a očekávejme odplatu jedině od Boha!“

Neúnavná byla její péče o nemocné. Ve všech viděla obraz trpícího Spasitele. V tomto smyslu napomínala malomyslné, aby své utrpení spojily s utrpením Ukřižovaného a tím je učinily plodnými pro věčnost. Měla zamilovaný výrok: „Bud' statečná. Přejde doba, kdy tě bude kříž velmi tlačiti, pak jej přiviň pevně k srdci a slib věrnost.“ Její mateřské srdce nemohlo snést, aby slabé trpěly nedostatkem potravy, jak se v prvních dobách někdy stávalo. Se slzami v očích shromáždila kdysi sestry, aby jim sdělila, že není v domě chleba. Ale jak byla potěšena při odpovědi svých zbožných dcer: „Tak jděme ke stolu dle příkladu svaté Terezie v důvěře v Boží Prozřetelnost.“ Její něžná ohleduplnost šla tak daleko, že velmi slabé sestře, která nemohla pro hlad usnouti, poslala před půlnocí

ošetřovatelkou nemocných šálek mléka s chlebem. Pro sebe nechtěla však výjimky a jsouc jednou nucena ležeti, odnesla svou postel do jizby nemocných, aby o všechnu námahu se sdílela se svými sestrami.

Jak vynalézavou byla, když chtěla pomáhati jiným, seznáváme z tohoto příkladu: Na delší procházce, jak ji Sestry Panny malou dívku, která byla velmi chatrně odě- Marie s chovankami často konávají, potkaly na. Matka Mazzarelová obrátila se na sestry s otázkou: „Která z vás má nejlepší spodní sukně?“ Sestře, která se hlásila, velela je svléci a bez otálení se posadila na louce na trávu a přistříhla z nich dětské šaty. Nůžky, nitě a jehlu, nosila vždy u sebe. Pak rozdala kusy sestrám k šití a po krátkém odpočinku šat hotov. Šťastné děvčátko bylo jim obdarováno a krom toho dostalo ještě zbylou látku na zpláty pro svou matku a několik housek pro své malé sourozence. — Jindy klopýtla sestra při vystupování na horu Tobio a zůstala viseti mezi trnitým houštím. Sotva to zpozorovala matka Mazzarelová, sestoupila, aby zachránila ubohou. Vyprostitvši sestru s velkou námahou vystoupila s ní zase na výšinu. Obzvláštní lásku prokazovala chudým. Od jejího domu, kde sestry samy trpěly nedostatkem, neodešel žádný prosebník neobdarován. Často se stalo, že matka Mazzarelová dala žebrákovi svůj vlastní oběd a spo-

kojila se pak sama v kuchyni kusem chleba. Milovala chudé, poněvadž jsou údy Ježíše Krista.

*

Aby následovala chudého Krista, zachovávala M. Mazzarelová sama chudobu v nejprísnějším slova smyslu. Vždy volila pro sebe horší a často byly její šaty tak ošumělé, až jí sestry vyčítaly, že se nesluší na představenou objevití se v nich v hovorně. „Právě proto,“ odpovídala, „musím dávatí dobrý příklad i v chudobě“. Mohli bychom uvéstí ještě mnoho příkladů, jak byla odloučena od věcí pozemských. Sestře, již přicházelo za těžko odejítí z mateřince, darovala své hodinky; jiné svůj plášť; třetí odstupuje dokonce svou postel a ztráví noc na židli.

Její cela byla co nejchudobnějši. Měla zde dvě postele, jednu pro sebe a jednu pro spolusestru, která se často střídala, aby nevznikla žárlivost; stůl, židle a staré umývadlo tvořily ostatní nábytek. Při prudkých bolestech hlavy, jimiž trpívala, užívala za podušku nízké podnožky, kterou ovinula šátky. Když jí říkaly, že je pro ni tvrdá, odpovídala sestrám, že je pro řeholnici ještě příliš měkká.

Jako jídlo a šaty volila si nejprostší, tak hledávala i nejtěžší a nejvíc pokořující práci, aby brimě sestrám ulehčovala a sebe umrtvovala. Umrtvování stalo se její druhou při-

rozeností. Stále držela své smysly na úzdě, obzvláště oči a jazyk. Tím čistota její duše dospěla vysokého stupně a ona se podobala více andělu než člověku. Žádala však i od svých dcer nejen na ulici a ve veřejnosti, ale i v domě největší skromnost a zdrženlivost. Nechtěla se sester ani dotknouti neb se jim přiblížiti. Čistota jejího srdce byla spojena s láskou k Bohu, a ta byla příčinou její nenávisti k hříchu. Chtěla i své dcery uchrániti i nejmenší skvrny. Odpouštěla však každou chybu a povzbuzovala kající sestru, když litovala poklesku a slíbila polepšení. Říkávala: „Nedomýšlejme se, že jsme bez chyb, jen s nimi nesmíme uzavřítí mír.“

Věru si zasloužila, aby r. 1875 směla složiti věčné sliby. Jedenáct sester bylo s ní účastno této milosti.

Smrt.

R. 1881 dostala M. Mazzarelová od blahoslaveného Boska příkaz, aby získala nově misionářky pro Ameriku. Byla právě nemocná a ležela v posteli. Přenechme slova sestře Pacottové: „Matka dala mne zavolatí a pravila mi: „Chtěla bys mi vyplniti nějakou prosbu?“ „Dvě, tři a více, velmi ochotně,“ odpověděla jsem radostně! „Dobře — pokračovala nemocná, — připrav se na cestu do Ameriky k vůli mně. Víš, jaká to bude

pro tebe obět, kterou budeš musít přinést, ale uvaž, kdybys i zde zůstala, musely bychom se rozloučiti před koncem roku.“ — „Proč, milá matko, pravíte, že se nedožijete konce roku?“ — „Poněvadž to vím. Pán ve své dobrotě vyslyšel moji ubohou prosbu. Nabídla jsem svůj život za kongregaci. Přines nyní i ty obět z lásky k Pánu Ježíši a věz, že budeš odměněna.“ V této době byl blahoslavený Bosko v Nizze Monferratu a Sestra Pacottová mu opakovala slova ctih. Matky s prosbou, zdaž jeho modlitba by nemohla v tom co změnit. „Obět jest přijata,“ pravil Don Bosko. „Nemohu za ni nabídnouti svůj život?“ „Je pozdě,“ odvětil Don Bosko.

Matka Mazzarelllová svatě zemřela ve 44 letech dne 14. května 1881. Pohřeb se konal na obecním hřbitově za doprovodu velkého zástupu lidu. Pokorná služebnice boží nechtěla ani ve smrti pro sebe míti nějakou výjimku. Krom jména a data úmrtí je na hrobě napsáno: „Ó, nejmilejší duše, bdí s nebe nad svými dcerami, které povzbuzuje a utěšuje nejen tvůj příklad za života daný, nýbrž i pouhá vzpomínka na tvou mateřskou péči a to až do dne, kdy boží dobrota — kéž se tak stane — všechny nás shromáždí v nebi.“ Její hrob stal se cílem mnohých poutí jejích duchovních dcer, které se tam doporučují své matce ve všech svých potřebách. — Dne 23. června 1911 byl u biskupa akvijského

záhájěn přípravný proces blahořečení, který byl šťastně ukončen dne 21. června 1914. V procesu se nyní v Římě pokračuje.

Mnohým osobám již se dostalo na přímluvu služebnice boží matky Marie Mazzarellové mimořádných milostí.

IV,

Dokládám ještě několik výroků služebnice boží, které mohou býti každé duši k prospěchu:

1. Neraduj se nikdy nad míru a nermuť se nikdy přespříliš.

2. Čiň vše s milující trpělivostí pro Boha.

3. Bud' me věrni až do smrti a slibme státi se svatými, rychle svatými a velmi svatými.

4. Abychom se staly svatými, musíme býti velmi přísné k sobě a velmi shovívavé k jiným, jinak nedosáhneme toho nikdy.

5. Bud' me šťastny, že jsme řeholicemi. Žádné břímě nemá se nám zdáti těžké neb pokořující, to by nás učinilo nehodnými milostí boží.

6. Jednej tak, aby Ježíš mohl ti každého večera říci: „Dcero má, jsem s tebou spokojen.“

7. Pamatuj vždy na hodinu smrti a táž se: „Co si budu ve smrti přát, abych byla za živa vykonala?“

8. Při všech svých skutcích vždy rozvažuj: — Co mi to prospěje pro věčnost?

9. Uvaž, že věrnost ke Kristu učiní tě šťastnou na věčnosti.

10. Když jste opustily svět, žijte pro Pána; ale nečiňte si malý svět v klášteře.

11. Pravá zbožnost záleží v tom, že konáme své povinnosti v pravý čas, na pravém místě a jedině z lásky k Bohu.

12. Čiňme vše ke cti boží a pro blaho duší a čekejme mzdu jedině od Boha.

13. Když jdeme do kostela, nečiňme to, abychom si odpočinuly, nýbrž abychom s Bohem vyjednávaly o své věčné blaho.

14. Nejkrásnější misie jest dobrý příklad. Lépe jest mlčky jednati, než na prázdno kázati. —

15. Nebud' me nikdy kleslého ducha, vidouce své chyby, nýbrž jděme s důvěrou k Ježíši a Marii. Pokořme se a pak kráčeje neohroženě ku předu!

16. Modleme se bez ustání. Modlitba je zbraň, již máme držeti v ruce; ta hájí nás proti všem nepřítelům a pomáhá nám ve všech našich potřebách.

Sestry Panny Marie, pomocnice křesťanů, založené blahoslaveným Janem Boskem.

Jako blahoslavený Don Bosko pro výchovu mužské mládeže založil salesiány, tak pro výchovu ženské mládeže založil kongregaci Sester Panny Marie, pomocnice křesťanů (r. 1872). Všechny ústavy Dcer Pomocnice křesťanů jsou v neděli a ve svátek teplým útočištěm těm dívkám, které nepocítují ve městě křesťanské lásky. Tu v čistém, svatém ovzduší, v tak zvaných nedělních a svátečních oratorích, scházejí se větší i menší dívky; většinou dělnice. Po vykonání náboženských povinností připravují se ku hře katolických divadelních představení, cvičí se ve zpěvu i v hudbě a pořádají nevinné hry a zábavy na prostranném dvoře. Sestry spravují konvikty (útulny) pro dívky, zaměstnané v továrnách i v kancelářích. V útulně dostávají nejen byt a stravu, ale též katolickou výchovu. — Sestry spravují i dětské opatrovny, vychovávací ústavy, vedou obecné a střední školy, učitelské ústavy, sirotčince, nemocnice, zakládají katolické spolky, ošetřují choré i malomocné. — Ve večerních školách vyučují ručním pracím (šití, vyšívání i pletení), hudbě, kreslení, psaní na stroji a moderním jazykům. — Pracují v misiích ve všech dílech světa. Vyučováním náboženství a výchovou dětí jsou misionářům vzácnými pomocnicemi.

V jejich kongregaci, která má nyní asi 7.000 členek a asi 650 domů po celém světě, je již 30 Slovaček, ale pouze jedna Češka! — Kéž by k nim vstoupilo též mnoho hodných, zbožných, nadaných, zdravých českých dívek od 15 do 25 let věku, aby se pak usadily v Čechách a na Moravě a šířily tu dobročinné dílo blahoslaveného Jana Boska, nezapomínajíce ani na zanedbanou dělnici, ani na chudou dívku žijící ve zkaženém městě. Kéž by také našly mnoho přízně i podpory! Adresa: Velebná matka generální představená Sester Panny Marie, pomocnice křesťanů, Piazza Maria Ausiliatrice, 5, Torino 109. Adresa noviciátu pro Spojené státy Severoamerické a Kanadu jest: Figlie di Maria Ausiliatrice — Orfanotrofio S. Michele — Belmont Avenue — North Haledon (N. J.).

Imprimi potest. Pragae 16. Jan. 1932, P. J. Haderka
Sup. Prov. C. Ss. R. Imprimatur No. 23.066d, Olomucii 23.
Dec. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozků B.

Výbornou a zajímavou čítbu

poskytne Vám „Bollettino salesiano“, jenž vychází v různých řečích. Nyní vychází i česky, jako měsíčník pod názvem

VĚSTNÍK ČESKÉHO SALESIÁNSKÉHO DÍLA

Předvádí názorně celé požehnané působení salesiánské společnosti, obsahuje též cenná sdělení o misích, v nichž jsou činní synové Dona Boska, provolání k podpoře salesiánských děl a zdařilé národopisné články z per věrozvěstů. Pěkně ilustrované sešity dostanete zdarma.

A d r e s a: Salesiánský ústav „Don Bosko“, Fryšták u Holešova
Čís. šekového účtu 106.012 Brno

Zašlete Salesiánům adresy osob, které by pomáhaly vychovávat co nejvíce chudých hochů na salesiánské kněze. Blahoslavený Don Bosko slíbil svým spolupracovníkům a dobrodincům zvláštní pomoc P. Marie, mocné ochránkyně salesiánské rodiny.

ADVENTISTÉ.

I. Vznik a dějiny.

Jméno adventisté pochází z latinského „adventus“, t. j. příchod. Členové této sekty totiž věří, že příchod Pána Ježíše k soudu bude brzy. Touto věrou ještě by se nestali bludaři. Neboť (jak jsme ukázali), už první křesťané očekávali brzký příchod Kristův. A v každé době křesťanství byli takoví lidé. Myšlenka na konec světa mohutněla zvláště tenkrát, když mysli lidské byly pobouřeny velikými událostmi. Tak tomu bylo též před půldruhým stoletím, když revoluce francouzská a války napoleonské působily hlubokým dojmem na mysl lidskou. Myšlenka na konec světa se vzmohla napřed v Evropě, brzy však našla úrodnou půdu v Americe, kam od prohlášení svobody (1776) směřoval silný proud vystěhovalců.

William Miller.

Farmář William Miller je otcem adventistů. Narodil se 15. února 1782 v Pittsfieldu ve státě Massachussetts. Jeho rodiče byli chudí a patřili k sektě baptistů. Ačkoliv hoch byl velice nadaný nemohli ho rodiče pro chudobu dát na studie. Čilý duch Vilémův však neměl pokoje, horlivě si půjčoval knihy a čítával vše, co mu přišlo do rukou. Tím ztratil úplně víru. Avšak jeho duch se nespokojil

planým bezvěrectvím, bádál a zápasil dál. Když mu bylo 24 let, obrátil se a přidružil se k sektě baptistů. V těchto letech nejpilněji studoval bibli. V ní ho nejvíce zajímaly zprávy o konci světa a o příchodu Pána Ježíše Krista. Proto nejhorlivěji čítával proroka Daniele a Zjevení svatého Jana. Jelikož mu k takovému bádání scházelo důkladné vědecké vzdělání, upadl brzy do bludů.

Miller přišel k závěru, že Pán přijde brzy, aby založil tisícileté království. Jako rok příchodu Kristova vypočítal r. 1843. U proroka Daniele totiž je psáno: „Až pomine 2300 dnů v střídání večera a rána, potom bude očistěna svatyně“ (8, 14). Nezaujatý čtenář při tom pomyslí na svatyni Jerusalemskou. Miller však bez důvodů toto proroctví vztahuje na očistění země na konci světa. „Den“ je podle jeho vysvětlení jako rok; a počáteční rok, od kterého se musí počítati, je prý rok 457 před Kr., v kterémžto roce vyšel rozkaz, aby město Jerusaleým bylo obnoveno, a část židů za vedení Ezdrášova se vrátila z babylonského vyhnanství. Od roku 457 před Kristem 2300 roků počítaje, přijdeme k roku 1843 po Kristu.

Od roku 1818 byl Miller nezvratně přesvědčen o správnosti svého výpočtu. Avšak celých 13 let myšlenku svou zatajoval. Poprvé 1831 s ní vystoupil na veřejnost. Neměl nijak v úmyslu postavit se proti své církvi.

Naopak, byl tak horlivým baptistou, že jej r. 1833 obec zvolila kazatelem.

Miller začal na různých místech kázati o brzkém konci světa. V roce 1833 vydal knihu: „Důkazy z bible a dějin pro příchod Kristův kolem roku 1843.“ Tím se šířily jeho názory dál a dál. „Obrácení“, kteří nebyli ještě baptisty, byli znovu křtěni ponořením a tím přijímáni do církve baptistické. Čím více se blížil rok 1843, tím více bylo „obrácených“, zvláště když v roce 1840 začal vycházeti časopis „The sing of the times“, šířící myšlenky adventistické. Miller sám měl nová zjevení, z nichž poznal, že příchod Kristův bude určitě mezi 21. březnem 1843 a 21. březnem 1844. V zimě 1843 mnozí „obrácení“ nechali svoje pole neobdělané. Jiní darovali svůj majetek „něvěřícím“, aby „při příchodu snoubence“ byli volni pout pozemských.

Tak přišel toužebně očekávaný 21. březen 1844. Přišel a přešel jako ostatní dny, avšak Pán nepřišel. Miller se přiznal ve veřejném dopise, že se mýlil. Mnozí ho opouštěli. A snad bylo by celé hnutí zahynulo, kdyby jeden z Millerových přátel S. S. Snow neměl nové „vidění“. Snow prohlásil, že Miller při svém výpočtu nedbal podobenství o desíti pannách, v němž stojí, že ženich nepříjde ve dne, nýbrž teprve o půl noci. Půl dne otálení, to jest půl roku. Půl roku pokání a milosti, kterého

Pán dopřává hříšníkům, aby se obrátili. Dne 22. října 1844 prý přijde Kristus jistotně. I toto nové proroctví nalezlo stoupence, jejichž počet stoupal co týden.

Mnozí nechali v létě a na podzim úrodu na poli shnítí a čekali jen na „veliký den Páně“. Miller z počátku sám nevěřil novému proroctví. Avšak sugesce davu i jej zatáhla do svého okruhu. Od 6. října patřil i on mezi věřící. Konečně nadešel toužebně očekávaný den. V svatebních šatech čekali adventisté celý den na příchod ženichův. Zraky měli upřeny k nebi, pamětliví slov Spasitelových: „Když pak to se počne dít, pohleďte vzhůru a pozdvihněte hlav svých, neboť se přibližuje vykoupení vaše.“ (Luk. 21, 28.) Nepřetržitě zněly adventní písně k nebi. Avšak i onen 22. říjen přešel jako obyčejný den.

S bolestí popisuje Josuah Himes, přítel Millerův, konec onoho dne: „Opustil jsem shromáždění a plakal jsem jako dítě. Čas přešel a Pán nepřišel. Museli jsme říci jako Magdalena: Vzali Pána mého a nevím kam ho položili.“

Církev baptistů konečně vyloučila 1845 Millera a jeho stoupence. Někteří se do ní kajnicně vrátili. Jiní zůstali svému hnutí věrni, zvláště, když „sestra“ White-ová dostala vidění, že „svatyně“, o níž mluvil Daniel, není země, nýbrž nebe, a že 22. října 1844 Kristus

opravdu vešel do velesvatyně v nebi, aby ji očistil od hříchů dítek božích.

Miller začal hned po svém vyloučení ze sboru baptistů organisovati obce adventistické. Avšak brzy celé hnutí se rozštěpilo na několik větví, jako „adventní křesťané“ (Advent Christians), „evangeličtí adventisté“ (Evangelical Adventists), „adventisté budoucího věku“ (Age-to-come Adventists) a jiné. Tato odvětví nemají většího významu, protože jejich rozšíření je omezeno na malý okruh.

Adventisté sedmého dne.

Většího významu dosáhla sekta, která má jméno „Seventh-day Adventists“, t. j. adventisté sedmého dne. Již u baptistů světili někteří místo neděle sobotu. V létě 1844 přišla baptistka R. Prestonová z New Yorku do Washingtonu. Stala se tam adventistkou, a však přesvědčila tamnější adventisty, že se musí světit sobota. Pro myšlenku svěcení soboty začali velikou propagandu James White a jeho manželka, jmenovaná již „sestra Whiteová“, kterou adventisté ctí jako prorokyni. Ona to byla, která měla vidění, že Kristus vešel 22. října 1844 do svatyně nebes, aby ji očistil od hříchů dítek božích. A „veliký hřích“ dítek božích je prý znesvěcování soboty, které se děje tím, že prý papež zavedl místo soboty neděli.

Manželé Whiteovi začali rozšiřovati své myšlenky pilnou činností spisovatelskou. Od této doby začíná se vzrůhati hnutí adventistů sedmého dne a rozšiřuje se celým světem.

V roce 1858 zavedli adventisté sedmého dne povinnost, že každý člen odvádí desetinu svých příjmů pro rozšiřování jejich víry. Tím nabývají mnoho prostředků k dalšímu rozvoji. V roce 1863 byla v Battle Creek první generální konference adventistů sedmého dne. Na této konferenci se adventisté usnesli, že nebudou požívatí vepřového masa, alkoholu, tabáku, čaje a kávy. Jedna skupina odmítla tyto reformy a také nechtěla uznati sestru Whiteovou za prorokyni. Proto se odštěpila a dala si jméno „církev boží“ (Church of God).

První, kdo v Evropě začal rozšiřovati učení adventistů, byl polský kněz Czechowski. Působil ve Švýcarsku. V r. 1874 byly zavedeny adventistické misie pro střední Evropu.

V Americe vydávají adventisté své spisy v 114 jazycích a hlásají svou nauku v 194 řečech. R. 1924 měli 46 nakladatelství. Přes 5000 evangelisačních pracovníků a kolportérů šíří nauku slovem i písmem.

Adventisté založili značný počet škol, v nichž vyučují na 15.000 dětí. Vyrůstají 337 nemocnic a léčebných ústavů s 2541 lékaři

a pomocníky, kteří slouží nemocným a ukazují jim „cestu ke zdraví a k Ježíši“. (Konečný, Adventisté str. 9.)

V Brně-Králově Poli působí adventní nakladatelství, které vydává různé knihy, brožury a letáky, ponejvíc přeložené z angličtiny. Tamtéž vydávají časopis „Hlasatel Pravdy“.

II. Učení adventistů.

V čem souhlasí s církví katolickou.

Adventisté věří v jednoho duchovního, nekonečného Boha, stvořitele všech věcí, v Nejvyšší Trojici. Učí jasně, že Ježíš Kristus je Bohem.

Bůh jest jim především Bohem lásky. „Bůh jest Láska — tak je napsáno na každém květu, na každém stéblu trávy.“ (White, Cesta ke Kristu.)

Adventisté učí také, že Kristus umřel, aby nás vykoupil od hříchu.

Bludy adventistů.

1. Jen Bible.

V časopisu „Hlasatel Pravdy“ piší: „Od počátku jsme pevně přesvědčeni, že Bible jest vnuknuté slovo Boží. Bible a jen Bible jest základem naší víry.“ Jako

protestanté zavrhuji však i oni část knih Starého Zákona (t. zv. deuterokanonické knihy).

My, jako katolíci, věříme, že Bible jest slovo Boží, napsané vnuknutím Ducha svatého a prosté bludů.

Avšak není jediným základem naší víry. Písmo sv. samo nás ujišťuje, že není v něm všechno, co Kristus činil a učil. Viz slova sv. Jana (21, 25): „Jest však ještě mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš.“

Dále adventisté tvrdí, že Písmo sv. jest „tak lehce srozumitelné“, že křesťan nepotřebuje při četbě výkladu Církve. Odporuji však tím Bibli samé, neboť sv. Petr píše (II Petr 3, 16) o listech sv. Pavla: „Některé věci jsou v nich těžko srozumitelné, kteréž lidé nevědomí a neutvrzení překrucují, tak jako i ostatní Písma, ke své vlastní záhubě.“

Proto Kristus Pán sám musel svým učedníkům vykládati Písma (viz Luk. 4, 31. 4, 44. 24, 32. 24, 25).

Tvrdí-li adventisté, že Bůh dá každému čtenáři svého světla, aby rozuměl Bibli, a že nepotřebuje žádného prostředníka, odpovídáme: ano, Bůh nepotřebuje prostředníka — ani papírového prostředníka Bible nepotřebuje. Koho chce osvítiti, může ho osvítiti přímo,

jako osvítil Šavla před Damaškem. Bůh však rád ve své moudrosti provádí svá díla ne přímo, nýbrž prostřednictvím svých tvorů. Kdyby Bůh každého čtenáře Bible zvláště osvěcoval, jak si vysvětlíme, že různí vykladači vysvětlují Písmo různě? Pravda Boží může býti přec jen jedna?

Když adventisté proti nám, katolíkům, užívají až k omrzení jako zbraně (dosti tupé) otázky: „Kde stojí v Bibli?“ — uijme jednou této zbraně proti nim a tažme se: „Kde stojí v Bibli rozkaz, aby apoštolové rozdávali Bible a psali traktáty?“ — Nikde, nýbrž Pán řekl apoštolům: „Jdouce, učte všechny národy.“ (Mat. 28, 19.) Učit mají lidí. Apoštolům a jejich nástupcům zaručuje Pán při tom svou zvláštní pomoc až do skonání světa: „A hle, já jsem s vámi po všechny dni, až do skonání světa.“ (Mat. 28, 19.)

(O tom, čím nám katolíkům je Bible, vyjde ve sbírce „Životem“ zvláštní spisek.)

2. Křest dětí.

Adventisté odsuzují křest dětí a tvrdí, že křest je platný jen tehdy, když se koná ponořením do vody. Odůvodňují svůj zlozvyk slovy Kristovými: „Učte všechny národy, křtíce je“ (Mat. 28, 19) a opět: „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude.“ (Mat. 16, 16.)

Malé děti — praví — nemohou býti poučeny, nemohou uvěřiti, proto nemohou býti pokřtěny dokud nenabudou rozumu.

Jaký to nerozum! Když Kristus posílá apoštoly, aby svět učili, nebude jim zbytečně vypravovati, co mají dělat s nemluvňaty. Apoštolé přece věděli, že nemluvňata jsou pod mocí rodičů.

Kázati mohli apoštolé jen dospělým, a jen dospělí tedy nemohli býti pokřtěni, když neuvěřili. — Jestli slova „kdo uvěří a pokřtěn bude“ platí, (jak chtějí adventisté) pro všechny lidi bez rozdílu, pro dospělé i pro nemluvňata, pak by musila též druhá část věty „kdo však neuvěří, bude zavržen“ platit pro všechny. Ale jaký nesmysl by z toho vzešel! Všecky děti, které zemrou dříve než nabudou rozumu, aby mohly uvěřiti, všechny musily by nevinně přijít do zavržení.

Zcela jinak smýšleli apoštolé. Písmo sv. dí, že se daly celé rodiny pokřtiti. (Sk. ap. 16, 15. 1 Kor. 1, 16.) K celému domu patří snad i děti.

Ale děti přece nevědí nic o křtu! — Hledíte, když dítko dostává dědictví, musí něco o tom vědět? Nemůže býti dědicem proto — že není schopno spravovati své dědictví? Nikoliv, o správu dědictví se postarají místo něho jeho poručníci. Právě tak je tomu při křtu. Křest uděluje člověku právo na dědictví

v nebi, neboť činí pokřtěného dítkem Božím (Tit. 3, 5—7). Protože však dítko není schopno spravovati si samo toto dědictví, činí to místo něho křesťanští rodičové. — Ostatně Kristus sám učí potřebu křtu nemluvnat: „Nenarodí-li se někdo znova z vody a Ducha (svatého), nemůže vejíti do království Božeho“ (Jan 3, 5). Jsou-li nemluvnata „někým“, potřebují býti znovuzrozena.

Avšak nemluvnata nemají hříchů, nač je tedv křtiti? — Na to odpovídá sv. Pavel: „Jako skrze jednoho člověka hřích přišel na tento svět a skrze hřích smrt, tak na všechny lidi smrt přišla, poněvadž (v něm) všickni zhřešili —“ (Řím 5, 12). Umírají děti-nemluvnata, protože samy zhřešily? Nikoliv, umírají, protože Adam zhřešil. Jako zdědily od Adama smrtelnost, tak zdědily i hřích, ne osobní, nýbrž dědičný.

Proč se dal Kristus pokřtiti teprve, když měl třicet let? Jak on to učinil, pravi adventisté, tak to musí učinit i jeho věřící. — Nevědí však adventisté, že křest Janův nebyl křtem křesťanským? Ať si přečtou „Skutky apoštolské“ (19, 1—5), kde se vypravuje, jak učedníci Janovi byli ještě jednou pokřtěni křtem Kristovým. Sv. Jan sám pravil, že jeho křest jest jen přípravou na křest Kristův: „Já křtím vás vodou ku pokání... on však (Ježíš) bude vás křtiti Duchem svatým a

ohněm“ (Mat. 3, 11). Ze křtu Janova nemůže tedy nikdo soudit na křest křesťanský.

Adventisté tvrdí, že v prvních stoletích křesťanských křest byl udělován jen dospělým a jen ponořením do vody. Zkoumejme, zda-li mají pravdu. Jdeme do katakomb, do oněch podzemních chodeb, kam se utíkali první křesťané při pronásledování a kde pochovávali své mrtvé. Tam nalezen byl nápis: „Murtius Verinus pro své dvě děti: Verina obdržela (křest), když jí bylo deset měsíců, Florina když jí bylo dvanáct měsíců.“ Na jiném hrobě: „Zde odpočívá Achilla, novopokřtěná, měla rok a pět měsíců. Zemřela 23. února.“ (Srovnej spis sv. Augustina Adv. Jul. I, 31.)

Adventisté se mýlí i co do způsobu křtu. Tvrdí, že křtí, „baptizein“ znamená ponořiti. To není pravda, řecké slovo „baptizein“ znamená také umývatí. (viz Mar. 7, 4).

Nepopíráme, že v prvních stoletích se křest častěji udílel ponořením do vody, popíráme však, že jiný způsob byl neplatný. Ve svátek prvních Letnic bylo pokřtěno 3000 lidí (Sk. ap. 2, 41). V Jerusalemě není řeky. Byl tam jen rybník. Bylo možno do něho ponořiti tři tisíce lidí, když uvážíme, jak nepřátelsky židé se chovali k „novému učení“?

Ve Filipách pokřtil sv. Pavel v žaláři (Sk. ap. 16, 33). To by musil býti žalář velmi

moderně zařízený i s koupelnou, aby v něm celá rodina mohla býti do vody ponořena. I adventisté připouštějí, že těžce nemocní od počátku byli křtěni tím, že jim byla vylita voda na hlavu.

Ve spisu, který podle všech učenců pochází z posledních let prvního století „Učení dvanácti apoštolů“ stojí: „Křtěte ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého ve vodě tekoucí; nemáš-li vody tekoucí, křti vodou jinou — nemáš-li obého, lej třikrát vodu na hlavu jménem Otce i Syna i Ducha svatého.

3. Sobota či neděle?

Adventisté světi sobotu místo neděle. Církvi katolické a zvláště papežům vytýkají, že zavedli místo zákona Božího ustanovení lidské. Bůh řekl: „Pomni, abys den sobotní světil!... Šest dní máš pracovati a díla svá konati; avšak sedmého dne jest sobota Páně, Boha tvého; toho dne nemáš práce konati, neboť v šesti dnech Pán stvořil nebe i zemi a moře a vše co jest v nich. Proto požehnal Bůh dni sobotnímu a posvětil jej“ (2. Mojž. 20, 9—11). Toto přikázání podle adventistů platí dodnes, neboť Bůh řekl: „Tak tedy synové israelští mají zachovávat sobotu a ji slaviti v pokoleních svých. Je to věčná úmluva mezi mnou a syny israelskými a znamená věč-

né.“ (2. Mojž. 31, 16.) A Kristus výslovně řekl, že nepřišel, aby zákon zrušil, nýbrž, aby jej naplnil (Mat. 5, 17).

Mohli bychom odpovědět, že slovo „věčný“ v Písmě sv. znamená nejen to, co nikdy neskončí, nýbrž i to, co trvá velmi dlouho. Viz 2. knihu Mojžíšovu 17, 12: „Když dítěte je osm dní, má být obřezáno... tak inoje smlouva na vašem těle má být věčnou smlouvou.“

Proč tedy adventisté nezachovávají příkaz obřezání? — Oni tvrdí, že tento příkaz („věčný“) je Novým Zákonem zrušený, že však příkaz o svěcení soboty není zrušený. Sv. Pavel to ví lépe. Obec Kolosenská byla znepokojována od učitelů, kteří hlásali, že i křesťané jsou zavázáni zachovávat starozákonní předpisy o pokrmeh, o slavnostech a pod. Proti tomu učí apoštol výslovně: „Nikdo tedy nesud' vás pro pokrm nebo pro nápoj, aneb v příčině svátku, neb nového měsíce neb soboty, neboť to vše jest toliko stínem věcí budoucích, tělo však jest Kristovo“ (Kol. 2, 16 násl.).

V dnešní době adventisté nás soudí pro sobotu; protiví se tedy učení Písma svatého. Neboť podle sv. Pavla i sobota je stínem věcí budoucích; byla k tomu, aby lid israelský připravila na Spasitele. Spasitel však dokonal své dílo obnovení světa svým zmrtvýchvstáním

a to bylo v neděli, proto neděle naplnila předobraz soboty. Kdyby dnes křesťané chtěli zachovávat soboty, byl by to úpadek a návrat do židovství a výraz víry, že Kristus nás ještě nespasil. Sv. Pavel vytýká Galatům přímo, že ještě slaví sobotu: „Šetříte ještě dni (to jest soboty) a měsíců (totiž každý nový měsíc a každý sedmý měsíc) i dob svátečních (t. j. svátků židovských) a roků (t. j. každý sedmý rok); bojím se o vás, abych snad nebyl pracoval u vás nadarmo.“ (Gal. 4, 10.) Hlásal tedy sv. Pavel, že židovské svátky a soboty nejsou již závazné.

Adventisté nám odpovídají: „Proč tedy Kristus a apoštolé slavili sobotu?“ Odpověď není těžká. Starý Zákon přestal založením a vystoupením církve na veřejnost. To se stalo teprve, když Duch sv. sestoupil na apoštoly. Až do té doby tedy Kristus a apoštolé právem zachovávali soboty a ženy odpočívaly v sobotu. (Luk. 23, 56.)

Proč Kristus řekl: „Modlete se, aby váš útěk nenastal v zimě neb v sobotu“? (Mat. 24, 20.) Ne proto, že by v sobotu byl útěk křesťanům zakázán, nýbrž proto, že židovští horlivci by byli násilím znemožnili křesťanům útěk.

Avšak nešli apoštolé sami v sobotu do chrámu? — Ano, šli, ale ne aby světili sobotu, nýbrž proto, že v sobotu v chrámě nalézali

nejvíce lidí, kterým mohli kázati o Kristu. Též adventisté, ačkoliv zavrhují neděli, konají často svoje shromáždění v neděli, aby tak přilákali katolíky.

Bohoslužbou slavili apoštolé ne sobotu, nýbrž neděli. Přečtěte si ze Skutků apoštolů: „Když jsme se v první den v týdnu (to jest v neděli, neboť sobota je den sedmý) shromáždili k lámání chleba (to jest ke mši sv.), Pavel chtěje nazejtří odejíti, mluvil k nim.“ (Sk. ap. 20, 7.) Na jiném místě napomíná sv. Pavel: „Každou neděli jedenkaždý z vás u sebe ukládej (almužny) a schovávej.“ (1. Kor. 16, 2.)

Adventisté tvrdí, že papežové ve čtvrtém století zavedli svěcení neděle. Avšak jméno papeže, který tak učinil, neřeknou. Proč? Protože nevědí.

My však můžeme dokázati, že už v prvním a druhém století po Kristu se slavila neděle místo soboty. Ve zmíněné knize „Učení dvanácti apoštolů“ čteme: „V den Páně se shromážděte, abyste lámali chléb a slavili eucharistii, vyznavše své hříchy, aby oběť vaše byla čistá.“ (Didaché kap. 14.) Dnem Páně u prvních křesťanů nenazývala se nikdy sobota, nýbrž jen neděle, v kterýžto den vstal Pán z mrtvých. Ve spisu zvaném list Barnabášův, který byl podle učenců napsán ještě před ro-

kem 100, čteme: „Ne nynější soboty jsou mi milé (praví Hospodin), nýbrž ta sobota, kterou jsem ustanovil já... Proto slavíme osmý den v radosti, v kterýžto den také Ježíš vstal z mrtvých.“ (Kap. 15. Viz Migne, Patres Graeci II 772 B.) Jestli sobota je den sedmý, je bez pochyby den osmý neděle. —

Sv. Ignác (od roku 69 p. Kr. biskup v Antiochii, zemřel za viru v roce 110 p. Kr.) píše křesťanům v Magnesii, že ti, kteří došli k naději (t. j., kteří křtem nabyli naděje na nebe) neslaví již sobotu, nýbrž řídí svůj život podle neděle, v který den také náš život se vzkřísil skrze Něho (Krista).“ (Kap. 9, viz Migne Patres Gr. V 669.) A hned potom přidává: „Nesluší se, Ježíše Krista vésti v ústech a žiti podle židovství.“

Filosof a mučedník Justin psal hned po roce 150: „V neděli se všichni shromáždíme, protože to je první den, ve který Bůh stvořil svět, a protože Ježíš Kristus, náš Spasitel v tento den vstal z mrtvých.“ A na jiném místě: „V onen den, který nazýváme neděle, je shromáždění všech, kteří bydlí v městech a na venkově.“ (Apologie I. kap. 67. Migne Patres Gr. VI. 429.)

Kdo tedy zavedl neděli? — Tak i v této věci adventisté se protíví zvykům apoštolským.

4. Nesmrtelnost duše.

Katolík věří, že duše lidská je nesmrtelná. Opak toho učí adventisté. Podle nich člověk nemá duše nesmrtelné. Když člověk zemře, propadá duše ve stav bezvědomí, z něhož při vzkříšení bude probuzena. Jenom duše spravedlivých obdrží z milosti život věčný, bezbožní však hned po soudu budou zničeni pro vždy na těle i na duši.

Tuto svou nauku čerpali adventisté z několika míst Starého Zákona, které vysvětlují nesprávně a bez souvislosti s ostatním zjevením Božím.

Je-li ve Starém Zákoně psáno: „Kdo ve smrti je Tebe pamětliv (Bože), v podsvětí kdo Tobě chválu vzdává?“ (Ž. 6, 6) a „Mrtví nic již nevědí, aniž mají dále odměny“ (Ekl. 9, 5), je to řečeno o smutném stavu duší před Kristem zemřelých. Tyto duše nebyly ještě vykoupeny a proto nemohly viděti Boha tváří v tvář, nebyly ještě účastny odměny nadpřirozené, kterou nám získal teprve Ježíš svou smrtí na kříži.

Po smrti Ježíšově přestává příčina tak smutných nářků nad zemřelými. Svatí Nového Zákona touží po smrti, ne proto, že po smrti upadnou do spánku, nýbrž proto, že smrtí duše přijdou k Ježíši, aby s ním žily.

Sv. Pavel píše: „Víme zajisté, že sbourá-li se pozemský náš příbytek stánkový (t. j. naše tělo), máme v nebesích u Boha budovu nikoli rukama udělanou, věčnou... Pokud jsme doma v těle, dlíme v cizině od Pána;... chceme raději býti v cizině od těla a dlíti doma u Pána.“ (2. Kor. 5, 1, 6, 8.) Proto touží sv. Pavel „odebrati se a býti s Kristem“ (Filip. 1, 23). Kdyby smrt uvedla duši ve spánek a bezvědomí, musil by si apoštol spíše přát, aby nezemřel, nýbrž zůstal živ, aby zde aspoň v lásce byl spojen s Kristem.

Protože duše spravedlivého hned po smrti se dostane ke Kristu, aby s ním žila, mohl Kristus kajícímu lotru na kříži slíbiti: „V pravdě pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji.“ (Luk. 23, 43.) Nad těmito slovy jsou adventisté v nesnázích, avšak překrucováním Pisma svatého dovedou si pomoci. Rozsekávají slova Kristova takto: „V pravdě pravím tobě dnes: budeš se mnou v ráji.“ Každý pozná, že tak to slovo „dnes“ nemá žádného významu a není na místě. Ale to adventistům nevadí. Vždyť oni mohou s Bibli dělat co chtějí.

Jiné slovo Pisma sv., které vysvětlují adventisté nesprávně, je místo, kde se tresty bezbožných nazývají „druhou smrtí.“ Co znamenají ta slova? Nic více, nežli že pro bezbožné nastanou muka, která se budou podobati věčnému umírání. Proto Písmo sv. praví jinde,

že v pekle červ (výčitky svědomí) nezemře a oheň nezhasne. (Mar. 9, 43.) Adventisté vypravují, že radosti dobrých budou věčně trvati, a útrapy zlých, že budou po soudu míti konec. Kristus však praví: „I půjdou tito (zavržení) do trápení věčného, spravedliví pak do života věčného.“ (Mat. 25, 46.) Komu chceme věřiti: Kristu neb těm, kteří jeho slova překrucují?

5. Kdy bude konec světa?

Jak zakladatelé adventismu se mýlili, bylo již řečeno. Po těchto zkušenostech adventisté již nepředpovídají konec světa v určitý den. Avšak v jejich časopise „Hlasateli Pravdy“ můžete čísti: „Z přepevného slova prorockého nabyli jsme a hlásáme přesvědčení, že Boží plán vykoupení brzo a to ještě v našem pokolení bude ukončen a že Kristus viditelně, osobně přijde na tuto zem, při čemž spravedliví mrtví budou vzkříšeni, živí spravedliví proměněni a jako jeho vlastní lid od Něho shromážděni.“ (H. Pr. 1924.)

Že přijde konec světa, to jest jisté. Církev katolická již tisíc let dříve, než byli adventisté, dávala číst každý rok dvakrát, na počátku a na konci církevního roku, evange-

lium o konci světa a posledním soudu. Při tom nás napomíná, bychom vždy byli připraveni a tak žili, abychom mohli obstát na Božím soudu. Církev katolická však učí v souhlasu s Písmem svatým, že nás čeká dvojitý soud: soukromý a všeobecný, a že rozsudek nad námi při soudu všeobecném bude odpovídati rozsudku, který nad každým vynesl věčný Soudce již při soudu soukromém. Tento soud soukromý bude hned po smrti, „neboť lehké jest Bohu jednomu každému podle cest jeho odplatiti v den smrti.“ (Sir. 11, 28.) Avšak smrt a soud s ní spojený, jak ukazuje zkušenost, může nás překvapiti každý okamžik. Proto církev stále nás napomíná, bychom tak žili, abychom se nemusili báti smrti.

Zpečetí-li se tedy náš osud smrtí, nezáleží už tolik na tom, bude-li konec světa dnes, zítra nebo až za tisíc roků.

Není příčiny, proč by měl někdo pro blízký konec světa vystoupiti z církve katolické a se přidružiti k nové sektě. Naopak, čím více někdo věří, že jest konec světa blízko, tím pevněji se musí držeti církve katolické a zachovati jednotu víry, o kterou Pán Ježíš tak vroucně prosil před svou smrtí. (Jan 17, 22.)

Nechť nás tedy blížící se den soudný nabádá k bdělosti a modlitbě. Pán Ježíš vyslov-

ně praví: „Mějte se na pozoru, bděte a modlete se, neboť nevíte, kdy ten čas přijde.“ (Mar. 13, 33.) A na jiném místě: „Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by a nenechal by podkopati domu svého. Také vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou netušíte.“ (Luk. 12, 39 násl.) Avšak je zbytečné obíratí se ustavičně otázkou, kdy přijde Pán. Jistě přijde z nenadání a zastihne nevěřící nepřipraveny.

Když za času sv. Pavla v Soluni povstali „adventisté“ a někteří křesťané si dali namluviti, že den posledního soudu je blízko, a již ani nepracovali, dal jim sv. apoštol tuto výstrahu: „Prosíme vás, bratři, v příčině příchodu Pána našeho Ježíše Krista a našeho spojení s ním, abyste se nedali honem pomásti na mysli neb děsiti ani duchem (prorockým), ani slovem, ani listem, jako od nás poslaným, jakoby den Páně již nastával. Nikdo vás nesved' nižádným způsobem, neboť den Páně nenastane, leč prve přijde odpadnutí a objeví se člověk hříchu, syn zásluhy, jenž se protiviti a povyšovati bude proti všemu, co slove bohem aneb čemu se vzdává pocta božská, takže se posadí v chrámě Božím a bude si počínati, jako by byl Bohem.“ (II. Thes. 2, 1—4.)

*) O otázce konce světa vyjde zvláštní brožurka „Kdy bude konec světa?“

6. Adventisté a církev katolická.

O církvi mluví jako o Babylonu, který musí padnout. Vytykají církvi, že si neváží Písma svatého. (Jak oni si Písma svatého váží, jsme ukázali.)

Podle učení adventistů neučinil prý Kristus sv. Petra hlavou církve. Jak tedy vysvětlují ono slovo Ježíšovo: „Ty jsi Petr (t. j. skála) a na této skále vzdělám církev svou“? Vytahují velice učené zbraně. V řeckém jazyku (ve kterém byl napsán Nový Zákon) Kristus prý užívá napřed slova „petros“ (to znamená skála) a potom slova „petra“, to jest „temeno hory“ a dokazují: Kdyby Kristus chtěl Petra označit za hlavu církve, byl by užil i podruhé téhož slova (petros). Ale Kristus toho neučinil a Petr není proto hlavou církve. K tomu dodávají: „Kdyby Kristus téhož slova opravdu užil, pak bychom musili věriti, že měl Petra na zřeteli“. (Cit. dle spisu: „Der Fels des Christentums“.)

Při té své učenosti zapomněli však adventisté na dvě věci: Každý se může přesvědčiti z většího řeckého slovníku, že v řečtině se slova „petros“ a „petra“ užívají ve stejném smyslu. — Za druhé můžeme dokázat, že Kristus užil opravdu dvakrát téhož slova: Kristus nemluvil k apoštolům řecky, nýbrž aramejsky, a tato řeč má jen jeden výraz

„Kefa“ a ten znamená vždy „skála“. Opravdu tedy tohoto slova užil Kristus dvakrát a slíbil Petrovi prvenství v Církvi. — Je to blamáž, adventisté se tváří učenými a při tom vychází najevo jejich hrozná nevědomost.

Je papež antikrist?

V 13. kapitole Zjevení sv. Jana ličí se moc protikřesťanská v obraze šelmy mocné a zlé. Na konci stojí: „Kdo má rozum, sečti číslo šelmy, neboť jest to jméno člověka a číslo jeho jest šest set šedesát šest.“ (Zj. 13, 18.) Adventisté tvrdí ve spisech a přednáškách, že tiara (t. j. trojí koruna) papežova má nápis: Vicarius Filii Dei (Náměstek Syna Božího). Když prý místo jednotlivých liter dáme čísla, která ta ona litera znamená, dostaneme osudné číslo 666. Také když v titulu papežové „Latinus Rex Sacerdos“ (Latinský kněz a král) nahradíme písmena číslicemi, obdržíme 666.

Měli však adventisté při tomto kouzelnickém kousku opět trojí nehodu. Předně: Papež nikdy neměl ani první ani druhý titul v oné formě, jak ji ličí adventisté. Za druhé: Papež nikdy neměl tiary, na níž by byl onen nápis. (Tu tiaru si namalovali adventisté sa-

mi.) Za třetí: Sv. Jan psal své zjevení ne latinsky, nýbrž řecky a písmena řecká mají úplně jiný význam.

Učenci na slovo vzatí (i nekatoličtí) vysvětlují ono číslo 666 takto: Mateřská řeč sv. Jana byla hebrejšтина. A když vezmeme hebrejské číslice jména Neron Kaisar (císař Nero), obdržíme 666.

Podle počítací metody adventistů by se dalo všecko dokázat.

Jesuita Assmann si dovolil vtíp, že ze jména, které dal adventistům, vypočítal také ono nešťastné číslo 666. Neučinil nic jiného, než co adventisté dělají s jménem papežovým. Jest to jen vtíp, ale ukazuje, jak nesmyslný jest tento způsob boje proti papežství a katolické církvi.

III. Jak se chovati k adventistům?

Jako ke všem bludařům. Sv. Augustin nám dal pravidlo: Nenáviděti blud a milovati bloudící.

Nenáviděti bludy to znamená: Nechod'te na schůze a shromáždění adventistů. Takové upokojení zvědavosti se stalo nejednomu nevzdělanému katoliku osudným.

Nekupujte spisů adventistických. Tisíce adventistických kolportérů žijí z peněz hloupých katolíků. Kdo kupuje bludařské spisy, podporuje bludy. Chceš-li dobrou knihu si koupiti, porad' se s knězem a kup si knihu katolickou. Než koupíš knihu náboženskou, přesvědč se, zda-li má (obyčejně na první neb poslední stránce) církevní schválení (t. zv. imprimatur).

Bloudící milovati. Rozlišujeme mezi bludem a osobou. Proti bludu nemůže býti snášenlivosti. Světlo a temno nedají se sloučiti. Proto musíme proti bludům bojovati. Avšak vůči bloudícím nemáme býti jen snášenliví — to je málo. Každého člověka, i bloudícího, i nepřitele musíme milovati. Právě proto, že ho milujeme, snažme se vyvésti ho z bludu. Modleme se za bloudící, aby i oni dostali se do přístavu pravdy, jako Kristus se modlil před svou smrtí: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, a by byli jedno.“ (Jan 17, 11.)

Pracujme na jejich záchraně! Rozšiřujme mezi nimi dobré spisy.

Učme se od adventistů.

Jedna adventistická učitelka (z Moravské Ostravy) řekla knězi: „I jesuité nás chválí.“ „Který jesuita vás pochválil?“ „Pan N. N.“ „A co o vás řekl?“ „Že jsme horliví.“ „O,

áno, to také podepisuji, kdyby všichni katolíci byli tak horliví jako vy, a kdybyste vy svou horlivost věnovali právě víře, bylo by lépe na světě.“

Je skutečně obdivuhodná horlivost apoštolská u adventistů. Čtete, co píše: „Jest naší povinností užívatí každého prostředku, který by mohl pomoci při hlásání pravdy. Jeďte-li v tramvaji, činíte-li návštěvy, bavíte-li se se svým sousedem, ať svítí světlo vaše. Dávejte všem, s kterými se setkáte, list neb traktát, řekněte slovo v pravý čas a modlete se, aby Duch svatý dal vzejítí semeni v srdcích.“ „Každý adventista sedmého dne má být učitelem. Snad neumí kázat, snad ani neumí vésti biblickou hodinu, avšak dovede vypravovat, co učinila Pravda pro něj.“ (Zions-Wächter 1919, Nr. 3, str. 18.)

„Traktát (brožurka) jest věc maličká, avšak již často byl prostředkem k záchraně duší. Můžete různým způsobem misionovat brožurkami. Nejjednodušší je tento způsob: Vezmi si obálku, do níž se vejde několik brožur. Na obálku napiš svoji adresu a poznámku, že brožurky jen půjčuješ a později si je zase vyzvedneš. I cenu udej, pro případ, že dotyčný by si chtěl brožurku koupiti. Snad se dovtipí, že bys brožurky půjčené také rád prodal. Tak vyzbrojený s několika obálkami dej se na cestu a v ulici, která ti byla určena

nechej v každém domě aspoň jednu obálku. Za dva týdny navštiv zase onu ulici, vyzvedni půjčené brožurky a dej nové.

Při první návštěvě se nezdržuj dlouho, jednoduše spisky odevzdej a upozorni na ně. Po druhé se otaž, zda-li brožurky četli, a můžeš něco promluvit o jejich obsahu. Obyčejně však je radno napřed několik sešitů dáti přečíst, než se začne rozhovor, leda, že by dotyčný sám začal mluvit.

Kde je zájem, začínej rozšiřovati časopisy. Nepřestávej pracovati. Můžeš pozvati na schůze a biblické večírky a p.

„Je to jednoduchý plán, ale působivý, který se již často osvědčil.“ (Z. W. 1920, Nr. 7, str. 75.)

Výchova kolportérů.

Kolportér je člověk, který z povolání rozšiřuje spisy. Adventističtí kolportéři jsou neúnavní, putují od domu k domu a plní svůj úkol s velikým úspěchem. Znovu a znovu je ústředí povzbuzuje k další práci. „Pán dá každému, kdo chce býti jeho pomocníkem, schopnosti a božské síly.“ Ukazuje se jim, jak důležitá jest jejich práce: „Kolportér může denně míti 50—100 kázání a to často u

lidí, ke kterým by se kazatel nikdy nebyl dostal.“ (Z. W. 1921, č. 11—12.)

Nezaměstnaným se radí: „Neutíkejte z domova, nýbrž buďte ve své vlasti svým bližním „světlem a solí“. Kolportáž umožňuje i dostatečnou výživu. Ano, i četnou rodinu může vyživiti adventistický kolportér.“ (Z. W. 1919, č. 13, str. 125.)

I děti vychovávají adventisté k práci apoštolské. Děti se shromáždí k tomu účelu jednou v měsíci o půl 10. hod. v neděli v domě adventistů. Šest dětí tvoří jednu třídu, která má zpracovati jednu ulici města. Každé dítě obdrží 20—30 adventistických spisů v obálce a k tomu listek s nápisem: „Í děti mohou činiti dobré. Abychom se v tom cvičili, rozšířujeme cenné křesťanské spisy. Prosíme Vás zdvořile, abyste sobě i nám učinil radost a odebral jeden list. Podporujte dobrou věc. Výtěžek ze spisů věnuje se na vnitřní a zámořské misie.“ Takto vyzbrojeny jdou děti a navštěvují každou rodinu své ulice, ukáží listek a nabízí své spisy. Výsledek je někdy veliký. Tak vypravuje „Zions-Wächter“ 1921, že v Německu 30 dětí během 3 hodin prodalo za 345 marek spisů. „S radostí vrátily se děti mezi 12—1 hod. do třídy, odevzdaly peníze a zbylé spisy. Těšily se, že jsou malými misionáři pro milého Spasitele.“ (Z. W. 1921, č. 17—18.)

Následování hodní jsou adventisté ve své obětavosti a ve své zdrženlivosti. Každý, i nejchudší adventista obětuje pravidelně desátý díl svých příjmů pro účely apoštolské. Kolik bychom mohli vykonati my, kdyby každý katolík ode dneška si učinil pravidlem obětovati desátý díl svých příjmů pro účely apoštolské? Ať se jen obrátí na exerciční dům v Hlučíně, tam se mu poradí. Posíláme zdarma katolické spisy do nemocnic, konáme bezplatně exercicie pro nezaměstnané a nemocné, prosí nás vojáci o zaslání spisů atd. — Adventisté nepijí alkoholu, nekouří a neotravují se jinými jedy. Tím ušetří na zdraví i na penězích, kterých zase mohou použití k věcem lepším. Kolik by mohli vykonati katolíci, kdyby z lásky k duším zdrželi se alkoholu a kouření. Kdy budeme mít u nás silné abstinentské hnutí katolické? Chceme to vše ponechati nepřátelům víry? —

Vzhůru do práce a nedejme se zahanbiti těmi, kteří od Boha dostávají méně milosti než my a přece pro Boha konají více než my!

Prameny, z nichž bylo čerpáno:

Konrad Algermissen, *Konfessionskunde*
(Giesel Hannover 1930).

Dr. Jan Konečný, *Adventisté. (Časové úvahy č. 305, Hradec Králové 1926.)*

Prof. Dr. Oskar Graber, *Die Adventisten*
(Graz 1925).

Dr. Joh. B. Roetzer, *Was ist vom Adventismus zu halten. (Volksvereins-Ver'ag. M. Gladbach 1920.)*

Imprimt potest. Pragae 15. IV. 1932, P. Haderka C. Ss. R. Prov. Imprimatur Nr. 6393. Olomucii 14. IV. 1932
Josephus Vyvlečka, Praesae a. e. Consistorii.

„ZIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozska 3.

Cena 50 hal.
„Životem“ č. 131. Ročník VI. Čís. 11. Vyšlo 10.-V. 1932.

Triumf mexických mučedníků.

Není příčiny k pláči.

Dne 23. listopadu r. 1927 byl ukrutným způsobem popraven P. Michal Augustin Pro a jeho bratr Hubert, vynikající člen Sdružení katolické mládeže. Jejich otec dověděl se o tom krvavém ortelu teprve po smrti svých synů. Sestra Marie Anna stála a plakala u jejich mrtvol. V tom zaslechla hlas: „Kde jsou moji synové? Chci je vidět.“ Při těch slovech otec Pro pozdvihl víko rakve knězovy, políbil čelo svého dítěte a setřel krev s jeho tváře.

Tu Marie Anna padla otcí do náruči a tuhle k němu hlavu propukla v hlasitý pláč. Otec ji něžně odstrčil a pronesl pevným hlasem tato významná slova: „Dcero, není proč plakat.“ Pak odešli domů, vzavše s sebou i těla mučedníků.

Zpráva o popravě bratří Proů rozletěla se bleskem po celém městě. Nikdo nevěřil v jejich vinu, ani policejní inspektor Cruz, ba ani president Calles, který je dal proti všem právům republiky, okamžitě, bez soudu a procesu odstřeliti. Stali se tak ti dva krvaví mužové — Cruz i Calles — nástrojem v ruce Prozřetelnosti.

Triumf mučedníků.

Triumf mučedníků začal hned po jejich smrti. Od 5. hod. odpolední až do 11. večer, t. j. do zavření domovních brán, druhý den od časného rána až do hodiny pohřbu táhl nepřetržitý řetěz lidí k domu, kde v záplavě světel i květin spočivaly tělesné schránky mučedníků. Tisíce a tisíce věřících neustále přicházelo a modlilo se u jejich rakve. I nejedna pohnutlivá scéna se tam odehrála. „Hleď, dítě, — pravila jedna mladá dáma z vysokých kruhů svému desítiletému synáčkovi — hleď a vštěp si v paměť, co vidíš! Zavedla jsem tě k mučedníkům, abys i ty, až dorosteš, mužně prolil krev za Krista.“

Otec i sestra mučedníků ani na chvíli nepustili katafalk ozářený jasem světel; ač po vybledlých tvářích splývaly hořké slzy, vyčetl bys na nich spíše výraz radosti. Zvláště staříček pan Pro, jenž se modlil na kolenou celé hodiny u rakve svých dětí, svou živou vírou naplňoval podivem. A když mu přátelé vyslovovali soustrast, odpovídal jen: „Michal byl apoštol a Hubert po celý život andělem. Umřeli pro Boha, s kterým se nyní těši v nebi.“

Jednomu knězi podařilo se přinésti tajně v relikviáři posvěcenou hostii a vložil ji na prsa P. Proa jako na oltář; vždyť tolikrát

v posledním roce skrýval tento poklad na svých prsou! Před takto vystavenou Nejsvětější Svátostí byla slavena v noci od 11 do 12 hod. svatá hodina s kázáním. Připomínalo to první křesťany, modlící se v katakombách u hrobů mučedníků, na nichž sloužena byla mše sv. Ráno skutečně byly slouženy četné mše sv. u rakvi mučedníků. Přítomní v domě smutku přistoupili k sv. přijímání o 4. hod. ráno. —

O 6. hodině proudily už v přilehlých ulicích davy dělníků i chudiny. Brány domu byly otevřeny, a tisíce věřících obcházely znovu ve zbožné sebranosti rakve až do 3 hod. odpoledne, kdy počaly pohřební obřady. Přes silnou pohotovost policie a vojska shromáždily se před domem tisícíhlavé zástupy, čekající na pohřební průvod. Kněží sami nesli rakve na ramenu a složili je na pohřebních vozech, jež byly bohatě ozdobeny. Při tom pohledu vydralo se z prsou zástupů neutuchající volání: Ať žije Kristus Král!

Pohřeb mučedníků.

Pohřební průvod ubíral se ulicemi hlavního města. Z balkonů domů padal pravý déšť kvítí, takže celá cesta až na hřbitov byla jím pokryta jako různobarevným kobercem.

Lidé klekali jako při slavnosti Božího Těla. Více než 500 automobilů jelo za bohatě

ozdobeným pohřebním vozem. Ti, kteří v nich seděli, vystoupili a šli pěšky za rakvemi.

Zatím průvod opustil střed města a mohl se lépe rozvinouti na širších ulicích periferie.

Zástupů zmocňovalo se plamenné nadšení. Mladí muži chopili se rakve a nesli ji na ramenou více než 2 km. Pohřeb se pomalu měnil v obrovskou, skvělou manifestaci katoličskou. Každou chvíli snesla se bouře nadšených hlasů: „Sláva našim mučedníkům! Sláva našim biskupům a kněžím!“

Zástup věřících, zvláště mládeže, volal s nadšením: „Pane, potřebuješ-li mučedníků, hle, naše krev i náš život!“

Tak se stal pohřeb bratří Proů živelným protestem proti násilí pronásledovatelů.

Večer po pohřbu psala jedna účastnice dopis své přítelkyni v New Yorku. Je zajímavý: „V Dolores (místo, kde byl hřbitov) bylo velké množství lidu. Nejsem s to, abych ti vypsala nadšení a nevoli, která střídavě uchvacovala davy. Tvrdá slova odporu padala proti tyranům. Když však byly spouštěny rakve do hrobu, v té slavnostní chvíli panovalo nejhlubší ticho... Jakýsi nevýslovný smutek zmocnil se našich duší. Mrak nádcházejícího večera obestíral zemi... Neviděla jsem v životě nic podobného. Byl to pohřeb mučedníků...“

Tělo P. Proa bylo složeno v řeholní hrobce jesuitské. Smuteční modlitby byly vykonány za slavnostního mlčení. Když však rakev byla spouštěna do hrobu, jest to vždy chvíle nejpočetnější, jakýsi muž silně zvolal:

„Ať žije první jesuita, mučedník Krista Krále!“ V odpověď projel vzduchem jeden mohutných hlas všech shromážděných: „Ať žije!“

Rodina P. Proa přiblížila se k rakvi. Šedivý otec spustil hrst země na milované tělo a vyslovil tato vznešená slova: „Skončili jsme: Te Deum laudamus!“

A hlas kněží i lidu pokračoval v tomto vítězném hymnu.

S písní a modlitbou na rtech vraceli se účastníci pohřbu do města. A kdyby byl v té chvíli president otevřel okna svého paláce, uviděl by ty hrdinné křesťany, postupující s triumfálním hymnem na rtech, zpívaným ke cti Krista Krále. 19. století před tím kráčeji podobně první křesťané před Neronem.

Na jednom letáku, který rozšiřovali propagatoři Ligy na obranu svobod náboženských, stála tato slova:

Callesi, Kristus přemohl lidi zvrácenější, než jsi Ty. Z krve P. Proa povstanou jiní hrdinové. Kdo má takové ochránce, bude mít konečné vítězství.

Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. — Kristus vítězí, Kristus vládne, Kristus panuje.

Ne revolucionář — ale mučedník.

Vláda a policejní inspektor zakrývali své bezbožné úmysly a rozhlašovali, že P. Pro byl právem popraven jako strůjce atentátu na Obregona. To ovšem nepřekvapuje. Museli přece nalézt nějakou záminku pro popravu kněze a řeholníka. Ani bolševici v Rusku nepopravují a nedeportují kněze na ostrovy, leč pouze „nepřátele státu a bolševického pořádku.“

Viděli jsme, co o tom soudí lid. „Sláva našim mučedníkům“, volali nadšeně. „Hlas lidu — hlas Boží“, se říká. O tom tedy není nejmenší pochybnosti.

Ale pohledme blíže na důvody, jež udává policejní inspektor, jak jsou vratké a zřejmě nepravdivé.

Při atentátu na generála Obregona — o čemž jsme širěji psali v předcházející brožurce — jeden útočník byl raněn a padl do rukou pronásledovatelů. Čtyři dni na to, tedy 17.-XI., psaly noviny, že Ruiz — tak se nazýval onen útočník — nepromluvil ještě ani slova, jeho stav že se horší den ode dne a že bez pochyby vezme sebou do hrobu tajemství atentátu.

Týž vládní list „Excelsior“ z 22.XI. přináší tuto podivnou zprávu: „Krátko před smrtí Ruize přistoupil jeden policista k jeho lůžku a pravil umírajícímu slepému muži: „Slyš, Nahum, já jsem Pépé, tvůj švagr, nechtěl bys mně něco povědět? Policie tu není. Řekni mně to důvěrně, nikdo nás neposlouchá.“ — Raněný netuše nic zlého — tak pokračuje vládní list — odpověděl: „Řekni Ing. Segurovi, ať se ukryje. Řekni P. Prou a jeho bratrovi Hubertovi, ať se schovají.“ Na to ihned zemřel.

Touto výpovědí umírajícího útočníka byli pryč Ing. Segura, jeden z nejvýznačnějších členů Sdružení katolické mládeže, a bratři Proové označení za spolupachatele v atentátu.

Na první pohled je patrné, že tato výpověď je nehoráznou pomluvou.

Ruiz nemohl slova promluvit a náhle před smrtí učinil celé odhalení. To zní až příliš nepravděpodobně. A kdo byl při té výpovědi? Nikdo nebyl přítomen, jenom jeden policista. Ruiz ihned po tom odhalení umřel, takže nikdo nemohl jeho výpovědi zkoumat. — Vládní listy gratulují si však vzájemně, že se jim podařilo odhalit spolupachatele atentátu.

Nemyslíte, že by bratři Proové hned po 13.-XI. byli uprchli, kdyby se jen trochu cítili vinnými? Ale žádný z nich neuprchl. Segura byl v továrně Luzy Fuerzy jak dříve,

a bratři Proové nezměnili svého denního pořádku.

„Excelsior“ z 23.-XI. přinesl zas jinou zprávu, jež udává vlastní důvod vraždy: „Byli jsme informováni z hlavního inspektorátu policie, že P. Michal Augustin Pro, obviněný jako jeden z původců atentátu, byl ode dávna hledán agenty bezpečnostního oddělení. Třikrát už mysli, že ho mají v rukou, ale díky své zručnosti vždy se vymknul a nebylo o něm ani slechu.“

Nepátrali by tedy po něm odedávna, když atentát se stal teprve před několika dny. Byl tedy atentát jen pouhou záminkou.

I jiné okolnosti tomu nasvědčují. I celý postup uvěznění a rozsudku byl protistátní a protiústavní. Mexická ústava zakazuje, aby civilní občan byl uvězněn a žalářován vojenským soudem. Žádný obžalovaný nesmí býti bez výslechu odsouzen. A P. Pro byl odsouzen vojenským soudem bez souhlasu příslušného civilního soudu. Vlastní důvod však je ten. Calles nařídil: „Nechci slova, chci čin“, a tím bylo vše rozhodnuto.

Leč nebudeme se tím déle zdržovati. Pravda je, že president Calles nařídil zprovodit se světa P. Proa, poněvadž onen kněz příliš překážel jeho protináboženské činnosti. Člověk, jenž se považoval za všemocného pána, necítil se vztekem při pohledu

na toho přítele Kristova, který mu stál v cestě. Policie po něm pátrala více než rok. Když ho konečně dopadli, dali ho hned zastřelit proti ústavě republiky.

Bezbožný president, nejsa si toho vědom, byl nástrojem v rukou Prozřetelnosti. Myslel, že zničí dílo Kristovo, když zabije jeho apoštola a zatím ohlásil jen světu triumf, jež Bůh připravil svému služebníku.

„Až budu v nebi...“

„Až budu v nebi, neváhejte přicházet ke mně s prosbami,“ psal kdysi svým přátelům P. Pro. Přál si zemřít za Krista i církev a měl za to, že více prospěje věci Boží, až bude v nebi.

„Až budu v nebi...“, tento výrok připomíná nám známá slova sv. Terezičky o dešti růží, který chtěla sesílati s nebe na zemi.

„Neváhejte přicházeti ke mně s prosbami.“ A prosby přátel nedaly na sebe dlouho čekat, zrovna jako odpovědi P. Proa s nebe. Za krátký čas po jeho smrti tolik se mluvilo a psalo po celém světě o milostech, o uzdraveních, jež byly uděleny za modlitby, které zbožný lid k němu vysílal.

Musíme se o tom důkladněji rozepsati, neboť je to druhé slavné období našeho mexického mučedníka.

II.

Podivná pomoc.

Jedné z prvních pomoci dostalo se paní, která chodívala k němu ke sv. zpovědi. V listopadě r. 1927 upadla do finančních nesnází. I přinesla všechny papíry týkající se těch záležitostí P. Proovi, jenž jí slíbil, že je přehledne a poradí, co a jak. Ale na neštěstí 18.-IX. byl jat a uvězněn. Ono paní o tom však nevěděla. První zpráva, jež se dostala k jejímu sluchu, oznamovala už o smrti jejího ochránce. Jako bez ducha běží hned k svému advokátovi a sděluje mu svou bolest nad tím, že P. Pro byl utracen.

„Ale to není možné — odvětil advokát — vždyť ještě před desíti minutami byl tu osobně P. Pro a doručil mně všechny Vaše papíry.“

Tuto zprávu o podivném zjevení P. Proa podává z Mexika jeden kněz.

Ovšem takové případy dají se těžko dokázat, daleko nesnadněji než tělesná uzdravení. Ale, což by to bylo něco neobyčejného? P. Pro měl dar duše sílit a pozdvihovat. Je známo, jak toužebně přinášel chudým, nemocným i souženým pomoc a útěchu. I jistě dnes, v blízkosti Boží, touží dále vykonávat své poslání na zemi.

Uzdravená klariska.

V říjnu roku 1925 jedna sestra klariska spadla se schodů s výše 5 m. Po několik hodin nemohla přijít k sobě. Lékaři shledali přesun několika žeber a zlámání páteře. Sestra klariska snášela po léta největší bolesti. 25. ledna r. 1928 dostala do rukou jakousi relikvii P. Proa. I prosila o uzdravení na přímluvu mučedníka. Když přiložila relikvii na nemocné místo, bolesti se zmenšily a na druhý den ustaly úplně. Krátce na to vstala bez nesnází. Sama bez nejmenší bolesti se oblékla a chodila po schodech. Brzy začala znovu společný život jako každá jiná řeholnice, těšíc se úplnému zdraví.

Než skeptický čtenář mohl by říci: „Pobožné ženské stále vidí zázraky“, a zatím důvěra a sugesce je přirozenou cestou uzdravila.

Proto uvedeme jiný případ dosvědčený lékařem. Lékaři, jak známo, jsou nejméně nakloněni k tomu, aby se v léčení uchýlovali k nadpřirozeným příčinám.

Svědectví mexického lékaře.

Jednalo se o mladou dívku, která onemocněla rakovinou. Nechtěla se podvolit operaci a za to tím vroucněji se obrátila k P. Prou,

k němuž vykonávala novenu a ku podivu náhle se uzdravila.

Ošetřující lékař sám jí napsal toto vysvědčení:

„17. června minulého roku žádala mne o lékařskou poradu sl. Joachima Delgado y Riestra. Při šetření zjistil jsem v levé části prsou tvrdé a bolestné gangliony. Sdělil jsem nemocné, že to jsou nebezpečné vředy a radil jsem operaci; tím jedině se mohlo předejiti šíření nemoci. Pacientka se však operaci podrobiti nechtěla.

Když naléhala, obych jí poradil jiný prostředek, navrhl jsem aby se dala u Dr. Petera prozářit roentgenovými paprsky. Po 2 měsících znovu mne navštívila a stěžovala si na bolest levé části plic. Nebylo možno ztrácti čas rozmýšlením; bylo třeba neprodleně přistoupit k operaci.

Poslal jsem nemocnou k Dr. Rafaelu Raygadas Vertiz. Dívka však k němu nešla, ale k jiným lékařům: Gutierezu i Equilerovi. Jeden z nich jí pověděl: „Jediným prostředkem záchrany jest tu operace. Víra v zázraky je přežitkem a ostatně v XX. století se už zázraky nedějí.“

Pacientka se k operaci přece neodhodlala. Když jsem se to dověděl, vzkázal jsem jí, aby už ke mně nechodila. Nechtěl jsem se vystavovat jistému nezdaru.

Tři dny na to objevila se u mně sl. Delgado s prosbou o prohlídku. Podivil jsem se hned při prvním pohledu, jak pěkně vypadala. Dále jsem shledal, že ohromné gangliony jakoby úplně zmizely.

Prohlížel jsem nemocnou a vystavil jí lékařské vysvědčení, jež se obyčejně v takových okolnostech žádá. Osvědčuji v něm, že sl. Delgado těší se úplnému zdraví do té míry, že není ani stopy po nějaké poruše.

Zapomněl jsem se zmínit o jedné okolnosti. Když jsem se pacientce netajil obdivem, vida ji v tak dobrém stavu, sdělila mně tehdy, že se odporoučela přímluvě P. Proa a jemu že děkuje za uzdravení, jehož sám jsem byl svědkem.

Jsem ochoten před církevní vrchností stvrditi přísahou to, co jsem zde napsal.

Mexiko, 4. ledna 1928.

Dr. L. G. Wasquez.

(Citováno z francouzské knihy: Za Krista Krále, Život P. M. A. Proa, str. 152.)

Úryvky mexických dopisů.

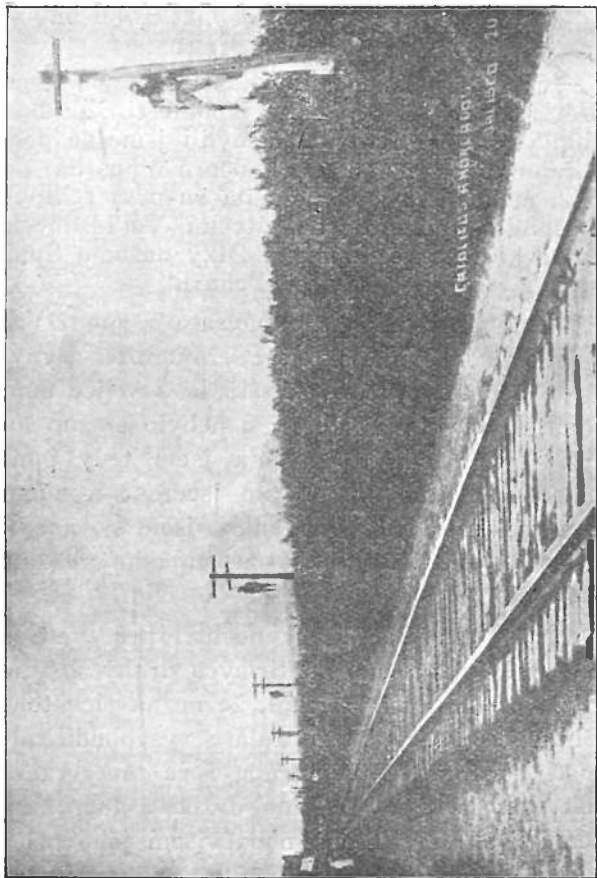
Dcera píše otci: „Jedno dítě onemocnělo vážně na krční vředy. Mělo jíti na operaci. Vykonala jsem triduum a odporoučely jsme se ochraně P. Proa. Po triduu nemoc zmizela beze stopy.“

Prostí vesničané zasílají list prodchnutý prostotou a vděčností k P. Prou:

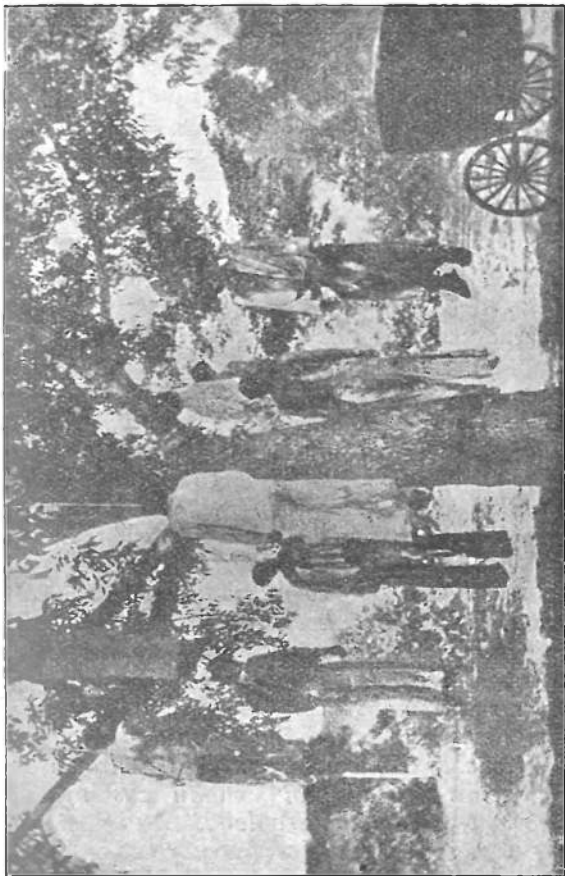
„C. A. trpěla na silný kašel i měla malou horečku, při tom soužily ji bolesti žaludku a hlavy. My, její rodiče, uchýlili jsme se pod ochranu P. Proa a naši dceru opustila ta těžká nemoc, když si položila na prsa relikvii mučedníka, zavinutou do šátečku. Ve 14 dnech nemoc beze stopy zmizela. Díky našemu Spasiteli a velebnému Otci Proovi.“

Jiná matka píše po návratu z pouti vykonané k hrobu P. Proa: „Mám dva syny. Jeden nechtěl pracovat do 15 let i velice mne zlobil. Druhý byl v žaláři a nebylo možno ho odtud vysvobodit. Vykonala jsem tedy pout k hrobu P. Proa a modlila jsem se k němu za moje dva syny. Vykonala jsem rovněž k němu novenu se šlibem, že ohlásím veřejně ty milosti, které mně uděli.“

Nyní ten syn, který nechtěl pracovat, je už 5 měsíců zástupcem firmy a druhý se vrátil z vězení domů a říkal, že nezná sice toho přímluvce, který ho ze žaláře vysvobodil, ale dosti na tom, že nepotřebuje se tam vracet. Jak tedy neděkovat Pánu Ježíši a tomu velkému svatému Proovi, neboť jsem jeho přičiněním dosáhla těch milostí.“

Věrní katolíci byli oběženi na telegrafních tyčích ve státě Jalisco.

Mladí katolíci z Nayaritu byli pověšeni, protože nedopustili uzavření svého kostela.

Uzdravení ve Španělsku.

Starší služebná v nemocnici Sv. Ducha v Barceloně jménem Concepción Waqué dostala do rukou takovou nemoc, že byla nutna amputace několika prstů a části dlaně. Ale ať sama dále vypravuje:

„V den před operací jedna řeholnice vidouc moji stisněnost, ukázala mně obrázek P. Proa zastřeleného v pronásledování mexickém a pravi-la: „Conceptio, vzmuž se, doufej v toho mučedníka, poruč se jeho ochraně a ujišťuji tě, že ráno už nebude řeči o operaci, neboť on tě uzdraví.“ Při těch slovech přiložila mi obrázek P. Proa na nemocnou ruku. Několik minut na to ucítila jsem nesmírnou bolest, ruka mne pá-lila jako oheň, sotva jsem tu bolest vydržela. Potom se mně zdálo, že prst, následkem nemoci bezvládný, nabývá znova vlády. V noci pak jsem necítla žádných bolestí. Ráno lékař pohlédnuv na mne, oněměl podivem. Probrav se z podivu pověděl kolemstojícím: „Operace je nepotřebná. Ta žena umře na jinou nemoc než na tuto.“ Nemohu vypověděti té radosti, jaká tehdy zalila mé srdce. Od toho dne pracuji a cítím víc sil než před tím. Mohu zdvihat i velká břemena, slovem: jsem úplně zdráva. Díky mexickému mučedníkovi, mohu zas vydělávat v potu tváře na kus chleba.“

Concepción Waqué.

Svědectví sestry řeholní:

Já sama osobně přiložila jsem obrázek P. Proa na nemocnou ruku naší služebné. Cítila jsem se v té chvíli neobyčejně vzrušenou. Dovedu svědčuji, že nemocná je vyléčena a že její výpověď je pravdivá.

Barcelona, 22. listopadu 1928.

Sestra Jakuba Guimera.

Co dělá prokurátor procesu za příčinou blahořečení P. Proa?

Hlas mexického lidu, jenž prohlásil P. Proa a jeho druhy za mučedníky, roznesl se mohutnou ozvěnou po celém světě. Heroická činnost apoštolská, neobyčejný život, pln lásky a oběti k bližnímu i k Bohu, jakož i divy a vyslyšení po smrti, to vše svědčí o zvláštních záměrech božích.

Proto byl ustanoven zvláštní prokurátor, jenž má za úkol sbíratí všechn materiál o moderním mexickém mučedníku, zhodnotiti jej a předložiti papežské komisi.

Jistě by bylo zajímavé slyšeti onoho prokurátora, k němuž se sbíhají všechny nitky o životě a působení P. Proa, co on ví a soudí o mexickém mučedníku.

Minulého roku psal onen prokurátor do časopisu „Sendbote des göttlichen Herzens Jesu“ (č. 3, r. 1931) právě o tom předmětu.

Z jeho listu vyjímáme následující úryvek:

„Je tomu teprve tři roky od té doby, kdy v hlavním městě Mexiku surovým způsobem byl popraven P. Pro a již je jeho postava tak lidová a populární, že nemine dne, aniž by nedošly do mých rukou 2, 3, 4 listy, v nichž je řeč o zvláštních milostech obdržných na jeho přimluvu. A uplyne-li jeden den bez dopisu, tedy přijdou na to jiné, jako třeba dnes 26. V., který přinese zrovna 5 dopisů. Všechny je ukládám a vyplňuji už obsáhlou skříň, v níž jsou dle časové posloupnosti umístňovány.

A odkud přicházejí ty dopisy? Ze všech stran. Přirozeně, především z Mexika samého a sice ve všech částí republiky mexické. Leží však přede mnou i listy z Lyonu, z Německa, z různých krajů Sev. Ameriky, z Kanady, Nicaraguy, Chile, Argentiny atd. Mnozí pisatelé zasílají i almužny na proces blahořečení P. Proa, z vděčnosti za přijatá dobrodini. Jiní zamlouvají si mše sv. za vyslyšení v jistých záležitostech anebo na poděkování za vyslyšení. Jiní konečně prosí o relikvie, o brožury s vyličením jeho života i o jeho obrázky.

Mezi prokázanými milostmi jsou některá uzdravení vskutku podivuhodná: o mnohých uzdraveních mám lékařská vysvědčení

v ruce. Některá novější chtěl bych laskavým čtenářům předložit; neboť to dodává odvahy, aby lid se k němu utíkal a prosil ho o přimluvu, ovšem bez jakékoliv veřejné pocty.

Zdá se, že P. Pro zachová si oblibu, jaké se těšil zde na světě a to nejen u svých kolegů ze studií, ale i u těch, kteří ho jen přechodně znali. Tak má mnoho známých, kteří na něho nezapomenou a budou ho ctít jako svatého.“

V dalším líčí prokurátor ještě nějaké pěkné rysy z jeho života a novější zázraky, což celkem naši čtenáři už znají z této i z předešlé brožurky č. 7: „Mexický mučedník P. Michal Pro, S. J.“

P. Pro v Čechoslovensku.

Čechoslovensko je ovšem daleko od Mexika a sám mučedník slavné paměti, ač zcestoval dosti zemí, tak daleko na západ — až k nám — se přece jen nedostal. Jsou tu však jeho přátelé, kolegové ze studií i jeho ctitelé.

Jak ve všech řečech i v českém jazyku vyšlo tiskem vylíčení jeho mučednické smrti nejen v novinách, ale i v knižkách. Touto brožurou jakož i předcházející (ve sbírce „Životem“ č. 127) moderní apoštol a mučedník mexický stává se známým a populárním u naší širší veřejnosti.

P. Pro defiluje rovněž na obrazech světelných v naší republice. Tak není možno, aby jeho příklad nepovzbudil k důvěře a k prosebné modlitbě. Vím sám, že ne jeden k němu konal celé noveny. A vykonal jich už 9 a všechny byly vyslyšeny, jak mně radostně sděloval. Nebyly to veliké věci, jež jeho přímluvě odporoučel, mějme však důvěru i ve velkých věcech a dosáhneme i těch na přímluvu našich nových svatých, vzatých z našich poměrů a bojů přímo do nebe.

P. Pro není ještě prohlášen za blahosla-veného; takový proces trvá dlouho, neboť vše se přísně zkoumá a je potřeba jistého odstupu k zralému, objektivnímu úsudku. Nechť tu i naše republika přispěje k jeho oslavě a k veřejnému uctívání. Mohl bych mluvit o zájmu, jaký budí osobnost moderního apoštola a mučedníka mezi našim lidem. Nebyl to jediný případ, že mně služebná přinesla na mši sv. a na jaký úmysl? Aby P. Pro byl brzy kanonisován.

Všechny národy, jež uvádějí ve známost okouzující osobnost P. Proa, neopomenou připomenouti věřícím, aby hlásili milosti obdržené na jeho přímluvu. Tak dočítáme se v knihách německých, francouzských, polských i španělských, které právě leží přede mnou. Budiž to tedy i v naší české knížce připomenuto. (Hlásiti možno vyslyšení a jiné milosti atd. Provincialátu T. J., Praha II., Ječná 2.)

Hrob P. Proa.

Hlubokou úctou, již se kdo těší u lidu a pravou velikost člověka, prozrazuje jeho hrob. Hroby světců a mučedníků, jsou svěží a stále oživeny, neboť tito žijí ještě dnes v mysli lidu. Navštívíte-li hrob nějakého slavného spisovatele, jehož romány byly hltavě čteny, na př. takového Zoly, shledáte, že je úplně opuštěný, nikdo k nim po celý čas nepřijde, nikdo je nevyhledává, neznámý a často zanedbaný jejich hrob zapadl tak, jak onen modní, efemerní člověk.

Navštívíme-li však hrob muže Božího, tu se nám zdá, jakoby byl teprve včera pochován. Žije totiž ještě v myslích těch, kdož ho milují.

Tak je s hrobem P. Proa. Jeden mexický časopis z r. 1930 píše:

„Kterýkoliv den navštívíme hřbitov v Dolores, vidíme hned, jak hrob tohoto hrdiny je ctěn a hned zas jiní zaujímají jejich místa. Mladí starají se o zevní vzhled hrobu, jinoši malují prosté železné mříže, ženy se starají o čerstvé květiny. Bez ohledu na počasí planou tam světla zapálená z vděčnosti. Nechybějí na tom hrobě ani památky zázračných uzdravení.

250 mil daleko od jeho hrobu možno čísti na dveřích kostela tento plakát: „Dostalo se mi neobyčejných milostí na přimluvu P. Michala

Proa, i prosím všechny, aby po přečtení těch slov se mnou díky Bohu vzdávali za jeho pomoc..."

Mexičtí mučedníci žijí nejen v nebi, ale i tu na zemi svým hrdinným příkladem, svými milostmi, svou pomocí, kterou je Bůh oslavuje.

III.

Odkud čerpal P. Proa lásku k duším.

Láska k duším je význačným rysem vnitřního života P. Proa. V den svého svěcení na kněze, když poprvé přinášel Oběť Nejsvětější, modlil se náš hrdina ke Kristu Pánu, aby mohl býti duším užitečný.

„Ale abychom duším mohli prospět, musíme je vášnivě milovat,“ tak mluvil. Láska jeho vzrůstala každým dnem a brzy měla se rozhořet největším plamenem, neboť není větší lásky nad tu, která dává v oběť život svůj.

V jeho srdci planula láska nezištná. Chtěl jenom duše; pro sebe nechtěl nic. I choval se k nim s pečlivostí matky, opatrující své dítě.

Poodhrňme trochu záclonu té lásky a pohledme na její zřídlo. Plynula z lásky k Božskému srdci a k Panně Marii.

1. Z lásky k Božskému Srdci:

Mexický apoštol horoval kdysi v pronásledování: „V Srdci Ježíšově láska naše roz-

hoří se v celé síle. Když se duše sblíží se Srdcem Ježíšovým, láska její neuhasne ani neoslábne, leč očistí se a povznese. Tehdy láska naše stane se šlechetnou, nezištnou i stálou, jako láska Boží, jež zapaluje naše srdce. A když srdce načerpalo oživující síly z dřeva kříže, tehdy už nepotřebuje se bát odvrácení se od Boha; vím to ze zkušenosti.“

„Zda-li víš — mluvil jindy — kde jsem nabyl té špetky zkušenosti, odkud jsem čerpal lásku? — Zřídlem jest Božské Srdce Ježíšovo.“ —

I v trápeních utíkal se ke Kristu Pánu v horoucí modlitbě.

„Srdce Ježíšovo, miluji Tě, leč rozmnož mou lásku. Srdce Ježíšovo, doufám v Tebe, leč posilni mou naději. Srdce Ježíšovo, obětuji Ti celé své srdce, leč uzavři je tak hluboko v Srdci Svém, aby se už nikdy od něho neodloučilo. Srdce Ježíšovo, obětuji se Ti zcela, ale bdi nade mnou, abych Ti složil úplnou obět z celého svého života.“

V životě P. Proa bylo možno pozorovati ten zjev, jako u sv. Františka Xaverského, že přes všechny práce, jež ho rozptylovaly, trávil život v ustavičném sjednocení s Pánem Bohem.

Jeho přátelé se často divili, jak hravě mluví o věcech nadpřirozených. P. Pro zje-

voval jim tajemství své duše: „Je to velmi jednoduché. Hledím všechny své práce konat v přítomnosti Boží.“

Odkud ještě čerpal mexický apoštol lásku k duším?

2. Z lásky k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie:

Nic jsme dosud nepověděli o velké úctě P. Proa k Panně Marii. I na ten pramen jeho lásky třeba poukázat. Čím mu byla Matka Boží? Slyš:

„Není nic pěknějšího nad ty strašné boje, známé jedině Bohu a duši, nic tak duše neočisťuje, jako pokušení. A já se jich nic nelčkám, neboť Nejsvětější Panna je ke mně vždy tak dobrá.“

V měsíci máji dostávala Panna Maria ode mně památky. Hleděl jsem jí obětovat vždy něco milého a pěkného očím jejím.“

Bylo ustavičnou jeho touhou dostat se do největší a nejslavnější svatyně Panny Marie, do Lurd. Podarilo se mu to konečně krátce před návratem do vlasti.

P. Pro byl veselé povahy a málokdy se stalo, že nežertoval, i když mluvil a psal o vážných věcech. Když však byl v Lurdech, tu jeho listy nabyly tonu nezvyklého.

P. Pro v Lurdech.

„Co se tu cítí,“ psal svému dobrodinci do Španělska, „nedá se slovy vysloviti. Byl to jeden z nejkrásnějších dnů mého života. Zůstal jsem hodinu před jeskyní a plakal jsem jako dítě. Díky Tobě, nechť ti Bůh žehná a odplatí!“

To psal na lístku z Lurd. Druhý den vypsal podrobněji svou pout v dopise z Paříže:

„Přijel jsem do Lurd v 8 hodin ráno. Šel jsem přímo k zázračné jeskyni. To je předsíně nebe. Tu spatřil jsem Nejsvětější Pannu, jež naplnila moji duši nevýslovným štěstím, hojícím balsámem útěchy i nadzemskou radostí. Nenalézám slov, abych vyslovil, co se tu cítuje. Ubohý, nešťastný Pro neviděl, neslyšel nic, co se kolem něho děje. A když jsem povznesl oči k Panně Nejsvětější, spatřil jsem u její nohou nemocnou, ležící na vozíku. Odřikávala růženec, ruce majíc rozpiaté v kříž. Ten pohled mne vzrušil. Jaká to víra a důvěra! Srdce mé bylo přeplněno láskou i díkem. Začal jsem tklivě i srdečně rozmlouvat s Nejsvětější Pannou děkuje jí za to, že mně dovolila přijíti z daleka, ze zámořské krajiny až sem k ní. Jak jsem mohl delší čas vydržet klečet, když ani 5 minut na kolenou nevydržím, to nevím. Neptej se, co jsem mluvil nebo co jsem dělal! Nic nevím.

Přiblížil se ke mně jeden kněz se slovy: Jestli tu, Důstojnosti, zůstanete déle, zeslábnete. Radím Vám, abyste šel tam k prameni, kde je stín. — Jak jsem asi vypadal? Jest to pro mne hádankou nerozřešitelnou. Vím jenom, že jsem klečel u její nohou i hluboko jsem pocítoval Její přítomnost a působení milosti. U zázračného pramene jsem viděl sta ubohých a nemocných, kteří přišli si vyprositi zdraví. Otec Kapucín po každém desátku růžence měl kázání. Dělal jsem to, co jiní, zpíval, modlil se, líbal zem. S rozpiatýma rukama vzýval jsem Pannu Marii. O 4. hod. usedl jsem do vlaku.

Pout do Lurd byla pro mne setkáním se s Matkou nebeskou; rozmlouval jsem s ní na modlitbách. A skutečně potkal jsem se s ní, rozmlouval jsem se s ní a modlil se k ní.

Moje cesta po moři nebude obtížná, jak jsem myslel, řekla mně to Maria.

Ach, Otče, mé nešťastné povaze jest tak těžko spřátelit se s myšlenkou o návratu do Mexika. Vracím se do své ubohé vlasti, vládou zničené, sám nemocen, neukončiv studií a k tomu ještě nemám spatřiti svou svatou matku, které vděčím za život, a jejíž smrt dodnes oplakávám přes všechnu oddanost do vůle Boží. Ale nejsvětější Panna v Lurdech povznesla mne na duchu a dodala mně odvahy."

Víme tedy, odkud čerpal P. Pro svou sílu: ze spojení s Kristem i z vroucí zbožnosti k Matce Boží. Odtud tedy to jeho hrdinství uprostřed střel Callesových; nebylo jen chladnou pósou, ale výrazem hlubokého přesvědčení.

Na jaké výšiny může duše vystoupit a jaké divy vykonat, o tom svědčí modlitba našeho mexického apoštola. Obrací se v ní k Panně Marii:

„Dovol mi, Panno Nejsvětější, u Tebe strávit svůj život; i trvat s Tebou ve smutku i opuštěnosti, cítit rovněž s Tebou nejhlubší bol. Netoužím po tom, abych na dráze svého žití cítil radosti betlémských jesliček, ani po tom netoužím, abych velebil Tvé božské dítě chované v Tvých panenských rukou. Nechci se těšit v Tvém chudém domku nazaretském z milé přítomnosti Ježíšovy, ani se přidružit k kůrům andělským ve chvále Tvého Nanebevzetí. Toužím jedině ve svém životě po pohrdání, výsměchu a smrti Kalvarie, toužím pro sebe po pozvolném umírání Tvého Syna. Toužím po hanbě a potupě kříže. Zvláště o to Tě prosím, Matko bolestná, abych trval při Tobě, sílil svoji duši Tvými slzami, dokonal svou obět, maje před očima Tvé mučednictví. O necht Tvá opuštěnost povznese mé srdce, jež by celou svou bytostí zamilovalo si Tebe i Tvého božského Syna.“

Svatý Otec a mexičtí mučedníci.

Nedávno dostala se do rukou Sv. Otce fotografie, představující skupinu mexických mučedníků, zabitých tlupami Callesovými. V jejich středu byl P. Pro. Sv. Otec hleděl na ně chvíli hluboce vzrušen a pak napsal na okraji toho obrázku následující slova ze mše sv. za mučedníky: „Et palmae eorum in manibus eorum — laudem eorum nuntiet ecclesia“, t. j. „A palmy jsou v rukou jejich — církev ať hlásá jejich chválu.“

Tato slova z péra náměstka Kristova mají zvláštní význam. Zda budeme se brzy k nim modlití veřejně v celé církvi tato slova?

Konec pronásledování v Mexiku.

V zemi bouří a revolucí plane pronásledování měrou neztenčenou. V únoru roku následujícího po umučení P. Proa byl sice ujednáno na konsulátě U. S. A. mezi ministry a katolíky smír a konec krvavého pronásledování, ale zdá se, že ještě málo kněžské krve bylo prolito. Mučedník P. Pro dobře to postřehl, když pronesl tato významná slova: „Umru, neboť k záchraně Mexika je třeba krve kněžské a to hodně mnoho.“

V poslední době dne 26.-I. 1932 mluvil Sv. Otec Pius XI. o smutných zprávách z Me-

xika, kde „kněžstvo je hubeno, bohoslužba pak a všechna péče o duše téměř znemožňována.“

To pravil, maje na mysli nařízení presidenta Gila, že jeden kněz musí stačiti na 50.000 věřících, to jest tak na jeden okres. Zuří tedy pronásledování a útisk církve dále.

Mexický arcibiskup Diaz proti tomuto nařízení rázně protestuje ve veřejném listě a praví, že je v rozporu se zákony Božími i se svobodou svědomí zaručenou mexickou ústavou. Svůj list končí těmito slovy:

„Kněžím rozkazujeme: Zůstaňte na svých místech, která jsme vám svěřili a pečujte o duše věřících, jakoby se nic nebylo přihodilo a jakoby Vám nehrozilo žádné nebezpečí.

Věřícím nařizujeme: Poslouchejte jako křesťané hlasu svých kněží a církevní vrchnosti. Musíte všude hájiti přesvatá práva náboženství cestami zákonitými.“ (Lidové listy 27.-I. 1932.)

Litice pronásledování valící se Španělskem a projevující se vyhnáním Tovaryšstva Ježíšova, zuří ve všech zemích španělského jazyka.

Ale katolíci mají ochránce v nebi mocné světce, z nichž zvláště P. Pro drží ochrannou ruku nad svou vlastí a nedá zahynouti katolickým krajanům.

Velké poučení pak plyne pro nás. Kdyby snad sociální revoluce převalila se i přes kraje naše a nastal den msty — ne na kapitalismu, ale na církvi katolické, — ať stojíme všichni na svých místech! Máme význačné vzory statečnosti a stálosti ve víře. Nechť P. Pro i bratr jeho, Hubert, i jiní mučedníci z řad katolické mládeže vzbudí podobnou odvahu, vytrvalost u kněží i u našich katolických laiků.

Modlitba k P. Prou.

O BOŽE, JENŽ JSI TAK PODIVUHODNÝ VE SVÝCH SVATÝCH, DEJ ABYCHOM SE ZASVĚTILI TVÉ SLUŽBĚ A LÁSCĚ S TOUTÉŽ ODDANOSTÍ, S JAKOU ŠLI NA SMRT P. PRO A JEHO DRUHOVÉ. AMEN.

Imprimi potest. Pragae 3. IV. 1932, P. Leop. Škarek, praepositus provinc. S. J. Imprimatur Nr. 6393a, Olomucii 14. IV. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

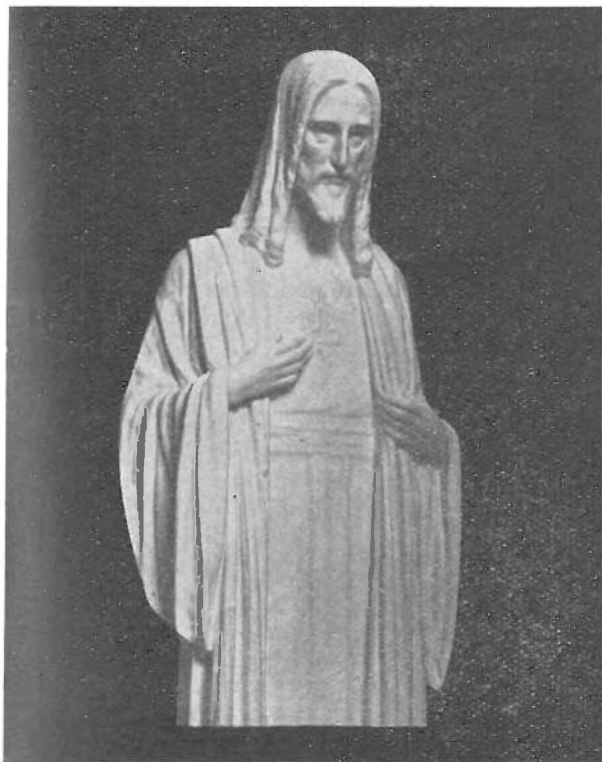
„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Cena 50 hal.

Životem č. 132. Ročník VI. Č. 12. Vyšlo 15.-V. 1932.

Znáš toto Srdce?

Čím trpí naše doba?

Ze všech stran slyšíme stížnosti na bídu a nezaměstnanost, na sociální nespravedlnost, na bezcitný kapitalismus. Odkud to všecko zlo naší doby vyvěrá? — Odpověď jest jen jedna: Lidé mají nemocné srdce.

O hlavu se lidé starali. Celá léta ve škole jí věnovali největší péči. Naučili nás číst a psát a počítat. Avšak zapomněli na jedno: Nezáleží tolik na tom, zda-li umí kdo číst a psát a počítati, nýbrž mnohem více na tom záleží, co kdo čítá a píše, zda-li neužívá svého vědění a počítání ke zlému.

Následek této nedbalosti moderního lidstva se jeví všude: Rozum bystrý jako meč a srdce tvrdé jako kámen.

Avšak ještě hůře: Kdyby srdce zanedbané zůstalo jen tvrdé! Ne, ono zdivočelo a člověk se stal horším než divoká šelma. Svého bystrého rozumu užívá, aby přemýšlel a vynalézal nové a nové způsoby, jak co nejrychleji a co nejvíce lidí dalo by se povraždit a nešťastnými učiniti.

Jak vyléčiti nemocné lidstvo?

Sv. Gertruda byla jednou u vytržení. Viděla sv. Jana, miláčka Páně. Tázala se ho: „Sv. Jene, tys dlel u nejsv. Srdce Páně. Proč

jsí nám nezjeví tajemství tohoto svatého Srdce?“

Na to odvětil světec: „Mým úkolem bylo, zjevití tajemství Slova Božího. Avšak v době poslední, kdy bude mezi lidmi nejhůře, kdy láska ochladne ve světě: v této době Spasitel sám zjeví lidstvu tajemství svého nejsv. Srdce, aby svět ochladlý v lásce znovu se zapálil jeho božskou láskou.“

Tato předpověděná doba nastává. Proto právě v naší době musíme rozšiřovati úctu k nejsvětějšímu Srdci Spasitelovu.

Pojednáme ve spisku o těchto otázkách:

I. Co uctíváme v Božském Srdci Páně.

II. Proč ctíme Srdce Ježíšovo.

III. Jak Je máme uctívati.

I. Co uctíváme v Božském Srdci Páně.

Srdce našeho Boha. Kristus je Bůh a zároveň člověk. Pravý Bůh a pravý člověk. Jsou v něm dvě přirozenosti: božská a lidská, avšak jen jedna osoba: druhá osoba nejsv. Trojice, osoba Boha Syna. Bůh vzal na sebe lidskou přirozenost a proto patří i lidské přirozenosti Kristově božská pocta klanění, neboť je s osobou Boha Syna nerozlučně spojena.

I Tělu Kristovu se klaníme, neboť je to tělo Slova Božího. I tělesné Srdce Ježíšovo „se Slovem Božím podstatně spojené“ zasluhuje tedy naší božské pocty. Uctíváme však Srdce Páně nejenom jako srdce našeho Boha, nýbrž i jako obraz (symbol) lásky Ježíšovy k nám lidem.

Počátek a základ úcty k Srdci Páně byl položen na kříži, když vojin kopím otevřel bok Pána Ježíše; tím takřka objevil celému světu nesmírnou lásku tohoto Srdce.

Světcí stojící pod křížem byli prvními čtiteli Božského Srdce, oni první cítili proud milosti prýstící z této pobožnosti. Po staletí tekl tento proud jen skrytě jako pod zemí. Jen u některých vynikajících světců jako u sv. Augustina, Jana Zlatoústého, Bernarda, Bonaventury, Petra Kanisia, sv. Mechtildy a Gertrudy vidíme, jak úcta k Božskému Srdci Páně vždy se uchovávala v církvi.

Bůh často si volí duše ponížené a skryté za nástroj svých plánů. Tak též učinil, když běželo o rozšíření úcty k Božskému Srdci Páně. V druhé polovici 17. století měla církev dosti mužů slavných a vynikajících jak učností tak výřečností. Avšak Bůh jich nevyvolil ke svým účelům, nýbrž skromnou dívku Markétu Marii Alacoque (čti Alakok). Narodila se 1647 ve Francii a byla zbožně

vychována. Již v mládí ráda se modlívala a navštěvovala P. Ježíše ve svatostánku. Avšak i ona prodělala dobu, kdy horlivost její ochladla a kdy dívka začínala býti marnivou a pyšnou. Tu její matka těžce onemocněla. Markéta poznala, že je to trest Boží, litovala svých hříchů, začala nový život a vytrvala věrně ve službě Boží.

Když jí bylo 23 roků, vstoupila do řádu Navštívení P. Marie, založeného sv. Františkem Saleským. V Paray-le-Monial v diecési Autunské je klášter tohoto řádu a v něm žádala o přijetí. Od té doby neznala jiné touhy, než úplně se obětovati Bohu a státi se dokonalou. Cvičila se ve ctnostech, především v pokoře. Pro její vidění a mimořádné zjevy, představení s ní zacházeli nedůvěřivě. Ani slibů nesměla složiti se spolunovickami. — Markéta všecko snášela bez reptání. V nevyšlovných bolestech, které Bůh na ni sesílal, modlíla se: „Bože, staň se, jak ty chceš!“

Tak se stala vhodným nástrojem v ruce Boží. Pán Ježíš se jí zjevil a žádal, aby rozšiřovala úctu k jeho Božskému Srdci. Skromná řeholnice nechtěla věriti, že by právě ona byla vyvolena k tak těžkému úkolu. Avšak Bůh všecko řídil a tak pomocí kněží de la Colombiéra, Gallifeta a Croisseta se veliké dílo ujalo a přes odpor jansenistů rozšířilo se na celém světě.

II. Proč uctíváme Srdce Páně?

1. Láska Spasitelova.

Proč uctíváme Srdce Pána Ježíše? Protože nás tak velice milovalo na zemi a ještě stále miluje. Kdo zná velikost této lásky? Všecka naše slova jsou slabá, naše přirovnání a naše obrazy mdlé, máme-li mluvit o preveliké lásce Spasitelově.

Arabská báje

vypravuje, že syn jeden byl tak zlotřilý, že se zaprodal ďáblovi, aby zbohatl. Ďábel mu slíbil bohatství, avšak žádal: „Napřed musíš zabít matku svou a přinést mi její srdce.“ Syn tak učinil. Zabil matku, vytrhl jí srdce z hrudi a nesl je ďáblovi. Ve svém spěchu klopýtl přes kámen a upadl. Tu srdce matčino začalo mluvit a praví: „Neubližil sis, synu můj?“ —

Smysl báje je jasný, chce ukázat velikost lásky matčiny. Přes všecku nevděčnost synovu, matka jej miluje, stará se o něho, cítí s ním. Kde ve světě nalezneme takovou lásku mateřskou? — Větší ještě lásku nalézáme v Srdci Ježíšově. My jsme jej na kříž přibíli. A on? Nejenom že měl soucit s námi jako ona matka v báji, ne, on učinil více, dal nám sama sebe. Den před svou smrtí ustanovil Největější Svátost oltářní.

Z francouzské revoluce.

Umíral revolucionář. Přisahal, že nepřipustí k sobě kněze, a kdyby se odvážil kněz přijít k němu, že neodejde živý. Šlechtný kněz slyšel o jeho nemoci a z lásky k jeho duši navštívil ho. Sotva umírající uviděl kněze, jakoby nabyt nových sil, zatař ruce a vzkřikl: „Co? Kněz v mém domě? Bidníku! dvanáct takových, jako jsi ty, jsem vlastní rukou zabil a ty budeš třináctý!“

Kněz klidně odvětil: „Ne, drahý příteli, mylíš se. Nezabil jsi jich dvanáct, nýbrž jedenáct. Ten dvanáctý se uzdravil a stojí zde před tebou.“ Při těchto slovech odhalil prsa a ukázal jizvy ran, které mu kdysi zasadil onen umírající. Potom pokračoval: „Bůh mi zachránil život, abych zachránil tvou duši.“

Takovou láskou byl hříšník přemožen. Smířil se s Bohem a zemřel šťastně.

Nepodobá se dnešní lidstvo onomu nemocnému? — A jako onen kněz mluví Srdce Ježíšovo k lidstvu: „Lidé, i když jste mne přibíli na kříž, i když jste probodli mé srdce, já vás miluji.“

Co pohnulo Syna Božího, že se stal člověkem? Jeho láska k hříšnému lidstvu. „On nás miloval, když jsme byli ještě jeho nepřáteli“ (viz Řím. 5, 10). Proč Ježíš se namáhal, proč kázal, trpěl a umřel na kříži? Byla to láska jeho Božského Srdce.

První zjevení.

Na svátek sv. Jana apoštola r. 1673 sv. Markéta klečela před svatostánkem a modlila se. Tu se jí zjevil Spasitel, ukázal jí své Srdce na plamenném trůně, zářící jako slunce, ovinuté trnovou korunou, ozdobené křížem a řekl jí: „Srdce mé jest naplněno láskou k lidem tolik, že již nemůže v sobě zadržeti plamenů hořící lásky. Musí je tvým prostřednictvím vylíti a lidem zjevití, aby je obohatilo nebeskými poklady. Tobě zjevím cenu oněch pokladů: jsou to milosti uzdravující a posvěcující, které jedině mohou lidstvo vytrhnouti z propasti záhuby.“

2. Nevděk bolí.

„Není bolesti nad bolest srdce.“ (Sir. 25, 17.) V neděli po Božím Těle 16. června 1675 zjevil se Spasitel sv. Markétě po třetí. Řekl: „Viz toto srdce, které tolik milovalo lidi, že se nešetřilo, nýbrž vyčerpalo se a zničilo, aby jim ukázalo svou lásku. Odměnou dostávám za to od přemnohých lidí jen nevděk pro jejich neuctivost a svatokrádeže, jejich chladnost a polírdání, jak se mnou zacházejí právě v této svátosti lásky. Co mne však mnohem více bolí, jest, že jsou to i duše mně zasvěcené, které tak se mnou zacházejí.“ Potom jí žádal, aby mu dostičinila za onen nevděk světa.

Víme, že taková soukromá zjevení nejsou články víry. Ani nesmíme jim věřit jako pravdám víry. Avšak musíme připustit, že duše vyvolené a svaté hlouběji vnikají do pravd Božích a jejich vidění mohou být pravdivá. Pravdivost zjevení sv. Markéty je potvrzena třemi svědky: bezúhonností jejího života, pronásledováním a zkouškou církevní vrchnosti.

Pronásledování trpěla úcta k Božskému Srdci Páně zvláště od jansenistů. V Rakousku byla úcta k Srdci Páně dokonce státem zakazována. Ubohý jezuita Maxmilián Hell ve Vídni musel na př. platit 500 zlatých pokuty, protože rozdával knížečku o Srdci Páně. Císař Josef II. dal obrazy Srdce Páně přemalovat, „aby neurážely oko vzdělaných lidí“.

Sv. Markéta psala o pronásledování jansenistů: „Satan rozvířil tuto bouři, neboť zuří nad tím, že touto pobožností bylo vytrženo z jeho moci již mnoho duší, o kterých se domníval, že už je má zajištěny.“

3. Užitek úcty k Nejsv. Srdci.

Z dopisu mladého muže.

Jsem synem dobrých křesťanských rodičů. Brzy jsem přišel do špatné společnosti a padl do hříchu. Chodil jsem sice každý měsíc k sv. svátostem, avšak znovu a znovu padal jsem do

hříchu. Tak jsem byl spoután vášní, že jsem podléhal skoro každému pokušení. — V lepších chvílkách poznával jsem své neštěstí. Časem upadl jsem do malomyslnosti a myšlenky zoufalé trápily moji duši. Zdálo se mi, že je lépe bídnému životu udělati konec, než stále znovu hřešiti. — V té bídě Bůh sám přispěl mi ku pomoci. Dostal jsem do rukou knížečku o Srdci Páně. Čím dál jsem v ní četl, tím více rostla ve mně důvěra k tomuto milosrdnému Srdci. Prosil jsem Nejsvětější Srdce, aby i mně pomohlo zlomiti okovy hříchu. — A pomohlo opravdu. Z úcty k Srdci Páně vzrostla ve mně síla a důvěra v boji. Co se mi dříve zdálo býti nemožné, to je mi dnes snadné. Pramenem síly jest mi Srdce Páně v Nejsv. Svátosti. Bez sv. přijímání klesl bych opět do dřívějšího hříchu.

Útěcha.

Po bitvě u Montebello v r. 1859 navštívil francouzský maršálek Achilles Baraguay d' Hilliers polní lazaret ve Vogherě. Mnoho raněných vojáků čekalo tam na bolestnou operaci. Maršálek, který sám v bitvě u Lipska 1813 ztratil levou ruku, šel od lůžka k lůžku a těšil vojáky: „Děti, nebojte se, já jsem to také prodělal.“ — Tak nás těší Srdce Páně. Trápí-li tě starosti jak živiti rodinu za nynějších hospodářských poměrů, těší tě On: „Neboj se

dítě, mé srdce milosrdenstvím se pohnulo, když jsem viděl na poušti tisíce hladových a raději jsem učinil zázrak, než abych je nechal zahynouti.“ — Svírá-li tě úzkost před nebezpečím, které hrozí tobě neb tvým milým, On tě těší: „Dítě neboj se! Hle, z lásky k tobě jsem na hoře olivetské vypil kalich utrpení.“ Citiš-li se opuštěným, pravi tobě Srdce Páně: „Dítě neboj se, hle i já jsem volal na kříži: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!“

Nejvhodnější nápis.

Alois Gaston de Ségur († 9. června 1881) několik roků po svém vysvěcení na kněze oslepl. Jeho matka a sourozenci naříkali nad tím neštěstím, Ségur však viděl v tom dobrodiní Boží. A opravdu slepota mu nepřekážela pracovati neúnavně pro spásu duší. Jenom jedna věc ho bolela: nemohl již tak často navštěvovati Božské Srdce Páně ve Svátosti oltářní, jak to dříve dělával. Proto se dal v r. 1856 zavésti do Říma k sv. Oci Piu IX. a prosil jej, aby mu dovolil uschovávat Svátost oltářní ve svém bytě. Takové dovolení se nedává, leč z nejvážnější příčiny, proto sv. Otec odmítl. Když se však podíval slepému knězi do tváře a viděl ve vyhláslých očích veliký, tichý zármutek, byl k slzám pohnut, objal ho, přitiskl k srdci a řekl: „Ano, dovoluji ti Svátost oltářní „ad consolationem — k útěše.“

Můžeme si představití radost Ségurovu. Nevěděl, jak vyjádřiti svoji vděčnost. Doma si zařídil krásnou kapličku a na svatostánek dal napsati zlatými písmenami slova papežova: „K útěše.“ V této kapli ztrávil velikou část svého života, často celý půlden, každou noc aspoň dvě hodiny. Často ho slýchávali mluvit: „Za tři věci denně Bohu děkuji: že jsem knězem, že jsem slepý a že mám u sebe Svátost oltářní.“

„K útěše“, tento nápis stojí neviditelně na každém svatostánku, na každém oltáři a na každé svaté Hostii.

„Díky Tobě, Srdce Páně!“

U pana faráře kdosi zaklepal na dveře. Vstoupila řeholní sestra: „Důstojnosti, v Zahradní ulici je svobodný zednář na smrt nemocný a o knězi nechce ani slyšeti. Co mám dělat?“

„Ošetřujte nemocného v duchu dobrého pastýře, obraťte se s důvěrou k Božskému Srdci, a pověste někde v jeho světnici obraz Srdce Páně.“

Sestřička poděkovala a šla do domu nemocného. Přijal ji se slovy: „Já jsem volno-myšlenkář, nevěřím ani v Boha, ani v nesmrtelnou duši, ani v nebe, ani v peklo. Od-

říkám se křtu a přijímání a všeho, co jsem obdržel od cirkve.“

Sestra se nedala odstrašit. Laskavě nabízela své služby nemocnému, jehož manželka také ležela nemocná. „Neříkám ne; avšak nevod'te mi sem kněze. Nechci ho ani vidět.“

Sestřička s laskavou opatrností ošetřovala dále nemocné. Kde jen mohla, ulehčovala jim v bolestech. Tím si získala srdce nemocného.

Jednoho dne přinesla obrázek Srdce Páně a chtěla jej zavěsit na stěně: „Co to děláte,“ volal nemocný, „co to je, ukažte mi to!“ Ukázala mu obrázek.

Nevrle hleděl naň, potom se uklidnil a řekl: „Obrázek je pěkný. Avšak je to hloupost, takové obrazy věšet na zdi. Ale jestli vám to působí radost, pověste si to. Mně to neuškodí.“

Přišli na návštěvu přátelé. Viděli obraz, posmívali se a chtěli jej odstraniti. Nemocný však jim bránil: „Nechte obrázek! Sestra, která mne tak dobře ošetřuje, má z toho radost a já bych ji nechtěl zarmoutiti.“

Pomalou působila milost Boží. — Po několika dnech dovolil sestře, aby mu předříkala malou modlitbičku. Slovo „Ježíš“ se modlil potjchu s ní.

Druhého dne řekl: „Vidím, že mne chcete obrátit, ale nedám se. Proč to nezkusíte s mou ženou? Ta také podepsala slib, že před smrtí nepřipustí kněze?“

Sestra se obrátila na ženu. Ta si dala říci a brzy byla získána pro náboženství, odvolala svoje zednářské sliby a přijala sv. svátosti.

Muž však odolával dále. „Později,“ říkával, „později, až mi bude hůře, uvidíme.“

Nemoc se horšila. Sestra byla v tísní. Nabídla nemocnému medálku Panny Marie. On ji odmítl. Zdvojnásobila své modlitby.

Brzy muž byl ve velikém nebezpečí. Jednoho dne se odvážila sestra vzítí obrázek Srdce Páně, ukázala mu jej z blízka a mluvila mu s velkou vroucností o milosrdenství Božského Srdce.

„Ale, co by řekli moji přátelé?“ namítal nemocný. „Kdo je zde v domě pánem?“ tázala se sestřička. „Já.“ — „Dobře, jste-li vy pánem, vyžeňte falešné přátele z domu a obraťte se k Bohu. Umřete a jestli umřete s Ním nesmiřen, přijděte do věčného zavržení.“

Tato slova zlomila odpor nemocného. Vyzpovídal se, přijal sv. svátosti a před svědky odvolal své zednářské sliby.

Dva dny později zemřel, stále opakuje: „Díky Tobě, Srdce Páně, díky Tobě!“

Dva bratři.

Bylo to v roce 1896. P. Giordani T. J. zdržoval se v jednom domě svého řádu blízko

New-Yorku. Jednoho dne mu bylo hlášeno, aby co nejspíše přišel k nemocnému, který v celém okolí byl znám jako bezvěrec. Kněz pospíchal. S úzkostí vstoupil do domu nemocného. Jaké však bylo jeho překvapení, když ho tento uctivě pozdravil a s velikou ochotností a lítostí přijal sv. svátosti.

„Jak jste jenom zasloužil tuto milost?“ tázal se kněz, „jistě jste se někdy něco modlil?“ — „Ó ne,“ odpověděl nemocný, „dlouhá léta již jsem byl nepřitelem Boha a církve. Avšak mám dobrou matku a ta se modlí za mne. Když jsme se viděli naposled — je tomu dvanáct let — řekla mi: „Karle, vidím, že moje napominání už nejsou nic platná. Doporučuji tě do ochrany Božského Srdce Páně; toto Srdce budu denně prositi za tebe.“ Také mám ještě bratra, ten se stal knězem a jesuitou. Nevím sice, kde se zdržuje, avšak jistě i onen se modlí za mne.“ Potom vytáhl umírající dopis a řekl: „Tento dopis jsem ještě napsal. Je určen pro mou matku, abych jí sdělil, že její modlitby nebyly nadarmo. Račte laskavě dopis dáti na poštu.“ Kněz vzal dopis, pohlédl na adresu a zvolal: „Bratře, vždyť to je také moje matka! Bohužel, již před dvěma roky zemřela. Avšak její poslední slovo bylo: „Jistě nejlaskavější Srdce Páně zachrání mého syna.“ — Slovo se splnilo. Ještě téhož dne zemřel Karel smířen s Bohem.

III. Jak uctíme Srdce Pána Ježíše.

1. Poznávájme jeho lásku!

Ostatky Srdce Páně. Ostatky svatých jsou nám vzácné. Ostatky Božského Srdce Páně mají nám býti mnohem vzácnější. Tyto jeho ostatky jsou jeho slova. Ve zjeveních sv. Gertrudy čteme: „Hledej, dcero má, ona slova Písma svatého, z nichž nejlépe poznáš lásku mou, vypiš si je, čítej je často, uschovej si je jako ostatky. — Věř mi, dcero má, nejvzácnější ostatky, které jsem zanechal na zemi, jsou slova, z nichž mluví má láska, slova, která vyprýštila z mého srdce.“

2. Mějme s ním soustrast.

Blahoslavený P. Jáchym Piccolomini viděl jednou člověka trpícího padoucnicí. Měl s ním tak velikou soustrast, že prosil Pána Boha, aby osvobodil ubohého nemocného od nemoci a raději poslal ji na něho. Bůh skutečně vyslyšel jeho prosbu. Nemocný se uzdravil, a zbožný kněz trpěl padoucnicí až do své smrti. Často pádem se poranil. — Představme si onoho uzdraveného, když viděl svého dobrodince zraněného a trpícího z lásky k němu. Jaká soustrast a vděčnost naplňovala jeho srdce! Tak též i naše srdce musí býti naplněno soustrastí a láskou při pohledu na zraněné Srdce Pána Ježíše.

3. Věnujme mu lásku.

Sv. Augustin praví: „Člověk chce život naléztí v tom, co miluje, pokoj pro všecken čas. Mám vám říci: nemilujte? Nikoliv. Nečiní, mrtví, oškliví, bídní byste byli, kdybyste nemilovali. Milujte, avšak vezte, co milujete! Neboť co miluješ, tím jsi.“ „Kdo nemiluje, zůstává v smrti.“ (1. Jan 3, 14.)

P. Damián.

Dne 15. dubna 1889 zemřel na ostrově Molokai v Tichém oceánu známý apoštol malomocných P. Damián Deveuster. Dobrovolně se hlásil u svých představených, že bude sloužití ubohým malomocným. Tím se pro celý svůj život odloučil od civilisovaného světa. Neboť přísný zákon zakazoval každému, kdo se usídlil na onom ostrově, vrátiti se, aby nerozšířil malomocenství po jiných krajích. Když plných deset sloužil svým milým nemocným, přišla nemoc na něho. Lékař mu prohlásil: „Velice mě to bolí, Otče, ale musím Vám říci, že jste nakažen malomocenstvím.“ Misionář odpověděl: „Vaše sdělení mne neznepokojuje ani v nejmenším. Věděl jsem, že k tomu dojde; byla to vůle Boží.“ A s věrností ještě větší věnoval se svým pracím a přinášel nemocným útěchu a radost. — Často říkal: „Nechtěl bych se uzdraviti, kdybych

za cenu svého uzdravení musel opustit ostrov a dílo, které jsem zde započal.“

Odkud čerpal onen hrdina svou obětavou lásku? Z lásky k Božskému Srdeci Páně.

Děti.

Děti v misijní stanici Eskişehir v Malé Asii sbíraly v pátek dříví. Jedno děvčátko prací znavené si sedlo a odpočívalo. „Jsem již znavena a chci si odpočinouti.“ Druhé děvče odpovídá: „Co? Ty naříkáš na únavu a nechceš pracovat? Myslíš, že náš Spasitel nebyl unaven, když tři hodiny visel na kříži s rozpjatýma rukama? Co by z nás bylo, kdyby on nebyl přemohl svou únavu?“

4. Čiňme mu zadost.

Sv. Athanasius vypravoval Otcům na sněmě v Nicei tuto událost:

„Křesťan jakýsi vystěhoval se z města Beryty a zapomněl v domě obraz Božského Spasitele. Do domu se nastěhoval žid, nedbal však obrazu. Jeden z jeho soukmenovců viděl obraz a obžaloval ho u rabína, že uctívá obraz Kristův. Oba se odebrali do onoho domu. Uviděvše obraz Kristův, začali se mu posmívat:

„Jako kdysi byl našim otcům na posměch, tak musí býti na posměch též nám. Co oni jemu učinili, to uděláme my jeho obrazu.“

Hned se dali do práce. Plivali Spasiteli na obraze do tváře, bili jej, probodli jeho ruce a nohy.

„Teď ještě musíme probodnout jeho srdce,“ řekl jeden. Učinili tak, ale hle, z rány Srdce teče krev a voda.

Podrážděni tímto zázrakem řekli: „Stoupeneci ukřižovaného říkají, že on zázračně uzdravoval. Zkusme to také.“ Dali přinést několik nemocných do synagogy a dotkli se jich onou tekutinou. A hle, všickni byli uzdraveni. Při pohledu na tento zázrak židé volali: „Chvála budiž Pánu Ježíši Kristu, kterého naši otcové ukřižovali a kterého jsme sami v jeho obrazu mučili. Sláva budiž Synu Božimu! Věříme v něho.“

S hrůzou čteme o surovosti těchto dvou židů a s údivem o převelikém milosrdenství Božského Srdce. Avšak nebývá Srdce Páně dosud uráženo? Kéž bychom mohli říci, že ne. Ale nemůžeme.

Každý hřích jest útok na nejsvětější Srdce. Denně bývá toto Srdce znovu a znovu zranováno nevděčností, pohrdáním, svatokrádeží.

Za to si přeje Srdce Ježišovo náhradu. Spasitel řekl S. Benigně Consolatě: „Hříšníci mne nenávidějí, ty však mne miluj ze všech svých sil. Hříšníci se mi rouhají; ty však mi přej chválu. Hříšníci nechtějí na mne myšleti, odmítají myšlenku na mne; ty však se snaž, abys stále myslela na mne a abys odehnala od svého ducha každou jinou myšlenku. Kéž mají všechny tvoje skutky pečeť dostiučinění, tak potěšíš mé srdce.“

Co řekl Ježiš své služebnici, to platí nám všem, kteří ho milujeme. Dostiučiniti máme mu větší láskou, větší věrností, svými oběťmi.

To očekává Spasitel také od tebe!

Bude snad sklamán?!

5. Následujme Srdce Páně.

S. Benigně Consolatě řekl Ježiš: „Musíš se státí svatou. V čem má záležeti tvá svatost? V tom, že se co nejvíce vynasnažíš, abys byla živým obrazem svého božského snoubence. Napodobuj mne, napodobuj mne ve všem, proto měj zrak své duše stále upřený na svého Ježiše.“

Před tím jí řekl: „Já se ti dávám za vzor a předobraz, který máš studovati a napodobovati. Musíš si umíniti, že budeš tak žíti, aby

Ježiš skutečně v tobě žil; ty mu musíš jen propůjčiti svou podobu. On musí řídit každé tvoje počínání, každé tvé přání, celou tvoji vůli.“

Aby též jiní lidé se o tom dověděli a dle toho se řídili, řekl jí: „Benigno piš: pohled tvůj má býti mírný a veselý; má to vždy býti pohled Ježíšův. I když trpíš vnitřní bolesti, má býti tvůj pohled stejně laskavý a přívětivý, jako kdybys mne viděla vnitřním viděním. Abys mne napodobala po svém způsobu, není ti třeba leč se ponořiti v rozjímání o tvé nicotě aneb, chceš-li, předvésti si v celkovém obrazu svou generální zpověď, to ti dodá výrazu pokorného.“

To jsou směrnice pro všechny duše, které milují Božské Srdce Páně.

IV. Pobožnosti k Božskému Srdci.

Novena k usmíření ve dny 1.—9. každého měsíce.

Tato devítidenní pobožnost má za účel těšiti Srdce Spasitele Božského pro nevděk lidí a usmířiti potupu, již Vykupitel zakouší jmenovitě ve Svátosti lásky.

Zasvěcení dne.

Božské Srdce Ježíšovo, skrze bolestné Srdce Mariino, obětuji Ti všechny modlitby, všechny skutky a všechna utrpení tohoto dne náhradou za veškeré urážky, jež Tobě byly učiněny. Vše to obětuji Ti na úmysly, jež Ty stále máš při Své oběti na oltáři.

Odpustky: a) 300 dní pro každý den noveny; b) 300 dní pro zmíněnou modlitbu zásvětnou; c) 7 let a 7 kvadragen každému, kdo v době noveny v duchu pokání a usmíření je přítomen mši svaté.

Plnomocné odpustky: a) jednou v noveně: zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce; b) po každé tomu, kdo dá v době noveny nebo po ní sloužiti jednu mši sv. k usmíření. Pius X., 15. listopadu (19. listopadu) 1907. —

První pátek v měsíci.

Sv. Markéta píše: „Můj božský Spasitel mi nařídil, abych přistupovala první pátek každého měsíce k sv. přijímání, a tak abych dle svých sil napravila urážky, které v tomto měsíci stihnou nejsvětější Svátost.“

Šmírná modlitba k nejsv. Srdci Ježíšovu.

Nejsladší Ježíši, jemuž za všechnu lásku lidská nevděčnost odměňuje se zapomináním, nedbalostí a pohrdáním, hle my, klečíce zde před tvým oltářem, chceme obzvláštní úctou nahrazovati Tobě tak velikou nevšímavost a křivdy, které Tvé milující Srdce neustále od lidí zakouší. Vzpomínajíce však, že i my jsme byli kdysi mezi těmito nehodnými, proniknutí jsme hlubokou lítostí a doprošujeme se především Tvého milosrdenství a jsme ochotni dobrovolným dostiučiněním dávatí náhradu nejenom za hříchy, jichž jsme se sami dopustili, ale i za hříchy těch, kteří daleko zbloudivše s cesty spásy, zatvrdili se ve své nevěře a nechtějí následovati Tebe, jako svého pastýře a vůdce, nebo pošlapavše křestní slib, odhodili sladké jeho Tvého zákona.

Umiňujeme si tedy, že dostiučiníme za všechny tyto viny vůbec a že napravíme zvláště: veškeru nestoudnost a nemravnost v životě i v jednání, jimiž se nástrahy činí nevinným duším, znesvěcování svátečních dnů, rouhání pronášená proti Tobě a svatým, hanobení Tvého náměstka na zemi a veškerého Tvého kněžstva, zanedbávání velebné Svátosti Tvé lásky, nebo jejího zneuctívání hroznými svatokrádežemi jakož i veřejné hříchy národů, kteří se protíví právům církve Tebou ustanovené a jejímu úřadu učitelskému.

Kéž můžeme smýti tyto zločiny svou vlastní krví! Abychom však za urážku Tvé božské cti alespoň nějakou náhradu poskytl, podáváme Ti totéž dostiučinění, kteréž jsi kdysi Otcí na kříži přinesl a kteréž denně obnovuješ na oltářích, a spojujeme je s dostiučiněním Panny Marie, Tvé Matky, všech svatých a zbožných věřících.

Ze srdce Ti slibujeme, že všechny hříchy své a hříchy jiných i lhostejnosti k nesmírné lásce Tvé chceme s Tvou milostí nahraditi pevnou věrou, mravným životem, svědomitým zachováváním přikázání Tvého evangelia, především přikázání lásky.

Přičiníme se též ze svých sil, aby Tě lidé již nikdy neuráželi a chceme co nejvíce lidí pohnouti, aby následovali Tebe.

Prosíme Tě, nejdobrotivější Ježíši, přijmi od nás na přimluvu blahoslavené Panny Marie Smířitelky tento dobrovolný závazek našeho smírného dostiučinění, dej nám veliký dar setrvání, abychom Ti věrně sloužili až do smrti a jednou všichni přišli do Tvé vlasti, kde s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ, Bůh na věky věkův. Amen.

Měsíční pobožnost k Božskému Srdci.

V mnohých kostelích koná se každý měsíc v první pátek (nebo první neděli) vedle mše

sv. též zvláštní pobožnost odpolední. Nejprve říkají se Litanie k Božskému Srdci, pak následuje:

Zasvěcení.

Nejsladší Ježíši, Vykupiteli lidského pokolení, shlédni na nás, před oltářem tvým v nejhlubší pokoře klečící. Tvoji jsme, tvoji býti chceme. Abychom však pevněji s tebou spojeni byli, hle, dnes každý z nás dobrovolně se zasvěcuje tvému nejsvětějšímu Srdci. Tebe sice mnozí nikdy nepoznali; tebe, pohrdající příkázáními tvými, mnozí zavrhli. Smiluj se nad těmi i oněmi, nejdobrotivější Ježíši; mocně přivíň všechny k svému svatému Srdci. Kraluj, Pane, netoliko věřícím, kteří se od tebe nikdy neodchýlili, nýbrž i marnotratným synům, kteří tebe opustili; učiň, ať se brzy navrátí do domu otcovského, aby nezahynuli nouzí a hladem. Kraluj těm, které blud oklamal nebo rozkol odloučil; přiveď je do přístavu pravdy a k jednotě víry, aby byl brzy jeden ovčinec a jeden pastýř. Kraluj všem těm, kteří ve tmách pohanství anebo islamu trvají, a rač je přivésti do světla a království svého. Shlédni též milosrdnými očima na syny toho národa, který tak dlouho byl vyvoleným lidem; a Krev, kterou kdysi na sebe svolávali, kéž i jim se stane zdrojem spásy a života. Dejž, ó Pane, církvi své ji-

stou a bezpečnou svobodu: dej všem národům pokoj a pořádek; učiň, aby ze všech zemských končin zazníval jeden hlas: Budiž chvála Božskému Srdci, skrze něž jsme nabýli blaha; jemu budiž sláva a čest na věky. Amen.

Odprošení.

Svrchovaný Králi! Pane nebes i země! Před tvou božskou Velebností u přítomnosti tvé nejsvětější Matky Marie Panny a celého nebeského tvorstva na kolena padáme i odprošujeme tvé Srdce za všecken nevděk, svatokrádeže a všecky křivdy, kterých nejvíce ve Velebné Svátosti jest tobě zakoušeti. Ó, nejsvětější Srdce, přijmi za náhradu všecky mše svaté, modlitby, a dobré skutky celé katolické církve. Osvět pohány, naprav hříšníky, potěš zarmoucené, smiluj se nad dušemi v očištcí. Nám pak uděl milost svou, posilní a zachovej nás, ó dobrotivé, ó laskavé, ó božské Srdce Páně.

V. Pochváleno a velebeno budiž nejsvětější Srdce Ježíšovo.

R. Od toho času, nyní až na věky.

Modleme se: Učiň, Pane Ježíši, bychom oděni ctnostmi nejsvětějšího Srdce tvého a

různícení ohněm lásky, zasloužili obrazu tvé
dobroty podobní a vykoupení tvého účastní
býti. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův.
Amen.

Přípověď.

Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo! V nejhlubší
pokoře tobě se klaníme, tebe oslavujeme a
velebíme! Ó Srdce plné slitování, smiluj se
nad námi! Buď naší útěchou, když zatrou-
ceni jsme, naší posilou, když malomyslni jsme.
Žehnej nás, dokud v slzavém údolí putujeme,
spasiž nás, až jednou na věčnost se odebe-
reme. Ó Ježíši, tobě živi jsme, tobě umíráme,
tobě lásku zachováme, dokavad neskonáme.
Amen.

Svatá hodina.

Jednou pravil Pán Ježíš sv. Markétě :
„V noci ze čtvrtku na pátek tě učiním
pokaždé účastnou smrtelné úzkosti, kterou
jsem trpěl na hoře Olivetské. Budeš jako já
trpěti zápas smrtelný, jenž bude pro tebe hroz-
nější než sama smrt. Abych tě spojil s sebou
samým v pokorné modlitbě, kterou jsem upěl

k Otcí ve své úzkosti, chci abys mezi 11. a 12. hodinou v noci se mnou se modlila. Čiň tak, abys utišila hněv Boží, vyžádala hříšníkům milosrdenství a zároveň mi osladila hořkost, kterou jsem pocítil, když mne apoštolé opustili a já jsem jim musil vytýkati, že nemohli ani jedině hodiny bdíti se mnou.“

Sv. hodinu můžeme konati v kostele nebo doma. Není třeba klečeti celou hodinu. Také nejsou předeepsány určité modlitby. Můžeme rozjímati o utrpení Páně, nebo modliti se různec, křížovou cestu a jiné modlitby.

Právě v noci uráženo bývá Srdce Páně nejvíce! Kolik hodin spánku obětují tisíce lidí, aby opilstvím, nestydatostí a jinými hříchy uráželi dobré Srdce Ježíšovo. Nesluší se, aby jeho ctitelé obětovali mu aspoň hodinku náhradou za tyto hříchy? Komu z různých důvodů není možno konati sv. hodinu v noci, smí ji přeložiti na dobu odpolední.

Několik odpustkových modliteb k Božskému Srdci Páně.

Velebno budiž nejsvětější Srdce Ježíšovo. (300 dní odp.)

Klaním se Ti, svátostné Srdce Ježíšovo.
(300 dní odp.)

Chvála, čest a slávu božskému Srdci
Ježíšovu! (50 dní odp.)

Chváleno a velebeno buď svaté Srdce
a drahá krev Ježíše Krista v nejsv. Svátosti
oltářní. (300 dní odp.)

S díkem uctívějme, prosme a potěšujme
s neposkvrněnou Pannou Marií nejsvětější a
lásky nejhodnější Srdce Ježíšovo ve Sváto-
ti! (200 dní odp.)

Buď velebeno nejhlavnější Srdce a nej-
sladší jméno Pána našeho Ježíše Krista a je-
ho přesladké Matky Panny Marie na věky
věkův. (300 dní odp.)

Chváleno, vzýváno, milováno a vděčně
ctěno buď každým okamžikem svátostné Srd-
ce Ježíšovo ve všech svatostáncích na světě
až do skonání časů! (100 dní odp.)

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, v Tebe dů-
věruji. (300 dní odp.)

Vše k vůli Tobě, nejsv. Srdce Ježíšovo.
(300 dní odp.)

Ó láskyplné Srdce, v tebe skládám veškerou svou důvěru; pro slabost svou se všeho obávám, ale od dobroty Tvé všechno doufám! (300 dní odp.)

Srdce Ježíšovo v nejsvětější Svátosti, jež hoříš láskou k nám, rozněť srdce naše láskou k Tobě. (200 dní odp.)

Sladké Srdce Ježíšovo, buď mou láskou. (300 dní odp.)

Všude budiž milováno, nejsvětější Srdce Ježíšovo. (300 dní odp.)

Sladké Srdce mého Ježíše, dej at Tě miluji víc a více! (300 dní odp.)

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, věnuji se Ti zcela skrze Marii! (300 dní odp.)

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, přijď k nám království Tvé. (300 dní odp.)

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, vládni v Čechách. (300 dní odp.)

Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň, aby srdce mé srdci Tvému se podobalo. (300 dní.)

Svátostné Srdce Ježíšovo, rozmnož v nás viru, naději a lásku! (300 dní odp.)

Svátostné Srdce Ježíšovo, výhni božské lásky, uděl světu míru a pokoje. (300 dní odp.)

Božské Srdce Ježíšovo, obrať hříšníky,
zachraň umírající, osvobod' duše v očistci.
(300 dní odp.)

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, jež jsi ve svém
smrtném zápase bylo od anděla posílněno,
posilni i nás ve smrtném boji! (300 dní odp.)

Obrázek na první stránce je fotografie sochy našeho umělce
Ignáce Weiricha († 1916). Děkujeme Chrámovému
družstvu v Pelhřimově za laskavé dovolení otisku
a upozorňujeme zároveň, že Chrámové družstvo jediné je
oprávněno hotoviti kopie originálu. Weirichovu sochu Bož-
ského Srdce Páně, nad níž neznáme krásnější, jakož i jiná jeho
díla (Krucifix, Pietu, Madonnu, sv. Antonína, Narození Páně)
dodá Vám Družstvo v jakémkoliv materiálu.

Imprimi potest. Pragae 5. Febr. 1932, P. Haderka C. Ss.
R. Prov. Imprimatur Nr. 2546c, Olomucii 6. Febr. 1932
Josephus Vyvlečka, Praesae a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.,
Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v
Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava; Přívozská 8.

Z dopisu misionáře.

Byli jsme v N. na obnově sv. misie. Chtěl jsem, aby se při kázání učinila zmínka o tisku a o vašich brožurkách, ale pak jsme od toho upustili. Rozložil jsem brožurky u vchodu kostela (měl jsem jich jen asi 200), nic jsme nedoporučovali a za jediný den (na Květnou neděli) byly všechny rozebrány a lidé se ještě na faře poptávali, zda ještě máme. A působily dobře.

Přišel tam jeden jinoch ke zpovědi a prosil: „Já jsem nevěřil ničemu a nechtěl jsem jít ke zpovědi. Ale četl jsem jednu knížečku vaši a ta mne tak rozrušila, že jsem si ustanovil, že půjdu se vyzpovídat a stanu se dobrým křesťanem.“ Také nám brožurky pomohly získat lid, neboť lidé byli velmi zaujati proti sv. misii, ale skončila velmi dobře. A také mne ujišťovali lidé, že brožurky působí mnoho dobrého. A zde je toho tolik třeba. Po prvé jsem brožurky nabídl na jedné faře vzdálené odtud asi 3 hodiny. Vzal jsem sebou asi 150 brožurek a myslel si, když se jich rozejde 5, bude dost, a budu spokojen. Rozložili jsme brožurky večer v kostele a zpovídali ženy. Nikdo si toho nevěšmal. Již jsme odcházeli z kostela a tu se zastavilo u brožurek několik žen (asi 3) a dívaly se co to je. Řekl jsem jim že si mohou vybrat. Ale vymlouvaly se, že nemají sebou peněz. Právil jsem, že to mohou zaplatit zítra. Jedna si vzala a našla peníze 1.50 Kč. První úspěch. Druhý den jedinkou jsem nepřinesl domů.

A zde je mezi lidem dosti těžko něco řífit. Nejsou zvyklí dát něco na věci náboženské. Také o náboženské čtení nestojí. Vypravovala mi jedna paní zdejší, velmi horlivá katolička, že půjčila dost hodným rodinám vysoce zajímavý životopis. Půjčila jej do tří rodin. Pokaždé jí jej vrátili nerozřezaný . . . Vaše brožurky čtou, nejsou dlouhé.

Cena 50 hal.
Životem č. 133. Ročník VI. Čís. 13. Vyšlo 25.-V. 1932.

Sv. Alfons z Liguori:

Devítník k Srdci Páně.

Úvodem.

„Pobožnost všech pobožností — píše sv. Alfons — jest: milovati Ježíše Krista a často vzpomínati na lásku, kterou nejmilejší Vykupitel k nám choval a dosud chová. Naříká si, a to právem, kterýsi zbožný spisovatel, že mnozí konají rozličné pobožnosti, ale této a nejdůležitější zanedbávají; že mnozí kazatelé a zpovědníci mluví o rozmanitých věcech, ale jen zřídka mluví o lásce k Ježíši Kristu. A přece láska k Ježíši Kristu měla by vpravdě býti hlavní ano jedinou pobožností každého křesťana. Tato nedbalost je tím vinna, že mnohé duše tak málo ve ctnostech prospívají a dále ve svých chybách hynou a nezřídka i do těžkých hříchů klesají proto, že málo toho dbají a zřídka též bývají k tomu povzbuzovány, aby měly lásku k Ježíši Kristu, která je zlatým poutem, jež duše s Bohem spojuje a k němu připoutává.“

*

Zavděčíme se zajisté všem ctitelům božského Srdce, vydáváme-li po kuřížečce o úctě Srdce Ježíšova ještě tento pěkný spisek, který vytryskl ze srdce světce a nadšeného ctitele nejsv. Srdce — ze srdce sv. Alfonsa. Zavděčíme se jim tím spíše, ježto v naší době zásluhou sv. Stolice pobožnost k nejsv. Srdci všude utěšeně roste a zkvétá.

Určeny jsou tyto úvahy a modlitby těm, kdo by rádi konali devítidenní pobožnost k Srdci Páně a nemají vhodné pomůcky. Uvítají spisek i ti, kdo každý první pátek v měsíci zasvěcují božskému Srdci modlitbami a zbožným rozjímáním. Užiti možno jednotlivých rozjímání a modliteb též před sv. přijímáním anebo po něm.

I. DEN.

Srdce Ježíšovo zasluhuje naší lásky.

Poznáme-li, že někdo je hoden naší lásky, bezděky k němu zahoříme láskou. Kéž bychom hleděli poznati všechny krásné vlastnosti Ježíše Krista, pro které zasluhuje naší lásky — byli bychom přímo nuceni jej milovati. Jak blažená byla by to nutnost!

Či najdeme mezi všemi srdci srdce hodnější naší lásky nad Srdce Ježíšovo? Srdce to je zcela čisté, zcela svaté, zcela naplněné láskou k Bohu a láskou k nám lidem, neboť všechny jeho touhy nesou se jen ke cti a slávě Boží a k našemu blahu. V Srdci tom nalézá Bůh všechnu svoji rozkoš a veškeré své zalíbení. V Srdci tom vládnou všechny ctnosti a veškerá dokonalost i nejrůznější láska k Bohu, jeho Otci, spojená s nejhlubší pokorou a uctivostí, jakou si dovedeme před-

staviti. V něm sloučeno je největší zahánbení pro naše hříchy s dětinnou důvěrou něžně milujícího Syna; největší ošklivost nad našimi hříchy, s upřímnou soustrastí vůči nám bidným; největší bolest a utrpení s dokonalou odevzdaností do vůle Boží. Slovem Srdce Ježíšovo má všechny vlastnosti, které probouzejí lásku.

Někteří lidé milují své bližní pro jejich krásu, jiné pro nevinnost, jiné milují pro jejich příjemnou společnost, jiné zase pro jejich zbožnost. Představme si však člověka, který by v sobě spojoval všechny tyto i jiné ještě ctnosti. Kdo by ho nemiloval? Kdybychom slyšeli, že kdesi daleko žije vznešený kníže, spanilý a zbožný, pokorný a laskavý, který dobrým splácí za zlé lidem, jež ani nezná; kdyby on ani o nás nevěděl a ani my ho neznali, zda by si přece nedobyl naší lásky? Nebyli bychom přímo nutkáni, milovati jej pro jeho dobrotu? Avšak Ježíš Kristus spojuje v sobě všechny ty ctnosti skutečně a v míře dokonalé. Miluje nás tak něžně. Jak tedy je možno, že mezi lidmi nachází jen málo lásky, že není jedinou touhou naší lásky? O Bože, proč Ježíš Kristus, ač jediný je hoden veškeré naší lásky a sám dal nám nescíslné důkazy své lásky, proč on jediný, zdá se, není tak šťasten, aby upoutal naši lásku — jakoby ji nebyl dosti hoden!

Právě toto dojímalo až k slzám sv. Růženu z Limy, sv. Kateřinu janovskou, sv. Terezií, sv. Magdalenu z Pazzis, že uvažující nevděk lidí, volávaly s pláčem: „Láska není milována, láska není milována!“

MODLITBA.

O můj lásky hodný Vykupiteli, mohl mi tvůj věčný Otec poručiti, abych miloval někoho láskyhodnějšího než jsi ty? Tys krásou nebe, ty jsi milovaným Synem svého Otce, tvé Srdce je hlubinou všech ctností. O nejmilější Srdce Ježíšovo, opravdu jsi hodno lásky všech srdcí. Jak ubohé a nešťastné je srdce, když tě nemiluje!

Tak nešťastné bylo, o Bože, i moje srdce po celou tu dobu, kdy tě nemilovalo. Nechci však již býti tak nešťasten. Miluji tě, můj Ježíši, a chci tě stále milovati. O Pane, na kterého jsem dosud zapomínal, nač ještě čekám? Čekám snad, až tě svou nevděčností přinutím, abys i ty na mne úplně zapomněl a milostí svou mne opustil? Ne, drahý Spasiteli, jen toho nečiň! Tebe miluje Bůh, jak by tě neměl milovati hříšník, tak ubohý, jako jsem já, hříšník, jemuž jsi tolik dobrého prokázal a jehož jsi tak miloval?

O nebeské plameny, které hoříte v milujícím Srdci Ježíšově, zapalte v mém ubohém

šrdci onen svatý žár, který zapálit přišel Ježíš s nebe na zemi. Spalte a zničte všechny nečisté náklonnosti, které v mém srdci překážejí lásce Ježíšově. Učiň, můj Bože, abych žil jen lásce k tobě. Miluji tě a nechci milovatí nic než tebe. Můj milý Ježíši, nepohrdej srdcem mým a dovol, ať tě srdce mé miluje, jako tě kdysi zarmucovalo. — Nejsvětější Panno Maria, naděje má, pomoz a přimluv se u Ježíše, aby mne milost jeho učinila takovým, jakým si mne míti přeje!

II. DEN.

Srdce Ježíšovo nás miluje.

Jakou láskou hoří Srdce Ježíšovo k nám lidem! Kdyby se spojili všichni lidé, všichni andělé a svatí a ze všech sil nás milovali, láska jejich nebyla by ani tisící díl té lásky, kterou nás miluje Ježíš. On nás miluje nesmírně více, než my sebe milujeme.

Miloval nás až do krajnosti: „Mluvili o jeho smrti, kterou měl podstoupiti v Jerusalemě“ — vypravuje Písmo sv. (Luk. 9, 31.) Známe větší krajnost nad to, že Bůh umřel za své tvory? Ježíš miloval nás až do nejzazších mezí: „Když miloval své..., až do konce je miloval.“ (Jan 13, 1.) Miloval nás jako Bůh již od věčnosti, takže po celou věčnost nebylo okamžení, aby nebyl na nás my-

slil s láskou. „Láskou věčnou miloval jsem tě.“ (Jerm. 31, 3.) A tento Bůh stal se z lásky k nám i člověkem a pro nás vyvolil si život plný bolesti a hořkou smrt kříže. Hle, miloval nás více, než svou vlastní čest, více než své pohodlí, více než svůj život, všechno to obětoval, aby nám ukázal nesmírnost své lásky. A to že není láska do krajnosti? Andělé i celé nebe žasnouti budou nad ní po celou věčnost.

Láska Ježíšova k nám pohnula jej také k tomu, aby zůstal mezi námi ve Svátosti oltářní. V ní skrývá se našim zrakům v nepatrných způsobách chleba. Uzavřen je v cibori, kde božská jeho velebnost jakoby úplně byla zničena. Ani se v ní nehýbá, takže se zdá, jakoby ve svátosti nic jiného nečinil, než lidí miloval.

Milujeme-li někoho, chceme jej mítí stále u sebe. Taková láska pohnula i Ježíše Krista, že zůstal s námi v nejsvětější Svátosti. Žil sice mezi námi třiatřicet let, ale tato doba zdála se mu příliš krátká. Aby nám tedy ukázal, jak po nás touží, rozhodl se, že učiní největší všech divů a ustanoví Svátost oltářní. Proč chtěl Ježíš zůstatí dále na zemi v této Svátosti? Vždyť dílo našeho vykoupení bylo již dokonáno, lidé byli již s Bohem smířeni. Proto zůstal na zemi ve Svátosti, že se nemohl odloučiti od nás, říká, že je mu rozkoší býti se syny lidskými.

Láska Ježíšova k nám přiměla jej až k tomu, že se učinil pokrmem našich duší, aby se s námi spojil úplně a srdce naše v jedno sloučil se Srdcem svým. „Kdo jí mé tělo — pravil — ve mně přebývá a já v něm.“ (Jan 6, 57.) Ó dive lásky Boží! Kterýsi sluha Boží říkával: „Kdyby něco otráslo mou věrou v tajemství velebné Svátosti, nebyly by to pochybnosti, jak se může proměnit chléb v tělo a jak může Pán Ježíš býti na tolika místech a v tak malé Hostii. Na to bych odpověděl: Bůh může všechno. Avšak kdyby se mne tázali, proč Ježíš lidi tolik miluje, že se jim dává i za pokrm, tu bych nevěděl co říci, leda, že víra nás tak učí a že tato pravda převyšuje můj rozum. Lásku Ježíšovu, že nedovedeme pochopiti.“

O láske Ježíšova, dej, aby tě lidé poznali a milovali!

MODLITBA.

O poklony hodné Srdce Ježíšovo, Srdce lidi tak něžně milující, Srdce jen proto stvořené, abys lidi milovalo, jak je to možné, že se ti lidé jen pohrdáním odměňují? Já ubohý také jsem náležel k těmto nevděčníkům!

Odpust mi, Ježíši můj, tento veliký hřích, že jsem tě nemiloval, ač jsi tolik učinil, jen abys mne k lásce svojí zavázal. Víím, že bych

zasluhoval, abych tě již nikdy nesměl milovati, když jsem dosud tvoji láskou pohrdal. Ale ne, můj drahý Spasiteli, trestej mne, jak chceš, jen toho trestu mne ušetři. Doufám, že mi dopřeješ, abych tě směl ode dneška milovati, vždyť slyším, jak mi na srdce kladeš i nyní své první a nejsladší přikázání: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého.“ Ano, Bože můj, ty chceš, abych tě miloval a já chci tě milovati. Nechci milovati nic než tebe. O láskou roznícené Srdce Ježíšovo, rozněť též srdce mé! Nedej, aby svět viděl ten hrozný nevděk, že bych znova pohrdl tobou, kterýs mne tak miloval a tolika milostmi a osvíceními mne obdařil. Nedopouštěj toho, můj Ježíši!

O Maria, matko krásného milování, která si přeješ, aby Ježíš byl všemi lidmi milován, svaž a spoutej mne se Synem svým, abych se od něho již nikdy neodtrhl.

III. DEN.

Srdce Ježíšovo touží po lásce naší.

Ježíš Kristus nás nepotřebuje. Ať jej milujeme nebo nemilujeme, on je stejně šťasten, stejně bohatý a mocný. A přece — podivná věc — po lásce naší má takovou touhu, jakoby člověk byl jeho Bohem a jakoby blaženost jeho závisela na blaženosti člověka.

Nad tím žasl již sv. Job. Práví: „Čo jest člověk, že zvelebuješ ho? Aneb co přikládáš k němu srdce své?“ (7, 17.) Jak? Bůh že tak mocně touží po lásce pozemského červa a tolik po ní dychtí? Byla by to velká milost, kdyby nám Bůh jen dovolil jej milovati. On však po lásce naší touží. Kdyby poddaný řekl svému vládci: „Pane, já vás miluji,“ nazvali by to lidé odvážlivostí. Co bychom však řekli, kdyby vladař řekl poddanému: „Chci, abys mne miloval.“ Tolik se nesníží mocní tohoto světa. Ježíš Kristus, vládce nebeský, žádá však důrazně naši lásku: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého.“ Naléhavě prosí: „Dej mi, synu můj, srdce své.“ (Přisl. 23, 26.) Zapudí-li ho některá duše, neodchází; čeká venku u dveří srdce a klepá, aby směl vejít: „Stojím u dveří a tluku.“ (Zjev. 3, 20.) Prosí duši, aby mu otevřela a nazývá ji svou sestrou a chotí: „Otevři mi, sestro má, choti.“ (Pís. 5, 2, 4, 9.) Slovem, pro Ježíše je rozkoší, milujeme-li ho a je všecěk šťasten, říkáme-li mu často: „Bože, ó Bože, já tě miluji!“

To vše pochází z veliké lásky, jakou má Ježíš k nám. Kdo miluje, dychtí, aby sám byl milován. Srdce touží po srdci, láska hledá lásku. „Proč miluje Bůh, ne-li aby byl milován?“ táže se sv. Bernard. A již před tím řekl Bůh sám: „Čeho Hospodin Bůh tvůj žádá od tebe, jedině, aby ses bál Boha a miloval ho.“

(5. Mojž. 10, 12.) Proto nás učí, že on jest ten pastýř, který když našel ovci ztracenou, svolává všechny, aby se radovali s ním: „Spolu radujte se se mnou, neb jsem našel ovci, která se ztratila.“ (Luk. 15, 6.) Učí nás, on že je ten otec, který synu ztracenému nejen odpustil, ale i něžně ho objal. Učí nás, že kdo nemiluje, odsouzen je na smrt: „Kdo nemiluje, zůstává v smrti“ (1. Jan. 3, 14) a naopak, kdo jej miluje, že náleží jemu: „Kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.“ (1. Jan. 4, 16.) Hle, tolik proseb Božích, takové naléhání, takové hrozby, toliké sliby! — Nepohnou nás, milovati Boha, který si tak přeje od nás býti milován?

MODLITBA.

Drahý Vykupiteli můj, se sv. Augustinem vyznávám: „Ty mi prikazuješ, abych tě miloval a nebudu-li tě milovati, vyhrožuješ mi peklem. Může mne však stihnouti hroznější peklo a větší neštěstí, než že bych pozbyl tvé lásky? Pane, chceš-li mne zastrašiti, vyhrožuj mi jen, že tě nebudu moci milovati. Těto hrozby lekám se více než tisícého pekla. Kdyby zavržení uprostřed plamenů pekelných mohli hořeti tvou láskou, o Bože můj, peklo by se jim proměnilo v nebe a naopak, kdyby svatí v nebi nemohli tě milovati, nebe by se jim proměnilo v peklo.“

Můj milovaný Ježíši, vím, že bych zaslouhoval pro své hříchy, aby mne opustila milost tvá a já tě v odsouzení věčném nemohl již milovati. Ty mi však i nadále přikazuješ, abych tě miloval. Cítím v sobě velikou touhu po lásce tvé. Tato touha je darem tvé milosti, ty mi ji vnukáš. Dej mi tedy i sílu, abych tě opravdu miloval. Dej, abych ode dneška říkati směl celým srdcem: Bože můj, miluji tě, miluji tě. Ty toužíš po lásce mé, já toužím po lásce tvojí.

Zapomeň, můj Ježíši, na urážky, jimiž jsem tě dříve hněval a milujme se vždycky. Já od tebe neupustím, ty neupustiš ode mne. Nejmilejší Spasiteli, zásluhy tvé jsou nadějí mou: učiň svou milostí, ať tě miluje a velice tě miluje hříšník, který tě tolik urážel. Neposkvrněná Panno Maria, pomoz mi a přimlouvej se u Ježíše za mne!

IV. DEN.

Srdce Ježíšovo rmoutí se pro lhostejnost naši.

Není možno uvažovati, jak velice zarmoucené bylo Srdce Ježíšovo zde na zemi z lásky k nám a nemítí s ním útrpnosti. Pán Ježíš sám vyznal, jakým zármutkem sklíčeno bylo jeho srdce: „Smutná jest duše má až k smrti.“ Tento zármutek byl by již sám o sobě stačil, aby mu život vzal.

Pán Ježíš byl by zemřel samou bolestí, kdyby nebyl svou vlastní božskou mocí smrt zázračně zadržel.

Největší bolest, kterou Srdce Ježíšovo trpělo, nepocházela však z pohledu na muka a bolesti, jež mu lidé chystali, ale z pohledu na jejich nevděčnost za nesmírnou jeho lásku. Pán Ježíš viděl zřetelně všechny hříchy, jichž se kdy dopustíme, i když on bude za nás trpět a zemře hořkou a potupnou smrtí. Viděl zvláště hrozné urážky, kterými lidé budou zahrnovati jeho poklony hodné Srdce, jež nám zanechá na důkaz své lásky v nejsv. Svátosti. O Bože, jakých potup dostalo se již Ježíši Kristu od lidí v této Svátosti lásky! Nohama po ní šlapali, do stok ji házeli, zneuctivali ji, aby ďáblu učinili radost. A nicméně, pohled na všechny ty urážky nezadržel ho, aby nám v ní nezanechal vzácné záruky své lásky. Pán Ježíš nade všecko nenávidí hříchu, avšak při ustanovení velebné Svátosti láska k nám, zdá se, zvítězila i nad nenávistí, ve které má hřích. Raději dopustil nesčíslné svatokrádeže, než by zbavil duše milující tohoto božského pokrmu.

Nemělo by to vše dostačiti, abychom srdce své zasvětili lásce toho, který nás tolik miloval? Či snad neučinil Ježíš Kristus, co mohl, aby si zasloužil naší lásky? Chceme býti i my, tak nevděčni a necháme Ježíše na oltáři opu-

štěného, jako činí většina lidí? Nepřidáme se spíše k duším zbožným, které se k němu hlásí, abychom se strávili láskou jako svíce, které plápolají u svatostánku? Srdce Ježíšovo hoří ve Svátosti láskou k nám a my v přítomnosti Ježíšově nezahoříme k němu láskou?

MODLITĚBA.

Můj milý a poklony hodný Ježíši, viz u nohou svých hříšníka, který tolik zarmoutil tvé lásky, nejhodnější Srdce. O Bože, jak jsem mohl tak velice zarmoutiti tvé Srdce, jež mě tolik miluje a ničeho nešetřilo, jen aby získalo moji lásku. Ale těš se, Spasiteli můj, smím-li tak říci: srdce mé zraněno je nyní tvou láskou a tak hořce lituje urážek ti učiněných, že by si přálo umřítí bolesti nad nimi. O, kdo mi dá takovou bolest nad hříchy mými, jakou jsi měl nad nimi ty, můj Ježíši, dokud jsi žil na světě!

Otče věčný, obětuji ti lítost a ošklivost, kterou pocítil Syn tvůj nad hříchy mými a prosím tě pro bolesti jeho svaté duše: dej mi tak velikou lítost nad hříchy, abych stále, co živ budu, pocítoval hořkost a zármutek, protože jsem pohrdal kdysi tvým přátelstvím. A ty, můj Ježíši, dej mi ode dneška před hříchem tolik hrůzy, abych v ošklivosti měl i hřích sebe menší, pamětliv jsa, jak ty hřích nenávidíš. Nejmilejší Pane můj, zavrhuji nyní

vše, co se ti nelíbí a budoucně nechci milovati nic než tebe a co ty miluješ. Pomoz mi a posilni mne; uděl mi, Spasiteli, milost, abych tě vždy vzýval a stále opakoval prosbu: Můj Ježíši, dej mi lásku svou!

A ty, o nejsv. Panno Maria, vypros mi, abych tě vždycky vzýval volaje: Matko má, učiň, bych miloval Ježíše Krista!

V. DEN.

Srdce Ježíšovo je k nám plné slitování.

Kde nalezneme srdce slitovnější a něžnější, srdce, které by mělo větší soustrast s bédami našimi, nežli jest Srdce Ježíšovo? Tato slitovnost přivedla jej s nebe na zem; tato slitovnost vložila mu do úst slova, že on je pastýř dobrý, který jde, aby život svůj dal za spasení svých ovcí. Nám hříšným chtěl zjednatí odpuštění a proto neodpustil sám sobě. Obětoval sebe sama na kříži a tak odčinil mukami svými trest, jehož my jsme zasluhovali.

Tato útrpnost a slitovnost vkládá mu i nyní do úst slova: „Proč byste měli umřítí, domo israelský?... Obráťte se a živí buďte.“ (Ezech. 18.) Lidé, praví Spasitel, ubohé děti moje, proč se chcete zatratiti, proč utíkáte ode mne? Což nevidíte, že chvátáte do smrti

věčné, odloučíte-li se ode mne? Já nechci, abyste zahynuli; nezoufejte! Vratte se ke mně kdykoliv a zase naleznete život: „Obráťte se a živi budete.“

Tuto slitovnost dal nám Ježíš Kristus též na jevo, když vypravoval, on že jest ten láskyplný otec, který vida, že syn jím pohrdl, přece ho nezapudí, jakmile se k němu kajícím vrátil, ale něžně jej obejmě a zapomene na všechny urážky sobě učiněné: „Všech nepravostí jeho nevzpomenu.“ (Ezech. 18, 22.) Zcela jinak jednají lidé. Byť i odpustili, přece jim v paměti utkví urážka, která se jim stala a ponouká je k pomstě; a nemstí-li se, bojíce se Boha, přece cítí v srdci svém veliký odpor, mluvíce s těmi, kdo je pohaněli.

O Ježíši můj, ty odpouštíš hříšníkům kajícím a nezdráháš se, dáti se jim celý ve sv. přijímání v životě tomto a celý v nebi v slávě věčné. Ty nemáš ani sebemenšího odporu, když jsi nám odpustil a po celou věčnost chceš v objetí svém chovati duši, která tě urazila. O, kde najdu srdce milování hodnější a slitovnější nad srdce tvé, drahý Spasiteli můj?

MODLITBA.

Ó slitovné Srdce Ježíše mého, slituj se nade mnou; „Nejsladší Ježíši, smiluj se nade mnou!“ Tak volám nyní a pro-

sím tě o milost, abych tak stále opakoval:
„Nejsladší Ježíši, smiluj se nade
mnou!“

Již tenkrát, než jsem tě urazil, Vykupiteli můj, nezasloužil jsem jistě ani jedné z těch milostí, které jsi mně dával. Ty jsi mne stvořil a tolika dary ozdobil, a to vše bez mojí zásluhy. Když jsem tě však hříchy počal urážeti, nejen jsem zasloužil milostí, ale zasluhoval jsem, abys mne zcela opustil a zavrhl do pekla. Ty však ve své slitovnosti čekal jsi na mne a zachovával jsi mě na živu, i když jsem žil v nemilosti tvé. Slitovnost tvá osvěcovala mne a nabízela mi odpuštění, naplňovala mne lítostí nad hříchy a vnukala mi touhu, abych tě miloval. Nyní doufám, že milosrdenstvím tvým jsem již ve tvé milosti.

Nedej, můj Ježíši, abych kdy na novo zneužil dobroty tvé. Milost, o niž tě prosím, jest jen tato: Pomoz mi, abych již nikdy nebyl ti nevděčen. Nikoliv, lásko má, nespolehám na odpuštění tvé, kdybych tě opět opustil. Spoléhání takové bylo by hříšné a zavřelo by mi bránu ke tvému milosrdenství. Vždyť jakého slitování mohl bych očekávati od tebe, kdybych v nevděčnosti své nanovo pohrdl přátelstvím tvým a od tebe se odloučil? Nikoli, Bože můj, miluji tě a chci tě vždycky milovati. A jen toho milosrdenství od tebe doufám a o ně prosím: „Nedej mi se odloučiti

od tebe; neděj mi se odloučiti od tebe!“ — O to prosím i tebe, matko má Maria; neděj, abych se odloučil od Boha svého!

VI. DEN.

Srdce Ježíšovo je k nám plné štědrosti.

Lidé dobrého srdce mají vzácnou vlastnost, že si přejí učiniti každého šťastným, zvláště ty, kdo strádají ve veliké nouzi a zármutku. Může však míti někdo lepší srdce, než je má Ježíš Kristus?

On je dobrota nekonečná. Proto má nesmírnou touhu, štědře dávat ze svých milostí. „Se mnou jest bohatství, abych obohataly, kteříž mne milují.“ (Přisl. 8.) Proto stál se chudým, praví apoštol, aby nás obohatil; „Učiněn jest pro vás chudým, abyste vy chudobou jeho zbohatli.“ (2. Kor. 8.) Proto zůstal s námi v nejsv. Svátosti, kde má stále ruce plné milosti, jak viděl P. Alvarez, aby jimi obdaroval toho, kdo ho přijde navštívit. Proto též daruje se nám celý ve sv. přijímání. Dává nám najevo, že nám nemůže odepríti svých darů, když nám napřed sebe daroval. „Kterak nám také s nim všeho nedá?“ táže se apoštol. (Řím. 8.)

A tak máme v Srdci Ježíšově všechno dobré a každou milost, které si přejeme: „Ve

všem učiněni jste bohatí v něm, takže nemáte žádného nedostatku v žádné milosti.“ (1. Kor. 1.) Ano, ze Srdce Ježíšova obdrželi jsme a máme všechny milosti: milost vykoupení a povolání, všecka osvícení, odpuštění hříchů, pomoc v pokušeních a trpělivost v protivenstvích; bez jeho pomoci nebyli bychom ničeho dobrého schopni: „Beze mne nemůžete ničeho učiniti.“ (Jan. 15.) Jestli jste dříve neobdrželi více milosti, nestěžujte si do mne, praví nám Pán, ale žalujte sami na sebe, neboť jste jich ode mne nežádali. „Až dosavad jste za nic neprosili..., prostě a vezmete.“ (Jan. 16.)

Jak bohaté jest Srdce Ježíšovo a štědré ku každému, kdo se k němu utíká: „Bohatý (je) ke všem, kteří ho vzývají.“ (Řim. 10, 12.) Jak mnohého milosrdenství dostává se duším, které pilně se utíkají k Ježíši Kristu o pomoc; praví o nich žalmista Páně: „Neb ty jsi, Pane, líbezný a tichý, a mnohého milosrdenství všem, kteří tě vzývají.“ (85, 5.) Spěchejme tedy vždycky k Srdci Ježíšovu, volejme k němu s důvěrou a obdržíme všecko!

MODLITBA.

O Ježíši, ty jsi se nezdráhal dáti za mne krev a život svůj, a já bych váhal dáti tobě své ubohé srdce? Nikoliv, drahý Vykupiteli,

celé ti je obětuji a všecku svou vůli ti daruji. Přijmi ji a učin s ní, co ti libo. Já nic nemám a nic nemohu; ale mám srdce, které jsi mi daroval a to mi nemůže nikdo uloupiti. Mohu sice pozbyti svého majetku, krve i života, nikoliv však svého srdce. Tímto srdcem mohu tě milovati, jim chci tě milovati.

O Bože můj, nauč mne, jak bych úplně zapomněl na sebe; nauč mě, co mám činiti, abych tě miloval láskou čistou, po níž touží mé srdce. Cítím v sobě rozhodnou vůli tobě se líbiti, ale od tebe očekávám, že mi k tomu pomůžeš. Na tobě záleží, laskavé Srdce Ježíšovo, zdali náležitě bude tobě docela ubohé srdce moje, které k tobě bylo dříve tak nevděčné a vlastní vinou ztratilo tvou lásku. Učiň, aby srdce mé hořelo pro tebe tak, jako srdce tvé hoří pro mne. Učiň, ať vůle má je dokonale spojena s vůlí tvou a nechce, než co ty chceš. Kéž ode dneška nejsv. vůle tvá je pravidlem všech činů, všech myšlenek, všech žádostí mých. Doufám, Pane, že mi neodepreš milosti své, abych splnil, co si nyní umiňuji před tebou.

Neposkvrněná Panno Maria, blahoslavená jsi, že srdce tvé bylo vždy a ve všem podobno Srdci Ježíšovu. O matko má, vypros mi u Boha, abych budoucně nic nechtěl a si nežádal, leč co chce Ježíš a co chceš ty.

Srdce Ježíšovo je vděčné za lásku naši.

Srdce Pána Ježíše je tak vděčné, že není nejmenšího skutku, který vykonáme z lásky k němu, není nejmenšího slova, které proneseme k jeho cti, není dobré myšlenky, která se nese k jeho zalíbení, aby jí neodměnil podle zásluhy. Ano, tak je vděčné Srdce Páně, že vše odměňuje stonásobně. „Stokrát více vezmete“ slibuje.

Jsou-li ti lidé vděční a odmění-li se ti za prokázaná dobrodíní, odmění se ti jednou. Učinili zadost své povinnosti, jak říkají, a již na tebe nepomyslí. Ježíš Kristus nečiní tak vůči nám. Každý dobrý čin, jímž chceme se mu zalíbiti, odplácí nejen stonásobně v tomto životě, ale odplácet bude nekonečně po celou věčnost. Byl by někdo tak netečný a nehleděl by seč jest, radost činiti Srdci Ježíšovu, které je tak vděčné?

Než, o Bože, jak lidé dbají, aby se zalíbili Ježíši Kristu? Aneb řekněme lépe, jak je možná, že jsme tak nevděční byli ke svému Spasiteli? Kdyby, jen jedinou krůpějí krve prolil, jen jedinou slzu za naše spasení uronil, byli bychom jemu za to nekonečně zavázáni; vždyť ta pouhá krůpějí, ta jediná slza měla by u Boha nekonečnou cenu a moc, aby nám zjednala všelikou milost. Ježíš však obětoval za nás každé okamžení svého života a da-

roval nám všechny své zásluhy, veškerá muka svá, všecku potupu, veškeru krev a celý život svůj. Proto jsme netoliko jednou, ale tisíckrát povinni jej milovati.

Ale ach, býváme vděční i němé tváři; třeba psík se k nám lichotí, to nás, řekl bych, nutí, abychom jej měli rádi. Jak je však možná, že jsme tak nevděční k Bohu? Dobrodiní boží, zdá se, u lidí pozbývají své přirozenosti a mění se v ukrutenství, ježto místo vděčnosti a lásky, plodí Bohu jen urážky a potupu. Osvěť, Pane, tyto nevděčníky, aby poznali lásku, jakou je miluješ.

MODLITBA.

Milovaný Ježíši, viz u svých nohou nevděčnicka! Býval jsem vděčen tvorům, jen tobě byl jsem nevděčen, tobě, jenž jsi za mne zemřel a již ani nevíš, co bys učinil, abys mne pohнул tě milovati. Ale to mne těší a myslí mi dodává, že je tvé Srdce nekonečně dobrotivé a milosrdné, že zapomíná na všechny urážky, jen když hříšník jich lituje a tebe miluje.

Můj milý Ježíši, dříve jsem tě urážel a tebou jsem pohrdal, nyní však tě miluji nade všecko, miluji tě více než sebe. Rci, čeho po mně žádáš, s milostí tvou jsem ochoten vše učiniti. Věřím, že jsi mne stvořil a že jsi obětoval krev a život svůj z lásky ke mně. Věřím též, že k vůli mně přebýváš v nejsv. Svátosti

oltářní. Děkuji ti za to, Špasíteli můj. Nedej, abych za tolikerá dobrodiní, za tak četné důkazy tvé lásky byl ti zase nevděčen. Svaž a připoutej mne k Srdci svému a nedopouštěj, abych tě ještě někdy zarmoutil. Dost již urážek, jež jsem ti, Ježíši můj, učinil. Kéž by se vrátila má léta ztracená! Ta se však již nevrátí a dnů mých jest snad na mále. Ať jest jich mnoho, ať málo, všechn zbyvajících čas života chci vynaložiti, Bože můj, abych miloval tebe, dobro nejvyšší, jenž hoden jsi lásky věčné a nekonečné.

O Maria, matka má, nedej, abych byl nevděčen Synu tvému, přimlouvej se za mne u Ježíše!

VIII. DEN.

Srdce Ježíšovo zakouší našeho nevděku.

Nic nebolí srdce tolik, jako když miluje a vidí, že láskou jeho se opovrhuje. Bolest ta je tím větší, čím větší dávalo důkazy své lásky a čím méně se uznávají.

Kdyby všichni lidé odřekli se všech svých statků, a odešli na poušť, kdyby se živili kořínky, bylinami a spali na holé zemi, kdyby konali tuhé kající skutky a naposledy dali se usmrtiti pro Ježíše Krista, odměnili by se tím Synu Božimu za to, že z lásky k nim

trpěl a obětoval krev a život svůj? Kdybychom každé okamžení obětovali se na smrt, nedáme tím ani nejmenší náhrady za lásku, kterou Ježíš Kristus nám projevil, darovav se nám ve Svátosti oltární. Považme jen, co to jest: Bůh skrývá se pod nepatrnými způsobami chleba a dává se za pokrm svým tvorům!

Než, o Bože, jak se lidé, Ježíši Kristu odměňují za dar nejsv. Svátosti, čím dávají mu na jevo svou vděčnost? Čím? Tím, že jej trápí a sužují, jeho příkázáními, jeho učením pohrdají, urážejí ho tak, že by si takto nepočínali ani ke svému nepříteli nebo otroku, ba ani k nejhoršímu člověku na světě. Nuže, dovedeme pomyslit na všechny tyto úkory a útrapy, jichž se Ježíši Kristu dostává a nemíti s ním útrpnosti? Nevynasnažíme se svojí láskou spláceti mu za nesmírnou lásku, kterou božské Srdece jeho v nejsv. Svátosti hoří k nám a toužebně si přeje celé se nám darovati?

Uvykli jsme slyšeti o stvoření, vtělení a vykoupení, o narození Pána Ježíše ve chlévě, o jeho smrti na kříži. Bože, kdyby někdo jiný prokázal nám některé z těchto dobrodiní, nemohli bychom ho nemilovati. — Jedině Bůh zdá se mítí to neštěstí s lidmi, že nemůže si získati jejich lásky, ačkoliv již nevěděl, co učiniti, aby od nich byl milován; naopak denně vidí, jak lidé, místo, aby jej milovali, jím opovrhují a jiným dávají přednost. A to vše

pochází odtud, že lidé zapominají na lásku svého Boha a Spasitele.

MODLITBA.

O Srdce Ježíšovo, propasti milosrdenství a lásky, proč jsem tak nevděčen, vidím-li, jak jsi ty ke mně dobrotiv, proč se nestravím lítostí a žalem? Ty, můj Spasiteli, dal jsi mi život, daroval jsi mi též krev svou a život svůj, podrobiv se potupné smrti pro mne. Neměl jsi však na tom dosti. Nalezl jsi způsob, aby ses denně za mne obětoval v nejsv. Svátosti a nic jsi nedbal, že se tím vydáváš přemnohým urážkám a svatokrádežím. Bože, jak mohu býti tak nevděčen a umříti zahanbením?

Učiň, Pane, již konec mé nevděčnosti, zraň srdce mé láskou svou a učiň mne docela svým. Vzpomeň si na krev a na slzy, které jsi za mne vycédlil, a odpusť mi. Kéž nejsou ztraceny pro mne tvé veliké bolesti! Ty jsi mne nepřestával milovati, Ježíši můj, ač jsi věděl, jak budu nevděčen a nehoden tvé lásky; nepřestal jsi mne milovati i tehdy, když jsem já tebe nemiloval, ba o lásku tvou ani jsem nestál: čím více smím doufati v lásku tvou nyní, kdy si jiného nepřeji, než tebe milovati a tebou býti milován? Ó, nasyt' dokonale tuto moji touhu, učiň, aby dnešní den byl dnem dokonalého obrácení mého, tak, abych začal tě milovati a již nikdy tebe, Dobro nejvyšší, mi-

lovati nepřestal. Učiň, ať umru docela sobě, ať nežiji, než jedině tobě, ať roznicen jsem stále láskou tvoji.

Ó Maria, srdce tvé bylo oltářem, na němž stále hořel oheň božské lásky. Přemilá matka má, učiň mne podobným tobě, požádej o to Syna svého, který ti ničeho neodpírá, začkoliv ho prosíš.

IX. DEN.

Srdce Ježíšovo je věrné svým ctitelům.

Jak věrné je spanilé Srdce Ježíšovo tomu, koho volá k svaté lásce své: „Věrný jest, který vás povolal, kterýž to také učiní.“ (I. Sol. 5, 24.)

Věrnost boží dodává nám důvěry, že doufatí smíme všeho, byť jsme nezasluhovali ničeho. Jestli jsme Boha ze srdce vypudili, otevřme mu zase bránu srdce a on hned vejde do něho, jak nám to přislíbil řka: „Jestliže kdo... otevře mi dveře, vejdu k němu a budu s ním večeřeti.“ (Zjev. 3, 20.) Žádáme-li milost, prosme o ni Boha ve jménu Ježíše Krista. Ten nám slíbil, že ji obdržíme: „Začkoliv budete prositi Otce ve jménu mém, to učiním.“ (Jan 14, 13.) Jsme-li pokoušeni, volejme o pomoc pro zásluhy jeho a on nedopustí, aby útoky nepřátel byly nad naše síly: „Věrný pak jest

Bůh, který nedopustí vás pokoušeti nad to, což můžete.“ (1. Kor. 10, 13.)

Oč lepší je s Bohem činiti než s lidmi. Lidé často slibují a ve slovu pak nestojí, buď že neměli upřímné vůle, když slibovali, anebo že potom změnili svou vůli. „Není Bůh jako člověk, praví Duch svatý, aby klamal, ani jako syn člověka, aby se měnil.“ (4. Mojž. 23, 19.) Bůh nemůže býti nevěren svým slibům, protože nemůže lháti, jsa Pravda sama. Bůh nemůže měniti svou vůli, protože všechno, co chce, je dobré a spravedlivé. Slibuje-li tedy, že přijme na milost každého, kdo k němu přijde, že pomůže každému, kdo ho o pomoc prosí, že milovati bude každého, kdo jeho miluje, zda-li tak neučiní? „Řekl tedy a neučiní-li?“

Kéž bychom my byli věrni Bohu tak, jak on věrný je nám! Jak často isme mu dříve slibili, že budeme jeho, že mu budeme sloužiti, že ho budeme milovati; a potom isme ho zradili, službu mu vypovídali a zaprodávali se v porobu zlému duchu. Prosme Srdce Ježíšovo, ať nás posilní, bychom napříště byli mu věrnější. Blaze nám, budeme-li věrni Ježíši Kristu v těch málo přikázáních, které nám ukládá! Zajisté i on bude věren v odměně své a dá nám slyšeti, co přislíbil věrným svým služebníkům: „Dobře, služebniče dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mno-

hem tebe ustanovím: vějdi v radost pána svého.“ (Mat. 25, 21.)

MODLITBA.

Milý Vykupiteli můj, kéž jsem ti byl věren, jako tys věren byl mně! Kdykoliv jsem ti otevřel srdce své, vešel jsi, abys mi odpustil a přijal mne na milost. Kdykoliv jsem tě vzýval, přichvátal jsi, abys mi pomohl. Tys byl věren mně, ale já jsem ti byl velice nevěrný. Slíbil jsem, že ti budu sloužiti a potom jsem tě tolikráte opustil; slíbil jsem, že tě budu milovati, a potom jsem ti tak často lásku svou odpíral, jakobys ty, můj Bože, kterýs mne stvořil a vykoupil, méně hoden byl lásky, nežli svět a bídné žádosti mé, pro něž jsem tě opustil. Odpust mi, můj Ježíši!

Poznávám nevděk svůj a ošklivím si jej. Poznávám, že jsi dobrota nekonečná a hoden lásky nekonečné obzvláště ode mne, jehož po tolika urážkách stále ještě miluješ. Ó mne ubohého, kdybych zahynul! Milosti, jež jsi mi prokázal, a projevy zvláštní, něžné lásky, jimiž jsi mne zahrnoval, byly by, o Bože, peklem mého pekla. Ale ne, lásko má, slituj se nade mnou! Nedej, abych tě opustil, nedej, abych lásku, kterou jsi mne miloval, v pekle dále ti splácel urážkami a nenávisť, sám se do pekla zatrativ.

Ó milující a věrné Srdce Ježíšovo, rozpál ubohé srdce mé, aby hořelo pro tebe, jako ty hoříš pro mne. Můj Ježíši, zdá se mi nyní, že tě miluji, ale miluji tě málo; učiň, abych tě velice miloval, a zůstal ti věren až do smrti. O tuto milost tě prosím, dej mi zároveň, abych tě o ni vždycky prosil.

Maria, matko má, pomoz mi, abych věren byl Synu tvému.

Slib oddanosti nejsv. Srdci Ježíšovu.

Kněz: Nejsvětější Srdce Pána Ježíše, v pokoře se ti klanějíce, znovu se ti obětujeme s pevným úmyslem napravití urážky, jimiž tě lidé zarmucují.

Lid: Ano, to chceme, to slibujeme!

K.: Čím více lidé tvoje svaté učení hanobí:

L.: tím pevněji v ně budeme věřiti - ó Srdce Pána Ježíše!

K.: Čím úsilovněji nevěra pracuje, aby nás odvrátila od Tebe Ježíši, naděje naše:

L.: tím trvaleji budeme naději svou skládati v tebe, - ó Srdce, - jediná naděje lidí smrtelných!

K.: Čím houževnatěji odporují srdce lidská tvé lásce božské:

L.: tím vroucněji tě budeme milovati -
ó neskonalá Kráso - lásky nejhodnější Srdce
Pána Ježíše!

K.: Čím zuřivěji nevěra útočí na tvé
Božství:

L.: tím uctivěji se mu budeme klaněti -
ó Božské Srdce Pána Ježíše!

K.: Čím lehkomyšlněji svět tvá božská
příkázání přestupuje:

L.: tím svědomitěji je budeme zachová-
vati, - ó nejsvětější Srdce Pána Ježíše!

K.: Čím více vlašni křesťané svatých svá-
tostí se vzdalují:

L.: tím horlivěji je budeme přijímati, -
ó nejsvětější Srdce Pána Ježíše!

K.: Čím více svět vznešené ctnosti tvé
opouští:

L.: tím odhodlaněji jich budeme násle-
dovati; - ó Srdce Pána Ježíše, - vzore všech
ctností!

K.: Čím soustavněji peklo o záhubu duší
pracuje:

L.: tím obětavěji se budeme o spásu je-
jich přičiňovati, - ó Srdce Pána Ježíše, - po
spáse duší nanejvýš horlící!

K.: Čím více smyslnost a pýcha usilují,
aby zapírání sebe a láska k povinnosti vy-
mizely:

L.: tím radostněji budeme se přemáhati - a k plnění povinnosti rozněcovati, - ó Srdce Pána Ježíše, - potupami nasycené.

K.: Čím více svět pohrdá tvou svatou církví:

L.: tím rozhodněji budeme se k ní hlásiti - ó sladké Srdce Pána Ježíše!

K.: Čím více svatého náměstka tvého pronásledují:

L.: tím oddaněji chceme k němu lnouti - a za něho se modliti, - ó Srdce Pána Ježíše, - kteréž jsi kopím probodeno bylo!

K.: Ó Srdce Boha našeho, popřej nám tak mocné milosti, abychom byli uprostřed světa tvými apoštoly, a tvojí korunou v blažené věčnosti

L.: Amen.

Imprimi potest. Pragae 3. IV. 1932, P. Haderka, praepositus provinc. C. Ss. R. Imprimatur Nr. 6393b, Olomucii 14. IV. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Kdo milujete Nejsv. Srdce Ježíšovo, učinite

také něco pro rozšíření jeho království! Mnohdy Vám toto srdce pomohlo v záležitostech časných. Nezapomněli jste snad na vděčnost? Učinite něco pro bratry, neboť On Vám jednou řekne: „Co jste jednomu z bratří mých nejmenších učinili to jste mně učinili.“ Větší než bída tělesná je bída duševní. Odpomozte této bídě duševní tím, že rozdáte něco dobrého ke čtení. Ze sbírky „Životem“ se hodí k tomu:

3. „...lásky však kdybych neměl...“	70. Láska za lásku.
4. Šťastná rodina.	79. Více dobroty!
5. Exercicie.	82. Povídá se.
6. Anděle Boží, strážce můj!	84. Katolik v chrámě.
7. Pomáhej duším v očistci!	85. Klenot křesť. dívek.
8. Útěcha pro nemocné.	86. Znáš sebe sama?
9. Nač se ještě modlití?	91. Od 17. do 24.
11. Neděle.	93. Naše chybičky I.
14. V bouřích mládí.	94. Naše chybičky II.
20. Sv. růženec.	96. Pomáhejte nám!
29. Lék proti smrti.	97. Běda vám, bohatým!
32. Jak se zpovídati?	99. Hřích.
33. Peklo.	101. Co nám zachová mládí?
34. Púst.	107. Budete jako Bůh!
37. Svátost oltářní.	110. Tajemství svatých.
38. Mše sv.	111. Sv. birmování.
40. Duch sv.	113. Charita.
43. Sv. přijímání.	114. Kristus Král.
41. Dary Ducha sv.	116. Kam uteku?
44. Radost.	119. Kněz a lid.
45. Blahoslavení.	120. Klíč k Srdci Božímu.
53. Ano, Otče!	128. Matka Ustavičné Pomoci.
55. Smířte se!	132. Znáš toto srdce? (O Srdci Páně.)
73. Proč?	133. Novena k Srdci Páně.

Máte už životopis sv. Alfonsa? V Ex. domě dostanete jej v celoplátěné vazbě za lacinou cenu, 36 Kč. Objednejte pro sebe a darujte jiným. Chce-li někdo z vašich známých vstoupiti do manželství, dejte jim do rukou knihu Burgerové „Z deníku porodní babičky“ Naučí se z ní šlechtnosti, a vezmou ji do ruky, ti kteří náboženské knihy neradi čtou.

Prázdniny.

Milé děti!

Jak se vám líbí ten kluk na první stránce? Pravda, ten se již těšil na prázdniny! Teď knížky a sešity pečlivě uložil do kouta (jistě, že je tam nehodil) a má pevné předsevzetí, že celé dva měsíce se na ně ani nepodívá. —

I. K čemu jsou prázdniny?

K zotavení těla a duše. Když vás tak vidím ve škole, jak jste nepokojné, mám soustrast s vámi a pravím si: „Už je čas, aby byly prázdniny!“ A když pan doktor kroutí hlavou nad vašimi bledými tvářemi, praví: „Je čas, aby děti trochu vypřáhly a šly na venkov, jinak nám zde onemocní!“

Jak se osvěžíme?

Jako květinka potřebuje i člověk čerstvého vzduchu a slunce. Proto ven z města, na slunce a na čerstvý vzduch!

Aby tělo bylo zdravé, potřebuje pohybu. Proto si hrajeme, skáče, cestujeme, koupáme se.

Tělo i duše potřebují odpočinku. Proto včas spáti a včas vstávat!

Když jedeme vlakem.

Už umíte hledati v jízdním řádě? Když ne, poproste tatínka neb staršího bratra, aby vás tomu naučili. Není to tak těžké.

Kupuješ-li na nádraží lístek, řekni zdvořile a krátce: „Jeden lístek třetí třídy do N. N. prosím.“ Peníze měj již přichystané.

Lístek si uschovej na určité místo, abys jej nemusel dlouho hledati. Než nastoupíš, přesvědč se, kde tvůj vlak bude státi. Nevídiš-li nápisu, zeptej se nejlépe železničního zřízence.

Když nastupuješ do vlaku, počkej, až vlak zastaví a až vystoupí cestující. Vidiš-li, že přistupují starší neb slabší než ty, nabídni jim zdvořile místo: „Račte se posadit, já rád postojím.“ Vidiš-li, že někdo se vleče s mnohými balíky, pomoz!

Neobtěžuj spolucestujících hlasitým mluvením, aneb křikem. Neotvírej oken po obou stranách oddělení. Starší lidé nesnesou takový průvan. Chceš-li otevřít okno, zeptej se zdvořile: „Prosím, mohu okno otevřít?“ Dbej čistoty. Když něco jíš, nezahazuj odpadky na podlahu! Zabal je pěkně do papíru a při příležitosti je dej do koše k tomu určeného.

Všímej si krajiny v pravo a v levo. Nejlépe učiníš, když již doma se zeptáš, co zajímavého je cestou viděti.

To jsem měl radost na cestě z Prahy do Budějovic. Děvčátko, asi dvanáctileté vstoupilo, když uvidělo kněze, pěkně pozdravilo „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. Sotva si sedlo, již vytáhlo sešitek, v němž mělo poznámky o těch stanicích, kde jsme stavěli, kolik mají obyvatelů, čím se lidé živí, jaká je krajina a pod. Všeho si všímala. Když něco nevěděla, zdvořile se tázala: „Prosím, vidět Karlštejn v pravo neb v levo?“ Když jej uviděla, zvolala: „Ach, jak je to krásné!“

Ta dívka měla jistě veliký užitek ze své cesty. Poznala svou vlast, rozšířila své vědomosti. Její spolužačky jely také vlakem, ale neviděly nic, nepoznaly nic. A měly dlouhou chvíli. Říkaly, že ta cesta vlakem „je tak fádní“.

Už doma se zeptej nebo se podívej do jízdního řádu, která je předposlední stanice před tvým cílem, abys věděl, kdy se máš přichystati k vystupování.

Než vystoupíš, počkej, až vlak zastaví. Nedočkavostí už mnohý přišel k úrazu. Letos jeden náš hodný student vyskočil z vlaku, který ještě byl v pohybu, padl pod vlak a kola mu přejela obě nohy. Do smrti je mrzákem. —

K čemu ti dal Bůh oči?

Abys viděl a pozoroval. A dal ti k tomu ještě rozum, aby sis všimal všeho. Bude ti to k užitku a často tím pomůžeš i jiným.

V pozorování nás předstihují národy domorodé. Kdesi jsem četl, že při lovecké výpravě jeden z účastníků se ztratil. Někteří přátelé ho hledali a při tom potkali chlapce domorodce. Tázali se ho, jestli zbloudilého neviděl. Hoch se tázal: „Míníte velikého vojáka, který jel na chromém bělouši?“ „Ano, to je on, kde jsi ho viděl?“ „Neviděl jsem ho, ale vím, kam odjel.“ Evropané se nemohli dosti nadiviti, jak domorodec to všechno poznal. Tázali se: „Odkud víš, že jel na bělouši?“ Chlapec je zavedl na okraj lesa, kde po-

dle stopy jezdec se zastavil. Kůň se mezi tím otíral o strom a několik bílých vlasů zůstalo na kůře stromu. Že kůň byl chromý poznal chlapec po tom, že stopy jednoho kopyta nebyly tak hluboké a krok trochu kratší. „Ale jak jsi poznal, že to byl voják?“ Hoch ukázal na stopu jezdce, který seskočil s koně. Bylo poznáti, že měl boty vojenské, kované. A po čem jsi poznal, že jezdec je veliký?“ Místo odpovědi domorodec ukázal na ulomenou větev, které mohl dosáhnouti jen člověk mimořádně veliký.

Hle, tak dovedou domorodci čísti ve stopách jako v knize. Cvič se také v umění, pozorovati všecko a všimati si všeho. Někdy právě taková nahodilá pozorování přivádějí k objevení zločince neb naopak k osvobození nevinného. —

Jak pozorovati zvířata?

Zvířata v přírodě jsou plachá. Utíkají před člověkem. Proto mnohý, nedovede pozorovati zvířat v přírodě. Škoda. Je to nejen zajímavá, nýbrž i poučná zábava.

Chceš-li pozorovati zvířata, ať veliká neb malá, ať ptáčky, neb srnce, neb lasičku, pamatuj si: Neplaš zvířata křikem neb prudkými pohyby.

Nepřibližuj se jim přímo. Zvířátka dávají dobře pozor a včas utekou. Chceš-li se jim přiblížit, jdi, jakobys chtěl jíti mimo a z boku je pozoruj. Tak se jim přiblížíš pomalu a opatrně.

Pozoruj také rostliny. Obdivuj se jejich kráse, zvláště kráse rostlinek malých a drobných, kterých si málokdo všimá. Máš-li zvětšovací sklo nebo drobnohled, objevíš nové a nově krásy v Boží přírodě.

O prázdninách již dozrávají plody různých rostlin. Pozoruj, jak důvtipně jsou semena zařizena, aby se co nejvíce rozšířila. Některá mají padáky, aby je vítr co nejdál odnesl, jiná mají háky, jimiž se zavěsí na naše šaty, abyste vy jim pomohli na jiné místo; netýkavka dokonce vystřeluje svoje seménka.

Pozoruj hory a pahrbky, údolí, řeky a jezera. (Řekni mi na př. proč železnice běží většinou podél řek.)

Ve vesnici všiměj si především kostela a hřbitova. U kostela hled' zjistit jak je starý a jaké umělecké chová památky. Na hřbitově nalezneš často staré rukou pracované kříže z kovu neb z dřeva. Umiš-li jen trochu kreslit, nakresli si jednoduchými ča-

rami takové zajímavosti, a budeš později z toho mít radost.

Lojzík a chrousti.

Rodiče i pan učitel měli Lojzika rádi. Byl pilný a poslušný. Jednou seděl ve světnici a psal úlohu. Tu slyší zvláštní šramot — aha, ozývají se tamhle z té krabičky, kterou dnes dostal od Karlíka sousedovic. Opatrně ji otvírá a skulinou vidí tři chrousty, kteří se všemožně derou ven. Rychle přinesl Lojzík niť a uvázal ji broukům na nožky tak, jak to viděl u chlapců na trávníku.

Ubozí chrousti mysleli, že jsou na svobodě a rychle letěli k oknu. Ale Lojzík táhl je na niť zpět ke stolu a bavil se touto ošklivou hrou tak dlouho, až každému chroustu utrhla se nožka a brouk za tuto bolestnou cenu si vykoupil svobodu.

„Ty jsi zlý chlapec,“ slyší Lojzík svou sestru, „kdyby tobě nohu utrhli, to bys nařikal!“ — „Ach, takový hloupý chroust, toho nic nebolí,“ bránil se Lojzík, ale styděl se a červenal. Sestra se na něho již ani nepodí-

vala, ani dobrou noc mu večer neřekla. Se špatným svědomím Lojzík usínal.

Tu se rozsvětlo ve světnici a hle, byla plná rozmanitých ptáků, brouků, komárů a much. Lojzík viděl, jak se tlačili kolem mohutného orla, který seděl uprostřed. Orel hrdě nesl na hlavě zlatou korunu, na prsou třpytil se mu zlatý řetěz, v drápech držel žezlo. Nad ním třepetal se netopýr, v pravo a v levo seděl jestřáb a bílá sova. To byl soudní dvůr ptačího krále. Před soudcem leželi smutně na zelených listech tři chrousti.

„Znáš ty tři broučky, které zmrzačil zlý člověk?“ tázal se hrozivě král-orel ustrašeného Lojzíka. „Odpust, odpust, já jim nechtěl ublížit!“ prosil chlapec. „Nezbedniku, dnes zakusíš sám na sobě, jak to bolí, když utrhnou někomu nohu.“ A orel pokynul dvěma černým havranům: „Utněte mu nohu!“

Tu ozval se ve vzduchu šumot a Lojzíka obklopilo hejno vrabců a pěnkav, kteří volali: „Dej mu, králi, milost, on není špatný; má dobré srdce. Celou zimu nás ptáčky krmil!“ A dole zástup tečkovaných sluníček lezl ke králi a největší brouček z něho vystoupil a mluvil: „Králi, buď mu milostiv, nás všechny,

kde nás viděl, bral Lojzík na prst a z vody a z prachu pouštěl nás do vzduchu a na zelené listí.“ A přiletělo i několik mušek, sepjaly před orlem nožičky a prosily: „Byly bychom se ve vodě utopily, ale tento chlapec nám zachránil život, odpust mu!“

Vážně pohlížel král-orel na Lojzíka; tomu horké slzy hrnuly po tváři. „Dávám ho do vaší moci,“ — obrátil se potom král ke třem chroustům, „on vás zmrzačil, vy nyní rozhodněte, co se mu stane.“ Pomalu zdvihli se zranění broučci, potřepali hlavičkou a řekli: „O králi, nechceme se mstít, Lojzík je už dost potrestán, však pláče. Odpust mu, i my odpouštíme.“ A hned zazněl se všech stran radostný bzukot a švitoření všech much, brouků i ptáčků, tisíce světlušek zazářilo, až se Lojzíkovi hlava točila. Potom se zatmělo a chlapci se zdálo, že spadl s vysokých schodů. Vykřikl a otevřel oči. Starostlivě skláněla se nad ním sestra a hladila jej po horkém čele.

Od té doby měl Lojzík zvířátka ještě radši, a zvláště ptáčky, rád krmil. Nejednou si pomyslíl: „I tento ptáček tenkrát v noci se za mne přimlouval.“ Jen na chrousta se nemohl podívat, aby se nezačervenal a havranům vyhýbal se zdaleka.

Umíš zacházeti s penězi?

Někdy dostaneš na výlet peníze. Co s nimi uděláš? Některé děti neumějí zacházeti s penězi. Slyšel jsem o jednom děvčátku, které si za všechny peníze, co jí maminka dala, koupilo — zmrzliny, až z toho těžce onemocnělo.

Benjamin Franklin a písťalka.

Malý Benjamin měl sedm let, když jednou v neděli dostal od příbuzných nějaký peníz. Hned utíkal do obchodu s hračkami, aby si něco koupil. Tam viděl jiného chlapce a ten měl písťalku. Ta se malému Benjaminovi velice líbila, a koupil ji. Dal za ni chlapci všechny své peníze. Špěchal domů a pískal ve všech koutech, že byla jedna radost.

Když se bratři jeho dověděli, co dal za písťalku, vysmáli se mu: „Dal jsi čtyřikrát tolik, než skutečně stojí taková písťalka.“

Malý Benjamin se zarmoutil; pomyslíl, co by si byl mohl koupiti za ty peníze. Bylo mu líto, že byl tak nerozumný. K tomu ještě bratři se mu smáli. Rozmrzelý zahodil písťalku. —

Benjamin rostl a stal se slavným mužem. Víte co vynalezl? — Pokud žil, nezapomněl na onu písťalku. A to bylo pro něho velice užitečné. Když mu později napadlo koupiti

si něco nepotřebného, tázal se sám sebe:
„Není ta píšťalka příliš drahá?“ a ra-
ději si nechal peníze v kapse.

II. Nebezpečí.

Pozor na auta!

Nehrejte si na silnici, kde jezdí auta, zvláště tam, kde je nějaká zatáčka. Znáte pořádek na silnici? U nás se v levo jezdí a v levo vyhýbá. (V jiných zemích je to naopak.) Jdeš-li po silnici, také chodívej po levé straně co nejvíce při okraji. Jdeš-li přes silnici, napřed se ohlédni vpravo, neblíží-li se nějaký povoz, potom vlevo.

Při koupání.

U nás před pěti lety se utopilo děvčátko. Divili jsme se tomu, neboť voda na tom místě není hluboká. Lékař nás poučil, že dívka byla raněna mrtvicí, protože hned po obědě a po rychlé chůzi skočila do studené vody.

Proto si pamatuj: s plným žaludkem a u-
hřátý nelez do vody!

Nekoupej se na místech neznámých! Uč se plovati! Je to zdravý tělocvik a dává ti možnost zachrániti život sobě i jiným.

Těž při koupání zachovávej slušnost.

Za bouře.

Nerozumní lidé utíkají za bouře pod stromy, aby nezmokli. Víte, že blesk nejraději bije do stromů a předmětů vyčnívajících nad okolí. Tam tedy nechoďte.

Kovové a vlhké předměty jsou dobrými vodiči elektřiny. Proto za bouře nepřibližuj se zbytečně takovým předmětům (vodovod, telefon, radiový přístroj).

Nastuzení.

Jsi-li chůzí neb hrou rozpálený, nepij ihned studené vody. Napřed pojez kousek chleba. I potom pij pomalu a střídmě. Jsi-li propocený, umyj se studenou vodou a obleč si suché prádlo. Tak také udělej, když jsi promokl deštěm.

Varuj se alkoholu!

Pivo, víno tě neobčerstvuje, nýbrž seslabuje na těle i na duši. Nejlepší nápoj je čerstvá pramenitá voda, neb voda citronová.

Zahálka — matka všech neřestí.

To přísloví platí zvláště o prázdninách. Ve školním roce vás už maminka popohnala, abyste se učili a napsali své úlohy — ale o prázdninách? — Proto hleďte vždycky se zaměstnávat. A kdo má dobrou vůli a bystrý roz-

um, vždycky si najde nějaké zaměstnání. Buďto někomu pomáhá, nebo něčemu se přiučuje, nebo jinému nějakou radost vymyslí, ale nikoho nezlobí a nezarmoutí.

III. Ty a lidé.

Pomáhej rád!

Jednoho slunného dne jsem seděl u lesa. Předě mnou malý potůček. Tu slyším dětské hlasy. Přichází hlouček dětí, větší z nich, šesti- až osmileté, vedou mladší za ruku, a nejmenší veze se na vozíčku.

Přicházejí k potůčku. Větší by mohly přeskóčit. Ale co s malými a co s vozíkem? Hned vědí si rady. „Sedněte si zatím a počkejte!“ praví nejstarší chlapec. On a větší děti přinášejí kameny, a kladou je do vody, aby po nich mohli i nejmenší přejít. Opatrně vedou jedno po druhém přes potok. Nejmenšího i s vozíkem přenášejí dva silnější.

Raduji se z toho a myslím si: „Tak je to dobře. Tak to číňte i v pozdějším životě: Silný ať rád pomáhá slabším!“

Nečiň druhým škody!

Víš, kolik práce stojí rolníka, než mu uroste obilí? A potom přijdou děti z města, uvidí v obilí nějakou květinu a — už šlapou po obilí, klasy se lámou, nemohou dozrát!

Podívejte se tamhle na děvčata. Sotva uvidí na louce nějakou květinu, už běží a šlapou po krásné trávě, a trhají plné náruči květin. Brzy však jim květiny zvadnou a na zpáteční cestě vidíte, jak odhazují jednu květinu po druhé do prachu silnice. Proč to? Buď neumějí mysliti nebo nemají srdce. Hledte, jiní se také chtějí těšiti z krásy těchto květin, nejen vy. Jak by vás bolelo, kdyby vám někdo pošlapal louku, takže byste neměli úrody. Jak vy chcete, aby vám lidé činili, tak číňte jim!

Dvě kouzelná slova.

Pohádky vypravují o kouzelném klíči, kterým se otvírají všechny dveře. Znam dvě kouzelná slova, jimiž můžete otevírati srdce lidská. Jsou to slova „prosím“ a „děkuji“. Užívejte jich často, ale ne bezmyšlenkovitě jako přívěsku „anoprosím“, „neprosím“. Vložte do těchto slov své srdce: „Prosím, buďte tak dobrým.“ „Děkuji, že jsi byl tak laskavý a mně pomohl.“

Uvidíte brzy, že jsou to slova opravdu kouzelná, nejen že otvírají lidem srdce, ale jako slunéčko rozšiřují kolem sebe radost a veselí.

Bud' zdvořilý, ale ne důvěřivý.

Nejsou všichni lidé dobří. Jsou lidé, kteří chtějí děti svést ke zlému. Nevěř lidem, kteří ti lichotí.

„Pojď se mnou do lesa, dám ti tam čokolády,“ řekl cizí muž jednomu děvčátku. A děvčátko šlo. Kdo ví, co by se bylo stalo, kdyby včas nepřišli rodiče a nezachránili dítě z rukou zlého člověka.

Co dělat, až bude pršet?

Když prší, nebud' mrzutý. Příroda potřebuje také úrodného deště. Naopak, když prší, bud' tím veselejší, a hled' jiným krátiti dlouhou chvíli. Znáš nějaké hry, které se dají prováděti i ve světnici. Snad umíš i mnoho krásných písní, kterým tě naučila maminka, pan učitel a velebný pán. Začni s chutí zpívatí a brzy přidají se k tobě ostatní. Při zpěvu čas plyne jako voda. Nebo jiným vypravuj, nebo jim předčítej a dej jim na čtení. (Všimni si posledního odstavce: Apoštolát prázdninový!) Také dávej pro zábavu veselé hádanky. Několik hádanek ti zde přidávám:

Kdo se nenarodil a umřel? (Adam)

Těla to nemá a přece to vidíme? (Stín.)

Kdo to má, rád se toho zbaví, kdo to nemá
přeje si to? (Hlad.)

Kdo mne má v kapse, brzy tam nemá nic?
(Díra.)

Dokud to nevíme, je to něco, víme-li to, není
to nic? (Hádanka.)

Bereme ho a taháme za ucho a přec ho to
nebolí. (Hrniec.)

•

Co roste kořeny vzhůru? (Horní zuby.)

Kde je nejlépe čekati na zajíce? (U trouby.)

Co chodí po hlavě do kostela? (Hřebík v
botě.)

Co páli bez ohně? (Kopřiva.)

Kdo chodí na procházku, ale neopouští svého
domu? (Hlemýžď.)

Který soudeček je bez obrouček, dvoji víno
v něm a přece se nesmíchá? (Vejce.)

Kdy lze nésti vodu v sítě? (Když zmrzne.)

Vyhlíží to jako kočka a není to kočka?
(Kocour.)

Který roh netrká? (Tvaroh.)

•

Na stromě seděla kopa ptáků; myslivec devět
zastřelil, kolik jich tam zůstalo? (Žádný,
ostatní uletěli.)

Někdo má 50 jablek, — dnes jich sní 40; co
mu zůstane na zítřek? (Zkažený žaludek.)

Šest svíček hoří na oltáři, kostelník dvě shas-
ne, kolik jich zbude? (Dvě; čtyři shoří.)

Kdy je neštěstím, sedí-li 13 hostí u stolu?
(Když připraveno jen pro 12.)

IV. Ty a Bůh.

Pán Bůh nemá prázdnin. Každý den se stará o tebe, zachovává tě na životu a dává ti jísti, opatruje tě. Také my nemáme prázdnin vůči Pánu Bohu!

Proto: Nezapomínej ráno a večer se modlití, i když pečlivá maminka není u tebe.

Pamatuj vždy na přítomnost Boží. Pán Bůh mne vidí, Pán Bůh mne slyší, Pán Bůh mne opatruje! To ti pomůže k životu dobrému a šlechetnému.

Nikdy v neděli nezanedbávej mše svaté!

Nestyď se za víru!

O prázdninách se sejdete s různými lidmi. Snad i s takovými, kteří se posmívají víře, snad i tupí naši katolickou církev. Nestyďte se za víru! Kdo podléhá bázni lidské, je slaboch.

Když jdete kolem kostela, pozdravte Pána Ježíše svátostného. Smekněte, když jdete kolem kříže. Když potkáte kněze pozdravte ho katolickým pozdravem. Nestyďte se před jídlem se požehnati a tiše se pomodliti.

Zbožný král Alfons z Aragonie se dověděl, že jeho pážata se nemodlí u stolu. Jednou je pozval k obědu. Když byli shromážděni a oběd na pokyn králův začal, nikomu ani nenapadlo se požehnati.

Mezi jídlem najednou vstoupil bez oznámení do sálu otrhaný žebrák, bez okolku sedl si ke stolu a jedl a pil jako by nic. Jinoši žalsli nad touto troufalostí, a čekali, že král drzého žebráka vykáže. Avšak král, který sám žebráka byl objednal, mlčel a zůstal klidný. Žebrák se konečně najedl a napil, povstal a beze slova poděkování odešel, ani králi se nepoklonil. Jinoši byli pobouřeni nad jeho drzostí. Avšak král jim řekl vážnými slovy: „Tak drzí a nestydatí jako tento žebrák jste dosud byli vy! Každý den sedáte k jídlu, které vám daruje Otec váš nebeský, a vy ho neprosíte, odcházíte a neděkujete. Styďte se do duše!“ —

Jak se vrátila do církve.

Na gymnasiu v N. byla protestantská dívka. Na neděli si studentky umluvily výlet. Tu

se jedna z děvčat tázala: „Kterým vlakem pojedete?“ „Hned prvním!“ zněla odpověď. Na to se ozvala statečná katolická dívka: „To já s vámi nemohu, nesmím přece zmeškati mši sv.“ „Ale,“ smály se ostatní, „vždyť my také nejdeme na bohoslužby. Zazpíváme si v přírodě nějakou nábožnou píseň a tím jsme svou nedělní povinnost splnily.“ Katolická studentka však jim odpověděla: „Vy tomu málo rozumíte. Kdybyste věděly co je mše svatá, tak byste nemluvily.“ A nešla na výlet. Ostatní děvčata se jí vysmály, jen jedna v srdci obdivovala se statečnosti své přítelkyně a stále měla na mysli slova: „Kdybyste věděly, co je mše svatá, tak byste nemluvily.“ Z jakési zvědavosti začala v neděli choditi na mši sv. Nevěděla sice, co se děje na oltáři, ale při pozdvihování mimoděk poklekla. Posvátné ticho a zbožnost přítomných katolíků ji dojímala. Znovu a znovu přicházela do katolického kostela. Půjčila si knihy o mši svaté. Potom i jiné o katolické víře. A konec všeho byl, že se před nedávnem vrátila do katolické církve.

Co se mi líbilo na skautech.

Jednou v neděli ráno, ještě bylo půl sedmé, vidím pět skautů jak přicházejí do sakristie. Zdvorně pozdravili a jeden se táže: „Prosím, kdy je zde mše svatá?“ „V osm ho-

din je kázání a potom mše svatá.“ „Prosím, mohli bychom předtím jít ke sv. zpovědi?“ Vyzpovídali se. Čekali ještě přes hodinu. S příkladnou zbožností byli přítomni mši svaté, šli k sv. přijímání. Dověděl jsem se, že tábořili hodinu cesty od našeho kostela. Teprve v deset hodin přišli k snídani.

Ještě více jsem se radoval, když jsem se dozvěděl, že oni mezi mnohými nekatolíky se nebáli plnit své povinnosti náboženské.

Chlapci, víte, že máme u nás katolické skauty?

Chudý student.

Protože byl velice nadaný, dali ho studovat. Pilně se učil, k tomu ještě pracoval jiné věci, aby si přivydělal. Na konci školního roku byl tak přepracován, že s ním měli soustrast a nabídli mu přes prázdniny byt na venkově, aby se zotavil. Jeho starost však byla: „Mohu také každou neděli na mši svatou?“ „Ne, tam to není možné.“ „Tak raději zůstanu doma.“

To byl mladý hrdina, vzdal se radostí prázdnin, protože mu mše svatá byla milejší.

Jeden důstojný pán katecheta z velkého města mi vypravoval, že každý rok o prázdninách v tomto městě několik desítek školních dětí vystoupí z církve. Proč? Šly na

prázdniny do rodin nekatolických a tam se daly přemluvit, aby opustily církev katolickou. Děti! víra a duše nám je více než prázdniny, více než zdraví, ano více než život. Chtěly byste prodati svoji víru a svoji duši za několik radostných dnů prázdninových?

To byste se podobaly oněm dětem, které našly diamant za několik milionů. Ale myslily, že je to kousek skla, a prodaly jej za několik haléřů.

Co se Jeníkovi zdálo.

Jeník studoval v chlapeckém semináři. Prázdniny byly blízko. Studentíci se těšili. S nevšední horlivostí už balili svoje věci, aby co nejspíše mohli odejet, až budou vysvědčení rozdána.

Jeník dnes studoval neobyčejně pilně, proto brzy usnul. Avšak co to vidí? Naproti jeho lůžku stojí socha Božského Srdce Páně a zdá se mu jakoby socha oživila. Ale není to Pán Ježíš jako dospělý muž, nýbrž jako dítě. A teď vidí Jeník, jak Ježíšek sestupuje s podstavce, jde pomalu od lůžka k lůžku, u každého studenta zůstává stát, jakoby se ho chtěl něco zeptati a rty jeho se pohybuji, jakoby něco mluvil.

Konečně přistoupilo Božské dítě též k Jeníkovi. Teď teprve pozoruje, že tvář Ježíško-

va je smutná. Pln údivu se ho táže: „Co je ti, milý Ježíšku, že jsi tak smutný?“

Slyší odpověď: „Milý Jeníku, vy studenti jste plni radosti, že prázdniny se blíží. Vy se těšíte na výlety a slavnosti. Já však se jich bojím. Prázdniny jsou pro vás často tak nebezpečné.“

„K vůli prázdninám jsi smutný?“ tázal se Jeník, neboť toho nemohl pochopiti.

„Ano, prázdniny mi působí starost. Hle, mezi školním rokem mnozí z vás jsou mými věrnými přáteli. Každý den přicházejí ke mně a mne přijímají. A já rád přicházím do jejich srdce, abych jim udělal mnoho milostí... Avšak, žel! Když přijdou prázdniny, na mne zapominají... To mne velmi zarmucuje. A přece... právě o prázdninách byste mne potřebovali nejvíc.

Proto jsem dnes prošel celou spárnu a hledal jsem aspoň několik věrných přátel, kteří by byli ochotni mne potěšiti za to, že ostatní tak na mne zapominají... Na každé srdce jsem zaklepal... avšak jen málo jich bylo, kteří mi odpověděli! Ostatní myslí jenom na sebe, na výlety a cesty, dělají plány, těší se na radovánky... a na mne zapominají!“

Jeník chtěl odpovědět ale nemohl. Mluvílo však jeho srdce; a Ježíšek mu rozuměl. Řekl prosebným hlasem k němu: „Milý Jeníku, nechtěl bys aspoň ty něco pro mne učí-

nití? Nechtěl bys aspoň ty nahraditi nedbalost ostatních, a tak často mne přijímati jak jen můžeš?“

Jeník mlčel. Byl příliš dojat. Avšak Ježíš byl spokojen. Tvář jeho zářila a řekl: „Díky tobě, Jeníku, že mi budeš věrný a budeš denně přicházeti, abys mne přijal do svého srdce.“

Božské Dítko Jeníkovi požehnal a odešlo.

Ráno Jeník se zvláštní zbožností přistoupil ke stolu Páně. Když měl Ježíška ve svém srdci, modlil se k němu takto: „Ježíšku, viš, že jsem jen dítko. Neumím ti to říci, co v srdci cítím, ale miluji tě. A abych ti ukázal, že tě miluji, chci býti tvým těšitelem po celé prázdniny. Chci tě přijímati, bude-li mi jen možno, každý den. Poprosím maminku, aby mne včas vzbudila... a řeknu i jiným, aby šli se mnou. Pohni jejich srdcem, aby poslechli.“

Malý kazatel.

To byl pro Karlíka nejkrásnější čas, když směl navštívit svoji babičku. Ta vám uměla vypravovat pohádky a ze života svatých dětí! On zase vypravoval babičce, co zažil ve škole a doma.

„Babičko,“ začal dnes, „až budu veliký; budu panem farářem.“ „A proč právě panem farářem?“ „To se postavím na kazatelně, řeknu: drazí křesťané a všichni lidé budou mne poslouchati.“ Babička s usměvem mu praví: „Velice mne těší, že chceš býti kazatelem, ale myslím, že jsi dost veliký, abys už dnes mohl začít kázat.“ „Jak to, babičko?“ „Co dělá kazatel, když káže?“ „Přečte něco z Pisma svatého a potom to vysvětlí.“ „Tak to můžeš i ty dělat!“ „Ale to já asi nedovedu.“ „Dovedeš. Hleď, řeknu ti něco z Pisma svatého: „Bratři radujte se, a opět pravím radujte se.“ „Ale, babičko, k tomu není třeba žádné vysvětlení. Radujme se, a je hotovo!“ „Máš pravdu dítě, přála bych si jenom, abys o tomto výroku celý týden kázal.“ „Celý týden o tom kázati, to přece není možné!“ „Je to možné. Vynasnažíš se celý týden činiti lidem radost, aby se mohli opravdu radovati. Nedovedeš to?“ „Dovedu, ale to přec není kázání.“ „Je to kázání, a to nejkrásnější kázání. Dobrý kazatel musí tak stále kázati. A kdyby kázati nechtěl, neposlouchali by lidé ani to, co jim

mluví s kazatelny.“ „Na to jsem ještě nemyslel. Ale zkusím to.“

Jeník to opravdu zkusil. Ráno, když ho teta volala, hbitě vyskočil z lůžka a nemračil se, „aby tetě udělal radost.“ Při snídani dal větší krajíc chleba bratříčkovi, „aby též on měl nějakou radost.“ Když si hráli, nehádal se, „aby nepokazil radost“. K obědu přišel včas. Ano, po obědě se vplížil do kuchyně a pomáhal služce umývat nádobí. Víte už proč. Prosil-li ho někdo o nějakou službičku, řekl vždy „ano, s radostí!“

Za týden se ho babička tázala: „Jak se ti líbí takové kázání?“

„Ale babičko, je to krásné. Měl jsem sám největší radost, když jsem druhým radost činil. A zdá se mi, že i oni učinili totéž předsevzetí jako já, neboť všichni byli ke mně tak hodní.“

„To je proto, že tys byl hodný k nim. Pamatuj si to pro celý život. Příklad je nejlepší kázání.“

Apoštolát prázdninový.

Děti, víte, co to je: apoštolát? Něco velmi krásného. Víte, proč Syn Boží přišel na svět? Z lásky k nám, aby spasil duše naše. Chtěl nás vykoupit z moci zlého ducha a nám uká-

zati cestu do nebe. Proto si vybral dvanáct apoštolů, aby s ním pracovali na spáse nesmrtelných duší.

Těž vás, děti, Kristus volá, abyste byli malými apoštolý.

Tážete se snad: „jak já to dovedu?“ Už v předešlém odstavci (Malý kazatel) jsem vám řekl jak můžete býti apoštolý dobrého příkladu. Dobrý příklad je první.

Ale ještě můžete jiným způsobem apoštolovati. Na příklad tím, že budete rozšiřovati dobré knihy a brožurky.

Ve sbírce „Životem“ naleznete mnoho čísel, která se hodí i pro děti. Některá z nich (tučně vytištěná) jsou zvláště psána pro děti!

Pro děti.

3. „... lásky však kdybych neměl.“
4. Šťastná rodina.
6. „Anděle Boží, strážce můj!“
7. Pomáhej duším v očištění.
11. Neděle.
12. Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy.)
13. Do života II. (pro děvčata vystupující ze školy.)

14. V bouřích mládí. (O cnosti sv. čistoty.)
 20. Sv. růženec.
 21. Nedej se! (O sebevýchově.)
 24. Více kněží!
 25. Maria, útočiště.
 28. Mladí apoštolé.
 29. Lék proti smrti.
 30. Nač se zpovídati?
 32. Jak se zpovídati?
 33. Peklo.
 37. Svátost oltářní.
 38. Mše sv.
 40. Duch svatý.
 41. Dary Ducha svatého.
 43. Sv. přijímání.
 44. Radost.
 51. O křtu svatém.
 54. Šťastnou cestu.
 84. Katolík v chrámě.
 98. Pohřeb katolického křestana.
 99. Hříšci.
 102. Při mši svaté.
 105. Do kláštera?
 107. Budete jako Bůh.
 110. Tajemství svatých.
 111. Sv. biřmování.

116. Kam uteku?

120. Klíč k Srdci Božimu.

121. Mešní knížečka pro děti.

125. Děti, pro vás! (Dílo sv. Dětství.)

Mladý apoštol již ve školním roce vybere si vhodné brožurky a objedná je buďto sám (adresa: Exerciční dům, Hlučín) aneb poprosí velebného pána, aby mu je objednal.

Když se chystá na prázdniny, nezapomene zabalit si též brožurky a některou dobrou knihu. Ve vlaku, není-li z okna vidět nic zajímavého, pilně čte. Když někdo ze spolucestujících se zeptá, co čte, ochotně mu půjčí.

Opravdové žně pro malého apoštola jsou dny, kdy prší. Tu lidé mívají dlouhou chvíli. Hned se nabídne: „Mám zde něco zajímavého na čtení. Nechcete?“ Jiný zase nechá nepozorovaně na stole ležeti nějakou brožurku. Přijde někdo, ze zvědavosti si něco přečte, snad přece si něco zapamatuje a toto seménko jednou vzejde a přinese dobré ovoce.

Mladý apoštol je andělem strážcem mladších dětí. Jím bude vykládati o pohanských dětech. (Viz „Děti, pro vás! „Životem“ čís. 125.) Naučí je býti zbožně přítomnými při mši sv. (viz Mešní knížečka pro děti. „Životem“ č. 121. Tato knížečka má 31 barevných obrázků.)

Upozornění: Děti, které jsou v nemocnicích a ozdravovnách, kde je mnoho chudých dětí, mohou zažádat v Hlučíně (Exerciční dům) aby jim byl poslán zdarma určitý počet brožurek k rozšíření mezi chudými. Pokud nám prostředky stačí rádi dáme zdarma chudým naše brožurky, aby tak duše byly získány. Doufáme, že Pán Bůh nám zase pošle dobrodince, kteří toto dobré dílo budou podporovati. Všem, kteří nám dosud v tom pomáhali, vzdáváme srdečné díky a prosíme dobrého Boha, aby jim věčnými statky odměnil, co učinili pro spásu duši.

Imprimi potest. Pragae 6. Jun. 1932, P. J. Haderka Sup.
Prov. C. Ss. R. Imprimatur No. 9.723. Olomucii 7. Jun.
1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.,
Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Jen pro dospělé.

Cena 50 hal.

„Životem“ čís. 135. Roč. VI. Čís. 15. Vyšlo 4.-VII. 1932.

Dr. B. Vašek :

Stále více se šíří umělé potraty.

Dělnická žena „chce si pomoci“, protože mají již tolik dětí, a ty sotva uživi a obšatí, a muž se zlobí, že pořád další a další děti přicházejí mu na svět.

Churavá žena si nechává provést potrat, protože jí lékař řekl, že by jí těhotenství a porod škodil, nebo protože jí lékař řekl, že by mohla další porod zaplatiti životem.

Potrat si nechala provést služka nebo vůbec svobodné děvče, aby tak zahladily plod své hříšné lásky.

K potratu se uchyluje úřednice, aby jí porod a dítě nebyly břemenem v povolání.

Potrat je cesta, na niž se pustila rozmařilá boháčka, aby jí dítě nepřekáželo při jejím rozkošnictví a požitkářství, při její naruživosti turistické a sportovní.

Potratem si pomáhá prostředně zámožná nebo malouřednická rodina, aby mohla svému jedinému nebo nanejvýše dvěma dětem dopomoci „ke společenskému vzestupu“, k vyššímu povolání, než jaké mají rodiče.

K potratu se uchyluje rodina řemeslnická, aby si nemusila najímati větší byt, protože moderní byty bývají stavěny často s předpokladem, že rodiny budou malé...

A na venkově, v rodinách dělnických a rolnických je všude ještě potrat věcí neznámou?

Této náladě vychází vstříc i zákonodárství. V řadě kulturních států opět a opět dějí se pokusy prorazití s uvolněním potratů, a i když by se jakési omezení (zatím ještě!) nechalo, tož přece v celých skupinách případů chtějí prohlásiti jej za dovolený.

Také u nás je takový pokus v přítomné době učiněn. Proti pokusům dřívějším se liší podstatně tím, že kdežto dříve volali po potratu jen jednotlivci, teď podalo osnovu návrhu samo ministerstvo spravedlnosti. Dle tohoto návrhu by se směl v celé řadě případů provésti potrat, a to ve veřejném léčebném ústavě, nebo — když vyhnání plodu nelze vykonati tam, — pak i mimo veřejný léčebný ústav, za souhlasu druhého lékaře. Chudobným ženám se — dle návrhu — provede vyhnání plodu ve veřejných nemocnicích bezplatně, to jest, náklad přejímá stát nebo země, ženy dělníků a vůbec ženy, které patří do nemocenského pojištění, mají při potratu nároky na výhody obdobné jako při porodu.

Tímto návrhem by mělo i u nás býti uzákoněno, co — v míře ovšem rozsáhlejší — bolševici v Rusku již mají.

Také v jiných státech se dějí opět a opět pokusy o uvolnění potratu.

I. Není možno dovoliti vyhnání plodu!

Proč vzpírá a bouří se lidský cit proti vyhnání plodu?

Na prvním místě proto, že je to
vražda.

Vražda na nenarozeném dítěti. Vražda na tvoru, který je takřka „spolustolovníkem s matkou“, který je s ní spojen, jí živen, jí ovlivňován, ale který přece má již svůj vlastní život, své určení. „Vyhnání plodu je vražda. To nesmí zapomenout ani lékař. Tvrdit, že se jedná o zárodek, ne o dítě, nýbrž o něco nehotového, je fráze.“ Tak profesor lékařství na mnichovské universitě dr. Notthafft ve svém článku z března 1930.

Kdo tedy sahá na život tohoto dítěte, dopouští se vraždy právě tak, jako kdo se dopouští vraždy na člověku odrostlém. Všecka kletba, která padá na hlavu vraha člověka odrostlého, padá i na hlavu toho, jenž zabil život dítěte v lůně mateřském. Ať již to je matka sama nebo lékař, nebo porodní asistentka nebo kdokoli: nad hlavou každého z

nich' zní slovo, jež Hospodin pronesl k praotci všech vrahů Kainovi, když provedl své příšerné dílo:

„Co jsi to učinil? Hlas krve tvého bratra ze země volá ke mně. Zlořečený tedy nyní budeš na zemi, která otevřela ústa, aby pila z tvé ruky krev tvého bratra. Když ji budeš vzdělávati, nebude ti dávatí úrody. Budiž tulákem a poběhlíkem na zemi!“ (I. kn. Mojž., 4, 10—12.)

Že vyhnání plodu není zločinem a vraždou? Slyšme slavného profesora porodnictví na pařížské universitě dr. Pinarda: „je povinností lékaře, aby důrazně hlásal, že právo nad životem a smrtí dítěte, v kterémkoli okamžiku života v lůně mateřském, nepatří nikomu, ani otci ani matce ani lékaři. Právo dítěte na život je právo nezažatelné a svaté a žádná moc nesmí mu je uloupiti“.

Slyšme slavného profesora porodnictví na universitě v Lyoně dr. Evžena Vincenta: „Potrat t. zv. z důvodů lékařských nezasluhuje jiného jména než zločin... Říkejte si tomu přerušení těhotenství z důvodů lékařských nebo therapeutických, tento čin zůstává přece útokem na život, nad nímž my pány nejsme...“

Ano, rodiče nebyli povinni život dítěti dáti. Když mu jej však jednou dali,

pak Bůh přejímá ochranu tohoto života, a stává se soudcem a mstitelem křivd na něm spáchaných. Právě tak nikdo není povinen vzít na sebe úlohu soudce nebo zůstatí v další službě na vojně; když však zůstane, nesmí si konati službu soudcovskou nebo vojenskou podle svých choutek, nýbrž musí se podržítí řádu, jenž pro tu službu platí!

*

Mne v úžas uvádí vždy jednání těch, kdo provádějí umělé potraty:

Když na ulici potkají malého červíčka, soucitně se mu vyhnou a rozhoví se, když někdo toho červíčka surově zašlápl. Ale týž člověk bezcitně a s ledovou tvrdostí vraždí nenarozené dítě v životě matky! — Když vidí, že někde hoří stavení a požár ničí slabého nájemníka, svolávají hasiče a sami hasí do úmoru. Ale v lůně mateřském sami ničí nenarozené tělíčko, příbytek duše od Boha stvořené! — Jsou členy, snad i činovníky dobročinných spolků na mírnění lidské bídě a na potírání všeho, co životu škodí. A při tom jsou vrahy nenarozených a jejich ruce jsou takřka zbarveny krví nevinných tvorů, takže i k nim může mluvit Isaiáš prorok: „Vaše ruce jsou potřísněné krví a vaše prsty nepravostí.“ (Isaiáš 59, 3.) —

Jsou prý tolik útlocitní; a co dělají se zbytky těla tohoto dítěte, kam je zahrabávají, v jakém stavu je utajují! — Pořád se křičí, jak je potřebí úřadů pro sociální péči, jak je třeba tělesné výchovy, jak se musejí vybudovati úřady pro soustavnou péči o tělesnou výchovu, aby se nové pokolení stalo zdatnějším, jak se musí pěstiti sport, tramp, camping, turistika — a při tom se horlivě pracuje o uskutečnění zákona, aby se smělo beztrestně vraždit!

Ty snahy o to, by byly odstraněny zákazy vyháněti plody, mně připadají jako bolestný důkaz, jak dovede moderní doba najednou z týchž úst vydechovati vzduch vřelý i ledově studený; mně připadají jako důkaz nejhnusnějšího farisejství...

Štěstím pro ženu?

„Pomohla si“: tento výraz výmluvně praví, co vidí v umělém potratu mnohé ženy. Vidí v něm „pomoc“: záchranu před dítětem. A strach takových žen před dítětem bývá tak hrozný, že se nelekají ani bolesti se zákrokem spojených, že raději chtějí vziťi na sebe každé riziko, i riziko zdraví, a třeba i riziko života, jen když se uchrání před příchodem dítěte!

Jest však opravdu vyhnání plodu pro ženu takovým štěstím?

Ano, jsou případy, že se docílí výsledku tak, že to nemá žádných trvalých následků na zdraví. Opravdu, jsou případy, že se znemožnilo narození dítěte a že tělesné zdraví matčino zákrokem neutrpělo. O škodě na duši zatím nemluvim.

Ale umělý potrat je vždy sázka do loterie. A kolik je žen, které v této sázce prohrály strašně... prohrály zdraví,... prohrály snad i život! Jednou pro vždy!

Zmařené životy matek.

Nehrej si s potratem! Tak volají především, které svůj nešťastný čin zaplatily předčasně smrtí.

Je pravda, bývá těžko opatřiti si přesnou statistiku o úmrtích následkem potratu. Neboť rodina nechce, aby přišlo do veřejnosti, čím byla předčasná smrt způsobena, aby tak byla před veřejností chráněna dobrá pověst zemřelé i rodiny; a proto se pro veřejné úřady udá pak příčina jiná, která sice též spolupůsobí, ale jen jako příčina vedlejší nebo jako následek příčiny vlastní. Je tedy skutečný počet úmrtí daleko větší, než jak výslovně udávají úřední statistiky. Skutečný stav mohou podati jen odborní lékaři, a jejich číslce nejsou než přibližné odhady, ovšem odhady zkušeností podložené, a tím spolehlivější, oč širší je obvod, po němž dotyčný odborník má rozhled.

Číslice, které uvádějí nejlepší odborníci v této otázce jsou strašnou obžalobou, jakým neštěstím je potrat pro ženy. Berlínské lékařky v petici z června 1930 uvádějí, že „ted' žádná nemoc, ani tuberkulosa nehubí tolik životů jako vyhánění plodu“. Heynemann po rozsáhlých zkušenostech prohlašuje: „Zločinný potrat bývá dnes na porodnických klinikách velkých měst nejčastější příčinou smrti.“ Podle berlínského profesora Liepmanna umírá v celém Německu následkem nemoci spojených s porodem ročně 6.000 žen, ale následkem potratu 44.000. Hrozná číslice: ročně 44.000 žen umírá v jediném Německu následkem vyhánění plodu! To jest: sedmkrát více žen si přivodí smrt následkem potratu než jich umře při porodu! K podobnému výsledku dospívá zdravotní rada Vollmann. Dle přesného pozorování horečka šestinedělek sklátila v hrob v Berlíně 1922—1924, tedy ve třech letech, 312 žen po porodu v normální době, ale 1.348 žen po vyhnání plodu. Dle téhož profesora Liepmanna končí umělý potrat smrtí těhotné v 5% případů, dle profesora Audeberta z Lyonu dokonce 6—9% případů. Dle Mauclaira umírá v Paříži ročně na 8.000 žen následkem nemoci, otrav a pod., které se dostavily při umělém potratu.

Má potom někdo odvahu říci, že vyhánění plodu není strašným nebezpečím pro ženy? „Chtěla si pomoci!“

A pak rodina bez matky!

Bývají však touto smrtí postiženy jen ony ženy samy? Již to by bylo dost žalostné. Ale kdyby jen to! Jak bývá často nenapravitelně postižena i rodina!

Dr. Schockaert, ředitel porodnické kliniky při universitě lovaňské, praví ze své praxe: „Žena dělníka. Dala život 9 zdravým dětem. Když mělo přijít desáté, „pomohla si“. Nějaká sousedka jí řekla, „jak se to dělá“. Potrat nastal, ale dostavila se vnitřní otrava, přivedli ženu na kliniku onoho profesora; nedalo se již nic dělati. Na druhý den po převozu do nemocnice na otravu skonala. — Devět dětí, převahou maličkých, bez matky!

Jiný případ: Venkovanka, matka 5 dětí „si pomohla“: otrava, ztrnutí šíje; smrt. Pět dětí, sirot, bez matky!

Zlomené zdraví.

Jindy se následky neprojeví tak okamžitě a tak katastrofálně. Ale zdraví je trvale podryto. Pak se lidé diví: „Jak to, že ta je stále chorá a zlomená? Vždyť přece je ještě poměrně mladá! Proč se jen tak bídně vláčí? Proč pořád má cosi u lékařů?“ Kdyby věděli! Následky umělého potratu...

Což teprve, když si nechala vyhnati plod několikrát! Jak to jedna taková nešťastná žena Američanka píše: „Už nejsem než stín člověka a lékařský účet.“ A když se potrat „vžil“, když osoby prodělají i několikrát vyhnání plodů, pak vzniká mezi ženami situace jako v sovětském Rusku, jak ji popisuje dr. Harmsen: „Tytéž osoby, které byly propuštěny z nemocnice po vyhnání plodu, vynořují se po krátké době zase na státních klinikách na odděleních pro ženské nemoce. Příslušní lékaři souhlasně potvrzují, že značně přibývá těžkých chorob, jež se dostavují jako důsledek vyhnání plodu a že vzrůstá počet trvalé neplodnosti. Počet porodů spojených s těžkými nemocemi se zdvojnásobil; úmrtnost při porodech u matek, které prodělaly vyhnání plodu, je podstatně větší. Ruské práce z r. 1929 a 1930 obírají se víc a více i těžkými duševními a zdravotními otřesy, jež nastávají i po zdánlivě zcela neškodných operacích.“

Jaké spousty na zdraví žen nadělalo vyhánění plodu, provedené fušeráky, to prostě nelze vypsati. Ale i tehdy, když je prováděn potrat odborníkem, je to vždy nebezpečná sázka do loterie! Kolikrát tu při vší opatrnosti lékaře dochází k výsledku: Operace se zdaří — ale pacientka zemře nebo aspoň má podlomené zdraví pro celý život: došlo následkem operace ke komplikacím, které jsou nad síly lékařovy.

Trvalá neplodnost.

Těžkým důsledkem vyhnání plodu bývá též někdy trvalá neplodnost. Zmíněný již profesor porodnictví na lovaňské universitě Schockaert na sjezdu v Bruselu v listopadu 1931, na němž přednášelo tolik vynikajících belgických lékařů, pronesl i věty: „Vzpomínám si na dámu, která otěhotněla na počátku manželství, ale nechtěla zatím ještě mítí „přítěže“ dítěte, že však bude mítí ještě dítě později; nechala si tedy lékařem plod odnítí. Zločinným manželům přibývalo majetku a s ním i touhy, aby měli dědice tohoto svého jmění. Ale potrat působil tak na vnitřní ústrojí ženy, že se ukázala neplodnost trvalá, nevyléčitelná. Představte si muka, jež trýznila manžely, kteří svou chybou zmařili veškerou naději na potomstvo; představte si krvavé vzájemné výčitky. Pak je možno snadno pochopiti, že za takových okolností snadno může dojít i k soumraku rozumu ženy, když duch nemůže zahnatí myšlenku na spáchaný zločin, která jako těžký balvan tlačí na veškerý život.“

Podle sovětských zkušeností, jak jsou zaznamenány v leningradském časopise státního ústavu pro porodnictví, stalo se z žen, na nichž byl proveden potrat, 35% neplodnými!

A muži!

Ještě další, velmi smutná věc. Pražský porodník a lékař ženských nemocí dr. Chvojka ji zmínil v Sociálním ústavě ČSR. na poradě 7. března 1930: „Když by byl § 144 zrušen bez výhrady a omezení, dá se očekávat, že veliký počet mužů, kteří si dnes ukládají jakousi „reservu“, by si této rezervy pak neukládal, „a to by mělo za následek, že by se žena několikrát do roka ocitla na operačním stole“.

Výčitky svědomí.

Jsou zde konečně výčitky svědomí. Když si žena uvědomí, že páše vraždu, že je vražedkyní, že ruce její jsou takřka zbroceny krví vlastního dítěte, myslíte, že to neotřásá duševním životem takové matky? A když je to křesťanka, a ví, že každá vražda je hříchem do nebe volajícím, když ví, že vraždou znemožnila svému dítěti účast na věčné spáse, že tyto děti budou ji jednou obviňovat, že ona, vlastní matka, svou vraždou znemožnila jim účast na ovoci utrpení a vykoupení Kristova, — když tyto myšlenky duši ženy začnou hýbat a hýbat a v ní pracují po léta — divíte se potom, že tato žena

je tak rozervána? Že vedle ní, nevzchopí-li se v naději v milosrdenství Boží, jako stín, jako černý pes stále chodí — tiché zoufalství, ba myšlenky na sebevraždu? Jak často myšlenka sebevraždy vykřikne v duši ženy, která podle rad světa „si pomohla“!

Stará pověst: Šlechtična. Krásná, ale svě-
tácká. Chtěla si stále uchovati svou krásu,
chtěla se stále, stále bavit a užívat světa,
a děti by jí byly v tom na závalu. Proto
v sobě vraždila každý klíčící život. Na honu
na svém koni odtrhne se od družiny. Najednou
stojí nad studánkou. Zahledí se na hladinu.
Probůh! Ze studánky hledí na ni pět dětských
tváříček, zkrvavených, zkrvavených až běda!
Pět jejích dítek, jež zavraždila! Bez sebe v
hrůzách padá s koně...

Pověst! Ale jen pověst? Jen o té šlech-
tičně? — — —

*

„Pomohla si.“ Ach, jaká je to pomoc pro
ženy, ten potrat! Jakou hroznou službu jim
prokazují, kdo je k potratu lákají a jim jej
umožňují! Vyhnáním plodu je daleko
hrozněji postižena žena než muž.
Muž snad zaplatí ty hříšné peníze,
jež vyhnání plodu stojí. Žena však
platí potrat mnohem dražší: svými
úzkostmi, často svým zdravím a ně-
kdy i svým životem.

A oba platí potrat cenou nejstrašnější:
ztrátou věčné spásy duše!

Proč by měly chudé zůstat za bohatými?

Ríká se: Bohaté osoby již nyní často provádějí vyhnání plodu. Dítěte si nepřejí, ať již z toho nebo onoho důvodu. A mají dost peněz, aby si nechaly provést potrat zkušeným lékařem a tak, že se na veřejnosti nikdo nic nedoví. Chudé ženy nemají dost peněz na to, a proto si pomáhají, jak mohou. Proč jim tedy neposkytnouti týchž výhod, které mají bohaté?

Je pravda, že v zámožných vrstvách se prováděl často potrat. Je pravda, že se to stávalo i z pohodlnosti, požívačnosti, z touhy po rozkoších. Ale když osoby zámožné jednaly proti přírodě a vraždily, má tato možnost vraždit — a vraždit co možná tak, aby to zde na světě nemělo zlých následků — býti poskytnuta i ženám chudým? Když osoby bohaté zpronevěřovaly se své povinnosti a šlapaly své od Boha převzaté závazky, — nabývají tím osoby chudé již práva dopouštěti se stejných do nebe volajících hříchů též? Zdaž hřích přestává již býti hříchem, když se ho dopouštěli napřed bohatí? Demokracie neznamená: otvírá se ti přístup i ke všem nečestem, kterých se dopou-

šťěji lidé výše postavení! To neznamená: do neštěstí, do něhož se řítí výše postavení, chci mít právo řítit se i já.

Jak uživiti další dítě?

To bývá nejtěžší námitka: Jak vyživíme rodinu? Je nás již beztoho dost; když přijde další dítě, budeme mít obtíže ještě větší! — U mnohých bývá námitka další: Rádi bychom svým dětem dopomohli k lepšímu postavení, než máme my, rádi bychom je nechali studovat — ale to by nebylo možno, kdybychom měli tři, čtyři děti.

Tato námitka se stala tak nebezpečnou zvláště proto, že spadá do doby, která bezhlavě zaháněla lidi z továrny a nahražovala je stroji, takže i dělníci, kteří po desíletí v továrně pracovali, najednou se ocitli v řadách nezaměstnaných. A také proto se síla námitky stupňovala, protože přišla do doby, kdy světová válka hospodářské statky, s nimiž svět jinak mohl býti daleko slušněji živ, haněbně promrhala a tak lidstvo uvrhla do bídy.

Nelze upřít, že mnohé rodiny jsou v situaci těžké, a že narození dalšího dítěte jim obtíže ještě zvyšuje. Ale předkové naši nežili v přebytku, a přece dovedli uživiti dítěte, jež jim Bůh dal. Spóřili na sobě, a tak se při vši chudobě dovedli postarati o rodinu.

Zde je nezbytná neochvějná víra v Prozřetelnost Boží. Znova a znova musíme obnovovati v sobě víru, že Bůh nekonečné dobroty nad námi bdí a o nás pečuje. A mohou lidé sebe sžíravějšími pošklebky posmívati se slovu Písma sv., ono zůstává pravdivým přece: „Zda může zapomněti žena na své dítě, na plod své krve? A kdyby i ona se zapomněla, já tebe nezapomenu, praví Pán“ (Isaiáš 49, 15). Ano, je pravda, je těžko člověku modernímu, který je zvyklý všecko racionalisovati, všecky plány do budoucna si tužkou propočítati, který chce ve svých plánech již takřka zítřek a pozítřek viděti tak, jako vidí dnešek — je těžko takovému racionalisovanému člověku svěřiti se pokorně vedení Prozřetelnosti, již nemůže nahlížeti do plánů. Je těžko pyše moderního člověka, který chce ve všem vést, skromně se podříditi úradkům Prozřetelnosti a na ni spoléhati. Ale bez této důvěry marné vše. Na chvílku si lidstvo třeba pomůže po nějaké stránce tím, že sníží počet lidí. Ale to je taková cesta k úspěchu, jako když obchodník si chce pomoci ne vytrvalou prací, nýbrž vyhlášením úpadku!

Je pravda, mohou nastati okolnosti, kdy je žádoucí, aby rodiče již neměli dětí, nebo aby jich neměli tak často. Ale tu je jen jediná cesta možná: manželé zachovají zdrženlivost. Ať se neříká, že taková zdrženlivost možná

není. Je možná ovšem pod podmínkou, že manželé se uchrání všeho, co smyslnost v člověku vydražďuje, a že budou používatí všech náboženských prostředků, jež duši v čistotě udržují.

Některým je tato katolická nauka ovšem pohoršením. A řeknou zlostně: „Mlč! My chceme užít! My povinností s rozkoší spojených převzítí nechceme, ale rozkoše si neodepřeme, to po nás nikdo nemůže žádati. A když taková je katolická nauka, nechce-li v této věci uhnout, nechce-li uznati, že dnes je svět již jiný, že názory se již změnily, když ona je taková, tož my jdeme od ní pryč!“ Katolická církev v takových zásadních věcech opravdu uhnout nemůže: Vidí-li své děti, jak odcházejí pohoršeni, obrací se se smutným zrakem na ty, kdo zůstali, a praví teskně — jako když Spasitel mluvil na poušti o ustanovení nejsvětější svátosti, a posluchači pohoršeni mu odcházeli: „Zdaliž i vy chcete odejít?“ A Spasitel slyší odpověď věrných: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného.“ (Jan 6, 68, 69.) Tento výjev u moře Galilejského se v dějinách náboženství Kristova opakoval nesčíslněkrát — a na konec se vždy ukázalo, že pravdu mělo toto Kristovo náboženství...

II. Stát a vyhnání plodu.

Má stát právo prohlašovati beztrestnost za vyhánění plodu? Má stát právo ukládati poplatníkům, že za jejich daně, tedy na jejich útraty se mají prováděti umělé potraty v rámci § 2 a 3 navržené osnovy? Má právo uložit nepřímo lékařům nemocenským povinnost provésti potrat v rámci oněch paragrafů?

Stát nemá práva povolovat potrat.

Jest posláním státu, aby byl ochráncem práva. A čím slabší je nějaká skupina obyvatelstva, čím méně se dovede sama brániti, tím tíže doléhá na stát povinnost se jí ujímati, trestati křivdy na bezbranných páchané. Když však stát prohlásí: Vyhnání plodu je do určitých mezí beztrestné, t. j. smíš v těchto mezích vraždit, smíš nenarozeným dětem brát život, pak stát se zpronevěřuje své nejvládnější úloze, pak stává se nadržovatelem zločinů! Řečeno běžným rčením: „dělá zeď“ zločinům!

Nejen to: Štát nesmí s výnosem daní nakládati libovolně. Smí ho používati k obecnému blahu. Jest jen správcem peněz, jež mu nasnášelo občanstvo. Když nyní nařídí, že se výnosu daní — a jak těžko si poplatníci peníze na daně opatřují! — má používati i k náhradě útrat spojených s úmyslným vyháněním plodu, pak se provinuje proti spravedlnosti, již má zachovávat při hospodaření s veřejnými penězi. Jen představme si živě tu nepřirozenou věc: Výnos tvých daních bude sloužiti i tomu, aby se mohlo soustavně vraždit! —

Do nesnesitelné situace žene štát ustanovením § 3 i nemocniční lékaře. Neboť když těhotná má právo žádati — pořád za předpokladů vytčených v § 2 a 3 osnovy bezplatné provedení vyhnání plodu, pak se lékaři nemocenskému ukládá nepřímo i povinnost spolupracovati při tomto vyhnání! A i když je to proti svědomí tohoto lékaře, i když docela jasně cítí, že žádost ženy je proti zákonu Božimu i přirozenému, tož přece zákon lidský s tvrdou tváří a ledovým hlasem mluví: „Co je mi po Tvém svědomí! Té těhotné dávám právo na potrat. Má naň právo! Musíš! Musíš!“

Zákon takový by byl osudný ještě z jiného důvodu. Úcta k zákonům — toť jeden z nejvyšších statků národa. Ve kterém náro-

dě poklesla úcta k zákonům, tam nastává rozvrat. To je jeden z nejtěžších následků prohibice ve Spojených státech severoamerických, že jí byla podemleta úcta k zákonům, lidé pozbyli důvěry k zákonu, navykli si s lehkým srdcem přestupovati zákon, a když jednou vážnost zákonů byla rozleptána, pak se tato nevážnost snadno rozšíří i na zákony jiné. Každý špatný zákon je těžkou ranou zasaženou úctě k zákonům vůbec. Běda, když stát žene občany do situace, v níž svědomí si musí říci, jako u Sofokla praví Antigona k tyranu Kreontovi: „Nemohou zvrátiti Tvé příkazy věčných nepsaných zákonů.“ Dobře praví Sokrates: „Spravedlivý raději umře, než by se dopustil křivdy.“ — Je zlé, když křesťanské svědomí musí k představitelům světské moci mluvit s apoštoly: „Sudte sami, zdali je spravedливо před Bohem, abychom poslouchali více vás než Boha.“ (Skutky ap. 4, 19.)

Dovolení potratu — bankrot státní moudrosti.

Státy se obyčejně vymlouvají, že dovolují vyhnání plodu proto aby usnadnily život lidem, kterým by přirůstek rodiny působil veliké těžkosti. — Takové jednání je bankrot státní moudrosti. Stát by měl říci: „Napněme síly, abychom potřeli nemravnost, bídu a jiné příčiny, z nichž vyrůstá vyhánění plodu.“ Místo toho slabošsky a zoufale praví státy: „Zlepšete si poměry tím, že budete vraždit nenarozené děti!“ To

je právě taková moudrost, jako když středověký důstojník dovolil svým žoldněrům drancovat v nevinném městě. Nebo když výprava na severní točnu, ohrožená hladem si řekne: Teď zabijeme, abychom ostatní se uchovali. tohoto člena výpravy, pak toho, pak toho! V zájmu celku!

Pravdu měly lékařky z Německa, když v r. 1930 ve svém podání na výbor pro trestní právo při říšském sněmu německém prohlásily: „Hospodářské a sociální spory se nevyřeší tím, že se bude provádět usmrcování. nýbrž tím, že se bude účinně pracovat vhodnými prostředky o odstranění hospodářské bídy. To nejde, aby v době všeobecného zmatku, podmíněného okamžitou bídou, se v lidu vžily názory, které znamenají zničení všeho smyslu pro odpovědnost.“ (Schönere Zukunft, 1930, Nr. 40 974.)

Nemějte strachu! — Budou zde hranice!

Praví se však: „potraty se již provádějí, to je skutečnost která tady je, ať již se nám líbí nebo nelíbí. Když se tedy uvolní právo potratu zákonem, to se vlastně nic na situaci nezmění, protože se potrat beztoho již hojně praktikuje.

Situace prý by se nezměnila. Ó ne. Změnila by, a osudně. Dosud přece strach před následky zákona je u mnohých brzdou. Kdyby však tato brzda selhala, pak pojedě dolů po svahu celé hnutí, jako automobil, kterému na nebezpečném svahu selhaly brzdy. Nevěříte? Vezměte si článek, který náš nesporně nejlepší statistik populační dr. Ant. Boháč uveřejnil ve Statistickém obzoru 1931 pod titulem „Zkušenosti se zákonným povolením vyhánění plodu v sovětském Rusku“. Tam čtete věty na př.: „Hlavním motivem vydání dekretu legalisujícího potrat, byl boj proti pokoutnímu vyhánění plodu... Legalisace potratu vedla ještě k

většinu rozšíření pokoutních potratů a vůbec k nápadnému vzrůstu potratové frekvence“ (str. 58). Úsudek ruských lékařů po několikaleté zkušenosti se zákonem: „Vyhánění plodu jest v naši době největším národním neštěstím proti němuž bychom měli všemi prostředky bojovati“ (59). „Podle úsudku četných znalců legalisace potratů působila přímo katastrofálně na manželský a rodinný život v sovětské Rusi, již beztak hluboko otřesený“ (59).

Na účet nemocenských pokladen

se má provádět potrat osobám majícím nároky na výhody, jež vyplývají z nemocenského pojištění.

Nemocenské pokladny jsou beztoho v situaci velmi zlé. Když nyní přijde k tomuto novému zákoněmu zatížení, situace jejich se zhorší. Ať si nikdo nenamlouvá, že to nebude případů mnoho. Při berlínské „Místní nemocenské pokladně“ bylo porodů živě narozených dětí 7.844, hlášených potratů 5150; při závodní nemocenské pokladně Siemensových podniků porodů 708, potratů 704, při A. E. G. (berlínské Všeobecné Elektrárenské společnosti) 406 porodů, 666 potratů. (Zusammenbruch der Ehe (Süd-Deutsche Monatshefte 1932, 582.) Unese nemocenské pojištění takové zatížení? A v Československu na př. Rudé právo teď otevřeně říká, že je nutno rozšířiti nemocnice, aby mohly dostáti své úloze, má-li se vyhánění plodu odborně a ne fušerácky prováděti v takovém rozsahu, jak to poměry vyžadují.

Další krok v úpadku mravnosti.

Uvolnění potratu znamená i další krok ke znemravňování národa. Již u rozluky se projevil jeden velmi nežádoucí důsledek: Lidé mnozí lehkomyšlně si praví: „Hm, co na tom, když se manželství nevydaří! Dáme se rozvést a rozloučit — nač máme zákon!“ A v této náladě uzavírají se pak manželství nesvědomitě a lehkomyšlně, jakoby to byl pokus. Pokus v tak dalekosáhlé věci jako je manželství! — Něco podobného jest se obávati, uvolni-li se potrat. Pak si řekne ne jeden: „Hm, nač být úzkostlivým! Kdyby se mi něco nepředvídaného stalo, půjdu si nechat plod odnítí, já prokážu snadno, že mně je těžko plod donositi, nemá-li býti ohrožena má výživa! A prostopášní mladí muži budou tím více dotirati: „Však i kdyby došlo k následkům, je zde zákon, ty jsi služka, ty máš právo žádat, aby na tobě na útraty nemocenské pokladny byl proveden potrat!“ A brány nemravnosti se otevrou dokořán...

Pak ještě něco: potraty mívají často za následek strašné zesurovení duší. Přirozeně. Když těhotná (nebo otec, manželský nebo nemanželský) vraždí své vlastní dítě, když zvláště matka vraždí tvora, který je s ní tak úzce spojen nescíslnými pouty tělesnými i pouty ducha, tvora, kterého Bůh svěřil její zvláštní ochraně, když ona jej vraždí, může to zůstatí

bez následků na povahu? A když se takové smýšlení rozšíří?...

Námítka: V žádné zemi se prý zákon proti vyhlínání plodu neuvolňuje dočista, nýbrž v každém zákoně jsou přesně vypočteny podmínky a hranice, v nichž potrat je dovolen. Kdo se opováží tyto hranice překročit, ten na své šíji pocítí těžkou pravici zákona mstitele.

Dětinství! To je tak, jakoby někdo u řeky, která se vylévá po širém okolí a všechno ničí a jenom pevnou hrází je udržována v mezích, přetrhl na tom nebo onom místě hrází a řekl si, jenom zde tímto úzkým přetrženým místem smí voda téci. Bláhový! Rozvodněná řeka se bude málo starati o jeho vymezení a bude trháti hráz jednou přetrženou stále dále a stále divočeji a bude bezohledně zaplavovati role a dědiny daleko široko! Když jednou se potrat uvolní, když se jednou prohlásí, že neplatí už Boží „Nezabiješ!“, pak mohou lidé sebe přísněji se tvářit, zákonem krotit a mrskat ty, kdo půjdou za dovolené hranice: budou bezmocni proti rozpínavým silám zla!

III. Lékaři a vyhnání plodu.

Do jisté míry se proti potratům vyslovují i lékaři.

Ovšem. stanovisko mnohých z nich se podstatně liší od stanoviska katolického, protože mnozí lékaři se vyslovují proti t. zv. indikacím sociálním, t. j. že lékař se nemá pouštět do potratu, když je oň žádán jen proto, že matka sice je zdravá, ale rodina je chudobná a dětí je v rodině již více, a další rozmnožení by bylo spojeno s velikými hospodářskými obtížemi. Něco jiného jsou indikace lékařské: při těchto se žádá o potrat z důvodů zdravotních, zvláště s ohledem na matku: že je tělesně slabá, že by porod zaplatila smrtí nebo aspoň, že by porod mohl být velmi nebezpečný, že má srdeční vadu, že má tuberkulosu, že je u ní velmi nebezpečné vrhnutí v těhotenství a pod. Jsou někteří lékaři, kteří zavrhuji potrat jen když je z důvodů sociálních; jsou však pro vyhnání plodu z důvodů lékařských. Ale jsou i lékaři, kteří s veškerou energií vyslovují se i proti potratům z důvodů lékařských.

Stanovisko českých kruhů lékařských tlu-
močí na př. primář všeobecné veřejné nemoc-
nice na Král. Vinohradech dr. Janů: „Ofici-
elní kruhy lékařské jsou proti uvolnění indi-
kace sociální z toho důvodu, že se drží čistě
lékařské stránky, a prostě nemohou akcepto-
vati tuto thési (t. j. souhlasiti s větou), že

by lékaři měli být regulátory sociálních poměrů, že úkolem lékařů jest život zachovávat a ne ničit.“ (O otázce populační, 1929, str. 32.)

Mnohem více se k našemu katolickému stanovisku blíží stanovisko lékařů v Německu, jak je vysloveno na př. presidentem svazu lékařských organizací dr. Haedemkampem v r. 1931 (Schönere Zukunft 1931, Nr. 51, str. 1230): „Úkolem a povinností lékaře je míti úctu k životu a snažiti se všemi prostředky, aby byl ohrožený život zachován. Z příčin, které jsou jen hospodářské, sociální anebo eugenické povahy, nemůže a nesmí nikdy svou ruku propůjčiti k tomu, aby zničil život. Přerušeni těhotenství netýká se jen klíčícího života, je to i zásah do duševního a tělesného stavu člověka, matky. Nikdy nesmí lékař na sebe bráti zodpovědnost, aby oťrásl organismem nebo jej zničil, takže by již nikdy nebyl s to, aby porodil nový život. Jen nebezpečí onemocnění může ospravedlniti zákrok. Německý lékař nesmí pokládat za svůj úkol, aby byl hrobařem německého národa.“

Ještě více se našemu stanovisku blíží prohlášení výkonného výboru německého lékařského spolku, jak bylo uveřejněno v „Deutsches Aerzteblatt“ z 21.-V. 1930: „Proti zvýšené agitaci pro uvolnění potratu, jak se provádí namnoze matoucimi prostředky na schůzích, v tisku, kinu a posledně i v divadle, pokládá výkonný výbor za svou povinnost znova co nejdůrazněji prohlásiti že pro lékaře je v první řadě stavovským příkazem udržovati život, i život teprve klíčící. Na přerušeni těhotenství — protože vždy bývá spojeno s jistými škodami, často i s nebezpečím života těhotné osoby, — smí lékař mysliti jen z důvodů vážného nebezpečí pro zdraví a život těhotné. Uznati tak zvané sociální indikace, by při neurčitosti tohoto pojmu, ježž možno natahovati, jak

kdo chce, prakticky znamenalo dáti potratu volnou dráhu, před čímž musí býti co nejdůrazněji varováno z důvodů lékařských, mravních a populačních. Ovšem, musíme s lékařského stanoviska opět a opět se domáhati prohloubení všech sociálně-politických opatření, která pomáhají k tomu, aby nové dítě bylo v rodině s radostí vítáno.“

Jsou však vynikající lékaři, kteří zásadně a nesmlouvavě odmítají jakýkoliv přímý potrat:

Přednosta chirurgického oddělení porodnice v Lyoně, profesor dr. Evžen Vincent: „Nesmi se uznati právo na potrat terapeutický. Právo na potrat by nutně vedlo k právu na zabijení dětí, pak k vraždě a k barbarství... Lékařský potrat dělá z lékaře popravčího, kata, a to kata pracujícího potají a bez kontroly... Dáte-li mu právo zabijeti zárodek, byli byste nuceni dáti mu právo usmrcovati dítky znetvořené, nevítané, blbě, pak právo zabíjet nevléčitelně nemocné, uspišiti smrt umírajícím. Dali byste mu právo nad životem a smrtí nad lidmi, kteří jsou lidmi jako on, jehož důsledky jsou strašné. Podřizující výkon tohoto práva poradě dvou nebo více lékařů, neposkytujete dostatečně záruky. Po třicet let, co konám porodnickou praxi nestál jsem nikdy tváří v tvář indikacím klinickým, které by byly v zájmu záchrany matky vyžadovaly vyhnání plodu... Po dvacet let jsem učil, že vědecky, porodnicky umělé potrat není přípustný, že je stavovskou chybou.“

Přednosta chirurgického oddělení při kantonální nemocnici ve Frýburku a vicepresident Švýcarské chirurgické společnosti Dr. G. Clément napsal celou knihu „Právo dítěte na narození“ (poslední vydání z r. 1931). Výsledek jeho odborných vývodů se zračí v závěru: „Projdeme-li všechny formy porodních chorob, skupina starých a ještě nedávno imponujících „lékařských indikací potratů“, se sevrkává stále až té-

měř mízí pod soustředěným nápirem lékařského pokroku.“ Pak znovu uvádí, jak i nemoci, o nichž se dříve v kruzích lékařských pravidelně soudivalo, že musí se přikročiti při nich k vyhnání plodu, na př. úzké ústrojí, tuberkulóza, nepřekonatelné zvracení, již teď za lékařské indikace potratu se nepokládají. „Tento obrat nebyl diktován teoretickými předsudky ani spekulativními požadavky zákona mravního, nýbrž objektivním srovnáváním různých metod, důkladnějším rozborem skutečností a podmínek biologických a promyšlenějším zuzitkováním rozmanitých podmínek terapeutických.“ A ke konci knihy praví: „Tak nabývá-li pohroma potratu víc a více rázu blubokého společenského zla, je nezbytno, aby stav lékařský ve svém celku spolupracoval — a mocně spolupracoval — o radikální povznesení smýšlení společnosti... Tak lékařský stav obnoví jednu ze svých nejkrásnějších a nejne zbytnějších tradic: úzkostlivou úctu k lidskému životu, i k životu nejnižšímu a nejohroženějšímu, a zvláště k životu v lůně mateřském, protože je to život nejslabší, nejméně ochraňovaný, jemuž jsou nejvíce odpírány přirozené sympatie, a přece život, k němuž se vízí všechny sliby a všechny naděje budoucnosti.“

Hrozná odpovědnost lékařova.

Jest úžasná ta odpovědnost, když lékaři nebo dvěma lékařům a matce dává zákon právo rozhodovati o životě a smrti dítěte v lůně mateřském. Matka bývá příliš rozrušena, než aby dovedla střízlivě a nestranně posuzovati situaci. Pánem situace jest jedině lékař: od jeho ano — ne závisí život neb o smrt dítěte.

Představme si jen živě tuto ohromnou moc lékařovu! Když běží o život a smrt před soudem, jaký to

spletitý proces! Kolik právníků napřed připravuje látku, kolik právníků-soudců, obhájců bdí nad přesným prováděním zákona, kolik lidí zasedá v porotě, kolik soudců se radí pak o trestu, — a je-li obžalovaný odsouzen k smrti, musí se s rozsudkem čekat, zda ještě hlava státu nedá milost. Co se to lidí napřemýšlí, napiše! A běží snad o zločince, který tak strašné činy spáchal! — Při potratu jedinou instancí, člověkem, na němž vše závisí, ba snad od jehož pouhé nálady závisí život a smrt člověka, je jediný lékař nebo snad lékaři dva!

Jiná okolnost: V tom spočívá velikost a pozhledování lékařovo, že zachraňuje život. Nebo slovy švýcarského slavného gynekologa Mureta: „Úlohou lékařovou je předcházet nemocím, ošetřovati, léčiti a ulehčovati, zachovávat život a zdraví, bojovati proti nemoci a smrti.“ Prostě: lékař má býti zachraňovatelem života. Těžká úloha. V předchozím odstavci jsme viděli, že při zamýšleném uvolnění potratu má převzít úlohu druhou: má býti soudcem rozhodujícím o bytí a nebytí dítěte. Úloha zas tak odpovědná, že se člověk při ni až chvěje. Ale lékař při potratu čeká ještě úloha třetí: být vykonavatelem rozsudku. Být ne pouze žalárníkem, nýbrž popravčím mistrem, katem, jenž nad dítětem provádí ortel smrti! Jak to praví zmíněný již ředitel porodnice v Lyoně dr. Evžen Vincent: „Potrat dělá z lékaře popravčího mistra, kata, a to kata, pracujícího potají a bez kontroly.“ Bývá to něco strašného, když vůdce ve válce rozvzteklý dá rozkaz: „Porubat co za dobré uznáte!“ Bývá to strašná podívaná na ta porubaná těla, na ten masakr. A což, když člověk, když snad dokonce lékař, který provedl již tolik potratů, musí se dívat na své ruce a musí si říci: „Zde tyto ruce provedly již takový masakr nevinných!“ Až to bude jednou soudit Bůh — soudit ne podle modních zásad, nýbrž podle věčně platného: „Nezabiješ!“

IV. Záchranný hlas církve.

V té věci, v níž je divoce zmitáno svědomí tisíců lidí, nemohla mlčeti svatá církev. Musila přinést bezpečné směrnice katolíkům. A vyslovila je. Vlastně byly v církvi ty směrnice vždy. Ale papež Pius XI. je v okružním listu o křesťanském manželství ze 30. prosince 1930 vyslovil tak jasně, aby pro katolické svědomí byla tím vyloučena jakákoli pochybnost. „Zmínili jsme se již, jakou soustrast máme s matkou, již při plnění přirozeného úkolu hrozí těžká nebezpečí na zdraví, ba i na životě; avšak jaká kdy příčina by byla s to, aby nějak omluvila přímou vraždu nevinného? Neboť o přímou vraždu nevinného zde běží. Ať již tedy je spáchána na matce nebo na dítěti, je proti příkázání Božímu a proti hlasu přírody: „Nezabiješ!“ (Exodus 20, 13.) Neboť stejně svatou věcí jest život obou z nich a nikdy ani stát nebude mít práva zahubiti ať

život matky nebo dítěte. Docela nemístné jest, když někdo se dovolává proti nevinným hrdelního práva státu, neboť hrdelní právo má stát jen nad vinníky; ani nelze zde mluvit o právu krvavé obrany proti nespravedlivému útočníku (neboť kdo by jmenoval nevinné dítě nespravedlivým útočníkem?); ani zde neběží o tak zvané právo krajní nutnosti, při němž by se smělo sáhnouti až k přímému zavraždění nevinného. Chvály tedy zasluhuje, když poctiví a zkušení lékaři usilují, aby chránili a zachovali životy i matky i dítěte; naopak ukázali by se zcela nehodnými vznešeného jména a slávy lékařů ti lékaři, kteří by, pod rouškou léčení nebo z falešného milosrdenství ukládali o život ať již dítěte nebo matky.“

Co dělat?

Především musí žena zachovati svatou rozvahu. Co bylo již matek, které se tak bály porodu, kterým i odborníci naháněli strachu, a hle, porod byl pravidelný, a svaté mateřství stalo se zdrojem svatých radostí! Jak si pak ta matka opakovala: Proč mě tak strašili? Proč jsem se tak bála? Proč jsem tím strachem sama sebe mučila? To vše jsem si mohla

úspořit, kdybych byla se odevzdaně svěřila
svatě Boží Prozřetelnosti!

Matko, buď velkodušná!

Ukládají se však někdy matce při plnění
mateřských povinností i oběti velmi těžké?
Ano. Jsou matky, které věrnost své povin-
ností zaplatily i svým zdravím a svou smrtí.
Ale které povolání nevyžaduje kolikrát i re-
kovných povinností. Musí kapitán na moři na
hořícím parniku na záchranné čluny dopravit
napřed cestující, pak mužstvo a teprve posled-
ni opouští hořící loď sám... zbylo-li proň je-
ště místo záchranné. Musí voják i životem pro-
kázat věrnost v povinnosti. Tak křesťan: Ne-
ní možno triumfovati nad peklem, když mu
dělám ústupky. A Kristus žádá od svých u-
čeníků věrnost až k mučednictví, a žádá ko-
likráte od svého učedníka převzetí povinností
tak těžkých, že se až vyrovnají mučednictví!
„Chce-li kdo přijíti za mnou, ... vezmi kříž
svůj každodenně a následuj mne.“ (Luk. 9,
23.) Církev chápe tuto riskantnost úlohy mat-
ky; ví však i o odměně, jež je jí nachystána.
Jak to praví Pius XI.: „Laskyplná Matka
církev velmi dobře chápe a cítí to, co se
uvádí o nebezpečích pro zdraví a život matky.
Kdož by mohl bez soucitu na to mysliti? Kdo
by nebyl stržen k nejvyššímu obdivu, vidí-li
někdy matku, která se vydává s rekovnou sta-

tečností ve smrt téměř jistou, aby zachovala život dítěti jednou počatému? Jediný Bůh ve svém neskonalém bohatství a milosrdenství bude jí moci dáti plnou odměnu za to, co sama vytrpěla, aby dostála plně svému přirozenému úkolu, a odplatí ji měrou vrchovatou.“

Matko, měj důvěru v Boha!

Musí se v lidech udržovati neochvějná víra, že Bůh nedopustí, co by bylo nad lidské síly. Dobře praví sv. Otec: „Zhoubné zevnější poměry nesmějí vyvolávati bludu ještě zhoubnějšího. Neboť není možno, aby se vyskytly obtíže, které by člověka sprostovaly povinnosti zachovávatí příkazy Boží, zakazující skutky, které jsou svou vnitřní povahou špatné; za všech poměrů mohou manželé, po silnění milostí Boží, správně zastávati svou úlohu a zachovati si v manželství čistotu nečknutou touto potupnou škrvnou; neboť neochvějně platí pravda křesťanské víry, vyslovená církevním sněmem Tridentským: „Nikdo nesmí býti stoupencem oné pošetilé a od církevních otců pod trestem vyloučení z církve zakázané věty, že by člověku ospravedlněnému bylo nemožno zachovávatí Boží přikázání. Neboť Bůh nemožných věcí nenařizuje, nýbrž tím, že je nařizuje, napomíná, abys dělal, co můžeš, a prosil o to, nač Ty nestačíš svými

silami, a pomáhá Ti, abys mohl.“ A táž nauka je znova a slavnostně přikázána církvi a potvrzena odsouzením bludu Janseniova, jenž se odvážil takto se rouhati proti Boží dobrotě: „Některé Boží příkazy jsou spravedlivým lidem, i když chtějí a pokoušejí se je splnit, při nynějších silách nemožné (to jest nesplnitelné); a nedostává se i milosti, aby se staly možnými.“

Hospodářská pomoc.

Nestačí jen mravně upevňovati rodinný život. Musí být zabezpečován i hospodářsky.

Bylo by omylem, kdyby se mysliło, že jen hospodářská pomoc odstraní potrat. Vždyť právě v zámožnějších vrstvách bylo vyhánění plodu hojně praktikováno. Od nich teprve se ve větším měřítku tomu naučily ženy chudé.

Ale bylo by stejně velkou chybou, kdyby se rodinám hospodářsky nepomáhalo. Neboť mnohá rodina mnohem snáze pak přijme dítě, nebudou-li jí tak příliš tlačiti hospodářské obtíže. —

Proto je vřele vítati, když ve mnohých státech se zavádí mzda t. zv. rodinná, to jest s přídavky podle velikosti rodiny, a když se zřídí příslušné vyrovnávací pokladny, odkud se tyto příspěvky platí. — Je důležité, aby rodinám s četnými dětmi byly povoleny slevy daňové. Je s tohoto hlediska velmi důležité,

aby stát kryl potřeby hlavně daněmi přímými, neboť kde se vybírá mnoho daní spotřebních, tam jsou nespravedlivě zatíženy zvláště rodiny s četnými dětmi, protože v nich je spotřeba větší než v rodinách bezdětných nebo s jediným dítětem. — Také ve vojenské službě musí být stát shovívavější k rodinám s více dětmi; neboť služba vojenská znamená vždy pro rodinu výdaje, a proto kde je více dětí, tam břímě vojenské služby — daň z krve — dolehne mnohem tíživěji než kde je syn jediný nebo vůbec žádný. — Při přijímání do práce nebo propouštění z práce musí se k početnosti rodiny též účinně přihlížeti. Nutno potírat soustavu, aby byla výdělečně činná mimo dům i žena, v tom případě, když muž svým platem dovedl by uživit rodinu; neboť pak snaha ženy, udržeti si místo snadno ji bude sváděti, aby se třeba i hříšnými cestami vyhýbala těhotenství a porodu.

Také jiných hospodářských podmínek nutno dbáti: aby se usilovalo o bytové poměry, které by umožňovaly rodině slušný způsob života; aby se neproletarisoval stále dále střední stav, protože nějaký nemovitý majetek a hospodářská neodvislost jsou velmi příznivou půdou pro rodinný život; aby se nezdražovaly povoláními činiteli náklady spojené s porodem a pod.

Mravní a náboženská obroda.

Moderní člověk nerád čeká. Chce viděti výhody, nebo nevýhody svého jednání ihned: jsme v době automobilu, telegrafu, telefonu. Věci se posuzují podle okamžitého prospěchu nebo nepospěchu, jež skýtají. Kdo se bude ohlížeti na vzdálenou budoucnost! Kdo ví, zda se jí dožiji!

Potrat skýtá okamžité výhody. Jsou s ním spojena nebezpečí pro život a zdraví; ale moderní člověk si řekne: Jsou s potratem tato nebezpečí spojena v žďy? Bývají často v budoucnosti těžké následky, na duši, na těle, na rodině, na veřejné mravnosti, protože mlýny Boží melou sice jistě, ale melou pomalu. Moderní člověk však je člověkem přítomnosti a netěší ho výhled do mlhavých dálek. Potrat velmi často zbavuje starosti o větší rodinu; potrat přináší okamžité ulehčení a umožňuje další užívání manželství — nebo užívání manželských práv mimo manželství —, potrat zbavuje namnoze odpovědnosti — kdo by se tedy divil, že potrat je vítán?

Dvou věcí je třeba k tomu, aby mohl člověk vítěziti nad takovou svůdností. Před-

ně mravní pevnosti. Není možná, aby odolal takovým pokušením člověk, který se nena- učil ovládati své tělo, který si nic nedovede odříci. Jen tehdy je možno zde vítězství, když člověk se naučil být pánem svého těla a držet na uzdě hříšná hnutí. Proto hned děti musejí býti k tomu vedeny, aby si nezvykaly hověti všem choutkám těla, nýbrž aby se cvi- čily věci si též odpírati, a to někdy i věci jinak dovolené — jen aby se cvičily — spor- tista by řekl: trénovaly — v dobré vůli. Nutno potírati tu nešťastnou myšlenku, že v man- želství si mohou dovoliti vše, že nepotřebují tam dost časté svaté zdrženlivosti. Musí míti lidé dost pevné vůle, aby se vystříhali vsí příležitosti, kde by byla jejich smyslnost dráž- děna, jako jsou smyslná četba, smyslné filmy, smyslná móda, smyslná divadla, styk s oso- bami mravně závadnými, to vše vede lehko ke skutkům, za nimiž pak se plíží pokušení vyhinati plod. Kolika strašných muk svědomí se uchrání, kdo se zavčas vyhýbá takovým příležitostem!

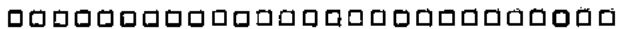
Ale je potřebí, aby v duších byla pěstěna i živá a vroucí víra. Je mým nezvratným pře- svědčením, že pokušení k potratu jsou v ně-

kterých případech tak mocná, že jen duše, která má silu s hůry, ve které vládne nepřemožitelná bázeň Boží, která žije z Boha a jest živa ze sil Božích, která je ve všem vedena myšlenkou na věčný cíl, dovede překonati pokušení. Jsou pokušení, v nichž i nejlepší lidská vůle nakonec podlehne, když nemá než své vlastní lidské síly. Zde v plné jasnosti uskutečňuje se slovo Páně, že takové pokušení „nevymítá se leda modlitbou a postem“. A bude-li moderní lidstvo chtít překonat záplavu potratovou, bude musit míti odvalu „k modlitbě a postu“, k životu z vroucí víry!

Imprimi potest. Pragae 28. Junii 1932, P. J. Haderka
Sup. Prov. C. Ss. R. Imprimatur Nr. 11058. Olomucii
28. Junii 1932. Jos. Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.,
Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Nejlepší odpověď těm, kteří chtějí změnit věčné zákony Boží, dala žena, která pomohla 2283 dětem k životu. Právě dnes, kdy nejširší veřejnost debatuje o § 144, měl by každý uvědomělý katolík číst knihu:

„Z DENÍKU PORODNÍ BABIČKY.“

NAPSALA ELIŠKA BURGEROVÁ.

Co Burgerová napsala není teorie; nýbrž život. A život je silnější než všechno rozumování. Život skutečný, ukazuje, že i dnes i pro všechnou budoucnost platí věčné zákony, Boží: Nezabiješ!

Kniha obsahuje přes 220 stran poutavé četby a stojí nevázaná 27.— Kč. v celoplátěné vazbě 39.— Kč.

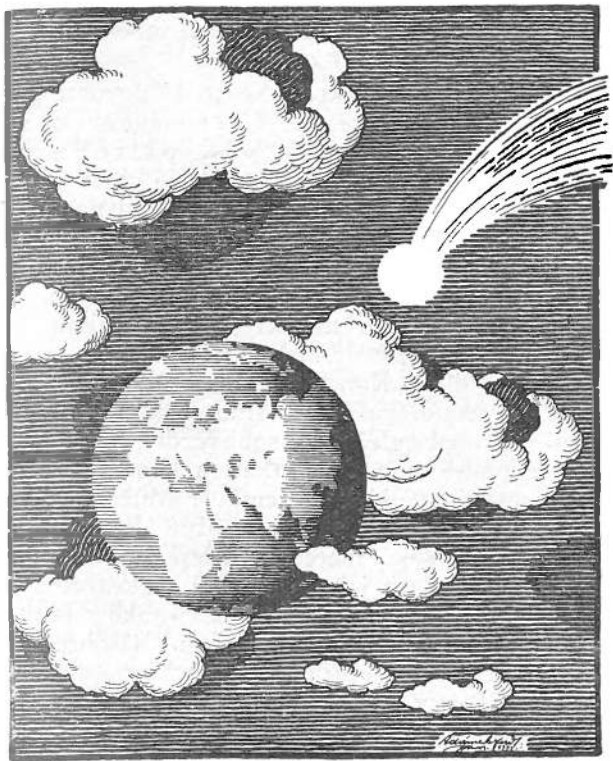
Objednávky adresujte na:

Exerciční dům v Hlučíně.

Poštovní spořitelna č. 39.556.

Kdy bude konec světa?

Bude konec světa?

Děti a lidé bezmyšlenkovití žijí, jakoby všechno mělo tak zůstat jak se jim to právě líbí. Otřese to jistě každou duší, když jednoho dne si uvědomí: „Konec přijde, přijde konec, vzbudil se proti tobě, aj, hle, přichází.“ (Ez. 7, 6.)

Myslíci člověk, který se snaží poznati pravou cenu věcí, táže se: Co pomine? Co zůstane? — Zeptáme-li se věd přírodních, odpovídají nám: Naše zeměkoule byla kdysi tak žhavá, že na ní život ústrojný byl nemožný. Během milionů roků se ochladila a ochlazuje se dál, až zase na ní nebude život ústrojný možný. Věda nám však připouští i to, že konec světa může nastati dříve nějakou katastrofou. Slavný hvězdář Flammarion praví ve svém díle „Konec světa“: „Naše planeta běží na své dráze okolo slunce, které ji s jejími sestrami vleče k souhvězdí Herkulovu. Na té pouti se může potkati s kometou, která je desetkrát větší než země... Může také na této cestě na ni přijíti hrozné kulobití od nesmírného roje meteorů, které na zem tak mohou dopadati jako ohromná dělostřelba na obležené město. Může se také potkati s tvrdou neviditelnou hvězdou, s ohromnou světovou koulí, která jí dá takový strk, že se promění v plyn a po světě se rozplyne jako dým. Může potkati slunce, které ji ztráví

jako žár, do něhož vhodíme jablko. Může se dostatí do soustavy sil elektrických, které ji celou roztaví jako platinový drát. Může ztratiti kyslík, jímž dýcháme. Může prasknouti jako jícen sopečný a roztřepiti se jako hrnec, při hrozném všeobecném zemětřesení. Může také pevnina při ohromném zemětřesení propadnouti se do moře, které celou pevninu obleje. Atd." (citováno podle spisu: Jiříček B. Po stopách Boží prozřetelnosti). Jakým způsobem naše zeměkoule zahyne a jak nastane konec našeho světa, o tom nám věda nic bližšího nemůže říci. V tom ji doplňuje zjevení Boží.

I. Kristus o konci světa.

Židé a s nimi i apoštolé očekávali Mesiáše jako světského panovníka, který mocným vojskem porazí nenáviděné nepřátele a osvobodí lid svůj israelský a panovati bude světskou mocí nad národy. K tomu se domnívali, že to „království Boží zjeví se hned". (Luk. 19, 11.) Jaký rozdíl mezi myšlenkami Ježíšovými a myšlenkami apoštolů! Spasitel třikrát jim předpověděl, že „Syn člověka bude vydán velekněžím a zákoníkům a ti odsoudí jej na smrt a vydají ho pohanům, i budou se mu posmívati a na něj plivati a ho bičovati a zabijí ho." (Mark. 10, 33 násl.) Apoštolé však málo tomu rozuměli, ba, synové Zebedeovi při-

stoupili k němu a žádají, „abychom ve tvé slávě seděli jeden po pravici a druhý po levici tvé“. (Mk. 10, 37.) I ostatní se hádali, kdo z nich bude v říši Kristově první. Když pak Ježíš slavně vešel do Jerusalema, volali: „Požehnáno buď království otce našeho Davida!“ (Mk. 11, 10.)

Ježíš byl rucen aspoň své apoštoly poučiti o tom, co ještě je očekává, než přijde vytoužené království slávy, aby oni neztroskotali ve víře, nýbrž vedli pevně duše jim svěřené přes budoucí bouře k cíli věčnému. Vypravují nám o tom tři evangelisté. (Mat. kap. 24. Marek kap. 13. Luk. kap. 21.)

Chrám jerusalemský.

„A když vycházel s chrámu, pravil k němu jeden z učeníků jeho: „Mistře, pohleď, jaké to kamení a jaké stavby.“ (Mk. 13, 1.)

Velechrám jerusalemský stavěl Herodes a snažil se, aby předstihl ještě krásu chrámu Šalomounova. Čtyřicet šest roků trvala stavba (Jan 2, 20). K základům bylo použito balvanů až 30 metrů dlouhých. Na těchto základech stály sloupy 18 m vysoké z bílého mramoru. Devět bran bylo ozdobeno stříbrem a zlatem. Hlavní brána byla 37 m vysoká. Při východu slunce zářil chrám, že oko bylo oslněno leskem. Poutníkům blížícím se k městu, zdál se býti

jako pahrbek, pokrytý sněhem. Tak se leskl mramorem a zlatem. Že by tato stavba, světoznámá jako veledílo stavitelské, měla zahynouti před koncem světa, zdálo se apoštolům nemožným. Jinak mluví Kristus.

„Ježíš pak odpovídaje, řekl jim: „Vidíte toto všechno? Vpravdě pravím vám, nezůstane tu kámen na kameni, který by nebyl rozbořen.“ (Mt. 24, 2.)

Chrám židovský byl jen stínem velesvatyně nebeské. (Žid. 8, 5.) Pokud stál, bránil židům vstoupiti do církve. Proto předpovídá Kristus, že brzy padne, aby i slabí uvěřili ve svatyni nebeskou. Opravdu, nezůstal z nádherného chrámu kámen na kameni. Když řím. vojevůdce Titus v r. 70 dobyl Jerusalema, chtěl ušetřiti chrámu. Avšak proti rozkazu hodil vojín oheň dovnitř a z celé stavby zůstaly jen 3 věže a zbytek zdi. Dílo zkázy bylo dokonáno a poslední zbytky chrámu byly odstraněny, když císař Julián z nenávisti proti křesťanům, chtěl dáti znovu vystavěti chrám. Chtěl dokázati, že proroctví Ježíšovo není pravdivé, a právě svým činem dokázal pravdivost slov Kristových.

„A když se posadil na hoře Olivetské, přistoupili k němu učeníci v soukromí a řekli: „Pověz nám, kdy budou tyto věci, a které bude znamení tvého příchodu a konce světa?“ (Mt. 24, 3.)

Apoštolé byli vžití v myšlenku, že chrám bude trvati na věky; proto jedním dechem se táží po konci chrámu i po konci světa. Ježíš neukojuje jejich zvědavost, nýbrž dává jim mravní ponaučení. Soud nad Jerusalemem a soud nad světem patří věčně k sobě, ačkoliv časově jsou od sebe vzdáleny.

Kdosi řekl: „V troskách Jerusalema zrcadlí se poslední soud.“

Kdy ještě nebude konec.

„I odpověděl Ježíš a řekl jim: „Hleďte, ať vás nikdo nesvede. Neboť mnozí přijdou ve jménu mém a řeknou: „Já jsem Kristus“ a svedou mnohé. Budete slyšeti boje a pověsti o bojích. Hleďte, ať se nepolekáte; neboť to musí nastati, ale ještě není konec. Neboť povstane národ proti národu a království proti království a bude mor a hlad a zemětřesení po místech. Ale toto všechno jest jen počátkem bolesti. Tehdáž vydají vás v soužení a budou vás zabíjeti, a budete v nenávisti u všech národů pro jméno mé. A tu mnozí se pohorší a se zradí vespolek a jedni druhých budou nenáviděti. A povstane mnoho proroků nepravých a svedou mnohé. A poněvadž se rozmnoží nepravost, ustydne láska mnohých; ale kdo setrvává až do konce, ten spasen bude.“ (Mt. 24. 4—13.)

Odpověď Ježíšova byla opak toho, co očekávali učeníci. Oni čekali slávu bez bojů a bolestí, on však jim ukázal křížovou cestu pronásledování a utrpení.

Znamení konce světa.

„A bude hlásáno toto evangelium o království po celém okrsku zemském na svědectví všem národům; a tehda přijde konec.“ (Mt. 24. 14.)

Neříká Kristus, že všechny národy opravdu křesťanství přijmou, takže by většina veškerého lidstva patřila k církvi. Práví jen, že evangelium bude hlásáno všem národům. Církev katolická vždy plnila svou misijní povinnost, i v době, kdy protestanté a jiné sekty na to ani nepomýšleli. Dnešní stav lidstva jest: Katolíků 305 milionů, schismatiků 158 milionů, protestantských sekt 220 milionů, židů 13 milionů, mohamedánů 240 milionů, pohanů 790 milionů. Na jednoho katolíka přijde tedy 5 nekatolíků.

I dnes církev katolická zaujímá na poli misijním první místo. Konradi udává, že jest misionářů „evangelických“ 29.000, katolická církev má 12.712 kněží a 4.465 pomocných misionářů a 73.828 pomocníků misijních, sester máme 30.756 (u protestantů 6.000). Stojíme před ohromným vývinem misijní činnosti. Moderní po-

kroky v tiskařství umožňují, že slovo Boží v krátké době se může rozšířit mezi miliony lidí. Misiím pomáhá rychlík, automobil, ano i létadlo (Spolek „Miwva“ má za účel postavit vymoženosti moderní techniky do služeb misijních). Jistě má P. R. Streit pravdu, když praví, že pro misie odbila již jedenáctá hodina.

P. Ježíš znovu varuje před falešnými proroky.

Když byl P. Ježíš vylíčil hrůzy konce Jerusalema, pokračuje:

„Tedy řekne-li vám kdo: „Hle, tuta jest Kristus, anebo tamto, nevěřte; neboť povstanou nepraví Kristové a nepraví proroci, a budou činiti veliké zázraky a divy, takže by se uvedli v blud, kdyby možno bylo, i vyvolení. Hle, předpověděl jsem to vám. Řeknou-li vám tudy: „Hle, na poušti jest“, nevycházejte; „hle v pokojích jest“, nevěřte. Neboť jako blesk vychází od východu a ukazuje se až na západ, tak bude i příchod Syna člověka. Kdekoli bude tělo, tam shromáždí se i orlové.“ (Mat. 24, 23—28.)

Těmito slovy odsoudil Ježíš učení Rusellovo, zakladatele „Badatelů bible“, který tvrdil, že Ježíš již přišel neviditelně v r. 1874. (Viz brožurku „Co chtějí „Badatelé bible?“ „Životem“ čís. 123.)

Přímá znamení příchodu Kristova.

„A hned po soužení těch dnů slunce se zatmí a měsíc nedá světla svého a hvězdy budou padati s nebe a moci nebeské budou se pohybovati.“ (Mt. 24, 29.)

„Na zemi bude úzkost mezi národy pro bezradnost nad hukotem moře a příbojů, takže lidé budou trnouti od strachu a očekávání těch věcí, které přijdou na veškeren okrsek zemský, neboť moci nebeské budou se pohybovati.“ (Luk. 21, 25, 26.)

Líčení adventistů, jakoby i tato předpověď Kristova se již byla splnila jest pouhou fantasií. Kristus zřejmě nemíní zde nějaké katastrofy místní, nýbrž pohromu, která zastihne celou zeměkouli, „veškeren okrsek zemský.“

Příchod Syna člověka.

„A tu ukáže se znamení Syna člověka na nebi, i budou kvíleti tehdy všechna pokolení země a uzří Syna člověka přicházeti v oblacích nebeských s mocí a slávou velikou.“ (Mt. 24, 30.)

„Když pak se to počne dít, pohleďte vzhůru a pozdvihněte hlav svých, neboť se přibližuje vykoupení vaše.“ (Luk. 21, 28.)

„Znamení Syna člověka“ jest asi podle katolických vykladatelů znamení sv. kříže, které

jako světlá zář se ukáže na temné obloze. Kdežto hříšníci budou kvílet, nabádá Ježíš své věrné k důvěře. Kdo miloval kříž, není se mu báti tohoto znamení vykoupení, nýbrž s důvěrou může „pozdvihnouti hlavy své“.

Shromáždění vyvolených.

„A pošle anděly své s mohutným hlasem trouby; i shromáždí vyvolené jeho ode čtyř větrů, od končin nebes až do končin jejich.“ (Mt. 24. 31.)

Potom bude následovati poslední soud, jak jej líčí Pán Ježíš u svatého Matouše, kap. 25, 31—46.

Napomenutí.

„Od stromu fíkového pak naučte se podobství. Když ratolest jeho již omládne a list vyrazi, víte, že blízko jest léto; tak i vy, když uziíte všechny věci tyto, vězte, že blízko jest přede dveřmi. Upravdě pravím vám, nepomine pokolení toto, až všecko se stane. Nebe a země pominou, ale slova má nepominou.“ (Mt. 24, 32—35.)

O dvou soudech mluvil Pán Ježíš apoštolům, o soudu nad Jerusalemem a o soudu nad lidstvem; o dvojím znamení, kterého si mají

věřící všimati; také slovo „pokolení toto“ má pravděpodobně dvojí význam: zkázy Jerusalema se dočká pokolení žijící, a konce světa snad pokolení židovské aneb pokolení věřících.

Výstraha proti adventistům.

„O tom dni však a hodině neví nikdo, ani andělé nebeští, leč Otec sám.“ (Mt. 24, 36.)

Ano, podle sv. Marka, řekl Pán Ježíš, že ani Syn neví onen den. Význam tohoto slova poznáme ze Skutků apoštolských, kde Spasitel praví apoštolům: „Nepřísluší vám znáti čas neb chvíle, které Otec ustanovil moci sobě vlastní.“ (Sk. ap. 1, 7.) Když nám toho nepřísluší znáti, Synu Božímu nepřísluší toho říci. V tom smyslu může Ježíš říci: nevim. Pán Ježíš těmito slovy odmítá všetečnou zvědavost lidí. Bylo tedy hříchem proti slovu Božímu, když první adventisté pokoušeli se znovu a znovu určití čas příchodu P. Ježíše. (Viz brožurku „Adventisté“, „Životem“ č. 130.)

II. Několik naučení pro nás.

Proč přijde konec světa?

Bůh jest jediným našim cílem. Věci stvořené mají nám pomáhati k dosažení Boha našeho posledního cíle. Co je stvořeno, jest jen

jakoby lešení při stavbě. Až stavba bude dokončena, lešení musí padnouti. Hleď kolem sebe: všecko bohatství, všecka nádhera, paláce bohatých i chaloupky chudých zahynou. Lidé umrou. Království zmizí. Kultury padnou. Národy přicházejí a odcházejí. Jenom ty, duše lidská, zůstaneš věčně, jako jest věčný Bůh tvůj, z něhož pocházíš. On je tvým cílem. Poznej velikost slova Ježíšova: „Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil?“ (Mat. 16, 26.)

Myšlenkou na konec všeho se pracuješ k dokonalosti, kterou obdivujeme u sv. Pavla, když píše: „Neklesáme na mysl, nýbrž ačkoli vnější člověk náš se hubí, přece člověk náš vnitřní se obnovuje den ode dne. Neboť nynější soužení naše, které jest pomíjející, lehké, zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou, plnovážnou, ježto my nehledíme k tomu, co jest viditelné, nýbrž k tomu, co je neviditelné, neboť věci viditelné jsou pomíjející, neviditelné však jsou věčné.“ (2. Kor. 4, 16—18.)

Bděte!

Ve své řeči o konci světa Pán Ježíš pokračuje:

„Ale jako bylo za dnů Noemových, tak bude i při příchodě Syna člověka. Jako totiž za

oněch dnů před potopou jedli a pili, ženili a vdávali se až do dne, ve kterém Noe vešel do korábu, a nevěděli, až přišla potopa a zachvátila všecky, tak bude i při příchodě Syna člověka." (Mt. 24, 37—39.)

„Podobně jako se stalo za dnů Lotových: jedli a pili, kupovali a prodávali, sázeli a stavěli; ale toho dne, ve kterém Lot vyšel ze Sodomy, deštil Bůh ohněm a sírou s nebe a zahubil všecky, tak bude v ten den, ve kterém se Syn člověka zjeví." (Luk. 17, 28—30.)

Lidé za časů Noemových žili, jako většina lidí našich dnů, jen tělu a věcem pomíjejícím. Bůh jim hlásal pokání skrze Noema. Oni se mu však vysmáli. Až jednoho dne z nenadání přišla pohroma. Zoufale se bezbožní chytali korábu. Avšak bylo pozdě, doba milosti minula. Tak tomu též bude při posledním příchodu Soudce věčného. Slyšme, co praví náš Spasitel dál:

„Budou tehdy dva na poli: jeden bude vzat a jeden zanechán. Dvě budou mlíti ve mlýně: jedna bude vzata a druhá bude zanechána. Bděte tedy, neboť nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijde." (Mt. 24, 40—42.)

„Mějte se však na pozoru, aby srdce vaše neochtízila se opojeností a opilstvím a péčemi tohoto života, a aby onen den nepřišel na vás náhle. Neboť jako osídlo přijde na všecky, kteří obývají na povrchu veškeré země." (Luk. 21, 34. 35.)

Jako zloděj v noci.

„To pak vezte: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by a nenechal by podkopati domu svého. Protož i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou nevíte.“ (Mt. 24, 43. 44.)

Sv. Pavel píše k Thessalonickým:

„O časech a chvílích nepotřebujete, bratři, abychom vám psali. Neboť sami dobře víte, že den Páně přijde jako zloděj v noci. Když (totiž) budou říkati: „Jest pokoj a bezpečnost.“ tu náhle přijde na ně záhuba jako porodní bolesti na ženu těhotnou, a neuniknou. Vy však, bratři, nejste ve tmě, aby vás ten den zachvátil jako zloděj. Neboť vy jste všichni děti světla a děti dne; nenáležíme noci ani tmě. Nuže, tedy, nespěme, jako ostatní, nýbrž bděme a buďme strážliví.“ (1. Thess. 5, 1—6.)

Obrazu „přijdu jako zloděj v noci“ užívá Spasitel a po něm jeho apoštolové častěji (viz 2 Petr 3, 10. Zjev. 3, 3. 16, 15.) Jelikož hospodář neví, v kterou hodinu přijde zloděj, nezbyvá mu, než bdíti celou noc. Tak i my nevíme, v kterou hodinu přijde Pán, proto nám nezbyvá, než bdíti a vždycky býti připraveni.

Dobrý a špatný služebník.

„Kdo asi jest ten služebník věrný a opatrný, jehož ustanovil Pán nad čeledí svou, aby jim dával pokrm včas? Blahoslavený jest služebník ten, jehož pán jeho přijde nalezne, že tak činí. Vpravdě pravím vám, že ustanoví jej nade vším statkem svým. — Řekne-li však zlý služebník ve svém srdci: „Pán můj otálí přijíti a počne-li bítí spoluslužebníky své a bude-li jísti a píti s opilci, přijde pán služebníka toho v den, v který se nenaděje, a v hodinu, kterou neví, a rozpoltí ho a ustanoví díl jeho s pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů.“ (Mt. 24, 45—51.)

Tak Spasitel náš znovu a znovu napomíná, abychom bděli a nebyli překvapeni příchodem jeho. Proto přidává k oněm řečem o konci světa dvě známá podobenství: o desíti pannách a podobenství o hřivnách; potom teprve pokračuje v líčení posledního soudu. (Mt. 25.)

Prvním podobenstvím o desíti pannách nás napomíná, abychom nikdy neztratili olej milosti posvěcující, druhým o hřivnách, abychom spolupracovali s milostmi, které nám Bůh dal, a tak se připravovali na život věčný.

Modlete se v každé době.

I kdybychom sebe více se snažili žítí ctnostně v očekávání příchodu Pána našeho, sami

bychom toho nedovedli bez milosti Boží. Proto napomíná Ježiš:

„Bděte tedy a modlete se v každé době, abyste se stali hodni ujíti všeho toho, co se dítí bude, a postaviti se před Syna člověka.“ (Luk. 21, 36.)

„Pán blízko jest.“

Úmyslně užíval Ježiš slov, která zabraňují duševní ospalosti a udržují každé pokolení věřících v očekávání a naději příchodu jeho. Vším právem proto již první křesťané byli připraveni na příchod Páně. I sv. Pavel měl naději, že za živa ještě se dočká dne Páně. Píše Korintským:

„Trouba zazní a mrtví vstanou neporušitelní; i my budeme proměněni.“ (1. Kor. 15, 52.)

Křesťané solunští byli znepokojeni, že někteří z nich zemřeli před příchodem Ježíšovým. Sv. Pavel je těší: „Nechceme však, bratři, abyste byli v nevědomosti o těch, kteří zesnuli, byste netruchlili (nad nimi) jako ostatní, kteří nemají naděje. Neboť věříme-li, že Ježiš zemřel a vstal z mrtvých, tak Bůh i ty, kteří zesnuli skrze Ježíše, přivede zároveň s ním. To to zajisté pravím vám na základě slova Páně:

„My, kteří žijeme, kteří zůstáváme k příchodu Ježíšovu, nepředstihneme těch, kteří zesnuli, neboť Pán sám sestoupí s nebe s rozka-

zem, s hlasem archandělovým a s troubou, a zemřeli v Kristu vstanou nejprve, potom my, kteří žijeme, kteří zůstáváme, budeme spolu s nimi uchváčeni v oblacích Kristu vstříc do vzduchu; a tak vždycky budeme s Pánem. Proto potěšujte se těmito slovy.“ (1. Thess. 4, 13—18.)

I ostatní apoštolé byli naplněni nadějí, že „Pán blízko jest“. (Jak. 5, 7. 8. 2 Petr 3. Zjev. 1, 3. 3, 11. a j.)

Proč otáli Pán?

Už za časů sv. Petra někteří začali pochybovati o příchodu Páně. Sv. apoštol varuje věřící:

„Mějte na vědomí, že v posledku dnů přijdou s posměchem posměvači, kteří podle vlastních chtíčů budou žiti a říkati: Kde jest zaslíbený příchod jeho? Vždyť od té doby, kdy otcové zesnuli, všechno zůstává tak od počátku stvoření?“ (2. Petr. 3, 3. 4.) „Na toto jedno nezapomínejte, miláčkové, že jeden den u Pána jest jako tisíc roků a tisíc roků jako den jeden. Pán nezdržuje zaslíbení svého, jakož někteří to mají za zdržování, nýbrž shovívá pro vás, nechťěje, aby kteří zahynuli, nýbrž aby všichni se obrátili ku pokání. Přejde však den Páně, jako zloděj, a v něm nebesa s velikým hukotem pominou, základy pak zá-

rem se rozpustí a země i díla, která jsou na ní, shoří. Poněvadž tedy to všechno se rozpustí, jakými máte býti ve svatém obcování a v bohabojnosti, očekávající a uspěšující příchod dne Páně, pro který nebesa ohněm se rozpustí a základy žárem se roztaví." (8—12.)

Naše naděje musí býti spojena s trpělivostí, nepřichází-li Pán hned. K tomu nás napomíná sv. Jakub:

„Nuže, bratři, vytrvejte trpělivě až do příchodu Páně. Hle, rolník očekává drahocenného plodu zemského, jsa trpěliv, až obdrží plod ranný i pozdní. Trpěliví buďte i vy, posilňte srdcí svých, neboť příchod Páně se přiblížil. Nevzdychejte, bratři, jeden proti druhému, abyste nebyli souzeni. Hle, soudce stojí přede dveřmi." (Jak. 5, 7—10.)

III. Antikrist.

Slova, která napsal sv. Pavel Thessaloničtým o příchodu Páně, vzbudila neprávem domněnku, že brzký příchod je jistý. V tomto bludu byli Thessaloničtí ještě utvrzováni podvrženým listem, který kdosi pod jménem Pavlovým rozšířil a nepravými zjevenými, která různí podvodníci předstírali. To způsobilo, že mnozí křesťané v očekávání brzkého příchodu Páně zanedbávali svoje po-

vinnosti a oddali se zahálce. Proti těmto adventistickým bludařům napsal sv. Pavel:

„Prosím vás, bratři, v příčině příchodu Pána našeho, Ježíše Krista a našeho spojení s ním, abyste nedali honem se pomásti na myslí neb děsiti se duchem (prorockým), ani slovem, ani listem, jako od nás poslaným, jakoby den Páně již nastával. Nikdo vás nesved' nižádným způsobem, neboť (den Páně nenastane), leč prve přijde odpadnutí a objeví se člověk hříchu, syn záhuby, jenž se protiviti a povýšovati bude proti všemu, co slove bohem aneb čemu se vzdává pocta božská, takž se posadí ve chrámě Božím a bude si počínati, jako by byl Bohem. Také nyní víte, co (ho) zdržuje, aby se zjevil časem svým: neboť skrytá bezbožnost (již) působí; jenom dokavud ten, jenž zdržuje, neustoupí s cesty. A tehdy se objeví ten bezbožník, kteréhož Pán Ježíš zahubí dechem úst svých a zničí jasem příchodu svého; jeho přítomnost bude podle působnosti satanovy s veškerou mocí s divy a zázraky lživými a s veškerým podvodem nepravosti pro ty, kteří hynou, a to proto, že nepojali lásky k pravdě, aby byli spaseni. Ano, proto pošle jim Bůh působnost klamu, aby věřili lži, by odsouzeni byli všichni ti, kteří neuvěřili pravdě, nýbrž zalíbili si v nepravosti.“ (2. Thess. 2. 1—12.)

Duch antikristův působil již za času apoštolů („skrytá bezbožnost již působí“). Proto mohl sv. Jan psáti:

„Dítky, jest hodina poslední a jakož jste uslyšeli, že antikrist přijde, tak nyní (vskutku) antikristů mnoho povstalo; z toho poznáváme, že jest hodina poslední... Kdo jest lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristem? To jest antikrist, kdo popírá Otce, a Syna.“ (1. Jan 2, 18. 22.) „Žádný duch, jenž nevzývá Ježíše, z Boha není, a to jest duch antikristův, o němž jste již slyšeli, že přijde a nyní jest již na světě.“ (1. Jan 4, 3.)

Obrácení židův.

Již ve Starém Zákoně proroci naznačili, že se židé jednou obrátí k pravé víře. Sv. Pavel píše:

„Nechci, bratři, abyste neznali toho tajemství, že totiž slepota připadla na Israele z části, dokud by plnost pohanů nevešla a tak veškeren Israel spasen nebyl, jakož jest psáno: „Přijde se Sionu Vykupitel a odvrátí bezbožnost od Jakuba, a v tom bude má úmluva s nimi, že odejmu hříchy jejich... Jako vy někdy jste nevěřili Bohu, nyní však milosrdenství jste došli jejich nevěrou, tak i oni nyní neuvěřili, aby milosrdenstvím vám prokázaným také sami došli milosrdenství.“ (Řím. 11, 25—27, 30, 31.)

Smysl těchto slov je: Část Izraele se neobrátila k Spasiteli, nýbrž ve své slepotě se zatvrdila. Proto Pavel začal hlásati evangelium pohanům a pohané dojdou spásy dříve „pro nevěru židů“. Příkladem obrácených pohanů však nakonec obrátí se i židé a „dojdou milosrdenství.“ Tak učí svatí otcové, avšak článkem víry to není. (Fr. Žák.)

Henoch a Eliáš.

Písmo svaté píše dosti zřejmě, že před příchodem Páně přijdou Eliáš a Henoch, aby kázali pokání a bojovali proti antikristu. U proroka Malachiáše praví Hospodin:

„Aj, já pošlu vám Eliáše, proroka, prve, než-li přijde den Hospodinův veliký a hrozný, i obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům jejich, abych snad nepřišel a neudeřil kletbou.“ (Mat. 4. 5.)

I židé věřili, že přijde před příchodem Páně Eliáš. Spasitel tuto víru potvrdil, když na otázku učedníků: „Proč tedy říkají zákoníci, že prve má přijíti Eliáš?“ odpověděl: „Eliáš přijde a napraví všechno, ale pravím vám: „Eliáš přišel již, ale nepoznali ho.“ (Mat. 17, 11. 12.) Sýkora vysvětluje tato slova takto: „Eliáš přijde skutečně, ovšem až před druhým příchodem mým (k soudu poslednímu) a způsobí jakousi všeobecnou ná-

pravu či obnovu mravní, zvláště ve svém národě; v jistém smyslu však (ve smyslu předobrazném) lze říci, že Eliáš již přišel, ne sice v osobě vlastní, nýbrž v osobě Jana Křtitele, pokud totiž Jan, jakožto předobraz Eliášův, vystoupil v duchu a moci Eliášově a připravoval na můj příchod první.“ Také sv. Augustin vysvětluje: „Jako bude dvojí příchod soudce, tak dva hlasatelé... Poslal před sebou prvního hlasatele a nazval ho Eliášem, poněvadž při druhém příchodu bude Eliáš to, co při prvním Jan.“

O příchodu Henochově není určitých výroků Písma sv. ani určitého ústního podání. Písmo dí: „Henoch líbil se Bohu i přenesen byl (do ráje), a by dal národům pokání.“ (Sir. 44. 16.) Tak překládá Vulgata, překlad sv. Jeronyma; původní text zní: „Byl to vzor kajicnosti pokolením.“ Zjevení mluví o dvou prorocích, kteří před koncem světa přijdou, aby svědectví vydali a hlásali pokání. Mnozí vykladaelé tvrdí, že těmito proroky jsou mýněni Henoch a Eliáš.

IV. „Bratři, čas je krátký.“

(1. Kor. 7, 29.)

Ať již příchod Páně nastane brzy neb ještě dlouho budeme čekati, platí přece i pro národy i pro jednotlivce slovo apoštolovo: „Čas

je krátký." Neboť čím pro celé lidstvo jest konec světa a poslední soud, tím pro jednotlivce jest smrt a soud soukromý. Každým dnem se blíží konec náš i konec světa. Každým dnem ubývá času milosti a proto apoštolé neúnavně napomínají znovu a znovu: Bratři, využít-kujte čas!

Jak máme čas využítkovati?

Čiňte pokání! „Neshledávám skutků tvých dovršenými před Bohem svým. Proto, pomni, kterak jsi přijal a uslyšel, a zachovávej to a učiň pokání. Nebudeš-li tedy bdíti, přijdu na tebe jako zloděj a nezvíš, kterou hodinu přijdu na tebe.“ (Zjev. 3, 2--3.)

Drž, co máš! „Hle, přijdu brzy; drž, co máš, aby nikdo nevzal tvé koruny.“ (Zjev. 3, 11.) „Vytrvalosti zajisté jest vám potřebí, abyste, vykonávajíce vůli Boží, obdrželi statek zaslíbený; neboť ještě velmi maličko, a přijde ten, jenž přijíti má a nebude meškati.“ (Žid. 10, 36, 37.)

Apoštolujte! Právě myšlenka na brzký příchod Páně a na krátkost času byla pohnutkou sv. Pavlu a jiným apoštolům, aby neúnavně pracovali na spáse duší. Již Kristus řekl v souvislosti se svým příchodem: „Kdo asi jest ten služebník věrný a opatrný, jehož ustanovil pán nad čeledí svou, aby jim dával pokrm včas?“ (Mt. 24, 45.) Pokrmem míní hlásání evangelia, ten pokrm má se dávatí věřícím včas. Když vysílal Pán učedníky své, aby apo-

štolovali, řekl jim: „Nikoho na cestě nepozdravujte!“ (Luk. 10. 4.) To nebyl návod k nezdořilosti, nýbrž znamenal podle mluvy východní: **Pospíchejte!** Podobně napomíná s ohledem na příchod Páně k horlivé apoštolské činnosti sv. Juda, apoštol: „Vy však, miláčkové, pamatujte na slova předpověděná od apoštolů Pána našeho Ježíše Krista, že vám pravili: v posledku času přijdou posměvači, kteří budou žítí podle svých chticů v bezbožnostech. Jsou to ti, kteří činí roztržky, lidé živočišní, Ducha nemající. Vy však, miláčkové, vzdělávejte se na přesvaté víře své, modlete se v Duchu svatém, zachovejte se v lásce Boží, očekávající milosrdenství Pána našeho Ježíše Krista k životu věčnému. A jedny usvědčujte v pochybnostech. Jiné zachraňujte, vytrhující je z ohně, nad jinými se slitovávájte v bázni, majíce v ošklivosti i šat tělem poskvrněný.“ (Jud. 1, 17—23.)

A sv. Pavel napomíná Timotea: „Zapřísahám tě před Bohem a Kristem Ježíšem, jenž bude souditi živé i mrtvé, skrze příchod jeho i království jeho, hlásej slovo, naléhej včas i nevčas, usvědčuj, přimlouvej, kárej, (a to) se vši trpčlivostí a moudrostí učitelskou.“ (Tim. 4, 1—2.)

Nesudte! „Proto nesudte před časem, dokavad nepřijde Pán, jenž nejen osvíti věci skryté v temnosti, nýbrž i na jevo uvede rady

srdcí; a tehdy dostane se chvály každému od Boha.“ (1. Kor. 4, 5.)

Pohledte vzhůru! Kristus povzbuzuje věřící k naději při vzpomínce na konec světa: „Když pak se to počne dít, pohledte vzhůru a pozdvihněte hlav svých, neboť se přibližuje vykoupení naše.“ (Luk. 21, 28.) K této naději vybízí sv. Pavel: „Ukázala se zajisté milost Boha, Spasitele našeho, všem lidem, učíc nás, abychom odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě a spravedlivě a pobožně byli živi na tomto světě, očekávající blahou naději a slavný příchod velikého Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista, jenž dal sebe sama za nás, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil si lid příjemný, jenž by byl horlitem dobrých skutků. To mluv a přimlouvej a vytýkej s veškerým důrazem.“ (Tit. 2, 11—15.)

Také Filipenské vyzývá sv. apoštol k důvěře v ustavičnou pomoc Boží, by vytrvali v dobrém „až do dne Krista Ježíše“. (Fil. 1, 6.) a tak došli věčné odplaty; modlí se za ně, aby jejich láska víc a více se rozmáhala v poznání a veškerém citění, aby byli čisti a nepohoršliví ku dni Kristovu, naplnění jsouce ovocem spravedlnosti skrze Ježíše Krista ke slávě a chvále Boží (Filip. 1, 9 n.), neboť vlast naše jest v nebesích, odkud také jako spasitele očekáváme, Pána našeho Ježíše Krista.

Kolosenským zdůrazňuje apoštol národů (3, 4.) péči o statky nebeské, o ctnost a svatost života, napomíná je, by se varovali zlého a konali skutky dobré, by zůstali spojeni s Bohem a nabyvše zásluh dobrých skutků došli věčné blaženosti. Péči o věci nebeské odporuje úzkostlivá starost o pozemské statky. Na křtu sv. zemře starý člověk dosáhnuv odpuštění hříchů a byv povznesen milostí Boží k nadpřirozenému životu, jenž jest skryt a nechápan od lidí světského smýšlení právě tak, jako slavný život, k němuž vstal Kristus z mrtvých. Avšak v den Kristova příchodu k soudu objeví se věrní vyznavači Kristovi i s ním ve slávě.

S Kristem vstanou z mrtvých při jeho příchodu (I. Thes. 4, 15.), slouživše živému a pravému Bohu, očekávající Syna jeho s nebes (1. Thes. 1, 10.). Obrácení od model k Bohu budou nadějí, radostí, a korunou slávy před Pánem apoštolů, jenž jim hlásal pravou víru. (I. Thes. 2, 19.)

Den soudu bude věrným a neohroženým hlasatelům evangelia dnem věčné odměny (II. Tim. 1, 12.), dnem milosrdenství (1, 18.), cti, chvály i slávy za osvědčení víry přes strasti a útrapy, jež dopustil Bůh (I. Petr. 1, 7.), v ten den vložena bude spravedlivým na hlavu koruna slávy. (I. Petr 5, 4.)

Po příchodu Kristově budeme zvláštní měrou podobni Bohu, účastni jeho přirozenosti, budeme ho viděti ne již jako v zrcadle, nýbrž

přímo tak, jak jest, budeme ho dokonale znáti a požívati, na jeho slávě a blaženosti účast míti (I. Jan 3. 2.)

„Kdo miluje příchod Páně.“

Dojemná jsou slova sv. Pavla k Timoteovi. Apoštol byv uvězněn v Římě podruhé a předvídaje blízkou smrt, napsal svému miláčkovi, co mu nejvíce leželo na srdci. Končí vítěznými slovy: „Já již jsem vydáván v obět a čas mé smrti nastává. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce, ale nejen mně, nýbrž i všem těm, kteří milovali příchod jeho.“ (2. Tim. 4. 6—8.) Milovati příchod Páně, toužiti po něm, to jest myšlenka prvním křesťanům tak blízká, že se s ní setkáváme stále. „Přijď království tvé,“ to bylo výrazem této touhy. První list ke Korintským končí apoštol Pavel slovem: „Marana-tha, t. j. Pane náš, přijď!“ Vyslovuje tím tužbu, aby Pán přišel brzy a dovršil své dílo.

I sv. Jan končí knihu Zjevení: „A duch i nevěsta praví: „Přijď! A kdo slyší, řekni: Přijď!... Ten, jenž osvědčuje tyto věci, praví: Ano, přijdu brzy. Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zjev. 22. 17. 20.)

Nezahálejte!

Jako slunce v úrodné půdě vyvolává nový život, na poušti však jen rozpaluje kameny a písek, tak vzpomínka na brzký příchod Páně jest pro apoštoly a dobré křesťany vzprouhou k dokonalosti a horlivé práci na spáse duší jiných. — Myšlenka „Pán již, již přijde“, působí, že mnozí opouštějí své práce a oddávají se zahálce. Tak tomu bylo již u Soluňanů za času sv. Pavla. Těm dává sv. apoštol rázná napomenutí: „Přikazujeme však vám, bratři, ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, abyste se stranili každého bratra, který se chová nepořádně a ne podle naučení, které jste obdrželi od nás. Sami zajisté víte, kterak máte nás následovati, neboť jsme nebyli nepořádní mezi vámi, ani jsme nejedli chleba od nikoho zadarmo, nýbrž v práci a námaze ve dne i v noci pracujeme, abychom neobtěžili nikoho z vás, ne že bychom neměli k tomu moci, nýbrž abychom se vám dali za příklad, byste nás následovali. Vždyť i když jsme byli u vás, přikazovali jsme vám toto: Nechce-li kdo pracovati, ať nejí. Slyšíme totiž, že někteří žijí mezi vámi nepořádně, nic nedělajíce, nýbrž všetečně se počínajíce. Takovým přikazujeme a napomínáme v Pánu Ježíši Kristu, aby pokojně pracujíce, jedli chléb svůj.“ (2. Then. 3, 6-12.)

Jíž Spasitel sám řekl, že i falešní proroci řeknou: „Čas se přiblížil“. (Luk. 21, 8.) napomíná nás: „Nechod'te za nimi!“

Držte se svaté Matky Církve!

Spasitel sám porovnával příchod svůj k soudu vykonaném nad lidstvem při potopě za časů Noemových. Jenom ti byli zachráněni, kteří slyšeli hlas Boží a uchýlili se do korábu. Koráb je předobrazem Církve. Při druhém příchodu Páně budou zachráněni jenom ti, kteří se uchýlí do korábu katolické Církve. Tuto myšlenku nalézáme již naznačenou na starokřesťanských obrazech a také při obřadech Bílé soboty, které pocházejí z nejstarších dob křesťanských.

Advent.

Církev katolická ve své liturgii nám častěji připomíná konec světa a příchod Páně k soudu. Dvakrát, na konci a na počátku církevního roku se čte evangelium o konci světa. Doba adventní je doba „příchodu Páně“, neboť advent znamená příchod. Známe trojí příchod Kristův: první, když se narodil, aby nás vykoupil, poslední, když přijde, aby soudil svět a své dílo dokončil, a mezi tímto dvojím příchodem jest jeho příchod v milosti, t. j. při modlitbě, bohoslužbách a zvláště při sv. přijímání.

Adventem vstupujeme do nového ročního období, které nás jistě nezadržitelně přibližuje k veliké chvíli dokonání zvláštního neb obecného. Pán řekl, že příchod jeho k dokonání je nejistý, že nastane neočekávaně. Dlužno tedy se připravit a pohlížeti k rozhodující hodině dokonání, jako by měla každý okamžik přijíti. Právem tudíž Církev na rozhraní nového roku, ponořujíc se v úvahy o příchodu Páně, tak důrazně poukazuje na příchod poslední. Vzdávajíc díky za požehnání příchodu prvního, k jehož důstojné oslavě se chystá, připravuje příchod Páně v milosti, na advent v duších vykoupenných, současně však vyvolává vzpomínku na účtování při příchodu posledním. Právě myšlenka na blížící se poslední příchod, který je závěrem a cílem, má být pohnutkou k intenzivní přípravě srdce na příchod Páně v darech vykoupění." (Cinek, Mše sv. I., str. 287.)

Tak církev vzpomíná vděčně příchodu prvního, usiluje odstraniti překážky příchodu druhého a připravuje na příchod poslední. (Cinek, Mše sv. I., str. 284.)

Radostné očekávání příchodu Krista v slávě se zrcadlí v církevním zpěvu adventním:

Ejhle, Hospodin přijde,
a všichni svatí jeho s ním
a bude v onen den
světlo velké. Alleluja!

Mešní modlitby adventní (kollekty) začínají ponejvíce zvoláním „Vzbuď“ a vrací se neustále prosba „Přijď!“ Jako by to byl ohlas starokřesťanského volání: „Marana-tha — Přijď, Pane!“ Tak se modlíme v první neděli adventní: „Vzbuď, prosíme, Pane, moc svou a přijď, abychom z nebezpečí, jimiž nás obrožují naše hříchy, zasloužili tvou záštitou vytržení a tvým vykoupením spasení býti.“

A v epistoletě nás napomíná sv. Pavel: „Bratři, znajíce čas, že totiž jest hodina, abyste ze sna povstali; neboť nyní jest bližší naše spása, než byla, když jsme uvěřili. Noc pokročila, den pak se přiblížil. Odložme tedy skutky temnoty a oblecme se v odění světla. Jako ve dne poctivě choďme: ne v hodování a opilství, ne ve smilstvu a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblect se v Pána Ježíše Krista.“ (Řím. 13. 11-14.)

V mešní modlitbě neděle čtvrté adventní prosíme: „Vzbuď, prosíme, Pane, moc svou a přijď a silou velikou nám přispěj, aby pomocí milosti tvé, co hříchy naše zdržují, shovívavé slitování tvé uspíšilo.“

A v Graduale zpívá církev: „Blízko jest Pán všem, kdož jej vzývají vpravdě. Chválu Hospodina hlásejtež ústa moje a všecko tělo blahoslav jméno svaté jeho. Alleluja; Alleluja. Přijď, Pane, a neprodlévej; odpouť lid svůj israelský od hříchů!“

Co píše učitelka o knize

»ŠTASTNÉ DĚTI«.

„... V besídkách jsem četla z knihy a zároveň vysvětlovala. Měli jste vidět; těch 60 dětských očí ze mne se nespustilo, krásně jsem s nimi zopakovala a i blíže vysvětlila chování v kostele, přítomnost Krista Pána ve sv. Eucharistii, pozdvihování při mši sv. a modlitby při něm! I ti maličtí, co nechodí do školy, byli plni zájmu. Je tu opravdu pro děti psáno jako málo která kniha, žádných nezvyklých, učených slov a obrátů jimž děti nerozumí, ale tak plynně a srozumitelně dětské duši přístupně. Odporučte besídkám.“

„ŠTASTNÉ DĚTI“, každodenní čtení ze života svatých a zbožných dětí.

Knihy obsahuje na 800 stran textu a přes 120 krásných původních obrázků.

Cena knihy v tříbarevné celoplátěné obálce Kč 16.- mimo poštovného.

Při objednávce: 5 knih 10% slevy.
10 knih 20% slevy.

Expeduje: EXERCIČNÍ DŮM, HLUČÍN.

Imprimi potest. Pragae 5. Febr. 1932, P. Haderka C. Ss. R. Prov. Imprimatur N. 2546f, Olomucii 6. Febr. 1932. Josephus Vylečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ZIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

II. vydání.

„Životem“ č. 137.

Ročník VI.

Cena 50 hal.

Čís. 17.

BLAŽENÁ SAMOTA.

Chvála samoty.

„V mlčení a klidu prospívá zbožná duše“ praví sv. Tomáš Kempenský (Násl. J. Kr. I., 20, 6). Bůh sám řekl o lidu svém: „Vyvedu ji na poušť a mluvití budu k srdci!“ (Os. 2, 14.)

V samotě mluví Bůh s duší. Proto vyhledávají tisíce katolíků samotu exercicií, aby v nich obnovili se v Bohu.

Chceme v tomto spisku pověděti:

- I. Co praví o exerciciích církev.
- II. Co praví o nich lidé.
- III. Jak pomáhatí můžeme exerciciím.
- IV. Jak vykonáme exercicie.

I. Co praví církev.

Svatý Otec.

Dne 22. prosince 1929 slavil sv. Otec padesáté výročí svého posvěcení na kněžství. S napětím čekal celý katolický svět, co v tomto významný den řekne papež katolíkům, co tímto způsobem označí jako jednu z nejdůležitějších potřeb dnešní doby. A sv. Otec promluvil o — exerciciích!

Slyšme z jeho okružního listu jen několik slov:

Nejmilejší vzpomínky sv. Otce.

„Nic nám nemůže býti milejšího, než vzpomínky na ony nebeské milosti a nevýslovné útěchy, které jsme často okoušeli za duchovních cvičení; na vytrvalost, s jakou jsme vyhledávali jejich posvátné ústraní, takže Náš kněžský život jest jimi vyznačen jako nějakými stupni; na osvětlení a podněty, které jsme z nich čerpali pro poznání a plnění vůle Boží; konečně na práci, kterou jsme jim po celou dobu Svého kněžství věnovali, abychom jimi vzdělali své bližní ve věcech nebeských; jejich užitek pro duše byl tak velký a jejich výsledek tak neuvěřitelný, že právem v nich spatřujeme obzvláštní oporu věčné spásy.“

Choroba naší doby.

„A vskutku, všimneme-li si jen povrchně současné doby, poznáme důležitost, prospěšnost a vhodnost duchovních cvičení z mnoha důvodů. Nejtěžší choroba, kterou jest sužován náš věk, a spolu vydatný pramen béd, na něž si kdekdo rozumný stěžuje, jest lehkomyšlnost a nerozvážnost, svádějící lidi na scestí. Odtud ono ustavičné a náruživé obírání se jen zevnějšími věcmi, odtud ona nenasytná chtivost po bohatství a rozkoších, která v člověku znenáhla oslabí

a udusí touhy po vyšších stacích a tak jej zaujme věcmi zevnějšími a prchavými, že mu nedá pomysli na Boha samého, jediný počátek a konec veškerenstva.“

První užitek exercicií.

„A opravdu,* i kdyby duchovní cvičení nebyla nic jiného, než jen krátký několikadenní pobyt v ústraní, kde se člověku, vzdálenému obvyklé společnosti lidské a tísnivých starostí, poskytuje příležitost, nikoli prožít čas ten v tupém klidu, nýbrž obírat se nejzávažnějšími otázkami, které ustavičně dotíraly na lidské pokolení, o vlastním původu a určení: „odkud přichází a kam jde“; každý zajisté přisvědčí, že z posvátných exercicií možno mítí nemalý prospěch.“

Škola ušlechtilosti.

„Ale takový zhožný pobyt v ústraní působí daleko pronikavěji; neboť člověk je tu nucen přičiňovati se o to, aby si přesněji uvědomil a bedlivěji představil vše, co myslí, mluví a koná; tím se jeho schopnosti podivuhodně pruží: rozum si zvyká na tomto slavném kolbišti ducha každou věc zavčas uvážiti a správně zhodnotiti, vůle se zoceluje, náruživosti krotnou pod

správou rozumu, životní činnost, spojená s rozumem, probíhá šťastně podle jistého plánu a pravidla, konečně duše se povznáší k své prvotní ušlechtilosti a kráse.“

Cesta k dokonalosti.

„Duchovní cvičení hodí se výborně ke zdokonalování přirozených schopností lidských, avšak hlavně k utváření člověka nadpřirozeného. Právě za našich časů, kdy tolik překážek a úkladů se strojí ryzímu duchu Kristovu a nadpřirozenému smyslu, na němž se naše svaté náboženství jediné zakládá, kdy na všech stranách zavládá naturalismus, podtrývající pevnost víry a zhasějící plameny křesťanské lásky, velmi na tom záleží, aby člověk unikl tomuto „mámení hýřivosti“, která „zatemňuje dobro“, a skryl se v onom blaženém zatiší, kde by se naučil podle nauky nebeské správně hodnotiti a ceniti lidský život, jenž má býti věnován službě jediného Boha; aby si zošklivil mrzkost hříchu; aby jej pojala svatá bázeň Boží; aby padla rouška a on spatřil jasně marnost pozemských věcí; aby povzbuzen napomínáním a příklady toho, kterýž jest cesta, pravda a život“, svlekl starého člověka, zapřel sám sebe, a s pokorou, poslušností a dobrovolným sebeumrtvováním oblekl Krista, snaže se dospěti v „dokonalého muže“ i v onu vrchovatou „míru plnosti věku Kristova“, o níž mluví

Apoštol, ano z celé duše své dychtěl po tom, aby mohl také sám opakovati s Apoštolem: „Živt pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.“ Po těchto stupních zajisté duše stoupá k nejvyšší dokonalosti a spojuje se sladce s Bohem, jelikož se jí dostává za těchto dnů pro její vroucnější modlitby a častější obcování svatým tajemstvím hojněji pomoci božské milosti.“

Pramen horlivosti apoštolské.

„Avšak z tohoto vyvrcholení křesťanského života, jež duchovní cvičení zjevně přinášejí, vyvěrá kromě vnitřního pokoje ještě jaksi sám sebou jiný vzácný užitek, znamenitě přispívající k patrnému zdaru pospolitosti: je to snaha získati duše Kristu, čili tak zvaný apoštolský duch. Neboť láska mimoděk působí, že duše spravedlivá, ve které sídlí Bůh svou milostí, podivuhodně vzplane touhou pobídnouti ostatní lidi, aby spolu s ní poznávali a milovali ono nekonečné Dobro, jehož sama dosáhla a jež v sobě chová.“

Příklad Kristův a apoštolův.

„Ostatně náš Pán častokráte užil tohoto způsobu, aby si vychoval hlasatele evangelia. Neboť sám božský Mistr nespokojil se tím,

že drahně let prožil v osamělosti nazaretského domku; dříve než se zjevil před národy v plném jasu, aby je slovem vychovával pro sebe, chtěl celých čtyřicet dní ztráviti v nejodlehlejší poušti. Ano i za rušné evangeli-
sační práce zval apoštoly taktéž do vli-
dného ticha samoty: „Pojďte v soukromí na
pusté místo“; a když odešel z této strastiplné
země na nebesa, chtěl, aby se tito jeho apoštolé
a učedníci zušlechtili a zdokonalili ve veče-
řadle v Jerusalemě, kde po deset dní „setr-
vávali jednomyslně na modlitbách“ a tak se stali
hodnými přijmouti Ducha svatého: jistě pa-
mátné ústraní, první předobraz duchovních cvi-
čení, z něho vyšla Církev nadána mocí a silou,
v něm u přítomnosti Rodičky Boží Panny
Marie a za její mocné ochrany ustanovení byli
zároveň s apoštoly též ti, které bychom právem
mohli nazvati předchůdci katolické akce.“*)

Arcibiskup olomoucký.

Mám milou vzpomínku. Když jsme zaklá-
dali exerciční dům v Hlučíně, obávali jsme se,
co na to řekne nejdp. arcibiskup. Jestli to
nebude považovati za konkurenci pro Stojanov
a za tříštění sil. On však řekl svým milým způ-
sobem: „Přál bych si, abychom měli deset exer-
cičních domů.“

*) P o z n á m k a : Text celého okružního listu vydal
Apoštolát sv. Cyrila a Metoda v Olomouci.

Památný nám zůstane den 22. dubna 1932, kdy metropolita moravský ve své pastýřské horlivosti napsal mládeži o exerciciích:

„Poněvadž nejlepším dobrem a uklidňujícím lidské nitro a proto cílem lidského života je Bůh, proto lidem putujícím po cestě životní nemůže býti nic vážnějšího, nic důležitějšího, než poznati a milovati nejvyšší Dobro, svůj cíl, svého Boha.

Mladý člověk teprve počíná svou životní stezku, svou vážnou pouť, o níž platí slova Apoštola: Putujeme cizinou mimo Pána.... Cizina pozemské pouti stává se dnešní době pravou vlastí. Celý nedostatek dnešní doby je vyjádřen těmito slovy. Lidé strádají nejvíce duševně, mimo strádání tělesného; opustili pravý pramen. Jsou v cizině a stavějí si tam svou vlast, jsou ve vyhnanství a hledají tam svůj trvalý příbytek. Odvrátili zrak od posledního cíle a proto život lidský ztratil svůj vážný význam a smysl; místo věčného vládne pozemské a pomíjející. Bloudí jako poutník, jemuž zmizel s očí cíl a on bloudí pustým lesem. Život nemá směru bez posledního cíle věčnosti.

Poznati životní cíl a obrátiti k němu své kroky je největší povinností životní. Každý, chce-li někam dospěti, musí si určití a stanoviti cíl své cesty. Cílem našeho života je Bůh, jeho krása a dobrota, jeho život a blaženost.

Tento cíl působí na duši lidskou a ovlivňuje ji, posvěcuje ji, aby se připodobnila svému Bohu a cíli co nejvíce. Člověk zaměstnaný svou denní prací, málo a zřídka myslí na svůj veliký životní cíl, mimo to je mnoho příležitostí a prostředků světa, kterými je odváděn od svého posledního cíle. Tak snadno zapomínáme na svůj poslední cíl, na lásku a dobrotu Boží. Odvrátí-li ale člověk svůj zrak od výšin, upírá ho jen na zemi, ztrácí se v jejím pohybu, v jejím klamu. Do myšlení, do celé bytosti lidské se vkrádá svět a s ním úžasně nebezpečí ztratiti svůj životní cíl, propadnouti věčné záhubě. Dobro pozemské znenáhla převýšilo v lidské mysli dobro Boží pro nedostatek poznání a lásky k Bohu.

Máme-li na mysli tento veliký význam životního posledního cíle, poněvadž od něho závisí celý náš smysl a význam a také to, je-li život dobrý nebo špatný, pak není mladému životu nic většího, než obrátiti své kroky k němu. Hned na počátku vážné životní stezky musí upřítí svůj zrak k věčným horám, k Bohu, odkud svítí pravé světlo a jas dne, odkud vychází jitřenka nebeské krásy duše, obnova porušené přirozenosti náchylné ke zlému a k nezřízenosti. Mladý člověk je nejschopnější probuditi ve svém nitru plnou touhu po nebeské kráse a obnově v Bohu, poněvadž jeho svěží zrak duše tak rád spočívá na kráse,

na všem, co je ušlechtilé a dobré. Obnovená mládež v Bohu je celá ušlechtilá, je celá čistá, krásná a posvěcená.

Několik dní vnitřního klidu a přemýšlení o tomto nejdůležitějším úkolu životním, o posledním cíli, o Bohu a jeho dobrotě, milosrdenství a kráse, je nejvýhodnějším prostředkem pro mladého člověka, aby se obnovil. Ve svatých exerciciích se mu podává dokonalé poučení; tam se poněkud soustřeďuje a svého ducha odpoutává od myšlenek pozemských, v jeho mysli může zasvitnouti sváteční jas Boží.

Se světlem poznání Božího posiluje se slabá vůle lidská, nakloněná ke zlému. Člověk si uvědomuje nutnost boje s mnohonásobným nepřítelem své spásy, těla, světa a ďábla. Ve sv. exerciciích obnovuje se síla Ducha sv., který nám byl dán ve sv. biřmování ke křesťanské statečnosti. Ve sv. exerciciích posvěcují se i city, aby byly základem štěstí a vzájemné lásky.

Cesta životní, obnovená sv. exerciciemi je jistá, je krásná, statečná, ve sv. exerciciích se vychovávají pravé křesťanské charaktery.

Proto je našim největším přáním, aby znalost o důležitosti sv. exercicií přišla co nejvíce mezi naši milovanou mládež, aby tato použila všech vhodných příležitostí, tak hojně poskytovaných v době prázdnin, ke sv. exerciciím.“

Jak mluví světcí.

Svatý Vincenc de Paula zařídil exerciční dům a přijímal tam bez rozdílu každého, i takové, kteří za byt a za stravu nemohli nic zaplatiti. Vytýkali světcí, že brzy dům zahyne. Avšak Vincenc odpověděl: „Kdyby dům měl trvati místo třiceti roků jen patnáct, a to proto, že přijímáme na exercicie všechny, nesměli bychom nikoho odmítati. Jest pravda, výlohy dnes máme veliké, avšak nevím, jak našich peněz lépe užíti.“ (St. Vincent de Paul et les retraites formées.)

Sv. Alfons z Liguori doporučuje duši, která touží po dokonalosti, „aby každý rok osm nebo deset dní konala duchovní cvičení, a při tom podle možnosti se vzdálila všeho styku s lidmi a denního zaměstnání, které rozptyluje, a by jen s Bohem se zabývala.“ (Homo apostolicus.)

II. Co říkají o exerciciích lidé?

1. Ti, kteří byli na exerciciích.

Muž jeden na konci exercicií: „Přihlašuji hned svoji manželku na příští kurs pro ženy, jinak bychom se už nebudili k sobě.“

Žena dělníka: „Jak se všechno polepšilo v naší rodině od té doby, co můj muž byl na exerciciích. Kolik slz bych byla ušetřena, kdyby muž byl dříve exercicie prodělal.“

Dívka: „Ještě nikdy nestál Bůh v takové velikosti a slávě před mou duší, jako v oněch dnech; teď teprve chápu slovo sv. Františka: „Bůh můj a mé všechno!“

Matka osmi dětí hned po exerciciích činí praktické předsevzetí: „Každé moje dítě, když mu bude osmnáct let dostane jako dar k svátku peníze na exercicie. Krásnějšího a většího daru bych mu nemohla dát.“

Vzdělaný pán chtěl by zavést nové církevní příkázání: „Tak požehnané byly oně tiché hodiny, že bych si ze srdce přál, aby všichni katolíci zvláštním příkázáním církevním byli zavázáni aspoň jednou v životě konati uzavřené exercicie.“

Překážka manželská. Dívky z obce N. byly do jedné na exerciciích. Prohlásily: „Ode dneška se nevdáme za žádného jinocha, který nebyl také na exerciciích!“

2. Co říkají ti, kteří nechtějí na exercicie?

„Nemám kdy.“ Skutečně? Ani ne o prázdninách, když máš dovolenou, neb když jsou tři volné dny po sobě? Příležitostí k exerciciím je u nás už tolik, že skoro vždy můžeš najít něco vhodného. (Seznam exercicií nalezeš v časopisu „Obrození“, viz str. 32.)

Těžko jest pro mnohou matku odejít od malých dětí. Ale nepotřebuje právě matka několik dní klidu a odpočinku? Jistě se najdou ochotné dívky neb ženy, které převezmou péči o domácnost na ty tři dny.

Nemáš kdy? Soused N. také neměl kdy. Avšak jakmile ho pozvali na svatbu, hned dostal dovolenou na tři dny, a jak jí užil? Jistě ne pro spásu své duše. — Jiný nechtěl na exercicie, že prý nemá času. Onemocněl a měl šest týdnů čas, aby uzdravil své tělo. A duše? Ta je snad těžce nemocná, pro její uzdravení bychom nenalezli jen několik dní?

„Nemám peněz.“ Někdo je opravdu chudý. Tomu se musí pomoci. A chvála Bohu, mnozí zámožní křesťané umožňují chudým účast na exerciciích. Víme z exercičního domu v Hlučíně, že tam v sedmi letech několik set chudých a nezaměstnaných bylo přijato bezplatně a to obětavostí dobrých duší, které nechtějí býti jmenovány. Jistě se děje podobně v každém exercičním domě.

Mnohý se omlouvá: „nemám peněz,“ a kdybyste mu vypočítali, kolik prokouří, propije, prosedí v kině a pod., stačilo by to na deset kursů exercicií. Na zbytečné věci máme peníze. A duše?

Namítá se ještě: „Ani exercicie nic nepomohou.“ Může se státi, že jednotlivci nemají užitku z duchovních cvičení. Proč? Nechtějí-li se modliti, nechtějí-li rozjímati, nechtějí-li zachovávat mlčení a pořádek, ba dokonce ještě jiné ruší, není divu, že nemají užitku z exercicií. Kdo by však všeobecně tvrdil, že exercicie nic nepomáhají, popíral by, co tisíceroiu zkušeností je potvrzeno. Svátý Otec Pius XI. praví: „Kdyby co nejvíce křesťanů užívalo pilně tohoto prostředku svatosti, mohli bychom očekávat, že v krátké době omezí se touha po bezuzdné svobodě, obnoví se svědomitost v konání povinností, a že konečně lidstvo dosáhne dobrodiní kýženého míru.“

Skutečné příčiny, proč mnozí nechtějí na exercicie:

1. Bázěň lidská. Pamatujme slov sv. Klementa M. Hofbauera: „Co by lidé řekli, toho se bojíš, co řekne Bůh, toho se nebojíš?“ Řeči lidské nám neuškodí, avšak soud Boží nás může uvrhnouti do věčného zavržení.

2. Bázěň před obrácením. Mnohý se bojí, že by musel nechat hříchu, opustit

příležitost ke hřichu, začítí nový, lepší život. Proto nechce na exercicie. To právě však dokazuje užitečnost exercicií. Kdo přemůže tento strach, brzy pocítí radost a štěstí dobrého svědomí.

III. Jak pracovati pro exercicie.

Nechceme poučovati, nýbrž několika obrázky ze života chceme ukázati, jak to jiní dělali. Doufáme v Boha, že Duch svatý vnukne čtenářům myšlenku svatého Augustina: „Dovedli to jiní, dovedly to jiné, proč pak ty ne, Augustine?“

Úředník vypravuje.

Dva kursy pro nezaměstnané muže byly ohlášeny a já jsem měl získati účastníky. Dobře, řekl jsem si, ale jak tam ony muže dostaneš?

Napřed jsem šel na mši sv. a také mnohý růženec jsem obětoval na tento úmysl. Ve volných minutách jsem uvažoval: Kde začítí? První pokusy se nezdařily a už už jsem klesal na mysl. Na štěstí jsem se vzpamatoval a řekl jsem si: Sklíčenost není k ničemu! Začni znovu! Zkus to někde! Jdi do domů a bytů po pořádku, bez ohledu, zdá-li znáš ony lidi

nebo ne. Jenom kupředu! To byla metoda, jediná, která se osvědčila. Člověk musí znovu a znovu začínati.

Šel jsem tedy a tázal se: „Paní Kovářová, bydlí ve vašem domě nezaměstnaní?“ — „Ano.“ — „Neřekla byste mi, kde jsou?“ — „Adámek v prvním poschodí. V druhém poschodí Bořil. V třetím Petržilka.“ Ještě dvě jména mi udala. „Děkuji pěkně, paní Kovářová.“

Šel jsem k Adámkovi a zaklepal. „Dál!“ hřměl mužský hlas. „Dobrý den! Prosim, jsem zde u pana Adámka?“ — „Ano,“ zařval podruhé. „Jste bez práce?“ Snad ještě hlasitěji znělo druhé ano. — „Jste katolík?“ Tiše, opatrně, rozpačitě, sotva slyšitelně odpověděl: „Ano, ale proč se tážete?“ — Teď jsem se ocitl v kritickém okamžiku. Začal jsem: „Pane Adámku, jelikož jste bez práce a katolík, chtěl bych se vás zeptati, zda byste nechtěl na tři dni na exercicie?“ — „Exercicie, co to je?“ Vysvětlil jsem mu exercicie, jak jsem mohl. Zvláště jsem zdůraznil krásné přednášky, vydatnou stravu a ještě jiné dobré věci a na konec jsem dodal: „Tyto tři dni budou vám opravdu duševním obrozením. Budete šťastný jak jste byl kdysi v den prvního svatého přijímání.“ Obrátil jsem se k ženě: „A vy, paní Adámková, budete jistě v těch dnech ráda, že váš manžel nebude vás zlobiti. A po exerciciích dostanete mnohem lepšího mu-

že.“ — Pan Adámek slíbil. Děkoval jsem Bohu. Naděje moje stoupala.

Chodil jsem dům od domu. Některá žena mne radostně přivítala. Tušila, že bude šťastna, když muž začne nový náboženský život. Jak mnohá si v mé přítomnosti přála, aby její muž byl hodnější, aby se více staral o děti a pod. Když mi muž přislíbil, musel mi dát na to ruku.

Někdy to stálo mnoho přemlouvání, kolik předsudků jsem vyslechl! Ani jsem nemohl odpovědět na všechny otázky. Mnohé byly rozumné, přemnohé nerozumné. Někteří si představovali exerciční dům jako káznici. Jiní se domnívali, že musí tři dny a tři noci na kolenu klečeti. Poznal jsem bídu duševní. Ani jsem netušil, jak smutný je život.

Moje útočnost měla úspěchy. Mnozí slíbili. Ty, u kterých jsem si nebyl jist, navštívil jsem den před odjezdem ještě jednou. U jiných byl náš důstojný pán, aby je utvrdil. Bylo toho opravdu třeba. Neboť 60 jich slíbilo a přišlo — 30. Na druhý kurs slíbilo 60 a přišlo — 40. Nestálost a bázeň lidská, jak ty nectnosti řadí právě mezi muži!

Konečně přišel den odjezdu. O věci se veřejně mluvilo, proto již hodinu před odjezdem stálo u spolkového domu mnoho komunistů. Chtěli vidět proletáře, kteří by se odvážili jít na exercicie.

Konečně jsme dorazili k exercičnímu domu. Všichni byli přivětivě přijati a pomalu uvedeni do života náboženského. První modlitba u stolu bylo nesrozumitelné mumlání; mnozí už neuměli ani Otčenáš ani Zdravas. Avšak ve dnech tichosti duše odumřelá zase ožívuje. Rozmrzelé tváře mužů se zase vyjasňovaly víc a víc a nakonec radostí oči všech zářily. Tak si přece exercicie nepředstavovali. Všichni litovali, že cvičení netrvalí ještě déle. Duševní úspěch byl veliký. Jeden účastník už ve vlaku začal mezi spolucestujícími verbovat pro exercicie.

Při druhém kursu byla práce lehčí. Na pouhé oznámení se jich přihlásilo patnáct.

Jedno však jsem poznal jasně: Kdyby v každé obci jen několik mužů tak úsilovně pracovalo pro exercicie, jak pracují pro politickou stranu neb pro spolek světský, brzy by nám exerciční domy nestačily.

Nedávejme se zastrašiti neúspěchy.

Dělnice z velkoměsta: „Pro dělnice různých továren měly býti exercicie. Horlivě jsem myšlenku propagovala, avšak na povolaných místech jsem nenašla porozumění. Říkalo se: „Nač to?“ Když však jsem neustoupila, byl mi plán schválen.

Horší věc byla plán provést. Napřed jsme musely mítí dovolenou. Po zdolání několika překážek byla dovolená slíbena. Teď jsme musely hledatí exerciční dům a vhodnou dobu. Konečně i to se podařilo.

Všecko bylo připraveno. Jenom — účastnice scházely. — Prosila jsem důstojné pány, aby s kazatelnou upozornili na exercicie. Slíbili. S dvaceti kazatelnou byly exercicie oznámeny; mnohé povzbuzující slovo bylo přidáno. — Ale vše nadarmo. Nikdo se nepřihlásil. Zklamání moje bylo veliké.

Měla jsem si zoufatí? Ne! Museli jsme najítí novou cestu. Dala jsem natisknoutí a rozšířítí leták, který zval na cvičení. Avšak ani to nevedlo k cíli.

Co nyní? Couvnout? Ne, řekla jsem si, teď právě ne. Konečně jsem našla pravý prostředek, to jest: Začala jsem osobně získávatí osobu za osobu. Tento způsob se osvědčuje i tam, kde všechny ostatní prostředky selhaly. Obrátila jsem se tedy na šest mladších a šest starších zkušených spoludělnic a prosila jsem je, aby pomáhaly získávatí kolegyně ústně. Zároveň jsem v devítidenní pobožnosti úpěnlivě prosily svatého Josefa o pomoc. Potom začala propaganda. Úspěch byl tentokráte naprostý. Do čtrnácti dnů získala skupina mladších pomocnic padesát přihlášek, a počet brzy stoupl na sedmdesát. To

byla radost! Počátek exercicií se blížil. Rozdaly jsme brožurku o exerciciích. V některé továrně celý týden v brožurce se četlo a probírán každý odstavec. Devět dní před začátkem jsme konaly druhou novenu.

Potom jsme se odebraly do exercičního domu. Ó, ta svatá cvičení. Jak hořela srdce naše!... Od té doby uplynuly čtyři měsíce. Účastnice exercicií se mnoho naučily, a provádějí dnes prakticky katolickou akci. Kdykoliv se vyskytne návrh na nějakou apöštölskou práci, hned se hlásí i mnoho děvčat dobrovolně. Pracují v charitě, v sociální péči atd. V továrnách se tolik mluvilo o exerciciích, že na druhý kurs se přihlásilo 120 účastnic. Ledy se prolomily.

Snoubenci.

Bylo to ráno po ukončených exerciciích. Tu klepe někdo na dveře a vchází k odchodu připravená exercitantka.

„Düstojnosti, chtěla jsem se ještě jednou za vše poděkovati, jsem šťastná! Ale skoro bych na exercicié byla nepřišla.“

„Proč to? Měla jste málo času?“

„To ne, času mi nechybělo. Ale rodiče nechtěli mne pustiti. Oni již dlouhou dobu do kostela nechodí.“

„To mně zajímá, jak jste přišla na exercicie?“

„Často jsem slyšela vyprávěti o exerciciích a mnoho též o nich četla. Byla bych již dávno přišla, již z toho důvodu, abych v tichu exercičním za rodiče se mohla modlití, by se obrátili. Poslední týden měla jsem svátek. Matka ptala se mne, co by mi mohla darovati. Tu jsem pravila zcela otevřeně: „Maminko, směla-li bych prositi, nejkrásnější a nejmilejší dárek pro mne bude, dostanu-li od tebe peníze, bych mohla jednou na exercicie.“ Udiveně na mne matka hleděla, radila se s otcem a konečně mi vyhověla. Přišla jsem tedy, dnes jsem přešťastná.“

„To mne skutečně těší, vracíte se nyní s požehnáním Božím domů. Pozdravujte ode mne vaše milé rodiče a sourozence.“

„Učiním tak. Ale ještě mám jednu prosbu. Modlete se za mého otce, za moji matku a za mne. Jest mi tak těžko doma.“

„Buďte jen šťastná a mějte důvěru. Pán Bůh vás neopustí.“

„Mohu se ještě něco tázati? Mám se za půl roku vdávati a velice bych byla ráda, kdyby můj ženich také před svatbou exercicie vykonal. Kdy je nejbližší kurs?“

„Zcela správně, řekněte jen vašemu ženichu, že v příštím měsíci začínají exercicie pro jinochy.“

Několik týdnů později byly exercicie pro jinochy a mladé muže. Večer měly začít. Odpoledne klepe někdo na mé dveře a vstupuje mladý, zdravý silný muž. Obličej jeho byl vážný a v očích zračila se otázka: co mne čeká v těchto dnech?

„Pozdrav Pán Bůh, milý příteli, jistě jdete na exercicie?“

„Zajisté, důstojnosti, již jsem si celý dům prohlédl a chci vyřídít pozdrav od mé nevěsty. Ona si přála, bych je vykonal.“

„Jistě nebudete litovati, že jste svoji nevěsty poslechl. Znáte někoho z exercitantů?“

„Ano, přivedl jsem jednoho. Je to bratr mojí nevěsty, ona ho tak dlouho přemlouvala a o exerciciích mu vyprávěla, až konečně svolil. Sotva by byl přišel.“

Na konci exercicií přišel ještě jednou ten mladý muž, by se rozloučil. Tentokrátě však radostně. Podal mi ruku a pravil: „Jsem rád, že jsem svoji nevěstu poslechl. Děkuji vám srdečně. Tak šťasten jsem nebyl celý svůj život.“

„Také mne těší, že jste oba tak šťastni, slavte jen brzy veselou svatbu. Požehnání Boží vás všude doprovázej.“

Adresář exerciční.

1. Měsíčník pro exerciční hnutí jest „Obrození“. Redakce a administrace: Sv. Hostýn, pošta Bystřice pod Hostýnem.
2. Exerciční domy: Stojanov, p. Velehrad, Exerciční dům v Hlučíně. Školské Sestry v Kardašové Řečici. Nová Říše. Želiv. Rajhrad. Ronov nad Doubravou. Stará Boleslav. Sv. Kopeček (Ct. sestry Premonstrátky). Vimperk (Dům sv. Rafaela).
3. Sekretariáty, sdružení a osoby, které pořádají exercicie:

Exerciční sekretariát, Praha II., Ječná 2.

Sdružení přátel exercičního hnutí, Praha III., Thunovská 27.

Exerciční sekretariát, Brno, Antonínská 1.

Revue „Na hlubinu“, Olomouc, Slovenská 14.
M. Ratajová, učitelka, Čes. Budějovice, Třída
čes. legií 28.

Vdp. kanovník Jan Černý, Hradec Králové 52.
Správa arcibiskup. gymnasia, Praha-Bubeneč,
. Wintrova 4.

Peníze, peníze, nešťastné peníze.

Exerciční domy nejsou podniky, aby jimi někdo zbohatl. Jestli některý exerciční dům

vychází bez dluhů, je to skvělý úspěch. Proto: Podporujte exerciční domy. Většinou povstaly za velikých obtíží. Založili je lidé nadšení, plni veliké důvěry v Boha, ale s málem peněz. Osvědčily se tyto domy jako bašty katolicismu. Mají ještě druhý úkol, býti prameny katolické akce. Kdo podporuje exerciční dům, koná výtečné dílo moderní charity. Vždyť duše jsou dnes nemocnější a bídější než tělo. Čím větší je ruch a shon života, tím potřebnější jsou nám místa samoty a duševního klidu. Čím více trpí duch modlitby, a čím více bují vášně lidské, tím více třeba exercičních domů. Papež Pius XI. praví: „Vroucně si přejeme, aby se tato duchovní cvičení víc a více šířila a aby exerciční domy, právě to školy dokonalého křesťanského života hojněji byly zřizovány a stále kvetly.“ —

Ve vlaku.

Vypravuje paní. „Jely jsme z exercičií. Mluvílo se všelicos. Konečně se přišlo také na otázku finanční. „Ano, moje sousedka by také byla ráda šla na exercicie, ale ty peníze.“ Pohlédla bokem na mne a dodala: „U zámožnějších to není tak těžké.“ Přerušila jsem: „Když jsem vloni byla na exercičiích, potřebovala jsem hodně peněz a můj muž nebyl právě nadšený. Tu mi napadla myšlenka. Vzala jsem

krabici. Zalepila jsem ji a udělala otvor, abych tam mohla vhodit peníz. Přilepila jsem na ni ještě obrázek Matky Boží s Děťákem. Bylo mně, jakoby mi Boží Rodička řekla: „Ano, házej sem svoje halěře, abys příští rok mohla zase přijít na duchovní cvičení.“ — Ženy se smály: „Ale kdyby jenom člověk měl co dávat do té krabice A potom, když člověk má bídu, zase to vybere.“ — „Ne, to nesmí, proto jsem krabici dobře zalepila, abych nepřišla v pokušení. Házela jsem tam po šestce, později i padesát haléřů. I děti měly z toho radost. Když dostaly něco za cestu, volaly hned: „Maminko, do krabice!“ O vánocích jsme k radosti dětí krabici otevřeli a peníze propočítali. Byla tam již hezká sumička. Potom se všechno znova pevně zalepilo. Horlivost stoupala. Když děti dostaly něco za to, že byly pilné, hned přiběhly: „Maminko, smím ti to darovat na exercicie?“ A když jsem dovolila, byla z toho radost. Když jsem jednou mužovi (on je lékař) v předsíni udělala práci, kterou služka nerada dělala, dal mi za to několik korun. Ty hned putovaly do krabice.

Nastal čas exercicií; otevřela jsem konečně krabici a hle, bylo tam víc než jsem potřebovala.

Jako dobrá žena napřed jsem se tázala pana muže, zda-li mohu na exercicie. Poněvadž neměl na mne žádných stížností, povolil, a

hned se tázal: „A kolik peněz chceš na to?“ To slovo „chceš“ znělo jaksi hořce v jeho ústech. Jak se podivil, když jsem mu na to řekla: „Nic nechci, mužičku, tvoje dovolení mi stačí, neboť peníze jsem si nastřádala.“ Jaká radost teprve nastala, když jsem každému z exercicií přinesla nějakou památku. — Ženy byly nadšeny. Slíbily, že to na příště také tak udělají. A já jsem z toho měla radost největší.“

Střádanky.

Mladí lidé, zvláště v naší době, neumějí šetřit. Dostanou-li peníze do ruky, hned je musí vydati, často na věci nepotřebné. Proto zavedly exerciční domy tak zvané střádanky. Jsou to listky z tuhého papíru, na něž se dají vlepiti zvláštní exerciční známky.

Jak se pracuje se střádankami? Horlitel neb horlitelka musí napřed hledět nadchnouti v družině, neb ve spolku, neb v továrně pro exercicie. Kdo řekne, že chce jíti, tomu dá střádanku. Při každé schůzi nebo výplatě horlivě obchází a prodává exerciční známky po koruně, a každý si je vlepí do své střádanky. Má-li někdo střádanku vylepenou, může bez jiných vydání na exercicie. Nemá-li ji celou vylepenou, doplácí jenom tolik, co schází. Ne-

má-li někdo možnost jíti na exercicie, může střádanku darovati jinému.

Účtování s exercičním domem je velice jednoduché. Horlitel si objedná určitý počet střádanek a známek v exercičním domě. Peníze nemusí ještě zaslati. Dostane několik složenek a těmi zaplatí, co sebral. Neprodané známky musí při příležitosti vrátiti.

Vylepené střádanky jsou pěkným dárkem k svátku, k svatbě, k biřmování a p. (V takovém případě stačí poslati exercičnímu domu 50 Kč s poznámkou: Pošlete mi vylepenou střádanku!)

Jindy se stalo, že dobrá sestra darovala svému bratru 50 Kč „na exercicie“, ale bratříček nešel, nýbrž proměnil peníze v cigarety. -- Jednou velice obětavý horlitel daroval spoludělníkovi obnos na exercicie, a ten v tentýž den všecky peníze — propil. Dnes už se to státi nemůže. Daruje se příteli vylepená střádanka a ta platí jenom v exercičním domě. (Exerciční domy na Moravě mají mezi sebou smlouvu, že střádanka jednoho domu platí i v jiném domě. Můžete, na př., když máte střádanku Velehradskou, s ní přijíti do exercičního domu v Hlučíně a naopak.)

Především však se modli!

První a nejdůležitější almužna pro exercicie je modlitba. Zdar exercicií závisí na milosti Boží, a tu dostáváme jen modlitbou.

Několik návrhů: Vyber si jeden den v týdnu jako den modliteb a obětí za exerciční hnutí. V tento den hled' všechny svoje modlitby a práce obětovati za zdar sv. exercicií. Často si mezi dnem řekni: „Můj Spasiteli, obětují ti tuto práci za zdar sv. exercicií.“ Lépe učiníš, když ten den jdeš na mši sv. a k sv. přijímání.

Konej novenu k sv. Ignáci. (22.-31. července.) Sv. Ignác je patronem exercicií. Proto jeho prostřednictvím doufáme získati zvláštní milosti pro naše hnutí.

Konáš-li novenu soukromě, můžeš se pomodliti následující modlitbu: „Ó Bože, dal jsi nám sv. Ignáce za patrona exercičního hnutí. Pohlédni na jeho horlivost pro tvoji větší slávu a dej nám pravého smýšlení a horlivosti pro svaté dílo exerciční, abychom v tichých dnech samoty poznali tvou vůli a ji plnili, a Krista, věčného krále učinili vládcem svých srdcí, rodin a států. Amen.“ — K této mo-

dlitbě přidej denně nějakou malou oběť ke cti sv. Ignáce.

Veřejná novena. Několik nezaměstnaných mužů přišlo právě ze svých exercicií. Kněz se jich táže, kdo z nich by se zúčastnil devítidenní pobožnosti ke cti sv. Ignáce. Hlásí se do jednoho. „Ale budou se vám posmívati!“ — „Nic nedělá, nebojíme se!“ — Všichni slíbili, že každý den noveny přijdou na mši svatou a ke sv. přijímání, a že „se nedají.“ A nedali se. Věrně novenu vykonali a poslali exercitátorovi „kvitanci“. Na jednom lístku na př. stálo: „Posílám Vám, důstojný pane, slíbenou kvitanci. Dodnes jsem zachoval svá předsevzetí a doufám, že je s pomocí Boží zachovám i budoucně.“

Novena působila více než nejlepší kázání. Exerciční hnutí na osadě vzrostlo nečekaně.

IV. Jak exercicie konati?

1. Připravte se!

Nejlepší příprava je modlitba. Zvláště se modlete k Duchu svatému, aby vás osvětlil a nadchl svým ohněm nebeským. Potom se modlete ke svému andělu strážci, k svým ochráncům.

Čo vzítí ssebou? Záhodno je vzítí ssebou: ručník a mýdlo. Pro muže: náčiní k holení.

Nezapomeňte nějakou dobrou modlitební knížku. Nejlépe misionární knížku: „Bůh a duše.“ (Lze dostati v exercičním domě v Hlučíně za 15 Kč.)

K duchovnímu čtení se doporučuje: S v. Tomáše Kempenského: kniha „O následování Pána Ježíše“. Nový zákon nebo kniha P. Al. Štorka: „Z duchovního života.“

Ženy a dívky, které nerady sedí nečinně mohou si vzítí nějakou lehkou ruční práci pro volný čas.

Konečně přineste ssebou mnoho dobré vůle. —

Když přijdete do domu, zapravte hned poplatek. Správa domu počítá s každou korunou. Je to zajisté nepříjemné, když se musí kupovati potraviny na dluh.

Poznámka pro borlitele.

Podle našich zkušeností jest návštěva exercičií nejsilnější v měsících prázdninových (červenec, srpen) a v měsících, kde není polních

prací (listopad, prosínek, leden, únor). Nej-
slabší návštěva jest v dubnu, květnu,
září a říjnu.

Prosíme tedy, aby ti, jimž nezáleží na
době, si vybrali právě tyto měsíce pro své
exercicie. Budou mít větší pohodlí. Bylo by
také záhodno, aby naši horlité zvláště v
městech právě v těchto měsících rozvinuli
větší agitaci.

2. Při exerciciích.

Dbejte pořádku. Hlas zvonku budiž vám
hlasem Božím. V čas rozjímání rozjímejte!
V tento čas nezpívejte a nemodlete se hlasitě.
Čas ke zpěvu a k společným modlitbám je ur-
čen denním pořádkem.

Zachovávejte mlčení a ticho. V čas odpo-
činku jen potichu po chodbách, jen potichu
otevírat a zavírat dveře. Naprosto ne-
choďte do světnice jiných. I zbožné
rozhovory ruší klid exercicií. Slyšel jsem jed-
nou po exerciciích vytýkati: „Tys mi pokazila
celé exercicie, žes mluvila.“

3. Po exerciciích.

P. Alois Stork S. J. píše v „Obrození“:

Hlavní snahou všech exercitantů po návratu z exercicií musí býti časté sv. přijímání. Aspoň jednou za měsíc se zpovídejte a přijímejte Tělo Páně! Kdo se k tomu neodhodlá, ztratí brzy horlivost, kterou si odnesl z duchovních cvičení a nezbude mu než slabá vzpomínka na zažité štěstí.

Kdo však přijímá aspoň měsíčně, pozná brzy, jak sladký jest Pán a začne znenáhla přistupovati ke stolu Páně vícekrát v měsíci.

Považujte měsíční sv. přijímání jen za cosi přechodného. Jakmile se ve Vás začne po vykonaných exerciciích vzrůstat duchovní život, ozve se v nitru touha a potřeba po častějším přijímání. Budete si pak počínat jako první křesťané. Této touze a potřebě neodpírejte. Tak z hnutí exercičního povstane hnutí eucharistické.

Nemyslete, přátelé, že byste proto museli se týdně zpovídati. Nikoliv. Sám Pius X. schválil zásadu duchovních správců, že chceme-li častější přijímání, musíme omezovat zpovídaní. Všimněme si opět praxe první církve. Až do 5. století zpovíдали se křesťané pouze z těžkých hříchů. Kdo těžce nezhřešil, nezpovídal se vůbec. Zpověď ze zbožnosti nebo zpověď z pouhých všedních hříchů, začala teprve, když

pominula pronásledování, šířila se vlažnost a horliví křesťané se organisovali ku společnému pěstování duchovního života. Vyvolili si duchovního vůdce, jemuž sdělovali své chyby a poklesky. Byl-li vůdcem kněz, stalo se zvykem po takovém vyznání udělovati svěřenci svátost pokání. To je teď všeobecnou praxí v katolické církvi a i sv. Otec Pius X. žádá, by každý, kdo často přijímá Tělo Páně, měl kněze, kterému občas, jak si to s ním vyjedná, svěřuje své svědomí, aby měl kontrolu a nějaké vedení. Kdo je prost těžkých hříchů a není zmítán vnitřním neklidem nebo pochybnostmi, může se klidně omezit na měsíční zpověď. Při tom může chodit k svatému přijímání, kdykoli se dostane na mši svatou. Na počátku je radno zpovídati se snad dvakráte za měsíc, až by se člověk v nitru svém ustálil. Potom však stačila by měsíční zpověď i pro denní sv. přijímání. Uvažte také, že svaté přijímání dle nauky sněmu tridentského působí odpuštění všedních hříchů podobně jako svátost pokání. Stačí, že hříchů litujete, když Tělo Páně přijímáte. Ve zpovědi pak se z nich vyznáváme, i když jsou již odpuštěny, abychom měli kontrolu a duchovní vedení.

Exerciciemi se ve Vás probudil duchovní život, častým svatým přijímáním se upevňuje, rozkvétá a dozrává. Proto pilně přistupujte ke Stolu Páně a připravujte cestu také jiným.

Ze sbírky „Životem“

hodí se k prohloubení duchovního života po exerciciích:

3. „...lásky však kdybych neměl...“ 4. Šťastná rodina. 5. Exercicie. 6. „Anděle Boží, strážce můj!“ 7. Pomáhej duším v očistci. 8. Útěcha pro nemocné. 9. Nač se ještě modlíti. 11. Neděle. 14. V bouřích mládí. 20. Sv. růženc. 29. Lék proti smrti. 32. Jak se zpovídati. 33. Peklo. 34. Púst. 37. Svátost oltářní. 38. Mše sv. 40. Duch sv. 43. Sv. přijímání. 41. Dary Ducha sv. 44. Radost. 45. Blahoslavení. 55. Smitte se! 73. Proč?	70. Láska za lásku. 79. Více dobroty! 82. Povídá se. 84. Katolík v chrámě. 85. Klenot křesťanských dívek. 86. Znáš sebe sama? 91. Od 17. do 24. 96. Pomáhejte nám! 97. Běda vám, bohatým! 99. Hřích. 101. Co nám zachová mládí? 107. Budete jako Bůh! 110. Tajemství svatých. 111. Sv. biřmování. 113. Charita. 114. Kristus Král. 116. Kam uteku? 119. Kněz a lid. 120. Klíč k Srdci Božímu. 128. Matka Ustavičné Pomoci. 132. Znáš toto srdce? (O Srdci Páně.) 133. Novena k Srdci Páně.

Také životopisy se hodí:

1. Dr. Ant. Cyril Stojan. (Črty z jeho života.) 35. Blahoslavená Anežka Česká 42. Sv. Cyril a Metoděj. 47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam. 56. Sv. Jan Nepomucký I. 57. Sv. Jan Nepomucký II.	58. Sv. Jan Nepomucký III. 60. Sv. Václav a naše doba. 68. Z továrního ovzduší. 72. Blahoslavený Don Bosco. 77. Blah. Jan Sarkander. 80. Od d'ábla k Bohu. 81. Sv. Terezie Ježíškova. 83. Hrdina v dělnické halení.

89. Čemu nás učí Konnersreuth?	109. Sv. Dominik.
92. Moderní učenec světcem. (Contardo Ferrini.)	115. Sv. Alžběta.
95. Všecko všem! (Bartoloměj- ka Capitaniová.)	117. Sv. Albert Veliký.
100. Sv. Alfons.	122. Lékař apoštol.
103. Sv. Antonín Paduánský.	126. Čeští dominikáni.
106. Čeští mučedníci doby hu- sitské.	127. P. Michal. Aug. Pro S. J.
	129. Matka opuštěných dětí (M. Mazzarellová).
	131. Triumf mexických mučed- níků.

Měsíční duchovní obnova.

Po exerciciích udělej si svatým zvykem každý měsíc vykonat duchovní obnovu. Jakým způsobem to můžeš udělat, o tom najdeš poučení v brožurce „Měsíční duchovní obnova“ („Životem“ č. 22). Nejlépe učiníš, vykonáš-li duchovní obnovu první pátek neb první neděli v měsíci a spojíš-li ji se smírným sv. přijímáním ke cti Božského Srdce Páně.

Útok je nejlepší obrana.

Nechcete-li, abyste po exerciciích podlehli útokům zlého ducha, musíte sami útočiti na něho, t. j. musíte se státi apoštoly. Zde několik příkladů: „Tři jsme se vrátili z exercicií. Zařídili jsme mezi sebou spolek sv. Vincence. Začali jsme rozšiřovat dobré spisy. A hle, za

rok jsme prodali 12.000 brožurek a rozdali 40.000 letáků.“

Muži a jinoši z N. si po exerciciích slíbili zachovati tento program: „Kdykoliv v továrně, na ulici, v hospodě někdo něco mluví proti Bohu a náboženství, rázně zakročíme a bez jakéhokoliv debatování požádáme rouhače, aby mlčel. Nebudeme čísti novin špatných a bezbarvých, a také budeme u jiných zamezovati takovou četbu. Jednou za týden ve všední den navštívíme kostel, abychom se modlili za vítězství víry v naší obci. Půjdeme-li kolem kostela, smekneme bez bázně lidské a pozdravíme: Srdce Ježíšovo svátostné, přijď království tvé!“

Imprimi potest. Pragae 6. Jun. 1932, P. J. Haderka
Sup. Prov. C. Ss. R. Imprimatur No. 9.723. Olomucii
7. Jun. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.
„ZIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.
v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přivozská 8.

Na prahu nového života

Upravil Alois Malý, farář ve Všetatech.

Nejkrásnější knihou pro křesťana
nejjistějším vůdcem cestou životní -
spolehlivým rádcem

je misionární kniha

„**Bůh a duše**“.

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnost.

Celý katechismus stručně sestavený.

Úvahy o základních otázkách životních.

Odpovědi na námitky proti víře a náboženství.

Návod k dobrému přijetí sv. svátosti (o generální sv. zpovědi).

Poučení o povinnostech stavovských (povinnosti manželů a dětí — služebných — jiných — dívek atd.)

Lze obdržeti v „Exercičním domě“
v Hlučíně a v sakristiích při kostelích
Redemptoristů.

C E N A :

V plátěné vazbě s červenou ořízkou **Kč 15.—**,
vázané v kůži se zlatou ořízkou **Kč 30.—**.

Milí snoubenci!

Máte vážný a důležitý krok před sebou, k němuž je třeba vážné přípravy. Chcete celý svůj život, svoji svobodu, své tělo i svou duši spojit se životem milované osoby druhé. Před tímto důležitým krokem svého života přečtěte si bedlivě několik upřímně míněných pokynů, které vám chtějí ukázati cestu k šťastnému a spokojenému manželství.

Křesťanské manželství jest především svátost a podle slov sv. Pavla veliké tajemství. Manželství není tedy snad jen pouhou smlouvou, kterou lze kdykoliv rozvázati, ale svátostí a tajemstvím, kde kladete na oltář své životy ke společnému soužití až do smrti.

Tak pohlíží na manželství církev katolická a hájí proti všem jeho posvátnost a nerozlučnost. Zásadou všech upřímných katolických snoubenců zůstává vždycky slovo Kristovo: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Propustil-li by kde manželku svou a pojal jinou, cizoloží.“

*

Vstupem do manželství nabýváte nejen práv, ale berete též na sebe svaté povinnosti. První povinností křesťanských

manželů jest, aby v lásce, svornosti a věrnosti spolu žili až do smrti

Žijte spolu v lásce! Láska váš svazek stvořila — láska ať jej také udrží. Pravá láska však žádá si oběti. Kdo druhého upřímně miluje, přináší každou oběť ochotně a rád. Ne sebe, nýbrž druhého oblažovati, budiž vaším heslem! Dříve než na sebe, myslí na druhého a podobně i jedné! Tak vypadá pravá láska manželská. Manželka, která miluje skutečně svého manžela, vynasnaží se zajisté, aby mu připravila domácnost vždy čistou, útulnou a milou. A milující manžel tuto snahu odměňuje nikoliv hrubostí, ale vlídným uznáním, laskavým slovem a jednáním.

Žijte ve svornosti! Nelze snadno najítí dvou osob, které by se ve všem ihned shodly a srovnaly. To však nesmí býti v manželství důvodem ke sporům a různicím. Zde právě manželé mají se vzájemně doplňovati. Muž mívá zralejší rozum, žena pak jemnější cit a jeden od druhého má se učití a se přizpůsobovati. Dojde-li však přece někdy k neshodě, nezapomeňte na slovo Boží: „Nezapadejž slunce nad hněvivostí vaší!“ A ten, který se cítí v právu, má první dáti políbení míru.

Zachovejte věrnost! Chcete-li udělati ze svého domu peklo a otrávití život sobě i celé rodině, buďte si nevěrni! Jsme všichni lidé, i vám přijde někdy pokušení: Kdy-

bys byl si vzal raději tu něb onu, byl bys šťastnější. Zažeň ihned pokušitele, který chce podvrátiti tvou spokojenost! Tvoje svatá povinnost jest, abys žil s tím, komu jsi před oltářem sliboval lásku a věrnost. Pamatuji, že jenom ten může býti vpravdě šťasten, kdo věrně koná svou povinnost.

Druhou povinností křesťanských manželů jest, aby druh druhá k dobrému povzbuzoval a dával dobrý příklad zbožnosti, pracovitosti a laskavosti.

Manželství není pouze spojení dvou těl, je hlavně spojení dvou nesmrtelných duší. Jak krásný a vznešený to úkol! Buďte jeden druhému učitelem ctnosti. Každý člověk má nějakou chybičku a tu druhý manžel má ji s láskou a trpělivostí odstraňovati jako se svého vlastního těla, neboť hanba jedné polovice jest i hanbou druhé.

Třetí a nejdůležitější povinností katolických manželů jest, aby své děti řádně křesťansky vychovávali.

Rodičové stávají se takřka stvořiteli nových bytostí a nastává jim krásný — ale těžký úkol: křesťansky děti vychovávat. V dětech roste jim buď radost jejich života a stáří,

nebo metla strašná, která je bude bičovati a záleží hlavně na rodičích, co si z dětí vychovají. Proto považujte své dívky jako nejvzácnější poklad svěřený vám k opatrování od Boha, kterému jež máte opět čistý vrátit a dejte svým dětem ušlechtilé křesťanské vychování.

Hlavně však vštěpte si do srdce zásadu, že nejlepší výchovou dítek jest dobrý příklad rodičů. Děti ne to, co slyší — ale to co vidí, dělají. Co je platno, když rodiče napominají ditko: Modli se — ale dítě vidí, že oni sami nikdy se nemodlí; nelži — ale dítě vidí, že oni sami oklamávají sebe i jiné; nekraď — ale sami snad nepoctivosti se dopouštějí. Podobná výchova není na prospěch ani rodičům ani dětem. Jen výchova založená na bázni Boží a podepřená dobrým příkladem rodičů přináší požehnání dětem i rodičům.

*

Proto řiďte se vždy a všude ve svém životě příkázáními Božími! Svěťte neděle a svátky, jak se sluší na katolické křesťany. Nemyslete, že něco ušetříte, když budete v neděli pracovati. Jistě že vždycky při dobré vůli najdete aspoň půl hodinky času k tomu, abyste v neděli a ve svátek slyšeli mši svatou.

Ve své domácnosti netrpte špatných knih a časopisů, které podrývají křesťanskou víru a mravnost. Budete-li míti takový tisk ve svém domě, nedivte se pak, když ovo-

ce jeho uzraje ve vašich dětech. Dobrým a laciným rodinným časopisem jest „Neděle“. Přihlaste se ihned na farním úřadě za odběratele!

V čas velikonoční nezapomínejte choditi ke sv. zpovědi a přistoupení ke stolu Páně. Se svými sousedy zachovávejte mír a bratrskou lásku a vyhýbejte se svůdcům a nepřátelům Kristovým.

Ještě jedné důležité věci pro vás jest třeba se dotknouti. Manželství jest zřízeno Bohem k rozmnožování pokolení lidského. Dovoleno vám tedy bude vše, co k tomuto účelu slouží — hříchem však jest, co tomuto účelu odporuje. Nezapomeňte, že také pro děti dosud nezrozené platí páté přikázání Boží: Ne zabiješ! Neztrácejte nikdy důvěry v Boha! Pán Bůh má více než rozdal, a je více než dosti příkladů, že chudí rodičové i četné rodiny vychovali co nejlépe. (Viz „Životem“ č. 118 a č. 135.)

Dříve ještě než předstoupíte před oltář Boží, abyste si podali ruce k společnému životu manželskému, je třeba abyste se očistili ze hříchů upřímnou zpovědí a posilnili se Tělem Páně k novému životu. Tato příručka má vám to usnadniti. Připravte se dle uvedeného návodu svědomitě na sv. zpověď a sv. přijímání, abyste svůj krok do nového života a neznámé budoucnosti nezačínali snad novým hříchem, ale s milostí a požehnáním Božím.

I. Příprava na sv. zpověď.

Pomodli se: Přijď Duchu svatý, osvěť můj rozum, abych náležitě poznal své hříchy, pohni vůli mou, abych jich srdečně litoval, upřímně se z nich vyzpovídal, za ně kajicně dosti činil a svůj život polepsil. Otčenáš, Zdrávas.

Uvažuj: kdy jsi se posledně zpovídal, (před měsícem, letos o velikonocích, před 5, 10, 20 lety?), zda-li jsi vykonal uložené pokání a nahradil podle možnosti učiněnou škodu. Potom zpytuj své svědomí dle uvedeného zpovědního zrcadla.

Hříchy proti přikázáním Božím.

I. přikáz.: Odpadnouti od víry. Nevěřiti vůbec nebo v některé články víry. Styděti se za víru. Mluviti proti víře nebo rád' řeči proti ní poslouchati. Kupovati, čísti nebo rozšiřovati spisy proti víře. Proti Bohu reptati. Nemodliti se. Býti pověřčivým.

II. přikáz.: Rouhati se Bohu nebo svatým věcem. Klíti. Křivě přísahati.

III. přikáz.: Zanedbávati bezdůvodně v neděli a ve svátek mši svatou. V kostele se ne-

uctivě chovati. Bez potřeby pracovati ve dny sváteční.

IV. příkáz.: K rodičům se neuctivě a hrubě chovati, je neposlouchati a hněvati. Přáti rodičům něco zlého. Posmívati se starým lidem. —

V. příkáz.: Škoditi si svévolně na zdraví. Ublížovati jiným. Sváděti ke hříchu.

VI. a IX. příkáz.: Nepočestné věci dobrovolně mysliti, poslouchati, hleděti, mluviti nebo zpívati, čísti a konati.

VII. a X. příkáz.: Krásti. Poškozovati zúmyslně cizí věci. Ponechati si nalezenou věc. Přijímati nebo kupovati kražené věci.

VIII. příkáz.: Lháti. Pomlouvati. Nadávati. Křivě svědčiti.

Příkáz. církevní: Jísti v postní dny masité pokrmy. Zanedbávati velikonoční zpověď a sv. přijímání.

Hlavní hříchy: Býti pyšný, lakomý, závidivý, nestřídmy v jídle nebo pití, lenivý a nedbalý v práci a náboženských povinnostech.

Hříchy cizí: Raditi a pomáhati ke hříchu. Zamlčeti hřích jiných. Vychvalovati hřích.

Lítost.

Když jsi své svědomí dobře vyzpytoval, učiň věc při zpovědi nejdůležitější: vzbud nad svými hříchy srdečnou lítost spojenou s opravdovým předsevzetím, že polepíš svůj život. Pročti jeden z následujících úryvků evangelia, pozastav se a promysli, co jsi četl. Potom se pomodli modlitbu lítosti, ne jednou, ale tolikrát, až ti srdce řekne, že jsi Boha a Spasitele svého opravdu odprosil.

•

Dva lidé vstoupili do chrámu, aby se modlili, jeden farisej, druhý celník. Farisej postaviv se, modlil se sám u sebe takto: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, aneb jako tento celník." — Ale celník stojí zdaleka, nechtěl ani oči pozdvihnouti k nebi, nýbrž bil se v prsa svá a říkal: „Bože, buď milostiv mně hříšnému.“ Pravím vám: Tento odešel do domu svého ospravedlněn, onen nikoliv! (Lukáš 18.)

•

A hle, žena, která byla v městě jako hříšnice známa, dověděvši se, že Ježíš stoluje v domě farisejově, přinesla alabastrovou nádobu masti, a postavivši se vzadu u nohou jeho, počala plačíc smáčeti slzami nohy jeho a utírala je vlasy klavy své a líbala nohy jeho a mazala je mastí. Uzřev pak to farisej který ho pozval,

pravil sám u sebe: „Kdyby tento byl prorokem, věděl by, kdo a jaká je ta žena, která se ho dotýká; neboť jest hříšnice.“ Ale Ježíš — obrátiv se k ženě, řekl k němu: „Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do domu tvého, vody na nohy mé jsi nepodal, tato však slzami smočila mé nohy a utřela je vlasy svými. Proto pravím tobě, odpouštějí se jí hříchy mnohé, neboť milovala mnoho. I řekl k ní: „Odpouštějí se tobě hříchy.“ (Lukáš 7.)

Modlitba lítosti.

O Bože, nejvyšš svatý, ty nenávidíš hřích a přísně jej trestáš. Já však jsem tolikrát zhřešil. Dávno měl jsem býti pro svoji špatnost zatracen. Jen tvé milosrdenství mne dosud ušetřilo. Chceš mi ve své dobrotě odpustiti, jestli se upřímně vyznám a odhodlám polepsiti. O Bože, smiluj se nade mnou, lituji, že jsem hřešil a nechci již nikdy tvá svatá přikázání přestoupiti.

Můj ukřižovaný Spasiteli, i ty jsi ke mně pln lásky: za moji duši umřel jsi na kříži, aby přišla k spasení. Ale já hříšný zapomínal jsem nevděčně na tvou krev a na tvé bolesti a hříchem zkazil jsem znova duši svou. Je mi toho líto z celého srdce. Odprošuji tě za svoji nevděčnost a nechci již hřešiti. Ježíši, smiluj se nade mnou, Ježíši, slituj se nade mnou, Ježíši, odpusť mi mé hříchy!

Zpověď.

Zpovídej se zřetelně a nezamlčuj knězi své těžké hříchy, i když tě vyznání zahanbuje. Zpovědník zná lidskou křehkost. Kdo zatají těžký hřích ve zpovědi úmyslně, svatokrádežně se zpovídá, zneuctí Tělo Páně a místo požehnání nese si kletbu Boží od oltáře.

Ve zpovědnici poklekni, poznamenej se křížem a říkej: „Naposlady jsem se zpovídal... (udej dobu) a od té doby jsem se dopustil těchto hříchů. Potom se vyznej ze svých hříchů. Svatou zpověď ukonči těmito slovy: Všechných svých hříchů srdečně lituji a slibuji, že se polepším. Prosím za pokání a kněžské rozhřešení.

Uložené pokání vykonej hned po svaté zpovědi.

Modlitby.

Otče náš, jenž jsi na nebesích! Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi; chléb náš vezdejší dej nám dnes; a odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům; a neuvod' nás v pokušení; ale zbav nás od zlého! Amen.

Zdrávas, Maria, milosti plná; Pán s tebou; požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého, Ježíš. Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší! Amen.

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho; jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny; trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel i pohřben jest; sstoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých; vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího; odtud přijde, soudit živých i mrtvých. Věřím v Ducha svatého; svatou církev obecnou, svatých obcování; odpuštění hříchů; těla vzkříšení a život věčný. Amen.

Zdrávas, Královno, Matko milosrdenství, živote sladkosti a naděje naše, buď zdráva! K tobě voláme, vyhnaní synové Evy, k tobě vzdycháme, lkající a plačící v tomto slzavém údolí. I protož, orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči a Ježíše, požehnaný plod života tvého, nám po tomto putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria! Oroduj za nás svatá Boží Rodičko, abychom hodní učinění byli za slíbení Kristových. Amen.

II. Modlitby k sv. přijímání.

V í r a. Věřím a vyznávám všechno, cos ty, Bože pravdomluvný, zjevil a skrze církev neomylnou mi k věření předkládáš. V této víře chci žítí a zemřítí. Ó Bože, rozmnož vírou mou!

N a d ě j e. Doufám v tebe, Bože můj, že mi hříchy odpustíš, svou milost mi udělíš a na věky mně spasiš, protože jsi všemohoucí a dobrotivý, milosrdný a věrný. V této naději chci žítí a zemřítí. Ó Bože, posilni naději mou!

L á s k a. Bože můj, od tebe mám všechno dobré; tys mne stvořil, vykoupil a posvětil; ty o mne ustavičně otcovsky pečuješ. Miluji tě nade všechno. Tobě chci věrně sloužiti a raději všeho se vzdáti, než hříchem tě ztratiti. V této lásce chci žítí a zemřítí. Ó Bože, rozmnož lásku mou!

T o u h a. Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má. Přijď ke mně, Pane Ježíši, a posvěť mne. Přijď ke mně, Pane Ježíši, a posilni mne. Přijď ke mně, Pane Ježíši, a živ mne k životu věčnému. Amen.

Modlitby po sv. přijímání.

Pochválena a pozdravena budiž nejsvětější Svátost oltářní od tohoto času až na věky (tříkrát).

Můj Ježíši, jak se raduje duše má! Ty jsi se mnou, Pán můj a Bůh můj. Vítám tě vroucně a klaním se ti v nejhlubší pokoře.

Duše Kristova, posvět mne, tělo Kristovo, uzdrav mne, krev Kristova, napoj mne! Voda z boku Kristova, obmyj mne, umučení Kristovo, posiluj mne, ó dobrý Ježíši, vyslyš mne! Do svatých ran tvých ukryj mne. Nedopust, abych se odloučil od tebe, od zlého nepřítele chraniž mne! V hodině smrti zavolej mne a rozkaž mi přijít k Tobě, abych tě chválil se svatými tvými na věky věkův. Amen.

Přijmi, Ježíši Kriste, moje pokorné díky za nevýslovnou lásku, že jsi přišel ke mně a spojil se s duší mou. Božský Spasiteli, obětuji ti všechno, co mám a co jsem. Chci se varovati hříchů, a prosbu k tobě mám, kterou vždy budu opakovati před tebou: Lásku svou a milost nám zachovej, aby náš svazek manželský byl uchráněn neštěstí a pohrom života, aby náš domov byl sídlem zdraví, štěstí, pokoje a blaha rodinného. Dej nám dar svaté trpělivosti, abychom kříže a svízele vezdejšího života trpělivě snášeli a v lásce a věrnosti jednou dokončili běh života svého.

Ježíši, Maria a Josefe, buďte našimi ochránci! Všichni naši svatí patronové, orodujte za nás! Amen.

Modlitba zbožných snoubenců.

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi stav manželský k důležitému účelu ustanovil a jako nadpřirozené tajemství povýšil k důstojnosti svátosti, takže svatý Pavel nazývá manželství velikou svátostí — avšak toliko v Kristu Ježíši a v církvi — rač nám přispěti svou pomocí a udělití nám svou milost, abychom vroucím a upřímným spojením dle tvé svaté vůle vždy žili a tobě se zalibili. Požehnej nám, všemohoucí Bože, a dej nám pravý pokoj srdce, sílu k činnosti a moudrosti života. Víme, že se stavem manželským jsou spojeny mnohé obtíže a strasti, proto prosíme tě: Neodpírej nám dle své nekonečné dobrotivosti a lásky své pomoci, bychom potkávající nás strasti a kříže snášeli vždy trpělivě a s odevzdaností do tvé svaté vůle.

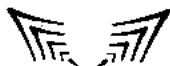
Nedej nám zapomenouti, že zbožnost je ke všemu užitečná a že jest jí slíbena blaženost jak pozemská, tak i věčná. Nechať poznáme, že nábožnost a bázeň Boží jsou nejpevnější opory domácího štěstí, vzájemné úcty a lásky. Nedopust, aby se nás zmocnil duch nedůvěry a nesvornosti, ale ať jsme spíše jedno srdce a jedna duše jakož máme býti dle tvého božského slova jedno tělo. Rač do srdcí našich vlíti vzájemnou lásku a uděl nám k plnění povinností našich své požehnání, na kterém vše záleží a vzdal od nás všeliké těžké

nehody. Dej nám poznati svou lásku, dobrotivost a své milosrdenství, abychom vždy víc a více povinni byli tobě za tvá nesčíslná dobrodíní vzdáti díky, svatě a bezúhonně kráčetí po cestách tvých přikázání, až bys nás jedenkrát uznal hodnými své věčné blaženosti. Za to tě, všemohoucí, věčný Bože, prosíme pro Ježíše Krista, Syna tvého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Z moudrosti našich předků:

S Bohem počni každé dílo, podaří se ti až mílo!

Kde Bůh hospodaří, tam se dobře daří!
Na Božím požehnání nejvíce záleží.

III.

Z deníku porodní babičky.

(Úryvky ze stejnojmenné knihy Elišky Burgerové.)

• • •

Dům na skále.

Dnes je u nás slavný den. Primice a svatba zároveň. Přednostovy děti, Josef má primici a Josefka svatbu. Celé městečko to slaví s nimi. Se střech vlají prapory v nejrůznějších barvách. Ulice jsou čistě upraveny a posety zeleným listím. Podél domů stojí mladé brízy. Ve velkých obloucích pnou se od okna k oknu věnce nad pestřými květinami v oknech. Jako o Božím Těle stojí malá děvčátka v bílých šatečkách, s květinovými věnečky ve vlasech, shromážděná před školou, a čekají na velký okamžik. Vždyť smějí doprovázeti novosvěcence do kostela k první mešní oběti. Hudebníci i z okolí a spolky s prapory stojí již před staniční budovou. A na modrém nebi směje se slunce tak teple a těší se s námi.

Slavnostní den. Josef jako mladý kněz a Josefka jako šťastná nevěsta. Má štěstí, bere si druhého ředitele a obchodvedoucího z pletárny. Celé městečko jí závidí. Jak se ostatní matky a děvčata namáhaly, aby získa-

ly toho muže a nepodařilo se jim to. A jí, která se po něm vůbec neohlédla, která na to ani nemyslela, jí připadl ten šťastný úděl! Z Josefky je čistounké, hezoučké děvče jako obrázek. O štiplavé poznámky není také nouze. Než to jsou samé lži. Poněvadž Josefka šla docela přímo svou cestou a nedala se ničím másti, nedělala žádných ústupků — do byla si tohoto muže. Bude to šťastné manželství, neklamou-li všechny známky.

Účastním se také dnešní slavností. Docela oficiálně mezi slavnostními hosty.

Josefinka si dnešního slavného dne čestně zasloužila. Když měl Josef odbytou jednoroční vojenskou službu a chtěl býti knězem, byl jeden z jeho bratrů v oktávě a druhý na universitě. Nejstarší sestra se chtěla vdávat. Tu již příjmy otcí nedostačovaly. Přídavků na děti tenkrát nebylo a doma byli ještě tři malí sourozenci.

Tu se rozhodla patnáctiletá Josefka, že půjde do továrny do kanceláře. Chtěla přivydělávat, aby pomohla svému bratru. Hbitá a čiperná, jak už byla, stenografovala, psala na stroji brzy jako vitr. Mluvila jsem tenkrát s majitelem továrny a ředitelem, aby ji přijali. Nebylo tehdy zvykem bráti tak mladá děvčata. Ale přece se mi to podařilo.

„Nedej si nic libit, dítě,“ řekl přednosta.
„Nenechej si nic darovat. Nedej se nikam po-

zvat. Zachovej si svou svobodu, aby ses nemusila po nikom ohlížet.“

Brzy žasli všichni v závodě nad přesností její práce a jistotou jejího chování. Poněvadž byla hezké děvče, ucházeli se někteří o její přízeň. Mnozí se pokusili přiblížiti se jí dárky. Byli však odmítáni. „Děkuji, nenechám si zásadně nic darovat,“ řekla Josefka a odstrčila věci, aniž na ně pohlédla.

Pokoušeli se jinou cestou: zvali do divadla neb na koncert. „Jste velmi laskav, ale já děkuji!“ odvětila Josefka. „Budu-li chtít jíti, koupím si vstupenku sama.“

„Jste ještě, slečno, tak staromódní!“

„Nikoliv; jsem moderní, že mám odvahu činit to, co za dobré uznám. Nechci nikomu býti díkem povinna a chci si uchovati svobodu.“

„Jaký je to život! Vždyť přece všichni pocházíme z jedné praopice,“ odvážil se kdosi namítnouti.

„Že by opice se stala člověkem, to ještě nikdo neviděl, ale že lidé se stávají opicemi, to vidím každý den,“ odtrumfla Josefinka s vrozenou pohotovostí za hlučného souhlasu a měla ponenáhu pokoj. Jen jeden příbuzný továrníkův byl jednoho dne tak smělý, že si dovolil ji pohládit po tváři. Tu odpověděla úmyslně tak hlasitě, aby to všichni slyšeli:

„Prosím, ručník visí v garderobě. Abych sloužila za utěrku vašich špinavých prstů, proto jsem místo nepřijala!“

„Zatr... žába drzá,“ bručel odražený, ale respekt před malou dívkou rostl.

Jednali s ní ponenáhlu skutečně jako s dámou a varovali se k ní přiblížit. Ona však nebyla drzá. Naopak, milá a laskavá, pokud ostatní zůstali v mezích.

A měla také hlavu ustavičně v práci; velmi dobře se osvědčila. Proto postupovala. Ponenáhlu vzbudila pozornost šéfa obchodního oddělení. V obzvláště důležitých poradách musela nyní stenografovat a dělati opisy k poradám a sezením. Stávala se tak osobní sekretářkou, aniž to pozorovala. I plat se jí podle toho upravil.

Šéf měl veliké mínění o ní. Imponovala mu stále více. Když jednou Josefinka onemocněla, tolik mu chyběla, že se hned odpoledne za ní rozešel. Tak přišel do rodiny přednostovy stanice.

„Slečno, vy nám scházíte. Musíte se brzy vrátit.“

„Žádný není nenahraditelný. A až můj bratr bude za dvě léta hotov, pak...“

„Snad byste nás nechtěla opustit a stát se hospodyní? To nejde...“

Mluvílo se tak nevinně jako v kruhu rodinném, a když se šéf dověděl, že Josefinka

myslí na jiného ženicha (chtěla být sestrou), popadla ho pravá žárlivost. Ať jen někdo přijde a jemu ji vezme... krkem mu zakroutil už nyní v duchu. To se nesmí stát. Když se Josefinka vrátila, věděl hned, co měl dělat, aby si ten sluneční paprsek podržel. Ostatně, škoda takové skvostné dívky, aby zde, v kanceláři, pokrýval ji prach jako staré akty a jeho byt stál prázdný. Dva pokoje si zařídil. Co mu tedy bránilo?

Když jednoho dne odvážil se malého útoku, pohlédla na něho Josefinka tak vyčítavě a smutně: „Ale, pane řediteli!“ pravila a do očí jako by jí půl nebe padlo. Třpytily se v nich slzy...

Tu připadl na myšlenku, že přece jen stará, osvědčená cesta je nejlepší. Šel jednoho dne k přednostovi stanice a žádal ho o ruku jeho dcery. S zetěm mohl být otec spokojen. Byl to přímý muž téže víry, měl životní postavení. Josefinka oblibila si ho už dávno, aniž o tom věděla. Teprve dnes to zpozorovala. Byla dřív tak sklíčena a zarmoucená, že je takový, jako ti druzí, ale dnes se jí vyjasnilo a usmálo se na ni slunko.

Josefinka chtěla čekat, až Josef bude hotov se studii. Jen nerad na to otec přistoupil, aby dále se snoubencem pracovala. „Dítě, měj se na pozoru a zůstaň čistou! Mysli na to, abychom my — matka a já — mohli tě vždy

vidět a ty se nemusela stydět. Polibek ve cti, budiž! Ale ne často, dítě, ne příliš! Ani nyní se nezahazuj, když ses tak dlouho chránila. I vůči milovanému muži zachovej bezpodmínečně čistotu.“

Jednou se šéf trochu zapomněl, unesen ohnivou vášní. Hned tu byla obrana.

„Pavle, za koho mne máš dnes? Dala jsem ti k tomu příčinu? Jestliže zítra nepřijdeš prosit o odpuštění, pak jsme rozloučení...“ a šla — hodinu před skončením práce domů.

Druhý den, v neděli, stál ředitel už ráno v osm hodin před domkem přednostovým a dodával si odvahy, aby vešel dovnitř a tázal se na Josefinku. Nyní teprve si opravdu uvědomoval, jaký měl poklad v té dívce. A byl příliš přímým mužem, než aby nedoznal, jak jí ukřivdil.

Když jsem rok po svatbě, krátce před počátkem světové války, přiváděla u nich na svět první maličké děvčátko, dověděla jsem se tuto historii jejich zasnoubení. Ředitel sám ji vyprávěl při noční hlídce, když se tak mluvilo o tom i onom.

„Kdyby všechny dívky byly takové, jakou byla kdysi má paní, byla by jistě velká většina manželství šťastná. Věřte mně, to je nejbolavější bod, na který se při všech reformách zapomíná: Čistota před manželstvím. Kdybychom ji mohli lidem vrátit, byl by pro-

blém manželství z devadesáti procent rozluštěn.“

Tak si Josefka položila základ k šťastnému manželství. Muž se brzo naučil vážit si srdečně své paní. A ani nejmenší stín minulosti nespočíval na malém štěstí. Dům její není zbudován na písku, ale stojí pevně na skále.

Moderní.

1. ledna 1924 přistěhovali se k nám manželé Budinských. V poledne ve dvanáct hodin přišli v plné parádě nahoru a představili se. Chtěli zjevně ukázat, že vědí, co se sluší. Bylo mi trochu k smíchu, že se ona přihrnula v novém plišovém kabátě a on v cylindru po schodech nahoru. No, je to maličkost, která děti těšívá...

„Snad si zde dobře přivykneme,“ řekla mladá paní. „Máte zde věru ticho a klidno...“

„My na tom sotva co změňime. Můj muž je u dráhy i zůstává dlouho ve službě. V poledne jíme v kantině — nebo i jinde. A večer také nebýváme doma, takže budete mít od nás pokoj. Je to tu smutné hnízdo. Musíme se předplatit na dráze, abychom mohli jezdit do Z. do divadla, do kina, koncertů nebo do kavárny...“

„Tak, vy budete chodit i nadále do úřadu? Myslela jsem, že se žena vždy těší na to, až unikne takovému duchamornému zaměstnání — a zařídí si vlastní hnízdečko...“

„Chci si především zachovat svou osobní svobodu, svou samostatnost. Je to přece hrozné, stále jen spoléhat na mužovu kapsu.“

„Proč pak jste se tedy provdala? To bych zůstala svobodnou. Neboť uzavřením manželství jste z 90 procent ztratila svou samostatnost...“

„Zkusíme to jednou spolu...“

„Zdá se mi, že to zkoušení v manželství není tak jednoduché. Je to přece životní pospolitost. Kdo ví, zda se vám bude i zítra tato pospolitost líbit? Lidé mění přece své názory... A když jednou přijdou děti...“

„To je samozřejmě vyloučeno. Tím se nemůžeme my zabývat. Pokud jsme mladí, choeme ze života něco mít a takových přítěží nemůžeme potřebovat. Snad za deset let...“

Soulad v přízemí byl krátký. Brzy byl jeho příjem příliš malý a její ne dosti veliký, aby mohli trvale vésti takový život. Každého dne v restaurantu, každého skoro večera v městě. — Přišly doby, že buď jeden, nebo druhý, brzo oba musili zůstat doma. Vedli odděleně účty. Byla-li kapsa prázdná, nastávaly mrzutosti. Činili navzájem nároky na refor-

mu, až přišel zase platební den. Potom zůstalo vše při starém.

Brzo však bylo slyšet zdola cosi podezřelého. Jakoby pěstí tloukl na stůl, práskl dveřmi, a rozbíjel nádobí. Tu zařval hromový mužský hlas:

„Nechceš-li to tak, jako já, dáme se rozvést! Už toho mám dost, chceš mne hladem umořit...?“

Po něm zakokrhá vysoký soprán: „Nedám se tyrasinovat. Mám už dost těch tvých rozmarů! Kdo se má starat o peníze v manželství, žena nebo muž...?“

„Kdo má vésti domácnost a starat se o jídlo, co?“

Tam dole nebral ohled jeden na druhého, nikdo se nechtěl podvolit a nikdo přizpůsobit povaze druhého, ani snášet jeho slabosti.

K takovým koncům ostatně se dojde vždycky tam, kde u manželů není vyššího smyslu a účelu jejich spoluzití než jen ukojení vášní. A musí k tomu dojít tím spíše, vynalézají-li se v manželství všemožné prostředky, aby se obelstila příroda a zabránilo požehnání v rodině.

Příroda se nedá beztrestně zneužívat. — Brzy se manželům zhnusí jejich smyslné spoluzití, i když si to nepřiznají.

„My jsme se sobě přejedli a dáme se rozvést...“

„Zákon se musí změnit, aby byl možný rozvod na jednoduché prohlášení obojí strany.“

Důvod k žalobě o rozvod už se našel. Když jednou číšnice z kantiny, děvče v krátkých černých šatech bez rukávů, seděla s ním v tichém koutku, byla cesta k rozvodu velmi rychle upravena.

Jest mnoho nešťastných manželství dnes. Volání, aby byla usnadněna možnost manželského rozvodu, jest proto čím dále hlasitější. Pomůže se tak skutečně, odejme-li se manželství jeho charakter spolužití doživotního? nebude ještě více lidí, kteří si vezmou jen na zkoušku s myšlenkou: dáme se zase rozvést, až se nám to nebude líbit? Nezvětší se jen bezohlednost a egoismus? Nesníží se žena a nebude muži lichotit, jako otrokyně, jen aby muže neztratila? My, ženy, nesmíme zapomenout, že manželstvím jsme my poutány více, nežli muž.

Zdá se mi však, že chceme reformovat také zde na nesprávném konci. Ostříháváme vršky nemocného stromu, místo, abychom léčily kořeny. Neměly bychom se snažit zjednat manželství opět více úcty a hlubšího ocenění? Vzbuditi v lidech vyšší cit odpovědnosti? Přesvědčit je o tom, že v manželství jen život podle přírody může přinésti trvalé ště-

stí? Ukázati, že musí předcházeti úplná čistota před manželstvím, aby se vyvinula mezi manžely opravdová úcta k sobě navzájem a že jenom z ní může prýstíti pravá a hluboká něžnost a láska...?

Neříkejme: Musíme snížit ideál, poněvadž lidé už se oň nechtějí pachtiti... Mějme odvalu říci lidem: Nevztahujte rukou po manželství, nechcete-li pochopit jeho vysoký, svatý ideál a uskutečňovat ho s celou silou.

Hořící keř.

„V neděli bych k tobě přišla, Běto. Budu ti něco vyprávět o něčem velmi, velmi důležitém si s tebou musím porozprávět...“ píše mi Marta Válková. Myslím, že již vím, co to asi je. V posledních dopisech vyprávěla tolik o mladém inženýru Pavlu Horákovi — divila bych se, kdyby tomu tak nebylo, jak si myslím. A skutečně. Moje Martička přišla a přivádí svého Pavla s sebou. Pavel se omlouvá, že nás, dámy, nechá trochu o samotě a přijde prý později. Má prý zde ještě důležité záležitosti.

„Myslila jsem si, že se tvé srdéčko chytlo...“

„Jak to můžeš vědět, Běto?“

„Stará žena, jako já — která nahlédla do tolika lidských životů, ta dovede čísti i mezi

řádky, dítě. Tak často jsi psávala o jistém Pavlu... jak se říká: Čeho je srdce plné, přetéká ústy.“

Seděly jsme doma v mé staré světničce. Zůstala stejnou po všechna ta léta.

„Je to u tebe pořád stejně jako dříve. Myslím, že se nemůžeš vůbec ani změnit. Nezlobíš se na mne, protože — protože...“

„Proč pak bych se zlobila? Dobrých rodin máme zapotřebí jako dobrého chleba.“

„Zajisté Běto. Proto také přicházím k tobě. Viš, že jsem matky neměla. A myslím si, že matka má přece tolik svému dítěti co říci, když ono pomýšlí na vdávání...“

„Martičko, již jsem tě dávno neviděla. Ale věřím, že sis zachovala vinek panenství.“

„Ano, zachovala.“

„A tu bych se jako matka nejprve otázala Pavla: Jak jsi prožil svá mladá léta? Jak je to s tvojí zachovalostí?“

„Běto, proto jsem k němu přilnula. Jedna z mých kamarádek ze školy, lehké zboží, se k němu velice měla. Tu jsem náhodou slyšela, jak o tom rozmlouval s přítelem: „Jez třešně, když se ti nabízejí,“ řekl onen. Avšak Pavel odpověděl: „Ne, nikdy. Chci vstoupiti čist do manželství — tak čist, jak toho budu vyžadovati od dívky, kterou si vyvolím. Nezodpověděl bych si to sám sobě. Chci býti řádným

otcem.“ — A když se o mne ucházel, také mi řekl: „Chci si přivésti domů ženu docela čistou jako matku svých dětí...“

„Marto, pak ti mohu ze srdce přát štěstí k tvému manželství. Základ je položen. A druhá manželská otázka: Jak je to s věrou? S náboženstvím?“

„Pavel je stejného vyznání se mnou. On říká, že zbožný prý není, ale to mu mohu prominout. Chodí se mnou do kostela a jednou mi řekl: Martičko, modlím se každý den za tebe, ale musíš to dělat i ty také tak!“

„Dítě, ten je zbožný dost. Mladého muže, který se modlí každý den za svou nevěstu, nepotřebuješ obracet. A co je se zdravím? Trochu jsi pobledlá. To se musí všechno předem uvést do pořádku.“

„Zůstaň docela klidnou.“

„A jak je to s věnem? Vdávati se s ničím není také nic!“

„Jsem plnoletá a mám hezký dědičný podíl po matce. Patří mně dům a zahrada. Otec prohlásil, že se 1. června vystěhuje do přístavku... A Pavel vstoupil do pletárny. Má nastoupit k zmodernisování výroby. Těšíš se, že sem brzy přijdeme?“

„Ovšem, že se těším.“

„Ale, Běto, co nyní s námi? Nesmíme skutečně zůstat s Pavlem sami? Když někdo

tak svatě a vysoce soudí o manželství jako můj Pavel, může tu být nějaké nebezpečí?...

„Dábel nikdy nespí. Opatrnosti nikdy nezbyvá. Pamatuješ si na příhodu u ředitelových? Na Věru — privátní sekretářku?*) Vystříhat se příležitosti je nejlepší zásadou pro všechny, kteří nechtějí hřešit. Není to přece nic tak zlého. Hezky slušně se můžete bavit mezi sebou, a nemusíte se stranit ostatních lidí. Ani to neznamena, že musí vždycky při vás někdo třetí sedět. Můžete spolu chodit na procházky, ale tam, kam i jiní lidé chodívají; jít spolu do divadla, tam jste také mezi lidmi. Nechodit do ústraní a tajně se nescházet. Stále myslet na to, že oči Boží jsou nad námi a tak se chovat, aby to i druzí lidé mohli vidět, aniž by se museli rdít.“

„A potom Běto? Co bude potom? ... Manželství je přece ještě něco jiného... cosi zvláštního — právě proto, aby přišly děti...“

„Na to není předpisu. Jak často se manželé spojí, o tom rozhodne láska a vzájemné ohledy. Slyšela jsem jednou od profesora Muckermanna: Manželský styk necht' je otázkou něžnosti. Velmi se mi to líbilo. Něžnost, v ní se tají tolik ohledu, tolik úcty, tolik zdrženlivosti a lásky... Lépe to nelze vyjádřit. Ovšem, jsou také doby, kdy se vyžaduje zdrženlivost. Dni nemoci, doba těhotenství, še-

*) Viz spisek „Dívky pozor!“ ve sbírce „Životem“ č. 139.

stineděli a několik týdnů potom. Vůči čisté ženě bude míti pravý muž tolik úcty, že bude sám od sebe dodržovat tyto doby. A řádná žena sama pozná, kde jsou hranice a dovede v nich svého muže v největší dobrotě udržet.

Dříve byly církevní doby postu: Advent, veliký půst, svatvečery, suché dny a pátky také v tom smyslu postní dny. Tehdy byla zdrženlivost předepsána. Spočívá v tom hluboký smysl. Ale lidé, kteří nemají dnes opravdového náboženského ducha, toho již nechápou. To dnes již nařízeno není. Avšak nějakou dobu žiti zdrženlivě ve vzájemném porozumění, to doporučuje i sv. Pavel, pro království nebeské.“

V poledne přišel k nám také Pavel. Je to skutečně výtečný mladík. Kdyby byla Marta mým dítětem těšila bych se z takového zete. S továrnou uzavřel již smlouvu. V červenci mohla by být svatba. „Jen co budeme míti byt a budeme moci se nastěhovat do vlastního království..“

„Matko Běto, nemohla byste to zařídit, aby do té doby mohla Marta u vás bydlet? Zde bude lépe chráněna, než ve městě. I já budu k vám chodit — v městě byli bychom přenecháni sami sobě.“

„Mladí lidé však nechtějí dnes být pod dohledem...“

„Kdysi jsem četl, že o manželství platí slovo Hospodinovo, které slyšel Mojžíš z horícího keře: Zuj sobě obuv svou, neboť svaté je místo toto. To mi utkvělo v duši. Toto místo je svaté! Kdo tam chce vstoupit, musí mít čisté ruce a čisté srdce. Proto raději více opatrnosti, než méně. Chtěl bych někdy mítí hodně dětí — tolik, kolik mi jich Bůh pošle. Myslím, že to bude velkolepé vidět kolem sebe vyrůstat takový nárudek. Avšak nechceme se stydět, že jsme jim dali život! A ani ony nesmějí mítí důvodu, aby se snad styděly za své rodiče, kdyby všechno věděly. I když se toho nedovědí, kalí to přece dobrý poměr v rodině a ruší řádný rozvoj duší...“

Toto místo jest země svatá!

Kdo by o tom pochyboval, že při takovém pojetí manželství najdou lidé skutečného štěstí? Že to jest cesta k opravdové reformě manželství?

Obětavé, čisté, veselé dětství s cílevědomým pěstěním vůle.

Čisté mládí a čisté zasnoubení, toužící po vysokém ideálu manželství s hlubokým vědomím zodpovědnosti vůči budoucím dětem.

Čistý, přirozený manželský život, spojený s věrným a odhodlaným přiznáním se k dítěti. —

To jsou tři základní sloupy k šťastnému manželství, k znovuvzkříšení našeho národa.

Pro snoubence

doporučujeme ze sbírky „Životem“:

- č. 4. Šťastná rodina.
- „ 10. Žena a křesťanství.
- „ 14. V bouřích mládí.
- „ 17. O manželství.
- „ 18. Manželé mezi sebou.
- „ 19. Výchova dítěte.
- „ 32. Jak se zpovídati.
- „ 62. Občanské sňatky.
- „ 91. Od 17. do 24. (pro jinochy).
- „ 118. Moudří manželé.
- „ 135. Paragraf 144.

Imprimi potest. Pragae 6. VI. 1932, P. J. Haderka, prae-
positus provinc. C. Ss. R. Imprimatur Nr. 9723, Olomucii
7.-VI. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.
v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

POSVĚCUJTE DOMÁCÍ ŽIVOT

ČETBOU O ŽIVOTĚ SVATÝCH!

EXERCIČNÍ DŮM VYDAL
POD TITULEM

NAŠE

SVĚTLA

STOJÍ POUHÝCH 16,- Kč

OBJEDNEJTE

V EXERC. DOMĚ - HLUČÍN

KRÁTKÉ

**A ZAJÍMAVÉ ČTENÍ
ZE ŽIVOTA SVATÝCH**

**JE TO KNIHA S ca. 800
STRÁNKAMI ČETBY,
60 OBRÁZKY, V CELO-
PLÁTĚNÉ VAZBĚ**

Z DENÍKU PORODNÍ BABIČKY

Snoubencům, kteří
objednají přímo
u nás 25 proc. sleva

NAPSALA ELIŠKA BURGEROVÁ
VYDAL EXERC. DŮM V HLUČINĚ
KNIHA TRPKÝCH ŽIVOTNÍCH ZKU-
ŠENOSTÍ, ZNÁZORNŮJE POUTAVÉ NA
SKUTEČNÝCH UDÁLOSTECH ZÁSADY,
NA NICHŽ SE ZAKLÁDÁ ŠŤASTNÝ
ŽIVOT MANŽELSKÝ A RODINNÝ!!
CENA NEVÁZ. 27, VÁZ. 39 Kč

Běta Bürgerová:

DÍVKY!

POZOR!

První krok.

„Slečno Markéto“, děvče u poštovního stolku nastavilo překvapeně uši. To se ještě nestalo, aby ji pan poštmistr oslovil tím jménem. Byl vždycky tak strohý a odměřený. —

„Nechtěla byste dnes večer jeti se mnou do města? Mám dvě vstupenky do divadla — a mé paní se to dnes nehodí. To je tak u žen, jsou-li jednou v naději...“

Do města! Do divadla — dávná vřelá touha!

Co se všechno skrývalo za těmito slovy pro lidské stvoření, které ještě nikdy nebylo v divadle a znalo je jen z doslechu a čtení! Velkolepé obrazy fantasmie se bleskurychle vybavily. V těch letech před válkou netroufaly si mladé dívky v menších městečkách samy podniknouti takové výzkumné jízdy. Doma nebylo nikoho, kdo by s ní šel. Otec s matkou chtěli mít pokoj, sami se dobře nevyznali v těchto nových věcech. Sourozenci byli příliš malí. — Velmi ráda by chtěla Markéta jíti. plná radosti přisvědčila. Ani na mysl jí nepřipadlo, že by to mohlo být pro ni osudné — že to byl první ústupek, první ztráta úplně osobní svobody a jistoty, které bezpodmínečně potřebuje děvče v existenčním boji o život, aby se udrželo na mravní výši.

Při obědě Markéta řekla: „Dnes večer jedu s poštmistrem do divadla. Pozval mne, poněvadž se to jeho paní nehodí...“

„To nejde, dítě,“ řekl otec, bodrý truhlář, starého, dobrého rázu. „Děvče si nesmí dát nic darovat! Ani vstupenku do divadla. Řekni odpoledne, že děkuješ za pozvání, ale že musíš odejít!“

Smutně svésilo děvče hlavu. Matka se však do toho vložila. „Prosím tě, muži! Mohlo by děvče ztratit místo, zkazí-li si to s pošt-mistrem. Nevíš, že chtěl vzít jednu z města? Poněvadž prý děvčata v místě jsou tak nesa-mostatná, říkalo se tenkrát.“

„Nemá si nic dát darovat,“ pravil otec dále. „To je vždy závazek. Právě v tom případě dvojnásob nepříjemný, že se nemůže revan-žovat!“

„Nebud' tak staromodní a popřej' dítěti té radosti,“ naléhala matka. „Dnes se už to tak přísně nebere. Pošt-mistr je přece ženatý. Co na tom záleží, vezme-li dítě s sebou, aby vstupenka nepropadla, když už ji má...“

„Ženatý neženatý — všechno jedno. Děv-če, pamatuj si to jednou pro vždy: nenechej si nic darovat. Vůbec nic. Nedej si nic zaplatit, ani jízdenku, ani kávu. Když jsi nyní již svolila, poněvadž jsi to nevěděla, jdi s Pá-nem Bohem s ním. Ale pamatuj si to pro bu-doucnost. Zastavíte-li se ještě někde, nedej si nic zaplatit. Řekni prostě: Zaplatila bych si

sama svou věc. A podruhé poděkuj za pozvání a odmítni!“

„Můj Bože muži, jak to tak můžeš brát? Je to přece pošt mistr. Já ti skutečně nerozumím. Buď rád, že je děvče u svého představeného tak dobře zapsané! On má přece v moci, aby postupovala v úřadě. Jiní otcové byli by rádi...“

„Podívej se na jiné rodiny, matko. Z desíti děvčat, které chodily až dodnes do tovární úřadovny, jsou tři nemanželskými matkami. To mají z toho, že byly tak dobře zapsány. Hospodářské poměry se změnily, bohužel, ale proto se nemění stará moudrost: Nepodávej čertu ani prstu. Naopak, čím větší příležitost, tím vyšší ochranou zeď musí si děvče kolem sebe vystavět...“

Ale matka s dcerou zvítězily. Markéta si oblékla nedělní šaty a vzala si obložený chlebiček s sebou. Musila po úřadování ihned na vlak. „Bav se dobře, dítě!“ řekla matka.

„Otec mi zkazil radost...“

„Víš přece, že je ještě dle staré módy. Dnes poměry se už změnily.“

Ubohá matka byla tak pyšná na úspěch své dcery, že mně to vyprávěla. Pokusila jsem se odůvodnit náhled otcův. Tu jsem ovšem špatně pochodila: „Tak? Něco takového je u mé dcery vyloučeno. Co pak si myslíte... a

poštmist, nedávno ženatý muž... pomyslete přece!“

Večer stál truhlář u posledního vlaku na dráze a odvedl svou dceru. Pošt mistr byl nemile překvapen. Markéta zářila radostí. U děvčete, které vykonalo první výlet v životě, je to velmi pochopitelné. Večer jí přinesl tolik nového, že si to nemohla ani srovnat. Všecka otcova napomenutí byla brzy zapomenuta. Musí se kráčet s dobou, říká i matka...

„Jste mi dnes večer hostem“, řekl pošt mistr. Koupil jízdenky — v divadle koupil jí také zákusky, — potom se sedělo u sklenice vína. — Časy se vskutku změnily a otec byl staromódní.

Na druhý den ležela na stole Markétině v úřadu tabulka čokolády. „Zbytek od večerejška“, řekl pošt mistr. „Je váš pan otec vždy tak starostliv o vás? Všecka čest! Ale dnes se život změnil. Staří páni se již dnes nehodí do změněných poměrů...“

O tři dny později podstrčil jí krabičku sladkostí „aby ten den nebyl tak šedivý“. Při tom to tak zařídil, že se jí velmi přiblížil a tiše jí mohl hladit po ruku. Malé pozornosti — malé něžnosti — dotěrnosti... Kdo by nevěděl, jak se utahuje provaz, kterým se nevinnost ukládá do hrobu. Dívka byla tak oslněna domnělým štěstím, když už první krok na šikmé ploše udělala, že nepozorovala jak se hranice pomalu pošunují a ztrácejí...

„Mami, mohla bych ještě dnes večer do koncertu? Ale tatínek... však viš...“ řekla po dvou týdnech.

„Snad jsi neodřekla?“

„Ne, to nemohu přece svému šéfovi. Když jsem byla po prvé s ním a on byl tak laskavý — to by byla přece urážka.“

„Můžeme otci říci, že jsi byla u přítelkyně — poněvadž se blíží vánoce... Co můžeme dělat, je-li otec tak nerozumný?“ ospravedlňovala se matka sama před sebou. „Jednejme jako lidé a bude nám všude dobře...“

Společné zábavy staly se pravidlem. Stále něžněji utvářel se styk; stále rostly pozornosti. Brzo ruční kabelka, brzo hedvábná blůza... Matka odstraňovala doma těžkosti, berouc objednávky na sebe. Musí se děvčeti také něco dopřát, když tak dobře vydělává! Ach, byla pyšná na to, že její dcera je tak dobře zapsána!...

V únoru měl pošt mistr narozeniny. „Mar, kéto, jeden polibek k narozeninám jsem si přece zasloužil, ne?“ Děvče bylo na rozpacích. Výstraha tanula jí bleskurychle v mysli — obraz otcův. Co by řekl? Mohla však tak nivinnou prosbičku odmítnout — po tolika milých pozornostech...? Co na tom?

„Jsem přece ženatý člověk. Na tom skutečně nic není. Nebyl jsem vždycky k vám

hodný? Také bych rád viděl, že i vy jste ke mně laskavá — tak jeden polibek k narozeninám...“

Zlaté řetězy — jak pevně poutají...

Nezůstalo při jednom polibku. Ne: počestný polibek, co je na tom? Brzo nálezel k denním služebním povinnostem. A — nu ano...

Jednoho večera nešli vůbec v městě do divadla, nýbrž do varieté. Tam byly rozmanité pikantní věci; více méně srozumitelné. Polonahé ženy vystoupily a tančily. Pilo se těžké víno, a zmeškaly poslední vlak. Tu upadlo děvče v rozčilení: otec! Ten by jí dal, kdyby nepřišla domů! Na nádraží vzali si auto. Při návratu využil poštmistr rozčilení, alkoholu, který probudil smyslnost, aby udělal odvážný útok na poslední. A zvítězil bez mnoha odporu. Děvče vůbec nepřišlo k vědomí, co se vlastně stalo.

Na druhý den seděla Markéta zřejmě rozladěná v úřadě. „Musíme dnes trochu déle pracovat“, pravil poštmistr a nabídl pozdě odpoledne těžké červené víno na svačinu.

„Jsi dnes tak bleďá, Markétko. Musíš si nalít červené tvářičky. Jinak nemohu převzít odpovědnost... Zůstali po úřadování spolu, ale nepracovali. Děvče zápasilo se slzami. „Markéto, nyní vím, že mne máš ráda. Včera jsi mi to dokázala. Jsem tak nešťastně že-

nat... má paní se ke mně nehodí — nerozumí mi vůbec. Jak bych byl šťasten s tebou! To by, byl život úplně jiný!...“

Jak mnoho děvčat sedlo již na tuto vějičku!

Přirozeně, chtěl se dát rozvést. Potom prý bude cesta volná k novému štěstí. Zatím se musí míti rádi; to jinak nejde. Náležejí sobě...

„Běto, tu mohou mužové žvanit a my jsme tak hloupé, a věříme tomu. Myslíme, už je tomu tak... má tě v hrsti, nemůžeš nic jiného dělat než snažit se ho připoutat. Člověk je tak hloupý a věří v lásku, když ji sám pociťuje... nepomyslí, že tomu může být jinak...“

Na loži v šestinedělí jsem vyslechla tuto životní zповěď. Bohužel ne jedinou tohoto druhu. Je to stále se opakující bolest: Píseň o žalu prvního kroku na šikmé ploše... Pošt-mistr byl přesazen. Pomocnice poštovní produštěna, když se v úřadě dověděli o jejím těhotenství. Matka vzpínala ruce a trhala si vlasy. „Taková hanba! Člověk už pochybuje ve víře. Den co den jsem se modlila k andělu strážnému! Každý večer! A nyní toto...“ nařikala u mne.

„Bděte a modlete se.“ řekl Spasitel. Postavil bdění na první místo a věděl proč. Posílat dítě do nebezpečí, jak jste to už udělala,

to je pokoušení Boha. Takové zaslepení Bůh nemůže chránit...“

Chtěla poslat děvče z domu. Otec se však vložil do toho. Prostě, přímo a spravedlivě jak byl sám.

„Ty jsi vinna,“ řekl své ženě. „Tak nes nyní následky svého jednání. Pošt mistr to rozhodně nebral vážně se sňatkem.“

Když se dověděli, že také jejich služka má od něho dítě, přetrhl otec energicky všechny vztahy. Jednou sice dítě svou svobodu zaprodalo — ale pro takového lumpa bylo by mu jeho dcery přece škoda.

Když o několik let později vypukla válka, byla Markéta opět za úřednicí na poště přijata a může nyní sama pečovat o své dítě.

Usmířen.

„Je to možné, Běto, zapomene-li se člověk jen jedenkrát — jen jedenkrát...“

Věra, jediná dcera ředitele továrny, sedí u mne v pokojíku. Znaly jsme se již ve škole. Hrály jsme si mnohdy o prázdných dnech. Její otec měl vilu venku za městem, nedaleko lesa. —

Nyní byla Věra nějaký čas zasnoubena.

„Možné by to bylo, Věruško, ale co tě přivádí na takové myšlenky? Kdy myslíš, že...?“

„Je to právě osm týdnů. Den před tím podnikli jsme velkou turu do hor. Byla jsem značně unavena a lehla jsem si odpoledne do postele, zatím co rodičové jeli do X. na divadlo. Tu přišel zcela neočekávaně můj ženich. Musí prý mi něco důležitého a dobrého sdělit, vzkázal mi po děvčeti. Tak jsem si přehodila hbitě lehký domácí úbor, upravila si vlasy a šla jsem do obytného pokoje. Bylo nádherné, teplé léto.

Snad to nevíš: on je právník. Vyhlídky do budoucnosti měl špatné. Právníků je nazbyt. Nyní dostal zaručeně velmi dobré místo v jednom velkopodniku. Volně otevírala se budoucnost před námi. To byla radost! Zůstal k večeři. Dali jsme si přinést dobrého vína — doufali jsme, že rodičové brzy přijdou. Ale — jak už často bývá... dali na sebe čekat...

Ach, je to sice pravda, jak se říká: že si člověk nemá nikdy ani trošičku zadat. Že jsem byla tak nedbale oblečena, to bylo naše neštěstí — konečně stala jsem se jeho ženou. Jen jedenkrát. Nyní vím již všechno. Nikdy bych nemohla býti zase tak lehkomyšlnou... Na opatrnost je však pozdě...“

Položila jsem jí několik zdravotních otázek. Obava Věřina se zdála oprávněna.

Jistoty však ještě nebylo. Radila jsem jí, aby v každém případě naléhala na brzký sňatek, aby měla zajištěnou budoucnost. Prosila

Jsem, aby přišla zase za dva měsíce. Potom že jí řeknu určitě, na čem je.

Docela zvesela odešlo děvče. Ale mně bylo najednou těžko u srdce. To nebude mít asi dobrý konec. Taková tušení mne neklamou, ač nevím, odkud přicházejí. Co bych ráda za to dala, kdybych mohla přesvědčit mladé lidi o tom, že vystříhat se příležitostí je první a nejdůležitější přikázání pro šťastné manželství. Kolik životních štěstí již ztroskotalo na tomto úskali! Člověk nemyslí na nic zlého — a nechce nic zlého — zapomene na opatrnost — a páchá zlo. A třebaš by to bylo jen jedenkrát — dlouhý život je zničen a zkažen.

Věra přišla za dva měsíce zase. Tu jsem jí mohla říci jistotu, že nosí pod srdcem dítě. Přijala to docela klidně. Za čtrnáct dnů je svatba.

„Běto, vid', nikomu nic neřekneš! Rodina by byla z toho divá... Ano, nyní je zas vše v pořádku. Vláda není katolíkem, bohužel, nepatří k žádné církvi. Ale slíbil mi katolické od-davky a s dětmi smím dělat, co budu chtít. Je to povinností matky vychovávat děti.“

„Věruško, já jsem k mlčení zavázána. Tu se nemáš čeho obávat. Jen aby tě tvůj muž nezklamal. Ta náboženská bezbarvost vypadá podezřele. Máte ve smlouvě u notáře rozhodnutí o výchově dětí?“ (Tenkrát byly ještě takové smlouvy pravoplatné.

„Ne, Běto. Tolik důvěry musíme k sobě navzájem mít. Jak bychom mohli vstoupit v manželství?“

Venku ve vile chystalo se vše ke svatbě. Taková věc nezůstává tajná. Brzy mluvilo celé město o tom.

Tři dny před svatbou přišla Věra večer ke mně o deset let starší — uplakaná — bezradná.

Ulekla jsem se...

„Všemu je konec, Běto... všechno...“

V poledne přišel notář z hlavního města v záležitosti jejího snoubence a předložil jí s mnoha krásnými slovy svatební smlouvu k podpisu. Jeho klient prý shledal, že pro všechny případy bude lépe — aby tedy ráčila zítra přijíti k podpisu...

„My jsme si dali slovo a dohodli jsme se. Čeho tedy třeba ještě podpisovat. A když již, proč nepříjde Vláda sám k vůli takovým věcem...?“

„Musíte přece uznat, milostivá slečno, že by to bylo pro mého klienta velmi nepříjemné, teprve nyní tak choulostivé otázky probírat. Ale jeho postavení a známosti nutí ho k tomu.“

„K čemu? O čem vlastně mluvíte?“

„Nuže: o nejdůležitější věci této smlouvy. Manželství může být uzavřeno pouze civilně. Církevní oddávky jsou přece jen známkou uznání a hlášení se k určité náboženské

společnosti. Tu by se ocitlo společenské postavení vašeho manžela na nebezpečném bodě. Učinilo by ho nemožným v kruzích, kterých nutně potřebuje k svému postupu...“

„Vláda mi slíbil katolické oddavky. V tom neustoupím.“

„Nemůžete přece setrvat tvrdošíjně na takové formalitě...“

„Na tom však já trvám! Také na katolické výchově dětí.“

„Musím vás ale naléhavě prosit, abyste si tu věc ještě jednou rozvážila. Jinak by se můj klient cítil nucen ustoupiti od manželství. Nemůže přece svou existenci, celou kariéru vydati v šanc pro nějaký rozmar...“

„Vyprošuji si rozhodně, abyste mé náboženské přesvědčení nazýval rozmarem. Nemáme více spolu co mluvit. Chce-li můj snoubenec stanovit smlouvu, ať přijde sám...“

„Milostivá slečno, musím vás ještě jednou upozornit: kdybyste nebyla s tím srozuměna, aby se manželství uzavřelo pouze civilně, a aby děti byly vychovávány bez církevní příslušnosti, že můj klient se cítí nucen zasnoubení zrušit...“

„Běto, tři dny před svatbou! Celé město již o tom mluví. A dítě... dítě... nařikala dívka. Podívej se, tu mne zachvátila trpkost — pohrdání vůči muži, jemuž jsem důvěřovala víc než sobě... více než mohu odpovědět.“

Ať je to nyní jak chce: nechci k prvému pochybnému kroku přidat další. Nechci zapřít své víry a zaprodat duši svého dítěte dříve, než se narodí.

Vrátila jsem notáři zasnubní prsten a řekla: „Ohlaste svému klientovi, že se zřikám manželství s tak bezcharakterním člověkem. Raději smrt... než býti připoutána po celý život k tak nesvědomitému člověku...“

Vzlykajíc, ukrylo děvče tvář do dlaní. Co nyní? —

Nikdy jsem sama tak těžce netrpěla pro celou tragiku, která spočívá v životě ženy, jako v takových hodinách. Hřešili oba stejně: muž i žena. Muž však odchází volně a klidně, jakoby se nic nestalo, zatím co žena musí nésti po celý život břímě a péči o dítě. Proč má jedna strana trpět za společný hřích? Chtěla bych mít mnohdy moc, zákony přírodní obrátit...

„Vědí tvoji rodičové o tom, Věro?“

„Ne, ani jedno, ani druhé...“

„Tak půjdu k vám a promluvim s nimi.“

„Otec se strašně rozčilí, Běto.“

„Mne zabít nemůže. Buď jen klidna. Půjdu sem zase živa a zdráva. Spor byl by jen ostřejší, kdybys byla při tom...“

Nebylo to tak lehké, nic netušícím rodičům říci čistou pravdu. Když konečně pochopili situaci, byl otec hněvem téměř bez sebe. Za-

kázal mi navždy vstup do domu. Jako kdy bych já byla za to odpovědna. Přece byla jsem ráda, že jsem já tím hromosvodem, že nebohé děvče nemusilo tu bouři zažítí. Jeho dcera prý pro něho víc neexistuje! Necht' prý se neopováží ještě jednou vkročit do domu...

Potom si to jinak rozvážil. Musí se jednoduše provdat. Za každou cenu. V takové nutnosti není jiného východiska...

Na štěstí byla již plnoletá. Tázala jsem se ho, zdali má právo, své jediné dítě vrhnouti do neštěstí? Zda jako katolik takového lotra — ano, lotrem nazýváme takového člověka, byť by byl i desetkrát akademikem — ano, zda by chtěl takového arcilotra za zetě?

Na totu domluvu upustil od svého plánu. Přeli jsme se až do noci. Pokusila jsem se vytáhnout všechny rejstříky; ale žádný nedal čistého tónu. Tu jsem konečně řekla, že pošlu děvče k jedné své známé do porodnice. Jen aby si konečně vzpomněli, že jsou rodičové jediného dítěte, jež právě v neštěstí má nárok na otce a matku...

O několik měsíců později dostala Věra hezkého, zdravého kluka. Starý ředitel se tvrdošijně vzpíral vzítí matku s dítětem k sobě. Dcera se směla kdykoliv vrátit, ale bez — přívěsku. Byl by ochoten složití pro hochu přiměřenou cenu odbytného.

Avšak Věra na to nepřistoupila. Nechtěla zapřít své dítě. A tak raději se odhodlala statečná dívka přijmouti nějaké místo a zůstat si se svým dítětem. Díky dobrým znalostem cizích řečí dostala snadno místo jako korespondentka, a podařilo se jí najít dobrou rodinu, u níž byla s dítětem. Zde byl hoch, zatím co matka vydělávala. Zajisté, že jí to připadalo velmi za těžko, jí, která byla zvyklá všemu pohodlí — nyní chodit denně do úřadu, pracovat v závislém postavení, šetřit a dělit, aby vystačila se skrovným platem pro obě osoby. Avšak přece to dělala. Nikdy jsem neslyšela ani slovíčka stížnosti.

Z Pavlíka stal se hezký jinoch. Když mu bylo deset let, vzala jsem ho jednou na prázdniny k sobě na venkov a zkusila jsem štěstí. Zavedla jsem ho k dědečkovi. A skutečně, srdce dědečkovo vzplanulo. Nabídl doceři, že převezme náklad vzdělání hochova v jesuitské koleji ve F. A tentokráte přinesla matka obět pro syna. Tam se mu dostalo lepší výchovy, než jakou mu mohla poskytnout ona při svém zaměstnání.

Zatím přišla světová válka a způsobila mnoho obrátů. Dnes žijí matka i dítě v otcovském domě. A nikdo více nemluví o oněch dnech...

Nic není ztraceno.

„Proč jste se vlastně neprovdala, Běto?“
Této otázky se mi velmi často dostalo. Téměř každá nedělka to chtěla vědět.

Dnes však je mi těžko zodpovědět tuto otázku: „Proč vy jste se nevdala?“ Neboť matka, která mně, aniž co tuší, klade tuto otázku, ta zaujala místo, které mohlo býti mým, kdybych... a ona nyní nese kříž, jehož mne Bůh uchránil.

Dlouhou dobu již u jejího lůžka bdím a mám kdy, abych vzpomínala. Vzpomínky přijdou nevolány v takových hodinách.

Už dávno je tomu, skoro dvacet let, kdy Běta také kdysi snila o vlastním křbu a vlastních dětech... kdy věřila ve štěstí, které jí mělo přijít s láskou muže... kdy i ona se v blažené důvěře zasnoubila tomu, jenž se o ni ucházel... V sladké důvěře...

Byl dobrou partií, aspoň pro naše poměry. Zástupce velkého závodu se značným příjmem. U jedné známé tehdy byla svatba a šla jsem tam na několik týdnů, abych pomohla šit výbavu. Tam jsem ho poznala. V kruhu rodinném, jak tenkrát bylo zvykem. Vše se zdálo dobré a v pořádku. Strýc se poptal po

jeho osobě a poměrech. Velice mi radili, abych si nedala ujíti to štěstí.

Zasnoubila jsem se. Mé srdce vzplanulo. Nestydím se to přiznati. Je to ve světovém plánu Stvořitele, že se lidská srdce nalézají. A také nevěřím, že by byla normální dívka, která by zůstala úplně lhostejnou vůči vážnému a opravdovému nabídnutí k sňatku, nemá-li své srdce jinde již zadáno. Přece tu však bylo cosi, co nás dělilo, něco cizího stálo před mou duší... náhle, jako výstraha u přechodu přes koleje, signál varovný prikazoval: stát! — právě tehdy, když Vojtěch pokoušel se vystoupiti z hranic rodinné tradice... Ať slovy nebo něžnostmi či přáním. Stále znovu se pokoušel mne přemluvit, abych' ho tu nebo tam zastihla o samotě, abych s ním večer sama vyšla. Hned zazněl v mé duši varovný signál, ač jsem při svém tehdejším vychování nevěděla proč. Nenahlížela jsem ani dost málo, proč takové setkání o samotě mělo být nutné. Nebyli jsme v rodině úzkoprsí. Měli jsme času a příležitosti dost, abychom se poznali a vše pro budoucnost domluvili. Tak jsem nepřistoupila na jeho návrhy, což ho zřejmě rozladovalo.

Když jsem se dozvěděla, že se mám vrátit domů, navrhl mi, abychom využili té příležitosti a abych' mu věnovala zcela jeden den. Takou příznivou příležitost „mít se jednou

pořádně rádi“ nesmíme prý si dát ujít. Nyní prý už má na to právo.

„Právo? Na co? Můžeš přece přijít kdykoliv k mé matce, když už nejsem zde.“

„Musíš mně jednou zcela náležet. Musíš mně ukázat, že mne máš ráda, jinak to nevěřím, když se i dále chceš tak uzavírat.“

Nerozuměla jsem tenkrát smyslu toho požadavku, ale zvláštní úzkost se mne zmocnila... hrůza před planoucím ohněm, jenž šlehal z jeho očí, před něžnostmi, jež byly tak naléhavé a mně nesrozumitelné...

„Přestaň! Nevím ani, o čem mluviš. Ale zcela náležím jen Pánu Bohu, nikomu jinému...!“ a s těmito slovy jsem z pokoje odešla a nechala ho samotného.

Přece však cosi nového, čemu jsem nerozuměla, vězelo mi v duši a nezbavila jsem se toho. Co se jen skrývalo za těmi zvláštními slovy? Kam jen mířil? Jasně za každou cenu! Večer jsem šla do kostela Panny Marie. Následující den bylo Nanebevstoupení Páně. Panna faráře, starého, jemného pána, chtěla jsem se otázat ve zpovědi...

A dobře mi poradil. Bůh račiž mu odplatit po celou věčnost!

Teta mně dělala kázání, takhle že nesmím jednat se svým snoubencem, abych od něho utíkala. Nyní že je to už jiné, když jsme zasnoubeni. Já že musím být ráda, když přijdu

do takových poměrů. Neměla jsem jí to za zlé — neznala ještě pravé příčiny.

Večer přišel Vojtěch znovu — zřejmě rozladěn a popuzen. Při nejbližší příležitosti uchopil znovu nit včera přetrženou:

„Tak jak? Chceš mně konečně dokázat svou lásku? Středa tedy náleží jen nám. Odtud vyjedeš ráno a ve čtvrtek se vrátíš domů...“

„Ne! To bych musela lhát buď zde nebo doma. A co za tím vězí? Pokud nemáme po svatbě, nejdu s tebou nikam na cesty. Chci přinést svůj věnec ve cti až k oltáři!“

„Mám právo na tebe, na tvou lásku, když jsme zasnoubeni. Co na tom záleží dřív nebo později!“

„Nikdo nemá na mne práva, jež je v rozporu s právy Božími. Ani ty ne. Co je proti přikázání Božímu, nedostaneš nikdy ode mne vědomě a dobrovolně...“

„Je vidět, že jsi vyrostla na venkově! Jaké to máš ještě zaostalé názory. My muži nemůžeme se zříci svého práva na lásku. Když mně ji odepřeš, pak musím jít jinam a ty máš za to odpovědnost. Kdybys měla jen trošičku lásky ke mně, byla bys ochotna a všechno bys mně udělala k vůli.“

„Nemůžete-li vy, muži, žít čistě, pak by vám to Pán Bůh nepřikazoval a nežádal toho od vás. Ale On vás dobře znal. A když nyní

prohlašuješ, že nemůžeš zdrženlivě žít až do naší svatby, jak věriti později ve tvou věrnost, když jsi tak dlouho na cestách?“

„Musíš konečně nahlédnouti, že muži nejsou ženy.“

„Já nechci jenom sama čistá v manželství vstoupiti, chci také muže, který přijde v manželství čistý — žádného jiného! Raději zůstanu sama ve světě. O tom už ani slovo!“

Přišlo, co přijít musilo. Napsal mně nedlouho na to, že pokládá zasnoubení za zrušené. S dívkou, která má takové zaostalé a staromódní názory, nemůže prý být šťasten.

„Nemusíš se trápit, dítě,“ pravila mi tenkrát matička, „na tom muži jsi nic neztratila. Nebyl tě hoden. Buď ráda, že Bůh tě ochránil od toho kříže, který bys musila v manželství nést.“ — —

Dnes vím, že měla pravdu. Ale tenkrát nebylo to tak lehké se s tím smířit: vytoužené štěstí v cáry rozmetat jen k vůli věrnosti zákonu Božimu.

Ale nyní vím, že Bůh chtěl ode mne něco jiného.

Před časem přišel Vojtěch do textilní továrny. Byl ženat, ale jak? Našel ženu dle svého vkusu — ochotnou ke všemu před sňatkem — i po něm. Zatím, co on venku se ohlížel po změně, činila doma totéž. Jednou jsem byla zavolána do jejího domu k potratu. „Lues“*) řekl lékař. — Pak přišla rozluka.

Krátce nato začal poměr s 20letou komptoiristkou. Děvče bylo o 25 let mladší. Poněvadž jsem přesně věděla, co s tím mužem je, odvážila jsem se mluvit s matkou! i s ionou dívkou, aby se nevrhala do neštěstí! — —

— „Vždyť my se vezmeme!“

„Nemohu přece zakopat štěstí svého dítěte. Představte si, taková partie se dnes nenajde každý den!“

Nadarmo jsem se snažila vytáhnout všechny rejstříky, jak jsem jen směla: On rozvedený muž, o 25 let starší — poslední manželství, toto že není žádná svatba pro katolickou dívku! — Vše nadarmo!

„Muži se musejí vybouřit. Pak budou nejlepšími manželi! Taková partie s takovým příjmem, s domácností, s bytem atd. — to se dnes nenajde na ulici!“

Vdavekchtivé dívky nedají si radit a vdavekchtivé matky tím méně.

---

*) Venerická nakažlivá nemoc.

To je dodnes nerozluštitelnou hádankou: matky, které musejí mít zkušenost z manželství a svoje děti tak lehkomyšlně ženou do nezdravých poměrů manželských, jak se přihází znovu a znovu.

Před třemi týdny byl sňatek na úradě! Ovšem, jen civilní. A nyní se narodilo dítě.

„Kdybych ještě jednou se měla rozhodovat, Běto, jinak bych se rozhodla. Dobře jste udělala, že jste se nevdala. Kolik hádek a bojů bylo pro to dítě! Už nyní před narozením, poněvadž se vůbec narodilo!..“ Ale matka řekla: „On ti slibil manželství, ať si tě tedy vezme. Odstraní-li dítě, má tě v ruce a nechá tě sedět.“

„A zatím, co já tu ležím v bolestech pro jeho dítě, on sedí v K. s jinou. Včera jsem četla dopis, který ve spěchu nechal ležet na psacím stolku. — Ach, kdybych ještě jednou mohla volit!“

•

Můj Bože, jak dobré jsou zaostalé a staromódní předpisy Tvého svatého mravního zákona, Tvých přikázání. Před jakým utrpením a nouzí chrání lidi, kteří je věrně zachovávají!

Bez otce.

Bdím u lože nemanželské matky. Dítě, které tu vstupuje do života, potřebuje požehnání a milosti shora víc než mnohé jiné. Potřebuje otcovskou ruku na nebi, poněvadž nemá otce na zemi. Žádného dítěte není mi tak lito, jako dítěte bez otce. Ne zrovna nemanželského, nýbrž dítěte bez otce, to je na tom nejhůř. Není tu nikoho, kdo by chtěl být odpověden za jeho bytí, nikoho, kdo se na ně s trochou lásky poohlédne. Všude je přítěží; jak by byli rádi, kdyby se ho mohli střísti! Ubohé dítě bez otce. Tři mužové jsou tu, kteří tě snad zplodili. A každý má radost, že jsou ještě dva jiní. Proto nemá žádný odpovědnost za tebe. Tak soudí svět, zákon lidský. Bůh soudí jinak. S počátku však mlčí. Věčnost jest mu dosti dlouhá, aby promluvil. A matka, která leží zde v poduškách, a nyní stená a vzdychá v bolestech, ta jest jen bídná ženština. Všichni pak, kteří ji znají, říkají: hle, tři muže měla!

Bylo to o deset měsíců dříve, při dožinkách; tu strhl sedlákův syn mladému, hloupému děvčeti, o něž se nikdo nestaral, věneček nevinnosti s hlavy. V protančené noci, při šumícím mladém víně, jak rychle se uvolní pouta ostýchavosti. Příležitost se usmívá a kyne, když se párky kolem dokola líbají a laskají. Tu je to snadné, dát se strhnout... Nezmínila-li se žádná matka doma ani slovíčkem o

pokladu nevinnosti a jeho významu pro celý život, a neshledává-li to ani žádná selka nutným, aby se po mládeži trochu poohlédla...

Příštího večera jde mladý sedlák prostě do komůrky.

„K čemu se upejpáš, hloupá Mařko? Už se to stalo a nic se nezmění. Už se to stalo, co záleží na tom, stane-li se to ještě! Tim se nic nezmění. Jen užívejme svých mladých let!“ —

Tak to chodí tři, čtyři týdny. Náhle milovník chladne. Děvče marně čeká. V domě se jí vyhýbá. Když ho osloví, tváří se, jako by to bylo pod jeho důstojnost... hloupá Mařka! Ta neví, co to má znamenat. Neví, kam se svou touhou, se svou pohotovostí k lásce, která jednou byla vzbuzena. Tu přišel v neděli odpoledne přítel mladého sedláka. Chtěl ho navštívit, ale ten prý odešel na výlet. Zda prý brzy přijde? Stojí u děvčete ve dveřích kuchyně. Má na něho počkat, co myslí?

Mařka mluví, že nic neví. Že s ním dávno již ani slova nepromluvila. A proč se tak smutně tváří, zkoumá přítel dále. Není snad něco v pořádku? Karel je známý pták... Ne nechá ji snad na konec sedět?

Brzo bláhové děvče rozebral tolik, že si mu stěžuje svůj žal. Ani nepozoruje léčky, do niž má být chycena. Přítel se rozhořčuje nad mladým sedlákem. On že mu již hlavu napraví.

Na to může spolehnouti. Avšak dnes že je ve vesnici právě taneční zábava. Ať jde s ním se trochu povyrazit. Nezůstane přece doma, tak mladé děvče, k vůli nevěrníkovi? Ať vidí, že i bez něho dovede být veselá.

Když ji tak těšil a prosil, vzchopila se Mařka a jde s ním. Večer však, když jdou domů, požaduje těšitel také svůj dík. Může prý býti s ním trochu za dobře. Však s Karlem byla také. Jednou jako nickrát — to je přece jedno. On že se postará, aby se Karel vrátil.

Děvče, které jednou kleslo, dá se zpravidla velmi lehce pohnouti k další povolnosti. Je to jako při povodni. Jakmile se někde protrhlá hráz, valí se tam vody stále. Po prvním sexuálním poklesku ztrácí děvče většinou všechnu mravní oporu. (Jsou také výjimky, o nichž jsem již vyprávěla.) To třeba pochopiti, abychom příliš tvrdě nesoudili. Jest mnohem snadnější vystříhati se prvního chybného kroku než brániti se později dalším. To osudné: „No, už se to jednou stalo!“ poráží všechno váhání. I taková prodejná vám to řekne: každý je po prvním pádu docela jiný člověk. Mladý sedlák skutečně zas přišel. Slavilo se usmíření. Avšak také přítel přišel při příležitosti a opět vyžaduje si odměnu. „Co jsem mohla dělat, Běto, když jsem už jednou uvízla v louži?“ žalovalo mi děvče svůj bol. „A večer číhal

na mne pacholek, když jsem šla do komůrky. „Ty, budeš-li se nyní upejpat, řeknu to starému, co provádíš. Jsi přece teď děvka, a již dva jsi měla. Na třetím ti nesejde...“

Ano, co má člověk dělat?

Je-li kdo v mravním nebezpečí, nutno mu pomoci, ochránit ho, aby opět nepodlehł své slabosti. Je to docela osudná věc, že při tak zvaném mnohostyku žádný z mužů se nemusí starati o dítě; mladíci to vědí a proto si pomáhají navzájem. Je v tom celý systém. Více než jeden případ mohla bych vyprávět, kde by se dalo zřetelně bez zvláštní znalosti lidí poznati, jak se stávají z dívek děvky.

Pro dítě bez otce, které se narodilo 16. listopadu, věděla jsem o teplém hnízdečku. Jedna rodina ve městě chtěla adoptovat dítě a byla dosti velkomyslná vzíti si „i takové“. A svobodná matka byla ráda, že se zbavila břemene.

Uplynulo několik let. Matka se po narození dítěte v jiné službě pěkně držela. Provďala se za dobrého dělníka. Avšak ten padl na začátku války. Nyní se v ní probudila touha po zaprodaném dítěti. Podivuhodně silná. Často se mi přihodilo, že později se probudila v matce láska k vlastnímu tělu a krvi — bohužel, příliš pozdě. Opět opuštěná, toužila Mařka po bytosti, již by chovala a ošetřovala, kterou by milovala a byla jí milována.

Šla jako služka do města, ve kterém bylo její dítě. Pokoušela se neděli co neděli, v každé hodině, aby je viděla a s ním se sešla. Hodiny stávala před vchodem do domu a čekávala. Chtěla mu opět a opět udělat radost.

Pěstouny to mrzelo. Vždyť oni dítě vychovali jako své vlastní a nechtěli je vydati v nebezpečí, do něhož by přišlo návratem k matce. Mařka jako služka nebyla s to, aby o ně pečovala. Avšak všem rozumovým důvodům byla nepřístupna. Opět a opět přicházela. Ani městská policie nemohla ji pohnouti, aby odešla a ustala pokoušeti se o sblížení. Až Pán Bůh ukončil její touhu: Při chřipkové epidemii na konci války zemřela v nemocnici.

Koruna panenství.

Mateřskou lásku — i zapadlou, když jednou procitne, nemůže na zemi nic přemoci, leč sama smrt.

Zašla jsem si k paní, která měla v oněch dnech slehnouti. Bylo právě osm hodin ráno. Trochu brzo k návštěvě. Ale u našince to vůbec nic neznamena. My přicházíme v každou dobu i v noci do domu.

Tu klečela na zemi těhotná žena a obouvala boty panu manželi, který si hověl na pohovce a pil kávu, zašněrovala mu je — aby ten hlupák, který před sebou vláčel pořádné pivní břicho, se nemusel ani trochu sehnouti.

„Dej přece pozor, ty stará krávo! Zas to příliš zatáhlas,“ bručí. Neodpověděla ani slova, rozvázala tkaničky a uvázala jinak. Zapjala mu také knoflík u límce...

„To je zase dnes žrádlo pro muže!“ odstrčil šálek a hodil housku na stůl. „Ani s mäslem to není.“

„Ale muži, já jsem včera žádné nedostala.“

„Žádné nedostala... Kdyby ti na tom bylo záleželo, v mlékárně v Dolní Lhotě mají každý den.“

„Snad byste přece nežádal, aby vaše paní v tomto stavu běžela celou hodinu do Lhoty? To by byla krásná procházka pro vás!“

„A čemu mám ženu? Zakrýt tvoji hanbu, to jsem ti byl dobrý, ale jinak nic mi nechceš udělat.“

Ubohá matka zápasila se slzami.

„Pojď sem a dej mi polibek! Neslyšelasi?“
Jde a dá se políbit.

„Co má člověk dělat,“ pravila, když byl šťastně ze dveří. „Musela jsem se provdat, poněvadž dítě bylo již na cestě.“

„Vždyť je přece jeho!“

„Na to již mužové nemyslí, že to byli oni, kteří nás uvrhli do neštěstí. Ale den co den musíme od nich slyšet a cítit, že můžeme být rády, že nás nenechali sedět.“

•

„Drž už hubu. Ty ses přece musila vdát. Bylas ráda, žes mne dostala. Vidíš, teď se už nedá nic dělat...“

V prních letech často a často jsem si lámala nad tím hlavu, v čem to vězí, že mnozí mužové si svých žen neváží a je nemají v úctě. Že žena pro ně často nic neznamena. Že pro muže není ničím více, než nějaký kus domácího nářadí, který se prostě potřebuje. Že tak mnozí mužové nemají pro své ženy, vůbec ohledu. Nemají pro ně něžného slovíčka. Vždycky jen rozkazují a chtějí, jak by si to ani služka nedala líbit. I v tom, co nazývají láskou... Ano právě v tom tyto ženy nemají vůbec žádného vlivu na muže, ani vůle v něčem mu odporovati. Vypadá to, jakoby žily pod nějakým duševním tlakem, který jim vůbec nedovolí jinak jednati.

Najde-li se někdy, zvláštní příležitost, že s nimi o tom rozmlouvám, je první a poslední jejich slovo: „Tu se nedá vskutku nic dělat.“

Na jedné z našich konferencí přednesla jsem toto své pozorování. Zda-li i ostatní došly, zkušenosti a vědí-li důvod toho? Tu řekl pan ředitel naší školy, který nám přednášel o nových desinfekčních prostředcích a metodách:

„Dobře jste to pozorovala a mohu vám tuto hádanku rozluštit. Žena musí býti královnou a nositi korunu. Musí vstupovati panský čistá do manželství a to ve všech vrst-

vách národa bez výjimky. Muž musí se naučit k ní vzhlížet. Musí po všechny dny vědět, že je ona lepší než on, že mravně stojí nad ním. Potom jí má v úctě a ona má docela jiné postavení v domě. Když však žena před svatbou chýbila a nevstupuje v manželství jako panna, tu ztrácí korunu v očích mužových. Je sesazena s trůnu. I když je pravda, že s ním zhřešila, i když on byl jejím svědkem: koruna čistoty je ztracena. On nemá již úcty před ní a brzy se ukazuje, jak muž dovede býti surovým. Kde žena nemůže svou čistotou vládnout jako královna, tam řádí bezuzdnost mužova. A také žena ztrácí svou duševní jistotu a úctu sama před sebou. Byla ráda, že její chybný krok byl zakryt manželstvím a nedoufá si více hájiti svá lidská práva a lidskou důstojnost. Koruna čistoty hraje nekonečně velikou, důležitou a osudovou úlohu v životě manželském jedinců, jakož i v dějinách národů.“

Imprimi potest. Pragae 9. Jan. 1932. P. J. Haderka
C. Ss. R. Prov. Imprimatur Nr. 561. Olomucii, die 14. Jan.
1932. Josephus Vylvčeka, Praeses a. e. Consistorii.
„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.
v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Z DENÍKU PORODNÍ BABIČKY

Snoubencům, kteří
objednají přímo
u nás 25 proc. sleva

NAPSALA ELIŠKA BURGEROVÁ
VYDAL EXERC. DŮM V HLUČINĚ
KNIHA TRPKÝCH ŽIVOTNÍCH ZKU-
ŠENOSTÍ, ZNÁZORNJUJE POUTAVĚ NA
SKUTEČNÝCH UDÁLOSTECH ZÁSADY,
NA NICHŽ SE ZAKLÁDÁ ŠTASTNÝ
ŽIVOT MANŽELSKÝ A RODINNÝ!!
CENA NEVÁZ. 27, VÁZ. 39 Kč

NAŠI PŘÁTELE V NEBI.

Je úcta svatých modloslužbou?

Ještě dnes můžete v časopisech a letácích různých sekt čísti: Katolíci se klaní Marii a svatým. A to je proti přikázání Božímu: „Bohu samému klaněti se budeš!“ — Úcta svatých je na úkor úcty Boží. — My nepotřebujeme svatých jako prostředníků u Boha, máme jen jednoho prostředníka Ježíše Krista. — Nač se modlití k svatým, kteří jsou jen lidé, když můžeme se obrátiti přímo k Bohu?

Abychom na tyto námítky odpověděli, chceme v tomto spisku probrati tři otázky:

I. Kdo je svatý?

II. Smíme uctívati svaté?

III. Jak máme uctívati svaté?

I. Kdo je svatý?

Mnozí lidé, ano i katolíci, mají prapodivné mínění o světcích. Když jsem se jednou ve škole tázal, po čem bychom poznali světce, odpovědělo děvčátko: „Podle svatozáře!“

Avšak, zeptejte se dospělých, kdo vlastně je svatým, a obdržíte nejrůznější odpovědi. Na př. říknou: „Světce je člověk, který činil zázraky.“ Bylo však mnoho svatých, kteří za živa nečinili žádných zázraků. O antikristu předpovídá zase Kristus, že bude činiti zázraky.

Kdo je tedy svatý? — „Člověk bez chyb a slabostí,“ — praví někdo jiný. Zase chyba. Ve sbírce „Životem“ má vyjít brožurka, která bude pojednávat o chybách světců. I svatí musili bojovat proti pokušením a chybám. A právě v tom se ukazuje jejich svatost, že bojovali; bojovali bez ustání, bojovali až do konce.

Kdo tedy je svatý? — Jsou lidé, kteří se domnívají: Světec je člověk s tváří vždy smutnou, s očima sklopenýma, který se nikdy nesměje, který celý svět má za zkažený a hříšný. — Bože, jaké to je neporozumění! Aby někdo byl svatý, k tomu netřeba ani skroucené hlavy, ani sklopených očí, ani smutné tváře. Naopak. Je známo, že největší svatci odsuzovali nesprávný zármutek. Sv. Pavel volá: „Bratří, radujte se, opět pravím vám radujte se.“ Sv. František Saleský: „Svatý smutný, to je opravdu „smutný“ svatý!“ Sv. Filip Nerejský vždy byl naladěn ke vtipům a žertům. Bl. Jan Bosko povzbuzoval své chlapce: „Stamni allegro! Jen buďte vždy veselí!“ O našem sv. Klementu Hofbauerovi napsal slezský básník Eichendorf: „Přišel k nám P. Hofbauer vždy veselý, rád mluví polsky, rád zpívá a zanechal nám dort, na němž jsme si pochutnali.“

Kdo tedy je svatý?

1. Světci jsou umělci.

Divíme se umělcům, kteří z mrtvého mramoru vytvořili sochy, jež jsou „jako živé“. Proč bychom se nedivili svatým, kteří vytvořili věrný obraz Kristův: ne z kamene, ne barvou, nebo štětcem, nýbrž ve své živé, lidské duši. Světci jsou lidé, kteří se snažili učiniti svou duši podobnou Ježiši Kristu, podle slova apoštola: „Budte druhým Kristem!“

2. Světci jsou hrdinové.

Není pravda, co mi kdosi řekl: „Svatí, ti se měli dobře, všechno jim šlo tak lehce, modlitba jim byla rozkoší, ne námahou, bojů a pokušení neměli, Bůh jim dal tolik milostí, že jim sebezapírání a ctnostný život byl malíčkostí.“

Proti tomu praví sv. Pavel: „Nikdo nebude korunován, kdo řádně nebojoval.“ (2. Tim. 2.) Svatí bojovali. Svatí jsou hrdinové. Slabí, smrtelní lidé jako my, ale proniknutí jedinou velikou a hlubokou myšlenkou: myšlenkou na život věčný. A tato myšlenka udělala z nich ucelené charaktery.

Proč dnes vidíme tak málo mužů a žen opravdu velikých? Protože moderní život duši tříští. Kolik známe katolíků, kteří, zdá se, mají dvoji duši. Tu máte katolického obchodníka, který chodí sice na mši sv., ale se do-

nmívá, že pro něho neplatí sedmé a osmé přikázání. Dvoji duši má onen rolník, který sice „věří“, ale v neděli bez potřeby pracuje; onen „křesťanský“ lékař, který „ze zdravotních důvodů“ doporučuje mládeži nemravnost a matkám vraždu dítěte; ona „dáma“ a „slečna“, jejichž úbor v kostele dráždí jiné k smyslnosti. Když mezi takovými lidmi, duševně zakrnělými, protože chtějí sloužiti dvěma pánům, uzříme najednou světce, jistě zvoláme plni radosti: chvála Bohu, to je člověk! celý člověk! člověk pevného charakteru! hrdina!

Svatost nezáleží v tom, že člověk žije bez chyb a hříchů, nezáleží v tom, že člověk má určité přirozené vlohy, nýbrž v nezlomné vůli, plniti vůli Boží a jenom vůli Boží stůj co stůj!

S. Benigna Consolata praví: „Svatost se skládá z velikého počtu drobných úkonů, podobně jako obraz z nesčetných tahů štětcem. Z těchto tahů jeden zakrývá druhý a mnohé tahy tvoří pouze podklad.“

„Nejvyšší dokonalost jest, zanikne-li tvor v Bohu.“

Svatořečení.

Na schůzi katolických akademiků přišel také vzdělaný protestant a vyjádřil svou úctu k papeži Piu X., kterého osobně znal, těmito slovy: „Ten nemusí býti svatořečený, ten už

je svatý.“ Hle, jaké názory mnozí nekatolíci mají o svatořečení. Svatořečení nedělá člověka svatým, nýbrž na základě přísného šetření církev prohlašuje, že někdo žil svatě a má být jako svatý ctěn.

Umřel-li někdo v pověsti svatosti, třeba napřed dokázati, že zemřelý opravdu vynikal hrdinskými cnostmi. Vyslýchají se svědkové, kteří pod přísahou musí vypovídat. Takové vyšetřování trvá někdy dlouhá léta. Konečně, dokáže-li se, že ctnosti sluhy Božího byly hrdinské, dá se mu jméno: sluha Boží. Pak se zkoumají jeho spisy, není-li v nich něco proti víře. Nenajde-li se ve spisech nic závadného, může se teprve přikročiti k procesu blahorečení. Musí se ještě přísnějším šetřením znovu dokázati, že jeho cnosti byly hrdinské, a že na jeho přímluvu se děly zázraky. Lékaři pod přísahou dosvědčují, že se na př. uzdravení nemocného nedá vysvětliti způsobem přirozeným. Zvláštní učenec je ustanoven k tomu, aby vyhledával všechny námitky proti budoucímu světcí. Všecky výpovědi se konečně zkoumají ve třech kongregacích (to jsou sbory papežské). Teprve když dvě třetiny přísedících, vysloví se pro blahorečení, prohlásí papež sluhu Božího za blahoslaveného.

Má-li se přikročiti k svatořečení, vyžadují se dva nové zázraky na přímluvu světce.*)

*) Nepřátelé dovedou všeho zneužití proti církvi. Tak občas čtete v jejích listech, kolik peněz stojí sva-

Z těch několika podrobností lze poznati, s jakou opatrností církev jedná, běží-li o prohlášení, že někdo smí býti ctěn jako světec, a jak nesprávná je výtka, že katolíci v tom ohledu jsou lehkověrní. Žádný světský soudní dvůr není tak přísný při souzení zločince jako církev, jedná-li se o svatost některého věřícího.

II. Smíme svěřence uctívatí?

„Pánu Bohu samému klaněti se budeš!“

(Mat. 4. 10)

Od Luthera počínaje až k moderním sektám, které se rozmáhají též u nás, vytýká se katolíkům, že ubírají Bohu na cti, když uctívají svaté. Ano, hrubší nepřátelé nám vytýkají, že se svatým klaníme, a tak se dopouštíme modloslužby.

Podívejme se do katolického katechismu na př. Kubíčkova. Tam čteme: Proč máme

---

tořečení. Jakoby papež tím bohat!. Každý si může vypočítati, že soudní vyšetřování, cesty svědků, psaní protokolů, sepsání spisů atd. stojí mnoho peněz. Jak směšná je výtka, že „jenom bohatí si mohou dovoliti luxus svatořečení“. Ti, o jejichž svatořečení se jedná, již dávno zemřeli. A peníze k svatořečení obětují vděční věřící dobrovolnými dary. Na svatořečení chudé řeholnice sv. Terezie Ježíškovy se sešlo tolik peněz, že za ně mohly býti zapláceny i výlohy pro svatořečení ostatních světců, kteří zároveň s ní byli prohlášeni za svaté.

ctíti svaté v nebi? „Svaté v nebi máme ctíti, protože jsou přátelé Boží, Bohem samým oslaveni.“

Bohu se tedy klaníme jako Stvořiteli nebes i země, jako nejvyššímu Pánu, jako původci všeho dobra; svaté však ctíme jako stvořené bytosti, jako služebníky a přátele Boží.

Boha ctíme pro dokonalosti, které má sám ze sebe; svaté ctíme pro přednosti, které obdrželi od Boha.

Ubíráme něco Bohu na úctě tím, že ctíme jeho přátele? „Podivuhodný jest Bůh ve svatých svých.“

Když obdivujeme krásný obraz, umělec, který obraz namaloval, bude se snad zlobiti proto, že jeho dílo chválíme? Bude se snad domnívati, že ubíráme mu tím na cti? Tak i Boha ctíme v jeho dílu nejkrásnějším, ve svatých. Těšíme-li se pro ctnosti a blaženost svatých, tím se též radujeme z dobroty a štědrosti Boží, z níž přednosti svatých vyvěrají a srdce naše plní vděčnost vůči Němu a úcta k jeho svatosti, v níž má původ veškerá svatost lidská.

Co praví Písmo svaté?

Naši nepřátelé často se odvolávají na Písmo svaté. Neprávem, neboť čteme v Písmě, že synové proroků, když viděli, že božská moc Eliášova přešla na Elizea, „přišli mu vstříc a

klaněli se jemu tváří k zemi“ (4. Král. 2, 15.) Smíme-li ctít sluhy Boží za živa, proč ne po smrti, když jsou ve slávě Boží?

Spasitel nám praví: „Buďte-li mi kdo sloužití, poctí jej Otec můj.“ (Jan 12, 26.) Když Bůh sám ctí sluhy Kristovy, proč bychom my lidé je nesměli ctít?

A ve Zjevení sv. Jana praví Kristus: „Kdo zvítězí, tomu dám seděti s sebou na trůně svém, jakož i já jsem zvítězil a posadil jsem se s Otcem svým na trůně jeho.“ (Zjev. 3, 21.)

Když sv. Petr (Sk. ap. 10, 25, 26) odmítá poctu Korneliovu, a praví mu: „Vstaň, neboť i já jsem člověk,“ dělá to z pokory a z obavy, aby pohanský setník mu neprokazoval poctu božskou. Z podobných důvodů brání se anděl, když sv. Jan padá před ním na kolena. (Zjev. 19, 10 a 22, 8, 9.)

A když sv. Pavel varuje: „Nikdo vás nesváděj samovolně pokoru a službou andělskou!“, míní tím bludáře gnostické, kteří různými pověrami se chtěli spojití s anděly v nebi; podobně jako činí dnes spiritisté, církví odsouzení.

První křesťané.

Jeden z prvních mučedníků křesťanských byl sv. Polykarp († 166), který znal ještě sv. Jana apoštola osobně. Když svatý mučedník

stál v ohni a plamen mu nic neuškodil, přistoupil k němu kat a světce probodl mečem. Křesťané chtěli odnésti tělo mučedníkovy, a však židé toho nepřipustili s posměšným odůvodněním, že by křesťané místo Kristu klaněli se Polykarpovi. Na to jim odpovídají křesťané v jednom dopisu: „Synu Božímu se klaníme; avšak mučedníky, jeho učeníky a následovníky ctíme pro jejich vynikající lásku ke svému Králi a mistru.“

Sv. Jeroným píše: „Uctíváme ostatky mučedníků, abychom se klaněli tomu, jehož svědkové oni jsou; ctíme sluhy, aby v nich byl uctěn Pán, který řekl: „Kdo vás přijímá, mne přijímá.“ (ML. 22, 907.)

Zač církev není odpovědna.

Všeho dobrého mohou lidé zneužít. Tak i úcty svatých. Jaký však to nerozum vytýkati církvi, co ona sama odsuzuje. Církev odsuzuje prokazovati svatým úctu větší než Bohu. Jsou však katolíci, kteří přicházejí do kostela, neklanějí se Ježíši svatostnému, nýbrž jdou jen k obrazu některého světce, na př. sv. Antonína, sv. Terezie Ježíškovy, sv. Judy Tadeáše, aby tam přednášeli svoje — ach tak světské — prosby.

Hříchem jest, když někdo na př. v neděli z lenosti zanedbává mši svatou, avšak ke cti

jistého světce i ve všední den jde do kostela; odsouzení hodno jest, když někdo uctívá (až pověrečně) světce, avšak ani v nejmenším se nesnaží světce následovati.

Co však říci, když někdo prosí světce, aby mu pomáhal ve hříšném počínání! Když na př. zloděj si bere sošku sv. Antonína, aby se mu při krádeži nic zlého nepříhodilo; když někdo obětuje almužnu sv. Antonínovi, aby se mu podařil lichvářský obchod; když do Padovy došel dopis nějaké slečinky, která prosí sv. Antonína o pomoc, aby určitý pán opustil svoji pravou manželku a vzal si — onu pisatelku!!

To jsou hříchy do nebe volající, a jsou vysvětlitelné jen nehoráznou hloupostí a náboženskou nevzdělaností některých katolíků, a i nekatolíků.

Co je s obrazy svatých?

Protestantské sekty odsuzují uctívání obrazů svatých. Odvolávají se na rozkaz, který dal Bůh židům ve Starém zákoně: „Neuděláš si obraz ani podobenství toho, co je v nebi na hoře, neb na zemi dole, neb co je pod zemí ve vodě; nebudeš se jim klaněti, ani jim sloužiti, neboť já jsem Pán Bůh tvůj.“ (Ex. 20, 4—5.) Ti, kteří tak otrocky se drží některých starozákonních předpisů, zapominají, že

třeba rozlišovati: Mnohé předpisy platily jen pro tehdejší dobu a jsou odůvodněny tehdejšími poměry, jiné jsou platné pro všechny lidi a pro vždy. Židé tehdy byli obklopeni pohanskými národy, kteří se klaněli modlám rukou udělaným a národ židovský vždy byl nakloněn přízpusobiti se těmto pohanským národům. Odtud zákaz Boží: „Neuděláš si obrazu, a by ses mu klaněl.“ Nezapovídají se tedy všeobecně a pro vždy obrazy svaté, nýbrž jen pro tu dobu, kdy nastane nebezpečí, že lid jim bude prokazovati božskou počtu.

Proto vidíme již v katakombách z druhého století křesťanského obrazy svaté. Sv. Řehoř Veliký († 604) odůvodňuje malování obrazů náboženských takto: „Co je pro učeného kniha, to je pro nevědomého obraz; neboť v něm čtou i ti, kteří neumějí čísti.“

Avšak nejen pro nevzdělané obraz je užitečný, nýbrž i pro člověka vzdělaného. Dítě ctí obraz svého otce, své matky, rádo naň hledí, líbá jej, ověncí jej v jejich svátek. Proč to? Ne protože obraz je z té neb oné látky; úcta, kterou prokazuje obrazu, platí rodičům. Běda, kdyby někdo poškodil obraz prezidentův. Byl by potrestán ne jen pro poškození majetku, nýbrž i pro urážku hlavy státu. Proč by, tedy bylo něco zlého v úctě miti obrazy přátel Božích?

Ostatky svatých.

Duše je nesmrtelná, tělo je smrtelné. — Avšak i tělo má podíl na dobrých a špatných skutcích člověka. Proto tělo má mít podíl i na odměně.

To dal Bůh na jevo v Písmě svatém. Čteme: „Elizeus zemřel a pohřbili jej. Avšak přišli lupiči z Moabu do země v tomto roce. A když někteří pochovávali muže a viděli lupiče, pohodili tělo do hrobu Elizeova. A když se dotkl kostí Elizeových, ožil onen muž a povstal na své nohy.“ (4. Král 13, 20—21.) Bůh tímto způsobem sám oslavil ostatky proroka.

V Novém Zákoně napomíná apoštol: „Nevíte, že těla vaše jsou údy Kristovými?“ (1. Kor. 6, 15.) „Nevíte, že údy vaše jsou chrámem Ducha svatého ve vás přebývajícího?“ (1. Kor. 6, 19.)

A Skutky apoštolské vypravují: „Bůh nemalé zázraky působil rukou Pavlovou, takže vkládali na nemocné z jeho těla šátky a pásy, a nemoci je opustily a zlí duchové odešli.“ (Sk. ap. 19, 11. 12.)

Vytýkají katolíkům: „Mnohé ostatky jsou nepravé, a vy je uctíváte.“ Na to odpovídáme: „Kdyby mi někdo přinesl nějaký předmět jako

památku na mé zemřelé rodiče, hřeším, když tento předmět mám v úctě a v lásce, protože mi připomíná mé rodiče? Rozhodně ne. Kdyby však nějaký zlomyslný člověk ukradl mi tento předmět a zaměnil jej s jiným úplně mu podobným, činil bych něco zlého, kdybych nevědomy, uctíval tuto podvrženou památku? Jistě ne, neboť předmětem mojí lásky jsou především moji rodiče. Podobně se to má s ostatky svatých. Stalo se, že zlomyslní lidé zneužívali důvěřivosti katolíků a nabízeli jim různé ostatky nepravé. Církev hrozí velikými tresty těm, kteří takového zločinu se dopouštějí a dovoluje veřejně uctívati jen ty ostatky, o nichž je věrohodně dokázáno, že jsou pravé.

Ano, kdybych pochyboval, zdali nějaká památka na mé rodiče je pravá neb podvržená, měl bych povinnost tuto památku zahoditi a zneuctíti? Jistě ne. Tak i katolík může soukromě uctívati ostatky i když je pochybnost, zda-li jsou tyto ostatky pravé.

Z katechismu k opakování:

Katechismus Kubičkův shrnuje to, co jsme právě pověděli v jednoduché věty, které by každý katolík měl si vštípati v paměť:

Úcta svatých.

K svatým v nebi náleží: duše dětí, které umřely v křestní nevinosti; duše dospělých, kteří zesnuli v posvěcující milosti a za své hříchy dosti učinili pokáním na zemi a utrpením v očistci; vyvolení, které Bůh za živa nebo po smrti oslavil zázraky a které církev zapsala do seznamu svatých; svatí andělé a Královna všech svatých, Panna Maria. *Bohu se klaníme a k němu se modlíme, svaté ctíme a vzýváme.*

Proč máme ctiti svaté v nebi?

Svaté v nebi máme ctiti, protože jsou to přátelé boží, Bohem samým oslavení.

Svatí v nebi — vzory naše. Památné dny svatých jsou označeny v církevním kalendáři. Společným svátkem světců známých i neznámých je den 1. listopadu. Nejslavnější z nich jsou zahrnuti v litanii ke všem svatým. — Je velmi prospěšno čísti životopisy svatých, abychom se příkladem jejich povzbudili k dobru. — Čím vroucněji svaté ctíme a následujeme, tím účinněji za nás orodují. Časem dějí se na přímluvu jejich i zázraky.

Svatí v nebi — přátelé naši. *Svatí milovali své bližní za živa na zemi; proto se přimlouval u Boha Job za své přátele (Job 42, 8.), Abraham za obyvatele Sodomy, Mojžíš za lid izraelský (2. Mojž. 32, 31.), Panna Maria za snou-*

bence v Kaně Galilejské. — *Ještě více milují nás nyní v nebi.* „Tento jest milovník bratří, který se mnoho modlí za národ a za všechno město svaté: Jeremiáš, prorok boží.“ (2. Mach. 15, 14.) — *Zejména pamatují na nás oni svatí, kteří jsou nám blízcí jako apoštolé naši vlasti, jako krajané, jako patronové (kostelní, křestní, biřmovací) a jako příbuzní.* Některé svaté vzýváme jako pomocníky ve zvláštních potřebách. Které na příklad?

Svaté obrazy: kříž, sochy a malby. Úcta jim prokazovaná se vztahuje na příslušné osoby v nebi. Zvláště zasluhují naší úcty obrazy a sochy posvěcené. Jsou to většinou cenné památky dějinné aneb umělecké. Některé obrazy oslavil Bůh zázraky a vyslyšením modlitby: uctívají se na poutních místech. Pěkné svaté obrazy a kříž jsou nejlepší ozdobou katolického příbytku.

Svaté ostatky jsou zbytky těl světců božích a různé památky po nich anebo po Kristu. Na příklad dřevo a hřeby z kříže Páně. Mnohé ze svatých ostatků oslavil Bůh zázraky. Když do hrobu proroka Elizea položili jiného mrtvého, ten ožil, sotva se mrtvé tělo dotklo kostí Elizeových. (4. Král. 13, 21.) V Efesu činil Bůh divy neobyčejné skrze ruce Pavlovy, a mnozí nemocní ozdravěli, když jim byly přiloženy části oděvu sv. apoštola. (Sk. ap. 19, 11. 12.) — Proto jsou nám sv. ostatky ctihodny.

III. Jak máme uctívati svaté?

1. Máme je znáti.

Známe příliš málo své velikány. Čemu se učí děti v dějepise? O válkách a sporech, jakoby to byly věci nejdůležitější. Jakoby největšími muži byli ti, kteří násilím překonali druhé. Pravá velikost je skryta uvnitř. Nejtěžší boj je boj proti sobě. Nejkrásnější vítězství je vítězství nad sebou samým. Takovými bojovníky a vítězi byli světci. Právě Boží bojovníci, kteří neničili, nýbrž stavěli. Kterí bojovali proti zlému napřed v sobě, potom ve světě. Jejich příklaď nás povzbuzuje, abychom i my bojovali, jejich vítězství nám dodává důvěry, že i my zvítězíme.

Každý člověk ví, nebo měl by věděti, jaký význam má právě v dnešní době tisk. Zvláště nepřítel lidského pokolení poznal dobře význam tisku a zaplavuje lidstvo špatnou četbou, aby duše ničil. — Budeme nečinně přihlížeti této zkáze? — Proti zbrani zbraň! Zlý duch ničí duše tím, že je láká špatnými příklady. Životy svatých však nám ukazují znovu a znovu na příklady dobré. Proto měl pravdu jeden z našich vůdců, když řekl: „Noviny dobré jsou důležité, ale důležitější jsou životy svatých!“

„Živý katechismus.“

Tak nazýval sv. František Saleský legendu (životy svatých). Živý jest tento katechismus a život vzbuzuje. Nestačí, abychom pravdy Boží jenom znali a do paměti si je vštípili. Jak mnozí, kteří z náboženství měli známku nejlepší, později odpadli od víry a vedou život pohanský. Pravdy Boží mají nám vniknouti do srdce a do vůle a mají se měniti v život podle víry. „Ne každý, kdo praví Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého!“

Katechismus se obrací především na rozum. Toho je třeba, neboť co není v rozumu, to nevejde do vůle. Legenda však se obrací přímo na srdce a na vůli. Katechismus praví: tak musíš jednati. Legenda praví: hle, tak jednati dovedeš i ty. „Slovo zní, příklad hřmí.“ V legendě se nám staví před oči příklady.

Sv. Terezie.

Veliká tato světice píše ve svém životopise: „Mého bratra Rodrigueza jsem milovala přede všemi ostatními, jako on miloval mne. Četli jsme spolu životopisy svatých. Když jsem tak rozjímala o mukách, které trpěli světci pro Boha, zdálo se mi, jakoby příliš lehce si zasloužili vstup do věčné blaženosti.

Toužila jsem také tak umřítí... Radila jsem se s bratrem a dohodli jsme se, že půjdeme do země Maurů a tam poprosíme pro lásku Boží, aby nám stali hlavy.“ Skutečně se děti daly na cestu, avšak před městem potkal je strýc a přivedl je nazpět matce, která trnula úzkostí, kde děti jsou.

Dále píše světice: „Ačkoliv moje matka byla velice cnostná, přec byla oddána čtení rytířských románů; avšak jí tato zábava tak neškodila jako mně, neboť ona nezanedbávala proto svých povinností. My však jsme se osmělili, tyto knihy také čísti. Otcí se to nelíbilo; proto jsme musely dávatí pozor, aby nás neviděl. Začala jsem si zvykatí na dobrodružnou četbu, a touto chybou poznenáhlu chladla moje dobrá předsevzetí. Neviděla jsem v tom nic zlého, že jsem promarnila mnohé hodiny ve dne a v noci tak zbytečnou zábavou, a to za zády svého otce. Byla jsem této vášni tak oddána, že jsem se nemohla uklidniti, dokud jsem neměla novou knihu.

Brzy jsem začala také se strojití a toužití potom, abych svým zevnějškem budila u lidí zálibu. Pečlivě jsem se starala o své ruce, o vlasy, voňavky a ostatní marnivosti, které mi byly přístupny.“

Na štěstí, starostlivý otec dal Terezii do kláštera na vychování. Tam se seznámila s řeholnicí, jejíž příklad blahodárně na ni působil.

Ještě jednou četba zapůsobila na Terezii vlivem rozhodujícím. Když těžce onemocněla a byla poslána na venkov, cestou se zastavila u zbožného strýce. „Strýc mne pohnul, abych čtla jeho knihy, a já, ačkoliv jsem nebyla přítelkyní takové četby, přece jsem tak učinila; neboť vždycky jsem se snažila uspokojiti jiné, i když se mi to zdálo těžké. Jen několik dní jsem u strýce bydlila, ale slovo Boží, které jsem tam čtla a slyšela, nabylo takové síly v mém srdci, že jsem zase jako dítě začala pravdu vnímati a jasně jsem poznala nicotnost a pomíjejícnost světa.“

Sv. Ignác z Loyoly.

Ignác byl důstojníkem světského smýšlení. Při hájení pevnosti Pampelony byl těžce raněn. Protože v nemocnici ho trápila dlouhá chvíle, přál si něco zajímavého ke čtení, nějaký dobrodružný román nebo něco podobného. Avšak v celém zámku nenalezli jiné knihy, než život Kristův a životy svatých. Nemocnému důstojníku se do toho nechtělo. Avšak co dělati, když dlouhá chvíle tak trápí? Sáhl po životopisech svatých. A hle, čím dále četl, tím více četba se mu zamlouvala. Porovnával sebe s svatými bojovníky Božími. On bojoval pro krále španělského, krále smrtelného, oni však bojovali pro Krista, krále věčné slávy. A ponenáhlu dozrávalo v něm rozhodnutí též se

státi bojovníkem Kristovým. A stal se jim nejen sám, nýbrž tisíce jiných nadchl do boje pro Krista Krále.*)

2. Světce máme milovati a k nim se modlití.

Milujeme přátele a své dobrodince. Svati jsou naši přátelé, neboť vznešenější než přibuzenství tělesné jsou svazky duševní. V Kristu jsme se svatými spojeni v jedno tělo. Sv. Pavel píše Korintským: „Jako tělo jest jedno, a přece mnoho údů má, tak i Kristus... Vy však jste tělem Kristovým a údy jeho.“ (1. Kor. 12, 12. 27.)

Svati jsou naši dobrodinci. Ditko přijímá odevšad dobrodiní a není si toho ani vědomo. Avšak i mnozí dospělí zůstávají na tomto stanovisku, které je ponižuje až pod zvíře, neboť čiň zvířeti dobře a ono je ti vděčné. Všecko, co činí člověk, dobré i zlé, má vliv též i na jiné. Co svatí činili dobrého, jejich obětí, jejich sebezapírání, jejich bolesti, jejich modlitby přinášely užitek nejen jim, nýbrž i nám a všem lidem, zvláště těm, kteří jsou s nimi v Bohu spojeni milostí posvěcující. To je smysl článku víry: „svatých obcování.“

---

*) Protože výtečná legenda Ekertova „Cirkve vítězná“ jest již rozebrána, rozhodli jsme se vydati laciné, krátké životy svatých. Všimněte si poslední stránky.

Svatí jsou našimi dobrodinci svým příkladem. Kdo by spočítal zástupy těch, kteří, když poznali vzory svatých, řekli se sv. Augustinem: „Mohli jiní, mohly jiné, proč pak ty ne, Augustine!“

Svatí jsou našimi dobrodinci svými modlitbami. Jejich modlitby nebyly sobecké, oni se modlili za celý svět, za všechny duše, i za ty, které přijdou po nich, svatí se modlili i za nás. —

Svoji lásku a úctu k svatým ukazujeme tím, že se k nim modlíme. Avšak hned nám zas nekatolíci vytýkají: „Proč se nemodlíte přímo k Bohu?“ Na to odpovíme: „My se modlíme přímo k Bohu. Církev nám nezapovídá modliti se přímo k Bohu. Ani nás nenutí modliti se k svatým, jenom prohlašuje (na sněmu tridentském): že je dobré a užitečné, chceme-li od Boha skrze jeho Syna Ježíše Krista, který jest našim jediným Vykupitelem a Spasitelem, obdržeti dobrodiní, k jejich (svatých) přímluvě a pomoci se utíkati.“ (Trid. S. 25.)

Kdo nám vytýká, že prosíme svaté za jejich přímluvu, toho se tážeme: Nesmí jeden za druhého se modliti, jeden druhého o modlitbu k Bohu prositi? Na tuto otázku odpovídá jasně sv. Pavel: „Prosím vás, bratři, u Pána našeho Ježíše Krista, a u lásky Ducha svatého,

a byste mi pomáhali u Boha svými modlitbami za mne.“ (Řim 15, 30.) A svému žáku Timotcovi píše: „Napominám především, aby se děly prosby, modlitby, přimluvy, díkůčinění za všechny lidi.“ (1. Tím. 2, 1.)

Jestliže modlitba těch, kteří na tomto světě žijí, je tak vzácná a žádoucí, oč více zmůže modlitba těch, kteří jsou přátelé Boží a žijí ve slávě jeho.

Bůh může přímo působiti, avšak ve své moudrosti a lásce, často působí prostřednictvím jiných: děti na př. vychovává prostřednictvím rodičů a učitelů, dospělé skrze kněze.

Svatému Pavlu řekl Bůh před Damaškem: „Jdi do města... ke knězi, on ti řekne, co máš činiti.“ (Sk. ap.)

Taktéž Bůh si přeje, aby spravedliví se modlili za jiné. Přátelům Jobovým řekl: „Jděte k mému sluhovi Jobovi a obětujte obět zápalnou za sebe; Job však, sluha můj, ať prosí za vás, tak chci ohled bráti na něho, aby vám nebyla připočtena tato pošetilost.“ (Job. 42, 8.)

Svatí nejsou jenom sluhové Boží, nýbrž jsou přátelé Ježíše Krista. Jsou „u Krista“. Proto jejich prosba u Boha zmůže víc než prosba žijících na tomto světě. Nedivme se tedy, když sv. Jeroným volá za zemřelou sv. Pavlou: „Podporuj svými modlitbami stáří své-

ho ctitele; tvá víra a tvé skutky spojují tě s Kristem; jemu blízka spíše obdržíš, oč prosíš.“ (Ep. 108 ad Eustoch. M. L. 22, 906.)

Namítá se ještě, že podle sv. Pavla jest: „Jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Ježíš Kristus, který sám sebe dal jako výplatné za všechny.“ (1. Tím. 2, 5. 6.) Netřeba dokazovati, že svatí nejsou našimi prostředníky jako Kristus. I jejich přimlůva jest velice rozdílná od přimlůvy Ježíše Krista. Ježíš Kristus se přimlouvá za nás pro své vlastní zásluhy; na ně poukazuje a prosí Otce za nás. Svatí se přimlouvají za nás pro zásluhy Ježíše Krista; i zásluhy svatých mají cenu ze zásluh Kristových.

Není však, jak nám zase vytýkají nepřátelé, modlitba k svatým nedůvěrou k Bohu? Byla by to nedůvěra, kdybychom prosili světoe, aby nám pomáhali z vlastní moci. Avšak toho neděláme, svatí ze sebe nemohou nic, veškerá jejich moc je z Boha. Pokora není důvěra. Aneb hřešil snad nedůvěrou onen setník, který poslal starši ze židů k Ježíšovi, aby se za něho přimlouvali? (Luk. 7, 2—10.)

3. Máme svaté následovati.

Nejvyšším vzorem křesťanské dokonalosti jest Bůh-člověk Ježíš Kristus. Vždycky bude platiti stará zásada: „Křesťan druhý Kristus!“

Avšak vzor ten jest nám až příliš vysoko, proto Bůh ve své lásce nám představuje příklady světců, abychom následováním jejich přiblížili se ke Kristu, Sv. Pavel praví: **Bud'te následovníky mými jako já jsem následovníkem Kristovým.**" (Fil. 3.)

Následování svatých je možno. Oni byli lidé jako my. I oni měli tělo, které bojovalo proti duchu, i oni měli své náklonnosti, i oni trpěli pokušeními, svět je lákal jako nás, zlý duch je pokoušel snad ještě víc, i oni museli bojovati. Ale oni spolupracovali s milostí Boží a tak zvítězili.

Následování svatých je užitečno. „Dlouhá je cesta učení, krátká cesta příkladu.“ Kdybychom cestu cnosti musili napřed zkoumat svým, ach tak slabým rozumem, kolik drahého času bychom tak promarnili a nakonec bychom snad to dobré poznali, ale nečinili. Tisíc dobrých slov nemůže tolik jako jeden dobrý příklad.

Mezi světci nalézá každý stav svůj vzor: řemeslníci mají svatého Josefa, rolníci sv. Isidora, vojáci sv. Šebestiána, vdovy sv. Moniku, manželky sv. Františku Římskou, služebné sv. Notburgu, sv. Zitu, sv. Kristinu, atd., ano mezi světci novější doby, o jejichž svatořečení se jedná, nalézáme: svatého lékaře (Dra Moskatiho), universitního profesora (Contarda Ferriniho), továrního dělníka (Mac Tal-

bota), dělnici (Markétu Sinclairovu), ženu dělníka (Annu Marii Taigi), svaté děti (Vita de Fontgallanta, Aničku Guigné).*)

Mezi světci nalézáme lidi nejrůznějších povah. Proto si může každý vybrati za vzor světce, který měl podobné boje a obtíže. Sv. Kliment Maria Hofbauer až do svého stáří musel bojovati s hněvivostí a prudkostí. I sv. František Saleský byl povahy vznětlivé a jak sám se přiznává, musel několik let na sobě pracovati, až nabyl oné mírnosti, kterou na něm obdivujeme. — Sv. Alois byl povahy tak hrdé, že mu bylo největší obětí vyznati se z hříchů, a před zpovědi omdlával strachem. — Sv. Filip Nerejský byl nejveselejším společníkem a vždy byl naladěn k nějakému vtípu a žertu. — Sv. Gabriel Possenti nebyl v mládí zlý, ale marnivý: šaty musily býti podle nejnovějšího střihu, boty podle módy, vlasy pěkně učesané a navoňavkované, rád tančil, a hle, přece stal se z něho světec, když to všechno přemohl. — Jsou mezi světci hlubocí myslitelé, nad jejichž učeností svět žasne, jako byl sv. Albert Veliký; ale máš mezi nimi též lidi slabého nadání, jako sv. Jana Vianneye, který propadl při

*)Viz „Životem“ číslo:

- 122. Lékař apoštol (Dr. Moskatl).
- 92. Moderní učenec světcem (Contardo Ferrini.)
- 83. Hrdina v dělnické haleni (Mac Talbot).
- 68. Z továrního ovzduší (M. Sinclairová).

zkoušce z bohosloví, aneb sv. Josefa Kupertinského, který pro nedostatečné vědomosti neměl býti připuštěn ke studiu a jen omylem se tak stalo. — Nalezneš mezi světci sv. Augustina, horkokrevného Afričana, v němž vášně jako v sopce hořela, a tichého, klidného Holanďana, sv. Jana Berchmansa, jehož celá svatost záležela v tom, že pečlivě i v nejmenších podrobnostech zachovával předpisy řehole, najdeš citového Poláka sv. Stanislava Kostku, v němž se stělesňuje vroucí pobožnost polského národa. — Jsi-li slabého zdraví, věř, že mnozí světci právě svými nemocemi a bolestmi dospěli k vrcholu dokonalosti. — Jsi-li v hříších, neztrácej důvěru! Neboť i ty můžeš se ještě státi svatým, jako sv. Markéta Kortonská, která devět let žila v hříchu nečistoty. Sv. Augustin až do třicátého roku žil v nevěře a nemravnosti. Ano, Jakub, kajícník, když čtyřicet let žil na poušti životem dokonalosti, přece podlehl pokušení, padl do smrtelného hříchu, dopustil se dokonce vraždy a přece ho Pán Bůh ještě přijal na milost a když činil pokání, stal se světcem.

Jak následovati světce?

Když spisovatel Alban Stolz po dvanáctileté práci dokončil svou legendu svatých, napsal svým čtenářům o následování světců vzácná poučení, která jistě i nám budou užitečná.

Varuj se!

Varuj se především a nade všecko hříchu; potom se varuj lehkovážných společností, přátelství s lidmi bezbožnými; varuj se spisů a novin, které otevřeně neb skrytě jsou nepřátelské katolickému náboženství; varuj se marných řečí, neskromnosti očí, lenosti, a těch radovánek, po nichž svět nejvíce baží — to vše vede na cestu širokou, ne však na onu cestu úzkou, která vede do nebe. Nemůžeš užiti všech pozemských rozkoší, a při tom přijít do nebe.

Trp odhodlaně!

Trp odhodlaně posmívání a pohrdání od lidí světského smýšlení. Snášej urážky a bezpráví, protivenství, chudobu a bolesti, kdykoliv ti je Bůh posílá. Cesta do nebe, která jest určena pro mnohého člověka, aby na ní došel věčné spásy, vypadá jako alej posetá kříži. Nevyhýbej se jim, když ruka Boží tě vede touto kamenitou, strmou stezkou. Těš se, setkáš-li se na cestě života s křížem — obejmí jej zmužile! Neboť kříže a utrpení trpělivě snášeti, ponořiti je do krve Kristovy a tak je takřka pozlatiti, — to patří k nejocennějším skvostům, které duše tvá může získati a jako výbavu vzíti na věčnost.

Bojuj!

Bůh chce, abys každý den rostl a prospíval ve zbožnosti, ve věrném plnění přikázání Božích, v pokoře, v sebezapírání, v odpoutání se od lásky ke světu, ve všech skutcích milosrdenství. To nedovedeš, nebudeš-li bojovati po všechny dny života svého.

Dva zlí duchové pronásledují tě až na hřbitov jako dva draví vlci: jeden jest z tohoto světa, tvé vlastní tělo, jeho žádostivost, která nikdy nemá dosti; druhý jest z onoho světa, — zlý duch, který stále se snaží roznititi v tobě jiskry pýchy, nenávisti, závisti a zhasnouti v tobě oheň lásky a světlo víry. Zde musíš býti na stráži a bojovati po celý svůj život.

Proto na konci starého roku učiň si předsevzetí, že s větší vážností a s rozjímáním budeš ještě jednou čísti životy svatých, lépe, než jsi to činíval v roce minulém. Zvláště taž se pokaždé, když jsi ukončil četbu o některém světci: Jak mohu a mám to, co jsem zde četl, na sobě uskutečniti? — a nedej si sám pokoje, až si učiníš určité předsevzetí, nebo hned něco dobrého vykonáš. Vždyť se po čtení pomodli, aby to, co jsi četl, bylo k užitku tvé duše.

Zítřka je Nový rok; lidé si navzájem přejí šťastný nový rok; ty si však můžeš šťastný

nový rok připravit sám, i když ti příští rok přinesl mnoho bolesti ano snad i smrt. Snaž se upřímně každý den příštího roku následovati příkladu svatých, hled' mnoho se modliti, často přijímati svaté svátosti, bedlivěji se na ně připravovati, jednu chybu za druhou v sobě přemáhati a ve smýšlení a jednání denně se lepšíti. Jestliže si zdokonalení sebe učiníš záležitostí nejdůležitější, a budeš přede vším hledati království nebeského a spravedlnosti jeho. Bůh ti přidá ostatní — a nový rok bude opravdu a najisto šťastným.

Bůh však tě chraň a doprovázej na úzké stezce křesťanského života a dej nám všem, abychom jednou ve společnosti svatých navzájem se vítali křesťanským pozdravem:

**„Pochválen buď Ježíš Kristus!
Na věky, Amen!“**

Imprimi potest. Pragae 1. Septembris 1932. P. J. Haderka
Css. R. Prov. Imprimatur Nr. 16.225 Olomouci, die 2. Sept
1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.
v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Sbírka »Životem«,

je všeobecně uznána jako nejlepší sbírka levných poučných brožurek. **Naleznete tam**

pro každého něco,

pro děti, pro vojáky, pro snoubence, pro birmovance, pro odpadlíky, pro zbožné duše, pro rodiče atd.

Dosud vyšlo přes 140 čísel.

Skoro všechny jsou k dostání. Některá mají již čtvrtá vydání. Mešní knížečky pro děti bylo rozprodáno za **5 měsíců 80.000 exemplářů.**

V VI. ročníku vyšlo:

121. Mešní knížečka pro děti.	131. Triumf mexických mužed- níků.
122. Lékař apoštol	132. Znáš toto srdce? (O Srdci Páně.)
123. Co chtějí „Badatelé bible“.	133. Novena k Srdci Páně.
124. Umučení Páně.	134. Prázdniny.
125. Děti, pro Vás! (Dilo sv. Dětství).	135. Paragraf 144.
126. Čeští dominikáni.	136. Kdy bude konec světa.
127. P. Michal. Aug. Pro S. J.	137. Blažená samota.
128. Matka Ustavižné Pomoci.	138. Na prahu nového života
129. Matka opuštěných dětí (M. Mazzarellová).	139. Dívky pozor!
130. Adventisté.	140. Naši přátelé v nebi.

Cena 50 hal.

Životem č. 141. Ročník VI. Číslo 21. Vyšlo 20. IX. 1932.

Kde jsou mrtví?

I. Kde jsou mrtví?

Pod tímto titulem vydalo „Mezinárodní sjednocení biblických badatelů, Strážná věž biblická a traktátní společnost v Magdeburku“ brožurku soudce Rutherforda, která je plna nepravostí a nenávistných útoků na katolickou církev a kněze. Je ku podivu, že Traktátní společnost se odváží s takovým plátkem jíti mezi katolíky. Avšak ještě více se divíme, že mnozí katolíci se pestrá obálkou dají zlákat, aby koupili tento bezcenný brak.

Pan advokát Rutherford píše laskavě o duchovenstvu: „Duchovenstvo na zemi smíchal se s obchodem(!), politikou a se vším možným, co tvoří část tohoto světa, díl organizace ďábla. Mimo toho zneuctívají Pána, představující v ďábelském učení Boha jako nepřítele. Nemůže tedy na ně býti pohlíženo jako na lidi spravedlivé.“ (Str. 39.)

Kněžím vytýká, že zavedli učení o očistci, aby se obohatili: „Čistý výsledek očistce znamenal pramen důchodů pro kněžstvo a prázdnou kapsu pro lid.“ (Str. 14.)

Znám mnoho kněží, kteří nenáročně v chudobě pracují pro spásu duší, a kterým tato výtka neplatí. I pan soudce Rutherford mohl se o tom přesvědčiti. Neučinil-li tak, je sám vinen a dopustil se hříchu nespravedlivého posuzování.

Na hlavní otázku: „Kde jsou mrtví?“ v celém svém spisku neodpovídá leč svými výmysly a ty ozdobuje citáty z Písma sv., které však vytrhl ze souvislosti a zkomolil podle potřeby.

Na př.: „Soud“, o kterém Pán Ježíš mluví jasně a zřetelně, je podle R. „zkouškou, příležitostí k získání života“ (str. 40). — Kdyby vám, pane soudce, někdo řekl, že váš soud nerozhoduje, nýbrž je zkouškou, jistě byste se tomu — velice divil.

O nesmrtelnosti duše

si vymyslel p. R., že člověk nemá duši a že není nesmrtelnosti lidské. Jak to dokazuje? Velice jednoduše: Bůh řekl: „Zemřete.“ ďábel řekl: „Nezemřete!“ Kdo tedy řekne lidem nezemřete, má otcem ďábla. Tak stojí psáno na stránce 18. Avšak na str. 56 stojí: „Ježíš pravil: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo uvěří ve mne, byť pak i umřel, živ bude. A každý, kdo jest živ a věří mně, neumře na věky.“ (Jan 11, 25.) „Bude-li kdo zachovávat slovo mé, neumře na věky.“ (Jan 8, 51.)

Podobných nesmyslů a lidských výmyslů je knížečka plna. A takoví lidé si dávají čestné jméno: „badatelé bible“.

Dvakrát jsem přečetl tento spis a když jsem potom vzal do ruky katolický katechismus, bylo mi jako člověku, který na poušti našel pramen čerstvé, čisté vody.

U hrobu milých.

Pokud je člověku dobře, lehce se mu věří v pozemský život. Když však smrt vytrhne někoho milého z našeho okolí, snad neočekávaně, tu se nám bezděky vymaní otázka: „Je možno, že našeho přítele už není?“ — V takových okamžicích zasvitne duši světlo věčnosti. Je to jako s hvězdami. Stále svítí hvězdy na nebi, abychom je viděli. Taktéž v srdci lidském nutně nastane noc bolesti a zármutku, aby vidělo hvězdy věčné.

Tři výstřižky z novin.

Ve stejné době jsem si vystříhl z různých novin tyto zprávy:

1. Z řeči 20letého komunistického básníka: „Víme, že po smrti nic není, víme, že není Boha, víme, že není věčnosti...“ Víme, víme, víme. Avšak důkazy?

2. Z pokrokových nekatolických novin: „Smrt je jako černá záclona; stojíme před ní

a nevíme, co za ní nás očekává.“ — To už zní skromněji.

3. Z řeči universitního profesora: „Už příliš dlouho jsme udržovali lid v bludu, jakoby věda dovedla odpovědět na nejdůležitější otázky života. Buďme upřímní a přiznejme se, že věda nedovede dát odpovědi člověku na nejdůležitější otázky života, a musí odkázati člověka na víru.“ •

II. Co nám praví víra.

Kdo čerpá své vědomosti z brožurky soudce Rutherforda, doví se o katolické víře tyto nesmysly: „Katoličtí duchovní psali, že zemřeli dobrý katolík, přijde při své smrti přímo do nebe, kdežto špatný katolík, který nedodržel svého slibu, přijde do očištnice, kde musí zůstatí neurčitý čas; od tohoto stavu utrpení může býti vysvobozen modlitbami kněze nebo kazatele. Ale zemřeli někdo, kdo nebyl katolíkem nebo údem jiné církve a byl tudíž bezvěrcem, přijde při své smrti na místo věčného utrpení, věčného žalu, tedy do stavu, ze kterého není vysvobození a který nazývali kazatelé peklem.“ (Kde jsou mrtví? str. 5.)

Skoro každá věta tohoto tvrzení je nesprávná. Není pravda, že každý nekatolík přijde do pekla; není pravda, že katolík nepřijde

do pekla; není pravda, že z očistce může vysvoboditi jen modlitba kněze.*)

Katolický katechismus

Kubičkův má tyto otázky:

Kam odchází duše hned po smrti? Hned po smrti odchází duše před boží soud. •

„Uloženo jest lidem jednou zemřítí a potom bude soud.“ (Žid. 9, 27.) Posmrtný soud boží slove tajný nebo soukromý. Po soudu soukromém přichází duše buď do očistce, nebo do nebe aneb do pekla.

O nebi.

Jest nebe. Za odměnu se tam dostali sv. andělé. S Kristem vstoupily do nebe duše svatých z předpekli. Hned po smrti přichází do nebe duše toho, kdo zemřel neposkvrněný v křestní nevinnosti, anebo kdo na zemi časné tresty za své hříchy buď vytrpěl anebo dobrými skutky odčinil. Duše jiných v Pánu zesnulých přicházejí do nebe přes očistec. *V soudný den se dostanou všichni svatí do nebe i s tělem.*

*) Poučení o očistci a o pekle naleznete v těchto brožurkách ze sbírky „Životem“: č. 7. Pomáhej duším v očistci! — č. 33. Peklo.

Kdo přijde do nebe?

Do nebe přijde, kdo zemře v boží milosti a nemá co trpěti za hříchy.

Pán Ježíš o nebi: že dobrý a věrný služebník vejde v radost Pána svého (Mat. 25, 21.); že je tam jakoby večeře veliká, při které Pán bude sám posluhovati (Luk. 12, 37.) a že blaženost nebeská bude trvati věčně. (Jan 16, 11. — Luk. 10, 42.) „Radujte se a plesejte, neboť vaše odplata je hojná v nebesích.“ (Mat. 5, 12.)

Apoštolé o nebi. Sv. Jan evangelista: „Ejhle, stánek boží s lidmi a on, Bůh, přebýváti bude s nimi a setře všelikou slzu s očí jejich, a smrti nebude již, ani zármutku, ani bolesti, neboť první věci pominuly.“ (Zjev. 21, 3. 4.) — **Sv. Pavel:** „Oko nikdy nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ (1. Kor. 2, 9.) Svatí tam vidí Boha „tváří v tvář“. (1. Kor. 13, 12.) Proto říkáme, že jim v nebi svítí „světlo věčné“. *Čím kdo byl za živa světější, tím bude v nebi blaženější. Neboť „kdo bohatě seje, bohatě také bude sklízeti“.* (2. Kor. 9, 6.)

Co blaží svaté v nebi?

Svaté v nebi blaží patření na Boha a pokoj věčný.

Pozdvihni se, duše z prachu, zalet k rajským končinám! „O, jak se těším, až zaslechnu

lahodné slovo: vejdi v radost Pána svého! To mi zasvitne krásný, blažený den, jenž nebude míti večera." Tak umíral sv. Augustin r. 430. „Uvidíme se opět," psal krátce před smrtí sv. Alois své matce a skonával se slovy žalmu (121, 1.): „Zaradoval jsem se, když mi řečeno bylo: Půjdeme do domu božího." († 1591.) Mohu se tak těšiti já?

O pekle.

Jest peklo. První se tam dostali pyšní andělé — zlí duchové. Kdo je tam z lidí? „Každý strom, který nenese ovoce dobrého, bude vyřazen a hozen do ohně." (Mat. 7, 19.) Do ohně se hází „suchá ratolest". (Jan 15, 6.) Ven do tmy byl uvržen pozvaný, jenž neměl „roucha svatebního". (Mat. 22, 12, 13.) — *V soudný den se dostanou zavržení do pekla i s tělem.*

Kdo přijde do pekla?

Do pekla přijde, kdo zemře ve smrtelném hříchu.

Pán Ježíš pravil o pekle: 1. že je tam temno, pláč a skřípění zubů (Mat. 22, 13); 2. že zavržení se mučí v plameni a že červ jejich neumírá (Luk. 16, 24. — Marek 9, 43.); 3. že při posledním soudu řekne zavrženým: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného." (Mat. 25, 41.) ~ Temnem se rozumí

odloučení od Boha. „světla věčného“. Pláčem se rozumí pozdní, beznadějná lítost. Červem duše se rozumí probuzené svědomí.

Co trápí zavržené v pekle?

Zavržené v pekle trápí odloučení od Boha a oheň věčný.

Pamatuj! „Kdo sestupuje do pekla za živa, nedostane se tam po smrti.“ (Sv. Bernard.) „Vcházejte těsnou branou, neboť široká brána a prostorná cesta vede k zahynutí, a mnoho je těch, kteří jdou po ní.“ (Mat. 7, 13.) Bůh mne opatruj od takové cesty! „Hrozná jest upadnouti do rukou Boha živého.“ (Žid. 10, 31.) „Ať nás nežže věčný plamen, uchovej nás, Jezu Kriste. Amen.“

Očistec.

Jest očistec. To znali ze zjevení božího již věřící Starého zákona. Proto se za mrtvé modlili a přinášeli za ně oběti. „Svaté a spasitelné jest modliti se za mrtvé, aby hříchů byli zproštěni.“ (2. Mach. 12, 46.) V Novém zákoně věřila církev svatá v očistec od počátku; proto se modlivala za zesnulé. Sv. Monika († 387) prosila před smrtí: „Pochovejte tělo mé kde chcete, jen za to vás prosím, abyste na mne pamatovali při oltáři Páně.“

Kdo přijde do očístce?

Do očišťovce přijde, kdo zemře v boží milosti a má ještě trpěti za hříchy.

I po odpuštění hříchu zbývají pravidelně časné tresty boží. Ty dlužno vytrpěti nebo je nahraditi dobrými skutky „za pokání“. Pokání za živa nedokončené trpí duše v očišťovci. „Ukrutný je plamen páli, že se hříchu nedokály.“

Co trápí duše v očišťovci?

Duše v očišťovci trápí veliké tesknno po Pánu Bohu a rozličné tresty časné.

Jsou to tresty velmi bolestné, větší nebo menší, delší nebo kratší, podle zasloužení. Duše v očišťovci jsou ubohé a zasluhují účinné lásky naší; jim něžně říkáme „dušičky“. Z očišťovce dostávají se do nebe. Poslední vyjdou z očišťovce v soudný den.

Čím pomáháme duším v očišťovci?

Duším v očišťovci pomáháme modlitbou a jinými dobrými skutky, zvláště pak obětí mše svaté.

„Smilujte se nade mnou aspoň vy, přátelé moji, neboť ruka Páně dotkla se mne!“ (Job. 19, 21.) Hodný věřící pamatuje s účinnou láskou na všechny, „kteří nás předešli se znamením kříže“, jmenovitě na ty, kteří umřeli jemu: *všelico si za dušičky odepře, prokáže na jejich úmysl milosrdenství živým, každodenně se za zesnulé modlivá, věnuje dušičkám*

odpuštění, obětuje za ně sv. přijímání a zvláště mši svatou. „Kdykoli se slouží oběť mešní, spěchají andělé otevřítí žalář očistcový.“ (Sv. Jan Zlatoústý † 407.)

Na dušičky vzpomínejme! Zvláště večer, v památný den úmrtí nebo jmenin zesnulého na hřbitově a pokaždé v kostele. *Výroční Památka dušiček* se koná po svátku Všech svatých. Večer před tím se rozžihají světla na hrobech; v srdci má světlo svítiti každodenně.

Kdo přijde do očistce?

Kněz vypravuje: V léčebném ústavě poznal jsem starého vládního radu H. Byl to protestant šlechtěného smýšlení. Představoval nás lázeňský lékař. Po několika úvodních slovech praví mi H.: „Ale, důstojný pane, to Vám říkám hned, nepatřím k Vaší samospasitelné církvi.“ Já mu na to s úsměvem: „Pane rado, nepřišel jsem do lázní, abych Vás obracel, a také Vy tu proto nejste. Při trošce dobré vůle dobře se spolu sneseme.“ Na to odpověděl k mému překvapení starý pán s pohnutím: „Jak jste vy katolíci šťastni — máte očistec, my ho nemáme.“ — „Pane rado,“ pravím, „stvořil-li Bůh očistec, pak očistec je, ať v něj protestanté věří nebo ne, a přijdou tam lidé, kteří tam patří, i protestant, zemře-li třeba ne

úplně čistý, ale bez smrtelného hříchu. I Vaše duše tam může přijít, nemáte-li na tom viny, že nejste v Církvi pravé." — I podíval se na mne nejprv pronikavě, pak se objevila spokojenost na jeho tváři a řekl vážně: „To mi je velikou útěchou.“

Není příčiny k malomyslnosti.

Před lety měl řeholník v městě Nancy duchovní přednášky pro matky. Mezi jiným řekl: „Nikdy nesmíme zoufat nad spásou duše. Často snad nějaký náboženský výkon, který před světem se zdá býti bezcenným, v hodině smrti jest příčinou velikého milosrdenství božího.“

Když řeholník opouštěl kostel, oslovila ho vznešená paní takto: „Důstojnosti! Co jste právě řekl, to mohu dosvědčiti z vlastní zkušenosti. Měla jsem muže, který od svatby zanedbával své povinnosti náboženské. Zdálo se, že moje modlitby a moje napomenutí jsou nadarmo. V měsíci květnu minulého roku jsem si vystavěla jako jindy oltářík Panny Marie a ozdobovala jej občas čerstvými květinami. Každou neděli můj muž šel na venkov a přinesl mi krásnou kyticí, abych ji postavila před oltář Nejsvětější Panny. Nevím, jestli tím

chtěl radost učiniti jenom mě neb uctiti Pannu Marii.

V prvních dnech měsíce května byl ra-
něn mrtvicí a zemřel nezaopatřen, bez sv.
svátostí. Nemohla jsem se uklidnit nad tímto
neštěstím. Proto jsem šla k sv. faráři z Arsu.
Sotva jsem k němu přišla, oslovil mne: „Proč
jste tak zarmoucená? Zapomněla jste na kvě-
tiny, na ony květiny každou neděli v mě-
síci květnu?“

Když jsem to uslyšela, byla jsem udivena,
že jsem nemohla slova promluvit. S nikým
jsem nemluvila o oněch květinách. Jenom bož-
ským zjevením mohl svatý farář o nich vě-
děti. Dodal ještě: „Bůh prokazuje milosrdenství
těm, kteří uctívají jeho Matku. V okamžiku
smrti dal Bůh vašemu manželovi na přímluvu
Panny Marie milost, že mohl vzbudit doko-
nalou lítost. Jeho duše je v očistci. Modlitbou
a dobrými skutky můžete ji vysvobodit z
očistce.“

Jak to vypadá v očistci?

Mnozí, zvláště nekatolíci, mají podivné
pojmy o očistci. Jakoby Bůh nalézal radost
v tom, že trápí duše, které sice zhřešily, ale
přece Boha milují.

Očistec je místo radosti. Jsou tam duše, které jsou v milosti Boží. Jakou radost mají, že nemohou již hřešiti. Všichni tam jsou dítkami Božími, a tuto milost posvěcující už nikdy, nikdy nemohou ztratiti, neboť doba zkoušky je ukončena. Spása jejich je zajištěna. V očistci vládne čistá láska k Bohu, proto je tam též dokonalá trpělivost a hrdinská oddanost do vůle Boží.

Je tam pšenice Boží, která není smíšená, jako zde na zemi s koukolem. Je tam lid Boží, plný hrdinských ctností, plný naděje a svaté touhy, plný tiché spokojenosti. „Otče, buď vůle tvá!“ to jest modlitba blažených duší v očistci.

Avšak očistec je též místo bolu. Je tam sice bolest z lásky k Bohu, ale právě proto bolest nezměrná. Tam není rozdílu mezi zdravými a nemocnými, tam jsou všichni nemocní. Tam není rozdílu mezi bohatými a chudými, tam jsou všichni ubozí. Tam není rozdílu mezi hladovými a nasycenými, tam všichni hladovějí po chlebě života věčného. Chceš-li si učiniti představu o lidech v očistci, pomysli si, že by všichni nyní žijící lidé leželi na smrtelné posteli a zápasili se smrtí deset, dvacet, třicet let. Podobně jest v očistci. Je to jako veliká nemocnice, kde všichni jsou nemocní tesknoutou po nebeském domově.

III. Jak se spojíme s dušemi zemřelých?

Nespojíme se s dušemi našich milých zemřelých spiritistickými seancemi a podobnými pokusy. Při takových sedánkách vidí a slyší účastníci buď ducha svého neb ducha lži. Proto nejeden z nich sešlel.

Církev nám ukazuje šlechetnější cestu k mrtvým. Jest článek víry, že církev bojující může pomáhati církvi trpící. Všecko křesťanstvo od počátku tak věřilo a podle toho jednalo. Tři církevní sněmy v Lyoně, ve Florencii a Tridentě slavně prohlásily, že můžeme muky ubohých duší mírniti a zkracovati svými modlitbami, kajícími skutky, obětí mše sv., almužnami a jinými dobrými skutky.

Církev svatá rozhodla, že naše modlitby a dobré skutky duším v očistci skutečně prospívají. Nemůže býti jinak. Jestliže církev trpící spojena s církví bojující v jednu rodinu Boží, potom nutně máme možnost navzájem si býti užitečnými, tak jak členové jedné rodiny zde na zemi mohou navzájem o sebe se starati. Stojíš-li u lůžka nemocného otce nebo nemocné matky, můžeš jim poskytnouti všelijaké ulehčení, můžeš horečkou rozpálené čelo ochlazovati, suché jejich rty ovlažovati. Rov-

něž tak můžeme opravdu a skutečně pomáhati trpícím duším v očistci. Obětujeme-li za ně modlitby, dobré skutky, odpustky, dostává se jim opravdu ulehčení. Cítí to zrovna tak, jak nemocný cítí ochlazující krůpěje vody, jak žebrák cítí dar bohatcův, jak smutný a zarmoucený cítí potěchu přítelovu: dostává se jim občerstvení, ulehčení, ano, někdy dostává se jim úplného uzdravení — života věčného.

Ano, my živí můžeme tam ve hlubinách ohně očistcového dokázati větší věci než tu na zemi. Zde na zemi můžeme zmírniti mnohou bolest, můžeme mnohé srdce lidské malým dárkem obveseliti. Ale i ta největší radost, kterou možno zde na zemi bližnímu připraviti, jest ničím v porovnání s radostí, s nejmenší radostí, již mohu způsobiti ubohé duši jediným za ni obětovaným Otčenášem, malou modlitbou odpustkovou. Trýzeň ubohých duší je tak nesmírně veliká, že nejmenší zmírnění jim působí větší radost, než by způsobilo zde na zemi žebrákovi udělené bohatství.

Ale když nejmenší radost, kterou můžeme způsobiti ubohým dušičkám, jest už tak veliká, což teprve veliká je radost, když duši z očistcového ohně vysvobodíme, když jí otevřeme bránu do nebe, před níž již tak dlouho o vpuštění prosila!

A my máme moc jim i tu radost zjednati. My nemůžeme ani chápati velikost této radosti. Bylo by nutno znáti velikost muk očistcových a velikost radostí nebeských, abychom mohli měřiti radost, kterou cítí duše při přechodu z nevýslovných muk do nevýslovné blaženosti. Bylo by třeba, abychom sami viděli tu vysvobozenou duši, jak jde u vítězoslávě do nebe, abychom slyšeli její jásavé zpěvy a spolu s ní cítiti nadšení jejího srdce, abychom mohli změřiti délku a šířku, výšku a hloubku radosti, kterou pocituje duše v prvním okamžiku své věčné radosti. Takovou radost, aneb aspoň přibližnou, nejsme s to, abychom zde na světě někomu připravili i sebe větší námahou a obětí.

Příklad z prvních dob křesťanských.

Všichni dějepiscové uznávají, že zprávy o umučení sv. Perpetuy a Felicity († 203) jsou pravdivé a historicky věrné. V nich se vypravuje, že Perpetua měla bratra, který jako sedmiletý hoch onemocněl rakovinou ve tváři a zemřel. Sv. Augustin vyslovuje domněnku, že tento chlapeček byl pokřtěn, ale později se dal svým otcem svěsti k modloslužbě a tak se dopustil hříchu (avšak pro nedostatek poznání jen všedního). Když Perpetua v žaláři jednou v noci se modlila, vyslovila najednou

jméno svého zesnulého bratříčka Dinokrata, nad čím se sama divila, protože předtím na něho nemyslila. Teď jí přišlo na mysl neštěstí tohoto dítěte a zároveň vnučnutí, aby se zaň modlila. Proto začala s velikou vroucností, za svého bratra se modliti. V téže noci viděla ho ve snu, jak vychází z temného místa, v jeho tváři zeje rána rakoviny, vzezření jeho bylo jako člověka, který trpí těžký trest. Poznala, že trpí žízni a vedrem, jeho tvář byla bledá a špinavá, a veliká propast byla mezi ním a Perpetuou. U něho stála veliká nádoba s vodou, avšak tak vysoko, že, ačkoliv se namáhal, nemohl vody dosáhnouti, aby uhasil žízeň.

Perpetua pojala důvěru v Boha a se slzami modlila se ve dne v noci, aby Bůh byl ubohému milostiv. — Po nějaké době, krátce před svou vlastní smrtí, měla opět vidění. Viděla svého bratra jako by byl umyt a v nových šatech; místo rány ve tváři měl jen jizvu; nádoba s vodou byla již tak nízko, že chlapec zlatou miskou nabíral vody, kolik chtěl, a tak hasil žízeň; potom odesel, aby jako děti s radostí si hrál. Z toho svatá mučednice poznala, že její modlitby nebyly nadarmo a že duše bratrova již požívá radostí nebeských.

Jak pomáhati mrtvým?

1. Modlitbou. Kristus nás učil, abychom se nemodlili jenom za sebe, nýbrž i za jiné: „Otče náš... dej nám... odpust nám.“ Sv. Pavel ujistuje opět a opět křestany: „Konám vždycky při všech modlitbách svých s radostí prosbu za vás všechny.“ (Fil. 1, 4.) „Milost vám a pokoj od Boha Otce a od Pána našeho Ježíše Krista.“ (Gal. 1, 3.) — Čím ubožejší je náš bratr, tím více potřebuje naši modlitby. Nejubožejší jsou duše v očistci, proto se za ně modleme: „Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane, a světlo věčné ať jim svítí.“

Sv. Alfons praví: „Neopomeňte modliti se za duše v očistci. Není to jenom rada, nýbrž povinnost lásky, modliti se za tyto svaté duše, které tolik potřebují naší modlitby. V žaláři, ve kterém trpí, vyprosí i tobě od Boha veliké milosti, a prositi budou za tebe ještě mocněji, až vejdou do nebe.“

(Překrásné modlitby které se církev modlí za zemřelé a myšlenky útěchy u hrobu svých milých, naleznete v brožurce: „Pohřeb katolického křesťana“. „Životem“ č. 98, cena 50 hal.)

2. Obětmi. Oběti jsou účinnější než modlitba. Píše-li sv. Pavel: „Nyní se raduji z utrpení pro vás, neboť vyplňuji na svém těle to, co zůstává z útrap Kristových pro jeho tělo, kterým jest církev.“ (Kol. 1, 24.), máme i my

dobrovolně oběti přináseti za církev trpící v očistci. Bohumilá je almužna, neboť „almužna vysvobozuje od smrti, a ona jest, jež očistuje od hříchů a působí, že nalézáme milosrdenství a život věčný.“ (Tob. 12. 9.); dvakrát je Bohu milá almužna, dáváme-li ji s úmyslem, abychom pomáhali duším v očistci.

3. Oběti mše svaté. Je to oběť nej-cennější, neboť neobětuje se zde člověk hříšný, nýbrž Syn Boží nejsvětější. A co obětuje: to nejdražší co má: sebe sama. Proto je mše svatá pomocí pro duše nejúčinnější. Již sv. Augustin praví: „Nedá se popřítí, že duše zemřelých obdrží úlevu zbožností žijících příbuzných, když se za ně přináší oběť Prostředníka aneb dává se almužna.“

4. Odpustky. Bratr může zaplatiti dluhy za bratra. Taktéž i my můžeme svým bratřím trpícím v očistci za dluhy hříchů přispěti ku pomoci. Jelikož však jsme sami chudí, přichází nám církev svatá na pomoc a nabízí nám milosti ze zásluh Ježíše Krista a jeho svatých.

Duším v očistci můžeme odpustky věnovati „na způsob přímluvy“, to znamená: získávejme odpustky a zároveň prosme s církví Boha, aby On té aneb oné duši prominul tresty očistcové. Kolik Bůh oné duši promine skutečně, jistě nevíme, neboť to závisí na milosrdenství

Božím. Avšak mohu býti jist, že Bůh naše milé zemřelé miluje více než my sami je milujeme.

Hrdinný skutek lásky k duším v očistci.

Obětavá láska k duším v očistci přiměla mnohé šlechetné duše k tomu, že všelikou smírnou cenu svých dobrých skutků i odpustky, které by získaly za celý svůj život, věnovaly duším v očistci; mimo to i všeliké dostičinění, které by jiní za jejich života i po jejich smrti za ně obětovali, a samy se zůstavily milosrdenství Božímu. To jest „hrdinný skutek lásky k duším v očistci.“

Římská Stolica schválila tento „hrdinný skutek lásky k duším v očistci“ a hojnými milostmi obdařila.

1. Duše, které se odhodlaly k tomu hrdinnému skutku lásky, mohou každým svatým přijímáním získati plnomocné odpustky za duše v očistci. 2. Plnomocné odpustky mohou získati každé pondělí, když jsou za duše v očistci přítomni mši svaté. Jest jen ovšem potřebí k získání plnomocných odpustků pomodliti se na úmysl sv. Otce aspoň šestkrát Otčenáš a Zdravas Maria. 3. Mohou věnovati duším v očistci všechny odpustky i ty, které jim jinak nelze přivlastniti.

Poznamenati, dlužno, kdo učiní tento hrdinný skutek lásky k duším v očistci, že věnuje jim jen smírnou cenu svých dobrých skutků, podržuje však zásluhy svých dobrých skutků i jejich cenu přímluvnou. Není tedy Pánu Bohu méně milým, ani nezmění své slávy v nebesích; naopak tímto hrdinným skutkem lásky rozmnoží svou věčnou slávu; a zajisté mu bude Kristus Pán milostiv v životě i v hodině smrti i po smrti, neboť pravil sám: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“ (Mat. 5, 7.) —

Kdo tedy tento „hrdinný skutek lásky k duším v očistci“ učinil, ať jen klidně se modlí za sebe, za své příbuzné... a koná horlivě dobré skutky: stále rozmnožuje poklad svých zásluh a stává se Pánu Bohu milejším a milejším.

„Hrdinný skutek lásky k duším v očistci“ může se projevití asi tímto způsobem:

Můj Bože, ve spojení se zásluhami Pána Ježíše a nejblahoslavenější Panny Marie obětuji ti za duše v očistci všelikou smírnou cenu svých dobrých skutků i všechny odpustky, které získám, jakož i všechny dobré skutky, které jiní za mne za mého života i po mé smrti obětovati budou.

Tuto oběť skládám do nejčistších rukou nejblahoslavenější Panny Marie, aby podle své mateřské dobrotы a lásky s ní naložila ve prospěch duší těch, které sama chce vysvoboditi z muk očistcových.

Střelné modlitby za duše v očistci.

„Protože tě prosíme, přispěj duším, které jsi drahou krví vykoupil a které dosud úpí v plameni očistcovém (300 dní odp. pokaždé).

Odpočinutí věčné dejž jim, Pane! A světlo věčné ať jim svítí! Ať odpočívají v pokoji! Amen.“ (300 dní odp. pokaždé.)

Nenávist a láska.

Hrabě Hyacint byl za francouzské revoluce po krátkém výslechu zastřelen. Jeho sestra byla náhodou při jeho popravě. Představíme si, jakým dojmem na ni působil okamžik srtí bratrovy.

Bylo po revoluci, hraběnka žila o samotě na svém zámku v tiché vzpomínce na svého bratra. Místní farář ji navštěvoval rok co rok a upozorňoval hraběnku, aby plnila své náboženské povinnosti. Ale vznešená dáma po-

každé odbyla kněze: „Nemohu, protože nemohu říci: „Odpust...“ jako i my odpouštíme našim vinníkům...“ Kdysi konečně promluvil kněz: „Doporučuji vás ubohým duším v očistci, a zvláště Vašeho bratra, je-li ještě v očistci.“ — „Můj bratr ještě v očistci? Tak dobrý, nyní po patnácti letech? To je nemožné.“ — Kněz odešel. Hraběnka této noci nespí; vždyť je dnes výročí poprav. Náhle stojí zvěčnělý bratr před ní jako živý. „Hyacinte, ty zde?“ — „Ano sestro, přišel jsem, abych si postěžoval, jak se se mnou zacházelo.“ — „Vím, bratře, jak nespravedlivě s tebou naložili, a Bůh je mi svědkem, že nikdy nezapomínám na tvou hroznou smrt a že z celé duše nenávidím vraha tvého života.“ — „A to je právě mou největší škodou. Všichni, kteří jsou se mnou uvězněni, nalézli ulehčení, ano, byli i osvobozeni. Já však nemám nikoho, kdo by na mne pamatoval.“ — „Ale, bratře!“ — „Dnes poprvé se někdo za mne pomodlil De profundis (žalm za zemřelé) a pro tuto modlitbu směl jsem přijít k tobě.“ — Po těchto slovech zmizel.

Jak se kněz podivil, když časně z rána uviděl hraběnku v kostele. „Důstojnosti, nepomodlil jste se včera za mého bratra De profundis?“ — „Ano, pomodlil.“ — Hraběnka požádala o sv. zpověď, aby se mohla modliti a přistoupiti k sv. přijímání za svého nešťastného bratra.

Vděčnost duší očištěných.

(Vzpomínka z doby válečné.)

Kněz vypravuje: „Bylo 14. ledna 1917. Tu přišla dáma v smutečním oděvu do naší klášterní nemocnice, kterou jsme zřídili na počátku války pro raněné vojíny. Prosila, by směla promluvit několik slov se správcem nemocnice. Správce přišel a dáma pravila: „Ctihodný bratře, pátrám po raněném vojínu, otci rodiny; má prý čtyři děti, z nich je jeden hoch desítiletý. Jméno nevím.“ — „Ale, milostpani,“ odpověděl bratr, „to není tak snadné vyhledati takového muže mezi dvěma sty raněnými. S kým mám čest mluvit?“ — Dáma dala se do usedavého pláče a po chvíli řekla: „Jsem vdova po řediteli měšťanské školy, který nedávno zemřel. Na Hod Boží vánoční pocítla jsem náhle v sobě mocné puzení, abych navštívila hrob svého muže. Na počátku jsem se tomu vzpírala, domnívajíc se, že později to bude snazší. Ale zmocnil se mne zvláštní nepokoj; jako bych slyšela vnitřní hlas, který rozhodně žádal: „Dnes a to hned musíš jít.“ Tak jsem se vydala rychle na cestu, jednak z neblahé předtuchy, jednak ze zvědavosti, co to asi znamená. Jakmile jsem přišla na hřbitov, zamířila jsem rovnou k hrobu svého muže. Co tam vidím? Hoch chudě a nuzně oděný klečel na hrobě mého dobrého muže, maje ruce sepjaty k zbožné modlitbě. Jako blesk pro-

jelo mi duši: tohoto ubohého hochu, tohoto anděla, posílá ti tvůj muž. Přistoupila jsem ke hrobu, oslovila jsem hochu, který mne dosud nepozoroval: „Dítě, co děláš zde na cizím hrobě?“ Upřímně se na mne hoch zadíval a odpověděl: „Tu leží pochován můj bývalý učitel; mival mne velice rád a udělal mi mnoho dobrého. Proto se za něho modlím. Když navštívím hrob svých bratří a sester, jdu také pokaždé k tomu hrobu.“ — „Žijí tvoji rodiče ještě?“ — „Ano, ale otec není doma; byl dlouho ve válce, teď však leží raněný někde v nemocnici v městě. Nic jsme neměli na vánoce, protože tatínek nebyl doma.“ — „Kolik máš let?“ — „Deset.“ — „Máš ještě sourozence?“ — „Ano, tři sestry jsou ještě doma u maminky a dvě leží zde na hřbitově. Že jsme neměli k svátkům vánočního stromku, řekla maminka: „Jdi na hřbitov a pomodli se u hrobu svých sester, aby aspoň ony měly nějakou radost vánoční.“ A tak jsem přišel sem a pomodlil jsem se též za svého učitele, aby také on měl radost na Ježíška.“ — Byla jsem dojata. Ano, toto dítě posílá ti tvůj manžel, znělo v mém srdci. Zatím, co jsem o tom přemýšlela, odběhl chlapeček, a když jsem se ohlédla, neviděla jsem nikoho. Nevěděla jsem ani jeho jméno, ani kde bydlí. Tak chodím od nemocnice k nemocnici, abych našla onoho raněného otce, Dosud hledám nadarmo. V této nemocnici musí určitě býti.“ — V tomto

okamžiku otvírají se dveře a přikulhává starší, raněný voják. „Tady přichází právě jeden raněný ze mše svaté,“ pravil bratr, „je to otec rodiny, můžeme se ho hned zeptati.“ Paní dala vojínovi několik přívětivých otázek, a hle, jeho odpovědi se shodovaly s tím, co slyšela na hřbitově. Nebylo pochyby: našla skutečně otce onoho zbožného, vděčného dítěte. Rozhovor zakončila paní slovy: „Pravda, vaše rodina žije v chudých poměrech?“ — „Ovšem,“ odpověděl skromně muž. Paní ho ujistila: „V nejbližších dnech navštívím vaši dobrou ženu a vaše milé děti, a pomohu jim ve všem, čeho potřebují; co se týká onoho chlapečka, budu se o něho starati a dám ho podle jeho schopností vychovati. Můj dobrý zesnulý muž mi ho poslal; sama nemám dítěte.“ Kdo by mohl popsati údiv překvapěného chudého otce? Nechtěl ani věřiti, že je to ne sen, nýbrž skutečnost. Hlas mu selhal, ale slzy v jeho očích lépe než slova dávaly na jevo, jaká vděčnost naplňuje jeho srdce.“ (Associatio Perseverantie 1917, č. 3.)

Jak nás milují blažené duše v nebi.

Matka Magdalena Žofie Baratová ještě po smrti ukázala svoji lásku k duším. Kdysi hraběnka z Berlichingen ji prosila o přimluvu za obrácení manžela; ona sama totiž milostí

Boží se vrátila do církve katolické a neměla vroucnějšího přání, než, aby i její manžel byl účasten jejího štěstí. Avšak zdálo se, že všechny námahy a modlitby jsou nadarmo. Matka Baratová hraběnku potěšila a slíbila jí: „Až mne Pán ve své milosti jednou vezme do nebe, bude to první milost, kterou si od něho vyprosím.“

V oné době, když matka Baratová umírala, byl také baron z Berlichingen na smrt nemocný, avšak ve svém smýšlení se ani v nejmenším nezměnil. Ještě 25. května vzkázal králi virttemberskému, že odchází z tohoto světa jako přesvědčený protestant.

Avšak v noci z 25. na 26. května žádal najednou o katolického kněze, aby byl přijat do církve. Kněz hned přišel. Když se přesvědčil, že prosba umírajícího je upřímná, udělil mu svaté svátosti. Po několika dnech baron šťastně zemřel jako syn katolické církve. Později přišla zpráva, že právě v noci z 25. na 26. května zemřela matka Baratová. Hraběnka a její děti ihned věděly, komu mají děkovati za štěstí své a zemřelého.

IV. Hlas mrtvých.

Jsou lidé tak nerozumní, že chtějí „vyvolati“ duchy zemřelých, aby se od nich dověděli, co by ukojilo jejich zvědavost. K tomu však jistě Bůh nepropůjčí duše sobě tak milé.

Avšak tvoříme s celou církví vítěznou, bojující a trpící jedno tělo Kristovo. Proto se můžeme dozvědět o tom, co si duše v očistci myslí a co by nám rády řekly. Víme ze života svatých, že čím více pokračovali na cestě dokonalosti, tím jemnější byla jejich duše a tím užší jejich spojení s věčností, s Bohem a s dušemi zemřelých. Nuže, svatí nám mohou povědět, co by duše našich milých zemřelých chtěly nám říci. Slyšme jejich hlas.

Nermuťte se,

jako ti, kteří nemají naděje. Víte přece, že jenom tělo zemřelo a duše naše dojdou vaší pomocí a milosrdenstvím Božím k věčnému světlu a k věčnému odpočínutí v nebi. Víte, že se uvidíme zase a sejdem se v radosti věčné u Boha. Avšak, chcete-li skutečně s námi dosíci ráje nebeského,

pečujte o svou duši!

Pamatujte, že kdybyste ztratili duši svou, již nikdy byste se nesešli s námi. Proto varujte se hříchu smrtelného. Hřích jest největší neštěstí, neboť hřích smrtelný oloupi vás o život věčné blaženosti. Jste-li ve hříchu smrtelném, neotálejte a co nejspíše hříchu litujte a vyznejte se knězi ve zpovědi, abyste jménem Ježíšovým obdrželi rozhřešení a nový život milosti posvěcující.

Pamatujte na poslední věci!

Čím jsme my, budete brzy i vy; spíše než si myslíte, přijde i na vás smrt a potom Boží soud. Čiňte pokání, pokud je čas. Nevíte jak dlouho milosrdenství Boží bude ještě čekati na vaše obrácení. Kdo ví, jak brzy uslyšíte slova spravedlivého Soudce: „Vydej počet z vladařství svého, neboť již nebudeš dále vládnouti.“ Žijte tak, abyste každý den mohli umřítí.

Napravte, v čem jste pochybili!

Ó, jak toho litujeme, že jsme na světě neučinili dobrovolné pokání, jak lehce bychom

byli odpykali časné tresty za své hříchy. Ale nyní ruka Páně dotkla se nás a Spravedlnost Boží nás trestá podle zásluhy. Hleďte, vy ještě máte příležitost lehkým způsobem odčinit své hříchy a tak si ukrátiti čas muk očistcových.

Nevynechávejte lehkovážně ani jednoho sv. přijímání, ani jedné mše svaté, které se můžete zúčastniti, aniž zanedbávejte svých povinností. Jenom určitý počet dní ještě vám zbývá do smrti. Tolik svatých hostií je pro vás uchystáno ve svatostánku, jaká škoda by to byla, a jaká ztráta milosti, kdybyste vlastní vinou jen jedno svaté přijímání vynechali!

Krátký je čas!

Jako dým je život lidský. Krátké jsou radosti, krátké jsou bolesti. Proto mějte trpělivost. I když se vám zdá, že nemůžete vydržeti bolu, který vás stihl, brzy bude po všem. Trpělivost! neboť každým malým utrpením na světě ušetříte si velké utrpení v očistci.

Krátký je čas! proto smiřte se s bližním. U nás v očistci není žádného nepřátelství.

Bolest nás všechny smířila a spojila. To nás bolí, že jsme již na světě se nesmířili a dokonaleji neodpouštěli.

Krátký je čas! Proto jej využítokujte dobrými skutky. Nic nás tak netěší v očistci jako vzpomínka na dobré skutky, které jsme za živa vykonali. A pomoc, kterou dnes se světa dostáváme, jest většinou modlitba těch, kterým jsme kdysi prokazovali dobrodiní: Proto číňte dobré, pokud je čas!

Imprimi potest. Pragae 1. Sept. 1932, P. J. Haderka
Sup. Prov. C. Ss. R. Imprimatur Nr. 14.282. Olomucii
2. Sept. 1932. Jos. Vylvlečka, Praeses a. e. Consistorii.
„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.
v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přivozská 8.

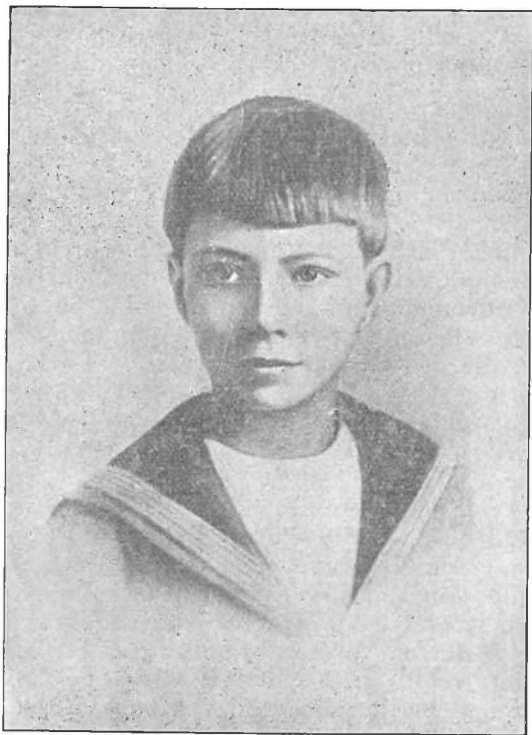
„Životem“ č. 142.

II. vydání.

Cena 50 hal.
Roč. VI. Čís. 22.

VÍT de FONTGALLAND.

1913—1925.

Vít de Fontgalland

Zářivý vzor.

Jako vzor hocha zbožného a přece veselého stojí před námi dvanáctiletý Vít de Fontgalland. Volá k naší mládeži: „Pojďte, následujte mne!“

I. U kolébky malého anděla.

Zbožná byla matka malého Vítka a otec jeho hrabě z Fontgalland byl věrným synem katolické církve. Přítelem rodiny byl zbožný biskup Gibergues. Ten předpovídal šťastným novomanželům, že sňatek jejich bude provázen zvláštním požehnáním. A budoucnost to potvrdila. — Vitek narodil se v Paříži 30. listopadu 1913. Dítě bylo v nebezpečí života. Proto je zaslíbili rodiče nejsvětější Panně. Po tři roky mělo nositi barvy Matky Boží — bílou a modrou.

Pro nebe zrodilo se dítě na křtu sv. v předvečer svátku Neposkvrněného Početí P. Marie, dne 7. prosince. Křest sv. mu udělil biskup Gibergues. Když byl po křtu sv. zanesen k oltáři Matky Boží, tu neodvratně upíral očka na světélko hořící před oltářem. Biskup vrátil dítě matce se slovy: „Hle, zde máte malého anděla, přeji vám, aby Vitek stal se statečným křesťanem a věrným služebníkem Matky Boží.“

II. Na cestě k Ježíškoví.

Jaké to dítě bude?

Pozorujeme-li chování dítěte, vzbuzují se v nás nadějně myšlenky, ale i obavy. Slyší, že dostane bratříčka neb sestřičku. A Vítek prosí Matičku Ježíškovu, že by raději chtěl bratříčka. „Proč,“ táží se ho. „Nemám rád děvčata,“ odpovídá Vítek, „protože jim se musí vždy ustoupiti při hře. Bratříček však ustoupí mně.“ A když se mu narodil bratříček Marek, nelíbil se mu, že je příliš malý, že si s ním nemůže hrát. Což nemohli by ho vyměnit za většího? S tím ovšem nesouhlasila maminka.

Marek byl pokřtěn 20. června a když mu lil biskup Gibergues na hlavičku křestní vodu, zvolal Vítek rozhorleně: „Ale já nechci, abyste poléváli mého bratříčka, vždyť se nachladí.“

Kdysi šel s maminkou do města. Tu zahlédl ve výkladu umělou slepici, která snáší čokoládová vajíčka. Chtěl jí mít. Ale maminka nesvolila. „Vždyť bys ji rozbil.“ Vítek se však nedal. Zavedl si sem babičku a ta mu ji koupila. Do večera skutečně bylo po slepici s čokoládovými vajíčky. Vítek musel ji rozdělat, aby úžasnému bratříčkovi vysvětlil, jak jest uvnitř sestrojena. — Z těchto událostí můžeme souditi, že Vítek měl pevnou vůli,

kteřá se nerada jinému podvolovala. Tato u-
miněnost byla by ho snad vedla k zlému.
Vítek však měl dobré pomocníky na cestě
k Ježíškovi a tak jeho pevná vůle mu pomáha-
la dobré vytrvale konat.

Láska k pravdě — upřímnost.

Ježíš miluje duše upřímné, poctivé. Vždyť
chválil apoštola Nathanaele Bartoloměje, že
v něm není lsti.

Vítek miluje pravdomluvnost. Raději chce
strpěti bolení zubů, než uraziti Ježíška lži.
Kdysi nařídila maminka služce, aby řekla jisté
osobě, že není doma. „Ale maminko,“ volá
zděšeně Vítek, „proč nemluvíš pravdu a ještě
k tomu svádíš služku? Hleď, já bych měl
raději bolení zubů než abych lhal!“ — Jak
myslel, tak i mluvil. — Dědeček těžce one-
mocněl. Prál si viděti své vnuky. Zakázali Ví-
tkovi, aby nemluvil o tom, jak špatně vypadá.
To bylo však mnoho pro jeho upřímnost. Dě-
deček pravil Vítkovi: „Vidiš, jak jsem slabý;
sáhni na mé srdce a hleď, jak rychle bije.“
„Ano,“ di hošík, „vidím, že jste velmi nemo-
cen, ani nevíte, jak špatně vypadáte“. Snad
Bůh Vitka použil, aby dědeček se připravil
na cestu do věčnosti. Brzy potom žádal
o sv. svátosti. Matka svého syna sice proto
kárala, než ten se ospravedlňoval: „Vždyť je
to přece pravda.“

Nesnesl nezaslouženou chválu.

Za deštivého odpoledne hoši kutí nějaké stroje. Hraběnka se vrací z vycházky a chválí jejich umění. „Vidím, že jste byli hodni.“ — „Ale kde pak, maminko,“ ozývá se Vítek, „nebylo to tak dobré. Stavěli jsme krásné hodiny a aby nám šly, vzali jsme ručičky od tvých hodin. Šlo to pěkně. Ale pak jsem si vzpomněl, že nebudeš spokojena, až uvidíš své hodinky bez ručiček, proto jsem je zas tam dal. Ne-ní to pěkné, když herem tvé věci.“

Vítek s Markem pobíhají po zahradě. Vychovatelka vedrem usnula. „Kdybychom si mohli hrát s konví! Ale maminka by snad se zlobila.“ — Ale co na tom! Oba běží do skle-níku, ale nemohou konve udržet, jak je roz-pálená. Večer je chválí vychovatelka, jak byli hodni. Mnohý klouček by se neodvážil tuto ne-zalouženou chválu odmítnout. Ale Vítek ne-mlčel. „Ne, slečno, my jsme byli neposlušni. Chtěli jsme si hrát s konví, ale byla horká, nemohli jsme jí udržet.“

Děti — a také dospělí — nelíbí se vám tato upřímnost a otevřené srdce?

Velké touhy.

Vítek nemyslel jen na jídlo, zábavy a na šaty, — toužil po vyšším. „Mám rád všechno, co se pohybuje a létá, ano i zdviž, neboť s ní

stoupáme vzhůru.“ Šestřojoval plány různých dopravních prostředků — letadel, automobilů, aby všude mohl zanést slávu svého Ježíška.

Dobrá matka pozemská — ještě lepší nebeská.

Aby Ježíškovi vždy více se líbil, pomáhala mu jeho dobrá a zbožná matka. Vždyť sama byla by se ráda zcela zasvětila Bohu a když nosila pod srdcem své dítě, chodila denně k sv. přijímání s vroucí prosbou: „Ó, Bože, vytvoř ve mně dítě svaté.“ Čtyři měsíce před jeho narozením, zasvětila ho v národní svatyni Božského Srdce — nejsvětějšímu Srdci Páně.

Těžko se dá vylíčit, jak něžnou láskou lnul k Matičce nebeské. Ji nazýval svou „nebeskou maminkou“. Do svého katechismu napsal k pojednání o Matce Boží slova: „Moje nebeská matka je lepší než všechny matky na zemi.“ Ona byla jeho vzorem. Na ni myslet, toť jeho radostí. V kapse nosil malou sošku P. Marie a sv. růženec. Sv. růženec i na cestách rád se modlíval. Rád nosil i šaty barvy P. Marie — bílé a modré. A mnoho stálo práce, než ve věku tří let obul si žluté střevičky. A když si přece dal říci, brodil se v nich na vycházce v každé kaluži. Kdybychom vešli do jeho pokojíka, našli bychom mnoho vzpomínek na jeho nebeskou matku. V květnu každého večera konával před oltáříkem P. Marie májovou pobožnost.

Neobyčejně miloval modlitbu Zdrávas Maria. Modlival se jí než usnul a ráno s ní vstával a za dne často zazníval z jeho úst tento chvalozpěv andělský.

Co vše krásného našel v tomto pozdravu Zdrávas Maria! „Jistě nás Ježíšek miluje, když v lůně Maticky tak dlouho se skrýval.“ A zase pravil: „Co by z nás bylo, kdyby Panna Maria nebyla řekla andělu toto slovo: „Staň se,“ „ano“; zda bychom byli vykoupeni?“ A proto, „nejkrásnější slovo, které můžeme říci P. Bohu, jest slovo „ano“, — jak ty chceš.“ Děti, dovedete slovo „ano“, říci Ježíškovi, když od vás něco žádá?

A dobrá nebeská matka naučila Vita nebeské čistotě. Již jako dítě jevil podivuhodné pochopení pro tuto ctnost. Bylo mu pět třetího roku. Zavedli ho do salonu, aby pozdravil pozvané hosty. Od jedné dámy se však s odporem odvrátil a nechtěl jí ruku políbit: „Ne,“ pravil, „ta je zlá“. Brzy na to se dověděli, že chce opustit muže.

I oblečen chtěl býti vždy slušně, ani s bratříčkem nechtěl si hrát v zahradě bez punčošek a střevíčků. A když viděl matku jíti na zábavu v nedosti slušném oděvu, zvolal: „Maminko, drahá maminko, nechci, aby tě jiní tak viděli. Vezmi si jiný šat. Ježíšek to nemá rád.“ —

Proto se nedivíme, že tolik rozuměl Ježíškovi. Řekl přece jeho Ježíšek, že lidé čistého srdce Boha viděti budou.

A jeho nebeská matka vedla ho k Ježíškovi, kterého sama tolik měla ráda.

Láska k Ježíškovi.

„Ježíšek a já, my se máme tak rádi.“
Děti, jak krásná to slova, zda lepší najdete?

Maličký a již Ježíška měl tak rád. Jásal a radostí poskakoval na postýlce, když mu jednoho večera matka řekla, že Ježíšek je v srdci mnohých dětí. „Tedy i v srdci Vítkově, maminko?“ Jak byl šťastný. A kdysi zlobil maminku a tu mu řekla, že Ježíšek proto od něho odešel. Jak byl zarmoucený. Prosil matku, aby přece naslouchala, že jest v jeho srdéčku — jeho dobrý Ježíšek. „Je v mém srdci, ty ho neslyšíš, ale já, já ho cítím v srdci.“ S Ježíškem, svým božským Přítelem, neustále žije — jemu vše svěřuje, s ním rád rozmlouvá. Maminka často ho slyší, jak s někým na lůžku hovoří. „Co děláš?“ táže se. „Rozmlouvám.“ „Ale vždyť jsi sám?“ „Ty tomu nerozumíš. Já mluvím s Ježíškem.“ Rád se dívá na hvězdičky, na ty „hračky Ježíškovy“, jak říkal. I zevnějškem chce mu býti podoben. Matka mu navléká na ruce rukavičky. „Maminko,“ praví Vítek, „nenamáhej se s tím. Chci býti oblečený jako Ježíšek.“ Do-

stal první šle. Pln radostí všem je ukazoval i do kuchyně běžel. Pojednou zvážněl a táže se: „A nosil Ježíšek také šle?“

Z lásky k Ježíškovi přinášel oběti. Vítek bál se zimy. I dali mu v zimě na noc do lůžka láhev s horkou vodou, aby si ohřál nohy. Matka mu přišla dáti dobrou noc, i pozorovala, že láhev je odstrčena. „Maminko,“ omlouvá se, „napadlo mě, že Ježíšek, když dlel na zemi, též neměl nic takového, proto jsem ji též nevzal.“

Nerad jedl maso a protože neměl v pátek toto sebezapření, vložil si na vycházce do střevíčků kamének. Vychovatelka pozorovala, že těžko jde a doma sama ho zula a viděla, co se stalo. Neříkal však ničeho. Teprve večer se matce svěřil, že sám si dal kamének do střevíčku, protože je pátek, den smrti milého Ježíška a protože dnes nemusil jísti maso, neměl žádného umrtvení. Proto si vymyslíl toto.

Těž velkou důvěru měl k božskému Dítěti. Častěji viděli rodiče Vítko klečeti v předvečer neb ráno prázdného dne, jak se modlí. Pršelo a on by byl rád šel do milých mu Versailles. Když se pomodlí, pravil: „Buďe pěkně; prosil jsem za to Ježíška.“ A zdálo se, že Božský Spasitel vyplnil prosbu svého milého přítele.

III. Velký den.

Příprava na „velký den“.

Po průvodu o Božím Těle pravil matce: „Jest to pěkné, Ježíška provázet, ale přece raději chtěl bych ho přijmouti.“ Než již se blížil veliký den sv. přijímání. Pečlivě se připravoval, aby mohl pověděti na otázky svého katechety a horlivěji než jindy cvičil se ve ctnosti. — Na sv. zpověď připravovala ho též jeho matka. Aby dovedl vzbudit upřímnou lítost nad hříchy, vypravovala mu o pekle a očistci. Jednoho rána přerušilo dítě matku slovy: „Mluv raději o Ježíšku na kříži a jeho plačící Matce pod křížem a o ničem jiném; to budí ve mně lítost a ošklivost nad hříchy. Pána Ježíše, jak trpí za mne na kříži a jeho Matku, která pláče, ó, jak je velice mám rád!“ A při tom zaleskly se slzy v jeho čistých, hlubokých očích. 18. února 1921 byl po prvé u sv. zpovědi a zbožně ji vykonal. Jak šťastný se po ní cítil!

„Maminko, jaký pokoj cítím v srdci,“ volal, když vycházeli z kostela, „přál bych si, aby celý svět pocítil podobný pokoj v srdci. Pojd', koupíme Markovi veliký koláč.“ Než to ještě nestačilo jeho srdci překypujícímu radostí, ještě prosil maminku: „Dovol mi, abych každému chudému, kterého potkáme, něco směl dát.“

Vždy zachoval si úctu k sv. zpovědi, svědomitě se na ni připravoval a zbožně se po ní modlival. Chodíval obyčejně za 14 dní k sv. zpovědi.

Pán přichází.

Konečně nadešel Vítkův tak toužebně očekávaný velký den — den prvního sv. přijímání. Připravil se naň dobrou sv. zpovědí i duchovními cvičeními, kde znovu slíbil Ježíškovi svou lásku a věrnost. Byl to 22. květen 1921 — svátek Nejsvětější Trojice. Ani se takřka nemohl dočkat toho dne. Je pět hodin ráno. Již pozdravovaly ho první paprsky slunce. Marek ještě spí, ale Vítek nemůže déle čekat. Vstává, běží k matce a volá: „Maminco, maminko, dnes jest můj velký den! Oblec mne rychle.“ „Ale miláčku,“ chlácholí ho matka, „teprve je pět hodin, ještě máš dosti času. Jdi, lehni si, já tě potom zavolám.“ Než nedá se upokojit. „O, maminko, Ježíšek přijde dnes ke mně. Oblec mne rychle! To jest můj velký, svatý den!“

Marně snaží se ho matka utišit. Musí vstát a obléci Vitka. A dítě mezi tím o ničem jiném nemluví, než o Ježíškovi. I otec a Marek vstávají a všichni jdou do kostela. Než kostel je ještě zavřený. Musí čekat venku, ale srdce je blízko u Ježíška.

Konečně přece dočkal se blažené chvíle, kdy Ježíšek sestoupí do jeho srdce. Zbožně klečí mezi otcem a matkou a přijímá Tělo Páně. Tu setkají se po prvé Ježíšek a jeho malý přítel. S očima sklopenýma, s rukama na prsou skříženýma, jakoby chtěl k sobě přivinouti pevněji drahocenný poklad, který nesl v srdci, vrátil se šťastný Vítek na své místo. — Nyní má tedy Ježíška. Co si řeknou? Náhle slyší v nitru tichý hlas: „Milý Vítku! Přijdu si brzy pro tebe. Zemřeš mlád. Nebudeš mým knězem, ale učiním z tebe anděla.“

A Vítek slyší, rozumí, — co odpoví? Mlád má zemřít — knězem stal by se tak rád — a má zemřít? Co odpoví? To krásné slovo, které se naučil od nebeské maminky, slovo „staň se“, „ano, jak ty chceš, Ježíšku.“ Jak krásné, hrdinné to slovo, jistě velice milé Ježíškovi. Andělem se má stát — vésti děti co nejdříve k Ježíškovi v nejsv. Svátosti.

Ten den byl velmi slavný v jeho otcovském domě. Pokoje byly vyzdobeny bílými růžemi a slavnostní oběd vystrojen.

Večer, když se již odebral na lůžko, přišla k němu matka, aby se dověděla v soukromí, co říkal Ježíškovi, zač ho prosil. Jak velké bylo však její překvapení, když jí odpovéděl: „Za nic jsem neprosil. Ježíšek ke

mně mluvil. Já jsem jen poslouchal a potom prostě řekl „ano“.

Matka chvíli zaražena sklonila se blíže k němu, aby vypátrala jeho tajemství, ale dítě nechtělo více říci. Stáhlo své dlouhé řasy na hluboké, modré oči a mlčelo.

Za čtyři roky se doviš, drahá matko, na témže místě jeho tajemství.

IV. V zahrádce Ježíškově.

Dosud žil Vítek v zátíší domu otcovského — u dobrého otce a milované matky — šťastný, spokojený, veselý a pln života, a rád si hrával s bratříčkem Markem.

4. října 1922 začal chodit do koleje sv. Aloisa, řízené jesuity. Bylo to pro něho dost velkou obětí a příležitostí cvičit se v různých ctnostech. Doma živý, plný řeči, tam jako nesmělý. Bylo mu mukou účastniti se veselých her a křičících chlapců. Vzpomínka na smrt naň působila, že mnohdy byl zamyšlený a jeho, jemná, citlivá duše těžko se svěřila jinému.

Láska k bližnímu.

Marka upřímně miloval a rád mu činil nějakou radost. Nechtěje, aby měl někdo hřích, když mu vzal ve škole někdo pero, tužku neb

gumu, pomyslíl si: „Já mu to daruji, aby neměl hříchu a já si koupím, co mi vzal.“ Tak se obhajoval u tatínka, když se s ním vadil, proč se nedomáhá odcizených věcí. Zvláště se užímal churavých druhů — rád si s nimi hrál a je chránil, aby jim druzí neubližovali. Na jejich zdraví se vyptával. Almužnu rád dával. A když již neměl peněz, bratříček mu pomáhal. Jednou koupil od něho starou podložku a dal mu za ni 10 franků, aby měl něco pro chudé na ulici. Prosil maminku, aby i krásné šaty, které měl při prvním sv. přijímání, směl darovat chudému chlapci.

Kněze měl v úctě a zdravil je na ulici. Kdysi tropili si jeho spolužáci smích z obnošeného oděvu P. Rousseaua. Tento zbožný kněz měl na starosti menší žáky. Vítek se ho horlivě zastával: „Je světec a velice si ho vážím, i když vy jemu a jeho hluboké pokoře nerozumíte.“

Skromnost, tichost a pokora.

Pokora bývá známkou, dle níž lze poznati nejmilejší přátele Boží. Tuto známku měl Vítek. Sám jednou řekl: „Pán Ježíš byl tichý a pokorný. Tichý jsem v koleji, ne však doma; pokorný myslím, že jsem všude.“ Kdysi viděl biskupa v nádherném bohoslužebném rouchu. Táže se: „Jest on víc než kněz?“ „Ale

vždyť jest biskupem.“ „Nechci býti biskupem,“ dí hošík, „ta roucha jsou příliš nádherná. Raději chci býti obyčejným knězem v černém oděvu.“

Nebyl marnivým v oděvu. Když šel s matkou kupovat do obchodu vázanku, vybral si černou. Odůvodňoval toto jednání: „Maminko, nechci na sebe upoutati pozornost lidí.“ Mluvil-li kdo před ním o šlechtickém rodu, titulech a bohatství, odpovídal: „Ach, to je pouze dým, nic více než dým.“

Jemu stačil Ježíšek a Ježíškova pozornost.

Kdysi vypravovala chlubně vychovatelka matce, jak se lidé se zálibou na jejich děti dívali. Vítek se bránil, že to na Marka a konečně rozmrzen těmi řečmi zvolal: „Ostatně já nechci, aby se na mne lidé dívali, chci jen, aby Ježíšek se na mne díval.“

Povahy byl dosti prudké, někdy to Marek zkusil, ale od prvního sv. přijímání byl vždy tišší. Trpělivě snášel škádlení druhů, někdy dosti hrubé. Nikdy si nestěžoval ani doma ne.

V křížáckém ohni.

Ještě více přivinul se k Ježíškovi a našel mocnější povzbuzení k ctnostnému životu, když vstoupil do eucharistického křížáckého tažení dítek. Bylo založeno k tomu účelu, aby

děti tím horlivěji přistupovaly ke stolu Páně a svými modlitbami a dobrými skutky rozšiřovaly říši Boží v srdcích jednotlivců i v rodinách. A Vítek se vzorně choval, jak svědčí ti, kteří ho znali. Vypravuje cth. sestra, jak přicházel s maminkou na schůze, jak byla matka o něho starostlivá a „žádala mne občas, abych ho napomenula. Učinila jsem to. Vítek poslouchal a ničeho neodpovídal, jen se na nás oba díval svými hlubokýma očima, v nichž takřka ohrázel se pokoj duše. Proto jsem vlastně nikdy nemohla ho opravdově kárati“. — Hlavních pět povinností křížáků: modlitba, sv. přijímání, oběť, apoštolát, láska k sv. Otcí staly se mu vůdčí hvězdou.

Modlitba.

Jak rád se modlíval! Nikdy nezapomněl na modlitbu. Když dlel na venkově, býval unaven honbou za motýly tak, že večer při svlékání usínal, ale jakmile mu řekli: „Vítku, už jsi se modlil?“ — ihned vstal z lůžka, poklekl a pomodlil se celou večerní modlitbu. Ráno se modlíval na klekátku v pokoji své matky. Ruce měl zkřížené, hlavu tak skloněnou, že vlasy zanechaly dosud viditelnou stopu na stěně. Jistě znamená sebranosti.

Zvláště při mši sv., když pozdvíhoval kněz při sv. proměňování sv. Hostií, rád přednášel

své prosby. Pravil vychovatelce: „Hledte, když všichni při sv. pozdvihování sklánějí hlavy, já se rád dívám na Ježíška a řeknu mu, co si chce od něho vyprosit. To je moje nejvzácnější chvíle.“ — O, děti, kéž byste i vy s takovou věrou a úctou přednášely své prosby Ježíškovi při mši sv.

Sv. přijímání — mše sv.

Ježíška, kterého měl tak rád, rád také přijímal. A přijímal Ježíška vždy s opravdovou zbožností. „Nikdy nechodil k sv. přijímání jen ledabyle, to mohu před Bohem dosvědčiti,“ pravi jistý kněz. Vždy se připravoval na sv. přijímání, jak kněze ještě před smrtí ujistil. A po sv. přijímání? Vychovatelce řekl: „To je něco jiného, než při sv. pozdvihování. Tu mluví Ježíšek ke mně a já ho poslouchám a s ním se dorozumívám.“

Čím byl pro něho den sv. přijímání? Svátkem. Řekl-li mu někdo: „Vítka, zítra jest velký svátek, měl bys jít k sv. přijímání,“ Vítek odpovídal: „Ale to je přece vždy svátek pro Ježíška a jeho Vítka, když se opět shledají... My se málo o to staráme, zda je ten neb onen svátek, — ten neb onen den. Vždy se máme rádi.“

Jak často přijímal Tělo Páně? Nejprve každých čtrnáct dní, pak každou neděli a konečně každý druhý den.

Beze mše sv. nemohl Vítek ani býti. Velice si jí vážil. Matka si přála, aby Vítek nechodil do koleje před 8 a čtvrt hodinou. „Ale maminko, ty nemyslíš na to, že pak ztratím mši sv. a svoje sv. přijímání.“

Pro něho ta půlhodinka mše sv. nebyla dlouhou a nudnou, jak bývá pro mnohé děti, vždy věděl, co má říci Ježíškovi. Nejraději se modlil ze svého misálku modlitby spolu s knězem. Již doma se na to připravil a vyzpíval, jaké bude evangelium, jaká epištola a modlitby. Rád zpíval písně ke cti své nebeské matky, ale při mši sv. nerad zpíval. Raději se modlil spolu s knězem.

Někdy ho tatínek pozlobil, že jistě hodně zpíval.

„Ty víš, tatínku, že nerad zpívám při mši sv.“ odpovídá rozhodně. Rodiče mu chtěli vše opatřiti, aby mohl doma sloužit mši sv., že Marek může mu ministrovat. Vítek však nechtěl, protože jest to jen hra, není to opravdové. —

Projevy lásky.

Již jsme slyšeli, jak z lásky k Ježíškovi dovedl přinášet oběti. A ještě horlivější byl od prvního sv. přijímání.

Rád se zřekl příjemného pokrmu. Do školy nikdy si nevzal sladkostí a jestli mu je někdo daroval, našli je opět v jeho kapse. Kdysi musel požití trpký lék. „Pij rychle, miláčku,“ povzbuzovala matka, „abys tak necítil hořkost léku.“ Ale Vítek pil pomalu a poznamenal: „Maminko, přináším přece Ježíškovi obět.“

Jistě značnou obět ho stála poslušnost. Víme, jaký sklon měl jiným poroučet. Krásný obrázek jeho poslušnosti podává nám slečna Chérot, přítelka rodiny. Potkala ho, když se vracel ze školy, jak utíká po chodníku. „Kam, miláčku, utíkáš, jsi celý červený,“ volala na něho. „Běžím za hasiči, vidím je tak rád,“ odpovídal Vítek. „Hleď, pojedou do ulice Mozartovy, půjdeš za nimi?“ „Ó ne, slečno, musil bych se beztoho zastaviti u naší ulice, poněvadž nesmím ji překročiti, ani tehdy, když jedou hasiči.“

Snad největší obětí pro něho bylo zachovat své tajemství. Měl matku tolik rád, že se to nedá vypovědět a tato matka ho kárala, že se nedobře učí. Co jí říci? Jak rád by jí sdělil, proč tak jedná, co mu řekl Ježíšek, ale neměl odvahy, aby jí nezpůsobil bolest.

Matka ho kárá, že propadne. Rozechvěn vine se Vítek k matce: „Maminko, moje drahá maminko, to není možné. Maminko, zlatá maminko, poslyš. Jednoho dne budu tvojí slá-

vou.“ Potom, jakoby se zastyděl, že řekl něco nevhodného, odbíhá od ní. -- Velice rád by býval knězem, ale když Ježíšek nechtěl, i tu oběť přinesl.

Apoštolem.

Jak toužil, aby Ježíšek byl všude znám a milován. Mnohdy skloněn nad atlasem, ptal se matky: „Pověz mi, maminko, jsou v té zemi též křesťané, či jen pohané?“ A potom uvažoval, jak dlouho by musil tam aeroplánem letěti, aby jim mohl zvěstovat Ježíška. A proto přál si být knězem. Matka ho upozorňovala v jakém nebezpečí jsou misionáři, ale Vítek odpověděl: „Co na tom, abychom do nebe se dostali, třeba jen dobře umřítí.“

Jednoho dne byl s bratříčkem v cirku a pojednou zdálo se, že se zamyslí. Vychovatelka se ho táže: „Nač myslíš nyní, Vítku?“ — „Rád bych spočítal, kolik je tu lidí a děti a ptám se, kolik z nich má Ježíška rádo. Zítra — při sv. přijímání se za všechny pomodlím.“

V den svého prvního sv. přijímání se stal Vítek apoštolem svého božského Přitele, apoštolem častého sv. přijímání. Nejen jeho příklad, nýbrž i jeho slova musí vás, mladé duše, povzbuzovati k častému přijímání andělského chleba.

Poslyšte, co kdysi dětem řekl: „Poproste maminku, aby vás nechala jít k sv. přijímání. Když jsem byl ve vašich letech, už jsem přijímal. Nedejte se odbýt. Řekněte, že toužíte po Pánu Ježiši.“ A dodával: „A konečně, svatý Otec to řekl, a tak se musí, musí!“

Hoši a dívky, kteří tato slova čtete, bude k vám Vítek-apoštol mluvit nadarmo? Poslechněte jeho rady!

Láska k sv. Otci.

Vítek jest krásným vzorem oddanosti a lásky k náměstkovi Ježiše Krista na zemi — k sv. Otci. Toť jistě vzácnou ozdobou každého katolíka.

Slyšeli jsme, jak se odvolává na sv. Otce, když mluvil o časném sv. přijímání. Skákal radostí, když mu otec vypravoval, jak jeden mladý katolík zastal se při přednášce na universitě sv. Otce.

Kdysi rozbil Marek mamince v pokoji láhvičku. „Za trest“, pravila matka, „musíte hned po jídle do postele. Nebudete si hrát.“ Omlouvá se. „Mlčte, chci úplnou poslušnost.“ Marek pláče a tu Vítek na obranu dovolí si namítnouti: „Maminko, ty nejsi přece papež! A proto si Marek myslel, že tě aspoň trochu nemusí poslechnout.“

Jak zářil radostí, když mu rodiče slibili, že pojede s nimi do Říma, že uvidí sv. Otce. „Vždyť ho mám tak rád!“ Pro nynějšího sv. Otce Pia XI. chtěl sestrojít krásný aeroplán, aby prý mohl létat nad Vatikánem. „Miluji ho velice, neboť má jméno, jako ten papež, který dovolil dětem časně svaté přijímání.“ Když matka poslala sv. Otcovi vzpomínky na svého Vítko, „Duše dítěte“ — odpověděl jí sv. Otec, jak jej těší, že vykvetl tak krásný květ, který šíří kolem sebe líbeznou vůni dětinné lásky k nejsv. Svátosti, nebeské Matce a k papeži.

Anděl temnosti.

Jak sv. Pavel praví, „promění se mnohdy anděl temnosti — zlý duch — v anděla světla, aby duši oklamal.“ I nevinné duše našeho Vítko by se rád zmocnil a když se nemohl jinak k ní dostat, použil myšlenky, která Vítko ovládala, že brzo umře. Namlouval mu, nač se bude učením trápit; však toho nebude potřebovat. Vítek dal se oklamat. Nerad učil se tomu, co bylo ve škole uloženo, úlohy rychle odbýval. Ve škole býval často zamyšlený, mysl jeho zalétala, jak sám říkal, k vyšším věcem. Pro tuto nedbalost býval kárán a napomínán. Nemůžeme ho v tom chválit. Škoda, že někomu nesvěřil své tajem-

ství. Býval by mu vyložil, že i když Ježíšek by ho chtěl k sobě brzo vzít, že přece žádá od něho, aby věrně plnil své povinnosti a tak se mu zalíbil. Než Vítek se neodvážil tajemství své sdělit.

Snad Pán připustil tuto chybu, mní jeho duchovní vůdce, aby zachoval tuto čistou duši v jeho krásné pokoře. Chybil Vítek, ale chybu uznal, když ku konci života se mu rozjasnilo v duši. Také chtěl vše napravit. V nemoci říkal: „Pán Bůh dává mi příležitost, abych za svoji lenost v koleji dostiučinil. Ježíšek posílá mi mnoho utrpení, abych se očistil a mohl přímo k němu do nebe.“ Obětoval se Bohu jako smírná oběť.

Tak se stal dětem vzorem nevinnosti, ale i pokání.

V. Den oběti se blíží!

Pohled do budoucnosti.

Zdá se, že Pán Vítkovi někdy dal nahlédnouti do budoucnosti.

„Odkud jdeš, miláčku?“ táže se matka. „Z tvého pokoje. Nesl jsem tvému duchovnímu pánu květiny.“ Myslel tím obraz zemřelého biskupa Giberguesa, jehož měla matka ve velké úctě a dodal: „Uvidím tvého pána dříve než ty, maminko.“

Kdysi šel se svým přítelem ze školy. Pojednou řekl: „Viš, už dlouho nebudu na zemi. Zemru.“ „Ale co si to myslíš?“ odpověděl rozrušený přítel. A poněvadž viděl ho zarmouceného, mluvil Vítek o jiných věcech.

Za večerního oddechu přinesla služka noviny, kde byly články o zemřelém dědečkovi. Náhle pravil Vítek: „Noviny píší o dědečkovi. Po mé smrti bude se mnoho o mně tisknouti.“

Podivuhodný jest i tento zjev. Snad ukazuje jeho budoucí slávu. Blízko staré terasy stály dva úly. Pracovali tam zedníci. Byly dvě hodiny odpoledne. Horký jižní vítr dráždil včely. Dělníci nechtěli zde pracovat, aby jich včely nepopíchaly. Tu zvolal Vítek: „Nebojte se! Ta milá zvířátka našeho Pána Boha jsou přece tak mírná. Pojd'te se mnou... posadím se mezi oba úly. Uvidíte, že budou kolem lítati, ale neublíží mně a vy můžete klidně pracovat.“ Vítek skutečně sedl si mezi oba úly a zvolal na včelky: „Vy maličké, buďte hodné a neublížujte dělníkům.“ Včelky, jakoby rozuměly rozkazu miláčka nebeské Královny, kroužily kolem něho, tvořily takřka kol jeho hlavy zlatou svatozář, ale žádná mu neublížila ani se ho nedotkly a dělníci mohli klidně pracovat.

Volání „nebeské matky“.

Nesmírně šťastný byl, když se dověděl, že pojedje s rodiči do Lurd. „Tedy mohu navštívit oblíbené místo své nebeské maminky.“ Sotva přijeli do Lurd, již ho touha táhla k posvátné jeskyni. Jak sebraně, jak zbožně se tu modlil své milé „Zdravas Maria“.

Přijal zde i Ježíška do srdce se svoji matkou a kdykoli měl volnou chvíli, běžel k jeskyni, aby tu rozmlouval s nebeskou Královnou a často pil ze zázračného pramene. Již blíží se konec jejich pobytu v Lurdech. Ještě jednou spěchá k jeskyni, aby se rozloučil s nebeskou matkou. Při zbožné modlitbě zaslechne pojednou určitý hlas v duši — milý a příjemný: „Můj milý Vítku, brzy si přijdu pro tebe. Přijdu v sobotu, abych tě vzala z náruče tvé matky a zavedla tě přímo do nebe.“ — Utichl líbezný hlas a Vítek jako z jiného světa vracel se ke svým. — Při obědě, když rozvínoval ubrousek, tiše pravil matce: „Matka Boží řekla mi tajemství.“ — „A jaké, miláčku? Řekni mi je!“ — Ó ne, tajemství je jen pro dva a ne pro tři.“ A mluvil o jiných věcech.

S těžkým srdcem loučil se s Lurdy a dokud viděl bělostnou sochu P. Marie Lurdské posílal ji na rozloučenou polibky.

Od této tajemné rozmluvy s matkou Boží byl ještě sebranější. Fotografii lurdské je-

skyně si pověsil nad lůžkem, aby mu připomínala ony vzácné chvíle, které prožil v Lurdech. Často trhával květiny a nosil k obrazu nejsvětější Panny. A než usnul modlival se více Zdrávasů než jindy, neboť nevěděl, kdy si pro něho nebeská matka přijde.

Posel Ježíškův a nebeské matky.

Dne 30. listopadu slavili v radostné náladě jedenácté narozeniny Vítkovy. Ani netušili, že se již blíží k domu posel Ježíškův pro Vitka — nemoc. V neděli 7. prosince před svátkem Neposkvrněného Početí P. Marie odebral se večer Vítek zdravý na lůžko. Pojednou v noci volá dítě, že se zadusi. Matka hned přiběhne, aby pomohla synáčkovi a otec hledá lékaře. Vítek dostal záškrť. Tehdy otevřelo dítě celé své srdce matce: „Maminko, moje drahá maminko, musím ti říci tajemství. Maminko, já zemru. Matka Boží si mne vezme. Když mně bylo sedm let a byl jsem u prvního sv. přijímání, pravil mi Ježíšek: „Vitku, vezmu si tě; zemřeš mlád.“ A já mu řekl „ano“. Hořké slzy zarmoucené matky kanuly na tvář dítěte.

A Vítek pokračoval: „Maminko neplač! Vzpomeň na Lurdy. Tehdy jsem ti nechtěl říci své tajemství. Matka Boží mi řekla: „Můj Vitku, brzy si přijdu pro tebe. Vezmu si tě v sobotu z náruče tvé matky, abych tě při-

mo zavedla do nebe.“ — Oči dítě zazářily, ale potom vyvstal smutný obraz v jeho duši. „Maminko, to mne bolí, že musím umřítí mlád a opustití zvláště tebe, tatínka a Marka. Ale když mne Pán Bůh chce mítí, ať si mne vezme.“

Matka vinula dítě na své srdce a řázala se: „Miláčku, proč jsi mi to dříve neřekl?“ — „Maminko, proto, abych ti nezpůsobil bolest, ale nyní jsem ti to musil říci.“

Dva vynikající lékaři se snažili ho zachránití. Po desítí dnech smrtelné úzkosti nastalo skutečně zlepšení. Vítek mohl něco jístí a snáze mluvití.

Tu pravil matce: „Maminko, tys mne kárala, že se neučím a já mnoho proto trpěl. Než já si myslil: Můj domov bude brzy v nebi, nač se tedy namáhat, abych udělal zkoušky? A když profesor přednášel, myslil jsem na daleko krásnější věci než na mluvnici. Ó, kolika krásným věcem jsem se naučil, když jsem se modlil pomalu „Zdravas Maria“.

Nyní porozuměla matka, proč neměl chuti do učení školních předmětů. Na krásnější věci myslel. Než, uznal, že chybil a vyznal matce: „Ježíšek dává mi trpět za mojí lenost v koleji, abych mohl přijítí přímo do nebe.“ Své utrpení obětuje na usmíření božské spravedlností. Dosvědčují, kteří ho v nemoci navštěvovali, že byl vždy odevzdán do vůle Boží.

VI. Oběť dokonána — vítězství!

Mezi sbory andělské.

Již jásali v domě rodiny de Fontgalland o vánocích, že nebezpečí je zažehnáno. Vždyť se zdálo, že je zdravý, že jim bude zachován. Jen Vítek mnoho nevěřil, že Matka Boží upustí od svého úmyslu. — Tu pojednou 29. prosince Vítek několikrát vrhl. Smrtelně zbledl. „Maminko, umírám,“ volal, „telefonuj pro zpovědníka. Otec zdrcen chtěl telefonovat pro lékaře, avšak Vítek chtěl napřed kněze. Tiskl sv. kříž na srdce a opakoval: „Ježíši, miluji tě. Jsem tvůj. Svatá Maria, Matko Boží, pros za mne nyní, kdy nastává hodina mé smrti.“ — „Miláčku trpíš mnoho?“ tázala se matka. „Ano, trpím velké bolesti, jako nikdy dříve. Ježíšku, miluji tě velice! Obětuji ti své utrpení. Půjď brzy! Modli se za mne, maminko, za svého ubohého Vítko.“

Lékaři mu dali injekci. Matka ho povzbuzovala: „Obětuj bolest Ježíškovi. Z lásky k tobě byl trním korunován.“ — „Pravdu máš, maminko. A jemu zůstaly trny v hlavě. Mně však hned vytáhnou jehlicí z nohy.“

Druhého dne vedlo se mu lépe, ale včerejší případ ukázal, že nebezpečí není ještě překonáno. Vítek cítil, že Ježíšek volá. „Maminko, co jsme se vrátili z Lurd, modlil jsem

se vždy, než jsem usnul, mnoho „Zdrávaš Maria“. Nevěděl jsem, kdy pro mne přijde nebeská matka. Nyní, kdy jsem nemocen, znovu a znovu říkám: Pros za mne, nyní, kdy se blíží hodina mé smrti. Jak rád bych byl hlásal všude Ježíška, aby ho všichni milovali. Jak rád bych byl knězem, ale nesmím.“

A zas ho slyšíme, jak těší matku: „Maminko, neplač! Jsi tak unavená. Odpočiň si! Mám tě tak rád a jak bych byl šťasten, kdybys aspoň trochu mohla si zdřimnouti.“

Druhý leden jest první pátek v měsíci. Marek musí mu slíbit, že místo něho bude choditi každý první pátek k sv. přijímání. A sám dnes přijímá Ježíška s velkou zbožností. Oltářik musí co nejrásněji ozdobit pro příchod Ježíškův.

10. ledna zhoršil se značně stav nemocného. Kdysi večer přiběhla k němu matka plna úzkosti. „Neboj se, maminko,“ těší ji, „dnes nezemru, nýbrž až v jednu sobotu a to v tvém náručí. Matka Boží mi to řekla. Hleď, maminko, jak velice tě mám rád. Ty jsi první v mém srdci po Ježíškovi a jeho mamince. A když mi srdce příliš silně bije, říkám: „Upokoj si je ty, který v něm bydlíš... Nebojím se smrti, jest mi branou do nebe. Ježíš a já máme se tak rádi. A tážeš se, jak si představuji nebe? Maminko nijak. Mým nebem jest Ježíš.“

Kdysi odpočíval, opíraje se o svou matku. Pojednou otevřel oči, usmál se a pravil: „Jak šťastnou myšlenku měl Ježíšek, že si vzal svou Matku i s tělem do nebe. Budu moci položit svou hlavu na její srdce tak jako nyní na tvoje a jí říci, jak mám ji rád.“

Den 24. ledna. „Dnes sobota — dnes mne vezme Matka Boží z tvého náručí.“ Matka se dala do pláče. „Neplač, maminko, bude to tak pěkné. Až nebudu moci mluvit a Ježíškovi říci, jak ho miluji, položíš mi ho na ústa, abych ho polibil.“ Potom přivinul matku k sobě a šeptal jí: „Milovaná maminko, až budu v nebi u Ježíška, pošlu ti různé křížky. Musíš je ráda přijmouti.“ Toť řeč jako s jiného světa.

Dnes po prvé nemohl spolknouti lžici lurdské vody. I prosil, aby zavolali kněze, by mu dal svaté pomazání. „Jistě již brzy zemru.“ Brzy na to upadl do smrtelného zápasu. Oči se kalily. Matka klečela vedle něho, levou rukou ho objímala, pravou podávala kříž se slovy: „Miláčku, když nemůžeš mluvit, pohleď tu na P. Ježíše, polib ho, abys mu ještě jednou řekl, že ho máš rád, více než nás všechny.“

Umírající Vítek polibil vícekrát sv. kříž. Když kněz učělil mu sv. pomazání, zvedl se v lůžku a široce otevřel oči. Zdálo se, že s blahým pocitem pozoruje jakési zjevení. Pojednou učinil pohyb, jakoby chtěl vstát a za-

šeptal: „Ježíši, miluji tě,“ — a tišeji potom, „maminko“. S těmi slovy odešel k Ježíškovi do ráje.

Koho myslel tím slovem „maminko“? Jeho matka míní, že dle zvuku hlasu nemyslel jí, ale svoji nebeskou matku.

Vzala ho skutečně v sobotu z náručí matky pozemské.

Vítězství.

Vítězství dobyl Vítek s Ježíškem a jeho svatou Matkou i nad smrtí. Nezničila jeho památku.

Představený koleje pravil matce: „U rakve tohoto dítěte člověk se cítí mimoděk nucen modliti se spíše chvalozpěv „Velebí duše má Hospodina.“

Tělo tohoto nevinného anděla posypali bílými květy. Když ho matka ukládala do rakve, bylo tělo tak hebké, jako kdyby žil. Pohřební obřady vykonaly se 27. ledna 1925. Potom převezena rakev ve vagoně vyzdobeném bílými květy do rodinné hrobky. Květy byly úplně čerstvé když přijeli na místo.

Ježíšek učinil ho opravdu andělem — andělem i na zemi — andělem pokoje, který vy-

prošuje hříšníkům pokoje Božího, — přivádí je k Bohu, — andělem milosrdenství — stírá slzy s očí zarmoucených starostmi, hojí i bolesti těla. Sám nemohl se státi knězem, ale mnohým hochům již k tomu dopomohl.

P. Kajetán Rischling O. P. píše v „Růži Dominikánské“ (r. 1931, str. 90): „Jak mně psala matka Vítkova, je už připraveno přes tři sta zpráv o uzdraveních lékařsky ověřených, jež se stala na přímluvu Vítkovu. Osmnáct až dvacet tisíc dopisů mluví nadšeně o různých milostech, jež připisují přímluvě Vítkově. Do šestatřiceti jazyků je přeložen jeho životopis.“

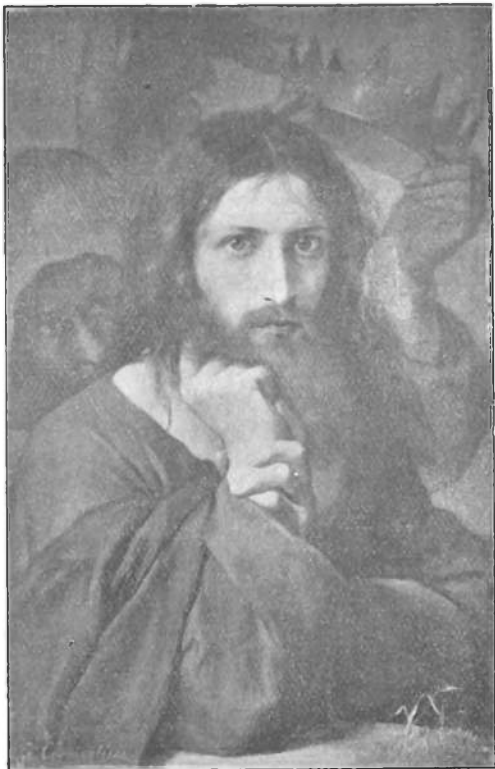
V Paříži již zahájeno úřední jednání o jeho blahorečení.

Imprimi potest. Pragae 1. Sept. 1932, P. J. Haderka, praepositus provinc. C. Ss. R. Imprimatur Nr. 14.282b. Olomucii 2. Sept. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přivozská 8.

POKUŠENÍ.

I. Proč dopouští Bůh pokušení?

Nebylo by lépe bez pokušení?

Ano, odpovídá mnohá dobrá duše, bez pokušení by nebylo hříchu, nebylo by pekla.

Avšak bez pokušení nebylo by také ctnosti, nebylo by svatých, nebylo by nebe.

„Jsouť pak pokušení, ač jsou těžká a odporná, člověku mnohdy velmi užitečná an jimi bývá ponížěn, očištěn a poučen.

Všichni svatí mnohými pokušeními prošli a dokonalosti dosáhli a kdožkoliv pokušení snést nemohli, odpadli a zavrženi jsou. — Žádný řád není tak svatý, žádné místo tak tajné, kde by žádného pokušení nebylo.“ (Násl. Kr. I. 13.)

Jakou smlouvu chtěl ďábel učiniti.

Ze života bl. Jordána se vypravuje, když jednou vyháněl ďábla, tento mu nabídl: „Pojď, chci s tebou udělati smlouvu: Nechej již pokoušeti duší tvých bratří, ani jim škoditi na těle. Ale za to mi musíš slíbiti, že už nebudeš kázat.“

Na to odpověděl světec: „To budiž daleko ode mně, abych se spojil se smrtí a smlouvu učinit s peklem!“

1. Pokušení dodává světla a pokory.

Kdo nebyl pokoušen, co ten ví?" praví moudrý. Sirach. (34, 9.) Jako bouře rozptyluje mlhu, tak pokušení naši pyšnou zaslepenost. Pokud nejsme pokoušeni, pokládáme se za ctnostné, když však nastává bouře, poznáváme pravdivost slov žalmistových: „Kdyby Pán nebyl býval pomohl, bezmála ležela by duše má v pekle.“ (Ž. 93, 17.) A sv. Řehoř praví: „Kdyby na nás časem nepřicházela pokušení, brzy bychom smýšleli o sobě vysoce a pokládali se za nevím jak silné a udatné. Když však pokušení na nás doléhá, a člověk se ocitne na samém okraji bezedné propasti, takže by málem do ní klesl, tu teprve poznává mdlobu svou a ponižuje se.“ (Sv. Řehoř.)

Ano, i tak dokonalý světec jako sv. Pavel, který viděl nebe otevřeno, musel býti chráněn před pýchou pokušením. „A abych pro nesmírnost zjevení se nevyvyšoval, byl mi dán osten pro tělo, anděl to satanův, aby mne políčkoval. Pro něj jsem třikrát prosil Pána, aby odstoupil ode mne. Ale on mi řekl: „Postačí ti moje milost, neboť síla v slabosti se zdokonaluje.“ (2. Kor. 12, 7—9.)

Bůh zkoušívá duše, které nejvíce miluje, jak řečeno bylo Tobiášovi: „A že jsi byl příjemný Bohu, potřebí bylo, aby pokušení zkusilo tebe.“ (12, 13.)

A v 5. knize Mojžíšově čteme: „Zkušuje vás Hospodin Bůh váš, aby známo bylo, milujete-li ho čili nic.“ (13, 3.)

Častokráte již lidé, kteří dle úsudku lidského pokládáni byli za lepší, upadli v tím větší nebezpečnosti, protože v sebe příliš důvěřovali.

I bývá pro mnohé lidi dobře, nejsou-li nikdy zcela bez pokušení, nýbrž musí-li s ním často zápoliti, aby si nebyli příliš jisti, a pak snad ne zpyšněli a se neuchylovali příliš k radostem světským.

2. Pokušení rozmnožuje etnost a radost.

Jeden z poustevníků egyptských býval trýzněn dlouhotrvajícími pokušeními. I tázal se ho jeho duchovní vůdce: „Chceš-li, budu Boha prositi, aby tě zbavil těchto pokušení, které ti nedopřávají ani hodiny oddechu.“

Avšak pokoušený odvětil: „Nikoliv, milý otče, neboť ačkoliv skrze ně snáším velikou muku, poznávám přece zároveň, jaký užitek mi přinášejí; neboť s milostí boží vzbuzuji v sobě bez ustání záslužné úkony etnosti; modlívám se nyní více, než jindy; postívám se déle; bdívám déle a činím si násilí, abych své odbojné tělo umrtvoval rozličným způ-

s o b e m. Lépe tedy učiníš, když mi vyprosíš ráčíš pomoc božské milosti, abych snášel pokušení s trpělivostí a skrze ně rostl v dokonalosti.“

„Jako silné stromy, vichřicí nebývají vyvráceny, nýbrž nabývají větší síly a pevnosti, tak duše svatá a zbožná pokušením a neštěstím nabývá nové síly aniž by byla poražena.“
(Sv. Jan Zlatoústý.)

Ostruha.

Nejsou pro nás pokušení žádnou překážkou a žádným zdržením v našem pokroku na cestě ctnosti, nýbrž jsou více prostředkem a pomoci k tomu. Proto nenazval apoštol pokušení mečem, nebo dýkou, nýbrž bodlem, nebo ostruhou. Ostruha nezabíjí a neškodí: ona jen povzbuzuje a pobádá, aby se rychleji šlo. Právě tak nepřináší pokušení žádné škody, nýbrž jen prospěch: ono povzbuzuje a pobádá, aby se ještě rychleji běželo. Tento prospěch přichází vůbec všem, ba i těm dokonalejším. Také dobrý jezdecký kůň potřebuje ostruhy, a běží mnohem rychleji, jakmile ji cítí. Právě tak běží sluhové Boží daleko rychleji a s větší lehkostí ve službě Boží, když ostruhu a bodec pokušení cítí: neboť tu žijí ve větší pokore a opatrnosti.

Sv. Řehoř*) praví: „Úmysl ďábla při pokušení jest zlý, ale úmysl Pána je dobrý.“ Když pijavice nemocnému pije krev, činí to v úmyslu nasytiti se, a kdyby jí to bylo možným, pak by všechnu krev vypíla. Lékař však měl úmysl zlou krev dostat z nemocného a tím ho uzdraviti. Vypaluje-li se něco nemocnému, tak se oheň ho snaží popáliti, lékař však chce ho pozdraviti. Oheň chltěl i zdravé spáliti, lékař nechá ho však jen místo nemocné páliti a dále ho nepustí. Právě tak chce ďábel pokušením naše ctnosti, naše zásluhy a naši slávu zničiti: Pán chce však a působí tímže prostředkem podivuhodně pravý opak. (Rodriguez, Škola křest. dokonalosti, str. 636.)

3. Pokušení rozmnožuje zásluhy.

Kdyby nám Bůh daroval ráj bez boje a bez zásluhy, netěšilo by nás to. Neboť jenom to dodává opravdové radosti, co si člověk námahou vydobyl. A čím trpčí byl boj, tím větší je radost. „Kdo řádně bojoval, ten bude korunován,“ praví sv. Pavel. (2. Tím. 2, 5.)

„Za čistou radost to mějte, bratři moji, když upadnete v rozličná pokušení, vědouce, že zkoušení vaší víry působí vytrvalost; vytrvalost však měj dílo dokonalé, abyste byli dokonalí a celí, v ničem pozadu nezůstávající.“ (Jak. 1, 2—4.)

*) Moral. 50, 2, c. 43.

4. Pramen soustrasti.

Vždy jsme nakloněni soudit jiné, jinými pohrdati. „Bože, děkuji Ti, že nejsem jako tento.“ Tu přichází na nás pokušení, vidíme se před propastí a poznáváme, že i my jsme schopni hříchů nejhorších. Tak nabýváme porozumění pro duše jiné, nekritisujeme již, ale spíše cítíme soustrast, která je ochotna pomáhat bližnímu.

Kassian*) vypravuje, že mladý a horlivý mnich jednou trápen nečistými myšlenkami přišel k starému mnichu a předložil mu se vši otevřeností všechna svoje pokušení a zlé náklonnosti a to všechno v naději, že stařec modlitbou a dobrými radami útěchu a klid pro něho najde. Avšak našel pravý opak: neboť tento stařec měl zralost let, ale nikoliv moudrost a skromnost. Neboť jak uslyšel o pokušeních mladého muže, počal se křižovati a býti bez sebe. Na to si vyjel na něho a tvrdými slovy ho napadl, nazval ho dítětem nešťastným, ubožákem a řekl mu, že nezaslouží toho, aby byl jmenován mnichem, poněvadž mu takové věci sdělil. Když ho svým káráním na takový způsob docela připravil o zmužilost, propustil ho. Místo, aby uzdraven odtud odcházel, byl ještě více mladý mnich smutkem, nedůvěrou a zoufalstvím naplněn.

*) Coll 2, c. 13.

Nemyslíl již na prostředky spásy proti svým pokušením a nestaral se již o to, nýbrž myslil jen, na to, jak uvéstí ve skutek pokušení a s takovým úmyslem a rozhodnutím dal se na cestu k městu.

Na cestě ho potkal náhodou opat Apollo, jeden z velmi svatých a velmi zkušených starých otců, kteří v té době žili. Jakmile mladého mnicha uviděl, poznal již z jeho tváře a z jeho celého chování, že se nachází v těžkém pokušení. Počal se ho přátelsky ihned vyptávat, nač myslí, a co je příčinou jeho velkého zmatku a smutku. Mladý muž byl tak pohroužen ve své myšlenky a tak do nich zahloubán, že neodpověděl ani slova. Stařec viděl, že smutek a zmatek byl tak veliký u tohoto mladého muže, že mu nedovoluje ani mluvit, a že chce důvod proto ukrýti; proto doléhal na něho s větší láskou a přátelstvím, aby se projevil. Konečně na dlouhé naléhání vysvětlil mladík docela otevřeně, proč nemůže býti mnichem a nemůže pokušení a hnutí těla přemoci, jak mu to onen stařec opat řekl, proto je tedy rozhodnut opustiti klášter, do světa se vrátiti a oženiti se. Nyní počal opat Apollo ho těšiti a povzbuzovati. Také on trpí denně táž pokušení, pravil. Proto se nesmí zaleknouti a zoufati, neboť tyto věci nebývají obyčejně naší námahou, nýbrž více milostí a milosrdenstvím Božím překonány a zapuzeny.

Na konec prosil ho ještě, aby aspoň jeden den čekal, do své cely se vrátil a Boha o osvícení a pomoc v nouzi prosil. Poněvadž jen tak krátký čas žádal, tak dosáhl, po čem toužil. Na to odebral se opat Apollo do cely onoho starce, který mladého člověka tak tvrdě odkázał. Když v jeho blízkost přišel, připravil se k modlitbě, vrhl se na kolena a se zdviženými rukama a se slzami v očích takto se modlil k Bohu: „Pane, ty znáš sílu i slabost jednoho každého, ty jsi milosrdným lékařem duší. Dej, ať ono pokušení mladého mnicha přejde na tohoto, aby aspoň ve svém stáří naučil se se slabostí a utrpením mladších míti soustrast.“

Sotva dokončil svou modlitbu, uviděl, jak malý ošklivý mouřenín vystřelil šíp proti cele onoho starce. Tímto šípem poraněn vyběhl ihned stařec z cely, běhal jako šílený sem a tam, dovnitř a ven. Když nenašel žádného klidu, a ani ve své cele se nemohl uklidnit, připravil se na cestu do města, jak před tím onen mladík učinil. Opat Apollo byl na čekané, poznal z toho, co pozoroval, pokušení starce, přiblížil se k němu a tázal se ho: „Kam jdeš? jaká příčina, nebo pokušení žene tě, že zapomínáš na způsob a vážnost svého stáří a s takovou zlostí a nepokojem pobíháš?“ Zmaten a zahanben svým zlým svědomím, poznal stařec, že opat jeho pokušení poznal, a nemohl mu žádnou odpověď dáti. Nyní u-

chopil opat jeho ruku a dal mu spasitelné naučení. — „Vrať se opět do své cely, řekl k němu, a mysl, že ďábel tě doposud neznal, nebo se o tebe docela nestaral. Proto tě také nenapadal, jako tomu čini, kterého nenávidí. Z toho můžeš poznati, že to s tvou ctností špatně stojí. Po tolika letech svého mnišského života nemohls ani jednou pokušení odporovati. Ani jediný den nemohls ho snést a vyčkati, nýbrž ihned nechal ses přemoci a šel tam, abys ho ve skutek uvedl. Pohled, k tomu seslal Pán toto pokušení na tebe, aby ses ještě ve stáří naučil soucit míti se slabostmi a pokušeními jiných. Ze zkušenosti se můžeš poučiti, že je máš potěšiti a povzbuditi a ne plné zoufalství propustiti, jak to učinils s oním mladým mnichem, který k tobě přišel. Jeho bezpochyby ďábel napadl pokušením tímto, tebe však šetřil, poněvadž ho více nenáviděl než tebe pro jeho ctnost a pokroky. On myslel, že silnou ctnost musí silnými prostředky napadnouti. Nauč se do budoucna z vlastní zkušenosti s jinými míti soucit. Nauč se podávati jim ruku, kteří chtějí klesnouti; nauč se jim pomoci přátelskými slovy a láskyplnými, a ne je zahnatí tvrdými a nepřátelskými řečmi. Tak praví Isaiáš*): Hospodin dal mi dovedný jazyk, abych uměl slovem podporovati toho, který unaven jest. Následuj příkladu našeho Spasitele, o němž

*) Isaiáš 50, 4.

tentýž Isaiáš a Matouš pravi^{*)}): Třtiny nalomené nedolomí a knotu doutnajícího nedohasí.“

Svatý stařec ukončil pak slovy: „Poněvadž nikdo nemůže potlačití hnutí těla a zhasnouti plamen jeho ohně, leč jen s pomocí Páně, proto budeme se nyní modlití k Bohu. Chceme ho prositi, aby tě osvobodil od tohoto pokušení. Neboť on jest, jenž zraňuje a uzdravuje, pokořuje a pozdvihuje, usmrcuje a obživuje.“ Na to dal se světec do modlitby, a jako Pán na jeho modlitbu pokušení poslal, tak zase na jeho modlitbu je odňal. Takto byli oba poučeni a uzdraveni mladý i starý mnich. (Rodriguez. Škola křesť. dokonalosti, str. 645—9.)

II. Zbraně proti zlému duchu.

Spasitel sám v nejvážnější chvíli, kdy se chystal k rozhodujícímu boji proti zlému, dal svým učedníkům dvojí zbraň: „Bděte a modlete se, abyste neupadli v pokušení, neboť duch jest ochotný, ale tělo je slabé.“ (Mat. 26, 41.) A první papež volá k nám každodenně v církevní večerní modlitbě: „Bratři, strážliví buďte a bděte, neboť nepřítel váš, ďábel, obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil. Jemu odpírejte statečně ve víře.“ (1. Petr. 5, 8—9.)

*) Isaiáš 42., 3. — Mat. 12, 20.

1. Buď přichystán.

„Synu, chceš-li vstoupiti do služby boží, připrav se na pokušení.“ (Sir. 2, 1.)

Nikdy se nedomnívej, že jsi jist. Žádný stav a žádné stáří nechrání před pokušením. „Nepřítel více se namáhá, aby získal jednu jedinou zbožnou duši, než sto lidí světských, a to proto, že jeho vítězství je mnohem větší, učiní-li nevěstu Kristovu otrokyní.“ (Svatý Alfons.) „Dábel nepokouší nevěrce, neboť ty už má v moci; avšak pilně se namáhá stáhnouti k sobě živé údy církve.“ (Sv. Jeroným. Ep. 22, 7.)

I svatí trpěli pokušením.

Sv. Jeroným píše: „V samotě jsem žil, a srdce naplněno jsem měl hořkostí; údy své vyschlé a vyhublé měl jsem zahaleny pytle, pleť těla mého byla zčernalá jako pleť mouchenina; tvrdá země, kde jsem odpočíval, spíše trápení mé zvyšovala, než aby mi občerstvení skýtala; pokrmu jsem při tom velmi poskrovnu požíval: a přece vzplanulo srdce mé proti vůli mé žádostmi zlými. — Mým jediným útočištěm byla modlitba k Pánu Ježíši a prosba za pomoc jeho.“ (ad Eustochium.)

Nikdy nejsi jist před náhlou smrtí, a podobně nejsi nikdy jist před pokušením.

2. Před bojem.

Nečekej, až nastane hodina pokušení. Ne-nasbiral-li jsi v době klidu moudrosti a síly, bude v den boje veta po tobě. Dnes jsi zvítězil, protože jsi včera bojoval. A budeš-li dnes se přemáhat, přemůžeš zítra zlého ducha.

Vítězství nedobýváme teprve v rozhodném okamžiku. To už je připraveno odedávna. Zbožná modlitba tvého mládí dodává ti dnes milosti v boji, dnes, i později, i v stáří, i v hodině smrti.

Sbírej, shromažďuj sílu v sobě. V pokušení nemůžeš již mnoho změnit. Pokušení jen vynucuje z tebe, co již máš. Proto:

Cvič se!

Voják, který teprve v boji by se chtěl cvičit, lehce by byl poražen. Nejinak tomu je v boji duchovním. Římané měli pravidlo: „Si vis pacem, para bellum.“ (Chceš-li míti mír, buď připraven na boj.) To platí mnohem více pro boj duchovní.

Sustine et abstine!

Vytrvej a zdrž se! To jsou dvě výtečné zásady pro tuto cvičbu.

Vytrvej! Jsi-li již unaven v práci, vytrvej ještě chvíli, abys se trochu pocvičil! Máš-li velké bolesti, a chtěl bys hlasitě naříkati, vytrvej a mlč a ukaž lidem nejpřívětivější tvář! Při modlitbě tě již bolí kolena a chtěl bys povoliti trochu pohodlnosti, vytrvej a nepoddávej se! Posmívá-li se ti někdo, zůstávej klidným a laskavým!

Zdrž se! Žízniš a chtěl bys hned se napítí — počkej ještě chvílku! Při obědě ti chutnal moučnick výborně, a právě ti nabízí podruhé — řekni srdnatě: děkuji! Rád bys chtěl vědět, co se tam na ulici děje, že je tam takový hluk — zdrž se a nehleď oknem. Čteš právě něco napínavého — přestaň číst, abys přemohl zvědavost. Takových příležitostí máš denně mnoho. Není třeba, abys si všechno dovolené odepřel, avšak pamatuj si, co řekl jistý umělec, virtuos na housle: „Musím každý den cvičiti. Když vynechám jeden den, poznám to již sám, že nejsem na výši svého umění. Když necvičím dva dny, poznají to odborníci. A kdybych necvičil týden, poznal by to i lid.“

Proto chceme-li býti mistry v umění důležitějším, totiž vládnouti nad sebou, budiž nám zásadou: Žádný den bez cvičení! Den bez sebezapírání a bez obětí je den ztracený!

Neboj se!

Sv. Bernard pravi: „Vizte, moji bratři, jak slabým jest náš nepřítel; poráží toliko ty, kteří chtějí býti poraženi. Jak by se radoval válečník, kdyby při svém tažení do bitvy a do války se svým nepřítelem věděl jistě, že ho přemůže a že má již v ruce vítězství! Pak by táhl se vši důvěrou; neboť jemu je docela jisto, že chce zvítěziti a ne býti poraženu. Právě tak máme vytáhnouti do boje proti ďáblu. Jsme docela jisti, že nás nemůže přemoci, když nechceme býti poraženi my sami“.

Sv. Jeroným*) poznamenává na slova, která ďábel ke Kristu Pánu řekl, když na střeše chrámu stál, kde ďábel ho pokoušel a namluviti mu chtěl, aby se spustil dolů. Jeroným pravi: „To řeč ďáblova; neboť chce, aby se všichni zřítili a padli. Namlouvati to může, abys se vrhl dolů, ale vrhnouti tě dolů sám nemůže, když ty nechceš.“ Spust se dolů, pravi ďábel, když tě pokouší. Spust se do pekel, pravi. Tu mu řekni: pust se ty sám dolů, ty znáš cestu tam, já nechci tam sestoupiti. Nechceš-li sám jíti cestou do pekel, tak tě tam nedovede.

Sv. Augustin pravi: „Ďábel je jako pes uvázaný na řetězu a nemůže žádného pokoušati, výjma toho, který se chce k němu při-

*) Commentar. in Matth. 4, 6.

blížiti. Štěkati může, popuzovati může; kousati však nemůže, jen toho, který sám chce býti kousán od něho.“

Když sv. Antonínovi zli duchové se zjevovali v různých strašných podobách, jako divá zvěř, jako lvi, tygři, býci, hadi a draci, jeho obkličovali a svými pazoury, zuby a svým hrozným řvaním a sykotem ho strašili, jako by ho chtěli sežrati, tu posmíval se jim světec a pravil*): „Kdybyste měli nějakou moc, tak by mohl jeden jediný z vás do boje se dáti s člověkem; poněvadž však jste bezmocní, chcete se v tlupu spojití, abyste takto strachu nahnali. Když vám dal Pán moc nade mnou, tak přijďte sem a pohlťte mne. Nemáte-li žádné moci nade mnou, k čemu tyto marné pokusy?“ Tak mohli bychom i my činiti; neboť od té doby, co Bůh se stal člověkem, nemá ďábel žádné moci více, jak on sám sv. Antonínovi vyznal. Na to mu dal světec odpověď: „Pánu budiž děkováno, že ty, otec lži, zde pravdu pravíš. Neboť Kristus totéž pravi ve slovech**): „Důvěřujte, já jsem přemohl svět.“ A apoštol pravi***): „Ale díky Bohu, který nám dává vítězství skrze Pána našeho Ježíše Krista.“ (Rodriguez. Škola křesť. dokonalosti, str. 653—657.)

*) Vit. Patr. 50, 1, Vita s. Antonii Abb., c. 8.

***) Jan 16., 33.

***) 1. Kor. 15., 57.

III. V boji.

Nejsilnější pomocník.

Tážeš-li se mne, jaké jsou prostředky pro přemožení pokušení, odpovídám: „Prvý jest modlitba, druhý jest modlitba, třetí jest modlitba; a otážeš-li se mne tisíckrát, dám ti tisíckrát tutéž odpověď.“ To platí hlavně o pokušeních proti sv. čistotě, která jedině vroucí modlitbou mohou býti přemožena, jak psáno v knize Moudrosti (8, 21): „Jakž jsem zvěděl, že nemohu býti jinak zdrželivým, leč by Bůh dal: přistoupil jsem k Pánu a prosil jsem Ho.“ (Sv. Alfons.)

Znamení sv. kříže.

Když Pán Ježíš na kříži zemřel, zlomil moc pekla; proto má toto znamení tak velikou moc nad zlým duchem. „Všechny úklady ďábelské můžeme zničiti mocí kříže,“ praví sv. Augustin, a sv. Athanasius vypravuje o sv. opatu Antonínovi, že když zlí duchové naň doráželi, ozbrojoval se znamením kříže a volával: „Nemůžete proti mně ničeho svěsti, neboť bezpečně stojím pod znamením tímto a spoléhám na Pána svého.“

Nedůvěra a důvěra.

Totíž: nedůvěra v sebe, čili pokora a pevná důvěra v pomoc Boží. Pán Bůh dopouští na nás pokušení, aby nám ukázal, že jsme schopni i největších zločinů. Proto se musíme pokořiti a volati: „Pane Bože, zaslouhuji toto pokušení za svou pýchu, vidím, že jsem sám ze sebe schopen všeho zlého; kdybych hleděl na sebe, musil bych si zoufati, avšak Ty mi chceš pomoci, a všechno mohu v Tobě, který mne posiluješ, a proto volám s důvěrou: „Bože, k pomoci mé vzezři, Pane, k pomoci — mi — prospěš!“

Kde je Spasitel v pokušení?

Sv. Kateřina Sienská trpěla hroznými pokušeními. Zlý duch dorážel na ni nečistými myšlenkami a oplzlými představami. Potom vzbuzoval v ní myšlenky, že jedná pošetile, když své tělo umrtvuje, a že by moudřejší žila, kdyby po způsobu jiných dívek se prodala. Dábel dorážel na ni tesklivostí a úzkostlivostí.

Když všechna tato pokušení přemohla popokornou modlitbou a statečností, zjevil se jí Spasitel a řekl jí, že dobyla velikého vítězství nad zlým duchem. Svatá panna byla potěšena tímto zjevením a tážala se: „Kde jsi byl, Božský Spasiteli, když pokušitel na mne do-

rážel a srdce moje tolikerymi špatnostmi zmítal?“ A Pán jí odpověděl: „Uprostřed tvého srdce, Kateřino; já jsem vzbuzoval v tobě onu ošklivost před zlým!“

Některé pokyny sv. Alfonsa.

Různá pokušení se přemáhají různým způsobem. Některá se mají přemáhati přímo, t. j. opačnými úkony ctností; tak na př. pokušení k pomstě přemůžeme tím, že se snažíme býti dobrotivými právě k těm, kteří nás urazili; pokušení k marnivosti přemáháme pokořováním sebe; pokušení k závistí, když přejeme bližnímu blahobyť atd.

Jiná pokušení přemůžeme snadněji, když jimi pohrdáme a mysl svou zbožně k Bohu povznášíme na př. pokušení k rouhání, proti víře, čistotě a pod. Zvláště v pokušeních proti čistotě radím zbožným duším, aby se nepouštěly do boje se zlou myšlenkou a neopakovaly stále: „Nikoliv, nechci tomu, nesvolím;“ neboť tím by se snadno jejich obrazotvornost ještě více rozjitřila a tak jim způsobila ještě tužší a delší boj. Lépe jest obnoviti obecné předsevzetí, že raději tisíckrátě umřeme než abychom Boha urazili, a klidně odvrátiti pozornost na něco jiného.

„Dáblové jsou bez moci, když člověk jimi pohrdá.“ (Sv. Terezie.)

Sv. Antonín, poustevník.

Římský breviář (modlitební knížka kněží) vypravuje o něm po vylíčení jeho ctností: „Když tedy Antonín se stal tak udatným bojovníkem božím, útočil nepřítel lidského pokolení na přesvatého jinocha různými pokušeními, která onen přemáhal postem a modlitbou. Avšak časté vítězství nad satanem ne učinilo Antonína bezstarostným, neboť znal přemnohé způsoby, jakými dovedl ďábel škoditi lidem. Proto odebral se na široširou poušť egyptskou a tam denně se cvičil v dokonalosti křesťanské. Zlými duchy — jejichž útoky byly tím ostřejší, čím Antonín se stal zdatnějším v odporu — tak pohrdal, že jim vytýkal jejich slabost. Když své učedníky povzbuzoval k boji proti ďáblu, a je vyučoval, jakými zbraněmi ho mají přemáhati, často říkával: „Věřte mi, bratři, satan se bojí zbožných bdění, modliteb, postů, dobrovolné chudoby, milosrdenství, pokory, nejvíce však lásky ke Kristu Pánu, a na jediné znamení s jeho svatým křížem bezmocně utíká.“ Byl pro zlé duchy, takovým postrachem, že mnozí lidé v Egyptě jimi trápení, když vzývali jméno Antonínovo, byli osvobozeni.“ (Brev. Rom. 17. Jan. lect. 5, et 6.)

Spasitelná zrada.

Sv. Ignác praví, že proti útokům zlého ducha se máme chovati tak, jak se chová ctnostná panna, když jí chce nešlechtný člověk svést ke hříchu. Řekne to matce, a nešlechtník se již neodváží ji obtěžovati. Podobně zlý duch miluje utajení a bojí se, aby jeho plány nebyly prozrazeny. Nejhorší, co mu můžeme způsobiti, jest, když oznámíme jeho pokušení zpovědníkovi. Když vidí zloděj, že ho lidé pozorují, dává se na útěk. Proto říkával sv. Filip Nerejský, že pokušení oznámené jest již napolo přemoženo.

Bratr Rufin a sv. František.

Bratr Rufin, společník sv. Františka z Assisi býval prudce pokoušen k zoufalství; zdálo se mu, že jest jistě od Boha zavržen a že všechny jeho skutky jsou nadarmo. Ubohý bratr nic neprozradil svému představenému sv. Františkovi, a pokušení stávalo se ještě prudším. Jednou se mu ukázal ďábel v podobě Ukřižovaného a řekl: „Věz, že ty i František se všemi svými společníky budete zavrženi.“ Pročez měl Rufinus za to, že mu není pomoci.

Sv. František, který měl vidění o této věci, dal si bratra zavolati. Ten se zpočátku zdráhal, konečně však přece přišel a poku-

šení své zjevil. Světec mu nařídil, aby pokušení toho ncdbal. Dábel se opět vrátil, avšak když viděl, že Rufin jím pohrdá, odstoupil od něho. Na to se zjevil bratrovi pravý Spasitel na kříži a ujistil ho svou milostí.

Hrdinský útěk.

Na útěk se dá voják zbabělý. Avšak v duchovním životě je útěk někdy znamením zmužlosti. V pokušeních k smyslnosti, k opilství a pod. jest útěk činem rozhoďné, pevně vůle. Tu platí: „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.“ (Sir. 3, 27.)

Proti pýše a přílišné truchlivosti.

Jistý bratr prosil o radu bratra Jiljího stran jistého svého pokušení, řka: „Otče, zakouším dvojího, velice zlého pokušení, jedno záleží v tom, že když činím něco dobrého ihned jsem pokoušen marnou slávou; druhé v tom, že když učiním něco zlého, hned upadám do takové truchlivosti a omrzlosti, že tím téměř přicházím do zoufalství.“

Bratr Jiljí mu odpověděl: „Bratře, jistě moudře činíš, že se rmoutíš pro svůj hřích, ale radím ti, aby ses rmoutil opatrně a s mírou, a vždycky pamatuj, že milosrdenství Boží jest větší než tvůj hřích. — Také ti radím, abys nikdy nepřestával činiti dobré pro strach

z marně slávy, protože kdyby člověk, který chce síti obilí, řekl: „Nechci síti, protože kdybych sil, snad by přiletěli ptáci a sezobali by to, pročez by, tak mluvě, nesil svého semene, jisté jest, že by nesklidil žádné úrody toho roku. Ale jestliže přece naseje svého semene, třeba že ptáci z té setby ujedí, přece větší část dělník sklidí; a tak když na člověka doráží marná sláva, jen když on nečiní dobrého za účelem marné slávy, nýbrž stále proti ní bojuje, pravím, že neztratí zásluhy toho dobrého, jež činí, protože jest pokoušen.“ (Kvítky sv. Františka.)

IV. Po pokušení.

Jestliže jsi podlehl.

Nesmiš býti malomyslný. Duch sv. praví: „Padne-li spravedlivý sedmkrát, zase povstane, ale hříšník zůstane ležeti v hříších svých.“ (Přisl. 24, 16.) Jenom nezůstávej ve hříchu. Pokoř se! Vyznej se z hříchu v upřímné zpovědi! Znovu pros Boha o pomoc! Nepřidávej ke hříchu nový hřích, k urážce Boží novou urážku, tím, že si zoufáš neb že jsi malomyslný. Volej se žalmistou: „Z hlubokosti volám k Tobě, Hospodine, Hospodine vyslyš hlas můj!“ — „Dobře mi, žes mě ráčil pokořiti, abych se naučil ustanovením tvým.“ (Ž. 118, 71.)

Po vítězství.

Dějiny nám ukazují, že často vítězná vojska se oddala hodování a neopatrnosti a mezitím se nepřítel vzmožil a porazil vítěze. Tak se též stává v boji duchovním. Proto: zvítězili jsi, zůstaň pokorný a opatrný.

Poděkuj Bohu, neboť jenom jeho pomocí a milostí jsi zvítězil. Řekni: Ne nám, ó Pane, ne námi, ale jménu tvému budiž chvála.

Na poušti žila světice Sára a trpěla mnoho pokušením. Přece však Boha neprosila, aby jí utrpení toho zbavil, nýbrž pokořovala se a prosila úpěnlivě za sílu k boji. A čím více na ni ďábel dotíral, tím hlouběji se pokořovala a tím horlivěji k Bohu o pomoc volala. Konečně zvítězila. Zlý duch však pokusil se ještě jednou: volal velikým hlasem: „Tys zvítězila, Sáro, zvítězila jsi!“ Pokorná služebnice Boží však odvětila: „Nikoliv, duchu zlý! nezvítězila jsem já, ale Pán Ježíš; Pán a Bůh můj tebe přemohl!“ — A zlý duch uprchl úplně poražen.

Několik modliteb vhodných pro dobu pokušení.

Žalm 17.

Chci tě milovat, Pane, má sílo!

Hospodin tvrz má je, a mé útočiště;
on je také osvoboditel můj.

Bůh můj je pomocník můj, budu v něj doufat;
ochránce můj, roh mé spásy, můj ochránce.
Chválil jsem a vzýval Hospodina,
a tak nepřátel svých byl jsem zbaven.

Obkličily mne totiž hrůzy smrti,
přivaly zloby mne poděsily,
Hrůzy pekelné mne obkličily,
náhle mne překvapila tenata smrti.

Vztáhnuv ruku s výše uchopil mne,
ze spoust velké vody vytáhl mne.
Zbavil mne protivníků mých velmi mocných,
a mých nepřátel; byliť silnější mne.
Přepadli mne náhle v den mé tísně,
ale Hospodin byl obráncem mým.
Vyvedl mne na prostranství volné,
vysvobodil mne, že jsem se mu líbil.

Odplatil mi Pán dle mé spravedlnosti,
a dle čistoty rukou mých odměnil mne.

Nebo dbal jsem Hospodinových cest,
bezbožně jsem se nespustil Boha svého.
Měť jsem na očích všecka jeho práva,
a jeho příkazů jsem neodmítal.
Byl jsem bez úhony vůči němu
a své nepravosti jsem se střehl.

Ano, odměnil mne Pán dle mé správnosti,
a že ruce mé čisty jsou před jeho tváří.
Neb ty lid ponížený zachraňuješ,
avšak oči pyšných ponižuješ.
Neb ty činíš, že svítí má svíce, Pane;
Bože můj, ty osvěcuj mě v temnotách mých.
Neb tebou vytrhují se z pokušení
a ve svém Bohu překročují hradbu.

Bůh můj — bez poskvrny je cesta jeho,
výroky Hospodinovy zčištěny ohněm;
obránce je všech, kteří doufají v něho.
Nebo kdo je Bůh krom Hospodina,
a kdo Bůh je kromě našeho Boha,
Boha, který přepásal mne silou,
a činí, že je bez poskvrny má cesta?

Rovné jelenům učinil mé nohy,
a na vysoká místa postavil mne.
Vycvičil mé ruce do zápasu,
učinil takorůžka kovový luk z mých paží.

Tys mi poskytl svoji spásou ochranu,
a tvá pravice mne podpírala;
tvoje kázeň vždycky mne k dobrému vedla,
tvoje kázeň — ta mne vyučovala.

Prodlužoval jsi mé kroky podc mnou,
a mé nohy neochabovaly.
Stíhal jsem nepřátele a dostihl jich,
nevrátil jsem se, dokud nezahynuli.
Potřel jsem je, že se nemohli vzchopit,
ale leželi pod nohama.

Tys mne přepásal silou do zápasu,
srazils podc mne mé protivníky.
Nepřátel mých vydal jsi mi šíji,
ty, kdo mne nenáviděli, rozprášil jsi.
Volali, nebyl však, kdo by je vysvobodil;
k Hospodinu, avšak neslyšel jich.
Rozdrtil jsem je jako prach na větru,
jako bláto na ulicích jsem je zničil.

Tys mne zachránil, když lid se bouřil;
ustanovil jsi mne hlavou národů.
Lid, kterých jsem neznal prv, sloužili mi;
ochotně na slovo mne poslouchali.

Živ buď Hospodin a požehnán Bůh můj;
a buď vyvyšován Bůh mé spásy!

Bože, tys mi dopřál odvety dojít,
a ty podmanil jsi národy mně;
tys mne zbavil nepřátel mých zlostných.
Nad mé protivníky povýšil's mne,
ty jsi nespravedlivce mne zprostil.
Proto tě slavím, Pane, mezi národy,
a tvému jménu prozpěvuji píseň.

Ž a l m 6 9.

Bože, na mou pomoc pomni,
Pane, pomáhat mi pospěš.
Ať se zahanbí a zardí,
kteří dychtí po mé duši.
Kéž zpět dojdou zahanbeni,
kteří se z neštěstí mého těší.
Kéž ihned odejdou s hanbou a studem,
kteří mně se posmívají.

Ať jásá a plesá z tebe každý,
kdokoli hledá tebe;
komu je milá tvá spása,
vždy ať říká: „Pán buď slaven!“
Já pak jsem ubožák a chudšas,
Bože, na pomoc mi přispěj.
Tys má ochrana a pomoc,
Hospodine, neprodlévej.

Žalm 124.

Z hlubin volám k tobě, Hospodine,
Pane, vyslyš hlas můj!
Budiž ucho tvoje nakloněno
k úpěnlivé mé modlitbě.
Budeš-li, Pane, hříchy mít na zřeteli,
Hospodine, kdož obstojí?
U tebe je však slitování, Pane,
a pro tvůj slib v tebe doufám.
Důvěruje duše má slovu jeho,
doufá duše má v Pána.
Od časného jitra až do noci
doufej Israel v Pána.
Neboť jest u Hospodina milosrdenství,
a hojna u něho spása.
A on vysvobodí Israele
ze všech jeho hříchů.

Po pokušení.

Žalm 113.

Ne nám, Hospodine, ne nám,
ale jménu svému čest zjednej
pro svou milost a věrnost,
aby nemohli pohané říci:
„Kde (pak) mají Boha svého?“

Vždyť jest Bůh náš na nebesích,
činí vše, co jemu se líbí.
Modly (však) pohanů stříbro a zlato,
výrobky jsou rukou lidských.
Ústa mají a nemohou mluvit,
oči mají a nemohou vidět,
uši mají a nemohou slyšet,
nos mají, ale nemohou čichat,
ruce mají a nemohou hmatat,
nohy mají a nemohou chodit,
nemohou křičeti svým hrdlem.
Podobni budou jim, kteří je dělají,
a všichni, kteří doufají v ně.

Israel doufá v Hospodina,
jest jejich pomoci a štítem.
Dům Aronův doufá v Hospodina,
jest jejich pomoci a štítem.
Ctitelé Páně doufají v Pána,
jest jejich pomoci a štítem.
Pán na nás pamatující žehná,
žehná domu Israelovu,
žehná domu Aronovu,
žehná všem ctitelům Hospodinovým,
maličkým i velkým!
Hospodin rač vás rozmnožiti,
(romnožit) vás i děti vaše!

Zehnání buďte od Hospodina,
který učil nebe i zemi!

Nebe jest nebe Hospodinovo,
zemi dal pak synům lidstva.
Nebudou mrtví tě chválit, Pane,
ti, kteří do pekel sestupují;
my však živí chválíme Pána
od toho času až na věky!

Ne nám, ó Pane, ne nám,
nýbrž jménu tvému budiž chvála!

Střelné modlitby.

Můj Ježíši, milosrdenství! (100 dní odpustků.)
Nejsladší srdce Mariino, budiž mou spásou!
(300 dní odpustků.)

Ježíši, Maria, Josefe, vám věnuji srdce své
i duši svou! (100 dní odpustků.)

Imprimi potest. Pragae 1. Sept. 1932, P. Joan. Haderka
praepositus provinc. C. Ss. R. Imprimatur Nr. 14 282i. Olomucii
2. Sept. 1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii,
„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.,
Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

»NAŠE SVĚTLA«

Každodenní čtení ze života svatých. V celoplátěné vazbě za subskripční cenu 14- korun.

EXERCIČNÍ DŮM V HLUČÍNĚ VE SLEZSKU.

CHYBY SVATÝCH.

I. Mají svatí chyby?

Prosím za odpuštění!

Vás, svatých, snad nemusím prositi za odpuštění, že chci psát o vašich chybách. Neboť vy jste byli a jste ještě podnes v nebi tak pokorní, že byste nejraději do celého světa rozhlásili, jak velikými jste hříšníky, aby tím jasněji ukázala se láska Boží, která svou milostí udělala z vás hříšných lidí hrdiny víry.

Avšak u některých zbožných katolíků se musím omluviti, u těch, kteří se domnívají, že svatým utrhá na cti ten, kdo o chybách jejich mluví. Jsou katolíci, kteří se domnívají, že světci jsou jako zjevy z jiného světa, jako obrazy, na nichž není žádného stínu, jen světlo.

Bohužel, i mnozí životopisci svatých líčí nám jen o m jejich dokonalosti a ctnosti, takže čtenáři na konec si myslí, co mi jeden takový čtenář řekl: „Ó, ano svatí! Ti se měli dobře. Bůh jim všeho dobrého dal v míře nejhojnější, modlitba jim byla rozkoší, půst jim byl požitkem, pokušení žádných neměli, — to potom není nic těžkého státi se svatým, ale my ubozí, nám to Bůh tak neusnadňuje.“

Všimneme-li si však i chyby svatých, poznáme: Světci byli lidé jako my! Museli tak bojovati jako my, snad ještě více. Měli tolik překážek, tolik pokušení, že my plni radosti můžeme říci se svatým Augustínem: „Když

to svatí dovedli, proč pak ty ne, Augustine!“
I my se můžeme státí svatými. Tak nám světci dodávají odvahy je následovati.

Svatí nám svými chybami ukázali ještě více. Poznali své chyby a snažili se je přemoci a napravití. Tak nám v tomto boji ukazují, jakou cestou i my máme kráčetí, abychom přemohli své chyby. Ukazují nám prostředky, kterých používali, aby přes svoje chyby dospěli k dokonalosti.

Výstraha!

Mohl by snad někdo říci: Svatí měli chyby a přece se dostali do nebe. Neškodí tedy, když i já mám chyby. Nemusím se tedy snažiti, abych chyby své odstranil, nemusím proti nim bojovati. — Kdo by tak smýšlel, činil by opak toho, k čemu je psán tento spisek. Ano, svatí měli chyby, ale nikdy neuza-vřeli mír se svými chybami, naopak, vypověděli jim boj až do smrti. Bojovali den co den, neumdlávali, i když klesli, znovu a znovu povstávali, znovu bojovali, až konečně v hodině smrti dobyli úplného vítězství. A právě tímto bojem se stali svatými.

Proč Bůh nechal svatým chyby?

Ludvík Blossius píše: „Obyčejně připouští Bůh, aby zůstávaly i na jeho nejlepších přáte-

lich nějaké chyby; bývají obyčejně nakloněni k hněvu a prudkosti, aby, jak oni, tak také jiní poznali, jak slabí jsou, a milost Boží, která se jim dává, aby zůstala skryta jako oheň pod popelem.“ (De consolatione pusillorum čís. 16.)

Podobně se vyslovuje Alfons Rodriguez ve své „Cvičbě v dokonalosti křesťanské“: „Někdo může mít v nějaké příčině veliký stupeň dokonalosti, může být svatý, při tom však může mít nedostatky a nedokonalosti. Pán Bůh je mu ponechává, aby se cvičil a zachoval si pokoru při velikých darech, kterých se mu s nebe dostalo.“

A sv. Klement Maria Hofbauer vyznal: „Děkuji Bohu denně, že na mne dopouští tu prchlivost, a nechce mne jí zbaviti; jsem aspoň chráněn pýchy a nucen k pokoře.“

II. Příklady.

1. Svati bloudili a mýlili se.

Sv. Cyprián.

Sv. Cyprián byl tak svatým, že ho Bůh vyznamenal korunou mučednickou. Avšak přece pobloudil ve víře. S velikou horlivostí hájil totiž názor, že křest křesťanů nekatolických je neplatný a že křesťané, kteří se vracejí do církve katolické, musejí být znovu křtěni.

Avšak papež Štěpán prohlásil, že jest dávným podáním a učením církve, že každý křest je platný, jen když byl udělen správnou formou: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“ a když ten, kdo křtil, měl úmysl platně křtiti. Neboť svátost má svou moc a sílu od Boha a ne od toho, který svátost uděluje.

Sv. Alfons.

Sv. Gerard Majella z kongregace Nejsv. Vykupitele, byl obžalován, že se dopustil hanebných činů. Ničemná osoba, kterou měli všichni za počestnou dívku, krivě přísahala, že je to pravda. Skoro všichni věřili těm pomluvám. Ano i svatý Alfons začal pochybovati o nevinnosti bratra Gerarda. Světec trpěl nesmírně touto těžkou zkouškou. Konečně však ničemnice na smrtelném loži svou pomluvu odvolala, a nevinnost Gerardova všude byla uznána. Tu řekl sv. Alfons: „Že bratr Gerard takovou pomluvu zmužile a trpělivě nesl, dokazuje, že je světcem. Jinak by ji nesnesl.“

Sv. Jan Trpaslík.

Jan nějaký čas žil na poušti se svým bratrem. Najednou prohlásil, že chce žíti jako andělé v nebi, kteří nepracují, nýbrž bez ustání Boha chválí. Proto odhodil svůj plášť

a šel dál na poušť, kde by ani jediného člověka neviděl; avšak již za týden se vrátil a klepal na dveře svého bratra. Ten se tázal: „Kdo je venku?“ — „Já, Jan,“ byla odpověď. — Avšak bratr žertovně namítal: „Jan již není u lidí, Jan se stal andělem.“ — Jan však nepřestává klepati a ujišťovati, že on to je; avšak bratr nechal jej celou noc státi a otevřel teprve k ránu a kousavě poznamenal: „Jsi-li anděl, můžeš vejít i zavřenými dveřmi, jsi-li však člověk, musíš pracovati, aby sis vydělal chleba vezdejšího.“ — Jan uznal svou chybu a prosil pokorně za odpuštění.

Sv. Vít Anderlechtský.

Vít byl kostelníkem v Laekenu. Sloužil horlivě chrámu Páně i svému faráři. Z nepatrné své mzdy rozdával větší díl chudým.

Dopuštěním Božím však Vít nezůstal bez pokušení. Jednoho dne zavítal do Laekenu brusselský kupec a ten mu namítl, že ve svém povolání nemůže chudým tolik prospívati sám jsa chud, aby po zbožném přání svém mohl bližním prokazovati hojněji skutky milosrdenství. I nabídl mu, aby se přidal k němu, že oba společně zařídí si výnosný obchod. A dobromyslný Vít neporadiv se ani s Bohem ani s farářem svým, propůjčil lákavé nabídce sluchu a opustil kostelnickou službu, aby podporoval vydatněji chudé.

Avšak záhy stihla jej veliká nehoda. Loď plující s nákladem zboží po řece Senně uvázla mu nedaleko Brusselu na mělčině, a když dělníci ji posunovali do proudu, tak ji porouchali, že se i s naloženým zbožím potopila. Vít sám zadřel si při tom velikou třísku do ruky, až mu celé rámě povážlivě oteklo. Nehoda byla mu však výstrahou a pokynem shůry. Litoval nerozvážného svého kroku a vrátil se do Laekenu, odprosil faráře, nastoupil zase službu kostelnickou a snažil se zvýšenou horlivostí a kajícím skutky nahraditi, čeho svým nezdařeným podnikem byl zanedbal.

Bl. Amadeus.

Amadeus byl vévodou savoyským, vládl spravedlivě a mírně. Horlil pro jednotu církve a pracoval na sněmu kostelnickém pro odstranění rozkolu. Císař Zikmund jej r. 1422 jmenoval hrabětem ženevským. Když mu zemřela manželka Marie burgundská, založil Amadeus poustevnu v Ripaille pro šest rytířů sv. Mořice, vstoupil do třetího řádu sv. Františka a odebral se do oné poustevny. R. 1439 zvolila jej rozkolná část sněmu basilejského vzdoropapežem. A ku podivu Amadeus volbu tu přijal a dal se korunovati za papeže pod jménem Felix V. Avšak když poznal, že právem zvolen byl papežem Mikuláš V., Amadeus vzdal se dobrovolně koruny papežské, cesto-

val do Říma a prosil pokorně pravého papeže za odpuštění. Touto pokorou byl papež tak dojat, že učinil Amadea kardinálem a legátem pro Savojsko. Avšak Amadeus toho nepřijal a chtěje činiti pokání, odebral se do samoty. Tam zůstal až do své smrti. (7. ledna 1451.)

2. Náklonnost k pýše.

Sv. Brigita Švédská.

Její životopisec praví o ní: „Vychována jsouc v předsudcích aristokratických a názorech švédské šlechty, měla světiце jakousi vrozenou pýchu.“ Sv. Brigita sama vypravuje v prostotě, kterou se svatí tak často vyznamenávají, jaký rozhovor měla s Pannou Marií: „Panna Maria mi řekla: „Co praví pyšné ženy ve tvé říši?“ Odpověděla jsem jí: „Jsem jedna z nich, proto se stydim před tvou tváří mluvit.“ A Panna Maria řekla: „Ačkoliv to lépe vím než ty, přece to chci od tebe slyšeti.“ Na to jsem odpověděla: „Když nám byla hlášána pravá pokora, řekly jsme: Otcové naši zdělili rozsáhlé pozemky a ušlechtilé mravy, proč bychom jich nenásledovaly? Také naše matka seděla mezi vznešenými a byla nádherně oděna a měla velmi mnoho služebníků a vychovala nás ve světské slávě; proč bych neměla totéž pozůstaviti své dceři, kterou jsem naučila, jak by se měla důstojně chovati, v

radostech žiti a s velikou slávou a v lesku světském zemřítí?“

Životopisec píše dále o světici: „Brigita milovala velikou nezávislost a vše jí k ní opravňovalo: vznešený původ, bohatství, vážnost, její postavení u dvora, její mocný vliv na všechny, kteří se s ní stýkali. Přece však pozorujeme, že si zvolila po smrti svého manžela úplnou odvislost. Poslouchá svých duchovních vůdců tak horlivě, že, jak se zdá, překonává poslušnosti i řeholnice.“

Sv. Kateřina Boloňská.

Světice tato obdržela již od Boha mnoho mimořádných milostí. Avšak zlému duchu podařilo se jí svést ke hříchu. Řekla si totiž: „Myslím, že po tolika letech zlému duchu se již nepodaří, aby mne oklamal.“ Sotva to řekla, už ji Bůh potrestal. Od toho okamžiku zmizely z jejího srdce všechny vyšší myšlenky. Ano, Bůh dopustil k jejímu pokoření, že po dvě léta zlý duch jí klamal nepravými zjeveními.

3. Bázeň lidská.

Sv. Petr a Pavel.

Že sv. Petr z bázně lidské zapřel v noci před Velikým pátkem Pána Ježíše, je všem známo. Avšak i po seslání Ducha svatého by-

lo mu ještě bojovati s touto slabostí a víme, že aspoň jednou ještě jí podlehl a za to byl veřejně pokárán.

Písmo vypravuje, že Petr, poučen viděním, první přijímal i pohany do církve. Někteří přepjatí křesťané ze židovstva horlili však nad míru pro obyčeje starozákonní a jali se hlásati, že pohané se musí napřed státi židy a potom teprve že smějí býti přijati do církve a že všichni křesťané jsou povinni zachovávatí předpisy Mojžíšovy. Tomu se vzpírala církev Antiochijská, kde tou dobou působil Pavel a Barnabáš. Na uklízení sporu byl konán r. 51 v Jerusalemě všeobecný apoštolský sněm. Petr, jakožto viditelná hlava celé církve, zahájil sněm a jal se dokazovati, že spornou otázku rozluštil již Bůh sám, očistiv pohany věrou a dav jim Ducha svatého, a že tudíž všichni věřící bez rozdílu, ať ze židovstva, ať z pohanstva, jsou si úplně rovni a skrze milost Pána Ježíše spasení budou a že věřící z pohanstva nejsou povinni zachovávatí obřadných zákonů Mojžíšových. (Sk. ap. 15, 6—29.)

Z Jerusalema odebral se Petr do Antiochie a žil tu jako křesťané z pohanů, nezachovával obřadných předpisů židovských. Za nedlouho však přišli z Jerusalema do Antiochie někteří přepjatí židokřesťané a začali proti úchvalám apoštolského sněmu jerusalemského zehratí na pohanokřesťany a donucovati je

k předpisům starozákonním. Tu Petr, nechtěje býti pokládán od židů za odpůrce a rušitele Zákona, oddělil se od věřících z pohanstva a přidal se k židokřestanům.

Když se o tom dověděl sv. Pavel, pokáral Petra, jak sám o tom píše v listu ke Galatským: „Když pak Petr přišel do Antiochie, do očí jsem se mu opřel, poněvadž byl hoden domluvy. Prve totiž než přišli někteří od Jakuba, jidal společně s rodilými pohany, ale když přišli, stranil se a odlučoval se z bázně před těmi, kteří byli z obřízky (židokřestany). A s ním přetvařovali se také ostatní židé (rodilí), takže i Barnabáš byl stržen tou přetvářkou jejich. Leč když jsem uzřel, že nejdouji správně podle pravdy evangelia, řekl jsem Petrovi přede všemi: „Jestliže ty jsa (rozeným) židem, žiješ po pohansku, kterak nutíš pohany, aby žili po židovsku?“ (Gal. 2, 11—14.)

Petr přijal pokorně bratrskou domluvu Pavlovu.

Sv. Josef palestinský.

Po zboření Jerusalema a chrámu zmizelo také židovské kněžstvo. Přece však založili židé v Tiberias kněžskou školu, jejíž správce dostal jméno „patriarcha“ a byl považován za duchovního vůdce celého židovstva. Patriarcha měl kolem sebe sbor rádců, kterým židé dali jméno „apoštolé“.

Úřad patriarchy byl dědičný v rodu velikého Gamaliele, učitele sv. Pavla. Nejslavnějším z patriarchů byl Hillel, který žil asi 300 roků později a jehož jméno má velkou vážnost u židů. K „apoštolům“ tohoto patriarchy patřil též Josef.

Když Hillel cítil, že se mu blíží smrt, dal zavolat jakéhosi cizince; a ten dal nemocnému připravit koupel. Lidé se domnívali, že cizinec je nějaký lékař a že koupel chce uzdravit nemocného; byl to však lékař duše, křesťanský biskup, a koupel neměla zadržeti prchající život tělesný, nýbrž nemocný měl býti znovuzrozen pro život duše; patriarcha totiž učinil, co již dávno měl v úmyslu, ale co znovu a znovu odkládal: dal se pokřtiti. Brzy potom zemřel.

Křest patriarchy zůstal v tajnosti. Jenom jeden o něm věděl: Josef. Také slyšel, jak Hillel po křtu prosil biskupa, aby Bohu za něj oběť přinesl, a jak dodal: „Je psáno, co kněží Boží sváží a rozváží na zemi, bude svázáno a rozvázáno i na nebi.“

To působilo hlubokým dojmem na Josefa. Ještě více se podivil, když v pozůstalosti Hillelově našel hebrejský překlad evangelia sv. Jana a Skutků apoštolských. A když začal čísti tyto knihy, nabyl přesvědčení, že Kristus je slíbený Mesiáš.

Sotva však toto poznal, zalekl se. Jeho duše se hrozila myšlenky, že by jeho lid za-

vraždil Spasitele, na něhož po tisíce let čekal. Josef cítil, že se musí rozhodnouti: buďto bude přesvědčený israelita — aneb přesvědčený křesťan. A jelikož se nemohl rozhodnouti pro dosud nenáviděné křesťanství, pokoušel se násilím potlačití své přesvědčení. Avšak boj trval v srdci dál.

O něco později ukázal se Spasitel Josefovi ve snách a řekl mu: „Jsem Ježíš, kterého ukřižovali otcové tvoji, věř ve mne!“ Brzy potom Josef onemocněl; i ukázal se mu Ježíš podruhé a řekl: „Uvěř ve mne a budeš zdrav!“ Když Josef se uzdravil, zase zvítězila bázeň lidská. — Tu onemocněl opět. A zase ukázal se mu Kristus a sliboval uzdravení, bude-li věriti. Také jeden rabín mu řekl: „Věř v Ježíše Krista, který byl ukřižován pod Pontským Pilátem. On je Syn Boží a pravý Mesiáš. Vstal z mrtvých a přijde soudit živé i mrtvé.“ Zase slíbil Josef, že bude věriti, a znovu po uzdravení zatvrdil srdce své. Ještě jednou se mu ukázal Ježíš, ano, dal mu i zázračnou moc, takže židé říkali: „Josef našel a přečetl tajné, nevyslovitelné jméno Boží a dovede zázraky činiti v moci tohoto jména.“

Nicméně přes všechny ty milosti nemohl se Josef rozhodnouti k těžkému kroku. Zůstal židem a konal úřad „apoštola“. Cestoval řiší římskou, zkoušel učitele, káral podle zásluhy a sesazoval nehodné. Svou horlivostí vzbudil u některých velikou nenávist. Stalo se, že

ho jeho nepřátelé na úřední cestě v Cilicii překvapili, jak četl v evangeliích. Lapili jej a vlekli ho do synagogy a byli by ho ubili, kdyby mu křesťanský biskup nebyl zachránil život. Konečně židé hodili Josefa do řeky Kydnu, avšak on i odtud se zachránil.

Čeho všecka vnuknutí za tolik let nedokázala, toho docílilo utrpení pro Ježíše Krista. Josef se dal pokřtiti a vyznal svou víru. Musel pro víru mnoho trpěti od židů a bludařů, ale také mnoho dobrého vykonal ke cti Kristově.

Když měl sedmdesát let, byl u něho hostem sv. Epifán a tomu vypravoval sám o svém obrácení.

4. Světcí někdy přeháněli.

Sv. Bernard z Clairvanx.

Když se loučil Bernard a jeho bratři s otcem Tezelinem, pravil otec nastávajícím mnichům: „Ve všem jednejte s měrou; neboť vás znám, vás vždycky bude třeba udržovati v pravých mezích.“ Sv. Bernard za tři roky řeholního života stal se již opatem. Měl teprve třicet let, a nemaje nikoho nad sebou, kdo by ho krotil, oddal se tak přísné kajicnosti, že biskup, který ho posvětil na opata, podržel ho pln starostí o jeho zdraví celý rok pod svým zvláštním dozorem. Vykázal mu i zvláštní byt

mimo klášter, kde Bernard musel bydlet, pranic se nestaraje o záležitosti kláštera. Sotva se však Bernard ujal opět svého opatského úřadu, vrátil se k svému přísnému způsobu života. Tim si podkopal zdraví úplně. Nemohl zachovávat pravidel, byl nucen opět opustiti konvent bratří a bydlet soukromě. Později na sebe žaloval, že v nesmírném mladistvém zanicení své tělo zeslabil a službě bratří odňal.

Sv. Pavla.

Sv. Jeroným, duchovní otec svaté Pavly řekl o ní po její smrti, že byla nejen přemrštěná, nýbrž i svéhlavá ve cvičbě tělesného umrtvování, takže se nechtěla podvoliti napomenutí, které jí biskup, sv. Epifán, dával, a že se kromě toho poddávala bolesti nad smrtí svých drahých tolik, že sama div nezemřela. Svoji zprávu Jeroným končí takto: „Řeknete snad, že nepíší o chválech této světice, nýbrž že ji kárám a snižuji; ale dovolávám se Ježíšc Krista za svědka, jemuž ona sloužila a jemuž i já ze všech sil sloužím, že nelhu, ani tak ani onak, nýbrž že píší o ní jako křesťan o křesťance, to jest: píší její dějiny a ne její chvalořeč.“

Sv. Hedvika Slezská.

Světice tato chodila ráda bosa ve sněhu a ledu. Když přicházeli lidé, rychle obula o-

buv, aby, pokud mohla, zakryla přísné pokání. Opat Vintíř, který byl po nějakou dobu jejím zpovědníkem, poručil jí, aby nosila obuv, kterou jí sám daroval. Po roce však viděl, že obuv je ještě jako nová a plísnil kněžnu pro zřejmou její neposlušnost. Hedvika mu odpověděla skromně: „Otče můj, vždyť jsem poslechla. Zde je obuv, kterou jste mně dal, nosila jsem ji často.“ Nosila ji totiž — pod paždí!

5. Hněvivost.

Sv. Filip Nerejský.

Svatý Karel Boromejský si kdysi stěžoval, že Oratoriáni, duchovní synové svatého Filipa, nepodřídili se biskupům, ano, že ani papeži nechtějí slíbiti úplnou poslušnost. — To bylo nedorozumění; sv. Karel připisoval totiž to, co dva kněží při chrámu sv. Jarolíma učinili, omylem Oratoriánům. Z tohoto obvinění hájil sv. Filip sebe a své řeholníky tak, že svatý Karel ho musel napomenouti: „Nebylo zajisté třeba vyjadřovati se veřejně a písemně, abych se přesvědčil, že oni dva kněží nepatří k vaší kongregaci; vaše vyjádření, kterému zcela věřím, bylo by stačilo. Ačkoliv jste se snažil vším právem obhájití svou kongregaci, přece se mi vaše veliká záliba a láska k ní nezdá býti takovou, abych nesměl o ní ještě nějakou

poznámku učiniti, což také učiním příležitostně ústně. Zatím se poroučím vroucně Vaším modlitbám.“

Bl. Jiljí.

Bratr Jiljí obdělával si zahrádku, v níž pěstoval květiny a zeleninu. Jednoho dne tam stál opřen o hůl a modlil se Otčenáš. Tu přišel bratr s velikým nožem a začal uřezávat květiny a rostliny. Když to uviděl bl. Jiljí, začal mu nadávat a vyhnal ho ven. Bratr však s úsměvem se tázal: „Ó, bratře Jiljí, kde je tvoje trpělivost a tvoje svatost?“ Světec povzdechl a řekl pokorně: „Odpusť mi, bratře! Překvapil jsi mne; nebyl jsem připraven a proto jsem nedal na sebe pozor.“

Sv. Brigita Švédská.

O ní praví životopisec: „Ďábel používal chybiček povahy Brigitiny, aby ji svedl, že se snadno rozlobila a že nemluvila s onou mírností a tichostí, která sluší služebnici Toho, jenž praví: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“

6. Nedostatek umrtvenosti.

Sv. Marek, Pavel a Barnabáš.

Když sv. Pavel vybral se z Antiochie na první svou apoštolskou cestu, pojal s sebou

i Marka. (Sk. ap. 12, 25.), jenž mu byl pomocníkem v hlásání pravdy Kristovy. Věro-
zvěstové odešli do Seleucie a plavili se nejprv
na Ostrov Cypr, a když jej celý prošli až do
Pafu, odpluli do Pamfilie a zavítali do města
Perge. Odtud Marek unavený obtížemi cesty
vrátil se do Jerusalema. (Sk. 13, 13.)

Po nějaké době umínili si Pavel a Barnabáš vydati se poznovu na cestu apoštolskou. Barnabáš přál si, aby s nimi šel opět sestřenec jeho Marek. Pavel však nechtěl to připustiti, poněvadž Marek neosvědčil se na první cestě vytrvalým. I stala se nesvornost mezi oběma apoštoly. Přísný Pavel zamítal společníka, jenž neřídil se jeho zásadou: „Všecko mohu v tom, jenž mne posiluje,“ kdežto mírnější Barnabáš měl v úmyslu poskytnouti sestřenci příležitost, aby napravil chybu, již se byl dopustil; a když nedošlo v této věci ke shodě, přijal Pavel k sobě za průvodce Silu a vydal se s ním na cestu, Barnabáš pak odebral se s Markem na ostrov Cypr. (Sk. 15, 36—40.)

Víme však, že později Pavel s Markem se smířil a že Marek byl pomocníkem Pavlovým. Sv. Pavel píše z Říma: „Pozdravuje vás Marek, sestřenec Barnabášův, o kterémž jste již dostali nařízení; přijde-li k vám, přijměte jej.“ (Kolos. 4, 10.) Rovněž se zmiňuje Pavel o Markovi v listu k Filemonovi, ježž napsal v prvním vězení svém v Římě: „Pozdravuje tebe Marek, pomocník můj.“ (Fil. 24.)

Za pronásledování křesťanů císařem Diokleciánem byl v Egyptě přiveden před soud muž, jménem Timotheus, protože vyznával svou víru. Když ho soudce ani mučením nemohl přivésti k odpadu, našel nový prostředek. Timotheus byl totiž teprve tři týdny ženat s mladou ženou jménem Maurou. Soudce povolal Mauru a nařídil jí, aby se co nejkrásněji oblékla a ozdobila a potom šla ke svému manželovi do žaláře a přemlouvala ho, aby obětoval bohům a nenechal ji v tak mladých letech vdovou. Maura se pokusila o to, protože byla ještě světského smýšlení. Avšak Timotheus ji napomínal, aby se vzdala marnosti tohoto světa a raději s ním bojovala krásný boj pro víru tím, že se jí odpustí její hříchy. Manželka se dala sice přesvědčiti, avšak necítila v sobě dostatek síly k vyznání víry. Když ji Timotheus vyzval, aby šla k místodržiteli a před ním víru vyznala, odpověděla: „Obávám se, že až uvidím soudce rozhněvaného a spatřím velikost muk, nebudu dosti silna, abych podstoupila smrt pro Krista.“ Byla totiž velice mladá, teprve sedmnáctiletá.

Timotheus napomínal svou ženu, aby měla důvěru v Ježíše Krista, ten že jí ulehčí všeliké utrpení. Potom jal se modliti: „Ty, Bože všeliké milosti, přispěl jsi na pomoc třem mládencům v peci ohnivé, tys Daniela v jámě

nejen chránil, nýbrž skrze jiného proroka podals mu pokrmu. Shlédni na služebnici svou, Mauru; a jako jsi nás spojil v manželství, neodlučuj nás ani v tomto boji od nejsvětějšího sboru svých mučedníků, nýbrž dej nám s trpělivostí snášeti utrpení a smrt pro tebe, aby nepřítel byl zahanben, nemoha nás odtrhnouti od jednoty, kterou máme v Pánu našem Ježíši Kristu!“

Timotheus dokončil tuto modlitbu a Maura, naplněna Duchem sv., šla k místodržiteli a prohlásila rozhodně, že ani ona se nedá odloučiti od svého Spasitele. Když bylo marné domlouvati jí, soudce rozkázal vytrhati jí vlasy. Potom jí řekl: „Hle, vlasy tvé jsou vytrhány, ušetři si ostatní těžká muka, která jsou ti ještě určena.“ — Maura odvětila: „Nyní vím, že Kristus mi odpustil hříchy, ke kterým jsi mne před tím slovy svými pohnul; sám jsi mi dal vytrhati vlasy, které jsem zdobila, abych svedla muže svého k odpadu.“ —

Pln hněvu dal jí soudce uříznouti prsty. Maura na to řekla: „I za to ti děkuji, že jsi mi dal uříznouti prsty, kterými jsem připravovala ony marnivosti. To byl druhý můj hřích, svým však rozkazem jsi způsobil, že činím pokání a obdržím odpuštění.“ — Místodržitel byl tím ještě více rozezlen a pohrozil jí: „Nebudeš-li obětovati, dám ti do úst nasypati žhavé uhlí.“ — Maura na to: „Když prorok Isajáš viděl Hospodina na nebeském trůně,

a nařikal, že je člověkem rtů nečistých, přiletěl jeden ze Serafů a dotkl se úst jeho uhlem žhavým a tak byl prorok očištěn od hříchu a viny. Tak i nyní, dáš-li mi nasypati žhavého uhlí do úst, budou tím odňaty všechny hříchy, které jsem spáchala svými rty a svým jazykem.“ — Soudce ji dal trápiti sírou a smolou, a když ani to ji neodvrátilo od víry, odsoudil ji k smrti na kříži. Když byla zároveň s mužem vedena k popravě, přiběhla její matka, objala ji a zvolala: „Dcero moje, chceš-li opustiti matku svou? Co bude s tvými skvosty, s tvým zlatem a stříbrem a s tvým majetkem, když nebudeš žíti?“ — Maura odpověděla: „Zlato, drahá matko, zahyne a oblek zničí moli, krása těla zvadne stářím a časem, avšak koruna Ježiše Krista zůstává na věky,“ odtrhla se od matky a šla na kříž.

Svatí manželé byli ukřižováni zároveň, a když na kříži ještě několik dní žili, Maura sama povzbuzovala svého manžela k zmužilosti a vytrvalosti, tak jak on ji dříve povzbuzoval. Umřeli oba téhož dne.

Sv. Monika.

O své svaté matce píše sv. Augustin: „Moje matka, jak mi sama vypravovala, nepozorovaně naučila se pítí víno. Jak to bývá zvykem, posílali rodiče skromnou dívku, aby jim přinesla vína ze sudu. Když nabírala vína, na-

vykla si trochu je ochutnati, než je nalila do láhve; jen trošku, neboť bylo jí odporné pítí více. A také to nedělala z mlsnosti, nýbrž z mladistvé svévole... Avšak tím, že denně k málu přidávala málo — podle slov Písma: „kdo malého nedbá, ponenáhlu zahyne“ (Sir. 19, 1.) —, vínu pomalu tak zvykla, že dovedla vypítí hltavě i plnou číši...

Jak jsi ji, Bože, uzdravil? Jedna služebná, s kterou Monika chodívala k sudu, se s ní jednou, jak to bývá, pohádala; a když s ní byla sama, vytýkala jí její provinění a těžce ji urazila tím, že jí nadávala opilců. Tím ostnem zraněna, Monika se vzpamatovala, zošklivila si svůj zlozvyk a brzy jej odložila. Jako přátelé nás lichocením kazí, tak nás někdy napravují hašteřiví nepřátelé.“

Sv. Brigita Švédská.

Světice, když dlela v Neapoli, toužila velice vykonati pouť do Ortony k hrobu svatého apoštola Tomáše, doufajíc, že dostane jeho ostatky. Cesty byly pokryty ledem a sněhem. Radili jí, aby si na cestě vyhledala nocleh a dopřála tam sobě i svým průvodkyním potřebného odpočinku. Ale Brigita pohrdla radou dobře míněnou a pobízela své družky, aby cestovaly dál. Chtěla co nejspíše se dostat do Ortony. Nastal večer, poutnice byly již unavené, přišla bouře a déšť a přístřeší nikde.

Poutnice musely nocovati pod širým nebem. Nikoho tak nermoutilo jako Brigitu. Pozdě uznala s litostí, že jednala ukvapeně a že za to všechny trpí. Bděla, plakala a modlila se; když se již ukazovaly červánky, zjevil se jí božský Spasitel a pravil jí, že na ně přišlo toto utrpení jako trest, protože neposlechla těch, kteří jí radili, aby dále necestovala; nyní však že má radostně a s veselým srdcem cestovati dále.

Sv. Františka Chantalská.

Když se sv. František Saleský před svou smrtí setkal naposled se svatou Františkou Chantalskou, zbývalo jim jen několik hodin, aby pojednali o záležitostech řádu, který založili. František začal rozmlouvati těmito slovy: „Milá matko, zbývá nám jen několik hodin, kdo z nás začne napřed mluvit?“ Světice, která byla živé povahy, odpověděla: „Já, můj otče, je-li vám líbo, mé srdce toho velice potřebuje, abyste se do něho podíval.“ Jelikož světec našel málo sebezáporu v té, kterou chtěl viděti zcela dokonalou, pravil mírně, ale vážně: „Jak, milá matko, máte tedy ještě živá přání a ještě byste si ráda vybírala? Myslíl jsem, že vás najdu jako anděla.“ Matka Chantalová složila mlčky listiny, na které byla poznamenala zprávy o své duši a začala rozmluvu o záležitostech svého řádu.

Sv. Vincenc, který znal sv. Františku dvacet let, vážil si její svatosti, přece po její smrti při mši svaté učinil za ni memento, kdyby snad byla v očistci pro jistá slova, která krátce před svou smrtí promluvila.

Markéta Bosková.

Don Bosko, apoštol zanedbaných chlapců, potřeboval pomocníci. I zavolal svoji šedesátiletou matku Markétu. A ta s mladistvým nadšením začala pro hochy pracovati. Avšak jednou rozpustilost kluků ji už dohněvala. Šla k svému synu a řekla: „Chci se vrátiti do Becchi a tam v pokoji prožiti poslední dny života.“

Svatý přítel dítek jen smutně pohlédl na svou matku a mlčky ukázal na Ukřižovaného. Markéta hned tomu porozuměla. Řekla: „Ano, na to jsem zapoměla!“ A zůstala.

Když don Bosko začal bez peněz stavěti kostel sv. Františka, matka mu domlouvala. On však se jí tázal: „Kdybys měla peníze, dala bys mi je na tento účel?“ — „Ó, ano, s radostí!“, řekla matka Markéta. A Bosko dodal: „A Pán Bůh není lepší a štědrejší, než-li my?“

Sv. Terezie Ježíškova.

Ve svém životopisu nám světiце vypravuje, jak ji Bůh vyléčil z náklonnosti posuzo-

vati jiné. Jednou, když s jinými sestrami kónala ruční práce, přišla sestra kuchařka a prosila, aby jí někdo přišel pomoci v nějaké práci. S velikou radostí Terezie vyskočila, aby pomohla, v tom jí však napadlo, že snad i jiné sestry by z toho měly radost, a že by jim něla dopřáti této radosti. Proto zabalovala své ruční práce trochu pomaleji, takže jiná sestra ji předběhla. A sestra kuchařka se na ni obrátila s poznámkou: „Já jsem si hned myslila, sestro Terezie, že nejste ochotna mi pomoci!“ — Jak bylo světici u srdce, můžeme si představit, ale od této doby už nikdy nesoudila jiné, poněvadž věděla jak bolí nespravedlivý úsudek.

7. Nezřízená láska.

Sv. Kateřina Švédská,

když putovala za matkou, sv. Brigitou, do Říma, dověděla se, že její manžel Eghard zemřel. Mladá vdova byla v Řimě obtěžována nápadníky, ano, jeden mládenec ji chtěl unésti, aby na nějaký čas z domu nevycházela. Z toho se zarmoutila Kateřina tak, že zamýšlela vrátiti se do Švédska. Matka jí povzbuzovala ke stálosti a přesvědčovala ji, že kamkoli přijde, bude musiti proti pokušením bojovati. Avšak Kateřina neměla pokoje a planula touhou po vlasti.

Jednou měla zvláštní sen. Zdálo se jí, že celý svět kolem ní hoří a jen místo, na němž stojí, že jest ušetřeno od plamenů, a když pohlédla vzhůru, spatřila Rodičku Boží, která laskavě jí kynula a jí napomínala, aby svaté matky své byla poslušna. Procitnuvši odebrala se Kateřina k matce, prosila ji za odpuštění a slíbila, že jí od té doby bude poslouchati. Aby zůstala stálou, rozjímala denně čtyři hodiny o umučení Páně.

Sv. Matylda, královna.

Matylda příliš milovala druhorozeného syna svého, sličného a uhlazeného Jindřicha, dávajíc mu přednost před starším Otou. Proto si přála, aby miláček její stal se králem, což se však nestalo. Umírající král Jindřich doporučil totiž říšským pánům za nástupce nejstaršího syna Otu, jenž potom byl v Čáchách korunován. Z toho nastal mezi bratry krvavý spor. Jindřich vzbudil proti Otovi povstání, které teprve po mnohých bojích bylo potlačeno. Tak pykala Matylda za své slabosti. Poznala chybu svou a snažila se slzami a prosbami usmířiti rozdvojené bratry, což se jí konečně podařilo.

Avšak Bůh ji trestal ještě více. Její veliká dobrotivost se nelíbila synům. Uvěřili pomlouvám proti ní vyřknutým, že prý z důchodů koruny nahromadila ohromné jmění a nyní je

rozhazuje ve prospěch mnichů, jeptišek a zahálčivých lidí. Synové tedy odňali matce její statky, pobrali dokonce i almužníkům jejím všechny dary, určené pro chudé. Tím octla se královna v chudobě; více však ji rmoutil nevděk obou synů, zvláště pak mladšího Jindřicha. Aby tedy učinila konec všem pomluvám, odřekla se všech svých věnných statků a odebrala se do otčiny své ve Vestfálsku, kde žila v chudobě a pokoře.

Později poznali oba synové své provinění. Povolali ji zase zpět, poklekli před ní a prosili ji za odpuštění. Matylda objala je a řekla: „Upokojte se. Kdybych nebyla této zkoušky pro hříchy svoje zasluhovala, nebyl by ji Bůh na mne dopustil.“

8. Jak světci bojovali proti svým chybám.

Bl. Františka od Nejsv. Svátosti.

Když Františka byla ještě mladá, začala se svým bratrancem šlechticem známost. Tři roky známost trvala, a ona čím dále více vlašněla v horlivosti. — Tu se jí zdálo, že vidí před nohama otevřené peklo a muka duší zavržených. Tak se polekala, že se jí zhnusily světské myšlenky a žádosti; přerušila známost, oděla se v skromné šaty, a rozhodla se, že vstoupí do kláštera, ačkoliv jí d'ábel na-

mlouval, že heztak přijde do zavržení, ať tedy aspoň nyní užije radostí tohoto světa.

V té době založila sv. Terezie v městě Soria klášter Karmelitek; do něho byla přijata i Františka. Hříchů svého minulého života tak litovala, že se jí zdálo, jakoby Bůh jí už nemohl odpustiti; byla proto zcela sklíčenná a bez naděje. Po dlouhých modlitbách jí Bůh dal poznati, že tato sklíčennost je pokušením zlého ducha. Řekl jí, aby se z hříchů svých vyzpovídala, že k tomu obdrží potřebné milosti. Františka uposlechla a vykonala zpověď generální; tím zmizela její úzkostlivost a její nedůvěra vůči Bohu, za to však ji nepřítel pronásledoval jinými pokušeními. Zvláště byla pokoušena k nečistotě a tato pokušení trvala po celý její život, ačkoliv žila až do šedesátého roku.

Avšak jako voják někdy musí bojovati na dvě nebo na tři strany zároveň, taktéž Františka. Byla povahou nakloněna k hněvu a vzdorovitosti. Při sebemenší překážce stávala se netrpělivou, a když někdo jen pohlédl na ni nevlídně, už ji to mrzelo. Byla proto často od svých představených trestána; avšak tento boj s vlastní povahou trval přes dvacet let. K tomu Františka trpěla velice roztržitostí v modlitbě. Sama o tom píše: „Suchopárnost, kterou jsem trpěla v modlitbě, byla nad míru veliká, protože jsem měla tvrdé srdce a velikou

neobratnost ve zbožnosti; cítila jsem neochotu a odpor proti všem duchovním evičením.“

Potom zase přišla pokušení k zádumčivosti a k zoufalství. Zdálo se jí, jakoby mnoho zlých duchů stálo před ní s listinami, na nichž byly napsány všechny její hříchy od mládí až do onoho dne; ani nejmenší maličkost nebyla zapomenuta. Zlí duchové jí to předčítali a hříchy zveličovali tak, že již nebylo pro ni odpuštění, a zdálo se jí, že je na věky zavržena.

Jakoby na tom ještě nebylo dosti, ubohá Františka musela trpěti také od jiných. Skoro všechny sestry jí pohrdaly a jí nenáviděly; neboť se jim zdálo, že je slabomyslná, vzezřením že je nepěkná, v řeči nepřijemná, v chování vznětlivá a hrubá. Ačkoliv to všechno nepocházelo z její vůle, nýbrž z její povahy, byla přece od svých představených těžce trestána, a když jednou přišel provinciál na visitaci, byla u něho Františka obžalována, že je hašteřivá a že ruší pokoj v klášteře. Dostala za to pokání, které pro ni bylo nejbolestnější: nesměla totiž několik měsíců přistupovati ke stolu Páně, a byl jí odňat zpovědník, který jí jediný v jejich nesnázích povzbuzoval a poučoval.

Tolik pokušení vytrpěla bl. Františka, teď ještě několik slov, jak se v těchto pokušeních chovala. Co se týče těžkého pokání,

kteřé jí uložil provinciál, proto nebyla nijak rozmrzelá, nýbrž řekla představené: „Tyto tresty padají shůry, já jsem země, na niž padá od Boha déšť.“ — Aby překonala svou smyslnost, ukládala si tak veliká umrtvování, že se ostatní sestry zhrozily. Do jídla si dávala hořké byliny; některý den se postila o chlebě a vodě, některý den vůbec nic nejedla. Bičovala se až do krve. Tři roky nosila ve dne v noci kající roucho. Na lůžko si dala prkna a spávala denně jen dvě až tři hodiny. Když měla jednou veliká pokušení, šla v zimě do zahrady a tam zůstala tak dlouho státi až úplně zkřehla. Tímto ustavičným cvičením dosáhla Františka toho, že i v největších pokušeních zachovala si duši čistou.

Proti své hněvivosti bojovala neméně věrně a statečně. Kdykoliv z lidské slabosti se dala strhnouti k nelaskavým řečem, neomlouvala se svou povahou, nýbrž žalovala na sebe, jakoby všechny tyto chyby pocházely ze zlé vůle. Zůstávala ve své světničce a prolévala mnoho slz, činivala předsevzetí a volala k Bohu a svatým o pomoc. Když jednou si před Bohem stěžovala, že jí dal povahu tak špatnou, Bůh jí odpověděl: „Právě tato povaha ti sluší, chei, abys bojovala. Neplač, nýbrž polepši se!“

Kdykoliv Františka svou vznětlivostí nějakou spolusestru urazila, hned prosila za od-

puštění. Chtěla-li však jiná sestra ji odprostiti, Františka ji předešla, padla před ní na kolena a žalovala, že sama je vinna.

Ačkoliv život její byl tak těžký, Františka v boji svém neochabovala. Namáhala se, aby vždy pamatovala na přítomnost Boží. Pro to tak málo spávala, aby měla více času k modlitbě. I při práci se modlívala ustavičně. Růženec z rukou skoro nevypouštěla.

Takovým způsobem Františka toho dosáhla, že předčila svatostí všechny ostatní sestry, které neměly tolik pokušení.

„Snažte se vejíti branou těsnou!“ praví Spasitel.

Tímto číslem

končíme tento ročník VI. sbírky „Životem“. Urychlili jsme tento ročník, abychom mohli podati svým čtenářům v ročníku VII. čtení ze života svatých pro každý den v roce. Celý ročník pak bude obsahovati zajímavou legendu svatých. Abychom mohli ve sbírce „Životem“ brzy zas pokračovati ve vydávání časových brožurek, bude ročník VII. vydán urychleně (každý týden jedno číslo), takže počátkem dubna začne vycházeti ročník VIII. Doufáme, že se zavděčíme čtenářům, dáme-li jim do rukou lacinou a zajímavou četbu o

svatých. Ročník VII. vyjde také jako samostatná kniha pod názvem „Naše světla“, a bude státi v krásné celoplátěné vazbě jen 14 Kč. Při hromadné objednávce slevy.

Objednáte-li 10 exemplářů dostanete 10% slevy
„ 20 „ „ 20% „
„ 30 „ nemusíte platiti poštovného.

Také ročník VI. sbírky „Životem“

můžete dostati v plátěné vazbě za 17 Kč. Vázaných prvních šest ročníků sbírky „Životem“ tvoří malou domácí knihovnu, ve které najdete mnoho zajímavého poučení o důležitých otázkách náboženských, výchovných a sociálních.

Imprimi potest. Pragae 1. Sept. 1932, P. J. Haderka Sup.
Prov. C. Ss. R. Imprimatur No. 14.282b. Olomucii 2. Sept.
1932. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvaby náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předpláci se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.